Ч. 139. Львôвъ, Субота 1(13) грудня 1884. Рôчникъ V.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй год. попол. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повістей" выходитъ по 2 почат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 44 улица Галицкая.

Всѣ листы, посылки и рекламаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакція и администрація „Дѣла" Ч. 44 ул. Галицка.

Рукописи не звертаются тôлько на попереднє застереженье.

Поодиноке число стоитъ 12 кр. а. в.

Оголошенья принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одной трочки печатной.

Рекламаціи непечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ „переказомъ") до: Администраціи часописи „Дѣло" ул. Галицка Ч. 44.

Предплата на „Дѣло" для Австріи:		для Россіи:	
на цѣлый рôкъ	12 зр.	на цѣлый рôкъ	12 рубл.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	6 рубл.
на четверть року	3 зр.	на четверть рок.	3 рубл.
съ дод. „Библіотеки":		съ дод. „Библіотеки":	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	16 рубл.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8 рубл.
на четверть року	4 зр.	на четверть рок.	4 рубл.
на самъ додатокъ:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	5 рубл.
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	2 рубл.
на четверть року	зр. 1·25		

Для Заграницѣ, крôмъ Россіи:

на цѣлый рôкъ	15 зр.
на пôвъ року	7·50 зр.
на четверть року	3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки: на цѣлый рôкъ	19 зр.
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ	6 зр.

Пос. о. Сѣчиньскій передъ выборцями.

Въ пятницю мин. тыждня явився пос. о. Ник. Сѣчиньскій передъ выборцями въ Гусятинѣ, щобы здати имъ справу зъ своеи дѣяльности въ соймѣ. Зôбралося надъ 100 выборцѣвъ-селянъ, 4 священики и 1 жидъ. Предсѣдателемъ збору выбрано о. Богоноса зъ Хоросткова. Яко урядовый комисарь бувъ самъ ц. к. староста. Зъ „полоніи" не було нѣкого.

О. Сѣчиньскій здавъ дуже точно и основно справу зъ своеи дѣяльности, не поминаючи и найдрôбнѣйшои справы, дотыкаючои интересôвъ рускихъ, селяньскихъ и ремѣсничихъ. Говоривъ 2½ годины. На вступѣ розъяснивъ выборцямъ складъ сойму, регуляминъ соймовый, регуляміны польскихъ клюбôвъ и польского кола, а потôмъ перейшовъ въ хронологичнôмъ порядку майже всѣ внесеня и ухвалы сойму, задержуючись довше надъ важнѣйшими, а найдовше надъ справами: дороговою, конкуренційною и банковою (облиги комунальнѣ). Выборцѣ слухали незвычайно уважно и притакуваньемъ оказували свое вдоволенье. О. Сѣчиньскій зганивъ нелегальну ухвалу Гусятиньского выдѣлу пов., щобы вставити въ буджетъ на сей рôкъ додатокъ на фондъ дороговый (устава ще не санкціонована); дôткнувъ „okólnika dla wójtów", наказуючого розкинути шарваркомъ снѣгъ ôтъ села до села безъ узглядненя того, що надъ 6 днѣвъ нѣхто не обовязаный робити шарварку и що шарварку можна жадати до направы и будовы дорôгъ громадскихъ, а не до усуваня перешкодъ въ комуникаціи, котрѣ громада обовязана тôлько тогды усунути безъ помочи обшару двôрского, если пôдпадаютъ пôдъ обовязки полиціи громадскои въ титулу небезпеченьства житя. — При сѣмъ дѣлѣ мавъ посолъ маленьку диссертацію съ п. старостою.

По справозданю слѣдували интерпеляціи зъ стороны выборцѣвъ.

Першій интерпелювавъ ч. сел. Мошалюкъ зъ Постолôвки въ дѣлѣ воякôвъ. Вояки — говоривъ ôнъ — служатъ цѣсареви, а коли вертаютъ до дому, то приходитъ неразъ голѣ и босѣ, якъ на посмѣховиско людямъ, якъ дѣды. — Посолъ ôтповѣвъ, що пôсля приписôвъ вояки вертаючи зъ службы до дому, може жадати на дорогу одежи, котру потому треба назадъ ôтослати черезъ ц. к. староство. Если-бы котрому воякови того ôтмовили, то належитъ внести жалобу до властей.

Той-же ч. Мошалюкъ интерпелювавъ посла въ дѣлѣ каръ за непосыланье дѣтей до школы, жадаючи, щобы тіи кары вплывали до мѣсцевои рады и стояли пôдъ еи зарядомъ. — Посолъ ôтповѣвъ, що въ тôмъ предметѣ забиравъ голосъ въ соймѣ, покликувався на текстъ уставы и на интерпретацію поважного п. Маєра, навѣть гр. С. Баденѣ толкувавъ, що они дѣйстно суть власностею мѣсцевыхъ школъ и уживаются на покрытье задатку выплаченого черезъ окружну раду шкôльну на рахунокъ дотаціи учителя, що отже треба упоминатися о зворотъ до фонду мѣсцевого тыхъ каръ, а евентуально надвышокъ.

Ч. Рыбакъ зъ Васильковець интерпелювавъ посла въ дѣлѣ шарваркôвъ при будôвляхъ и направахъ конкуренційныхъ и жадавъ внесеня права патронату. — Посолъ ôтповѣвъ, що державный законъ конфесійный не позваляє бôльше тягару вкладати на патрона, якъ одну шесту часть коштôвъ, готôвкою, — а внесенье права патронату належитъ до рады державнои.

Третій интерпелянтъ жадавъ, щобы у всѣхъ школахъ народныхъ на Руси бувъ выкладовымъ языкъ рускій и щобы внести обовязкову науку польского языка. — Посолъ ôтповѣвъ, що о языцѣ выкладовôмъ рѣшає той, хто школу удержує. Громады дали декляраціи що до языка выкладового, а если котра громада далася обаламутити, то повинна внести поданье до краевои рады шкôльнои. Що до науки другого языка выкладового, то устава державна не вкладає обовязку сеи науки, але наша краева устава шкôльна выразно обовязує учити другого краевого языка.

Въ конци о. Гудикъ зъ Трибуховець интерпелювавъ посла въ дѣлѣ уставы дороговои, о кôлько она користнѣйша для селянъ ôтъ давнои и о кôлько проектъ меншости соймовои бувъ лучшій ôтъ проекту бôльшости.— Посолъ ôтповѣвъ, що для Гусятиньского повѣта нова устава безперечно лѣпша и въ загалѣ она становитъ поступъ въ нашôмъ уставодавствѣ дороговôмъ, а те, на чѣмъ она храмає, дасться, вже разъ рушивши еи зъ мѣсця, лекше направити. Потôмъ посолъ выяснивъ рôжницю засадничу и утилитарну обохъ проектôвъ.

Всѣ ôтповѣди и выясненя посла приняли выборцѣ съ повнымъ вдоволеньемъ.

Пôдъ конецъ ôтчитано 5 телеграмъ: ôтъ громадянъ зъ селъ Кутковець, Пронятынъ и Честилôвъ; ôтъ громады Токôвъ; ôтъ мѣщанъ зъ Збаража; ôтъ селянъ зъ Черниховець и ще одну зъ Тернопôльщины. Телеграмы тіи зробили на выборцѣвъ велике впечатлѣнье.

На внесенье о. Шанковского, поперте сердечною промовою о. Лисинецкого, пп. Шумского, Савицкого и Мошалюка, выборцѣ высказали свому послови подяку за оборону ихъ интересôвъ и повне довѣріе, — при чѣмъ за примѣромъ ч. Савицкого зъ Говилова всѣ выборцѣ устиснули руку свого посла, бажаючи ему здоровя и силы до дальшои працѣ и боротьбы за права Руси и за ихъ добро.

О. предсѣдатель закрывъ збôръ многолѣтствомъ для Є. В. Цѣсаря, котре всѣ зôбранѣ трикратно повторили.

По закôнченю офиціяльного збору слѣдували довѣрочнѣ розговоры мѣжь выборцями и посломъ. Выборцѣ голосно допоминалися, щобы рускій центральный комитетъ выборчій якъ найскорше розпочавъ акцію до выборôвъ въ раду державну.

Жерело „zaufania"!

При наближаючихся выборахъ до рады державнои певно вдячнѣ будутъ намъ нашѣ Вп. читателѣ за прехорошу илюстрацію славныхъ слôвъ нашого п. маршалка краевого о „zaufaniu", яке має наша „hierarchia społeczna" у руского народу.

Автентичный сей и важный документъ, зъ котрого подаємо буквальну копію, нехай послужитъ ширшому свѣтови за правдиве поясненье жерела того славного „zaufania", — намъ Русинамъ на науку, осторогу и взывъ до однодушнои, енергичнои дѣяльносии при зближаючихся выборахъ, — а „braci" нашимъ нехай побиває скорпіономъ!

Впрочѣмъ документъ той, — за котрого ласкаве доручене намъ дякуємо одному зъ опамятавшихся польскихъ шовинистôвъ — на рускôй земли, — звучитъ ось якъ:

Z centralnego komitetu przedwyborczego.

Wielmożny Panie!

Centralny komitet przedwyborczy poczytuje sobie za obowiązek zwrócić szczególniejszą uwagę WPana, jako przewodniczącego komitetu wyborczego w ...., na uchwałę zjazdu delegatów we Lwowie z dnia 8-o Czerwca 1879, mocą której **postanowiono zbierać składki na cele wyborcze w okręgach zagrożonych.** Należy przeto:

1) W każdym powiecie, gdzie się to jeszcze nie stało, **zamianować odpowiednią ilość poborców do zbierania składek.**

Dla uniknienia zwłoki posyłamy WPanu dla tychże poborców blankiety upoważnienia ze strony centralnego komitetu przedwyborczego do zbierania rzeczonych składek, które wypełniwszy użyjesz WPan w razie potrzeby. Nazwiska zamianowanych zechcesz WPan podać nam do dni ośmiu.

2) W myśl uchwały zjazdu delegatów przyjąć należy za podstawę wysokości datków **10% od opłacanych rocznie podatków bezpośrednich lub dodatku.**

Gdyby osoby jakie w powiecie mimo wezwania składek nie dały, lub dać je wręcz odmówiły, chciej WPan wskazać nam te osoby w celu ponownego zawezwania ich ze strony centralnego komitetu przedwyborczego. Tak samo zechcesz WPan postąpić w przypadku. jeżeli uznasz, że zawezwanie pewnych osób bezpośrednio przez komitet centralny byłoby właściwszem.

3) Według uchwały zjazdu delegatów we Lwowie, fundusze zbierane na cele wyborcze stanowią **ogólny fundusz krajowy.**

W wykonaniu tej uchwały wzywa centralny komitet przedwyborczy o stosowne zarządzenie, ażeby komitet powiatowy:

a) jedną trzecią część zebranych u siebie funduszów (dochodu brutto) odesłał bezzwłocznie do dyspozycyi centralnego komitetu przedwyborczego we Lwowie na cele wyborcze, i zarazem

b) przedłożył przybliżony preliminarz przychodów czy to ze składek, czy z datków kandydata, jakoteż preliminarz kosztu wyborów.

4) Wedle uchwały zjazdu delegatów **mają być do składek powyższych wezwani także wyborcy z miast bez rożnicy wyznania,** należy zatem **zamianować poborców w miastach i miasteczkach** do okręgu wyborczego należących, i podać wyborcom sposobność przyczynienia się do kosztów tyczących się **ogólnej** (sic!) **sprawy kraju.**

Blizki termin wyborów, odpowiedzialność wobec kraju za pomyślne onych dokonanie, wymaga energicznego ze wszech stron działania.

Centralny komitet przedwyborczy polegając na znanej WPana *o dobro kraju* gorliwości, liczy na szczére w tym względzie poparcie.

We Lwowie dnia 14 Czerwca 1879.

Przewodniczący: *Jerzy Czartoryski.* Zastępca: *Marceli Madeyski.*

Якъ у насъ будуются желѣзницѣ?

Справа галицкои желѣзницѣ трансверзальнои уже теперь належитъ до найгидкѣйшихъ зъ усего, що доси затямила въ тôмъ родѣ Галичина, котра, якъ звѣстно, затямила и Офенгайма и будову желѣзницѣ архкн. Альбрехта. Вже самъ

Основнѣ черты внутрѣшного устрою захôдно-рускои церкви въ XVI и XVII вѣк.

Студія Ореста Левицкого.

(Дальше.)

На жаль, въ самôмъ державнôмъ устрою княжества литовского коренилися условія, що мало сприяли дальшому розвоєви внутрѣшного строю захôдно-рускои церкви въ указанôмъ напрямѣ, и при змѣнившихъ-ся обставинахъ помагали просто его розрушеню. Небезпечнôсть була не въ тôмъ лишь однôмъ, що за часôвъ Ягайла литовскѣ державцѣ стали исповѣдниками католицкои вѣры. Почуваючи, яку велику силу мавъ въ ихъ державѣ рускій народный елементъ, князѣ литовскѣ, съ вынаткомъ хиба грубого фанатика Ягайла, не тôлько все ôтносилися до православнои церкви съ повною вѣротерпимостею, а часто и оказували ѣй свою опѣку и неразъ старалися и дбали про еи интересы. Але въ ихъ рукахъ було одно небезпечне орудіє, котре надъуживане пôзнѣйше принесло страшне лихо для захôдно-рускои церкви и привело еи до крайного розстрою. Се було славне ихъ право „*подаваня* столиць духовныхъ и хлѣбôвъ духовныхъ", т. е. право надаваня архіерейскихъ катедръ, монастырѣвъ и церквей. Право се, въ многôмъ подôбне до инвеституры нѣмецкихъ императорôвъ, вповнѣ выплывало зъ феодального литовско-державного строю, пôсля котрого князь признавався верховнымъ господаремъ всѣхъ земель на територіи княжества, а затымъ и всѣхъ находившихъ-ся въ нѣмъ маєткôвъ и земель церковныхъ, котрѣ належали епископскимъ катедрамъ, монастырямъ и церквамъ. Позаякъ майже всѣ церковнѣ посады въ литовскôй Руси були звязанѣ съ правомъ розпоряджувати церковными маєтками, часто дуже значными, — то на тôй пôдставѣ при обсадѣ митрополичои и епископскихъ катедръ, а також настоятельскихъ посадъ въ монастырихъ и деякихъ церквахъ вымагалося, крôмѣ выбору, ще и згоды або потвердженя великого князя, котре то потвердженье и называлося „*подаваньемъ*". Такимъ способомъ „подаванье" не було властиво роздаваньемъ церковно-єрархичныхъ посадъ, а лишь наданьемъ ново-выбраному кандидатови права розпоряджати церковными маєтками, зъ котрыхъ ôтбувалися въ користь державы военна служба и другѣ обовязки, — и въ тôмъ змыслѣ литовскѣ державцѣ называлися „подавцями хлѣбôвъ духовныхъ". Такъ розумѣли на Руси право „подаваня" навѣть въ епоху уніи, коли польскѣ королѣ многоразовымъ надъужитьемъ того права вывернули его первѣстный змыслъ и зробили его майже тотожнымъ съ правомъ „именованя".*) Въ мѣру того, якъ литовскѣ державцѣ безнастанно надѣляли службовыхъ людей — князѣвъ, земянъ и бояръ — земельными посѣлостями и якъ ленна переходили въ приватну власнôсть, — то до тыхъ новыхъ властителѣвъ переходило разомъ съ тымъ и право „подаваня" для находившихъ-ся на ихъ земляхъ церквей и монастырѣвъ; таке саме право набували они и тогды, коли самѣ основували въ своихъ маєткахъ новѣ монастырѣ або церкви и обезпечували ихъ земельными надѣлами. И въ однôмъ и въ другôмъ случаю властителѣ могли ôтступати се право другимъ лицямъ черезъ дарунокъ, продажь, заставъ, аренду и пр. Тою дорогою право „подаваня" належавше первѣстно одному лишь верховному господареви, роздробилося опôсля межи величезне множество лиць. Теперь великому князеви належало тое право тôлько въ ôтносинахъ до епископскихъ катедръ и тыхъ монастырѣвъ и церквей, що находилися або у власныхъ маєткахъ короля або въ загалѣ на державныхъ земляхъ, ще не розданыхъ въ приватнѣ руки. Часто король обдаровувавъ правомъ „надаваня" церквей и монастырѣвъ, находившихъ-ся въ его власнôмъ розпоряджѣню, не тôлько приватнѣ лица, свѣтскѣ и духовнѣ, архиерѣвъ, протопопôвъ и пр., але и цѣлѣ общества сего або того мѣста и церковнѣ братства.

Нѣчого и казати про те, що право „подаваня" рѣшучо противорѣчило выробленому загальнымъ ходомъ историчного житя южно-захôдной Руси выборчому принципови: але зъ-разу и самѣ литовскѣ князѣ и приватнѣ лица умѣрено користали зъ того права и для того его вплывъ на церковно-суспôльнѣ ôтносины бувъ майже не замѣтный. Довше всего хоронивъ свою силу попередный порядокъ дотычно обсады высшихъ єрархичныхъ ступенѣвъ въ захôдно-рускôй церквѣ: митрополиты и епископы до початку XVI вѣку були выбиранѣ пôсли давныхъ звычаѣвъ *), а господарске право „надаваня" выявлялося тутъ лишь тымъ, що по перше: безъ княжого дозволу не можна було приступити до выборôвъ, а по друге, князь мавъ затверджувати ново-выбраного. Скорше и лекше принялося право „подаваня" въ примѣненю до низшихъ церковныхъ урядôвъ, але тутъ оно не ôтъ разу вытиснуло попередный порядокъ, а само съ нимъ погодилося въ высше показаный способъ. Въ тую пору захôдно-руске дворяньство, не тôлько простѣ земянє и бояре, але и высшѣ знатнѣ, потомки старыхъ удѣльныхъ и литовскихъ князѣвъ удержували ще въ своѣмъ бытѣ множество понять и чертъ, зближавшихъ ихъ съ низшими, городскими и сельскими станами, мали однѣ якъ они религійнѣ вѣрування и свято чтили „стародавнѣ звычаѣ" своеи народности. Они звычайно будували и основували церкви и монастырѣ въ своихъ маєткахъ, надѣляли ихъ землею и другими жерелами постôйныхъ доходôвъ, удержували при нихъ шпиталѣ для бѣдныхъ и недужихъ, давали удержанье церковнымъ притчамъ, боронили церкви и духовеньство ôтъ кривдъ, и т. п. — и въ тôмъ дбаню о церковнѣ потребы и интересы було фактичне оправданье ихъ права „подаваня". Часто лучалося, що они выпрошували у короля сесю чи тоту церковь або монастырь, находившѣ-ся въ ихъ подаваню, а руководилися при тôмъ лишь благочестивымъ бажаньемъ мати тіи церкви въ своѣй „опѣцѣ и оборонѣ" и привести ихъ до лучшого добрострою — и король въ своихъ грамотахъ да-

*) Авторъ славного „*Апокрисиса*" (выд. въ 1597—1599 р.) зовсѣмъ не заперечуючи королевского права „надаваня", такъ опредѣляє его значенье: „Иншая есть речъ урядъ (духовный), а иншая — добра для уряду для доброго его отправованья прилучоные. Урядъ власне отъ духовныхъ при посвященью, добра зась не отъ духовныхъ, але отъ короля его милости даваны бываютъ." (Рус. Историч. Библіотека, т. VII, ст. 1292 и дальше.)

*) Авторъ *Апокрисиса* посвѣдчає, що ще за его часôвъ, т. е. при самôмъ кôнци XVI в. привославнѣ дворяне декотрыхъ воєводствъ мали особнѣ королевскѣ грамоты, потверджавшѣ ихъ право выбирати собѣ духовнѣ власти. (Рус. Ист. Библ. т. VII, ст. 1294.

почанъ той желѣзницѣ трансверзальнои бувъ характеристичный: компетентнѣ власти до послѣднои хвили прилюдно высказувались за тымъ, що треба будову провадити въ урядовôмъ зарядѣ, а въ слѣдъ затымъ ôтдали еи приватному предпрiемцеви Шварцови. Темну павзу мѣжь тымъ фактомъ а попередными запевненями выповняютъ таемничѣ махинацiи, котрѣ ажь теперь выплываютъ чимъ разъ выразнѣйше на верхъ и носятъ фатальну назву справы Шварцъ-Лендербанкъ-Каминьскій, vulgo справа Schweiggeld ôвъ. Органы правительственнѣ, ôтдаючи предпрiемство Шварцови, заслонилися двома мотивами: 1) що будова при приватнôмъ предпрiемствѣ коштувати буде дешевше, 2) выкôнчена буде на д. послѣдного жовтня, щобъ ôтъ 1 падолиста мôгъ початися рухъ желѣзничій. Отже д. 10 грудня приноситъ краковска „Nowa Reforma" допись зъ Лимановы, кидаючи ярке свѣтло на те, въ якiй то способъ п. Шварцъ и Сп. здужали вывязатися зъ контракту.

Попередъ всего звѣстно, що въ хвили обнятя предпрiемства линiя желѣзницѣ трансверзальнои була вже утрасована. П. Шварцъ для зменшеня коштôвъ змѣнивъ трасу, що-бъ пообминати тунелѣ та мосты и для того майже цѣла линiя вышла зложена съ самыхъ лукôвъ и контръ-лукôвъ, на котрыхъ хочь троха скорѣйша ѣзда есть зовсѣмъ неможливою. Що при выкупнѣ грунтôвъ пôдъ ту желѣзницю кривджено, и то страшно кривджено селянъ, — о тôмъ нѣщо й згадувати. Але и рѣчь у насъ такъ звычайна, що й розводитися надъ нею нѣщо. Оно впрочѣмъ було й конечно. П. Шварцъ, котрый на самѣ швайггельды та пôдкупства потребувавъ выдати звышь 600.000 зр., мусѣвъ прецѣнь ôтбити собѣ тѣ на грошѣ, и звѣстно, въ першôй линiи на бѣдныхъ и несвѣдущихъ селянахъ, а въ другôй линiи на робôтникахъ. За выконанье и вывезенье тачками одного метра кубичного землѣ плачено по 14 кр., хочь правительство въ контрактѣ прелиминувало на те 65 кр. Всѣ роботы желѣзнѣ а навѣть деревянѣ спроваджено зъ Вѣдня, щобъ нашимъ краевымъ ремесникамъ не дати нѣчого заробити. Але якѣ-жь здобутки той такъ „форсовнои" роботы?

Що до скоршого выкôнченя будовы, то, ut figura docet, правительство завелось, бо не тôлько першого, але й послѣдного падолиста на цѣлôй линiи рухъ не мôгъ бути розпочатый. А що до дешевизны, то хочь прелиминарь справдѣ не зôставъ переступленый, то за те дôстала Галичина таку линiю, по котрôй зовсѣмъ ѣздити не можна. Не тôлько бо нема на цѣлôй линiи анѣ одного доброго вагону особового, а лишь самѣ старѣ вагоны омнибусовѣ, але й рухъ товаровый, на котрый при будовѣ попередъ всего треба було рефлектувати, стрѣчае дуже важнѣ перешкоды. Що-бъ уникнути перекопôвъ и тунелѣвъ, предпрiемство Шварца и въ нивеляцiи позволило собѣ якъ найбôльшои свободы, допускаючи спадъ пересѣчно 18 на 1000 метрôвъ, а декуды навѣть 20 на 1000, т. е. 1 метръ на 40. Отожь зъ тыхъ машинъ, якѣ п. министеръ закупивъ для желѣзницѣ, найбôльша може потягнути заледво 5 вагонôвъ, такъ що до кождого хочь-бы й якъ малого потягу треба присилювати двѣ або й три машины. То само чули мы й про линiю Станиславôвъ-Гусятинъ, котру предпрiемство не заосмотрило нѣякими барiерами анѣ окопами — для ощадности! Отъ якъ будуются у насъ желѣзницѣ въ приватнôмъ предпрiемствѣ!

Ликвидацiя гал. касы задатковои.

Въ однôмъ зъ давнѣйшихъ н-рôвъ сего рôчника зъ „Дѣла" подали мы справозданье о послѣднôмъ загальнôмъ зборѣ членôвъ гал. касы задатковои, котрого директоръ на кôлька днѣвъ передъ обрахункомъ, видячи неминучiй упадокъ, спасся бѣгствомъ, а котрого члены на тôмъ зборѣ рѣшили товариство завѣсити и приступити до ликвидацiи его майна. Доперва теперь, въ першихъ днахъ грудня, ôтбулися два, и то якъ доноситъ „Kurjer Lwowski", бурливѣ зôбраня вѣрителѣвъ збанкрутованои касы задатковои, и то одно приватне, скликане комитетомъ надзираючимъ, а друге явне, скликане ликвидаторами. На тôмъ другôмъ зôбраню предложили ликвидаторы цифровый образъ маетку товариства, пôсля котрого активы выносятъ номинально 236.798 зр., а пасивы 287 280 зр., отжежь дефицитъ номинальный выноситъ 50.482 зр. Але мѣжь номинальною цифрою активôвъ а ихъ дѣйстною вартостею заходитъ невеличка рôжниця. Въ касѣ товариства знаходится скриптôвъ судовыхъ 8.085 зр. 58 кр. Дальше знаходится тамъ векслôвъ на 52.515 зр. 15 кр., ôтъ котрыхъ залягае процентôвъ 10.659 зр. 53 кр. и коштôвъ судовыхъ 1.630 зр. 71 кр. Отже свѣдущѣ люде, упрошенѣ ликвидаторами до переведеня оцѣнки тыхъ паперôвъ и претенсiй, подѣлили ихъ на три групы: певнѣ, сумнѣвнѣ и пропащѣ. Сумнѣвныхъ скриптôвъ и векслѣвъ показалося: въ капиталѣ 19.747 зр. 64 кр., въ процентахъ и коштахъ судовыхъ 16.053 зр. 50 кр. Пропащихъ векслѣвъ начислено: въ капиталѣ 13.626 зр. 89 кр., въ процентахъ и коштахъ 5.271 зр. 10 кр.; пропавшихъ скриптôвъ довжныхъ: въ капиталѣ 6.359 зр. 92 кр., въ процентахъ и коштахъ 6.271 зр. 36 кр. Дочисливши тѣ сумы до сумы номинального дефициту, ликвидаторы выказуютъ суму дѣйстного дефициту активôвъ понизше пасивôвъ на 117.812 зр. 78 кр. Навѣть коли-бъ для покрытя того недобору ôтшибнути всѣ удѣлы членôвъ въ сумѣ 47.493 зр. 77 кр., то все таки останеся ще недобôръ 70.319 зр., т. е. около 35% цѣлои вѣрительности.

Якъ звѣстно, устава о стоваришеняхъ заробковыхъ приписуе, що ликвидаторы маютъ обовязокъ пôдъ особистою отвѣчальностею предложити конкурсъ, скоро дôйдутъ до переконаня, що актива зъ дочисленьемъ удѣлôвъ не покрываютъ пасивôвъ. Держачись того припису, ликвидаторы касы задатковои выступили съ тымъ внесеньемъ передъ зборомъ вѣрителѣвъ. Правда, передъ тымъ они трѣбували склонити членôвъ бувшого заряду касы до покрытя недобору зъ власныхъ фондôвъ, але наткнулись на завзятый опôръ и заледво здужали выдушати обѣцянку вложеня на ту цѣль 4 до 5 тысячь зр. Правда, и вѣрителѣ зъ свого боку могли-бъ охоронитись ôтъ конкурсу, коли-бъ добровôльно згодилися на покрытье недобору зъ своеи кишенѣ, т. е. на страту 35% зъ своихъ вѣрительностей. Але й ту ликвидаторы не могли до нѣчого добитися, противно, на нихъ посыпався цѣлый рядъ обвиненъ, що они непотрѣбно и неправно вдалися въ обчислюванье дубiозôвъ и стратъ и що цѣлый недобôръ касы не выносе бôльше якъ 3.000 зр., котрѣ легко може покрыти бувшiй зарядъ изъ своеи кишенѣ. Здаесь, що мѣжь вѣрителями йде завязата агитацiя въ тôмъ дусѣ, именно зъ стороны бувшого заряду, для котрого конкурсъ значитъ не тôльо цѣлковиту маеткову руину, але й тюрму. Щобъ выпутатися зъ той немилои евентуальности, панове тѣ засновуютъ нове ad hoc „Стоваришенье ощадности (!?) и охороны недвижнои власности", котре готовится перенята въ свои руки ликвидацiю збанкротованои касы задатковои, коштомъ бôльше менше 3000 зр. рôчно, и перевести ея въ $1\frac{1}{2}$—2 лѣтахъ. Въ виду того зôбранье вѣрителѣвъ д. 9 с. м. рѣшило вздержатися съ остаточною децизiею що до конкурсу чи ликвидацiи ажь до слѣдуючихъ загальныхъ зборôвъ, розписаныхъ на день 19 с. м. Побачимо, що то ухвалятъ тѣ зборы.

(Надôсланє.)

Маю честь запросити Всечестныхъ выборцѣвъ меншихъ посѣлостей округа выборчого Бережаны-Рогатынъ-Пôдгайцѣ и Перемышляны на день 18 л. грудня с. р., на годину 2-гу зъ полудня до салѣ Рады Повѣтовои въ Бережанахъ, для выслуханя справозданя зъ дѣятельностей моихъ посольскихъ въ Соймѣ и Радѣ Державнôй.

Львôвъ, дня 11 л. грудня 1884.

Романъ гр. Потоцкiй.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрiйско-Угорска Монархiя.

(*Рада державна.*) На засѣданю зъ дня 11 н. с. грудня приняла рада державна по залагодженю деякихъ меншихъ формальныхъ дѣлъ, предложене оногда правительствомъ розпорядженье цѣсарске зъ дня 28 липня 1884 въ справѣ запомоги для потерпѣвшихъ ôтъ повени въ Галичинѣ — въ першôмъ читаню и переказала его комисiи буджетовôй. — Оттакъ слѣдувало перше читанье, звѣстного нашимъ читателямъ проекту до закона въ дѣлѣ Станиславôвского епископства, и проектъ сей ôтослано такожь до комисiи буджетовои. — Дальшимъ предметомъ дневного порядку було друге читанье правительственного проекту о провизорiи буджетовôй на першiй кварталъ 1885 р. — Палата рѣшила проектъ безъ дискусiи. Сполучена лѣвиця вдоволилася тымъ, що замаркувала опозицiю голосованьемъ противъ проекту. — Пôсля короткои дискусiи надъ справозданьемъ комисiи въ справѣ выданя судови пос. Фарикранца, обвиненого о образу чести, въ котрôй забравъ голосъ Шенереръ, предкладаючи ôткинути внесенье комисiи — рѣшила палата не прихилятись до предложеня Шенерера и допустити судове переслѣдованье пос. Фарикранца. — Найважнѣйшою однакожъ зъ помежи всѣхъ справъ, трактованыхъ на тôмъ засѣданю, було друге читанье проекту закона о часѣ практики судовои и о дисциплинарнôмъ трактованю судовыхъ практикантôвъ. Першѣ два параграфы сего проекту ухвалила палата безъ дискусiи. При параграфѣ 3 забравъ голосъ заступникъ правительства дръ Штайнбахъ и заявляе, що не може згодитися на таку стилизацiю сего-жь §., якъ предкладае комисiя, с. е. що законъ мае дѣйствувати на вопять, бо коли бы се приняти, то не лишь практиканты, но и емеритованѣ урядники пôдносили-бы претенсiи. — Съ дромъ Штайнбахомъ полемизувавъ пос. Тонклiй и поставивъ внесенье на таку стилизацiю, щобы усунути всякѣ сумнѣвы що до пытаня, чи законъ мае ôтноситися такожь до емеритованыхъ урядникôвъ. — Въ голосованю принято поправку Тонклiого.— До §. 4, пôсля котрого президентъ вышшого суду краевого мае право ôтдалити провинившогося практиканта съ тымъ наслѣдкомъ, що передъ 6 мѣсяцами не може бути принятый до практики, забравъ голосъ пос. дръ Штурцъ и внѣсъ, щобы о ôтдаленю практиканта рѣшавъ не самъ президентъ, но по засягненю гадки, постоянно комисiи для справъ дисциплинарныхъ. — Промова дра Штурца и промовлявшого въ тôмже дусѣ дра Менгера, не ôтнесли однакожъ нѣякого успѣху и палата приняла сей параграфъ въ стилизацiи, предложенôй комисiею 115 голосами противъ 98. — Оттакъ мало слѣдувати предложенье въ дѣлѣ практики судовои кандидатôвъ, но на внесенье президента усунено тую справу зъ дневного порядку и приступлено до доповняючихъ выборôвъ до комисiй, котрыхъ результатъ не мае для насъ нѣякого особлившого интересу. — На тôмъ засѣданю зложивъ пос. Португаль на столѣ президiальнôмъ внесенье въ дѣлѣ призволеня на паленье мощей умершихъ, а дръ Зисъ въ справѣ заведеня безпосередныхъ выборôвъ въ передмѣстяхъ вѣденьскихъ. На тôмъ закôнчила палата засѣданье зъ дня 9. — Слѣдуюче засѣданье ôтложено до пятницѣ, с. е. 12 н. с. грудня.

(*Засѣдане вышшои палаты рады державнои.*) Найблизше засѣданье палаты панôвъ ôтбудеся во вторникъ дня 16 н. с. грудня съ слѣдуючимъ дневнымъ порядкомъ: Завѣдомленье о новыхъ справахъ, вôйшовшихъ до палаты. Перше читанье замкненя рахункôвъ зъ администрацiи центральнои за рôкъ 1879. Перше читанье закона що до змѣны закона промыслового. Перше читанье закона що до змѣны деякихъ постановъ въ справѣ промыслу пожичкового на заставъ (Pfandleihgewerbe). Выбôръ одного члена до комисiи економичнои и желѣзничои. — Се засѣданье ôтбудеся вже въ новôмъ будынку парляментарнôмъ.

(*Хорватскiй буджетъ*) вже остаточно уложеный и розкладаеся, якъ слѣдуе. Выдатки на соймъ выносятъ 75.000 зр. на удержанье для бана 35.000 зр., на политичну администрацiю 3,105.982 зр. на науку и цѣли вѣроисповѣднѣ 1,123.161 зр., на юстицiю 1,989.027 зр.—разомъ 6,320.970 зр. — Участь Хорватiи въ безпосередныхъ и посередныхъ выдаткахъ разомъ съ приходами зъ поодинокихъ етатôвъ администрацiи выноситъ загальну суму 6,290.794 зр., по котрои ôтшибненю ôтъ сумы выдаткôвъ показуеся недобôръ въ сумѣ 38.176 зр. — Дефицитъ сей буде покрытый зъ спôльного буджету, въ котрôмъ симъ разомъ мѣстится такожь буджетъ Погранича.

(*Дотычно сляборату щадничои комисiи*), про котрый мы своего часу доносили, помѣстивъ недавно пôвъурядовый „Fremdenblatt" замѣтку, зъ котрои выходитъ, що правительство бажало-бы перевести планъ ощадности въ тôмъ дусѣ, щобы его зреализувати передъ всѣмъ на поли администрацiи автономичнои.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россiя. Зъ Петербурга телеграфуютъ, що дня 8 с. м. пôдчасъ торжества ордеру св. Юра выбухнувъ пожаръ въ зимнôмъ дворци, котрый однакожь заразъ пригашено. Цѣкавѣ обявы внутрѣшного житя и политики въ Россiи подаютъ намъ два слѣдуючѣ факты. Дня 9 с. м. на першôмъ засѣданю сенату розбилася справа будьтобы незаконного поступованя петербурской рады мѣской (думы), котра позволила собѣ минувшого року выдати на похоронъ Тургенева 3000 руб. зъ фондôвъ мѣскихъ. Обрады сѣ зôстали выкликанѣ въ наслѣдокъ обжалованя внесеного „градоначальникомъ" т. е. бурмистромъ именованымъ черезъ царя, котрый протестувавъ противъ такому поступованю. Сенаторы подѣлися въ своѣхъ поглядахъ. Однѣ доказували, що дума провинила справляючи похоронъ въ власныхъ фондôвъ и сѣ були въ малôй бôльшости, другѣ були знову той думки, що до сеи справы зовсѣмъ не треба мѣшатися, а третѣ знову, котрѣ були въ меншости, доказували, що дума свѣтло доконала свою задачу за що ѣй належится хиба лишь похвала. Тымъ способомъ проявилися троякѣ погляды на цѣлу справу и она ще разъ буде розбиратися, а коли не наступитъ згода, то самъ царь выдасть остаточне рѣшенье. Цѣла справа въ верху здаеся досить незначнои ваги характеризуе однакожь яскраво россiйскѣ ôтносины. — Другою знову справою характеризуючою политику Россiи есть все невтихаюча справа велеградского торжества въ память св. Методiя. „Новое Время" выступае дуже остро противъ славяньского благотворительного общества и противъ св. Синоду за те, що они не стараются взяти инициятиву до сего торжества въ Россiи и надати ему признаку свята россiйско-славяньского. Причину до сего треба шукати очевидно далеко глубше и се пробиваеся ясно зъ статей писаныхъ въ сѣй справѣ въ „Днев. Варшав." Мы вже наводили разъ сѣ статiи, теперь приходится намъ выказати дальшѣ погляды сеи газеты. Ось що каже дальше „Днев. Варш.": „Найôтповѣднѣйшимъ мѣсцемъ для ювилейного торжества есть безперечно Велеградъ. Але такъ само недастся заперечити, що въ сѣмъ случаю Моравяне повиннѣ занятя ролю господарѣвъ; моравскiй комитетъ мае право розсылати запрошеня, а ôнъ насъ (Россiянъ, исповѣдникôвъ православнои церкви) выключивъ ôтъ запрошень и для того мы яко непрошенѣ не можемо явитися

ровщины иногдѣ самъ пригадувавъ подôбнымъ патронамъ, що они „не маютъ отъ своихъ церквей пожитковъ никоторыхъ собѣ мети, но сами маютъ церкви Божiи всякими речьми надавати и направляти и ихъ въ опекѣ своей и оборонѣ мети"[1].) Въ такôй формѣ право „подаваня" не суперечило и стариннымъ, древно-рускимъ звычаямъ, пôсля котрыхъ выбôръ н. пр. игумена первѣстно оставався за основателемъ або вдвигнувшимъ его, а пôзнѣйше игумена выбирала братiя, але потверджавъ основатель або князь.[2]) Многѣ общежительнѣ монастырѣ, находившi-ся въ королевскôмъ „наданю", якъ н. пр. кiєво-печерскiй, кiєво-михайлôвскiй, межигôрскiй ще въ XVI в. доховали въ своѣмъ житю той порядокъ: ихъ настоятелѣвъ выбирали братя и мѣсцевѣ обывателѣ, а королю належало лишь право потверджати выбраного[3]); другѣ монастырѣ, хочь король и надѣливъ приватнѣ лица „подаваньемъ", але съ обовязкомъ подавати въ игумены чоловѣка „годного, хто будетъ любъ братьи, старцомъ того монастыря".[4]) Въ такихъ же случаяхъ, коли приватнѣ властителѣ основували въ своихъ маеткахъ общежительнѣ монастырѣ, они самѣ полишали братiи выбирати собѣ игуменôвъ.[5]) Можна думати, що и право „подаваня" приходскихъ церквей зъ-разу не було такъ абсолютнымъ, якимъ оно являеся пôзнѣйше. Въ часы передъ унiею Люблиньскою, коли то не було ще вповнѣ обовязковыхъ ôтносинъ мѣжь великими властителями и жившимъ на ихъ земли населеньемъ, коли въ границяхъ ихъ посѣлостей було богато дрôбныхъ вольныхъ властителѣвъ — земянъ и боярь, то для властителѣвъ не було нѣякои потребы анѣ интересу вмѣшуватися въ приходскѣ дѣла всѣхъ церквей, розсѣяныхъ на ихъ територiи. Розумѣеся, они могли брати пôдъ свою особливу опѣку деякѣ важнѣйшѣ монастырѣ або церкви, побудованѣ и матерiяльно обезпеченѣ ними самыми або ихъ предками, и интересуватися выборомъ для священикôвъ, — але прецѣ було богато и другихъ церквей, побудованыхъ самыми прихожанами, котрыхъ священики, для ôтрôжненя ôтъ властительскихъ, звалися въ XVI в. „попами посполитыми". Сельскѣ общины, тогды ще зовсѣмъ вольнѣ и користавшѣ-ся навѣть правомъ самосуду („копнѣ суды") такожь мали свои церкви и самѣ свои причты. Безъ сумнѣву выбôръ священикôвъ для тыхъ церквей належавъ вповнѣ прихожанамъ, и коли властитель бравъ въ нѣмъ яку участь, то не бôльше, якъ тôлько почетну, т. е. его пытали о згоду на выбôръ и потверджене ново-выбраного, подôбно тому, якъ то практикувалося въ южно-захôднôй Руси въ минувшôмъ а навѣть на початку сего столѣтя.

Найранѣйшу вказку на надъужитье права „подаваня" стрѣчаемо въ актахъ звѣстного Виленьского собору зъ 1509 р. „Декотрѣ въ нашôмъ законѣ" — жалувались отцы собора — „презыраючи отеческѣ переказы и заповѣди, ради мирскои славы и властительства, купуютъ собѣ, ще при житю епископôвъ, ихъ катедры и прiймаютъ тiи катедры *безъ совѣта и згоды митрополiи и епископôвъ и безъ осмотреня и выбору ôтъ князѣвъ и панôвъ нашого греческого закону*". Такъ само набувалися иногдѣ, по словамъ акту собору, и настоятельскѣ поезды въ монастыряхъ та священичѣ на приходахъ. Зъ другои стороны соборъ жалувався, що декотрѣ православнѣ князѣ и паны, користаючись въ своихъ маеткахъ правомъ „подаваня" священикôвъ до приходскихъ церквей, самѣ потому и ôтбирали ôтъ нихъ тiи церкви безъ вѣдомости епархiяльного архiерея; другѣ въ недбалости довго лишали въ своихъ маеткахъ приходскѣ церкви безъ священикôвъ; иншѣ приказували священикамъ священодѣйствувати въ ихъ церквахъ *безъ благословенiя архiерейского*; ще деякѣ ôтбирали ôтъ церквей маетки и другу церковну власнôсть. Але изъ всего видно, що въ той часъ подôбнѣ надъуживаня приватными лицями права „подаваня" лучалися ще рѣдко и незаконнôсть ихъ всѣ узнавали, — и для того то соборъ мôгъ енергично узброитися противъ нихъ, грозячи навѣть ôтлученьемъ за нарушенье старинныхъ порядкôвъ и правилъ церковныхъ. Далеко труднѣйше було боротися противъ купованя святительскихъ катедръ и другихъ духовныхъ ступенѣвъ, бо продавцемъ ихъ являвся не хто иншiй, а самъ „верховный подавець хлѣбôвъ духовныхъ", т. е. король. Все, що мôгъ предприняти соборъ противъ того страшного надъужитя, выразилося въ слѣдуючôй постановѣ: „Нѣкому не пôдкуповуватися пôдъ живыми епископами, архимандритами и священиками; если-же хто ôтважится на таке дѣло, чи архимандритъ, чи игуменъ, чи священикъ, чи мирянинъ, — то нехай буде на нихъ церковне неблагословенiе и ôтлученье, и на епископство и на всякiй священичiй станъ ихъ бôльше не поставляти, а ставити на сiи ступенѣ тôлько достойныхъ; а за недостойного если и господарь буде ходатайствувати, въ такôмъ случаю всѣмъ намъ епископамъ съ митрополитомъ пôйти до господаря и завѣрити недостоиньство того недостойного, не смѣючи давати такому посвященя. А если хто небудь зъ насъ або будучѣ опôсля насъ церковнѣ пастырѣ, задля свого нерадѣння або скупости, захотятъ переступити тую заповѣдь и за нея не пострадати, тiи нехай будутъ лишенѣ свого сана." *)

(*Дальше буде.*)

[1]) Акты зап. Россiи, т. II. N. 124.

[2]) Исторiя рус. церкви, митр. Макарiя, т. II, ст. 100.

[3]) Архивъ юго-зап. Россiи, ч. I, т. I, N. 14. — Акты зап. Рос., т. II. NN. 121 и 122.

[4]) Акты зап. Рос., т. II, N. 117.

[5]) Виленскiй Археогр. Сборникъ т. VI, N. 142.

*) „Дѣянiя Виленьскаго Собора". (Рус. Ист. Библ., т. IV.)

на торжествѣ. Мы пытаємося, теперь чи Россія буде сама праздновати сю памятку славяньскихъ проповѣдникôвъ христіяньскои вѣры, чи съ другими православными Славянами? Конечно потрѣбно-бы, щобъ мы подали въ сѣмъ руку Болгарамъ, Сербамъ, Чорногорцамъ — але и тутъ заходятъ трудности. Въ Болгаріи рѣчь трудна задля непевного становища болгарского екзархату супротивъ константинопольского патріярха; въ Сербіи стоитъ лише перешкода въ дорозѣ, именно непризнанье теперѣшнои сербскои єрархіи нашимъ синодомъ"... Зъ сего всего выходитъ, що Россія буде имовѣрно святкувати се торжество окремо.

Туреччина. Пропамятне письмо, яке россійскій посолъ вручивъ Портѣ по поводу справы о переѣздѣ россійскихъ кораблѣвъ черезъ Босфоръ и Дарданелѣ доказує, що єсть се лишь правна умова, бо бесѣда тутъ лишь о перевозѣ до россійскихъ посѣлостей на Тихôмъ океанѣ. Перевôзъ мае ôтбуватися кораблями т. зв. добровôльнои флоты и обмежаєся лишь на новобранцѣвъ, выходцѣвъ, засланыхъ, провіянтъ и конечну амуницію. Кождый транспортъ може обôймати найбôльше 1800 до 2000 людей. Перевôзъ дозволеный чотыри разы до року, два разы тамъ, а два назадъ. Кôлько разôвъ буде ôтправлятися транспортъ на Тихій океанъ, тôлько разôвъ россійске посольство повѣдомитъ о сѣмъ Порту и подастъ ѣй докладне справозданье о цѣлôмъ наборѣ. Зъ англійскои стороны не вручено Портѣ жадного протесту противъ сеи умовы, лишь зроблено устнѣ представленя.

НОВИНКИ.

— **На доходъ панѣ Стефурановои**, много-заслуженои, теперь тяжко хорои артистки руского театру, ôтбувся вчера заповѣданый концертъ пôдъ артистичнымъ проводомъ п. Л. Марка, професора гры на фортепянѣ. Въ концертѣ брали участь крôмъ учениць п. Марка также п. Тибергъ, звѣстный учитель гры на скрипкахъ, съ своими учениками, п. Борковскій, п. И. И. и хоръ товариства „Академическій Кружокъ". Выконанье всѣхъ точокъ програмы було удачне; найбôльше враженье выкликавъ п. Борковскій ôтспѣваньемъ Gounod-а „Золотый идолъ" и серенады зъ оперы „Фаустъ", що посвѣдчали неумовкаючѣ оплески публики. Однакъ не такъ свѣтлымъ бувъ результатъ концерту зъ стороны финансовои. Причину можна-бы добачити хиба въ тôмъ, що комитетъ, устроюючій концертъ, запросивъ до участи въ концертѣ майже самѣ не-рускѣ силы, хочь безъ надто великихъ заходôвъ можна було устроити концертъ самыми нашими силами артистичными.

— **Програма вокально-музикального вечерка въ Тернополи**, котрый мае ôтбутися дня 9 (21) грудня с. р.

1. Вербицкій: „Хто за нами" / Воробкевичъ: „Чомъ красна Буковино" } хоръ.
2. Лисенко: „На що менѣ чорнѣ брови?" Сольо сопранове, ôтспѣває панѣ Б.
3. Фортепянъ.
4. Шевченко: „Тополя", деклямація п-ы К.
5. Лисенко: „Ой чого ты почорнѣло, зелене поле?" Сольо барытонове, ôтспѣває п. Г.
6. Воробкевичъ: До зазулѣ / Матюкъ: До бою } хоръ.
7. Матюкъ: Дуетъ зъ оперы „Нещастна любовь", ôтспѣває п-ѣ Б. и панъ Г.
8. К. Устіяновичъ: „Кровава нôчь", частина зъ поемы „Искоростень", деклямація автора.
9. Лавровскій: „Нѣмъ ся выкотитъ утренне сонце", хоръ.
10. Вербицкій: „Завѣщанье". Басове сольо въ супроводѣ двохъ хорôвъ и фортепяна, ôтспѣває панъ Г.

Початокъ о год. 7-ôй вечеромъ. — Пôдчасъ продукціи будутъ двери салѣ замкненѣ. — *Отъ Выдѣлу „Рускои Бесѣды" въ Тернополи.*

— **Зъ Черновець** пишутъ намъ: Руске драматичне товариство въ Черновцяхъ устроює въ понедѣлокъ 3 (15) грудня въ сали „Рускои Бесѣды" театральне представленье. Ôтограна буде 2-актова оперетка народна Янковского „Покôйникъ Опанасъ". Початокъ о год. $7\frac{1}{2}$ вечеромъ. Карты вступнѣ дôстати можна въ „Рускôй Бесѣдѣ".

— **Зъ Рогатына** пишутъ намъ: Доносивъ я свого часу о старинности церкви св. Духа и що п. гр. В. Дѣдушицкій, краєвый консерваторъ, взявъ ся въ свою опѣку, а соймъ краєвый призначивъ на реставрацію тои церкви 2.500 зр. Ото жь и розпочата вже реставрація. Цѣлый иконостасъ, складаючій ся зъ 64 образôвъ, очистивъ нашь молодый маляръ п. Юліянъ Макаревичъ, Русинъ, ученикъ малярскои академіи вѣденьскои, присланый тутъ гр. Дѣдушицкимъ. П. Макаревичъ не малювавъ нѣчо нового на иконостасѣ, а тôлько де були выщербы, тамъ позаправлявъ. По очищеню показалося, що образы прекраснѣ, правдивѣ дѣла штуки: лица характернѣ, кольоритъ красокъ прекрасный и такъ живый, якъ бы недавно були мальованѣ; рамы образôвъ грубо позолоченѣ. Знаходится въ тôй церквѣ одинъ образъ старый, позолоченый передъ кôлькома лѣтами, але то золоченье недавне никне передъ тамтымъ давнымъ, що вже перетревало кôлька сотокъ лѣтъ. Образъ, котрымъ занялися дуже не лишь жителѣ христіяне але и жиды, представляе трехъ подорожныхъ (Бога и двохъ ангелôвъ) приходячихъ до Авраама, якъ той ихъ гостить у себе, а найстаршій зъ нихъ мовитъ до Авраама, що жена его Сара буде мати сына и якъ тая слухае за дверми, троха ôтхилеными и недовѣрчиво усмѣхаєся. — Въ тôй церквѣ суть и апостолы зъ иконостасу церкви Василіяньскои въ Переновки (теперь мале сѣлце въ лѣсахъ рогатыньскихъ), котрѣ пôсля переказу перенесенѣ сюды р. 1620. Въ нихъ также де-що пôдтновлювано, але не для искуства, лишь для старинности и понятя тогдѣшнои школы малярскои. Єсть ще одинъ великій образъ на стѣнѣ церковнôй, але зô двору зъ полудневои стороны, на деревѣ малёваный, дуже старый, представляючій муки въ пеклѣ; мученѣ подѣленѣ на народности. Искуства нема въ тôмъ образѣ, але для старинности буде ôтфотографованый. Межи мещанцями рогатыньскими можна почути слѣдуючій переказъ о будовѣ церкви св. Духа. Якась княгиня пôшла въ тѣ стороны, зарослѣ колись густымъ лѣсомъ, на ловы, и заблудила. За нею шукали черезъ довшій часъ, ажь знайшли єи на тôмъ мѣсци, де нынѣ стоитъ церковь. Тогды вырубали на тôмъ мѣсци, де знайшли княгиню, дерева, и зъ нихъ поставили церковь. И дѣйстно при ôтновѣ церкви показалася напись на стѣнѣ дуже старинными буквами, а початокъ тои написи згаджаєся съ переказомъ; дальше нечетко, потому слѣдує рôкъ ôтъ воплощеня, але шкода, що се мѣстце нарушене гвоздемъ, дальше слѣдує рôкъ ôтъ сотвореня свѣта, также дуже нечеткій. На веснѣ, коли морозы щезнутъ, будутъ охочѣ люде ôтчитувати и ôтцифровувати тѣ написи, а также и нашѣ древности подрôбно опишутъ. На весну 1885 буде тая церковь ще й зô двору обновлятися и мае прибрати давнѣйшій типъ готицкого стилю. Також и церковь св. Николая на Бабинцяхъ горѣшныхъ мае ôтновлятися коштомъ Выдѣлу краєвого. Въ обохъ тыхъ церквахъ цѣлый помôстъ выложеный каменями, а на кождôмъ камени були написи. Жаль, що съ часомъ они повыкривлювалися а рука вандализму замѣсть щобъ ихъ повынимати и выпростовати, стесувала ихъ а черезъ то понищила и написи.

— **П. Евгеній Олесницкій**, выдавець „Руско-украиньскои Библіотеки" проситъ насъ о помѣщенье слѣдуючои оповѣстки: „Позаякъ численнѣ Вп. Родимцѣ замовляютъ зъ провинціи „Р.-у Библіотеку" въ поодинокихъ примѣрникахъ, для того прошу въ цѣли уладженя замовлень въ спосôбъ для обохъ сторôнъ найдогôднѣйшій, щобы кождый, хто хоче бути постôйнымъ ôтбирателемъ „Р.-у. Библіотеки" завѣдомивъ о тôмъ пôдписаного, а заразомъ для догôдности въ пересылцѣ грошевôй приславъ предплату на бôльше выпускôвъ або зъобовязався за кôлька выпускôвъ принадаючу суму яко послѣплату прислати. Замовляючи зъ провинціи зволятъ залучати по 2 кр. ôтъ примѣрника на порто. — *Евгеній Олесницкій,* (Львôвъ, ул. Словацкого, ч. 6. I. поверхъ).

— **Рускому театрови въ Перемышли** поводится лихо. Ôтъ зверхности мѣста дôзнае богато прикростей; Поляки, де можутъ, шкодятъ нашому театрови; умысно пôдъ часъ побыту нашого театру въ Перемышли даютъ вже друге аматорске представленье въ сали театральнôй, длятого и бенефисове представленье п. К. Пôдвысоцкого не може нынѣ ôтбутися; а на конець и Русины перемыскѣ не спомагаютъ свого театру. Єсть тутъ по трохи Руси нѣбы-твердои, але видко бôльше на словахъ, якъ на дѣлахъ... Въ цѣлôмъ Перемышли не можна нѣгде знайти рускихъ друкслортôвъ почтовыхъ, — значитъ: нѣхто того не домагаєся... Русь въ Перемышли очевидчики добре таки спитъ...

— **Ôтъ Золочева** пишутъ намъ: Въ ночи зъ 6 на 7 л. грудня повставъ въ Лацкôмъ великôмъ огонь и знищивъ будынки чотырохъ господарѣвъ зовсѣмъ, а двомъ тôлько въ части, а при тôмъ згорѣло одному зъ тыхъ господарѣвъ шестеро худобы. Шкода ледви тôлько въ однôй четвертôй части забезпечена выноситъ выше 3000 зр. Причина огню не звѣстна. Вправдѣ ôтзывалися то ту, то тамъ голосы, пôдозрѣваючи якогось тамъ чоловѣка зъ сусѣднього села о пôдложенье огню, але хто може тое доказати; за тымъ нема кому у насъ слѣдити. Єсть вправдѣ и у насъ жандармерія, стація єи навѣть недалеко, бо въ Ôльшаници, не цѣлыхъ три чверти милѣ ôтъ насъ ôтдаленôй, але щожь, коли зъ ôттамъ не тôлько въ часѣ пожару бôльше якъ 4 годинѣ тревожного нѣхто не показався, але навѣть другого а може и третого дня сюды не заглянувъ. Оно и не дивница. Наша жандармерія мае тутъ важнѣйшѣ справы на оцѣ и за тыми мусить она пильно слѣдити. Ôтъ н. пр. сего року десь на початку липця, поставлено у насъ на поли хрестъ трираменный. Той скоро ино поставили и ще землю въ около него добре не обдоптали, а вже и жандармъ при нѣмъ. Священикъ хрестъ благословитъ, а жандармъ до поблизькои корчми людей стягае и протоколы пише. А якѣ точнѣ протоколы: хто казавъ хрестъ робити? чіимъ стараньемъ, чіимъ коштомъ, хто давъ дерево, хто робивъ, хто благословивъ? — мало що не записавъ въ протоколахъ тои стопы землѣ, на котрôй тое дерево на такій хрестъ выросло. То все вѣрно и красно списавши, чимъ скорше заславъ до староства. А можна-жь хоть за те жандармерію винувати? Борони Боже! Жандармы мовлятъ, що тôлько вѣрно выповняютъ даный имъ въ тôмъ взглядѣ приказъ выс. ц. к. намѣстництва... А коли оно такъ, то може бы выс. ц. к. намѣстництво зволило ще по при тôмъ такъ важнôмъ розпорядженю що до хрестôвъ, пригадати ц. к. жандармеріи и иншѣ вже бодай хоть меншои важности розпорядженя, ôтъ н. пр. що до скорѣйшого и точнѣйшого розслѣду причинъ повстаючихъ такъ часто пожарôвъ, що до пильнѣйшого нагляданя вартъ сельскихъ, щобы въ разѣ выпадку не потреба було за вартôвниками по хатахъ бѣгати и ихъ будити; що до волоцюгъ рôжного рода, за котрымъ якъ день настане дверѣ не запераются, и котрыхъ безъ страху тяжко зъ хаты позбутися, — може бы такѣ и тымъ подôбнѣ розпорядженя схотѣла точнѣйше выповняти. Вправдѣ выповненя тыхъ обовязкôвъ не почислится жандармови за такъ великѣ заслуги... але причинилось-бы може хочь до якого такого пожитку публичности, котра здаєся въ тôй цѣли навѣтъ ихъ оплачує.

— **П. Іосифъ М. Бохеньскій**, одинъ зъ молодыхъ и щирыхъ Русинôвъ зôставъ 11 с. м. именованый гôрничимъ комисаремъ при гôрничôмъ урядѣ въ Галичинѣ.

— **Урядова „Gazeta Lwowska"** доноситъ: „Слово", звѣстна руска часопись, выходяча у Львовѣ пôдъ редакціею п. В. Площаньского, стратила дебитъ почтовый въ краяхъ угорскои короны, а на пôдставѣ запавшои дня 26 падолиста с. р. ухвалы королевско-угорскои рады министерскои. Въ дотычнôмъ розпорядженю пôднесено, що „наведена часопись стоитъ на службѣ россійско-панславистичного коммитету, выступає ôтъ многихъ лѣтъ найсильнѣйше противъ Угорщины и поставила собѣ цѣлею пôдбурювати противъ Угорщины патріотично успособленыхъ жителѣвъ рускои народности."

— **Ôтъ Дирекціи „Общ. рôльн.-кредитового Заведеня"** одержали мы слѣдуючу допись: „Въ справозданю зъ процесу п. Жака въ ч. 138 „Дѣла" пôднесено, будьто-бы „Обще рôльн.-кредитове Завед." сконтувало дня 2 червня с. р., не будучи въ станѣ само вѣрителѣвъ своихъ заспокоювати, вексель того-жь Жака на 350 зр. Уважаємо своимъ обовязкомъ поправити се справозданье о тôлько, що вексель п. Жака бувъ реновацією ескотованого ще въ 1882 р. векселя на 650 зр. Суму тую довжникъ сплачувавъ въ квартальныхъ ратахъ, а послѣдна зъ нихъ вплынула до касы Заведеня д. 22 лютого с. р. въ котрôмъ то дни и вексель на 350 зр. выставленый. Дальше неправдою єсть, щобы Заведенье въ дню 2 червна с. р. вѣрительностей своихъ не було въ станѣ выплачувати. *Дръ Добряньскій, Дръ Павенцкій.* (Примѣтка Ред. Наведеный нами мимоходомъ фактъ бувъ напечатаный въ „актѣ обжалованя" въ львôвскихъ дневникахъ, а Дирекція того факту не спростувала. Мы жь навели его доперва въ тыждень пôзнѣйше. Не мали мы на думцѣ выкликувати яку-небудь полемику, тожь и теперь не будемо полемизувати съ Дирекціею дотычно єи выплатности въ червни с. р., а тôлько пригадаємо ѣй причину заставленя цѣнныхъ паперôвъ вдовичого фонду на выплату сегорôчнои пенсіи вдовамъ и сиротамъ.)

— **Украиньскій театръ М. Старицкого** переѣхавъ зъ Харкова въ Одессу на драматичнѣ представленя. Завтра дане буде на перше представленье „Наталка Полтавка".

— **Выдѣлъ товариства „Академичне Братство"** складае щиру подяку Вп. Добродѣямъ: о. Стефанови Качалѣ зъ Шельнакъ за даръ 5 зр., о. Теодорови Стадникови, сотруднику зъ Сушина за даръ 5 зр. и о. Михайлови Свѣтенькому за даръ 5 зр. въ користь нашого товариства. — *Отъ Выдѣлу „Академ. Братства".*

— **Царь именувавъ** указомъ зъ дня 4 (16) жовтня с. р. членами окружныхъ судôвъ для губерній: волыньскои, подôльскои и кієвскои богато польскихъ магнатôвъ зъ родинъ займаючихъ въ польскôй исторіи дуже выдатне становище, якъ кн. Сангушко, гр. Ходкевичъ, гр. Чацкій, гр. Тарновскій, Залескій и другѣ. Полонизація и обрусеніє зачинаютъ собѣ подавати поволи руку.

— **Нова бѣда на жидôвъ.** Россійске министерство дѣлъ внутрѣшныхъ выдало розказъ, щобы всѣхъ жидôвъ купцѣвъ, неросійскихъ пôдданыхъ, не маючихъ спеціяльного позволеня ôтъ министерства на проживанье въ Россіи выдалити зъ Одессы и всѣхъ полудневыхъ мѣстъ Россіи. Указъ сей выкликавъ такій переполохъ, що кôлька бôльшихъ фирмъ въ Одессѣ и Кієвѣ оголосили ликвидацію.

— **Новый крахъ въ Празѣ.** Товариство „Böhmische Boden-Credit-Gesellschaft" въ Празѣ сталося невыплатнымъ. Акціи сего товариства опертѣ на ипотекахъ не лишь недвижимостей але также и фабрикъ цукровыхъ, спали зъ 200 зр. на 38 зр. ôтъ штуки; зарвано єсть также одна ческа каса ощадности на 700.000 зр.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Про ôтчиты П. Феерчака въ Одессѣ** доноситъ „Одесскій Вѣстникъ": „П. Феерчакъ прочитае двѣ публичнѣ лекціи „о угорско-рускôй литературѣ". Перша лекція ôтбудеся 9 а друга 16 ст. ст. грудня въ университетскôй сали о 1 год. пополудни. П. Феерчакъ взявъ собѣ за цѣль — познакомити публику съ литературнымъ рухомъ угорскихъ Русинôвъ. На вступѣ розкаже коротко о географичнôмъ положеню угорскои Руси, о єи историчнôй бувальщинѣ, о числѣ угорскихъ Русинôвъ и о ихъ языцѣ, а наконець подасть коротку характеристику народнои поезіи съ наведеньемъ красшихъ взôрцѣвъ. Литературный рухъ въ угорскôй Руси начався дуже пôзно, а именно на початку сего столѣтя. Причиною сего були — постоянный колонизаційный рухъ народу, а ôттакъ зверненье всѣхъ силъ и енергіи народу на те, щобы боронити свою церковну автономію ôтъ замахôвъ католицкихъ. Боротьбу за церковну автономію авторъ коротко опише въ своихъ ôтчитахъ. Заразъ на першôй дорозѣ до просвѣты угорскѣ Русины мусѣли выдержати напôръ латинизаціи, панувавшои тогды въ цѣлôй захôднôй Европѣ, а особливо въ Горѣшнôй Венгріи, де кухонна латина проникла навѣть въ приватне життье. Постоянный наплывъ колонистôвъ зъ Галичины южно-захôднои Руси пôддержувавъ силы угорско-руского народу. Въ XIV столѣтю переселився въ угорску Русь дуже вплывовый чоловѣкъ, литовско-рускій князь Коріятовичъ, котрому угорскій король давъ обширнѣ мастки. Той князь основавъ два монастырѣ, межь тыми мукачѣвскій, котрый стався розсадникомъ освѣты въ угорскôй Руси. Єромонахъ Базиловичъ, першій написавъ историчну працю о угорскôй Руси въ латиньскôмъ языцѣ. Праця тая хочь головно займаєся дѣлами кн. Коріятовича, то все таки дотыкає въ загалѣ историчнои долѣ угор. Руси. Книга Базиловича въ-перве пробудила народне самопôзнанье угор. Русинôвъ, она дала товчокъ и ихъ литературному рухови. Подѣѣ на балканьскôмъ пôвъостровѣ зъ початку сего столѣтя, освобожденье Греціи, Сербіи и Румуніи также немало помагали духовому пробудженю угор. Русинôвъ. Слѣдуючій по Базиловичу писатель Кучкай, хочь и писавъ ще по латинѣ (ôнъ межь иншимъ выдавъ першу угорско-руску граматику), но выступивъ уже Славяниномъ, вповнѣ почуваючимъ свою солидарнôсть съ прочимъ Славяньствомъ. Ще бôльшій вплывъ мали на духове житье угор. Русинôвъ подѣѣ 1848 року. Въ той часъ починаєся дѣяльнôсть вже вповнѣ національного поета Александра Духновича. Пѣсня его:

„Я Русинъ бувъ, есмь и буду,
Я родився Русиномъ, —
Честный мôй народъ не забуду,
Останусь его сыномъ".

стався народнымъ гимномъ. Потому все бôльше розростався рухъ литературный: повстало литературне товариство св. Василія, появилися газеты „Свѣтъ", „Новый Свѣтъ", „Карпатъ"; выступили новѣ литературнѣ дѣятелѣ: Павловичь, Раковскій, Сильвай, Митракъ, и др. Оживленье литературного руху стрѣтило сильный ôтпôръ зъ стороны Мадярôвъ, котрымъ помагали ренегаты, такъ що нынѣ литературный рухъ угор. Руси находится на точцѣ замерзаня. Ôтчиты свои закôнчитъ п. Феерчакъ очерками зъ житя-бутя угорско-руского народу".

— **„Задля кусника хлѣба"**, гарне оповѣданье Наталіи зъ Озаркевичѣвъ Кобриньскои (предсѣдательки товариства Рускихъ Женщинъ въ Станиславовѣ) вышло передрукомъ зъ „Зорѣ" окремою книжечкою (45 сторôнъ) и коштує 25 кр. а. в.

I. Списъ жертвъ ôтъ комитетôвъ мѣсцевыхъ, надôсланыхъ на лотерію фантову въ доходъ дѣвочого воспиталища въ Перемышли, за часъ ôтъ 26 липня до 1 падолиста 1884.

I. Епархія Перемыска.

Предсѣдателѣ комитет. мѣсцевыхъ	Штукъ фантôвъ	Готôвки зр. кр.
Т. Глушкевичъ, Гошôвъ	—	5·—
Е. Будзыновскій, Мокротинъ	—	4·—
Присловскій, Ваньôвка	—	20·—
Редакція „Дѣла" у Львовѣ	—	5·20
І. Ропицкій, Липа (додатково)	1	—·—
І. Ломницкій, Горуцко	—	10·—
Ер. Куновскій, Бандрôвъ	—	4·—
Сильв. Копыстяньскій, Кôньске	3	2·—
Л. Ясеницкій, Стара-сôль	4	—·—
Маркилъ Магуловичъ, Чорна	—	50·—
„ „ ôтъ парохіянъ	—	5·—
Марія Вяханьска, Балигородъ	—	3·—
Наталія Устіяновска, „	—	1·—
Іосифъ Рейнаровичъ, Монастыръ	—	6·—
І. Сиротиньскій, Лôвка	—	3·50
І. Мудракъ, Скопôвъ	—	5·—
М. Залитачъ, Честинѣ	—	8·—
Як. Нероновичъ, Розбôръ (додатково)	7	30.—
Марія и В. Литиньскѣ, Перемышль	3	—·—
А. Пундякевичъ, Ванькова	—	5·—
А. Терлецкій, Полнятичѣ	—	12·—
Іос. Долошицкій, Щирець	—	4·—
Левъ Лазуркевичъ, Бенькова вишня	43	36·50
П. Решетыловичъ, Голе	—	10·—
І. Котецкій, Лютовиска	—	5·—
Л. Кмицикевичъ, Малнôвска воля	—	3·50
Мировъ Литиньскій, Губичѣ	—	16·41
Кар. Мудракъ, Зôбръ	—	4·—
Гр. Коблошъ, Тарнава	—	7·50
Илія Крайчикъ, Вôлька Куниньска	—	5·—
Іос. Щавиньскій, Коросно	—	3·—
Кл. Вахнянинъ, Сôняна	—	7·—
Ап. Менцѣньскій, Фульштинъ	10	1·50
М. Мильковичъ, Полянчикъ	—	12·—
І. Будзыновскій, Теглôвъ	—	3·25
Гр. Гладиловичъ, Хирôвъ	5	6·—
Теодос. Бадзай зъ Боркова } на руки о.	—	1·—
Дан. Вацко зъ Олешичь } Лѣсков.	—	1·—
Гр. Копыстяньскій, Снѣтница	—	10·—
А. Котисъ ôтъ комитету, Тѣсна (дод.)	—	2·—
Н. Трешкевичъ	2	—·—
Исидоръ Шопа	2	—·—
Петрасевичъ	6	—·—
К. Сѣнкевичъ, Радохонцѣ	—	2·50
Сильв. Баранецкій, Ольшаникъ	—	5·—
Юл. Гладиловичъ, Любачѣвъ	—	7·75
Ив. Ивасѣвка, Малковичѣ	—	5·—
Волод. Коростеньскій, Прелуки	—	6·—
Мих. Зубрицкій, Мшанецъ	12	—·—
Т. Костишинъ	—	5·—
Ив. Крыницкій	—	7·—
М. Боднаръ, Цвѣржа	—	5·—
Волод. Добряньскій, Сливница	—	44·—
Левъ Воляньскій	—	3·—
Іос. Менцѣньскій	—	4·53
Левъ Лазуркевичъ, Бенькова вишня	—	2·—
Іоанъ Татомиръ, Черхава	—	2·—
Ант. Матюкъ, Ляшки	—	14·—

(Дальше буде.)

Въ друкарни товариства им. Шевченка
(ул. Академична Ч. 8)

„Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache" von Dr. Emil Ogonowski за 2 зр. 25 кр.

1. „Исторія руска Костомарова", переклад Ол. Барвѣньского томъ I за 60 кр., т. II за 50 кр., т. III за 60 кр.; всѣ 3 томы разомъ за 1 зр. 50 кр.

Переписка Редакцiи и Администрацiи.

Дрв С. въ К. Въ слѣдуючôмъ числѣ.

Съ симъ числомъ розсылаеся Впов. Предплатникамъ „Библіотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ 3 и 4 аркушь повѣсти „Батько Горіо“ Бальзака.

„Сердечну подяку“ складаю за надôсланье менѣ брошурки *„Пріятель хорыхъ“*, въ котрои я переконався, що и застарѣлй навѣть недуги дадутся ще вылѣчати, коли лишь ужиются до сего ôтповѣдний средства. Съ довѣрьемъ отже прошу о надôсланье менѣ и т. д.“ — Подôбнй подяки! надходятъ що день дуже численно, — не повиненъ отже жаденъ хорый залишити не спровадити собѣ найновѣйше 135-те польске илюстроване выданье сеи пожиточнои брошурки въ книгарнѣ *„Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig“*, а то тымъ бôльше, що не потребуе при тôмъ поносити жадныхъ коштôвъ, позаякъ книжочка та достарчится ему на жаданье безплатно и франко.

Надôслане.

Прошенье громады Пôдборець до Всеч. Отца Данiила Крупки приходника, тои-жь громады.

Высокопочтенный Мужу и Любезнѣйшій нашь Отче Духовный!

Коли рознеслася перша вѣсть въ громадѣ, що Вы, Любезнѣйшій нашь Отче, стараетеся получити иншій приходъ, — не привязували мы до того оповѣщеня жаднои ваги, гадаючи, що все то тôлько выдумка. Але коли Вы, Всеч. Отче, самй о полученю иншого приходу въ недѣльнôй проповѣди въ церквѣ лишь коротенько спôмнули, бухисте свѣдкомъ, якъ пôсля Вашои науки кождому потекли сердечнй слезы зъ очей и розлягся въ цѣлôмъ домѣ Божôмъ голосный плачь. Вѣсть тая швидко рознеслася ôтъ хаты до хаты, смутокъ огорнувъ кождого на згадку лише попращати свого любезнѣйшого Отца на завсѣгды. Но мы все тому не вѣрямо. Вы Всеч. Отче, котрый черезъ 30 лѣтъ въ громадѣ такъ для блага церкви, якъ и народа працювали, церковь бѣдненьку въ тôмъ часѣ до такои величнои красоты допровадили, народъ темный и полишеный отверезили и просвѣтили стараньемъ и трудами неперестанными Вы для блага и просвѣщеня молодшого поколѣня здвигли хорошу школу, а для кождого и найбѣднѣйшого були въ кождôмъ часѣ и въ кождôмъ дѣлѣ щирымъ порядникомъ и заступникомъ, неоднôй бѣднôй вдовѣ и сиротѣ въ нечастю помôчну руку подали и слезы отерли — и Вы мали-бы теперь тую довголѣтну свою працю покидати и на иншій приходъ переноситися! Маемо повну надѣю, що се намѣренье свое ласкаво змѣните. Мы всѣ якъ одинъ мужь, ôтъ малого до старого просимо, благаемо Васъ, Всеч. Отче, не опускайте насъ, будьте на завсѣгды съ нами, а мы зъ нашои стороны прирѣкаемо прилюдно и свято якъ дотеперь правдиву и щиру любовь, повне довѣріе и цѣлковитый послухъ.

Пôдбôрцѣ дня 6 л. грудня 1884 р.

Въ имени цѣлои громады:

Иванъ Пастернакъ, начальникъ громады; Иванъ Дôльный, присяжный; Иванъ Антоновъ, радный; Стефанъ Кметь, рад.; Василь Кузьма, рад.; Дмитро Мельникъ, рад.; Гаврiилъ Зарицкій, Иванъ Чорный и Олекса Мостецкій, зъ громады.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

1009 (121—?) поручае

Специяльности и универсальнй средства французскй и иншй, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуванй.

Товариство цѣс. кр. управ. желѣзницѣ Львôвско-Черновецко-Ясскои.

(Линіи австрійскй)

Ч. 24711/V.

ОТВОРЕНЬЕ

пристанка Болшôвцѣ при стражници Ч. 87 межи стацiями Бурштинъ и Галичь для перевозу особъ и пакункôвъ подорожныхъ.

Съ днемъ 25 грудня 1884 буде отвореный пристанокъ Болшôвцѣ при будцѣ сторожнйчôй Ч. 87 межи стацiями Бурштинъ и Галичь для приймана особъ и пакункôвъ, и въ сѣй цѣли будутъ условно приставати при будцѣ сторожнйчôй Ч. 87 мѣшанй поѣзды Ч. 3 и 5 курсуючй въ напрямѣ **до Сучавы**, якъ також и мѣшанй поѣзды Ч. 4 и 6, курсуючй въ напрямѣ **до Львова**, а именно лишь тогды, коли подорожнымъ прійдеся тамъ всѣдати або высѣдати.

Часъ приѣзду и ôтѣзду наведеныхъ поѣздôвъ въ пристанку Болшôвцѣ показуе слѣдѣючій

Розкладъ ѣзды:

Поѣзды особово-товаровй въ напрямѣ															
зô Львова								до Львова							
Ч. 3				Ч. 5				Ч. 4				Ч. 6			
Приѣздъ		Отъѣздъ		Приѣздъ		Отъѣздъ		Приѣздъ		Отъѣздъ		Приѣздъ		Отъѣздъ	
год.	мин.	год.	мин.	год.	мин.	год.	мин.	год.	мин.	год.	мин.	год.	мин.	год.	мин.
4	42	4	43	3	15	3	46	10	53	10	54	10	33	10	34

Поданй годины ôтносятся до полуденника пештеньского.
Годины нôчнй ôтъ 6 тои годины вечеръ до 5 тои год. 59 минутъ рано суть доокола [ ] обведенй. Задержуванье поѣздôвъ поспѣшныхъ не рѣшено. Въ загальнôмъ розкладѣ ѣзды треба въ рубрикахъ „Болшôвцѣ“ поѣздъ поспѣш. Ч. 1 и 2 знакъ * вычеркнути.

До наведеныхъ въ горѣ поѣздôвъ можутъ подорожнй въ Болшôвцяхъ одержати билеты всѣхъ трехъ клясъ, також билеты войсковй, однакожь лишь до найблизшои стацiи то есть до Бурштина до Галича, де треба купити билеты потрѣбнй до дальшои ѣзды.

Перевôзъ особъ ѣдучихъ до Болшовець буде выконаный за оплатою безпосередныхъ билетôвъ ѣзды призначеныхъ до слѣдуючои дальшои стацiи, то есть до Бурштина взглядно до Галича.

Пакунки, належачй до особъ въ Болшôвцяхъ всѣдаючихъ, буде приймати кондукторъ дотычного поѣзду въ Болшôвцяхъ, однакожь съ выключеньемъ всякои отвѣчальности за нихъ черезъ Товариство. Наданье пакункôвъ подорожныхъ, въ цѣли транспорту до мѣсця назначеня повиннй подорожнй самй выконати доперва на найблизшôй стацiи при случайности закупна билету до дальшои ѣзды.

Пакунки съ назначеньемъ до Болшовець будутъ приниматися на всѣхъ стацiяхъ на просторони Львôвъ-Сучава безпосередно до Болшовець и будутъ тамъ выдаватися.

Обчисленье належности за ѣзду зъ Болшовець якъ також до Болшовець а ôттакъ за перевôзъ пакункôвъ, призначеныхъ до Болшовець, послѣдуе на пôдставѣ постановлень нашои загальнои тарифы особовои зъ дня 1 жовтня 1876, однакожь на пôдставѣ ôтстайности до слѣдуючои дальшои стацiи взглядно ôтстайности ôтъ слѣдуючои дальшои стацiи,

Вѣдень, дня 5 грудня 1884. 1228 1—1

Рада завѣдуюча.

БРАТЯ ЛЯНГНЕРЫ

у Львовѣ, улиця Галицка, число 16,

поручаютъ:

Сорочки мужескй бѣлй, гладкй, по цѣнѣ фабричнôй зр. 1·50, 1·80, 2, 2·50, 2·80 и 3; колоровй „Оксфордъ“ по зр. 2·15 и 2·80; нôчнй (гуцульскй) по 2·50.
Сорочки для хлопцѣвъ бѣлй, тôлько въ одномъ знаменитôмъ родѣ по зр. 1·50.
Калисоны зъ „Calico“ домашнои роботы по зр. 1·20, 1·40 и 1·60.
Ковнѣрики штука по 20, 23 и 25 кр. Тузинъ по зр. 2·40 до 2·80.
Маншетъ пара 35, 40 и 45 кр. Тузинъ зр. 4 до 5.
Хустки до носа ôтъ 15 до 60 кр. штука, шовковй 75—1·50.
Скарпитки бѣлй и колоровй, пара ôтъ 15 кр. до 1·50 зр. Въ тузинѣ дешевше.
Хустки до шиѣ шовковй и вовнянй ôтъ кр. 95 до зр. 7·50.
Краватки въ найбôльшôмъ выборѣ, **шлейки, спинки, щѣтки, гребенѣ, брытвы.**
Рукавички всякого рода, власного выробу, **пуляресы, пушки на тютюнъ, паперцѣ до цигаретъ** и т. п.
Цилиндры складанй (chapeaux claques) тибетовй зр. 5·50, атласовй зр. 9
Кафтаники, сподиѣ и скарпитки бавовнянй, вовнянй фланелевй и шовковй, також прі... ôгера
Камизельки волôчковй съ рукавами и **панчохи** до полôваня
Папучѣ, мешты и чоботы фильцовй, **пледы, коцики** англійскй.
Камашѣ фильцовй, мужескй, пара зр. 1·50, высокй зр. 2·20.
Штильцы, камашѣ шкôрянй до полôваня и до к... пара зр. 3·50—6.
Шапки зъ футра и сукна, шапки раннй **фезы** турецкй по зр. 1·80.
Парасолѣ бавовнянй, вовнянй и шовковй ôтъ зр. 1·20 до 10.
Плащѣ гумовй въ рôжныхъ родахъ ôтъ зр. 10·50 до 28
Калошѣ мужескй, высшй пара 4 зр., низшй 3 зр., — дамскй высшй 3·50 зр., низшй 2·80 и 2·50 зр.
Перфумы, мыла, колоньска вода, пудеръ и т. п. 1253 (7—12)

Магазинъ
Ф. КНАУЕРА и Сына

пôдъ „Золотымъ Львомъ“
площадь Капитульна,

поручае въ найбôльшôмъ выборѣ

Обрусы кольоровй на 6 особъ разомъ съ серветами въ найновѣйшихъ взôрцяхъ зр. 3 и 3 зр. 50 кр.
Обрусы кольоровй по зр. 1·40 и 1·80.
Обрусы бѣлй на 6 особъ и ½ туз. серветъ зр. 4 и зр. 4·50.
Обрусы бѣлй ôтъ зр. 1·30 и высше.

Серветы бѣлй столовй
тузинъ по зр. 4 и 5 зр.

Серветки малй десеровй
тузинъ зр. 1·20, 1·50, зр. 2 и высше.
Хустки нитковй бѣли туз. зр 2·40.
Хустки нитковй бѣлй съ кольоровымъ берегомъ туз. зр. 3 и высше.
Хустки шовковй на шію и т. п. ôтъ 30 кр. до 5 зр. 1261 2—12

Припоручения въ провинцiи выконуются оборотною почтою.
За доброту и тревалôсть ручится.

! НА СКЛАДѢ !

находится ще

Кôлькасотъ останкôвъ сукна

3—4 метрôвъ довготы въ рôжныхъ модныхъ барвахъ на осѣннй и зимовй одѣня придатнй и пресылаются, доки ще выстае запасъ, по цѣнѣ 5 зр. за послѣплатою зô складу

Г. Гролиха въ Старôмъ Бернѣ
(H. Grolich, Alt-Bern.)

Хто бере наймеише 5 останкôвъ, получае ще по 50 кр. опусту.

1247 **Признанье!** (3—10)

„Вельми поважаный Пане! Мôй пріятель п. Чучманъ замовивъ у Васъ останокъ 3½ метра и есть въ полученои пресылки вповнѣ вдоволеный, тому прошу присылати также и менѣ подôбный останокъ сукна.

Л. Розенбаумъ въ Лопатинѣ (Галичина).

„ПОРВАЛАСЬ НИТКА!“

Комедiя на 4 справы.

Написавъ **Олександеръ Я. Конискій.**

Цѣна 30 кр. а. в.

Въ м. VIII-цѣ, сторôнъ 73 — Набути можна черезъ Редакцію „Дѣла“. Съ высылкою по-за Львôвъ 32 кр. за примѣрникъ.

НОВООТКРЫТА

Торговля церковныхъ знарядôвъ, образôвъ, ризъ и книгъ

ТЕОДОРА СТАЕХВИЧА

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ,

поручае Всечестному Духовеньству, славетнымъ громадамъ, церковнымъ комитетамъ и Высокоповажнôй Публицѣ богатый выбôръ:

матерiй церковныхъ и ризъ готовыхъ, стихарѣвъ, балдахинôвъ, хоругов, фанъ, плащеницъ, образôвъ малѣваныхъ на бляхѣ и полотнѣ, до иконостасôвъ, престолôвъ и на стѣны церковнй; ôлтарики або образы процесiональнй; хрестôвъ напрестольныхъ, ручныхъ и процесiональныхъ; хрестôвъ желѣзныхъ на гробы и полѣвыхъ, Евангелій, патриций, чашь, ампулокъ, дарохранительницъ, дароносницъ, хлѣбницъ до Всенощного, кадильницъ, поликандрôвъ (паукôвъ), пôдсвѣчникôвъ (лѣхтарѣвъ), канделябрôвъ, лямпнацъ, свѣтла церковного, дивановъ, цвѣтôвъ и проч.

Великій складъ товарôвъ срѣбныхъ зъ хиньского срѣбла, а именно:

Лыжки, вилки, ножѣ столовй и десеровй, лижочки до чаю и кавы, чайники, цукорнички, тацки, коробки на масло и сыръ, заставы столовй на овочѣ и тѣста, лѣхтарѣ, канделябры столовй и проч.

по дешевыхъ цѣнахъ

Всѣ замовленя въ вартости 100 зр. высылаеся франко.
Цѣнники въ рускôмъ языцѣ высылаются на жаданье даромъ

1194 **Опакованье даромъ.** 10—?

1248 5—5

Квиты поборовй на
ЛОСЫ МѢСТА КРАКОВА

головна выграна

ЗР. 25.000

найменша выграна зр. 30

Тягненье вже 2 сѣчня

Щобы такъ пожаданй и певнй

ЛОСЫ КРАЄВЙ

якъ найбôльше розповсюднити, продаю такъ довго якъ довго выстае запасъ
поодинокй лосы въ 11 мѣсячныхъ сплатахъ по 2 зр.
три „ въ 24 „ „ по 3 зр.
пять „ въ 24 „ „ по 5 зр.

Вже по уплатѣ першои раты належатъ всѣ выгранй до купившого.

За готôвку по курсѣ дневнôмъ.

По поводу надходячого тягненя, прошу о якъ найскорше замовленье.
При замовленяхъ зъ провинцiи — найвыгôднѣйше почтовымъ переказомъ — прошу также о 15 кр. за оплату пересылки квиту поборового долучити. Послѣплаты почтовй за дорогй.

Августъ Шеленбергъ

Дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй год. попол. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей" выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція, администрація и експедиція подъ Ч. 44 улици Галицкаи.
Всѣ листы, посылки и рекламаціи належитъ пересылати подъ адресою: редакціи и администрація „Дѣла" Ч. 44 ул. Галицка.
Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.
Поодиноке число стоитъ 12 кр. а. в.
Оголошения принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одноѣ строчки печатнои.
Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.
Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ „переказомъ") до: Администраціи часописи „Дѣло" ул. Галицка Ч. 44.

Предплата на „Дѣло" *для Австріи:*		*для Россіи:*	
на цѣлый рôкъ	12 зр.	на цѣлый рôкъ	12 рубл.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	6 рубл.
на чверть року	3 зр.	на чверть рок.	3 рубл.
съ дод. „Библіотеки":		съ дод. „Библіотеки":	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	16 рубл.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8 рубл
на чверть року	4 зр.	на чверть рок.	4 рубл
на самъ додатокъ:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	5 рубл
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	2 [illegible]
на чверть року	зр. 1·25		
Для Заграницы, кромѣ Россіи:			
на цѣлый рôкъ	15 зр.		
на пôвъ року	7·50 зр.		
на чверть року	3·75 зр.		
съ дод. „Библіотеки:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рôкъ	19 зр.	на цѣлый рôкъ	6 зр.

Новû симптомы.

Въ нашихъ статіяхъ пôдъ заг. „Io — triumphe" выказали мы, супротивъ тріюмфальныхъ воскликôвъ деякихъ газетъ, що до воскликôвъ такихъ на дѣлѣ дуже не богато найдеся причины; въ статіяхъ п. з. „Новû дороги" старались мы пôсля нашого глубокого пересвѣдчения вказати на конечнôсть модификаціи якъ заграничнои такъ и внутрѣшнои политики тои державы, котра уважала потрѣбнымъ шукати обезпеки въ обôймахъ желѣзного канцлера, а въ складъ котрои входитъ кôльканайцять миліонôвъ нашого народа. Заразъ въ І-шôй статьи „Новыхъ дорôгъ" предсказали мы на пôдставѣ певныхъ симптомôвъ, що въ близькôй будущинѣ належитъ зовсѣмъ напевно ожидати трицѣсарского зъѣзду, хочь ôтзывы офиціяльныхъ газетъ ще тогды нѣчого въ тôмъ взглядѣ певного не приносили. Нынѣ замѣчаемо н о в û с и м п т о м ы, котрû якъ зъ одной стороны утверджаютъ насъ що-разъ бôльше въ попередно вже высказаныхъ поглядахъ, такъ зъ другои стороны позволяютъ выробити собѣ думку що до дальшого розвою межинародныхъ и межиславяньскихъ ôтносинъ.

Менше насъ ту можутъ обходити такû справы, якъ розширенье границь россійскихъ въ центральнôй Азіи, єгипетскій Магді (о котрôмъ доси на пр. напевно не знати, чи жіє ще, такъ непевнû и неточнû вѣсти о нѣмъ доходятъ), межинароднû переговоры въ Берлинѣ що до пароходства на двохъ могучихъ артеріяхъ водныхъ центральнои та захôдном Африки: Конго и Нігеръ, вѣчнû мабуть переговоры Франціи съ Хинами, и т. п. Може бути, що кн. Бисмаркъ рѣшився занятись такими справами, щобъ ôтвернути загальну увагу ôтъ заостреныхъ конфликтôвъ въ Европѣ, — щобы впрочѣмъ выкористати часъ обезпеченого status quo, а по можности довести пôдъ напоромъ подальшихъ интересôвъ до новыхъ ему пригôдныхъ союзôвъ або конфликтôвъ. Але будь що будь, такû ôтдаленû справы можутъ поки-що мати для насъ лишь посередне и хвилеве значенье, а при найлекшôй перемѣнѣ взаєминъ въ Европѣ зôйшлибъ они майже зовсѣмъ зъ очей. Що до центральнои чи захôдном Африки, то годѣ теперь и въ приближеню означити, якû обставины вытворитъ тамъ могучій историчный розвôй; поки треваютъ теперѣшнû обставины въ Европѣ, поки жіє Мольтке а на поготовѣ стоитъ пôвтора миліона багнетôвъ для его вправнои руки, поти нѣ Магді нѣ Конго не зможутъ змѣнити гнетучои переваги Нѣмеччины въ Европѣ. Що-жь до центральнои Азіи, то мы вже разъ зазначили, що новû добычѣ Россіи также можутъ, бодай на теперь, мати бôльше значенье тягару, нѣжь користи.

Якій результатъ принесли Скерневицѣ? Передовсѣмъ не принесли они анѣ нѣякого т р е в а л о г о результату, анѣ навѣть (здаєсь) нѣякого письменного и стисло що до часу ограниченого обезпечения status quo. Що наша держава не зъобовязалась до нѣчого, що переговоры въ Скерневицяхъ не довели до порозумѣня, не полагодили — хочь-бы лише въ дечôмъ конфликтôвъ, що лишаєсь имъ выключно характеръ приязного зближеня монархôвъ, а що найбôльше: уповленои проволоки съ запевненьемъ status quo, — доказомъ сего: цѣлковите поминенье скерневицкого з'ѣзду въ послѣднôй троновôй промовѣ до угорского парламенту, и одушевлене принятье сеи промовы всею и офиціяльною угорскою прасою, принятье, котре мало всѣ цѣхи ворожои супротивъ Россіи демонстраціи и досыть немило вразило россійску дипломатію. Do ut des; значитъ, нѣкотра держава не могла зъ огляду на свои жизненнû интересы згодитись дати тôлько, кôлько другû яко conditio sine qua non ставили. Такій же результатъ послѣдного трицѣсарского зъѣзду потверджає цѣлковито и послѣдна тронова промова до австро-угорскихъ делегацій.

Не перечатъ тому и послѣдувавшû по Скерневицяхъ факты. Форты въ Галичинѣ будуются, взглядно зброятся, такъ спѣшно, якъ на се лишь перетяженû финансы позволяютъ; не занедбуєся реорганизація арміи, проектуются новû форты въ Семигородѣ. Status quo, котре въ Европѣ значитъ тôлько, що безнастанна перевага Нѣмеччины, змѣнилось на Балканѣ хиба о стôлько, що Румунія ще тѣснѣйше лучится съ Австрією; доказомъ сего покликуванье до Букарешту, для обнятя также теки въ министерствѣ, бувшого посла румуньского у Вѣдни, рѣшучого прихильника тѣсного союза съ Австрією, п. Карпа. Не перечатъ тому и новû симптомы австро-славизму та католико-славизму. Status quo запевнює доволѣ часу до приготовань оружныхъ и неоружныхъ.

А якû-жь користи запевнює теперѣшне status quo Россіи? Заостренье ривализаціи съ Англією въ центральнôй Азіи? Збôльшену симпатію славяньскихъ народôвъ? Доки буде тревати сей status quo, котрого Россія по довгôй вандрôвцѣ п. Гирса по Европѣ, съ бѣдою добилася (кн. Долгоруковъ ѣздивъ давати кн. Бисмаркови информаціи дотычно дислокаціи россійскихъ войскъ вздовжь нѣмецкои, а може и австрійскои границѣ)?!... На се ôтповѣдь легка и певна: *доки кн. Бисмаркъ позволитъ, доки его ласка.* Чи може переводятся важнû реформы внутрь державы? Переводятся, але въ Нѣмеччинѣ и въ Австріи: кн. Бисмаркъ вноситъ що-разъ новû соціяльнû проекты, мимо завзятои опозиціи „вольнодумныхъ" гриндерôвъ; Лінбахеръ организуе клюбъ селяньскихъ послôвъ; гр. Белькреди и кн. Лихтенштайнъ боронятъ робôтникôвъ и дрôбного промыслу. Не ставимо сеи дѣяльности за взôръ, — констатуємо тôлько факты. Нѣяка поліція не спинитъ розвою внутрѣшныхъ ôтносинъ державы, не зарадитъ тутъ и найзвучнѣйша „славянофильска" фраза. Поволи але постôйно ступає напередъ розвôй сихъ ôтношень, немовь та вода, що незамѣтно пôдрывае скалы. А що тогды, если стане неминучій конфликтъ? — що, если буде нещасливый? Чи буде тогды внутрь державы яка надѣйна обезпека лѣпшои будучности? — чи найдесь яка тревала перегорода систематичному вынародовлюваню славяньскихъ племенъ? Чи буде яка можнôсть стримати темнû, могучû масы? Держава — не касарня; централизація, „одноформеннôсть" — нѣчого не обезпечаютъ, если головне звено прорываєся. О насъ рѣшаютъ — безъ насъ; не дай Боже, щобы намъ признали правду — з а п ô з н о.

Тымчасомъ часъ не стоитъ. Головный выпробованый провôдникъ Чехôвъ Ригеръ стремитъ до згоды Чехôвъ съ Мадярами, — и не безъ успѣху; дôставши вже много, дуже много, домагаются Чехи въ замѣнъ за щиру лояльнôсть — *коронаціи цѣсаря на короля ческого.* Словенцѣ добиваются, хоть поволи, що-разъ новыхъ правъ; такъ само Кроаты въ Дальматіи. Мимо всѣхъ своихъ спорôвъ и непорозумѣнь съ Мадярами маютъ угорскû Кроаты вже таки запоручену обширну автономію и годятся съ Сербами. Чогожь-бы бажати нынѣ Полякамъ въ Австріи? Бувшій революціонеръ польскій президує нынѣ австро-угорскимъ спôльнымъ делегаціямъ, другій революціонеръ — нынѣ на фотели министеріяльнôмъ. Католицкій кроатскій епископъ-патріотъ Штросмаеръ тѣшится що-разъ новыми доказами привязаности свого народа; въ Велеградѣ проготовляєся велике католико-славяньске свято... Дарма! „Pokrok" дуже справедливо и выразно дає „Кієвлянинови" порозумѣти, що славяньскû народы мусятъ дбати про деякû важнѣйшû интересы, якъ шовинистичнû утопіи славяно-„филôвъ", и то славянофилôвъ, у котрыхъ перше условіє — одноформеннôсть, безъ уваги на те, чи она потрѣбна та можлива, чи згубна! Якъ-же супротивъ того выглядає выголошена недавно въ Петербурзѣ програма п. Ламаньского: одна вѣра, одинъ языкъ, гегемонія Россіи. Бодай ясно; иншû славяньскû племена не можутъ сумнѣватись.

Въ нѣмецкôмъ парламентѣ ударивъ недавно кн. Бисмаркъ знову одинъ разъ дуже енергично на Полякôвъ, и закинувъ имъ звѣстнû мрѣѣ „od morza do morza". Єсть се лише одна проява бôльше безоглядной тевтоньскои политики супротивъ Славянъ. Одно польске слово въ школѣ чи въ церквѣ, лякає невмолимыхъ побѣдителѣвъ, знищившихъ тôлько вже племенъ славяньскихъ. Намъ здаєсь, що единою рѣшаючою ôтповѣдею желѣзному канцлерови, котра-бы разъ на все приостановила замахи пруского тевтонизму, була-бы держава... справдѣ „ôтъ моря до моря" — проникнута терпимостею и свободолюбна — с л а в я н ь с к а Россія.

K-o.

Вѣсти зъ Вѣдня.

Дѣло обсады митрополичого престола у Львовѣ вже порѣшене. Митрополитомъ буде на певно именованый епископъ-администраторъ Сильвестеръ Сембратовичъ. Але именованье его митрополитомъ буде оголошене ажь въ мартѣ 1885 р., а то зъ тои причины, що правительство сподѣваєся зыскати 2000 зр. зъ intercalare до того часу.

Такъ само єсть вже дѣломъ рѣшенымъ, що епископомъ въ Станиславовѣ буде именованый митратъ дръ Пелешь.

X.

До Методієвского торжества.

Сеи недѣлѣ о 4 год. по полудни ôтбулося на запрошенье Преосв. еп. Сильвестра зôбра-

Основнû черты внутрѣшного устрою захôдно-рускои церкви въ XVI и XVII вѣк.

Студія Ореста Левицкого.

(Дальше.)

Господарь, котрого вмѣшування въ церковнû дѣла отцы собору такъ боялися, бувъ Жигмонтъ I., великій князь литовскій и разомъ король польскій. Онъ зовсѣмъ не бувъ фанатикомъ и гонителемъ православія; противно, се бувъ розумный и вповнѣ вѣротерпимый державець, оказавшій богато услугъ самôй южно-захôднôй церкви. Але въ нѣмъ вже ослабли литовско-рускû традиціи его попередникôвъ, а проживаючи майже все въ Польщи и звертаючи свою увагу бôльше на хôдъ польскихъ дѣлъ, ôнъ вповнѣ перенявъ тамошнû порядки и понятя и мимохôть переносивъ ихъ и на дѣла литовско-рускû. Якъ звѣстно, выборчій принципъ бувъ все чужимъ римо-католицкôй церквѣ, основанôй на противнôмъ принципѣ — строгои единовладности. Звѣстно также и то, якъ многочисленнû були рôжнû виды симоніи, пôдкупствъ и убѣганъ, съ котрыми звязане було въ тую пору одержанье ôтъ римского престола духовныхъ достоинствъ и бенефицій. Польскû королѣ, якъ и другû державцѣ Европы, вели завзяту борбу противъ тыхъ убѣгань и добилися того, що взяли выключно въ свои руки назначуванье духовныхъ достойникôвъ и роздаванье церковныхъ маєткôвъ и бенефицій; разомъ съ тымъ они обернули въ доходы державнои касы и всѣ тû грошевû оплаты, якû впередъ шли римскому престолови ôтъ лиць, убѣгавшихъ-ся о церковнû посады. Користаючися такъ необмеженымъ правомъ роздаваня духовныхъ посадъ въ римо католицкôй церквѣ, Жигмонтъ I. бувъ склонный такъ само широко понимати и належавше ему право „подаваня" въ ôтношеню до православнои захôдно-рускои церкви; ôтси и выплывали справедливû обавы отцѣвъ Виленского собору. Тû „пôдкупства пôдъ живыми епископами, архимандритами и священиками", про котрû згадує соборъ, були въ Польщи звычайною проявою: тамъ можна було легко выклопотати у короля грамоту на першу-лѣпшу церковну посаду ще за житя занимавшого еи лиця, съ правомъ заняти еи, коли она опорожнится; такû передчаснû кандидаты звалися „*номинатами*". Очевидно що въ мѣру якъ зближалася Литва съ Польщею, подôбнû убѣганя почали проникати и въ захôдно-руску церковь и хочь якъ енергично православна єрархія, особливо въ разу, воювала противъ нихъ, — то все таки случаѣ купованя церковныхъ посадъ не то не щезали, але почали быстро збôльшатись черезъ те, що правительство имъ сприяло. Зъ оповѣщеныхъ доси документôвъ звѣстно кôлька случаѣвъ подôбныхъ пôдкупствъ, именно при Жигмонтѣ I. Бувъ н. пр. у него писарь Михайло Васильевичь Копта, котрого ôнъ посылавъ разъ въ Крымъ, щобы позыскати для себе Татаръ. Копта, сповнивши порученье, выдавъ на то немало своихъ власныхъ грошей, а повернувши до короля, просивъ вынагородити себе — чимъ? Не грôшми, а тымъ, щобы ôтцеви его, Василю Єлашкевичеви король надавъ епископскій престолъ — въ Луцку або Володимиру (оба найбогатшû), котрый скорше опорожнится. И Жигмонтъ охôтно сповнивъ бажанье просячого и выдавъ въ 1520 р. грамоту, въ котрôй оповѣстивъ, що за вѣрну службу писаря Коптѣ и за выдатки его на службѣ надає ôтцеви его одинъ изъ згаданыхъ престолôвъ, котрый скорше опорожнится, и обѣцяє „тое епископьи никому иншому не отдавати", кромѣ его ôтца *). А въ 1524 р. якійсь Андрей Дягилевичь въ Кієва заявивъ королеви, що намѣряє стати священикомъ; а що за взятый у него товаръ ему належится въ королевскои касы заплата значнои грошевои сумы, — то ôнъ проситъ, щобы замѣсть тои заплаты дати ему въ Кієвѣ три церкви королевского „подаваня": миргородску, йорданьску и рождественьску. И король радо згодився на таку влагоду и ôтдавъ Дягилевичеви три названû церкви съ всѣми маєтками, тымъ бôльше що за нимъ вступався князь Константинъ Ивановичь Острожскій **). Очевидно, що поступаючи такимъ чиномъ король не руководився бажаньемъ намѣрено шкодити православію, ба ледви ôнъ и понимавъ, що его дѣланя пôдточували въ самôмъ корени головну силу церковнои єрархіи и вели ей до розстрою и деморализаціи. Якъ-разъ такъ само ôнъ розпоряджався духовными посадами и въ католицкôй церквѣ — и якъ тамъ, такъ и ту передовсѣмъ запопадно стерѣгъ, якъ ему здавалося, свои верховнои прерогативы и дбавъ про збôльшенье королевскихъ доходôвъ. Онъ впрочѣмъ допускавъ и истнованье попередныхъ выборчихъ порядкôвъ въ православнôй церквѣ, але ввѣвъ новый звычай, змѣрявшій до тои-жь финансовои цѣли, бравъ ôтъ православныхъ епархій и ôтъ монастырѣвъ грошевû приносы, именно т. зв. „*чолобитья*" кождый разъ, коли потверджувавъ выбраныхъ ними кандидатôвъ на епископскû и архимандричû посады *), с. е. бравъ и ôтъ того, хто хотѣвъ купити собѣ церковну посаду, и ôтъ тыхъ, кому „подававъ" єрархôвъ. При новôмъ королю, Жигмонтѣ-Августѣ, котрый бувъ бôльше вѣротерпимый, якъ отець, выборчій порядокъ обсады высшихъ церковныхъ мѣсць въ захôдно рускôй церквѣ майже зовсѣмъ выходитъ въ уживаня и заступаєся убѣганьемъ и пôдкупами у короля и близько него стоячихъ, або король самъ роздає тû посады въ нагороду выслуженымъ у него особамъ, не звертаючи нѣякои уваги на моральнû ихъ прикметы и въ загалѣ на то, о кôлько они гôднû заняти свои достоиньства духовнû.

Такъ мы видимо, що до половины XVI в. попередный устрôй захôдно-рускои церкви, коли не зовсѣмъ ще бувъ розрушеный, то вже сильно деорганизованый. Для нашои цѣли дуже важно замѣтити, що початокъ тои деорганизаціи припавъ въ самый на видъ сприяючій часъ для православнои церкви, коли она тѣшилася повнымъ спокоємъ, не нарушуванымъ нѣякими пробами ввести унію, коли о Єзуитахъ въ Польщи и Литвѣ не було ще й гадки, и наконець пôдъ часъ володѣня добрыхъ и найбôльше вѣротерпимыхъ польско-литовскихъ господарѣвъ, двохъ першихъ Жигмонтôвъ. Безперечно, оба тû королѣ своимъ способомъ дѣланя немало допомагали показанôй деорганизаціи, але бачити въ ихъ дѣланю якусь въ горы обдуману цѣль, немовь-бы систематичне пôдготованье до будучои уніи, — якъ то звычайно твердятъ нашû историки уніи, — що наименше безпôдставно, бо, повто-

*) Акты южной и западной Россіи, т. II., Nr. 105.

**) Ibidem, Nr. 110.

*) Акты южн. и зап. Россіи т. II., N. N. 105 и 112. Ист. рус. церкви, митр. Макарія, т. IX., ст. 193—4 и 229.

нье многихъ Русинôвъ львôвскихъ свѣтскихъ и духовныхъ, въ дѣлѣ обходу 1000-лѣтнои памятки смерти св. Методія, котра припадае 1885 р. Зôбранѣ узнаючи велике значенье дѣяльности св. Методія для Славяньства пôдъ взглядомъ церковнымъ и народнымъ, рѣшили обходити память того апостола славяньского великимъ торжествомъ у Львовѣ и взяти достойну участь въ торжествѣ велеградскôмъ.

До устроеня обходу ухвалено выбрати тѣснѣйшій комитетъ, котрый мавъ-бы разомъ занятися также выданьемъ рускои памятнои книги. Выбôръ того комитету ôтложено до слѣдуючои недѣлѣ и рѣшено запросити до участи въ цѣлôмъ комитетѣ бôльше число львôвскихъ Русинôвъ.

ДОПИСИ.

Зъ Черновець.

(*Розвôй рускихъ товариствъ на Буковинѣ. Товариство „Народ. Дôмъ". Нашѣ „объединителѣ".*) Передъ кôлькома роками взялися буковиньскѣ Русины съ найбôльшимъ жаромъ до закладаня читалень по селахъ Буковины и рôжныхъ товариствъ въ самыхъ Чернôвцяхъ, щобы тымъ чиномъ руске житье на Буковинѣ оживити. Справдѣ, гадка закладати читальнѣ и товариства есть найщасливѣйша, бо цѣлый рухъ суспôльный лишь въ товариствахъ може розширятися. Щобы однакъ вже збудженый рухъ черезъ часъ задержати, треба знов старатися, щобы заложенѣ читальнѣ и товариства успѣвали, треба отже, щобы хочь интелигенція читальнѣ морально и матеріяльно пôддержувала. На Буковинѣ зроблено перший крокъ, с. е. заложено такѣ товариства, але о ихъ розвôй мало дбаеся. Нашѣ Русины все думаютъ о якôмсь спасеню „въ горы", а не застановляются надъ тымъ, що лишь то певне и тревале, що власными силами збудуеся.

Буковиньскѣ Русины заложили товариства, котрѣ правительство потвердило:

1. „Руска Бесѣда", литературне товариство въ Чернôвцяхъ, потверджене 18 лютого 1869 р.

2. „Руска Рада въ Чернôвцяхъ", политичне товариство, потв. 31 серпня 1870 р.

3. „Союзъ", академичне товариство въ Чернôвцяхъ, потв. 28 падолиста 1875 р.

4. Читальня въ Самушинѣ потв. 8 жовтня 1880 р.

5. Читальня въ Роговѣ, потверджена 19 серпня 1880 р.

6. Читальня въ Раранчи, потв. 4 лютого 1880 р.

7. Читальня мѣщаньска въ Чернôвцяхъ, потверджена 1880 р.

8. Читальня въ Шишкôвцяхъ, потвердж. 8 цвѣтня 1876 р.

9. Читальня въ Дорошôвцяхъ, потвердж. 27 марта 1881 р.

10. Читальня въ Ôкнѣ, потв. 1881 р.

11. Читальня въ Кôцманю, потв. 31 мая 1882 р.

12. Читальня въ Барбôвцяхъ, потв. 11 мая 1882 р.

13. Читальня въ Васлôвцяхъ, потв. 5 серпня 1881 р.

14. Читальня въ Неполокôвцяхъ, потверджена 1882 р.

15. Читальня въ Товтрахъ, потверджена 1882 р.

16. Читальня въ Валевѣ, потверджена 1880 р.

17. Гр.-кат. братство церковне въ Чернôвцяхъ, потверджене 25 падол. 1882 р.

18. І-ше драматичне товариство въ Чернôвцяхъ, потверджене 22 грудня 1883 р.

19. Читальня въ Чунковѣ, потверджена 17 лютого 1884 р.

20. Читальня въ Топорôвцяхъ, потвер. 3 марта 1884 р.

21. Читальня въ Василевѣ, потверджена 1884 р.

22. Товариство „Народный Дôмъ" въ Чернôвцяхъ, потверджене 22 сѣчня 1884 р.

Окрôмъ сихъ товариствъ существуе въ селѣ Бергометѣ надъ Прутомъ каса пожичкова, а селяне зъ Неполоковець стараются теперь основати касу пожичкову и амбаръ громадскій, — до чого имъ Боже поможи!

Межи тыми наведеными читальнями розвиваются деякѣ въ нихъ, особливо тѣ, де народъ просвѣченѣйшій або де священикъ яко Русинъ такому товариству морально спріяе и его пôдпирае. Въ деякихъ селахъ особливо тамъ, де священики Румуны або Русины-перекинчики, читальнѣ лишь по имени существуютъ, якъ н. пр. въ Роговѣ и Барбôвцяхъ.

Найважнѣйше товариство, на котре всѣ буковиньскѣ Русины повиннѣ покладати надѣю, есть безперечно „Народный Дôмъ". Тая институція, коли-бъ она фактично до того ступеня двигнулася, щобы величеный дôмъ съ салею театральною и библіотекою построити, могла-бы въ Чернôвцяхъ всѣ тутешнѣ товариства помѣстити, розвôй другихъ сельскихъ товариствъ забезпечити, — однымъ словомъ могла-бы бути осередкомъ буковиньскои Руси. За стараньемъ Русинôвъ позволило правительство на цѣлôй Буковинѣ збирати жертвы на „Нар. Дôмъ", але тыхъ жертвъ сплывае мало. Найшлися патріотичнѣ мѣщане, що по торгахъ въ Чернôвцяхъ и мѣсточкахъ збираютъ крейцаровѣ датки. Такъ н. пр. збирали въ Чернôвцяхъ на торзѣ пп. Кароль Поверловичъ и Михаилъ Котецкій и обѣцюютъ то и на дальше дѣлати, а знову п. Островскій узбиравъ послѣдного торгу въ Сторожинцяхъ 23 зр. За тую ревнôсть належитъ имъ честь! Православнѣ священики-Румуны анѣ крейцаря не даютъ на „Нар. Дôмъ" (очевидно боятся Румуна владыки Андріевича и фанатика ренегата архимандрита Калиновского). Натомѣсть жертвуютъ селяне рускѣ, Нѣмцѣ и по троха жиды. Поляки ôттягаются ôтъ „bratniej pomocy" (н. пр. п. почмайстеръ въ Сторожинци ôтмовивъ, бо ôтозва не по польски написана). Жаль сказати, що и черновецкѣ Русины не всѣ стараются институцію „Нар. Дôмъ" двигнути, а деякѣ навѣть перепоны ставляютъ. Та сумно о тôмъ бôльше и говорити... Сегодня дôйшла до Черновець вѣстка зъ Одессы, що „Одесскій Вѣстникъ" помѣстивъ бувъ въ своѣй газетѣ ôтозву до читателѣвъ, щобы посылали жертвы на нашъ „Дôмъ Народный" а цензура тои ôтозвы не перепустила и не позволила. Дуже сумно! То лучше, щобы австрійска Русь, котра не може „объединитися", знѣмчилася, спольщилася або зрумунщилася, нѣжь мае своимъ власнымъ житьемъ дыхати!..

И.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Студентскѣ ексцесы на вѣденьскôмъ университетѣ.*) Студентскѣ корпорація поступового и консервативного напрямку ведутъ межи собою вже ôтъ довшого часу завзяту борбу, а такъ якъ борба тая не выходила поза границѣ звычайныхъ хочь може троха за-галасливыхъ суперечокъ и демонстрацій, и не дотыкала третыхъ лиць, то нѣхто не звертавъ зъ публики на се уваги. Послѣдными часами прибрала однакожь межиусобиця грôзный характеръ, а передъ кôлькома днями прійшло навѣть до того, що на университетѣ почалася борба на ножѣ, котрои участники лекше або тяжше раненѣ мусѣли бути ôтвезенѣ до шпиталю. Кромѣ того буршѣ напали онъгда на улици якогось бухгальтера и также его добре потурбували. Причиною сихъ ексцесôвъ мавъ бути племенный и вѣроисповѣдный антагонизмъ, а позаякъ ся обставина придае цѣлôй хроницѣ скандалôвъ студентскихъ политичнои прикраски, то и пôднесено въ публицистицѣ справу сихъ непорядкôвъ на видне мѣсце а деякѣ часописи трактуютъ ея навѣть въ передовыхъ статяхъ. Власть университетска взялася, якъ доносятъ зъ Вѣдня дуже енергично за дѣло а ректоръ оголосивъ передъ всѣми репрезентантами поодинокихъ студентскихъ корпорацій розпорядженье министра просвѣты, забороняюче устроюваня т. з. Samstags-Bummel, на котрôмъ сходилися всѣ студенты безъ взгляду на те, до котрыхъ товариствъ належали. Сенатъ академичный веде строге дисциплинарне слѣдство и рѣшивъ студентôвъ, звѣстныхъ зъ систематичного заколочуваня порядку релеговати зъ вѣденьского университету.

(*Въ дѣлѣ умѣщеня австрійскои делегаціи въ Пештѣ*) ведутся переговоры межи австрійскимъ правительствомъ а президією клюбу VI и VII части мѣста Буда-Пешту. Австрійске правительство хоче заключити съ клюбомъ контрактъ, въ силу котрого мавбы послѣдный ôтступити австрійскôй делегаціи другій поверхъ своея палаты а на часъ засѣдань делегаційныхъ также свою салю нарадъ. Контрактъ мае бути заключеный на 10 лѣтъ, бо по тôмъ часѣ сподѣеся правительство мати на умѣщенье австр. делегаціи вже свою власну палату. Дальшѣ переговоры маются вести въ Вѣдни и тамтуды ôтправляются вже делегаты клюбу.

(*Вѣстникъ законôвъ розпоряджень министерства справедливости.*) Съ днемъ 1 н. с. сѣчня 1885 р. стане выходити въ Вѣдни заходомъ министерства юстиціи публикація, котра обôймати буде всѣ законы и розпорядженя, ôтносячѣся до судовництва, такъ що кромѣ законôвъ, дотыкаючихъ права матеріяльного и процесу буде мѣстити розпорядженя министра справедливости, вѣдомости особистѣ, статистичнѣ данѣ зъ практики судовои и найважнѣйшѣ рѣшеня найвысшого суду. — Публикація така зъ одной стороны пожадана дуже для стану судейского, котрый буде мати зведенѣ въ однôмъ збôрнику всѣ новѣйшѣ постановы законнѣ, ôтносячѣся до судовництва и не буде потрѣбувавъ тратити много часу на вышукуванье дотычныхъ нормъ въ вѣстнику законôвъ державныхъ, обôймаючôмъ найрôжнороднѣйшѣ матеріи, зъ другои-жь стороны улегчитъ она зношенье министерства справедливости съ пôдчинеными властями, бо ôттеперь ôтпаде потреба выдаваня особныхъ циркулярôвъ. — Черезъ введенье сеи новои публикаціи не змѣнится, розумѣеся, въ нѣчимъ выдавництво вѣстника законôвъ, котрый выходити буде и дальше въ такôмъ самôмъ объемѣ, якъ и дотеперь.

(*Рада державна.*) Въ рядѣ спокôйныхъ и мирныхъ засѣдань австрійского парляменту, котрыми вызначуеся именно теперь триваюча его сесія, замѣтне засѣданье зъ дня 12 н. с. грудня, на котрôмъ прійшли пôдъ дискусію, мовьбы нарочно, пôднесенѣ опозиціею неприятнѣ для бôльшости парляменту и правительства справы. Лѣвиця парляменту вызыскала въ свою користь справу концесіи желѣзницѣ Тульнъ-Ситъ Пельтенъ и Шварцъ-Каминьскій и ихъ трактованье пôсля зручно обдуманого пляну не лишилося безъ сензаціи. — Засѣданье розпочалося ôтчитаньемъ петиціи X части Вѣдня (Фаворитенъ) о признанье его населеню особного репрезентанта въ радѣ державной и петиціи продуцентôвъ цукру, внесенои въ руки дра Ригера що до помочи для сеи продукціи. Оттакъ поставивъ пос. Пахеръ интерпеляцію до министра торговлѣ, чи ему звѣстный фактъ, що инспекторови промысловому заборонено приступъ до фабрики тютюну въ Гайнбургу и що министеръ думае зробити, щобы законъ не бувъ нарушеный. Дальше слѣдувала интерпеляція пос. Тавше въ дѣлѣ тарифъ за перевôзъ збôжа на желѣзницяхъ. Мотива интерпеляціи мѣстятъ въ собѣ факты, що довôзъ и перевôзъ чужого збôжа протегованый въ некористь и съ кривдою вывозу, а навѣть и внутрѣшного обороту, а интерпелянты пытаются министра, въ якій способъ ôнъ думае запобѣгчи злу. Пос. Ниче ставитъ внесенье що до ôтновленя силы обовязуючого закона зъ 31 марта 1875 о увôльненю ôтъ штемплѣвъ и належитостей при розправахъ о вычеркненье меншихъ претенсій. — Зъ порядку дневного забирае голосъ пос. Найвиртъ для умотивованя свого внесеня въ дѣлѣ желѣзницѣ Тульнъ-Сктъ-Пельтенъ. Бесѣдникъ пôдносить, що желѣзниця, що лучитъ двѣ линіи, будучѣ власностею державы, повинна бути будована на кошть скарбу державного. Правительство дало однакожь концесію Länderbank-ови пôдъ формою локальнои желѣзницѣ. Позаякъ тая линія есть конкуренційна и борше чи пôзнѣйше буде мусѣла ея держава выкупити, то очевидно, що на тôмъ лишь зыскають властителѣ концесіи, бо удѣленье концесіи Länderbank-ови значитъ въ результатѣ тôлько, що Länderbank дôстане желѣзницю, на котру рызикуе лишь мизерныхъ 10.000 зр., зложеныхъ тытуломъ кавціи, за котру однакожь по кôлькохъ лѣтахъ заправитъ таку цѣну яку самъ захоче. Того ще въ Австріи небувало! — кличе Найвиртъ. И чи можна припускати, щобы таке очевидне покривдженье интересôвъ державы було въ Вашихъ замѣрахъ и чи взагалѣ старався хто оправдати або умотивовати таке надужитье. Въ загалѣ закидае бесѣдникъ правительству форитованье Länderbank-у съ шкодою для интересôвъ державы и заявляе, що въ справахъ австрійскихъ льокальныхъ желѣзниць дѣются речи, що вже давно переступили мѣру недозволеного. Початокъ зробленый, теперь панове зъ бôльшости знайдѣть лѣкъ! — Ôтповѣдаючи на тую бесѣду, заявивъ министеръ торговлѣ бар. Пино, що ôтпирае всѣ замѣты бесѣдника съ обуреньемъ, бо его совѣсть чиста. — Пôсля того мотивувавъ пос. Магъ свое внесенье о публикаціи актôвъ слѣдчихъ въ дѣлѣ Шварцъ-Каминьскій. Бесѣдникъ замѣчае, що донесеня въ тôй справѣ о скôлько подала ихъ праса либеральна, були конфискованѣ, коли противно Vaterland друкувавъ ихъ зовсѣмъ безкарно. Не повинно вже доходити до того, щобы можна закинути австрійскому посолови, що за свою дѣяльнôсть политичну казавъ собѣ платити. Можна надѣятись однакожь, що тая неслава не впаде на парляментъ и що правительство не може рѣшитись предложити палатѣ посольской акты, котрѣ моглибы кинути свѣтло на замѣты лишь длятого, щобы се ему було неприятно. Въ имени польского кола заявивъ пос. Мадейскій, що Поляки будутъ голосувати за внесеньемъ, но ôнъ застерѣгаеся, щобы польскѣ послы годилися на замѣты, пôднесенѣ Магомъ. При голосованю приняла палата внесенье пос. Мага, взываюче правительство до предложеня комисіи актôвъ въ справѣ Шварцъ-Каминьскій одноголосно. На тôмъ закрыто засѣданье, ôткладаючи нарады до понедѣлка.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Россійскѣ революціонеры зачинаютъ знов чимъ разъ смѣлѣйше выступати. Доказомъ сего не тôлько горячкова рухливôсть россійскои полиціи и частѣ арештованя, але также знову частѣйше появляючѣся письма революційнѣ, ôтозвы и въ загалѣ рухъ середъ революціонерôвъ вказуючій, що мимо бачного ока полиціи невдоволеный теперѣшнымъ положеньемъ елементъ мôгъ знову сконсолидуватися. Въ декотрыхъ случаяхъ выновата, правда, также и полиція и въ загалѣ тѣ, котрѣ думаютъ на каждôмъ кроцѣ добачувати лишь революцію. Такъ розказуютъ н. пр. що въ однôй кадетскôй школѣ дозволивъ директоръ одному воспитанникови сеи школы, щобъ его ôтвѣдувала сестра его. Инспекторъ однакожь, пôдозрѣваючи въ сѣмъ якусь тайну справу, недозволявъ воспитанникови видѣтися съ сестрою и коли она прійшла, ôнъ казавъ ему выйти за дверѣ. Молодый чоловѣкъ наробивъ крику, на котрый збѣглися его товаришѣ и побили инспектора. Наслѣдкомъ сеи сцены було, що на всѣхъ воспитанникôвъ упало пôдозрѣнье о якôсь тайнѣ агитаціи, выноватыхъ за ексцесъ выключено изъ школы и ôтдано до войска. — Зъ Петербурга доносятъ черезъ Лондонъ, що тайный комитетъ революційный засудивъ мини-

римо, оба тіи королѣ зовсѣмъ такъ само поступали и супротивъ власнои, католицкои церкви.

А що-жь чинила въ тую пору сама заходно-руска православна суспôльнôсть? Чому она не выступила въ оборонѣ старинныхъ звычаѣвъ и порядкôвъ своеи церкви и не убронилась противъ нововведень, котрѣ грозили ѣй конечною бездѣльностею и упадкомъ?

Въ тôмъ то, по нашôй думцѣ, и спочивае центръ пытаня, що заходно-руска суспôльнôсть сама переживала тогды перехôдный часъ и швидко наближалася до розвязки давно вже зрѣвшого въ нѣй процесу, що мавъ зложити поворотну епоху въ еи политичнôмъ, суспôльнôмъ и бытовôмъ житю. Зъ одной стороны она сторожко прислухувалася ходови фактôвъ въ сусѣднôй Нѣмеччинѣ, що хвилювали тогды всею Европою и здрогнули самою столицею католицкого мира. Многѣ зъ заходно-рускихъ дворянъ посылали въ тôй часъ своихъ сынôвъ на науку въ нѣмецкѣ университеты, де они слухали самого Лютра, Меляхтона и иншихъ протестантскихъ богословôвъ; другѣ самѣ любили ѣздити въ нѣмецкѣ землѣ и въ Швайцарію. По всѣй Литвѣ и южно-заходнôй Руси ходили творы знаменитыхъ реформаторôвъ и свобôдно ширилися ихъ науки. Коли въ 1548 р. вступивъ на престолъ Жигмонтъ-Августъ ôнъ зблизивъ до себе виленьского воеводу Николая Радивила, потомка православныхъ колись предкôвъ, котрый выступивъ яко горячій прихильникъ кальвинизму и явный его покровитель. Примѣръ Радивила потягнувъ за собою цѣлый рядъ знатныхъ литовско-рускихъ фамилій, за котрыми потягнулись и дрôбнѣйшѣ дворяньскѣ роды. За короткій часъ протестантскѣ идеѣ на Литвѣ и Руси до такого ступеня пôрвали за собою загалъ, що рѣдко подыбати було хочь трохи освѣченого чоловѣка ôтъ нихъ свобôдного.*) Зъ другои стороны, рôвночасно съ тымъ духово-религійнымъ рухомъ, довершувався ще рѣзкійшій переломъ въ суспôльно-бытовôмъ житю Литвы и южно-заходнои Руси. Приближалася звѣстна Люблиньска унія (1569 р.), оконечно зъединивша литовске княжество съ Польщею и ôткрывша епоху повного панованя въ нѣмъ польского вплыву. Люблиньска унія справедливо уважаеся поворотною точкою въ исторіи Литвы и южно-заходнои Руси, знаменуючою початокъ корѣнной змѣны вперѣдъ панувавшихъ тутъ политичныхъ, станово-суспôльныхъ и економичныхъ ôтносинъ. Она положила конець истнованю древно-рускихъ сельскихъ общинъ съ ихъ правомъ самосуду и свобôдного земле-владѣня, знищила прежню рôзновиднôсть становыхъ групъ, доси строго нерозграниченыхъ и взаимно одна съ другою зливавшихъ-ся, и розбила цѣле населенье на двѣ рѣзко ôтдѣленѣ одна ôтъ другои станово-суспôльнѣ категоріи: шляхтичѣвъ и людей посполитыхъ. Переемъ формъ польского суспôльного устрою потягло за собою перенесенье цѣлои атмосферы понять, выробленыхъ въ польско-шляхотскôй суспôльности, и засвоенье привычокъ и формъ шляхотского товариского житя. Пôдъ вплывомъ того въ руско-шляхотскôй суспôльности запановуютъ такѣ пороки, якъ змаганье до роскоши и честилюбивости, а зъ ôтси не выбираюча въ средствахъ загальна погоня за наживою, станова зарозумѣлôсть и надмѣрна ревнôсть въ охоронѣ свого упривилеєваного стану, а зъ того погордливе ôтношенье до людей низшихъ станôвъ и нетерпимôсть найменшихъ проявъ ихъ независимости, н. пр. переслѣдованье „копныхъ судôвъ" и другихъ освяченыхъ переказами старинности останкôвъ давныхъ селяньскихъ правъ и свободы. Новѣ станово-шляхотскѣ идеѣ такъ интензивно дѣлали на умы заходно-рускихъ дворянъ, що навѣть немовъ омрачували въ нихъ самопôзнанье національнои ихъ индивидуальности: въ юридичныхъ актахъ и другихъ памятникахъ тогдѣшного письменства що-разъ рѣдше стрѣчаеся давнѣйше противопоставленье „*Руси*" и „*Ляхôвъ*". — ихъ племенна рôжниця немовь игноруеся и они звычайно вливаются въ однôмъ становôмъ терминѣ: „шляхта и рыцерство закону греческого и римского". Але на дѣлѣ и ся послѣдна, вѣроисповѣдна рôжниця постепенно тратитъ прежну силу: зъ одной стороны тѣсне зближенье заходно-рускихъ дворянъ съ Поляками, особливо-жь супружескѣ межь ними звязи, що-разъ частѣйше почали приводити ихъ до перемѣны старои „рускои" вѣры на нову, шляхотску, с. е. католицку, — а зъ другои стороны то широке розповсюдненье протестантскихъ идей, о котрôмъ мы высше згадували, если и не могло пôрвати поголовно цѣле заходно-руске дворяньство, то все таки значно захитало прежнѣ его вѣрованя и зродило посередъ него религійный индиферентизмъ.

(Д. б.)

*) Łukaszewicz: Dzieje kościoła wyznania helweckiego w Litwie.

стра дѣлъ внутрѣшныхъ гр. Толстоя на смерть. Въ послѣдныхъ дняхъ арештовано знову въ Петербурзѣ много особъ подозрѣныхъ о тайнй агитацію а мѣжь сими такожь и 5 официрôвъ. — „Pol. Corr." доноситъ, що россійскій посолъ въ Ватиканѣ, Бутеневъ, получивъ вже призволенье ôтъ правительства вертати назадъ до Риму, де розпôчнутся знову переговоры съ куріею, котрои ôтношеня до правительства россійского знову теперь получшилися. — Амбасадоръ россійскій въ Константинополи, Нелидовъ, приѣхавъ до Петербурга. — Россійскі журналы переповненѣ теперь процесомъ Рикова, директора скопиньского банку, котрый забравъ грошѣ сего банку въ свою користь. Жителѣ Скопина розказуютъ при процесѣ, що Риковъ мавъ въ мѣстѣ велику силу и що члены городской управы выбиралися лишь на его розказъ. Цѣкава есть рѣчь, що Риковъ ставъ въ вязници дуже побожный и молится цѣлыми днями.

Нѣмеччина. Кн. Бисмаркови ведеся щасливо въ его политицѣ заграничнôй; всѣ его планы и змаганя позаморскі удаются ему якъ найлѣпше. На конференціи африканьскôй потрафивъ ôнъ поздержати зручно всякі незгôдні елементы и доказавъ симъ того, що конференція буде вже могла на слѣдуючій тыждень закôнчитися. Що конференція африканьска буде могла мимо такъ рôжнородныхъ интересôвъ и поглядôвъ на цѣлу справу закôнчитися съ певнымъ вдоволеньемъ всѣхъ сторôнъ, лежитъ головно въ тôмъ, що ôткинено пытанье власти державнои въ колоніяхъ африканьскихъ и увзглядненo интересы и жаданя Англіи, а именно не пôддано плавбу на рѣцѣ Нигеръ пôдъ межинародну контролю. Менше щасливо ведеся нѣмецкому канцлерови въ справахъ внутрѣшныхъ. Въ нарадахъ комисій парляментарныхъ проявилася всюды сильна опозиція супротивъ субвенціонованя пароходôвъ, а на повнôмъ засѣданю парляменту далась почути сильна критика судôвництва войскового, а навѣть прихильники правительства жадали ревизіи военныхъ законôвъ. — Въ Берлинѣ ôтбувся оногды твсвѣйшій выбôръ посолôвъ до парляменту и выбраній зôстали одинъ вольнодумный а одинъ соціялистъ. Берлинъ буде мати отже теперь яко своихъ представителѣвъ чотырохъ вольнодумныхъ и двохъ соціялистôвъ. — Въ Брауншвайгу, де якъ звѣстно, недавно померъ пануючій князь, зачинаются поволи заводити прускі порядки. Початокъ иде, якъ зовсѣмъ природно въ такихъ случаяхъ, насамперѣдъ ôтъ войска. Давні полки брауншвайгскі переобразовуются теперь на прускі и будутъ зовсѣмъ якъ прускі умундурованй, лишь ôзнаки на шапкахъ будутъ ще полишенй брауншвайгскі. Кн. Бисмаркъ затирае поволи але постоянно всѣ давні слѣды роздѣлу Нѣмеччины на поодинокі князѣвства.

НОВИНКИ.

— По поводу торжественного свята св. о. Николая выйде слѣдуюче число въ суботу въ 1½ аркуша.

— **Выдѣлъ товариства рускихъ женщинъ** въ Станиславовѣ на першôмъ своѣмъ засѣданю уконституувався въ слѣдуючій способъ: панѣ Кобриньска предсѣдателька, панѣ Желехôвска мѣстопредсѣдателька, панѣ Бучиньска касіерка, панѣ Куриловичева контролорка, панна Ничай секретарка, панѣ Порайкова библіотекарка, панѣ Остерманова и панѣ Левицка выдѣловй. Выдѣлъ рѣшивъ на тôмъже засѣданю: 1) постаратись о книжочки рахунковй и протоколъ засѣдань товариства; 2) выготовити и розôслати членамъ грамоты членьскй; 3) выпечатати статутъ товариства. Позаякъ фонды молодого товариства надто ще скупй, тожь рѣшено звернутись до выдѣлу тов. им. Шевченка съ просьбою о безплатне выпечатанье статутôвъ.

— **Зъ Черновецъ** надôслано намъ съ просьбою до умѣщеня слѣдуючу доппсь: „Пôдписане товариство рѣшило выдати илюстровану книжочку, котра-бы кромѣ короткои описи житя и дѣлъ высокихъ членôвъ царствуючои родины Габсбургôвъ, мѣстила такожь всѣ стихотвореня рускй въ честь тыхже, а и взагалѣ всѣ патріотичнй поезіи. Удаемося прото до всѣхъ Русинôвъ австрійскихъ съ умильною просьбою, надôслати намъ ними сочиненй або у нихъ знаходячійся печатанй або непечатанй ще поезіи помянутого роду. Надѣемося, що нашй братя споможутъ насъ въ сѣмъ дѣлѣ, котре докаже, що мы австрійскй Русины дѣломъ и словомъ доказали любовь къ высочайшому царствуючому Дому. — Литературне товариство „*Руска Бесѣда*" въ Черновцяхъ. (Улиця Силени число 7.)

— **Тов. „Академичне Братство"** устроюе завтра въ комнатахъ „Рускои Бесѣды" вечерницѣ съ спѣвами и ôтчитомъ п. Ив. Франка: „Мартовй днѣ 1848 року".

— **П. Т. Родимцамъ въ Тернопôльщинѣ** пригадуемо, що вечеръ вокально музикальный заходомъ „Рускои Бесѣды" въ Тернополи ôтбудеся въ сали театральнôй въ недѣлю, 9 (21) грудня с. р. о год. 7-ôй. Понеже для уникненя стиску можна выдати тôлько обмежене число билетôвъ партерровыхъ (на мѣсця стоячй), проте Веч. Отцѣ и Читальнѣ зволятъ завчасу замовити собѣ потрѣбне число билетôвъ. До годины 6-ои вечеръ въ недѣлю можна дôстати билетôвъ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды", а ôтъ 6-ои при касѣ въ сали театральнôй (въ замку). — Загальнй зборы членôвъ „Рускои Бесѣды" тогожь дня точно о годинѣ 2 ôй въ сали „Рускои Бесѣды".

— **Зъ Перемышля** пишутъ намъ: Театрови рускому въ Перемышли не то що не получшилося, але ще погôршилося — и театръ не можучи ôтограти навѣть заповѣдженыхъ 12 представлень, мусить чимъ скорше выѣздити зъ Перемышля!! Переѣдитъ именно до Дрогобича, де вже 23 лат. грудня дасть на перше представленье „Сокôльску дебру", народну мелодраму съ спѣвами и танцями (музика И. Воробкевича). Надѣемось, що дрогобицка интелигенція мѣсцева и доокрестна нагородитъ страты театру, понесенй въ Перемышли!

— **Зъ Дрогобича** пишутъ намъ: Понеже д. 3 падолиста заповѣдженый зборъ членôвъ Бурсы въ Дрогобичи не ôтбувся за-для недостачи комплету, длятого запрашаю всѣхъ П. Т. Членôвъ, якъ и до Товариства вступити намѣряючихъ, повторно на загальный зборъ, котрый ôтбудеся во второкъ д. 23 лат. грудня о год. 2 по полудни въ монастыри оо. Василіянъ на 1 поверсѣ, слѣдѣваючися численного удѣлу въ тôмъ зборѣ, позаякъ справа Бурсы и дѣла товариства вымагаютъ живѣйшого заинтересованя зô стороны Вп. Публичности. Особныхъ запрошень не будеся розсылати. Порядокъ денный: Выборъ Выдѣлу, провѣренье рахункôвъ, умѣщенье капиталôвъ и внесеня членôвъ. Проситься о вплату вкладокъ. — *А. Тороньскій*, предсѣдатель.

— **Выдѣлъ филіи общества им. М. Качковского въ Дрогобичи** мае честь всѣхъ П. Т. членôвъ филіи запросити на загальне зôбранье, котре ôтбудеся въ середу дня 19 (31) грудня с. р. о 1 годинѣ по полудни въ сали театральнôй по слѣдуючôй програмѣ: 1) Ôткрытье зôбраня через предсѣдателя. 2) Справозданье секретаря. 3) Справозданье касіера. 4) Ôтчатъ: „О народнôй торговли, о сельскихъ крамницяхъ и о промыслѣ ремѣсничôмъ." 5) Выборъ предсѣдателя и членôвъ выдѣлу. 6) Внесеня поодинокихъ членôвъ. Ôтъ Выдѣлу филіи общества им. М. Качковского въ Дрогобичи. *И. Скобельскій*, предсѣдатель. *В. Паславскій*, секретарь.

— **О. Ружицкій а „Дѣло"**. Деякй нашй газеты съ тріюмфомъ рознесли всему мирови ущасливлюючу ихъ вѣсть, що о. В. Ружицкій позывае (?) „Дѣло" передъ судъ, — за що? — за то, що „Дѣло" въ звѣстнôй нашимъ читателямъ статіи поважилось занятись основнѣйше дѣломъ ôтъ давна вже о. Ружицкимъ проектованого фонду на закупно землѣ. Статья тая була написана по вѣчу въ Долинѣ, де закупно землѣ було пôднесене и обговорюване. Чого-жь домагалося „Дѣло"? Звѣстно, що наша народна организація мае ще богато хибъ. Неразъ лучаеся, що збираются складки людьми загально поважаными и народолюбными на дуже патріотичнй и хосеннй цѣли, — при нашôмъ убожествѣ тягнеся то роками, неразъ на довгій часъ и слухъ о нихъ загибае, бо цѣлей народныхъ богато а датки идутъ поволи и скупо. Що жь дивного, що „Дѣло", признаючи о. В. Ружицкому высокій патріотизмъ и якъ найлучшу волю, поважилось предложити ему, щобы, коли вже такъ горячо тымъ фондомъ займаеся, зволивъ такожь займитись лѣпшою и ширшою организацією свого почину. Дуже то добре що складки умѣщуются на теперь въ „Нар. Домѣ", та впрочѣмъ зôбраный капиталъ такій ще невеликій, що навѣть смѣшно було бы допускати и найменшу тѣнь якоись тутъ некоррректности, — але все таки поважимось спытати, що буде, якъ складки тіи, допустѣмъ, за тôлько а тôлько лѣтъ дôйдутъ до кôльканайцать, кôльканадесять тысячѣвъ? Що тогды мае „Нар. Дôмъ" съ ними робити, хто мае о нихъ рѣшати: якъ и коли ихъ ужити? Чи-жь не лѣпше було-бы вже теперь о тôмъ подумати? Мертвый грôшь самъ про себе не есть ще хôсномъ. Намъ здавалось и здѣсь, що съ великою користею для пôднесеного о. Ружицкимъ патріотичного дѣла було бы, коли бъ завязався на то особный комитетъ, чи товариство, котре-бы и постôйну контролю складокъ провадило и всѣми подрôбностями переведеня задуманого о. Руж. дѣла занялося, а то тымъ бôльше, що якъ недавный доснѣдъ насъ поучуе, навѣть безмѣрно важнй, зôбранй вже, фонды нашй народнй (мѣжь тыми и самй депозиты „Нар. Дому") не конче певно, ба самовладно — въ найлѣпшôй вѣрѣ! — були умѣщуванй. На тôмъ становищи мы стояли и стояти будемо за-для загального добра народного и мы справдѣ не можемо поняти, чимъ тутъ може хто оскорблятися? Впрочѣмъ „Дѣло" порушило явну, ôтъ давна звѣстну рѣчь, голошену у всѣхъ рускихъ часописяхъ. Що до самого позву, то ц. к. прокураторія, до котрои удався бувъ о. Ружицкій, ще передъ двома мѣсяцами, ôтмовила его просьбѣ поставити „Дѣло" въ станъ обжалованя, а о якôмсь иншôмъ позвѣ доси нѣчого намъ не звѣстно. Здаесь, що самъ о. Ружицкій прійшовъ до переконаня, що намъ анѣ не снилося—его личнôсть чимъ-небудь оскорбити. Впрочѣмъ мы готовй кождe наше слово и передъ судомъ оправдати.

— **Вечерницѣ „Рускихъ Дамъ"**, що ôтбулися минувшои недѣлѣ въ великôй сали „Народ. Дому", були безперечно однй въ найцѣкавѣйшихъ, и лишь жаль, що дощь и дуже непріятный воздухъ не дозволяли зôбратися публицѣ такъ численно, якъ се повинно бути при такъ займаючôй програмѣ вечерка. Найбôльше значенье надавъ сему вечеркови ôтчетъ п. инжинера Джулиньского о телефонахъ, микрофонахъ и фонографахъ, сполученый съ експериментами. Хто не видѣвъ ще нѣколи сихъ прирядôвъ найновѣйшого вынаходу а ôтдаючихъ такъ велику прислугу людямъ въ ихъ нынѣшнôмъ житю, може оправедливо жалувати, коли не бувъ на сѣмъ вечерку, бо не скоро знову лучится такъ догôдна случайнôсть побачити сй приряды и почути такъ яснй и зрозумѣлй поясненя, якъ п. Джулиньского. Середъ салѣ бувъ уставленый одинъ прирядъ телефоновый съ апаратомъ сигналовымъ а дроты ôтъ него були поведенй до стаціи кореспонденційнои на третôмъ поверсѣ „Народ. Дому". П. Джулиньскій выяснивши коротенько а дуже зрозумѣло силу електрики и магнетизму, пояснивъ насампередъ рисункомъ на таблици цѣлый складъ телефону, а ôттакъ приступивъ до експерименту. Каждый зъ присутныхъ приступавъ до телефону и розговорювавъ через телефонъ съ стаціею уставленою на третôмъ поверсѣ. або слухавъ ôтбуваючогося тамъ спѣву. Ôпосля наступило поясненье микрофону и фонографу; той послѣдный бувъ особливо займаючій. Хто хотѣвъ, говоривъ до сего природу, а ôттакъ машина ôтдавала знову тй самй слова и тымъ самымъ голосомъ, якъ до нее говорили. Прочй точки програмы вечерка, якъ хоры, гра на фортепянѣ панны Б. и т. д. ôтбулися такожь хорошо; лишь забава — и то переважно за-для не конче численнои публики — не могла зъ-разу якось оживитися. Въ загалѣ однакожь и забава вышла добре а вдоволена публичнôсть розôйшлася пôзною порою домôвъ.

— **Въ „Академичнôмъ Братствѣ"** ôтбувся минувшои суботы ôтчитъ тов. Козакевича о поемѣ Кулиша „Магометъ и Хадиза", котрый выкликавъ мѣжь зôбраными товаришами дуже живу дискусію, треваючу майже до 10 год. вечеромъ. Съ пріятностею зазначити мусимо, що житье товариске и наукове въ нашôмъ товариствѣ студентскôмъ розвиваеся якъ найкрасше и свѣдчитъ о живôмъ заинтересованю нашои молодежи сучасною наукою и литературою.

— **Засѣданье „Етнографично-статистичного Кружка"** ôтбулося сей недѣлѣ. На домаганье ново прибувшихъ членôвъ Кружка ôтчитавъ п. И. Ф. свôй торôчный ôтчитъ „Статистика яко метода и яко наука". По тôмъ слѣдували приватнй розговоры о справахъ наукозыхъ, именно о збираню и выданю колядокъ, о працяхъ порôвнуючихъ надъ казками и пѣснями народными у нашихъ народôвъ и у насъ, а въ кôнци о выдаваню дальшихъ томôвъ новои серіи „Рускои Библіотеки".

— **Зъ Товмацкого** пишутъ намъ: Въ Рашневѣ, повѣта товмацкого, обкрадено передъ кôлькома днями церковь. Невыслѣдженый доси злодѣй добувався кôлька днѣвъ передъ тымъ до церкви сусѣдного села Довге, але знайшовши тамъ сильнй замки, перейшовъ небавомъ до старенькои церковцѣ въ Рашневѣ, и розбивши скарбону братску забравъ зъ неи всего 70 зр., бо коротко передъ тымъ мѣсцевый священикъ о. Флоріяньскій купивъ за церковнй грошѣ грунтъ пôдъ школу, на котрый настявлся бувъ уже славный „вуйко Борухъ", чи то на власну руку, чи яко пленипотентъ двôрскій. Справа закупна того грунту досыть цѣкава и характеризуе нашу „єрархію сусôдьну", тожь по цѣлковитôмъ укôнченю ея, не залишу высвѣтлити „честнй" забѣги деякихъ „єрархôвъ" о добро „poczciwego ludku".

— **Дѣяльнôсть товариства „Шкôльна Помôчь"** у Львовѣ за мѣсяць падолистъ 1884. Зъ причины, що сего року „Шкôльна Помôчь" опѣкуеся обома рускими народными школами у Львовѣ, а въ обохъ есть дѣтей убогихъ дуже много, тому товариство мусѣло роздавати бôльше запомогъ, якъ минувшихъ рокôвъ, а ще тымъ бôльше, що сего року „Народный Дôмъ" не мôгъ нѣчого жертвувати, кромѣ данихъ уже 20 зр. для ученикôвъ новои рускои школы. И такъ товариство „Шкôльна Помôчь" взяло у кравця 45 плащакôвъ для дѣвчатъ (по 3 зр. за штуку) и 54 бундъ для хлопцѣвъ (за одну по 3 зр. 20 кр.). Чобôтъ закуплено 117 паръ у куликôвскихъ шевцѣвъ. Теперь розглянимо, якй доходы мала „Шкôльна Помôчь" въ сѣмъ мѣсяци: 1) на комерсѣ „Академичного Братства" зложено 5 зр.; 2) доходъ зъ представленя театрального вразъ съ наддатками бувъ уже окремо выказаный; 3) членьскй вкладки дали: п. Андрей Чабанъ у Львовѣ 1 зр.; о. Ал. Корытко зъ Богатковець 50 кр.; п. Осипъ Марковъ 1 зр.; Захаръ Пôдляшецкій 1 зр.; дръ Іосифъ Мельницкій 50 кр.; о. Амвросій Поляньскій 50 кр.; складка малыми датками зôбрана черезъ о. А. Поляньского 8 зр. 22 кр. (въ тôмъ датокъ самого о. А. П. 1 зр. 50 кр.); о. Мильковичь зъ Поляничка 2 зр.; о. Ружицкій зъ Струтина нижного 1 зр., панна Корнелія Матковска, дочка пароха зъ Ярычева 1 зр. — Супротивъ такихъ малыхъ доходôвъ „Шкôльна Помôчь" мала дуже великй выдатки; бо 117 паръ чобôтъ коштували 190 зр. 22 кр.; за бунды и плащики належится кравцеви 307 зр. 80 кр., — на тое ôтрымавъ 77 зр., а ще належится ему 230 зр 80 кр., — на котру то суму мусить чекати, ажь и на жертволюбива руска публика ея не зложитъ. При тôмъ примѣчаеся, що обдаровувано лише дѣти, котрй добре учатся и тымъ заслужили на таку запомогу.

— **Етнографично-статистичный Кружокъ**, узнаючи, що кромъ збираня етнографичного матеріялу у насъ для его наукового выкористаня доси дуже мало зроблено, — ба що навѣть систематичныхъ и повныхъ выдань критичныхъ нашои простонародною литературы (съ выемкомъ историчныхъ пѣсень Антоновича и Драгоманова) у насъ доси нема, ухваливъ розпочати систематичну працю поперѣдъ всего около зôбраня а затымъ систематичного и критичного выданя нашихъ колядокъ. Кождому, хто тôлько переглянувъ першій томъ высше названого выданя историчныхъ пѣсень нашого народа, де именно перше по давнинѣ мѣсце занимаютъ колядки яко мѣстячй въ собѣ слѣды зъ житя ще князѣвского и боярского, стане ясно, якъ важными памятниками нашои устнои словесности суть именно колядки. Що бôльше, въ колядкахъ найбôльше осталось ще живыхъ слѣдôвъ древно-рускои митологіи и космогоніи, якъ такожь старого поганьского культу религійного нашихъ предкôвъ. А маючи на оцѣ численнй, неразъ зовсѣмъ фантастичнй теоріи о старорускôй митологіи и о культѣ религійнôмъ, а зъ другого боку, маючи на оцѣ й те, що колядки нашй доси въ великôй части або зовсѣмъ ще непозаписуванй и живутъ чи радше вымираютъ по нашихъ селахъ, або коли й були списуванй та печатанй, то далеко не систематично, неразъ въ рускихъ но рѣдкихъ нынѣ книжкахъ та часописяхъ, съ недокладностями, пропусками або й зовсѣмъ не автентичными додатками, — прійдемо до належитого зрозумѣня, якъ потрѣбнымъ и для науки пожаданымъ есть систематично довершене зôбранье и критичнe выданье всѣхъ нашихъ колядокъ народныхъ. Не треба, здаесь, и додавати, що пôдъ колядками розумѣемо ту загаломъ пѣснѣ рождественьскй, новорôчнй и іорданьскй (т. зв. щедрôвки), вразъ посъ ôтповѣдаючими имъ обрядами, примовами и „виншованями". Въ выданье те включенй будутъ и пѣснѣ набожно-христіяньского характеру, о кôлько они спѣваются такожь народомъ; хочь они властиво й не суть творами фантазіи народнои, але критичный дослѣдъ покаже въ нихъ богато рôжнородныхъ вплывôвъ, не оставшихъ-ся безъ важности и для загально-народного житя въ давнѣйшихъ часахъ. Очевидна рѣчь, що выповненье позятои нами цѣли вымагае богато труду, вымагае помочи зъ одного боку якъ найширшого загалу нашихъ П. Т. Землякôвъ й прихильникôвъ нашого народа, котра-бъ намъ уможливила мати по можности повнй репертоары колядокъ и пѣсень рождественьскихъ, коли вже не зъ кождого села, то бодай зъ кôлькохъ мѣсцевостей кождого повѣту и каждои околицѣ, такъ щобъ можна було означити не тôлько истнованье, але и географичне розширенье певныхъ пѣсень на певнôй просторони, — а зъ другого боку потрѣбна намъ буде помôчь и порада нашихъ свѣтлыхъ и ученыхъ етнографôвъ та историкôвъ при укладаню, порядкованю, критичнôй обробцѣ текстôвъ и коментованю пѣсень. Маючи зôбрану достаточну многоту матеріялу, комитетъ „Етногр. стат. Кружка" не занедбае у всѣмъ ватягнути ихъ свѣтлыхъ радъ и вказôвокъ. А поки-що звертаеся до загалу нашихъ Землякôвъ съ просьбою при надходячихъ рôздвяныхъ святахъ звертати якъ найпильнѣйшу увагу на всѣ сюды ôтносячйся пѣснѣ, записувати ихъ съ точнымъ означеньемъ села, повѣту и особы, ôтъ котрои записано, и присылати комитетови Кружка пôдъ адресою: Академичне Братство, ул. Скарбкôвска, ч. 2.
Ôтъ комитету Етнограф. статист. Кружка.

— **На украшенье комнатъ Рус. Бесѣды въ Тернополи** зложили въ дарѣ: Впр. о. Стефанъ Качала 5 зр.; о. Т. Стадникъ 3 зр.; п. Теодоръ Стахевичъ, купець зъ Станиславова, прекраснй золотй рамы до образа „Дѣвичь вечеръ". За тіи щедрй дары складае Выдѣлъ „Рускои Бесѣды" Вп. Дателямъ щиро-руске спаси Бôгъ!

— **Выказъ жертвъ на Руску Бурсу въ Тернополи** (въ падолистѣ 1884). Доплаты за питомцѣвъ Бурсы 105 зр. 50 кр. — Ст. Волошинъ яко членъ 1 зр. 50 кр. — Ив. Навроцкій, яко членъ 3 зр. — І. Хрущевскій 1 зр. 25 кр. — Отъ Выдѣлу Рускои Бурсы въ Тернополи. — *Дръ В. Лучаковскій.*

— **Жертвы для бурсы Братства св. о. Николая въ Станиславовѣ** ôтъ 3 (15) липня с. р. до 18 (30) падолиста 1884 р. ласкаво переслали: п. Соколовскій, ц. к. адъюнктъ окр. суду въ Станиславовѣ 10 зр., п. Петрушевичъ. учитель въ Новици 2 зр., п. Вашкевичъ, учитель въ Перегôньску 1 зр., ч. Мих. Саврѣй, господарь зъ Коссова 3 зр. 45 кр., п. Топольницкій, начальникъ ц. к. суду въ Ходоровѣ 5 зр., Сл. Братство церк. въ Кобыловолокахъ 1 зр., о. Левицкій, совѣтникъ зъ Гостова, жертву ôтъ прихожанъ 1 зр. 4 кр., п. Кипр. Лещѣй, учитель въ Черневѣ, членьску вкладку 3 зр., п. Петрушевичъ, учитель въ Новици, членъ. вкл. 3 зр., о. Красицкій въ Дашавы, совѣтникъ, чл. вкл. 3 зр., п. Пôдгорецкій, учитель въ Жидачевѣ, чл. вкл. 3 зр., Ч. Курдидикъ, господарь зъ Бовшова, чл. вкл. 3 зр., п. Топольницкій, начальникъ ц. к. суду, чл. вкл. 3 зр., п. Мельницкій, посесоръ зъ Острынѣ, чл. вкл. 3 зр., Ч. М. Савріи, чл. вкл. 3 зр., п-ѣ Score Поколиньска зъ Галича, чл. вкл. 3 зр., Ч. Іосифовичъ, господарь зъ Скоморохъ, чл. вкл. 3 зр., п. Володим. Левицкій зъ Рожнова вел. чл. вкл. 5 зр., Ч. Семкôвъ, господарь зъ Болшôвця, чл. вкл. 3 зр., Ч. Іоанъ Латышевскій зъ Богородчанъ, чл. вкл. 3 зр., Ч. Запалило, пѣвець церк. зъ Ольшаницѣ, чл. вкл. 3 зр., о. Косевичь зъ Опришовець, чл. вкл. 5 зр., п. Филиповскій въ Єзуполя, чл. вкл. 3 зр., о. Бородайкевичь зъ Плавчи, чл. вкл. 3 зр., п-ѣ Левиньска зъ Ключева, чл. вкл. 3 зр., о. Дим. Мыкицей зъ Делѣева, чл. вкл. 3 зр., о. Ганкевичь зъ Пнѣвя, чл. вкл. 3 зр., Ч. Вовкъ, пѣвець церк. зъ Ганусовець, чл. вкл. 3 зр., Ч. Дмитрашь, господарь зъ Ямницѣ, чл. вкл. 3 зр., п. Тадей Шавиньскій, купець въ Станиславовѣ, даръ 3 зр., Ч. Дмитрашь, господарь зъ Ямницѣ, жертву 5 зр., Редакція „Р. Сіона", жертву ôтъ о. Малаиюка, гр. кат. пар. Пашôвки 2 зр., п-ѣ Витковицка, чл. вкл. 3 зр., п. Даниловичь, учитель зъ Коршова, чл. вкл. 3 зр., Дръ Антоневичь, професоръ гимназіи, чл. вкл. 3 зр., п. Мыкитка, учитель зъ Воскресинець, чл. вкл. 3 зр., о. Бущакъ, игуменъ зъ Улашковець 15 зр., о. Т. Березовскій зъ Дубровки ôтъ Н. Н. 2 зр., о. Огоновскій зъ Черновець 30 зр., Ч. Воляньскій, учитель зъ Братишева, чл. вкл. 5 зр., о. Шмериковскій зъ Печенѣжина за билетъ на „вечерокъ съ танцами" въ минувшй мясницѣ 1 зр. 30 кр. Въ натуралі-яхъ зложили: о. Мардаровичь 8 пукôвъ околотôвъ, о. Косевичь зъ Опришовець 1 копу присколотôвъ, Ч. Дмитрашь зъ Ямницѣ 6 пукôвъ околотôвъ, о. Городыньскій зъ Пасѣчнои 70 штукъ присколоткôвъ, о. Косевичь зъ Опришовець 3 бохонки хлѣба, о. Мардаровичь 2 кôрцѣ бульбы, о. Ткачувникъ зъ Бовшова 1 корець муки кукурудзянои. — Сердечно дякуючи за повысшй жертвы и датки, Выдѣлъ Братства поручае бурсу свою,

даючу 34 питомцямъ пріютъ, на дальше благосклоннôй памяти ВП. Родницѣвъ и надѣеся, що при случайности предстоячихъ празниковъ и Святъ Рôздвяныхъ найдутся теплй серця, що благоволятъ въ кружкахъ семейныхъ заранжувати складки въ корысть нашого благотворительного заведеня! Отъ Выдѣлу Братства св. О. Николая въ Станиславовѣ, дня 18 (30) падолиста 1884. — *Т. Шанковскій*, предсѣдатель.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Въ пропозицію принятй I на Лисôвцѣ, дек. скальского, оо,: 1) Петро Галь зъ Олесковець, 2) Іоанъ Андроховичь зъ Окнанъ, 3) Францъ Скульскій зъ Садокъ; въ списѣ помѣщенй: 4) Яковъ Заткаликъ зъ Кошиловець, 5) Александеръ Петровичь зъ Чолганъ. 6) Александ. Карачевскій зъ Лисовець, 7) Мих. Коблянській зъ Бѣльча. 8) Іоанъ Глиньскій зъ Ладанець, 9) Лука Шусгъ зъ Бучача, 10) Іосифъ Балько зъ Улашковець и 11) Василь Каргутъ зъ Лановець. II на Скоморохи старй, дек. рогатыньского, оо. 1) Теофиль Кисѣлевскій зъ Скоморохъ, 2) Мих. Царь зъ Гуменця и 3) Корнило Воєводка зъ Рыкова. — III на Милованье, дек. устецкого, оо. 1) Іоанъ Величковскій зъ Темеровець, 2) Іоанъ Воєводка зъ Якубôвки, 3) Евгеній Левицкій зъ Гостова; въ списѣ: 4) Августинъ Левицкій зъ Милована. — IV на Тростянець, дек. золочѣвского, оо. 1) Теофиль Бородайкевичь зъ Городища, 2) Иларій Зарицкій зъ Коропця, 3) Теодоръ Прачукъ зъ Тростянця. — V на Гуменець, дек. щирецкого, оо. 1) Мих. Царь зъ Гуменця, 2) Николай Сеньшинъ зъ Любинець и 3) Константинъ Строцкій зъ Наваріи. — VI на Нестерôвцѣ; дек. зборôвского, оо. 1) Петро Бѣляньскій зъ Нестеровець, 2) Іоанъ Жегаловичь зъ Завидча.

Презенту на Чабарôвку, дек. гусятыньского, получивъ о. Діонизій Елисеевичь и митроп. консисторія вставилася до намѣстничои президіи о згоду для каноничнои инстатуціи.

Душпастырскй посады получили оо. 1) Мих. Тындюкъ сотрудництво въ Будыловѣ, дек. бережаньского, съ правомъ управы парохією; 2) Теофиль Петровскій завѣдательство въ Серникахъ, дек. рогатиньского.

Введенй въ душпастырскй посады оо. 1) Александеръ Стоцкій яко завѣдатель Богуна; 2) Юліянъ Рожанковскій яко парохъ Глубокои; 3) Іоанъ Глѣбовицкій яко завѣдатель Садагуры.

Личный додатокъ 100 зр. рôчно удѣлило ц. к. намѣстництво о. Алексѣю Слюсарчукови, пароxови въ Ростокахъ.

На конкурсъ розписана парохія Серники середнй, дек. рогатиньского, надання приватного; речинець до 5 л. лютого 1885 р.

Завѣзванй заразъ обняти душпастырство въ Клювинцяхъ о. Зенонъ Сѣменовичь.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Душпастырскй посады одержали оо. 1) Завѣдательство парохіи Домашѣвъ, дек. угнѣвского, получивъ о. Корнилій Гумецкій; 2) завѣдательство парохія Будынинъ, дек. белзкого, о. Николай Осьмѣловскій; 3) о. Олимпъ Поляньскій, сотрудникъ зъ Доброміля, назначеный на II го сотрудника при перемыскôмъ соборнôмъ храмѣ; 4) о. Евгеній Нѣмцѣвъ, завѣдатель капеланіи въ Мильковѣ, назначеный на сотрудника до Доброміля; 5) завѣдательство капеланіи Гирова, дек. дукельского, о. Захарія Чеснокъ.

На конкурсъ съ речинцемъ до дня 7 л. марта 1885 розписанй слѣдуючй посады: 1) Домашѣвъ, дек. угнѣвского; 2) Волковыя, дек. балигородского и 3) капеланія Сирыня; дек. старосамбôрского.

Каноничну институцію на парохію Чорне, получивъ о. Гавріилъ Гнатишакъ.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

☦ **О. Михаилъ Була**, парохъ зъ Курчина, дек. белзкого, упокоився въ 52 роцѣ житя, а 24 священьства. Вѣчна ему память!

☦ **О. Максимъ Мелехъ**. парохъ въ Домашевѣ, дек. угнѣвского, упокоився въ 51 роцѣ житя, а 23 священьства. Вѣчна ему память!

☦ **М. Маріянъ Колянковскій**. Зъ Коломыѣ пишутъ намъ: Дня 9 с. м. упокоився въ Коломыи М. Маріянъ Колянковскій, укôн. правникъ въ 29 роцѣ житя. Покôйный удержуючи себе и стару матѣрь свою власною працею, котрои не лишавъ до послѣднои хвилѣ житя, отзначався правымъ характеромъ и горячимъ патріотизмомъ. Де лишь кликавъ его обовязокъ Русина, стававъ, посвячаючи и такъ стирані силы свои добру загальному... Тожь смерть его, котра наступила въ двѣ годины по смерти его матери Юліи, выкликала щире спôвчутье у Русинôвъ коломыйскихъ. Тихй похороны ôтбулися дня 11 с. м., а надъ могилою, котра покрила разомъ двѣ домовины, матери и сына, промовили до зôбраного народу: укôн. богословъ К. Кульчицкій по руски и практ. суд. Каваньскій по польски. На могилѣ зложили товариші покôйного вѣнець. Попрощали мы знову одного хочь тихого, но щирого Русина, котрого безъупинна и надмѣрна праця и нужда повалила, закимъ дочекався лѣпшои долѣ. Честь его памяти!

Послѣднй вѣдомости.

Судъ краєвый у Львовѣ отворивъ вчера конкурсъ до маєтку тов. галицкои касы задатковои и именувавъ кураторомъ масы адвоката дра Пайонка.

Конкурсъ

на урядженье рускихъ драматичныхъ представлень

Выдѣлъ „Рускои Бесѣды" у Львовѣ, намѣряючи якъ дотеперь такъ и на будучнôсть займатись справами руского народного театру, взываε всѣхъ желаючихъ за спôвъудѣломъ и пôдмогою згаданого Выдѣлу урядзувати ôтъ 1 сѣчня 1885 до 31 грудня 1885 у Львовѣ и поза Львовомъ въ Галичинѣ рускй драматичнй представленя, щобы въ сѣмъ дѣлѣ свои оферты Выдѣлови „Рускои Бесѣды" у Львовѣ (ул. Скарбкôвска, ч. 2, I поверхъ) найпôзнѣйше до дня 25 лат. грудня сего року надôслали.

Въ тôй офертѣ маютъ бути означенй: 1) Имя крестне и родове и мѣсце пробуваня оферента; 2) число представлень, котрй бнъ въ приближеню въ означенôмъ часѣ (ôтъ 1 сѣчня до 31 грудня 1885 р.) намѣряε урядити, съ примѣткою, кôлько зъ тыхъ представлень маε припасти на Львôвъ, и съ выказомъ силъ артистичныхъ, при якихъ представленя ôтбувались-бы, а також и репертоару, якій оферентъ посѣдаε; 3) пôдмога, якои оферентъ ôтъ „Рускои Бесѣды" жадаε. Поодинокй точки контракту означатся пôзнѣйше межи Выдѣломъ а оферентомъ, котрого оферта буде принятою.

Прочй рускй газеты просимо о ласкаве повторенье сего конкурсу.

У Львовѣ, дня 1 грудня 1884.

Дръ Юл. Целевичъ, заст. головы. (3—3) *Г. Цеглиньскій*, членъ Выдѣлу.

СВѢДОЦТВО.

Пôдписанй заявляютъ симъ на пôдставѣ точно ними переведеного розслѣду, що папѣросова бибулка походяча зъ *фабрики папиросовыхъ бибулокъ* „Le Houblon" *пана Cawley-а & Henry-ого въ Парижи* єсть знаменитои якости, зовсѣмъ вôльна ôтъ всякихъ чужихъ частей складовыхъ, особливо-жь вôльна ôтъ всякихъ здоровю шкôдливыхъ складниковъ.

Вѣдень, дня 24 мая 1884.

Пôдпис. *дръ J. J. Pohl*, звыч. публ. професоръ хемичнои технологіи при ц. к. техничнôй академіи.

Пôдпис. *дръ E. Ludwig*, ц. к. публ. професоръ медичнои хеміи при вѣденьскôмъ университ.

Пôдпис. *дръ E. Lippmann*, надзв. публ. професоръ хеміи при вѣденьскôмъ университетѣ.

(Правдивôсть повысшихъ пôдписôвъ потвердивъ *дръ J. Hoffmann*, ц. к. нотаръ у Вѣдни. Повысше свѣдоцтво пôдписане и затверджене *ц. к. министерствомъ дѣлъ заграничныхъ и француским посольствомъ у Вѣдни* дня 28 мая 1884.) 1071

Учитель

для школъ нормальныхъ

съ кôлькалѣтною практикою, семинаристъ, глядитъ лекціи въ приватнôмъ домѣ на селѣ, ôтъ 15 л. грудня найдальше до кôнця тогожъ мѣсяця.

Близшй условія подастъ: Зарядъ школы въ Новошинѣ, п. Велдѣжь. 1262 1—2

Честный Русинъ

женатый, въ повнôй силѣ вѣку, котрый ôтбувъ практику въ урядѣ громадскôмъ, владѣе добре рускимъ и польскимъ языкомъ, пошукує мѣсця писаря громадского або въ канцеляріи адвокатскôй або нотаріяльнôй, и упрашае адресувати: К. Ж. poste restante въ Микулинцяхъ.

Магазинъ

Ф. КНАУЕРА и Сына

пôдъ „Золотымъ Львомъ"

площадь Капитульна,

поручає въ найбôльшôмъ выборѣ

Обрусы кольоровй на 6 осôбъ разомъ съ серветами въ найновѣйшихъ взôрцяхъ зр. 3 и 3 зр. 50 кр.

Обрусы кольоровй по зр. 1·40 и 1·80.

Обрусы бѣлй на 6 осôбъ и ½ туз. серветъ зр. 4 и зр. 4·50.

Обрусы бѣлй ôтъ зр. 1·30 и высше.

Серветы бѣлй столовй тузинъ по зр. 4 и 5 зр.

Серветки малй десеровй тузинъ зр. 1·20, 1·50, зр. 2 и высше.

Хустки нитковй бѣлй туз. зр 2·40.

Хустки нитковй бѣлй съ кольоровымъ берегомъ туз. зр. 3 и высше.

Хустки шовковй на шію и т. п. ôтъ 30 кр. до 5 зр. 1261 2—12

Припорученя зъ провинціи выконуются оборотною почтою.

За доброту и тревалôсть ручится.

Народный рускій

МОЛИТВЕНИКЪ

съ припорученьемъ и апробатою Преосвящ. Епископа Дра Сильв. Сембратовича, получити можна

въ Торговли Мих. Дымета и у Конст. Урбана ч. 20 рынокъ Львôвъ,

оправнй по 60 кр., 90 кр., 1 зр. 10 кр., 1 зр. 60 кр., 2 зр. 60 кр. и 3 зр. Для дамъ въ аксамитѣ по 4 зр., 4 зр. 50 кр., 5 зр. и 5 зр. 50 кр.

Брошурованый на велин. папери 1 зр. 1239 4—6

Купуючимъ бôльше примѣрникôвъ отвѣтный рабатъ!

Дентистъ лѣкарь

зъ Вѣдня

А. ШТАЙНЪ

осѣвъ на постоянно

въ Тернополи.

Лѣчатъ всякй слабости устъ и зубôвъ. Операціи, пломбованя, чищеня зубôвъ, вправлюваня штучныхъ зубôвъ и щокъ довершує якъ найлучше и найделикатнѣйше въ спосôбъ найновѣйшій американьскій. (1264 1-3)

Мешкає въ домъ аптикаря п. Ямрогевича.

Переводы и наслѣдованя

Осипа Шухевича

зъ портретомъ и біографією автора. (Посмертне выданье.) Львôвъ, 1883.

Можна набути у накладника, проф. Володимира Шухевича (ул. Куркова, ч. 26) або замовити черезъ редакціи рускихъ часописей. Цѣна примѣрника 80 кр., съ пересылкою 85 кр.

ОСНОВАНЕ въ РОЦѢ 1838 въ ТРІЄСТѢ

1265 ц. к. управ. 1—3

ТОВАРИСТВО УБЕЗПЕЧЕНЬ

RIUNIONE ADRIATICA di SICURTÁ

заступлене

у всѣхъ краєвыхъ мѣстахъ столичныхъ и знаменитѣйшихъ мѣсцяхъ

австрійско-угорскои монархіи

черезъ Генеральнй, Головнй и Повѣтовй Агенціи

якъ також специяльно у Вѣдни черезъ Филію

для убезпечень церковныхъ

запевняє по найдешевшихъ преміяхъ

противъ

шкôдъ огневыхъ, транспортовыхъ и градовыхъ, якъ также на житье людске въ найрôжнѣйшихъ комбинаціяхъ.

ПОДПИСКА

НА ИСТОРИЧЕСКІЙ ЖУРНАЛЪ

„КІЕВСКАЯ СТАРИНА",

ИЗДАВАЕМЫЙ ВЪ Г. КІЕВѢ.

1885-й ГОДЪ.

(Четвертій годъ изданія).

Журналъ **„Кіевская Старина"**, посвященный исторіи южной Россіи, преимущественно бытовой, будетъ издаваться и въ слѣдующемъ 1885 году, ежемѣсячно, 1-го числа, книжками въ 12 листовъ, въ 3-хъ томахъ, по той-же программѣ и при участіи тѣхъ-же сотрудниковъ.

Въ составъ его входятъ статьи научнаго и историко беллетристическаго содержанія, историческіе документы, мемуары, хроники, дневники, воспоминанія, разсказы, біографіи, некрологи, характеристики и сообщенія о вещественныхъ памятникахъ южнорусской древности, равно народныхъ повѣрьяхъ, обычаяхъ, думахъ, сказкахъ, пѣсняхъ и пр., а также библіографическія извѣстія о вновь выходящихъ книгахъ по южно-русской исторіи и этнографіи. Въ приложеніяхъ — изображенія замѣчательныхъ южно-русскихъ дѣятелей, равно памятниковъ южно-русской старины. 1246

Подписная цѣна за **12 книжекъ**, съ приложеніями, пересылкою и доставкою на домъ **10 руб.**, на мѣстѣ **8 руб. 50 к.** На заграничную пересылку прибавляется **1 руб.** Подписка на годъ; но допускается слѣдующая разсрочка: при подпискѣ **5 руб.**, по выходѣ IV книжки **3 руб.** и VI—**2 руб.** — Оставшіеся въ небольшомъ числѣ экземпляры журнала за 1882, 1883 и 1884 гг. высылаются по той же цѣнѣ.

Адресъ: *Въ редакцію* **„Кіевской Старины"**, *Кіевъ, Трехъсвятительская ул., д. Nr. 8-й.* Тамъ-же и контора редакціи.

Редакторъ-издатель **Ѳ. Г. Лебединцевъ.**

Отъ трицятпяти лѣтъ заложена Торговля

В. СТАХЕВИЧА ВЪ ТЕРНОПОЛИ

поручає кромѣ богато устроеного

МАГАЗИНУ

рѣчей, ризъ, образôвъ и книгъ церковныхъ

1147 (22—7) також

ВЕЛИКІЙ СКЛАДЪ

выробôвъ ювилерскихъ,

золотыхъ, срѣбныхъ, зъ хиньского срѣбра

И ГОДИННИКÔВЪ ЖЕНЕВСКИХЪ

золотыхъ и срѣбныхъ.

По цѣнахъ найдешевшихъ.

„ПОРВАЛАСЬ НИТКА!"

Комедія на 4 справы.

Написавъ **Олександеръ Я. Кониській.**

Цѣна 30 кр. а. в.

Въ м. VIII-цѣ, сторôнъ 73. — Набути можна … Редакцію „Дѣла". Съ высылкою по-за Львôвъ 32 кр. …

БРАТЯ ЛЯНГНЕРЫ

у Львовѣ, улиця Галицка, число 16,

поручаютъ:

Сорочки мужескй бѣлй, гладкй, по цѣнѣ фабричнôй зр. 1·50, 1·80, 2, 2·50, 2·80 и 3; кольоровй „Оксфордъ" по зр. 2·15 и 2·80; нôчнй (гуцульскй) по 2·50.

Сорочки для хлопцѣвъ бѣлй, тôлько въ однôмъ знаменитôмъ родѣ по зр. 1·50.

Калисоны зъ „Calico" домашнои роботы по зр. 1·20, 1·40 и 1·60.

Ковнѣрики штука по 20, 23 и 25 кр. Тузинъ по зр. 2·40 до 2·80.

Маншетъ пара 35, 40 и 45 кр. Тузинъ зр. 4 до 5.

Хустки до носа ôтъ 15 до 60 кр. штука. шовковй 75—1·50.

Скарпитки бѣлй и кольоровй, пара ôтъ 15 кр. до 1·50 зр. Въ тузинѣ дешевше.

Хустки до шиѣ шовковй и вовнянй ôтъ кр. 95 до зр. 7·50.

Краватки въ найбôльшôмъ выборѣ, **шлійки, спинки, щѣтки, гребенѣ, брытвы.**

Рукавички всякого рода, власного выробу, **пуляресы, пушки на тютюнъ, паперцѣ до цигаретъ** и т. п.

Цилиндры складанй (chapeaux claques) табетовй зр. 5·50, атласовй зр. 9

Кафтаники, сподиѣ и скарпитки бавовнянй, вовнянй фляннелевй и шовковй, такожь проф. Єгера

Камизельки волôчковй съ рукавами и **панчохи** до колѣнаня.

Папучѣ, мешты и **чоботы** фильцовй, **пледы, коцики** англійскй.

Камашѣ фильцовй, мужескй, пара зр. 1·50, высокй зр. 2·20.

Штильны, камашѣ шкôрянй до полѣваня и до к ин, пара зр. 3·50—6.

Шапки зъ футра и сукна, шапки раннй **фезы** турецкй по зр. 1·80.

Парасолѣ бавовнянй, вовнянй и шовковй ôтъ зр. 1·20 до 10.

Плащѣ гумовй въ рôжныхъ родахъ ôтъ зр. 10·50 до 28

Калошѣ мужескй, высшй пара 4 зр., низшй 3 зр., — дамскй высшй 3·50 зр., низшй 2·80 и 2·50 зр.

Перфумы, мыла, колоньска вода, пудеръ и т. п. 1253 (8—12)

„МЕРТВЙ ДУШѢ"

гумористична повѣсть **Миколая Гоголя** съ портретомъ автора и „Словомъ ôтъ Выдавництва" (278 сторôнъ великои 8 ки).

Цѣна 1 зр. 80 кр.; съ пересылкою почтовою 2 зр.

Достати можна въ администраціи „Дѣла", и въ книгарни Ставропигійскои.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Б…кого.

На показъ. Львôвъ, Субота 8 (20) грудня 1884. Рôчникъ V.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй год. попол. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 44 улици Галицкая.
Всѣ листы, посылки и рекламаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакція и администрація „Дѣла“ Ч. 44 ул. Галицка.
Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.
Поодиноке число стоитъ 12 кр. а. в.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ однои строчки печатнои.
Рекламаціи неспечатанѝ вôльнѝ ôтъ порта.
Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи часописи „Дѣло“ ул. Галицка Ч. 44.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ *для Австріи:* *для Россіи:*

на цѣлый рôкъ	12 зр.	на цѣлый рôкъ	12 рубл.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	6 рубл.
на чверть року	3 зр.	на чверть рок.	3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:		съ дод. „Библіотеки“:	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	16 рубл.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8 рубл.
на чверть року	4 зр.	на чверть рок.	4 рубл.
на самъ додатокъ:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	5 рубл.
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	2 рубл.
на чверть року	зр. 1·25		

Для Заграницѣ, кромѣ Россіи:

на цѣлый рôкъ	15 зр.
на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на цѣлый рôкъ	19 зр.
на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ	6 зр.

Запросины до предплаты на рôкъ 1885.

Съ новымъ 1885 рокомъ розпочинаемо **шестый** рôкъ выдавництва **„Дѣла“**.

Уповаючи въ помôчь Божу, въ святôсть прапору, пôднятого крѣпкою рукою першого руководника нашои часописи, въ жизненнôсть выписанои на нѣмъ програмы народнои, въ дальшу загальну моральну и матеріяльну пôдмогу нашихъ Вп. Родимцѣвъ, — чуемося щасливыми, приступаючи смѣло до дальшихъ трудôвъ на дотеперѣшнôй тяжкôй, неразъ и дуже тернистôй пути, що веде до славы, силы и щастя нашого народу.

Тяжку, прикро-тяжку добу переживала наша Русь Галицка въ тôй хвили, коли появилося наше „Дѣло“. Оно було тымъ, чимъ бувае блыскъ ясного луча зъ посередъ засупленого важкими хмарами небосклону. Оно зрадувало всѣхъ щирыхъ сынôвъ Руси, бажавшихъ житя и розвою своеи народности, оно почало розбуджувати сонныхъ, воскрешати надѣю и вѣру ôтчаювавшихъ, вказувати дороги до працѣ народнои, при котрôй всѣ сыны однои дорогои матери можутъ зôйтися и обняти другъ друга, — оно вказало и тую чисту, святу цѣль, до котрои повиненъ бути зверненый взôръ кождого патріота Русина, зродженого середъ руского народа, выколысаного его чудовою пѣснею, выплеканого его любымъ словомъ, обдарованого всѣми высокоблагородными свойствами серця и духа, якѝ въ народѣ нашôмъ могли лишь вытворити его природный талантъ, чистый и честный характеръ, кровавыми слѣдами значена исторія и такъ тѣсно — можна сказати — нерозлучно съ народностею звязана церковь руска съ своимъ святымъ для кождого руского серця греческо-славяньскимъ обрядомъ.

Якъ само появленье на свѣтъ, такъ и рôстъ и зрôстъ „Дѣла“ тѣсно звязанѝ съ исторіею Галицкои Руси послѣдныхъ рокôвъ. Исторія тая звѣстна нашимъ Вп. Читателямъ. На внѣ нашои суспôльности одна хмара зô всѣхъ сторôнъ — незмѣнна, все одинаково важка и грôзна. У внутрѣ-жъ нашои суспôльности мѣняеся погода — то яснѣйше, то хмарнѣйше, то веселѣйше, то сумнѣйше.

„Дѣло“ съ своею ясною, и найтяжшому ворогови Руси всецѣло видимою програмою — було, есть и буде все въ тôмъ щасливôмъ положеню, що могло, може и зможе все кождому противникови самосвѣдомо и неустрашимо глянути въ очи, выповѣсти ему съ гордостею: „тутъ стою и тутъ остаю“, и змѣритися съ нимъ цѣлою ваготою своеи енергіи и силы. За пять послѣдныхъ лѣтъ исторіи нашого богатого въ злощастнѝ хвилѣ житя народного — „Дѣло“ съ своею програмою и при найтяжшôмъ напорѣ ворожихъ волнъ могло стояти мовь скала твердо и съ почутьемъ святости, законности и совѣстнои правды бороненыхъ нимъ принципôвъ — ôтпирати всѣ напасти, всѣ замахи, вымѣренѝ противъ рускои народности и церкви, на ущербъ або и на знищенье нашихъ правъ народныхъ и церковныхъ.

Рôвночасно „Дѣло“ все звертало увагу рускои суспôльности на потребу „власнои помочи“, котра правдивого чуда доказала въ найновѣйшôй исторіи Чехôвъ и котра едина може насъ двигнути и поставити на ноги. Исторія поучила насъ доводнѣ, що нѣ зъ ôтки, а тôлько зъ себе самыхъ мы можемо выдобути жизненну и тревалу силу народну. Не служити намъ нѣкому, а бути повновластнымъ господаремъ у своѣй хатѣ, въ котрôй знайдеся своя правда, и сила, и воля. Тои засады державсь свято першій руководникъ „Дѣла“, бл. п. Володимиръ Барвѣньскій, — мы по нѣмъ ей наслѣдили и свято бережемо. И треба признати, що — помимо перешкодъ противникôвъ нашого народа, котрѝ именно тои „власнои помочи“ Русинôвъ дуже боятся, а также помимо невырозумѣня ще доси тои едино-спасеннои дороги для австрійскихъ Русинôвъ черезъ деякихъ нашихъ таки людей, — помимо всего того засада „власнои помочи“ обхоплюе що-разъ ширшѝ круги нашого суспôльного и економичного житя и по быстрôмъ ей переводжуваню въ дѣло по цѣлôй Галицкôй и Буковиньскôй Руси — можна певно заключати, що недалека вже хвиля ей остаточного, повного тріюмфу. Въ честь най буде сказано нашôй интелигенціи, якъ духовнôй такъ и свѣтскôй, що она горячо и щиро прикладае до того свою руку. Якъ-небудь неôтрадна наша доля, а все таки грудь кождого патріота Русина мусятъ напувати надѣею тіи густо вже по краю посѣянѝ огнища загальнои просвѣты, національного самопôзнаня и економичного здвигненя Галицкого и Буковиньского народа руского. Такъ само мусить кождый радуватись и оживленьемъ нашого товариского житя, въ котрôмъ зближаеся и опôзнаеся интелигенція наша якъ межь собою такъ и съ народомъ. „Дѣло“ съ натискомъ пôдноситъ всѣ того рода проявы въ австрійскôй Руси, бачучи въ нихъ певну запоруку красшои будучности. Тутъ мусимо высказати свою подяку всѣмъ Вп. Родимцямъ зъ всѣхъ сторôнъ Руси, що не щадятъ труду, засылаючи намъ громадно вѣсти и дописи, черезъ що часопись наша стае вѣрнымъ зеркаломъ кождочасного политичного, церковного, економичного, шкôльного, наукового и товариского движеня руско-народного. Сердечно просимо ихъ и на дальше помагати спôльному дѣлу.

Якъ доси, такъ и на будуще „Дѣло“ зъ однои стороны буде неустрашимымъ защитникомъ правъ рускои народности и рускои церкви супротивъ всѣхъ посягань противникôвъ, стоячи на становищи интересôвъ цѣлого нашого народа, а зъ другои стороны буде пôдносити, попирати и регеструвати все, що лишь може служити въ користь народну, що лишь може причинитися до подвиганя рускои суспôльности, морально и матеріяльно. Фразъ, пустомельства, бенгальского огню, „пикантнои“ полемики — не знайдутъ въ „Дѣлѣ“ его Читателѣ, якъ не знаходили й доси; подôбнѝ рѣчи, дѣлаючи бôльше на нервы якъ на розумъ и тысячу разôвъ бôльше шкôднѝ, якъ користнѝ, выключенѝ зъ нашои часописи ще при ей заложеню. Въ нынѣшнôй хвили треба намъ не фразъ и не штучныхъ огнѣвъ, а поважного, мотивованого ôтзыву и суду. Тымъ тôлько дасться нашôй суспôльности можнôсть заняти въ кождôмъ дѣлѣ розумне, свѣдоме и достойне становище, — тымъ тôлько чиномъ допоможеся сынамъ однои землѣ и одного народа вырозумѣтися, опôзнатися и въ згодѣ та любови працювати для загального добра народного!

Звертаемо увагу нашихъ Вп. Читателѣвъ также на выдавану при „Дѣлѣ“ — *Библіотеку найзнаменитшихъ повѣстей*, котрои доси вышло вже 17 поважныхъ томôвъ. „Библіотека“ наша мае задачу учинити злишною чужоязычну лектуру въ домахъ рускихъ, а подае въ чистôмъ рускôмъ языцѣ самѝ найлучшѝ и для нашои читаючои публичности найôтповѣднѣйшѝ творы европейскихъ повѣстеписателѣвъ.

„Дѣло“ и „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ будутъ выходити въ р. 1885 въ такôмъ самôмъ объемѣ и въ такôй же порѣ, якъ сего року. „*Дѣло*“ що вторника, четверга и суботы, а „*Библіотека*“ два разы въ мѣсяць кождого 15-го и послѣдного по 2 аркушѣ друку.

Предплата на **„Дѣло“** выноситъ на цѣлый рôкъ **12 зр.**, на пôвъ року **6 зр.**, на чверть року **3 зр.**, на мѣсяць **1 зр.** На **„Дѣло“ съ „Библіотекою найзнаменит. повѣстей“** на цѣлый рôкъ 16 зр., на пôвъ року 8 зр. на чверть року 4 зр. На **„Библіотеку найзнам. повѣстей“ саму** на цѣлый рôкъ 5 зр., на пôвъ року 2 зр. 50 кр., на чверть року 1 зр. 25 кр.

Для заграницѣ кромѣ Россіи: **„Дѣло“** на цѣлый рôкъ 15 зр., на пôвъ року 7 зр. 50 кр., на чверть року 3 зр. 75 кр. **„Дѣло“** съ **„Библіотекою“** на цѣлый рôкъ 19 зр., на пôвъ року 9 зр. 50 кр., на чверть року 4 зр. 75 кр.

Для Россіи предплата на **„Дѣло“** выноситъ на цѣлый рôкъ 12 рублѣвъ, на пôвъ року 6 рубл., на чверть року 3 рублѣ. На **„Дѣло“** разомъ съ **„Библіотекою“** на рôкъ 16 рубл., на пôвъ року 8 руб., на чверть року 4 руб. На **саму „Библіотеку“** на рôкъ 5 руб., на пôвъ року 2 руб. 50 коп.

Новѝ предплатники „Библіотеки найзнам. повѣстей“ дôстанутъ початокъ повѣсти: „Батько Горіо“ (8 аркушôвъ) даромъ.

Для догôдности П. Т. Предплатникôвъ „Библіотеки найзнам. повѣстей“ постаралася Администрація „Дѣла“ о готовѝ окладинки (цѣлѝ въ полотно съ вытисками и съ выволоченымъ заголовкомъ на хребтѣ) для поодинокихъ повѣстей, котрѝ П. Т. Предплатники, почавши ôтъ повѣсти „Батько Горіо“, за малою доплатою (25 кр. ôтъ однои повѣсти) будутъ могли дôставати, але пôдъ условіемъ, що найменше 100 предплатникôвъ зголосится съ такимъ жаданьемъ. За вправленье книжки жадае тутешный переплетчикъ 15 кр. Єсли-бы минимальне число 100 не зголосилося, въ такôмъ случаю присланѝ 25 кр. дочислятся до дальшои предплаты. Доплату на окладинки до повѣсти „Батько Горіо“ належитъ прислати найдальше до кôнця с. р., с. е. до 1 (13) сѣчня 1885, а до дальшихъ повѣстей все съ присылкою першои части предплаты.

Предплату слѣдуе пересылати (найдогôднѣйше переказомъ почтовымъ) до **„Администраціи Дѣла во Львовѣ“.**

При письменнôмъ замовленю „Дѣла“ або „Библіотеки“ просимо все точно подати адресу замовляючого, часъ, до якого мае часопись посылатися и часъ сплаты належнои предплаты.

Рôвножь просимо всѣхъ Вп. нашихъ Предплатникôвъ, у котрыхъ маемо ще залеглости, щобы чимъ скорше ихъ надôслали, бо съ кôнцемъ року редакція мусить вырôвнати всѣ свои рахунки.

Предплату на слѣдуючій рôкъ просимо ôтновити якъ найскорше, понеже якъ „Дѣло“ такъ и „Библіотеку найзнам. повѣстей“ печатаемо лише въ обмеженôмъ числѣ, такъ що пôзнѣйше зголосившійся моглибы початковыхъ чиселъ не дôстати.

Редакція и Администрація „Дѣла“
ул. Галицка ч. 44.

Основнѝ черты внутрѣшного устрою захôдно-рускои церкви въ XVI и XVII вѣк.

Студія Ореста Левицкого.

(Дальше.)

Взявши все доси сказане на увагу, не трудно представити, якъ всѣ тѝ наслѣдки суспôльного перелому, звязанѝ въ исторіи южнозахôдной Руси съ епохою Люблиньскои уніи, мусѣли ôтбитися на положеню и доли захôдно-рускои церкви. Передовсѣмъ станова выключнôсть оконечно зрушила давнѣйшу єднôсть клира и мирянъ, представителѣвъ всѣхъ верствъ захôдно-рускои суспôльности, и паралѝзувала ихъ спôльну службу интересамъ церкви. Самъ клиръ пôдъ вплывомъ становои идеѣ розпався теперь на двѣ рѣзко розграниченѝ групы: высша ерархія разомъ съ немногими представителями бѣлого духовеньства вытворила въ себе „*шляхту духовного стану*“ и швидко зовсѣмъ вôллялася во всѣмъ съ „*панами шляхтою станôвъ свѣтскихъ*“, а нисше духовеньство зачислено въ ряды „*посполитого стану*“ и засуджено на жертву самоволи зъ стороны „*станôвъ шляхотскихъ*“. Одержуючи зъ рукъ дѣдичѣвъ приходскѝ посады, священики привыкли пôдчинятися имъ навѣтъ и въ такихъ дѣлахъ, котрѝ не належали до сферы властиво-пôданчихъ ôтносинъ а дотыкали прямо ихъ пастырскихъ обовязкôвъ. И въ суспôльности и середъ самого духовеньства швидко выробився принципъ: „чія подаванье, тому и послухъ священикôвъ“. На тôй основѣ дѣдичѣ або навѣть ихъ урядники и арендаторы обходилися съ священиками, якъ съ своими пôддаными, самѝ ихъ и судили, саджали въ свои арешты, приказували имъ самовôльно вѣнчати або розрывати супружества и т. п. Не диво, що при такихъ условіяхъ быту сельского духовеньства, самъ санъ православного священика упавъ такъ низько, що, по свѣдоцтву сочасныхъ, статочный чоловѣкъ соромився вступати въ него и тôлько само „сметье людское, голоднія и неуки тиснулися“ въ его ряды, понижаючи и безъ того невысокій его моральный рôвень до того ступеня, що, якъ высказуеся одинъ зъ сочасныхъ, „южь трудно було розôзнати, де бувъ частшій пресвитеръ: въ господѣ, чи въ церквѣ“.

Зовсѣмъ противно змѣнилося теперь положенье высшого духовеньства, до котрого почали тиснутися самѝ шляхтичѣ, часто изъ знатныхъ родôвъ. Такъ було въ тôй часъ и въ Польщи, де о высшѝ духовнѝ посады убѣгалися знатнѝ вельможѣ и державнѝ достойники. Тое тымъ бôльше мусѣло дѣятися въ южно-захôднôй Руси, котрои высшѝ станы переживали тогды економичну кризу. Въ наслѣдокъ змѣненыхъ бытовыхъ условій житя, намаганя до роскоши и розтраты, захôдно-рускѝ шляхтичѣ швидко почули недостаточнôсть давнѣйшихъ жерелъ матеріяльного обезпеченя и старалися знайти новѝ. Православнѝ епархіи и бôльшôсть монастырѣвъ посѣдали вельми значнѝ маетки, тожь и зрозумѣлою стаеся тогдѣшня погоня свѣтскихъ панôвъ за „духовнымъ хлѣбомъ“, т. е. епископіями и архимандріями. Розумѣеся, що давнѣйша дорога до достиженя тыхъ достоинствъ, т. е. всенародный выбôръ, для бôльшости убѣгателѣвъ мавъ богато недогодъ — и длятого они волѣли убѣгаючись звертатися просто до короля и на перегоны одинъ передъ другимъ выпрошували у него грамоты, надаючѝ духовнѝ посады: сему за военну службу, тому за протекцію придворныхъ вельможъ, а бôльшости прямо за грошѣ. Принявши посвященье, шляхтичѣ нѣ крыхты не змѣняли давнѣйшого способу житя, привычокъ та норовôвъ и на кождôмъ кроцѣ дуже зухвало доптали церковнѝ правила и приписы. Многѝ вступали въ управленье епархіями або монастырями, маючи живѝ жены и, посвятившися, дальше жили семейно. Тіи непокликанѝ владыки якъ найменше були склоннѝ дбати про свои пастырскѝ обовязки: цѣла увага, всѣ помыслы ихъ були поглощенѝ одною журою: — чимъ скорше збогатитися. Они усунули „крылошанъ“, т. е. соборныхъ священикôвъ ôтъ права участи въ розпоряджено церковными маетками та доходами и самѝ однѝ розпоряджалися ними безъ нѣякои контролѣ: роздавали цѣлѝ села на доживотный ужитокъ своимъ дѣтямъ и своякамъ, ôтдавали въ посагу дочкамъ, продавали, мѣняли, забирали собѣ цѣннѣйшѝ рѣчи зъ церковныхъ приборôвъ, и т. п. Не вдоволяючись тымъ, владыки самовôльно накладали поборы и податки на пôдчинене имъ духовеньство, и если священики не могли сповняти ихъ жаданя, то они заказували имъ богослуженье и запечатували церкви. Ще бôльше безъ церемоніи поступали владыки съ тыми церквами, котрѝ находились пôдъ личнымъ ихъ патронатомъ: они просто ôтдавали такѝ церкви въ аренду, на рôвнѣ съ млынами и горальнями. Въ своѣмъ приватнôмъ житю владыки нѣчимъ не рôжнились ôтъ звычайныхъ шляхтичѣвъ и ажь до крайности ôтдавалися тымъ порокамъ, якѝ були розширенѝ середъ тогдѣшнои руско-шляхотскои суспôльности.

Такѝ були наслѣдки новои системы ôтносинъ въ захôдно-рускôй церквѣ. Зъ тои поры, якъ були нарушенѝ основнѝ черты ей древного, соборного устрою, якъ старинный звычай всенародного выбору духовныхъ пастырѣвъ мало-по-малу уступивъ мѣсце королевскому и приватному „подаваню“, якъ паства була усунена ôтъ участи въ дѣлахъ церковныхъ, — духъ житя почавъ угасати въ живôмъ доти и дѣяльнôмъ организмѣ церковнôмъ и не минуло пôвъ столѣтя, якъ въ нѣмъ проявилися печальнѝ признаки внутренного розкладу. Всѣ духовнѝ обовязки почали уважатися не бôльше якъ доходными посадами, котрѝ можна було купити за грошѣ; на архіерейскихъ катедрахъ засѣдали одинъ въ другого люде безъ всякого покликаня и пôдготовленя до пастырскои службы, часто люде безъ вѣры и пересвѣдченѣ, що дбали про одно збогаченье, ôтдавалися всякимъ порокамъ и безкарно нарушали каноничнѝ правила и церковнѝ звычаѣ; щезла сама тѣнь церковнои дисциплины; всякій мôгъ робити, що хотѣвъ, и лица опозоренѝ тяжкими переступствами, спокôйно оставалися на своихъ посадахъ; свя-

На склонѣ року.

Добѣгаючій до кôнця рôкъ 1884 важный для насъ не тôлько тыми фактами нашого внутрѣшного, громадского житя, котри̂ въ нѣмъ довершилися, але также и тымъ, що становитъ ôнъ свого рода зворотну точку и въ нашôмъ вѣшнôмъ, политичнôмъ житю. Якъ звѣстно, съ початкомъ слѣдуючого 1885 року кôнчится 6-лѣтна каденція рады державнои, тая каденція, котра нашому краеви принесла пôдвысшенье многихъ податкôвъ, коррупцію трансверзальну и инши̂ того рода благодати, а натомѣсть нашому рускому народови не придбала анѣ одного права, не сповнила анѣ одного завѣтного бажаня. Въ тôй каденціи мы и не могли мати надѣѣ на яки̂-небудь користи, бо мы въ радѣ державнôй не були нѣчимъ, не представляли нѣякои силы, були парляментарнымъ зеромъ, котре анѣ правительству анѣ опозиціи не могло бути пожадачымъ союзникомъ.

Мы не будемо входити въ причину нашои довше треваючои парляментарнои слабости, — хочь то рѣчь безмѣрно цѣкава и для потомкôвъ научаюча, — та тôлько-жь не надôйшла ще анѣ пора, анѣ можнôсть запускати скальпель анализы въ раны, котри̂ чей-же починаютъ гоитися. Будущій историкъ, маючи въ рукахъ всѣ pro и contra, зможе безсторонно осудити то, до чого мы нынѣ по самôй природѣ рѣчи можемъ ôтноситися або лише cum ira, або лише cum studio. Наша задача нынѣ не судити причину упадку нашого житя политичного, але маючи самъ той упадокъ передъ очима яко фактъ, старатися при надходячôй случайности всѣми силами подвигнутися зъ него, выборотии собѣ приналежне намъ въ державѣ становище не просьбами, не покорою анѣ апатіею, въ кôнци не оглядками на чію-бъ то нѣ було чужу помôчь, — але тымъ одинокимъ оружіемъ, яке намъ помимо всѣхъ супротивныхъ ударôвъ осталося въ рукахъ — *оружіемъ нашого власного патріотизму, єдности и свѣдомости народнои*, руководженои почутьемъ нашихъ обовязкôвъ взглядомъ себе самыхъ и взглядомъ цѣлои державы.

Наближаючася въ першôй половинѣ будущого року кампанія выборча буде мати для насъ величезне значенье. Она рѣшитъ о тôмъ, чи мы и на дальшихъ шѣсть лѣтъ маємо въ австрійскôй державѣ бути пятымъ колесомъ при возѣ, бути тымъ немôчнымъ калѣкою, котрому часъ ôтъ часу кидаєсь якій-небудь окраєць зъ милосердія, але котрого не кличеся до серіознои роботы анѣ не допускаєся до рôвного подѣлу за-для его неспосôбности; она дасть найлѣпше свѣдоцтво, чи и о скôлько мы за тыхъ шѣсть лѣтъ выросли морально и духово, чи и о кôлько праця такихъ Качалъ, Барвѣньскихъ и другихъ нашихъ патріотôвъ принесла плоды, запустила корѣнье въ серцахъ и умахъ народныхъ.

Сила народа лежитъ въ солидарности, въ єдности всѣхъ его верствъ въ стремленю до певнои цѣли. Мы знаємо добре, що єднôсть тая не даєсь нѣкому ôтъ разу, — противно, она єсть плодомъ довголѣтнои невтомимои працѣ, неразъ працѣ многихъ поколѣнь. Мы знаємо также, якъ мало у насъ до недавна було такои, свѣдомои и енергичнои працѣ и якъ богато ще намъ треба трудитися на кождôмъ поли, щобы хочь скôлько-небудь дôгнати щасливѣйшихъ сусѣдôвъ, що давно насъ повыпереджали. Але все то не тревожитъ насъ: мы вѣримо въ нашу будучнôсть, вѣримо въ то, що 20-милiоновый народъ не може згинути, якъ довго самъ не схоче згинути, що ôнъ мусить выборотити собѣ красшу долю и почестне становище мѣжь всѣми братными народами, якъ скоро тôлько обставины позволятъ ему дружно и въ повнôй силѣ приступити до такои боротьбы. Ôтъ насъ, галицкихъ Русинôвъ, частины великого руского народа, въ теперѣшнôй хвили найбôльше залежитъ — прискорити тую щасливу хвилю. Основни̂ законы австрійскои монархіи даютъ намъ можнôсть пôднести свôй голосъ въ концертѣ иншихъ народôвъ славяньскихъ, высказати свои домаганя, свои непередавнени̂ права и свои народни̂ идеалы въ слухъ цѣлои Европы, и тымъ способомъ заявити себе справдѣ народнымъ организмомъ, великимъ, живучимъ и свѣдомымъ свого житя. Признаймося, що доси наши̂ репрезентанты рады державнои въ тôмъ направленю робили дуже мало, и хочь боронили неразъ не безъ таланту правъ руского народа во Вѣдни, то все таки далекими були ôтъ принципiальнои ясности въ розумѣню того, що то таке той народъ, яке его житье и стремленя, — далекими були ôтъ твердои вѣры въ его самостôйнôсть и въ его будучнôсть, и для того ихъ парляментарни̂ выступы такъ дуже ôтдавали холоднымъ резонованьемъ та политикованьемъ, а такъ мало мѣстили въ собѣ того жару, того ентузіязму, котрый єсть знаменемъ всякои молодои силы и неразъ мовь чаромъ ломитъ таки̂ завады, котрыхъ холодне резонерство нѣколи побороти не може. Ôтъ тому то мы уважаємо такъ важными надходячи̂ выборы до рады державнои, бо маємо надѣю, що они впровадятъ на ширшу политичну арену бôльше представителѣвъ нашого народа, котри̂ зъумѣютъ и схочутъ гôдно запрезентувати имя руске передъ Европою и дати голосъ не тôлько всѣмъ нуждамъ та потребамъ, але и всѣмъ позитивнымъ стремленямъ и идеаламъ нашимъ серѣдъ цѣлого образованого свѣта.

Правда, велики̂ треба буде трудности перебороти, — кампанія выборча стояти насъ буде много силъ и трудôвъ,—але хиба-жь то на свѣтѣ що-небудь великого здобуваєся безъ труду и натуги? Коли-бъ навѣть велика часть труду симъ разомъ и не принесла пожаданого плоду, то все таки марно она не пропаде, а кине мѣжь народъ не одно добре сѣмя, котре свого часу мусить зôйти и дозрѣти.

Для того великимъ сумомъ и жалемъ наповняютъ насъ надходячи̂ зъ рôжныхъ сторôнъ нашого краю вѣсти о знеохоченю деякихъ нашихъ патріотôвъ, котрымъ побôльшаючійся съ кождымъ днемъ ворожій напôръ ôтбирає енергію до дальшои боротьбы. Также мѣжь нашимъ священьствомъ прокидаєся декуды подôбне знеохоченье, выкликане напоромъ Єзуитôвъ та ихъ рôжнобарвныхъ прислужникôвъ. Жалемъ и сумомъ наповняютъ насъ таки̂ неôтрадни̂ симптомы, и то якъ-разъ передъ такою важною хвилею, котра може выкликати рѣшучій зворотъ въ цѣлôй нашôй будучности народнôй. Поставленье значнои и енергичнои фаланги поборникôвъ та защитникôвъ народныхъ до вѣденьскои рады державнои помимо всякихъ перешкодъ и противностей — чи-жь се не буде найкраснюю манифестацією слабости и безплодности ворожихъ махинацій, — а зъ другои стороны, чи-жь не буде найлѣпшою запорукою того, що въ боротьбѣ мѣжь партіями парляментарными и нашъ голосъ также набере ваги и станеся бодай въ певныхъ хвиляхъ рѣшаючимъ, и що тогды репрезентанты наши̂ зможутъ выторгувати для нашого народа и духовеньства таки̂ права, якихъ мы иншою дорогою осягнути не зможемо.

Тôлько не тратьмо надѣѣ и ôтваги, — памятаймо на святôсть и живучôсть нашои народнои идеѣ и на правдивôсть нѣмецкои приповѣдки: „Geld verloren — nichts verloren; Muth verloren, — alles verloren, — es wäre besser — nie geboren...

Въ мутнôй водѣ...

Недавными днями случився у Львовѣ фактъ, за-для сопроводжаючихъ его обставинъ цѣлкомъ маловажный, котрый въ однои стороны кождый здоровомыслячій мусить уважати цѣлкомъ взъизолованою, на власну руку предпринятою, вовсѣмъ неудалою демонстрацією двохъ доктринерôвъ, а котрый въ другои стороны стався для деякихъ звѣстныхъ въ своєи добросовѣстности — „органôвъ“, дуже пригôдною (при кôнци року!) давно пожаданою нагодою — ще одинъ зайвый разъ напасти на всякихъ „украинофилôвъ“, „хлопоманôвъ“, и для звѣстныхъ цѣлей тутъ-же въ легкои руки идентификувати ихъ съ „соціялистами“ та „нигилистами“, — ну, а теперь вже и „атеистами“. Говоримо тутъ о звѣстнôмъ похоронѣ бл. п. Адольфа Нарольского, о котрôмъ то похоронѣ мы свого часу донесли, а заразомъ вовсѣмъ ясно и нашъ поглядъ высказали. Ôтвѣчальнôсть за сей похоронъ поносятъ, — якъ мы вже и згадували, — выключно братъ покôйника, и що найбôльше ще одинъ чоловѣкъ, люде, котри̂, якъ то всѣмъ хочь трохи свѣдущимъ дѣла добре звѣстно, анѣ нѣякои „партіи“ не становлятъ, анѣ съ нѣякою партією не солидаризуются, а за тымъ и нѣякими резонами, окрôмъ своихъ личныхъ доктринъ, не поводуются. О подрôбностяхъ похорону носилися передъ его довершеньемъ хиба тôлько глухи̂ вѣсти, а самъ характеръ згаданыхъ иниціяторôвъ похорону не допускавъ успѣшности якои-небудь ингеренціи, поминувши вже... непонаднôсть такои ингеренціи въ даныхъ обставинахъ. Нѣхто, кого-бы хочь въ части репрезентантомъ якои-небудь партіи уважати можна (вынявши хиба п. Мазура, та задля „любопытства“ присутного п. С. Дуду), не бравъ нѣ найменшои участи въ цѣлôй тôй демонстраціи; явилося лише кôлькохъ молодыхъ студентôвъ, котри̂ въ части вовсѣмъ не допускали можливости такого похорону, а въ части не здавали собѣ справы въ досяглости сеи демонстраціи и хотѣли тôлько почтити память почтенного чоловѣка.

Але деяки̂ совѣстни̂ органы игнорують — такъ собѣ, для улекшеня „полемики“, для выгоды! — всяки̂ близши̂ обставины, всяки̂, хочь-бы и якъ принципiяльни̂ рôжницѣ поглядôвъ и пересвѣдчень, если лише ходитъ о то, щобы *скаламутити воду*, и не перебираючи въ средствахъ, якимъ-бы не було оружіємъ напасти (за однымъ заходомъ!) *на всѣхъ*, котри̂ въ чôмъ-небудь маютъ не ти̂ сами̂, що они думки, не тымъ самымъ служатъ богамъ. Въ тôй цѣли зробили въ изолованого, безъ загального значеня факту — дѣло превеликои политичнои, всенародной досяглости а *що найважнѣйше, звалюютъ безъ надумованя и безъ найменшои пôдставы всю провину на чужи̂ плечѣ*. Для чого? — бо *декому, — щобъ жити — каламутнои воды конче потрѣбно*.

Не думаємо тутъ нѣкого боронити; цѣла тая рѣчь для кождого, хто має очи бачити а уши чути, такъ ясна, що шкода дармо слôвъ тратити для єи довшого поясьнюваня. Якъ можна робити ôтвѣчальными чи то „Просвѣту“, чи „Товариство им. Шевченка“, чи „Руску Бесѣду“, чи „Академичне Братство“ за поступки двохъ изолованыхъ людей, — людей, котри̂ до нѣкотрого въ тыхъ товариствъ не належатъ и съ нѣкотрымъ не маютъ связи? Яке тутъ дѣло съ якою-небудь „партією“? Чижь деякимъ „совѣстнымъ“ органамъ такъ цѣлкомъ незвѣстно, що далеко переважна часть *самыхъ корінныхъ россійскихъ революціонерôвъ*-„нигилистôвъ“ анѣ чути нѣчого не хоче о якôмъ-небудь „украинофильствѣ“ и годится въ тôмъ взглядѣ цѣлковито съ всякими пп. Ламанскими, Катковыми, Пихнами et comp.? А въ другои стороны чи также нѣчого нѣколи не чули о „*християньскôмъ соціялизмѣ*“ епископа Кеттелера, пастора Штекера и др.? — Зовсѣмъ свѣдомо а злонамѣрено мѣшаютъ найрôжнѣйши̂ погляды, пересвѣдченя, сторонництва, — въ якôй цѣли? — бо каламутнои воды на Руси конче имъ треба!

Ще кôлька слôвъ що до самыхъ иниціяторôвъ згаданои демонстраціи. Въ имя спôльнои працѣ на рôднôй нивѣ, для добра рôдного народа кожда суспôльнôсть толеруе всяки̂ лични̂ пересвѣдченя, доки єсть бодай видъ, що дотычнымъ лицамъ иде о якусь добросовѣстну працю, а не о *фанатични̂, згубни̂ для загального дѣла демонстраціи*. Въ противнôмъ случаю суспôльнôсть зъумѣе положити конець всѣмъ такимъ починанямъ,

---

щеники не хотѣли слухати своихъ порочныхъ пастырѣвъ, ôтдавалися піяньству и бôльше журилися про те, щобъ догодити своимъ патронамъ-дѣдичамъ, нѣжь думати о своихъ пастырскихъ обовязкахъ; наконець сами̂ пасоми̂, лишени̂ духовного руководства и утративши всяке довѣріе и повагу до своихъ недостойныхъ пастырѣвъ, враджували ôтцѣвскôй вѣрѣ и товпами переходили на чужи̂ вѣры и секты, а други̂ почали клонитися до мысли о уніи. При оглядѣ всего того стає вповнѣ понятнымъ ôтчаянье сочасныхъ, о котрôмъ въ 1591 р. Львôвски̂ братчики увѣдомляли Константинопольского патріярха, що многи̂ въ православныхъ недоумѣваютъ: чи не зближаєся часъ погибелѣ православнои церкви?

Однакожь захôдно-руска церковь не погибла — и своє спасеніе мала завдячити єдино тому фактови, що єи соборни̂ переказы не були до кôнця забути̂ захôдно-рускою суспôльностею и схоронилися въ чистотѣ серѣдъ низшихъ верствъ населеня. Въ мѣру того, якъ множилися надъужитя серѣдъ єрархіи, мысль о церковнôй реформѣ находила що-разъ бôльше сторонникôвъ; хибувало лишь згоды на то, якими средствами и въ имя якихъ принципôвъ, повинна бути предпринята тая реформа. Православни̂ патроны, навѣть таки̂ могучи̂, якъ князь Конст. Острожскій, показалися безсильными не тôлько предприняти таку реформу, але и вказати дороги и средства до неи. Неврôвнано способнѣйшими и пригôднѣйшими до того дѣла явилися захôдно-руски̂ мѣщане, особливо ти̂, що жили въ бôльшихъ мѣстахъ и мали самоуправу пôсля права магдебурского. Мы вже выше згадували, що мѣщаньство многихъ мѣстъ и мѣсточокъ ажь до часôвъ самои уніи удержало право завѣдувати своими церквами и выбирати для нихъ священикôвъ, дуже дорожили тымъ правомъ и енергично ôтстоювали его ôтъ посяганъ въ стороны самыхъ архипастырѣвъ своихъ. До того треба додати, що мѣщане, условіями быту и самымъ родомъ торгово-промысловыхъ занятъ своихъ, представляли станъ доволѣ розвитый. Многи̂ въ нихъ вели торговлю съ заграничными мѣстами и сами̂ часто бували въ чужихъ земляхъ. Межи ними була широко розпросторена письменнôсть и яка-така книжна освѣта, а серѣдъ мѣщанъ бôльшихъ мѣстъ, якъ н. пр. Львôвъ, Вильна и др., часто стрѣчалися лиця, що посѣдали справдѣ европейске образованье. При всѣмъ тôмъ захôдно-руске мѣщаньство ôзначувалося строгимъ консерватизмомъ во всѣмъ, що дотыкало его народности и вѣры, и помимо того, що мѣщане задля условій свого быту, не менше якъ шляхта були наражени̂ на вплывъ протестантскои пропаганды, то межи ними були доволѣ рѣдки̂ случаѣ змѣны ôтцѣвскои вѣры. Мы готови̂ навѣть допустити, що проповѣдь реформаціи съ деякими єи сторонами, н. пр. ôткиданьемъ безъусловного авторитету єрархичнои власти, выказуваньемъ надъужитъ духовеньства а также ученьемъ о правѣ вѣрныхъ самостôйно завѣдувати дѣлами церковныхъ общинъ, и т. п., скорше могла оказувати користный вплывъ на захôдно-рускихъ мѣщанъ, розвиваючи и укрѣпляючи въ ихъ пôзнаню ôтповѣдни̂ принцыпы православнои науки, такъ противоположни̂ принципамъ католицкимъ, и приучуючи ихъ критично ôтноситися до поступкôвъ своихъ власныхъ єрархôвъ. Якъ бы то нѣ було, а годѣ не признати, що захôдно-руске мѣщаньство розпоряджало достаточными средствами до того, щобы взяти на себе починъ въ дѣлѣ реформы церковнои, тымъ бôльше, що оно мало у себе готови̂ институты, котри̂ могли стати першими огнищами церковного ôтродженя: розумѣємо церковни̂ братства.

Звѣстно, що братски̂ мѣщаньски̂ звязи були въ деякихъ захôдно- и южно-рускихъ мѣстахъ ще въ половиною XV в., але було ихъ не богато и они мали мѣшаный характеръ: въ части религійный, а въ части цеховыхъ корпорацій. Але съ наступленьемъ послѣднои четверти XVI в. церковни̂ братства одно по другôмъ появляются въ бôльшихъ и малыхъ мѣстахъ и мѣсточкахъ и за якихъ 10—15 лѣтъ творятъ доволѣ густу сѣть на просторони ôтъ Львова до Вильны и Мстиславля. Въ тôй часъ выяснилося, що недостаточно єсть дбати про одни̂ матеріяльни̂ потребы поодинокихъ приходскихъ церквей, щò було доси задачею братствъ, и мѣщане почали пересвѣдчуватись о конечности такихъ заведень, котри̂ мали-бы задачу служити не лишь своимъ приходскимъ церквамъ, а всѣй церквѣ православнôй, для вдоволюваня не стôлько матеріяльныхъ, скôлько моральныхъ єи потребъ, про котри̂ не було кому дбати. Тымъ способомъ выникла думка о непригôдности дотеперѣшнои организаціи церковныхъ братствъ и о необходимости реформы ихъ внутренного устрою въ тôй цѣли, щобы приспособити ихъ до службы ширшимъ задачамъ.

Така реформа и була осущена въ 1586 р. а починъ до неи зробило найстарше въ южно-рускихъ братствъ, именно Львôвске. Скориставши въ прїѣзду до Львова антіохійского патріярха Іоахима, Львôвски̂ мѣщане предложили ему до потвердженя выготовленый ними новый братскій уставъ, котрый потому служивъ взôрцемъ для южно-рускихъ братствъ. По замыслу нового уставу, братство не єсть бôльше становымъ кружкомъ лиць, маючимъ приватни̂ религійно-добродѣйни̂ цѣли, але стаєся загально-церковнымъ институтомъ, котрого задача — всесторонно служити користи и интересамъ всеи захôдно-рускои церкви. Длятого братства, по перше, тратятъ давнѣйшій на-пôвъ цеховый характеръ и стаются зъвязкомъ всѣхъ станôвъ, до котрого могли вступати и мѣщане, и знатни̂ шляхтичѣ, и „посполити̂“ и въ загалѣ люде „всякого стану“, а до того не сами̂ мужчины, а и жещины; по друге, не покидаючись давнѣйшихъ добродѣйныхъ цѣлей, т. є. помочи церквамъ, шпиталямъ и въ загалѣ бѣднымъ та нещастнымъ, братства уважаютъ теперь найголовнѣйшимъ своимъ дѣломъ — заводити школы, держати при нихъ ученыхъ людей, закладати друкарнѣ и выховувати въ своихъ школахъ сирôтъ и дѣтей убогихъ; а по трете, для достиженя єдинства и солидарности своихъ дѣланъ, братства организуются въ одинъ загальный союзъ, въ котрôмъ Львôвскому братству дано перщенство межи всѣми братствами, якъ впередъ основаными, такъ и маючими повстати пôзнѣйше, и навѣть право якоись контролѣ надъ ихъ дѣяльностею.

Патріярхъ видѣвъ, що въ братствахъ выникла на Руси нова церковно-суспôльна сила, котра може зреформувати захôдно-руску церковь, и для того не тôлько потвердивъ новый братскій уставъ, але и въ своеи стороны дарувавъ братствамъ таки̂ широки̂ права и повномочія, що володѣючи ними, братства являлися законными органами высшои церковнои власти. Такъ дано имъ право: обличати кождого, хто противится християньскому законови, и ôткидати въ церкви всяку незакон-

находить слова до належного ихъ напятнованя и потрафить выелиминувати такихъ людей въ своего товариства. .

ДОПИСИ.

Зъ Сянôцкого Пôдгôря.

(*Слава нашои околицѣ. Покривдженье селянъ при експропріяціи грунтôвъ пôдъ желѣзницю Трансверзальну. Вôбрцева сянôцка гимназія. Школы народнѣ и неоцѣненый инспекторъ. Чого намъ не достає?*)

I. Не думайте собѣ, Вп. читателѣ, що Сянôцке Пôдгôрье то такъ собѣ тиха околиця, що пôдрядне мѣсце займає въ исторіи розвою нашого краю. Де тамъ! Наша околиця веде бодай часомъ передъ, чи то въ житю публичнôмъ, чи товарискôмъ. Тажь мы — вправдѣ не самѣ хлопы — но все-жь мы хлопскѣ натуральнѣ „przewôdcy“ — пôслали до Львова п. Козловского, котрый мало-що не розôгнавъ Выс. Сойму, но въ кôнци переконавшись на правду, що батьки краю не доросли ще до понятій нашои околицѣ, репрезентованои его достойною головою, въ котрôй только рôжнородныхъ и доси черезъ цѣлу польску, руску и нѣмецку журналистику невытолкованыхъ операцій финансовыхъ мѣстится, — оказавъ имъ кôлька кречныхъ слôвъ на науку и отрясши чоботы зъ пороху соймового, таки въ самôй сали соймовôй, подумавъ собѣ въ духу: „Zygmuncie, szkoda twoich zdolności“ и пôйшовъ во своя си. Тай добре зробивъ, бо и чого жь мали видѣти его здôбности безъ найменшихъ провизій, для якихсь тамъ марныхъ тантіемъ. Мы тому не виннѣ, що Выс. Соймъ не умѣвъ пôзнатися на п. Козловскôмъ; мы пôслали, що мали найлучшого для ратованя краю. Здавалось бы, що цѣлый край повиненъ бувъ перенятися высокими и вэнеслыми засадами нашого бувшого посла; тымъ часомъ що-жь робить митрополія нашого краю? Вытягає зъ оплѣснѣлыхъ актôвъ судовыхъ якôсь-тамъ вôзнаня и иншѣ некоректности... Горожане львôвскѣ, встыдайтеся! Не такъ вынагороджуеся „органичну працю для ojczyzny“, — нема у васъ политичного такту и змыслу. Вы повиннѣ выбратися на науку въ нашѣ стороны. Вже то, що хочете, говорѣть собѣ, а таки нѣгде не найдете такихъ свѣтилъ, якъ у насъ. Отъ н. пр. п. Журовскій. Може не свѣтило? Такожь зъ нашои околицѣ. Вправдѣ „яки рыба безгласный“ — але то не дивота, бо загально вѣдома рѣчь, що коли найдеся тяжко ученый рабинъ межи самыми мудрыми, то нѣколи нѣчого не говорить, хочь рѣжь его, хиба ôтъ часу до часу съ чимсь выйде, що цѣлый хрещеный миръ подивомъ переймає. Такъ н. пр. чи не славна та знаменита бесѣда п. Журовского, выголошена въ минувшôй сесіи соймовôй при дебатѣ надъ петиціями, внесеными черезъ него о выключенье языка руского зъ школы народнои въ Лѣску? Ще-жь на п. Журовскôмъ умѣвся бодай Выс. Соймъ пôзнати, бо только ôнъ одинъ удостоився чести бути *именованымъ* посломъ, а то честь не абы-яка, и наша околиця може тымъ на цѣлый край а навѣть и на цѣлый свѣтъ величатися. А и въ житю товарискôмъ хто небудь не дорôвнає намъ: якъ бавимося, то не перестаємо въ серединѣ, але бавимося, доки послѣдный крейцарь звенить въ кишени, а якъ бѣдуємо, то такъ, що ще-ще трошечки, а було-бы аминь! Думаю, що зъ того побѣжного опису, можете мати якій-такій образъ Сянôцкого Пôдгôря. Не вѣрте тому, що оно занедбане и опущене; се только хтось тамъ зô злобы сказавъ, що тутъ панує „тьма кромѣшна“. Сянôцке Пôдгôрье — се та сама давна „ziemia Sanocka“, котра выдала „Grzegorza z Sanoka“ и много иншихъ людей, хотяй до него, правда, неподôбныхъ, но такожь неменше славныхъ.

Вже то нема що казати, о нашъ повѣтъ дбають и власти рядовѣ, и автономичнѣ, и ущасливляють его на рôжнѣ способы. Та щожь въ того? Хлопъ на тôмъ нѣколи не хоче пôзнатися; єму все бокомъ лѣзуть: и мандатарѣ, и комисарѣ, ба навѣть и секретарь въ повѣта. А ту по правдѣ сказати, маємо благодать: желѣзниця Трансверзальна, покôрна и нешкôдлива, якъ мала дитина. Поѣздъ ѣде собѣ спокôйненько єдну добу черезъ 5-милеву просторонь. Кажуть нашѣ селяне, що причина тому така, що желѣзниця не може доси освоитися съ тымъ фактомъ, що земля, по котрôй идуть єи поѣзды, есть єи власностею и тому то такъ несмѣло и боязко идуть єи поѣзды, — отъ, якъ звычайно, по чужôмъ. Не знаю, чи на правду така тому причина, чи може яка инша, досыть, що коли-бъ хто хотѣвъ въ пильнôй справѣ ѣхати нею, тому ôтрадивъ-бымъ; ѣзду желѣзницею Трансверзальною можна поручити тымъ, що мають досыть вôльного часу, а хотѣли-бы бачити Сянôцке Пôдгôрье и пôзнати его докладно зъ ôконъ вагонôвъ. Що будуть могли добре бачити и подивляти красу нашого Пôдгôря, — за то ручу, бо ѣзда повôльна, поважна, обчислена, якъ сама спекуляція п. Шварца. Только прошу дуже аматорôвъ такои ѣзды не забути теперь въ зимѣ взяти съ собою добрѣ шубы и фильцовѣ чоботы на ноги, бо зарядъ желѣзницѣ Трансверзальнои, хотячи дати добрый примѣръ ощадности, въ гомеопатичныхъ дозахъ огрѣває свои вагоны.

Коли я вже зôйшовъ на „Трансверзалку“, то не ôтъ рѣчи буде розказати дещо за переведену пôдъ неи експропріяцію грунтôвъ. Кажуть, що коли-бъ все то сталося худобѣ, що ѣй пастухъ желає, то давно бы вже на свѣтѣ не було анѣ однои худобинки; такъ само не лишилось бы и одного кусника желѣза зъ цѣлои „Трансверзалки“, коли-бъ желаня нашихъ селянъ для неи могли дѣйстно статися фактомъ. При експропріяціи грунтôвъ скривджено селянъ такъ, якъ только несовѣстность скривдити умѣє; за грунта, котрѣ платятся моргъ по 400 зр., платило предпріємство по 300—360 зр., зниживши при тôмъ передѣленьемъ поодинокихъ обшарôвъ грунтовыхъ вартôсть ихъ до половины и ще низше. Не кажу вже о перешкодахъ, якѣ повстали въ господарствахъ черезъ передѣленье сполученыхъ съ собою грунтôвъ. Де впередъ господарь мôгъ доѣхати до своего грунту въ 5 минутахъ, тамъ теперь потребує ѣхати до него пôвъ години а часами и цѣлу добру годину. Богато грунтôвъ есть такихъ, якъ н. пр. по цѣлôй рôвнинѣ ôтъ Дубрôвки рускои ажь до Кросна, котрѣ черезъ насыпы торовѣ стоять весною и бôльшу половину лѣта пôдъ водою а въ зимѣ засыпанѣ незмѣримыми завалами снѣговыми, пôдъ котрыми всяке збôже згнити мусить. Цѣкавый може хто, длячого такъ сталося. Отъ длятого? Выдѣлы повѣтовѣ порозсылали до громадъ свои „okólniki“, въ котрыхъ взывали громады, щобы при експропріяціяхъ грунтôвъ трималися дворôвъ и за ихъ радою ишли. И що-жь сталося? Громады послухали выдѣлôвъ повѣтовыхъ и радилися дворôвъ, а предпріємство тымъ часомъ погодилося съ дворами пôдъ дуже корыстными условіями, а громады лишилися самѣ майже безъ всякои порады, бо дворы осягнувши тое, чого бажали, радили громадамъ пристати на цѣну установлену черезъ комисію шацункову, въ складъ котрои входили люде цѣлкомъ зависимѣ ôтъ предпріємства, побираючи платню 30—50 зр. денно съ додаткомъ рôжныхъ вынагородъ. Якѣ то чистѣ и совѣстнѣ характеры входили въ складъ комисіи шацунковои, показує наглядно фактъ, що одинъ зъ таксаторôвъ ще передъ укôнченьемъ експропріяціи дôстався за обманьство до „Ивановои хаты“. Перешкоды, якѣ повстали черезъ будованье желѣзницѣ Трансверзальнои, не зôстали або цѣлкомъ вынагородженѣ, або такъ низько, що шкода о тôмъ и згадувати. При цѣлôй акціи будованя желѣзницѣ Трансверзальнои трималося засады „pereat justitia, fiat желѣзниця Трансверзальна!“

(Конець буде).

Зъ Кишинева.

(*Украиньска трупа М. Старицкого и Кропивницкого*), переѣзджачи зъ Харкова до Одессы на зимовый сезонъ, заѣхала по дорозѣ до Кишинева. Въ недовгій часъ, ôтъ 15-го ноября до 1-го декабря, трупа дала въ Кишиневѣ 13 спектаклѣвъ. Мѣскій театръ Гроссмана невеликій, дає всего 600 карб. збору, що для такои великои трупы, та ще съ своимъ власнымъ оркестромъ, дуже мало. На щастье въ Кишиневѣ є великій мурованый циркъ Флорера, приладженый и до даваня театральныхъ штукъ съ сценою, съ ложами та партеромъ. Трупа найняла сей циркъ и давала въ нѣмъ свои спектаклѣ. Слава про артистôвъ украиньскои трупы давненько вже дôйшла и до Кишинева. На самый передъ пôшли на сценѣ „Наталка-Полтавка“ та „Сватанье на Гончарôвцѣ“, котрѣ неразъ уже йшли въ Кишиневѣ до того часу. Вже й на сихъ спектакляхъ було богато публики. Въ недѣлю, 18-го ноября пôшовъ „Глитай“ Кропивницкого — и публика залила й затопила театръ. Приставляли стôльцѣ, де только можна було приставити, а публика розбирала билеты. Брали билеты, зъ-за недостачѣ мѣстця, навѣть за кулисы. Въ касѣ збору було 1200 карбованцѣвъ. Народу було такъ густо, що не було де повернутись. Для безпечности на будущѣ спектаклѣ, якъ бы трапилось яке нещастье, полиція звелѣла вынести зъ партера 70 крѣселъ, зъ балькона три ряды лавокъ, та зъ галеріи 140 мѣсць на лавкахъ. На всѣхъ спектакляхъ було народа повнѣсѣнько. Билеты треба було брати заздалегôдь. Зъ провинціи, зъ повѣтовыхъ городôвъ понаѣздило богато людей. Въ трехъ красшихъ гостинницяхъ не зôсталось нѣ одного порожного нумеру, трудно було дôстати обѣдъ. Мѣжь театральною публикою може була трета частина Украинцѣвъ; можна сказати, що только половина публики зовсѣмъ розумѣла украиньскій языкъ. Друга половина мало розумѣла языкъ штукъ, а все таки йшла въ театръ: и Молдаване и Греки и Ôрмене и Жиды и Болгаре, бо — якъ говорили — артисты такъ чудово грають та спѣвають, що навѣть не розумѣючи половины того, що говорилось на сценѣ, можна було любуватись грою та спѣвами артистôвъ. Пôсля Кієва, Одессы та Миколаєва, Кишеневъ давъ трупѣ найбôльшій грошевый заробôтокъ. Ентузіязмъ въ публицѣ великій. Панѣ Заньковецка та п. Кропивницкій, се таланты перворяднѣ; Заньковецка чудово грала ролѣ якъ драматичнѣ такъ и комичнѣ; Кропивницкій въ комичныхъ роляхъ выкликавъ истеричный смѣхъ. Тѣ два таланты стоять теперь на самому верхѣ своеи артистичнои славы. Дуже талановитѣ Садовскій, Саксаганьскій, панѣ Затыркевичъ, панѣ Вѣрина и п. Грицай завсѣгды выкликали енергичнѣ брава та оплески. Декотрѣ пієсы, якъ оперету „Утоплена“ та „Невольники“ не можна було ставити на такôй малôй сценѣ, бо для нихъ декораціи дуже великѣ и не пригоднѣ для малои сцены. Трупа Старицкого-Кропивницкого зôставила по собѣ въ Кишиневѣ горяче спôвчутье та жаль за єи выѣздомъ, не взважаючи на мѣшану людность того мѣста, де якъ кажуть, що чоловѣкъ, то й инша національность. Бажаємо, щобъ трупа ще коли завитала до Кишинева.

Ив. Нечуй.

Скопиньскій банкъ и его директоръ Рыковъ.

Многимъ съ нашихъ читателѣвъ може и незвѣстне буде истнованье невеличкого россійского мѣсточка Скопина въ Рязаньскôй губерніи; и въ самôй Россіи мало хто знавъ то мѣсточко и интересувався нимъ, коли наразъ грохнули слухи, що тамошный мѣскій банкъ завалився на величезну суму звышь 11 миліонôвъ рублѣвъ. Правда, миліоновѣ крадежи и криды въ Россіи не новина; починаючи ôтъ звѣстного, „короля желѣзницъ“ Струсберга тягнесь ихъ въ Россіи довгій радъ, въ котрôмъ блыщать яко звѣзды первои величины имена Овсянникова, Юханцева, Свиридова, интендантôвъ военныхъ зъ р. 1878—79 и въ кôнци урядникôвъ Таганрогскои коморы, котрыхъ процесъ має ще доперва на веснѣ прійти пôдъ рѣшенье судове и становити буде съ пропащою сумою звышь 70 миліонôвъ кульминаційну точку всего того, що доси на поли финансовои престидигитаціи довершилося въ Россіи. Якъ кажу, Россія привыкла вже до подôбного рода явищъ, — але помимо того слухъ о такôмъ величезнôмъ банкротствѣ надзвычайно подразнивъ притупленѣ нервы, бо ишло тутъ о дѣло, пôдъ певнымъ взглядомъ справдѣ небувале и нове, а именно о выясненье того, якимъ способомъ въ такъ малôмъ мѣсточку якъ якій небудь Скопинъ, можна було допровадити до такъ колоссального банкрутства. Правда, кождый мôгъ и зъ горы знати, що ôткрыєся тутъ ще разъ зъ однои стороны бездна людскои глупоты та легковѣрности, погонюванои жадобою легкого а скорого зыску, а зъ другого боку спрытна рука, умѣюча пôдхлѣбляти тымъ низькимъ страстямъ людскимъ, заманювати ихъ въ лапку илюзійнымъ блескомъ и остаточно безъ милосердія обдирати. Але все таки подрôбности тои цѣлои исторіи представляють такъ богато характеристичного и научаючого, що нынѣ очи цѣлои Россіи звернені на Москву, де ото вже ôтъ двохъ недѣль ведеся розправа противъ цѣлого персоналу банкового. Всѣ важнѣйшѣ газеты заповняють свои стовпцѣ справозданями зъ процесу та вытягами зъ акту обжалованя, обнимаючого 10 аркушѣвъ тѣснои печати а кидаючого безмѣрно ярке свѣтло на внутреннѣ ôтносины не только самого банку, але и мѣста Скопина а навѣть цѣлои губерніи Рязаньскои. Щобы дати понятье о тôмъ, на якѣ дороги зôйшла грошева моральнôсть въ россійскôй суспôльности, мы постараємось дати коротенькій оглядъ исторіи повстаня и упадку банку, якъ також характеристику особы и поза-банковои дѣяльности директора Рыкова и его пôдручникôвъ.

Въ р. 1857 на зборѣ громадянъ мѣста Скопина рѣшено було выстаратися о дозволенье основаня въ Скопинѣ мѣского банку на пôдставѣ статутôвъ, котрѣ предложивъ зборови Рыковъ и котрѣ збôръ затвердивъ. Рада мѣска затвердила тую ухвалу и призначила на початковѣ операціи того банку капиталъ 10.103 руб. 86 коп. мѣского капиталу. Ажь съ початкомъ 1863 року правительство дозволило на заснованье банку, а 15 цвѣтня того-жь року выбрано дирекцію банку и передано ѣй высше названѣ грошѣ для обороту. Зъ разу вôльно було банкови только принимати вкладки и выдавати пожички пôдъ заставъ цѣнныхъ паперôвъ, товарôвъ або землѣ, — але швидко дирекція узыскала дозвôлъ такожь на ескоптъ векслѣвъ и на купованье та перепродуванье на власный рахунокъ цѣнныхъ паперôвъ.

Директоръ нового банку, Рыковъ, показався чоловѣкомъ спрытнымъ и знавъ, куды вдарити. Ôнъ почавъ печатати величезнѣ анонсы по всѣхъ важнѣйшихъ газетахъ и то не въ околицяхъ Скопина, але найрадше въ самыхъ далекихъ окраинахъ Россіи: въ „Иркутскихъ Вѣдомостяхъ,“ въ краю Кавказкôмъ, въ Польщи и т. д. До жовтня 1882 року, т. є. до часу остаточного упадку банку вплынуло до него вкладокъ 11,700.000 р.; число вкладчикôвъ доходить до 6000, мѣжь котрыми найбôльше було духовеньства, потôмъ урядникôвъ и войсковыхъ; самѣ церкви и монастырѣ дали около 800.000 рубл. Изъ самого мѣста Скопина було всего 2 чи 3 вкладчики. Зъ цѣлои Рязаньскои губерніи вложено бôльше якъ 200.000 рубл., а за то чимъ дальше ôтъ Рязаня, тымъ бôльше находилось охотникôвъ до вкладокъ. Якъ бачимо, Рыковъ знавъ, съ кимъ говорить, а щобы забезпечити себе и передъ людьми, маючими власть и повагу въ повѣтѣ, ôнъ отвиравъ имъ въ банку кредитъ на векслѣ, котрѣ опôсля не протестувались и на терминъ не выплачувались. Такимъ способомъ впутанѣ зôстали въ дѣла банковѣ князь Диметрій Дим. Оболенскій (котрый передъ отвореньемъ конкурсу, лѣтомъ 1882 р. утѣкъ за границю), графъ Граббе, статскій совѣтникъ Волковъ, бувшій вицегубернаторъ рязаньскій а нынѣ губернаторъ вятскій, рязаньскій предводитель дворянства (маршалокъ губерніяльный) Рѣдкинъ, и др. Обезпечившися зъ того боку и здобувша собѣ въ Скопинѣ майже неограничену власть, Рыковъ принявся господарювати по своєму. Попередъ всего ишло о приваблене якъ найбôльшого числа вкладчикôвъ; въ тôй цѣли обѣцювано ôтъ вкладокъ на conto corrente зъ разу по 5%, а далѣ по 6%, а ôтъ вкладокъ на довшій часъ або на вѣки по 7—7½ %. Очевидна рѣчь, що о якôмъ-небудь продуктивнôмъ уживаню вложеныхъ капиталôвъ анѣ мовы не було; всѣ грошѣ плыли прямо до кишенѣ директорôвъ и всякихъ иншихъ хищникôвъ; только не велика ихъ частина ишла на выплату обѣцюваныхъ грубыхъ процентôвъ — для приманюваня дальшихъ вкладокъ. Для замаскованя такои безсовѣстнои манипуляціи укладано и публиковано на скрôзь фальшивѣ билянсы, осмотренѣ пôдписами тыхъ самыхъ хищникôвъ, котрѣ зъ нихъ користали.

Слѣдуючѣ цифры дадуть намъ понятье о тôмъ, куды подѣлись зложенѣ легковѣрными людьми миліоны. Попередъ всего самъ Рыковъ выбравъ зъ банку не бôльше и не менше якъ 7 миліонôвъ на векслѣ, котрѣ нѣколи на терминъ не выплачувались, а звычайно по упливѣ речинця переписувались на новый речинецъ. Що зробивъ ôнъ съ тыми грôшми? По оголошеню конкурсу у него показалось власного майна для покрытя сего колоссального довгу всего 150.000 руб. Правда, сконстатовано, що передъ крахомъ ôнъ великѣ сумы пороздававъ своѣй роднѣ, але не менше того вѣдомо також, що цѣлый часъ его директорства — то була одна безумна оргія: що Рыковъ дуже часто окремыми поѣздами ѣздивъ до Петербурга и Москвы, що кельнерамъ платилъ „на чай“ не инакше якъ сторублѣвками, що задававъ часто обѣды, на котрѣ всѣ стравы спроваджувано курієрскими поѣздами зъ столиць и при котрыхъ шампанъ ливсь рѣчками, що день-у-день ôнъ розсылавъ на всѣ боки телеграмы по пару сотъ слôвъ и т. д. За примѣромъ Рыкова ишли и другѣ его товаришѣ, починаючи ôтъ высоко поставленыхъ директорôвъ та статскихъ совѣтникôвъ а кôнчачи на дрôбныхъ слугахъ канцелярійныхъ. И такъ директоръ И. Рудневъ виненъ банкови 200.000 руб., братя Иконниковы 80.000 руб., Илія Зайкинъ 118.000 руб., бурмистръ Скопина Овчинниковъ взявъ 220.000 р., ще одинъ Иконниковъ 29.000 р., Евтихіевъ 7.000, Швецовъ 3.950 р., иншій Овчинниковъ 72.000 рублѣвъ, Барабановъ 10.000 руб., Шамовъ 30.000 р., Лазаревъ 27.000 р., иншій Барабановъ 100.000 р., ще одинъ Иконниковъ 42.000 р., ще одинъ Зайкинъ 6.400 р., Поповъ, совѣтникъ комерціи и бувшій властитель великои гостинницѣ въ Москвѣ 563,000 р., Оводовъ, братъ Рыкова 154.000 р., графъ Граббе 300.000 руб., дѣйстный статскій совѣтникъ Болдаревъ, бувшій рязаньскій губернаторъ, 80.000 р.,

---

нôсть; наглядати за житьемъ и моральностею не только своихъ членôвъ, але и лицъ постороннихъ, якъ мирянъ, такъ и духовныхъ, а непоправныхъ ôтдавати церковному судови и навѣть выключати зъ церкви; наконець, що особливо важне, братствамъ надано право надзору надъ дѣланьемъ и поступками самыхъ архіереѣвъ, и въ случаяхъ, коли епископъ управлявъ своєю паствою не пôсля правилъ церковныхъ, братчики мали власть „противитися єму, якъ врагу истины“. Користаючись такими повномочіями и опираючись на сочувство и пôддержку православныхъ дворянъ, котрѣ почали охотно вписувати свои имена въ братскѣ реєстры, братства завзято стараются простирати свôй вплывъ на высшу управу дѣлами церкви и накладати узду своєвôльному и зôпсованому духовеньству: они показують архіереямъ всѣ беззаконности, якѣ тогды творилися середъ єрархіи, спонукують ихъ скликати що року соборы, самѣ посылають на тіи соборы своихъ повномочникôвъ и вносять проєкты змѣряючѣ до кореннои церковнои реформы и до привернення давного доброустрою церкви. Такъ н. пр. въ 1594 р. на Берестейскôмъ соборѣ братскѣ послы внесли мѣжь прочимъ слѣдуючѣ важнѣ проєкты: о змѣнѣ существовавшихъ порядкôвъ обсады высшихъ церковныхъ катедръ и о привернею древнего звычаю обсады черезъ выбôръ, а також о основаню въ южно западнôй Руси постоянной резиденціи патріяршого екзарха або намѣстника, щобы скрѣпити надзôръ надъ житьемъ и дѣяльностею высшои єрархіи. Наконець, утративши надѣю на добровôльну поправу своихъ владыкъ, братства почали спонукувати константинопольского патріярха, щобы скликавъ надзвычайный соборъ для суду надъ владыками.

(Д. б.)

дѣйст. стат. сов. Волковъ нынѣ губерн. въ Вятцѣ 35.000 р., маршалокъ Рѣдкинъ 13.000 р., графъ Кушелевъ 12.000 р., зять Рыкова, купець Афанаговъ 520.000 и т. д.

Очевидна рѣчь, що зарядъ масы конкурсовои заразъ же поспѣшивъ наложити руку на движимй и недвижимй маєтки всѣхъ провинившихся, на пенсіи урядникôвъ (губернаторôвъ и т. п.), але всего того показалось мало. Пôсля дотеперѣшныхъ обрахункôвъ єсть надѣя, що вкладчики по переведеню конкурсу одержатъ що найбôльше 15 копѣєкъ за кождый вложеный рубель. Зарядъ масы конкурсовои поробивъ навѣть кроки, щобы засеквеструвати и продати цѣле мѣсто Скопинъ съ всѣми его землями, домами, фабриками и заводами, котре пôсля оцѣнки губерніяльного земства представляє вартôсть 1.290.650 рублѣвъ, а котре своимъ майномъ ручило за банкъ. Але навѣть продажь цѣлого Скопина не богато хôсна принеслабы зруйнованымъ вкладчикамъ; що найбôльше одержали бы они за кождый свôй вложеный рубель по 25—30 копѣєкъ. Гарнй относины, нема що и казати!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Хорватске питанє въ угорскôмъ соймѣ.*) При дебатѣ надъ буджетомъ хорватскимъ прійшло оногды въ угорскôмъ соймѣ до живои вымѣны гадокъ межи представителями правительства а членами опозиціи, а цѣла дискусія замѣтна именно зô взгляду на погляды обохъ сторôнъ на отношенье Хорватіи до Угорщины. Дискусію выкликала интерпеляція пос. Седеркезія, яке становище правительство думає заняти супротивъ того, що хорватскій соймъ рѣшивъ высланье регниколярнои депутаціи, котра мала-бы перевести змѣну арт. 30 закона угодового зъ р. 1868. На тую интерпеляцію отповѣвъ Тисса, що въ виду отношеня, яке має мѣсце межи Угорщиною а Хорватією, було-бы несправедливостею откинути желанье Хорватôвъ що до высланя депутаціи регниколярнои и онъ (министеръ) буде мусѣвъ поставити отповѣдне внесенье, а чи має лишитися дотеперѣшный станъ, або чи має наступити змѣна, залежати буде отъ рѣшення обохъ соймôвъ. Впрочѣмъ Тисса ще не чувъ о тôмъ, будьто-бы бôльшôсть хорватского сойму носилася съ гадкою змѣны угоды. На се забравъ голосъ пос. Талій (зъ крайнои опозиціи) и заявивъ, що уважає змѣну закона зъ р. 1868 за конечнôсть, бо законъ сей дуже для Угорщины шкôдный. Бесѣдникъ звертаєся оттакъ до министра скарбу и жадає выясненя що до случаю, де сей-же министеръ пôдвластнымъ органамъ приказавъ, що въ Хорватіи при торжественныхъ случаяхъ не має бути угорска хоругвъ вывѣшена, а коли гр. Сапарій, пояснивши наведеный интерпелянтомъ фактъ заключивъ, що онъ уважавъ въ данôмъ случаю за отповѣдне, щобы не вывѣшувати нѣякои хоругвы, выступивъ пос. Угронъ и назвавъ заявленье министра скандальнымъ и сказавъ, звертаючися до министра, що хто не умѣє надати поваги символови державы, той не повиненъ сидѣти на министеріяльнôмъ фотелю. Въ тôмъ самôмъ дусѣ говоривъ такожь гр. Апоній и назвавъ министра революціонеромъ, а Хорватôвъ улачниками. — Хорватскій Сербъ Джурковичь заявляє, що послы зъ Хорватіи длятого не брали участи въ дебатѣ генеральнôй, щобы не выкликати непріятнои дискусіи о питаняхъ принц..піяльныхъ, яка теперь ведеся, бо тй рôжницѣ малабы вырôвнати регниколярна депутація. Хорватскй послы стоятъ на основѣ угодового закона и въ будучности будутъ на нѣй стояти. Пôсля того говоривъ Тисса, отповѣдаючи попереднымъ бесѣдникамъ. Онъ пôдноситъ именно се, що въ Хорватіи бôльшôсть сойму стоитъ за угодою и въ виду того уважає онъ провокацію такои дебаты, яка теперь ведеся, не отповѣдною. Тисса заявляє, що стараєся о удержанье въ повнôй силѣ закона угодового, а коли-бы до сего не выставали средства конституційнй, то министеръ ужіє и найдрастичнѣйшихъ. — Загаломъ въ Угорщинѣ боятся всѣ хорватского питаня и Хорватамъ нема що надѣятися, щобы теперѣшне положенье на будуще стало лучшимъ. Представитель угорского правительства, що недавно завѣрявъ депутацію хорватскихъ пословъ о найлучшихъ своихъ интенціяхъ для Хорватіи, признавъ вправдѣ, що жаданье высланя регниколярнои депутаціи не можна назвати несправедливымъ, зъ дальшого однакожь уступу тои самои его бесѣды выходитъ вже, що meritum желань Хорватôвъ ще далеко до осущеня, бо сила обовязуюча евентуальныхъ проектôвъ депутацій регниколярныхъ зависитъ отъ затвердженя хорватского сойму. Що Тисса зовсѣмъ не думає допустити якихъ небудь змѣнъ закона угодового, се ще яснѣйше выходитъ зъ его отповѣди на бесѣды пословъ зъ угорскои опозиціи а слова Тиссы, що рѣшився ужити хочьбы и найдрастичнѣйшихъ средствъ для удержаня угоды, вказуютъ недвозначно на негативно-отмовне его становище въ дѣлѣ хорватско-угорскои угоды. — Не бôльше сподѣватися Хорватамъ и отъ теперѣшнои опозиціи — коли-бы она взяла коли въ свои руки керму угорскои управы, а потреба ревизіи угоды, пôднесена опозицією въ часѣ сегорôчнои розправы буджетовои, представляєся лишь яко средство октроєваня хорватскои конституціи.

(*Санація ческого товариства кредитового земского.*) Захитанье звѣстнои ческои институціи кредитовои, о котрôмъ мы недавно на иншôмъ мѣсци нашимъ читателямъ вже доносили, представляєся яко фактъ, котрого наслѣдки не лишь въ отношеню економичнôмъ, но посередно и на полѣ политичнôмъ незвычайно важнй для ческого народу. Се одинъ зъ найсолиднѣйшихъ банкôвъ, а его упадокъ може отбитися руиною финансовою приватныхъ господарствъ такъ частныхъ особъ якъ и институцій, що заангажовалися локацією своихъ капиталôвъ. Въ виду того недавно, що выдѣлъ краєвый принявся за дѣло санаціи и разомъ съ приватными вплывовыми людьми заходится коло того, щобы отвернути грôзнй консеквенціи катастрофы. Дня 13 н. с. грудня отбулося въ Празѣ пôдъ предсѣдательствомъ маршалка краєвого кн. Лобковиця скликане ad hoc засѣданье выдѣлу краєвого, на котрôмъ рѣшено на внесенье дра Єржабека выслати въ дѣлѣ помочи для сего банку до правительства меморандумъ, въ котрôмъ має бути представленый станъ грошевыхъ заведень въ Празѣ и въ Чехахъ въ загалѣ и має бути показано, якій сумный вплывъ зробило бы открытье конкурсу до маєтку ческого товариства кредитового на всѣ торговельнй и рôльничй кружки въ Чехахъ. Меморандумъ проситъ правительство, щобы по основнôмъ прослѣдженю стану справы зарядивъ все, що лишь въ его силѣ, щобы повздержати кризу. — Депутаціи, що була въ тôмъ дѣлѣ у правительства, мавъ гр. Таффе заявити, що правительство не може дати само нѣякои безпосереднои помочи и лишь може выступити въ роли посередника.

(*Засѣданье палаты пановъ долитавского парламенту*) отбувшеся дня 16 н. с. грудня въ новôмъ будынку парламенту открывъ предсѣдатель гр. Траутмансдорфъ промовою, въ котрôй зазначивъ, що обнятье посѣданя нового будынку рады державнои есть важнымъ моментомъ въ розвою и сконсолидованю существуючихъ институцій, котрый повиненъ взбудити патріотичне вдоволенье. Бесѣдникъ выразивъ подяку правительству, майстрови будовы и всѣмъ членамъ парламенту, що спôльно старалися о будову и вивѣсъ окликъ на честь цѣсаря. — Предсѣдатель згадавъ про умершихъ членôвъ палаты, а оттакъ зложили прирѣченя новоименованй члены палаты. Опôсля забирає голосъ президентъ министрôвъ гр. Таффе и завѣдомляє палату о зарядженяхъ правительства по поводу повени въ Галичинѣ, згадує про звѣстне розпорядженье цѣсарске и проситъ, щобы палата узнала пороблені зарядженя. Предложенье буджетове на рôкъ 1885, внесене на тôмъ засѣданю, переказала палата комисіи буджетовôй. — Предложенье закона промыслового придѣлено комисіи податковôй, а предложенье о пожичкахъ на заставъ комисіи економичнôй. — По вычерпаню дневного порядку закрыто засѣданье. Слѣдующе засѣданье отбулося вчера (въ пятницю).

(*Зъ палаты посольскои рады державнои*). На засѣданю палаты посольскои зъ дня 15 н. с. грудня внiсъ пос. Веберъ интерпеляцію въ справѣ ексцесôвъ при выборѣ до рады громадскои въ Прошницѣ а пос. Розеръ що до недостаткôвъ на клиницѣ проф. Більрота въ Вѣдни. — Оттакъ слѣдувало читанье внесеня Феттера що до увôльненя отъ належитостей скарбовыхъ моравского банку гипотечного, котре переказано комисіи податковôй. — Палата приняла дальше внесеня пос. Ниче що до улегченя при екстабуляціи дрôбныхъ позицій, угоду рыбацку съ Италією и конвенцію о мореплавствѣ съ Франціею. — Въ дискусіи надъ проектомъ закона о продовженю судôвъ выємковыхъ въ которскôмъ окрузѣ судовôмъ въ Дальмаціи, выступивъ пос. Войновичь и доказувавъ, що законъ сей вже злишный. Министеръ справедливости дръ Пражакъ мотивувавъ потребу судôвъ выємковыхъ, пôсля чого палата приняла проектъ безъ змѣны. — Палата приняла на тôмже засѣданю змѣны въ проектѣ закона о выкупнѣ желѣзницѣ Альбрехта и предложенье правительства въ справѣ контингенту рекрутôвъ на рôкъ 1885. Довшу дискусію выкликало предложенье правительства о завѣшеню судôвъ присяжныхъ въ округахъ судовыхъ вѣденьскôмъ, корнайбургскôмъ и винернайштадскôмъ. — Министеръ справедл. дръ Пражакъ заявивъ, що годится на то, щобы округъ Винеръ-Найштадъ выключити зъ сего предложеня. Пос. дръ Штурмъ критикувавъ предложенье въ дѣлѣ выемковыхъ зарядженъ головно для того, що свобода згромадженъ въ виду зближаючихся выборôвъ представляєся черезъ то загроженою. По отповѣди пос. Тонкля, приняла палата се предложенье пôсля внесеня комисіи. — Слѣдующе засѣданье отбулося вô второкъ дня 17 н. с. грудня. — Передъ всѣмъ внесено въ палатѣ двѣ интерпеляціи: Пос. Обериндорферъ интерпелювавъ въ дѣлѣ розпоряджень стоячихъ въ суперечности съ закономъ войсковымъ а пос. Найбаверъ въ дѣлѣ перенесеня вѣденьскихъ касаренъ за мѣсто. — Оттакъ отповѣдавъ министеръ просвѣты на интерпеляцію Розера (внесену на попереднôмъ засѣданю) и заявивъ, що вже зроблено отповѣднй кроки, щобы усунути недостачѣ на клиницѣ дра Більрота. — Пос. Хлюмецкій поставивъ оттакъ внесенье, щобы надъ внесеньемъ пос. Найвирта приступити до дискусіи передъ дискусією надъ справозданьемъ комисіи о предложеню закона що до локальныхъ желѣзницъ. Внесенье однакожь упало, пôсля чого розпочалася дискусія надъ послѣднымъ предложеньемъ. Ту забравъ голосъ першій министеръ торговлѣ бар. Пино и заявивъ, що черезъ внесенье сего проекту правительство дало доказъ, що бажає змѣны дотеперѣшного законодавства, но щобы запобѣгчи недогôдностямъ, якй могли-бы выйти, коли-бы сила обовязуюча закона була вздержана, жадало правительство продовженя дотеперѣшного закона до 1 серпня 1886 р. — Министеръ вказувавъ на користнй наслѣдки дотеперѣшного закона и пôднѣсъ, що онъ (министеръ) нѣколи не надъуживавъ своеи власти. По надовщôй промовѣ дра Гербста, котрый мотивувавъ внесенье меншости комисіи, забравъ голосъ репрезентантъ правительства и вказувавъ на финансовй трудности, якй мало-бы правительство поборотя, наколи-бы хотѣло будувати само желѣзницѣ локальнй. Пос. Ригеръ пôддержувавъ предложенье правительства, пôсля чого закрыто генеральну дебату. По промовѣ генерального бесѣдника Гербста и справоздавця комисіи Глядика зачалася дискусія специяльна, въ котрôй палата ухвалила I артикулъ закона пôсля внесеня комисіи. Зъ дневного порядку слѣдувало друге читанье внесеня Найвирта. Першій забравъ голосъ министеръ торговлѣ бар. Пино и навязуючи свою бесѣду до замѣтôвъ пôднесеныхъ Найвиртомъ въ часѣ першого читаня сего внесеня доказувавъ, що министерство даючи кому концесію, глядитъ передъ всѣмъ на се, чи той хто стараєся о концесію зможе отповѣсти условіямъ концесіи. Министеръ выказувавъ, що лінія Сктъ-Пельтенъ-Тульнъ не єсть конкуренційна, и що замѣтъ фаворитованя Länderbank-у не має основы. — Говорили оттакъ справоздавецъ меншости комисіи Рихтеръ, дръ Гербстъ и Найвиртъ, а по замкненю дискусіи генер. бесѣдникъ меншости дръ Русъ и справоздавець Глядикъ. Результатъ голосованя бувъ такій, що при голосованю принято внесенье бôльшости комисіи — с. є. переходъ до дневного порядку.

(*Въ палатѣ пановъ угорского сойму*) отчитано дня 16 н. с. грудня рескриптъ королѣвскій, котрымъ увôльнивъ король отъ обовязкôвъ дотеперѣшного предсѣдателя палаты Сегенія а именувавъ рôвночасно предсѣдателемъ бар. Сеніея. — Сегеній зложивъ предсѣдательство въ руки заступника свого бар. Вая и попращавъ палату выражаючи надѣю, що угорска палата пословъ въ виду трудного дѣла реорганизаціи высшои палаты отдастъ свои голосы, щобы утворити организмъ, въ котрôмъ-бы высша палата при пошанованю историчныхъ правъ, однакожь при узглядненю справедливыхъ вымогôвъ, отмолодѣла и сталася повною жита частею угорского парляменту.

ЗАГРАНИЦЯ.

Нѣмеччина. Кн. Бисмаркъ натрафляє въ парляментѣ, котрый, якъ онъ самъ сказавъ, єму зовсѣмъ не импонує, на нечувану опозицію. Д. 15 с. м. предложивъ именно самъ кн. Бисмаркъ парляментови, щобы онъ назначивъ 20.000 марокъ на удержанье другого директора уряду заграничного. Кн. Бисмаркъ забравъ самъ голосъ и доказувавъ конечну потребу сего, ссылаючись на велику роботу въ урядѣ заграничнôмъ. Нѣчо не помогло. Дармо доказувавъ онъ, що онъ вже старый и не має силы працювати; що молодшй отъ него люде въ сѣмъ урядѣ занедужали отъ тягару працѣ и мусѣли уступити; дармо доказувавъ онъ, що неухваленье сеи сумы було бы для него лишь вотумъ недовѣрія и що парляментъ не узнавъ-бы его великихъ заслугъ въ заграничнôй политицѣ; парляментъ не хотѣвъ нѣчого узгляднити и постановивъ 141 голосами противъ 119 не ухвалити сеи сумы. — Выдаленье зъ Берлина радного Евальда, социялиста, зробило тамъ велике враженье. Причиною сего выдаленя було, що Евальдъ бувъ предсѣдателемъ на кôлькохъ зборахъ, котрй мусѣли бути розвязанй, а на котрыхъ прійшло було до завзятои бôйки межь мѣщанами а полицією.

Англія Внутрѣшна дѣяльнôсть англійского правительства звернена теперь головно на реформу выборôвъ. Думаютъ, що нова реформа выборôвъ выкличе въ англійскôй системѣ выборчôй велику змѣну и що она буде користнѣйша для консерватистôвъ якъ для сторонництва либерального. Доси выбирали великй мѣста завсѣгды лишь либераловъ а въ наслѣдокъ нового подѣлу мѣстъ на рôжнй округи выборчй, котрыхъ бôльшôсть єсть консервативною, будутъ могли выбирати своихъ кандидатôвъ безъ обавы соперництва зô стороны либераловъ. — Въ Ирландіи почали знову проявлятися аграрнй убійства. Въ Нордъ-Керри пôдпалено цѣле обôйстье одного нелюбленого арендатора а цѣла его родина мало що не згорѣла жертвою поломени. Въ Уестмитъ знову напала ватага замаскованыхъ аграрникôвъ одну родину, вытягнула єи зъ хаты а оттакъ змусила приклякнути и присягати, що не буде служити у арендатора записаного въ чорнôй книзѣ лиги. На знакъ, що непослушнй будутъ каранй смертею, выстрѣлено ще кôлька разôвъ понадъ ихъ головами.

Франція. Новѣйшй парижскй депеши доносятъ, що вѣсть, будьто-бы переговоры съ Хинами вступили вже на лѣпшу дорогу, показалася неправдивою и була лишь опертою на маневрахъ парижскои биржи. Фактомъ єсть, що переговоры зовсѣмъ не довели до нѣчого а теперь вже и зовсѣмъ мусѣли бути залишенй. „Times" доказує, що зôрванье переговорôвъ єсть рôвно небезпечне для обохъ воюючихъ сторôнъ, якъ и для цѣлои Европы. Газета ся предвиджує евентуальнôсть походу на Пекинъ и предсказує, що зъ сеи причины прійде до конфликту межи палатою пословъ а кабинетомъ Ферріого. — Зъ Мадагаскару доносятъ, що ген. Міотъ занявъ дня 6 с. м. одну крѣпость на островѣ и взявъ пять арматъ. Въ битвѣ упало 500 Говасôвъ. — На англійскй предложеня въ справѣ єгипетскôй отповѣстъ Франція доперва около половины сѣчня слѣдующого року. — Князь Крапоткинъ, звѣстный анархистъ россійскій, засудженый въ Франціи на довголѣтну вязницю въ Клерво, занедужавъ небезпечно и лѣкарѣ не робятъ надѣѣ на его выздоровленье. До президента Гревіого внесено знову прошенье о помилуванье Крапоткина.

Италія. Зъ Риму доносятъ, що италійскій министеръ Манчини занедужавъ небезпечно и лѣкарѣ приказали єму вздержатися зовсѣмъ на довшій часъ отъ всякого занятя. — „Liberta" доноситъ, що корабель „Agostino Barbarigo" выплывъ вже до Африки, щобы тамъ въ отповѣднôй хвили заняти въ имени короля мѣсто Зуля. Скôлько на сѣмъ правды, трудно отгадати, бо „Агентія Стефани" знову доноситъ, що корабель сей зôставъ 13 с. м. розбросаный и вытягненый на берегъ въ Неаполи до направы. Певною однакожь єсть рѣчею, що Италія стараєся всѣми силами заложити свою колонію въ Африцѣ и безперечно поробила въ сѣй цѣли вже певнй приготованя, котрй однакожь поки-що позôстаютъ въ тайни и лишь въ непевныхъ вѣстяхъ доходятъ до публичнои вѣдомости. — Курія римска розвинула въ теперѣшнôй хвили незвычайну дѣяльнôсть, а апаратъ єи працює неутомимо на всѣхъ точкахъ европейскои политики. Найдостойнѣйшимъ уваги було-бы безперечно певне зближенье обохъ великихъ церквей и курія римска вже давно о се стараєся. Нынѣшне положенье православнои церкви на восходѣ, єи внутрѣшне ослабленье, а черезъ то и недостача сильного выступленя на внѣ а оттакъ и гнетъ державный даютъ ѣй въ сѣмъ дѣлѣ дуже добру нагоду. Курія римска вже давно звернула свою увагу на православну церковь въ Константинополи и своимъ огляднымъ поступованьемъ довела вже до того, що по крайнôй мѣрѣ особистй отношеня теперѣшного патріярхи екуменьского до курія римскои суть далеко дружнѣйшй якъ коли небудь були. Въ послѣдныхъ часахъ бувъ кард. Ротелли у патріярха екуменского, а сей заявивъ єму, що стараєся всѣми силами, щобы зближити обѣ церкви до себе и має надѣю, що се наступитъ вже въ недалекôмъ часѣ. Съ державами европейскими удержує курія римска такожь постоянну звязь и стараєся всюды, де лишь може, повернути политику въ свою користь. Бельгійскій посланникъ має незадовго приѣхати до Риму, щобы тутъ бути присутнымъ при дипломатичнôмъ принятю черезъ папу при кôнци року; испаньскій посланникъ при Ватиканѣ ѣде знову до Испаніи, щобы взяти участь въ роботахъ сенату. Россійского агента сподѣваются въ Ватиканѣ ще сего тыждня и папа буде его приймати вразъ съ другими дипломатами. Онъ приѣде до Риму для залагодженя деякихъ бѣжучихъ справъ; о именованю сталого посла при Ватиканѣ нема и бесѣды. — Незадовго має выйти посланіе папы до кардинала-викарія въ справѣ предложеного италійскимъ правительствомъ закона о розводахъ.

НОВИНКИ.

— **Дѣло убезпечуваня церквей и ерекціональныхъ будынкôвъ** вызвало межь асекураційными товариствами велике соперництво. Оно и добре: чимъ бôльше конкуруючихъ оферентôвъ, тымъ лучше для интересованого тутъ нашого духовеньства; оно має выбôръ и може съ видами на успѣхъ торгуватися. Убѣгаются тутъ головно: Ацієнда, Славія и товариство Краковске. Зборъ отпоручникôвъ перемыского фонду вдовичого рѣшивъ д. 17 л. грудня заключити договôръ на 10 лѣтъ съ „Ацієндою". Деякй газеты пôдносятъ сей фактъ до политичнои важности, — по нашôй думцѣ зовсѣмъ безпôдставно; рѣчь тая має значенье головно економичне. Мы зъ своеи стороны якъ доси, такъ и теперь держимося въ тôмъ дѣлѣ неутрально, лишаючи повну волю духовеньству, котре и бере на себе зобовязаня. Мы тымъ бôльше мусимо бути неутральными, бо мы поставили и стоимо при девизѣ: всѣми силами старатися о свое, руске товариство асекураційне!

— **Мораторія, дана „Общому рôльничо-кредитовому Заведеню"** зборомъ вѣрителѣвъ на случай санаціи, кончится сими днями. Пôсля умовы збору вѣрителѣвъ съ зарядомъ Заведеня, мораторія до 1890 року удѣлена вѣрителями Заведеню пôдъ условіємъ, що вѣрителѣ, чи то безпосередно (т. є. ухвалами свого збору), чи посередно (т. є. черезъ комитетъ санаційный) будутъ мати вплывъ на реорганизацію и администрацію банку. (Кромѣ того декларація на мораторію мали складатися до рукъ санаційного комитету.) Доси тій условія ще зовсѣмъ не доповненй. Управляючій совѣтъ Заведеня (гл. его отозву въ нынѣшнôмъ ч. „Дѣла") заявляє, що санацію банку удалося єму перевести. Теперь отже приходитъ черга на вѣрителѣвъ, удѣлившихъ мораторію, а евентуально на комитетъ санаційный, — выконати права застережені собѣ въ угодѣ для забезпеченя свого майна, умѣщеного въ банку и для забезпеченя самого банку отъ подôбного тяжкого захитаня, яке онъ перебувъ сего року.

— **На звѣстну апеляцію о. Ив. Наумовича** прислала пропаганда зъ Риму ще въ маю письмо до львôвского ординаріята, въ котрôмъ взыває о. Наумовича, щобы найдальше до мѣсяця по одержаню завôзваня явився лично передъ пропагандою (котрôй поручено залагодити апеляцію о. Наумовича), бо въ противнôмъ случаю пропаганда не буде могла дати на апеляцію отповѣди. Митроп. ординаріятъ одержавъ тое письмо, якъ сказано, ще въ маю сего року, а що о. Наумовичь пробувавъ у вязници, тожь не отдававъ єму а ждавъ, ажь выйде на волю. По выходѣ зъ вязницѣ о. Наумовичь выѣхавъ швидко въ Россію и доси письмо пропаганды єму не доручено. Небавомъ о. Наумовичь поверне зъ Россіи до Львова и отбере письмо пропаганды.

— **Галицкій соймъ** має бути скликаный въ цвѣтни слѣдующого року. Противъ сесіи въ осени пôдносятъ послы замѣты и домагаются, щобы соймъ збирався на веснѣ.

— **На загальнôмъ зборѣ товариства „Рускихъ Дамъ"**

у Львовѣ, котрый ôтбувся въ сали Ставропигiйского Института, выбравъ: предсѣдателькою п-ѣ Геровска, секретаркою п-ѣ Леонтовичева; членами выдѣлу п-ѣ: Поляньска, Заревичева, Киркирова, Сивулякова, Леонтовичева, Шараневичева, Огоновска, Ничвева, Лепкова, Павенцка, Площаньска, Вахнянинова, Вѣнцковска и п-а Ковальска.

— **Вечерницѣ „Академичного Братства“** ôтбулися минувшои середы въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ при численнôй участи не только молодежи але и старшихъ нашихъ патрiотôвъ якъ такожь ВПов. Пань. Въ програму вечерниць входили спѣвы, декламацiя и ôтчитъ. О годинѣ семôй розпочалось выконанье програмы: хоръ братства ôтспѣвавъ Федьковичеву пѣсню „Гуляли“, скомпоновану молодымъ а талантливымъ студентомъ С. Нижанковскимъ, котрый лично диригувавъ хоромъ. За симъ ôтчитавъ п. Ив. Франко изъ своея обширнои працѣ про житье и часы Ивана Федоровича уступъ оповѣдаючiй о мартовыхъ и цвѣтневыхъ рухахъ 1848 року у Львовѣ, серед котрыхъ важнѣйшiи моменты становлятъ: пôдписуванье адресы 18 марта и депутацiя до Стадiона, першiй комитетъ публичный, обношенье Яна Добжаньского по Львовѣ на плечехъ товпы, завязанье гвардiи народовои, справа Цуцыловска, завязанье „Rady Narodowej“ и еи початкова дѣяльность, въ концѣ завязанье т. зв. „байрату“ черезъ Стадiона. По ôтчитѣ слѣдувала декламацiя п. Кузьмы „Згадка старины“ Данила Млаки, по чѣмъ хоръ ôтспѣвавъ Лисенкову композицiю Шевченковои пѣснѣ „Думы мои“. Дальше слѣдувала декламацiя п. Дмоховского „Идеалы“, а на закôнченье ôтспѣвавъ хоръ ще ажь два разы нову композицiю п. Нижанковского, котрого привитано рясными оплесками. Вечерницѣ тiи ще разъ дали свѣдоцтво зъ однои стороны серiознôй и успѣшнôй працѣ молодыхъ товаришѣвъ „Академичного Братства“, а зъ другои и тôй симпатiи, якою тѣшится оно и серед старшихъ, поважныхъ нашихъ патрiотôвъ.

— **Въ Кристинополи** закладается каса пожичкова и щаднича за стараньемъ Всч. о. Василiя Чернецкого зъ Сѣлецъ белзкого и другихъ честныхъ лицъ. Есть надѣя, що и Кристинопôль пробудится въ довголѣтного сну.

— **Галицка каса задаткова.** Комитетъ ликвидацiйный членôвъ и вѣрителѣвъ упавшого товариства внѣсъ минувшого четверга рекурсъ до трибуналу противъ конкурсу зарядженого на внесенье ликвидаторôвъ.

— **Школы рôльничî** въ Городенцѣ и Ягольницы мають бути ôткрытѣ съ початкомъ 1885 р.

— **До стрыйскои рады повѣтовои** выбраний при доповнюючихъ выборахъ въ курiи громадъ сельскихъ о. Савинъ Федоровичь и дръ Корнилiй Мироновичь, лѣкарь.

— **Предсѣдателями радъ повѣтовыхъ** и ихъ заступниками потвердивъ цѣсарь: Ив. Гвоиньского зъ Свидовы на предсѣдателя а Алекс. Рущиньского, инспектора школъ народныхъ, на мѣстопредсѣдателя въ Чортковѣ; Мариновского, властителя большихъ посѣлостей зъ Вѣлцковиць, и нотаря Бартошевского въ Ярославѣ; Николая Торосевича и гр. Клем. Дѣдушицкого въ Рогатынѣ; Едварда Єнджейовича и Станислава Скшиньского въ Ришевѣ; бар. Iос. Брунацкого и адвоката Северина Попеля въ Стрыю; дра Iос. Верницкого и о. Вас. Лопатыньского, гр. кат. пароха зъ Роздолу въ Жидачевѣ.

— **Выключеній зъ повѣту бродского** и прилучеңй до округа повѣтового золочѣвского зôстануть ôтъ дня 1 сѣчня 1885 р. на пôдставѣ розпорядженя намѣстництва зъ дня 15 грудня 1884 слѣдуючѣ громады: Чижки, Куты съ Брахôвкою, Боложинôвъ, Переволочна съ Кобылемъ або Байками и Соколôвка.

— **На бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназiи** зложили: Вп. Заберъ, властитель вѣденьскои каварнѣ, 5 зр., п. Богданъ Дѣдицкiй 2 зр. За тiи щедрî датки именемъ убогои молодежи Дирекцiя ц. к. акад. гимназiи складае найсердечнѣйшу подяку. *В. И.*

— **Бориславскiй погромы робôтникôвъ черезъ жидôвъ,** котрî стались причиною смерти кôлькохъ робôтникôвъ, закôнчилися тымъ, що, якъ доноситъ „Gaz. Naddniestrz.“, засуджено 27 обжалованыхъ. Пôдчасъ процесу переслухано 200 свѣдкôвъ. Найбольшу кару, бо 1½ року, дôставъ жидъ Янкель Камерманъ за то, що бивъ Михайла Штодера держакомъ ôтъ чекана такъ довго, доки сей не упавъ безъ памяти на землю, и що лежачого вже на земли бивъ ще такъ сильно, що Штодеръ въ три дни Богови духа ôтдавъ. Помôчникъ Камермана, Мендель Ротъ, дôставъ 2 мѣсяцѣ вязницѣ за то, що въ голову лежачого на земли Штодера кидавъ камѣньемъ. Мендель Ритеръ дôставъ 6 мѣсяцѣвъ вязницѣ за то, що кидавъ камѣньемъ черезъ ôкна до хатъ робôтникôвъ и бувъ вже караный за крадѣжь и бôйку. Янкель Бруннеръ дôставъ 1 рôкъ вязницѣ за то, що привѣвъ съ собою цѣлу ватагу людей узброеныхъ и що вже бувъ караный за бôйку. Израиль Цвилихъ, котрый кидавъ на жандарма камѣньемъ, дôставъ 2 мѣсяцѣ вязницѣ. Сисiе Гронаветеръ, котрый привѣвъ цѣлу ватагу людей узброеныхъ въ косы и сокиры зъ Борислава до Волянки и мимо завôзваня жандарма ставивъ опôръ такъ, що той змушеный бувъ стрѣляти до него и ранивъ его тяжко, зôставъ засудженый на пôвтора мѣсяця вязницѣ. Засуджено дальше цыгана, Гриня Ляцко на 4 мѣсяцѣ и Лейзора Чабана на 2 мѣсяцѣ. Рубина Штайнгазера, звѣстного въ Бориславѣ загально пôдъ прозвищемъ „збуя“, увôльнено зовсѣмъ. Розправа выказала також, що вѣсть своего часу, будь-то бы робôтники подерли „тойру“ въ якôйсь бôжницѣ, есть зовсѣмъ не правдивою.

— **Въ Пôдволочискахъ** затроилося дня 12 с. м. 40 особъ оливою походячою зъ торговлѣ Маера Вольфа Кестена. Затроенье объявилося у всѣхъ особъ млосньемъ и рвотою. Всѣ занедужавшî выздоровѣли однакожь въ протягу кôлькохъ годинъ. Цѣлый запасъ шкôдливои оливы сконфисковано и заряджено карне слѣдство.

— **Новî читальнѣ** открыто въ Панôвцяхъ, повѣта борщôвского, и въ Руднѣ пôдъ Львовомъ. Зъ обохъ мѣсць одержали мы въ тôмъ дѣлѣ обширнî дописи, котрî помѣстимо пôзнѣйше.

— **Открытье читальнѣ въ Клюсовѣ** коло Кристинополя ôтбудеся торжественно въ недѣлю, дня 9 (21) грудня с. р.

— **Велику сензацiю** зробила въ Вѣдни выкрыта сими днями въ однôмъ зъ тамошныхъ банкôвъ дефравдацiя. Дефравдантомъ есть вицедиректоръ ескомптового банку Лука Янверъ. Несовѣстный сей урядникъ занятый бувъ черезъ 28 лѣтъ въ бюрѣ згаданого банку и тѣшився найбольшимъ довѣрiемъ заряду. Ôнъ есть братомъ директора Ringtheatr'у, котрого имя набрало розголосу ôтъ часу звѣстнои катастрофы. — Дефравдантъ бувъ въ ôтношеняхъ съ шайкою лихварôвъ, прiймавъ якî небудь вексли а кромѣ того укравъ значну суму. Страты банку не дадутся ще на разѣ докладно обчислити, но больше менше оцѣнюютъ ихъ на 2 мiлiоны. Янверъ прiйшовъ дня 18. грудня рано якъ звычайно коло 10 годины до бюра, ôтобравъ почту и ôтôйшовъ скоро, заявивши служащому, що за хвилю вернеся. Ôтъ того часу вже его больше нѣхто не видѣвъ а на улици говорили, що ôтôбравъ собѣ житье. Вѣсть о тôй величезнôй дефравдацiи зробила, розумѣеся, дуже депримуюче враженье на кружки финансовî, но якъ завѣряютъ, банкъ ескомптовый зовсѣмъ не захитаный и доповнитъ свои зобовязаня. Вѣденьска полицiя завôзвала заразъ того самого дня, коли зникъ Янверъ, тутешну полицiю, щобы слѣдила за дефравдантомъ, за котрого придержанье назначено надгороду въ суммѣ 10.000 зр. и 5% ôтъ сумы, яка знайдеся при придержанôмъ. — Янверъ застрѣлився.

— **Процесъ о фальшованье 10-ринськовыхъ банкнотôвъ,** выточеный Едвардови Тышарскому, ученикови VII. кл. реальнои у Львовѣ, ôтбувся дня 18 с. м. Тышарскiй есть сыномъ писаря громадского зъ Гусятиньского и проявлявъ вже зъ малку великiй талантъ до рисованя. Не маючи зъ чого жити и не могучи заплатити дидактрумъ, Тышарскiй взявся пôдроблювати банкноты и робивъ се дуже зручно. Пять банкнотôвъ пустивъ вже бувъ въ обѣгъ а при шестôмъ его арештували. На однôмъ зъ сихъ банкнотôвъ написавъ, що потребувавъ ажъ 50 год. часу на него а на другôмъ знову парафразувавъ имнъ австрiйскiй. За се выточено ему окремый процесъ о образу маєстату. Предсѣдатель трибуналу бувъ сов. Симоновичь а обжалованого боронивъ дръ Яцковскiй. Розправа о образу маєстату ôтбулася тайно. Судiѣ присяжнî признали Тышарского 9 голосами виноватымъ о фальшованье банкнотôвъ а заразомъ подали прошенье до трибуналу о лагôдный вымѣръ кары. Трибуналъ засудивъ Тышарского на 3 лѣта вязницѣ.

— **Торговля галицкими дѣвчатами до Америки.** Австрiйскiй консуль въ Марсилiи дôставъ бувъ 29 падолиста повѣдомленье зô Львова, въ котрôмъ три женщины зô Львова заявили, що якiйсь агентъ, имовѣрно жидъ, именемъ Самуилъ Конъ вывѣзъ ихъ малолѣтнî доньки до Францiи, щобы ихъ зъ ôтти повезти кораблемъ до Бразилiи до домôвъ увеселенъ. Консуль австрiйскiй дôставъ ще завчасу се повѣдомленье, бо корабель „Savoie“, котрый мавъ ôтплывати до Буеносъ-Айресъ мусѣвъ за для недостачи набору задержатися ще чотыри дни въ Марсилiи. Якъ разъ коли консуль ишовъ на корабель, надъѣхавъ омнибусъ въ котрôмъ було ôсѣмъ дѣвчатъ и одинъ мужчина ихъ товаришъ. Урядникъ консулярный пôзнавъ заразъ по лици дѣвчатъ, що они сутъ зъ Галичины, призвавъ полицiю и задержавъ омнибусъ. Агента заразъ арештовано а дѣвчата ôтдано до поблизького дому пôдъ опѣку и на выживленье. Прокураторъ републики и полицiя занялися дуже енергично сею справою и розпочали заразъ слѣдство. Самуилъ Конъ не хоче признатися до нѣчого, ôнъ каже, що есть родомъ зъ Румунiи и що мае въ Бразилiи право обывательства а дѣвчатъ, съ котрыми ѣхавъ, каже, що зовсѣмъ не знае. Такъ у него якъ и у нещастливыхъ жертвъ не було нѣ пашпортôвъ нѣ жадныхъ документôвъ. Слѣдство выкрыло, що правильно що два роки ôтходивъ зъ Марсилiи до Буеносъ-Айресъ большiй транспортъ галицкихъ дѣвчатъ и сконстатовано, що много зъ нихъ попавши въ найбольшу нужду и набавившись неулѣчимыхъ хоробъ, мусѣли вертати домôвъ до Галичины.

— **Именованя и перенесеня.** Управитель уряду телеграфичного въ Тернополи, Густавъ Крамеръ, именованый управителемъ уряду почтово-телеграфичного въ Бохни. — Намѣстникъ перенѣсъ практикантôвъ концептовыхъ дра Казим. Дроговского и Ив. Слонецкого зъ намѣстництва до Кракова.

— **Постерунокъ жандармерiи** въ Ломнѣ, пов. турчаньского, ôставъ съ днемъ 4 с. м. доповненый и складается зъ одного вахмайстра и 3 жандармôвъ.

— **Жителямъ въ Передъиваню** и мѣсцевому священику о. Петровскому удѣлила митроп. консисторiя похвальну грамоту за будову церкви тамже. — Такъ само получили похвальну грамоту за жертвы при будовѣ церкви въ Иваниковцѣ селяне: Иванъ Василякъ, Татiяна Цiоцякъ и Теодоръ Остапякъ.

— **Дрôбнî вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ зъ приватныхъ фондôвъ громадѣ Яблôнка нижна, пов. турчаньского 100 зр. запомоги на будову школу. — На дворци желѣзницѣ въ Стрыю, дôстався пересувачь вагонôвъ Павло Пировичь черезъ власну неосторожность мѣжь пуферы двохъ вагонôвъ зôставъ такъ роздушеный, що въ сêй хвили закôнчивъ житье. — У Вѣдни арештовано Бальдая, шефа бюра товариства Giro-Cassenverein. Въ касѣ товариства показався бракъ сумы 166.000 зр. — Процесъ купця вѣденьского Кребса, котрый выдавъ себе за барона и звѣвъ дуже хорошу дѣвчину, Анну Редлеръ, що ôттакъ въ виду сумныхъ наслѣдкôвъ отроилася газомъ, взявши до губы рурку кавчукову ôтъ газу, скôнчився 18 с. м. Трибуналъ засудивъ Кребса на 2 мѣсяцѣ а его спôльника Клира на 6 недѣль вязницѣ. — На почтѣ въ Черлянахъ пôдъ Городкомъ добулися невыслѣдженî доси злодѣѣ черезъ ôкно до канцелярiи и забрали всѣ паперы а не знайшовши межи паперами грошей порозкидали ихъ пôдъ хатою одного селянина.

Вѣсти зъ Аепархiи Львôвскои.

Увôльненье ôтъ испыту конкурсового получили оо. Михаилъ Величко зъ Книгиничь, Антонiй Андроховичь зъ Лысця, Тома Березовскiй зъ Дубравки, Юлiянъ Мандичевскiй зъ Бѣлявець, Яковъ Андрѣишинъ зъ Жабокрукъ.

Презенту получили оо. Келестинъ Костецкiй, парохъ Скалы, на парохiю Чернôвцѣ; о. Ив. Маркевичь зъ Хрепова, на пар. Юнашкôвъ, дек. рогатыньского.

Введеный яко капелянъ о. Валерiянъ Ганкевичь въ Бѣлковцяхъ.

Выдѣлъ богословскiй университету львôвского подавъ до вѣдомости, що кс. Алоизiй Юганъ, префектъ семинарiи латиньскои, именованый адъюнктомъ выдѣлу богословского.

ПОСМЕРТНÎ ВѢСТИ.

☦ **Каролина Вахнянинъ,** жена пароха Сѣнявского, упокоилася по довшôй слабости дня 10 л. грудня въ 67 роцѣ житя. Покôйна була донькою капитана австрiйскихъ войскъ, Гната Файта, Тирольця, горожанина Инсбруцкого. Мати покôйнои походила зъ купецкого роду Нарцъ, зъ Хебу (Eger) въ Чехахъ. Урожена въ р. 1818 въ Дукли, выхована въ Перемышли, вышла покôйна въ р. 1837 замужь за Клима Вахнянина, и хотяй латиньского обряду, не придержувалась тогдѣшного звычаю, а велѣла хрестити свои доньки въ обрядѣ греческôмъ, а ôттакъ сама перейшла на тойже обрядъ, дôзнавшись, що каноны церковнî зборонюютъ жѣнцѣ священика придержуватись якогось другого обряду. Поженивши чотырехъ сынôвъ и выдавши три доньки за священикôвъ, тѣшилась покôйна за своего житя поважнымъ числомъ 44 внукôвъ. Люблена всѣми и поважана за-для глубокои побожности и честного характеру, займала она межи доокрестнымъ жѣноцтвомъ поважне становище патрiярхинѣ. Въ часѣ слабости своеи передъ кôлькома роками и теперь дôждалась покôйна сеи ôтрады, що навѣть жиды Сѣнявскî молились прилюдно за еи уздоровленье, навѣщали еи численно и плакали надъ нею. Хочь Нѣмкиня зъ роду, интересувалась она всѣми справами рускими и радувалася съ слезами въ очахъ, читаючи въ часописяхъ, що и еи сыны по змозѣ борются за добро своего народа. Христiянка въ повнôмъ значеню слова, примѣрно побожна, не любила покôйна такъ звану Frömmlerei, якъ мовляла, и хвалилась тымъ неразъ передъ сынами, що одинъ членъ зъ еи родины по батьку, Файтъ, яко широко славный проповѣдникъ церкви св. Стефана у Вѣдни, выступавъ смѣло въ своихъ проповѣдяхъ противъ Єзуитôвъ, коли они вернули до Австрiи по 15 роцѣ пôдъ именемъ Лигорiянôвъ. Для прихожанъ була она щирою порадницею, а доокрестна шляхта, родины Чарторыйскихъ и съ ними спорôдненî Немуры и Орлеаны почитали еи завсѣгды своими визитами и гостились у неи сердечно. Найлюбѣйше згадувала покôйна про давну гостину бл. п. митрополита Яхимовича и тѣшилась тымъ, що сей єрархъ въ своѣй зниходительности похваливъ еи за выхованье доньокъ въ рускôмъ обрядѣ. По 47-лѣтнôмъ щасливôмъ подружю дôждалась покôйна ще и того щастя, що власнî сыны и затѣ понесли тѣло еи при похоронахъ послѣдный разъ до тои церкви, въ котрôй, точно сказавши, не пропустила она нѣ одного богослуженя. Честь еи памяти!

☦ **Николай Георгiю,** парохъ Ямельницѣ, упокоився дня 8 грудня 1884 р. въ 58 роцѣ житя а въ 33 священьства. Вѣчна ему память!

Ôтозва.

Переважне число явившихъ-ся, на зôбраню дня 27 н. ст. жовтня с. р. ôтбувшôмъ-ся, вѣрителѣвъ нашого Заведеня пôдписали Заявленье, що на случай перевестися маючои въ теченiю 8 недѣль санацiи Заведеня, капиталы свои въ насъ умѣщенî, еще на дальшихъ 5 лѣтъ въ тôмъ-же Заведеню оставляютъ, а заявленье таке пôдписали пôзнѣйше еще многiи другî вѣрителѣ, не участвувавшî въ высше реченôмъ зôбраню.

Въ виду упливаючого теперь 8-недѣльного речинця пôдписавшiйся Совѣтъ управляючiй мае честь подати до вѣдомости всѣхъ Почт. Вѣрителѣвъ „Общого рôльничо-кредитового Заведеня“, пôдписавшихъ высше наведену декларацiю, що ему удалося приобрѣсти пôдъ користными условiями капиталы, котрî санацiю Заведеня здѣлали возможною, а тымъ самымъ условiе въ реченôй декларацiи поставлене сповнено.

Дякуючи всѣмъ Почт. Вѣрителямъ за здѣлану тымъ дѣломъ велику истинно патрiотичну — прислугу для Заведеня, пôдписавшiйся Совѣтъ заявляе, що доложитъ на будучность всякихъ старанiй, щобы удѣлене ему довѣрiе оправдати.

Львôвъ дня 5 (17) грудня 1884.

Совѣтъ управляючiй.

Подяка.

Пôдписаный Выдѣлъ складае симъ прилюдно подяку Вд. управл. Совѣтови „Народного Дому“ якъ за безплатне помѣщенье товариства, такъ и за даръ въ книжкахъ для збôльшеня библiотеки товариства; Вд. Выдѣлови товариства „Просвѣта“ за пôдмогу грошеву при заснованю товариства и щедрый даръ въ книжкахъ; а въ концѣ Вд. Ставропигiйскому Институтови за тымчасовый датокъ грошевый въ квотѣ 10 зр. и даръ книжокъ въ вартости до 10 зр., — въ тôй надѣи, що Высокодостойнî Институты и Товариства нашî не позабудутъ и въ будуще на одиноке товариство ремѣсникôвъ у Львовѣ.

Ôтъ Выдѣлу товариства ремѣсникôвъ „Зоря“ у Львовѣ дня 14 грудня 1884.

Михаилъ Сембратовичь, заст. предсѣдателя. *Кароль Ткачь,* заст. секретаря.

Подяка.

Складаемо симъ письмомъ сердечне спаси-Бôгъ всѣмъ Достойнымъ участникамъ похоронôвъ бл. п. Каролины зъ Файтôвъ Вахнянинововои, а именно Вп. Отцямъ Кишакевичу зъ Пискоровиць, Добряньскому зъ Лежахова, Шумилѣ зъ Королôвки, Пелеху зъ Ярослава, Мацускому зъ Теплиць, Годованьскому зъ Дубровицѣ, Угнатови и Ганчаковскому зъ Майдану, Гебдѣ и Римаржови зъ Сѣнявы за ихъ ласкавî труды; оо. Добряньскому и Пелеху за ихъ щирî слова потѣхи и честному братству церкви Сѣнявскои за всѣ ихъ безкористнî заходы при ôтданю послѣднои прислуги.

Климъ Вахнянинъ, мужь покôйнои; Климъ, Наталь, Иванъ и Гнатъ, сыны; Домицеля и Каролина, доньки; Марiя зъ Людкевичѣвъ, Iосифа зъ Ваньковичѣвъ, Лукiяна зъ Клосевичѣвъ и Ольга зъ Потучкôвъ, невѣстки; Петро Плешкевичь, Романъ Пасѣчиньскiй и Антôнъ Терлецкiй, затѣ покôйнои въ своѣмъ и имени своихъ дѣтей.

Сѣнява, 12 грудня 1884.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ
1009 (123—?) поручае
препараты зъ гумы и выробы кавчуковî
для потребъ хирургичныхъ и иншихъ подôбныхъ.

Хорошимъ подаруикомъ на Святя и Новый Рôкъ буде
КОБЗАРЬ Т. ШЕВЧЕНКА
ТОМЪ I,
оправленый въ полотно и съ вызолоченымъ заголовкомъ, съ портретомъ и короткою житьеписею поета.
Цѣна 40 кр. (съ пересылкою 45 кр.)
Можна дôстати черезъ Администрацiю „Дѣла“.

Правдивый Pain-Expeller съ „котвою“ есть нынѣ безпорочно найпопулярнѣйшимъ средствомъ домовымъ; зъ щоденного, бо и многолѣтного досвѣду звѣстно загально, що противъ недугамъ гôстцевымъ, ревматичнымъ и т. д. **нема нѣчого лѣпшого** ôтъ Pain-Expeller-а. Правдивый Pain-Expeller мусить бути засмотреный знакомъ фабричнымъ **„червоною котвою“**. Получити можна по цѣнѣ 40 або 70 крейцарôвъ за фляшку ôтповѣдно до величины у всѣхъ майже аптикахъ краєвыхъ.
Ф. Ад. Рихтеръ и Сп.,
ц. к. доставець придворный и властитель аптики у **Вѣдни.**
Центральный складъ на Австрiю:
Дра Рихтера аптика пôдъ **„Золотымъ Львомъ“** въ Празѣ I, Niklasplatz 7. 1236 (1—4)

Курсъ львôвскiй зъ дня 19 л. грудня 1884.

(безъ текучого куп. / безъ купону)

	платить р.	платить кр.	жадаютъ р.	жадаютъ кр.
	австр. валютою			
1. Акцiи за штуку.				
Желѣзн. Кар. Людв. по 200 р.	266	50	270	—
„ львов.-черн.-яс. по 200 р.	192	50	195	50
Банку гип. галиц. по 200 р.	285	—	290	—
2. Листы заст. за 100 р.				
Общ. кредит. галиц. по 5% зв.	99	10	100	10
„ „ „ по 4% зв.	91	50	92	75
„ „ „ по 5% зв. период.	99	10	100	10
Банку гип. галиц. 6% зв.	101	—	102	—
Листы дов. гал. руст. банку п. 6%	—	—	—	—
3. Листы довжнî за 100 р.				
Общ. рольн. кред. Завед. для Гал. и Буков. 6% льосов. въ 15 лѣтъ	—	—	—	—
4. Облиги за 100 р.				
Индемнизацiя галиц. 5% м. к.	101	75	102	75
Облиги комунальнî Гал. банку рустик. 6%	96	75	97	75
Пожички кр. въ р. 1873 по 6%	102	75	104	—
5. Льосы мѣста Кракова	18	75	20	75
„ „ Станиславова	22	50	24	50
6. Монеты.				
Дукатъ голендерскiй	5	66	5	76
„ цѣсарскiй	5	71	5	81
Наполеондоръ	9	72	9	82
Пôвимперiялъ	10	02	10	12
Рубель россiйскiй срѣбный	1	54	1	64
„ „ паперовый	1	26½	1	28½
100 марокъ нѣмецкихъ	59	95	60	80
Срѣбро	—	—	—	—

Обще рôльничо-кредитове Заведенье для Галичины и Буковины, общество зарегистроване съ неограниченою порукою — розписує

КОНКУРСЪ,

на слѣдующѣ посады въ тôмъ Заведеню:

1. **Бухгальтера** съ рôчнымъ жалованьємъ 1200 зр. и 20% додаткомъ квартирового;

2. **Адъюнкта бухгальтеріи** съ рôчнымъ жалованьємъ 800 зр. и 20% додаткомъ квартирового;

3. **Другого адъюнкта бухгальтеріи** съ рôчнымъ жалованьємъ 600 зр. и 20% додаткомъ квартирового.

Убѣгаючійся о котру зъ повысшихъ посадъ повинніѣ выказатися свѣдоцтвомъ ôтбутого испыту зъ бухгальтеріи; первый же надто отвѣтною довшою практикою.

4. **Касієра** съ рôчнымъ жалованьємъ 1200 зр. Убѣгаючійся выкажеся практикою въ дѣлахъ касовыхъ, въ случаю же принятя зложить кавцію найменше въ сумѣ 3000 зр.

5. **Ликвидатора касы** съ рôчнымъ жалованьємъ 700 зр. и 20% додатку квартирового. Убѣгаючійся выкажеся отвѣтною практикою або свѣдоцтвомъ ôтбутого испыту зъ бухгальтеріи.

6. **Адъюнкта ôтдѣленя ипотечного** съ рôчнымъ жалованьємъ 800 зр. и 20% додатку квартирового. Убѣгаючійся выкажеся свѣдоцтвами студій юридичныхъ и практикою особливо въ справахъ ипотечныхъ.

7. **Корреспондента** съ рôчнымъ жалованьємъ 500 зр. и 20% додатку квартирового. Убѣгаючійся мусить выказатися повнымъ знаньємъ языкôвъ: руского, польского и нѣмецкого, при чѣмъ требуєся такожь хорошого почерку письма.

8. **Протоколиста и регистранта** съ рôчнымъ жалованьємъ 500 зр. и 20% додатку квартирового.

Дальше въ ôтдѣленю заставничôмъ:

9. **Касієра** съ рôчнымъ жалованьємъ 600 зр. и 20% додатку квартирового. — Убѣгаючійся выкажеся практикою въ дѣлахъ касовыхъ.

10. **Ликвидатора** съ рôчнымъ жалованьємъ 600 зр. и 20% додатку квартирового. Убѣгаючійся выкажеся испытомъ зложенымъ зъ бухгальтеріи, а такъ той-же якъ и повысшій маютъ зложити передъ обнятьємъ чину кавцію въ сумѣ що найменше 1000 зр.

11. **Сконтиста** (контролора) съ рôчнымъ жалованьємъ 500 зр. и 20% додатку квартирового.

12. **Таксатора дорогоцѣнностей** и

13. **Таксатора для прочихъ рѣчей**, оба съ рôчнымъ жалованьємъ по 500 зр. и 20% додатку квартирового. — Убѣгаючіися выкажутся свѣдоцтвами дотычнои практики а такожь повинніѣ зложити кавцію найменше: первый 1500 зр. а вторый 1000 зр.

въ кôнци

14. **Діюрнистôвъ**: двохъ бухгальтеріи, двохъ въ ôтдѣленю гипотечнôмъ а двохъ въ ôтдѣленю заставничôмъ съ мѣсячною ремунерацією по 30 зр. а. в.

18. **Дѣловодчикôвъ касъ повѣтовыхъ** въ Бережанахъ, Дрогобычи, Перемышли и Станиславовѣ съ рôчнымъ жалованьємъ по 600 зр. и по 200 зр. додатку квартирового.

Убѣгаючіися повинніѣ выказатись отвѣтною практикою а кромѣ того зложатъ передъ обнятьємъ чину кавцію найменше по 1500 зр.

Всѣ убѣгаючіися о котру-небудь изъ повысшихъ посадъ повинніѣ надто приложити до прошеній метрику родженя, свѣдоцтва ôтбутыхъ наукъ, выказатися точнымъ знаньємъ руского, польского и нѣмецкого языкôвъ и подрôбно подати и оправдати curriculum vitae изъ минувшихъ лѣтъ ажь по нынѣшну пору.

Прошеня на письмѣ власноручно писаніѣ дотычными аллегатами заосмотреніѣ, належить внести на руки Дирекціи Заведеня найдальше **до дня 15 н. ст. лютого 1885 року.**

Всѣ повысшіѣ посады суть ажь по конець 1885 р. провизоричніѣ, по уплывѣ котрого то часу буде кожда посада ôтъ 1—13 включно системизована и для тыхъ посадъ пенсійный фондъ основаный.

Львôвъ дня 5 н. ст. Грудня 1884.

1270 1—1 **Совѣтъ управляючій.**

Курсъ збôжа

зъ дня 8 л. грудня 1884.

Цѣна за 100 кильограмôвъ.	зр	кр.	зр	кр
Пшеница червона	7	20	7	60
Жито	6	25	6	60
Ячмѣнь	6	65	7	25
Овёсъ	5	85	6	5
Гречка	6	50	6	85
Кокорудза стара	6	—	6	75
" нова	—	—	—	—
Просо	—	—	—	—
Горохъ до варки	7	50	9	—
" пас.	5	50	6	50
Сочевиця	—	—	—	—
Фасоля	8	50	14	—
Бôбъ	—	—	—	—
Выка	5	50	6	—
Конюшина (передна)	40	—	50	—
Анижъ	—	—	—	—
" плоскій	—	—	—	—
Кминъ	—	—	—	—
Рѣпакъ зимовый	11	50	12	15
" лѣтный	—	—	—	—
Рѣжѣй (Льнянка)	—	—	—	—
Насѣнье льняне	—	—	—	—
Насѣнье конопляне	—	—	—	—
Хмѣль за 100 кил.	80	—	110	—

НОВООТКРЫТА

Торговля церковныхъ знарядôвъ, образôвъ, ризъ и книгъ

ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ,

поручає Всечестному Духовеньству, славетнымъ громадамъ, церковнымъ комитетамъ и Высоконоважнѣй Публици богатый выбôръ:

матерій церковныхъ и ризъ готовыхъ, стихарѣвъ, балдахинôвъ, хоругевъ, фанъ, плащеницъ, образôвъ малёваныхъ на блясѣ и полотнѣ, до иконостасôвъ, престолôвъ и на стѣны церковніѣ; ôлтарики або образы процесіональніѣ; хрестôвъ напрестольныхъ, ручныхъ и процесіональныхъ; хрестôвъ желѣзныхъ на гробы и полёвыхъ, Евангелій, патрицій, чашь, ампулокъ, дарохранательницъ, дароносницъ, хлѣбницъ до Всенощного, кадильницъ, поликандрôвъ (паукôвъ), пôдсвѣчникôвъ (лѣхтарѣвъ), канделябрôвъ, лампницъ, свѣтла церковного, дивановъ, цвѣтôвъ и проч.

Великій складъ товарôвъ срѣбныхъ зъ хиньского срѣбла, а именно:

Лыжки, вилки, ножѣ столовіѣ и десеровіѣ, лыжочки до чаю и кавы, чайники, цукорнички, тацки, коробки на масло и сыръ, заставы столовіѣ на овочѣ и тѣста, лѣхтарѣ, канделябры столовіѣ и проч.

по дешевыхъ цѣнахъ

Всѣ замовленя въ вартости 100 зр. высылаєся франко.

Цѣнники въ рускôмъ языцѣ высылаются на жаданье даромъ

Опакованье даромъ.

1194 11—7

ОСНОВАНЕ въ РОЦѢ 1838 въ ТРІЄСТѢ

1265 ц. к. уприв. 2—3

ТОВАРИСТВО УБЕЗПЕЧЕНЬ

RIUNIONE ADRIATICA di SICURTÁ

вступлене

у всѣхъ краєвыхъ мѣстахъ столичныхъ и знаменитѣйшихъ мѣсцяхъ

австрійско-угорскои монархіи

черезъ Генеральніѣ, Головніѣ и Повѣтовіѣ Агенціи

якъ такожь спеціяльно у Вѣдни черезъ Филію

для убезпеченъ церковныхъ

запевнює по найдешевшихъ преміяхъ

противъ

шкôдъ огневыхъ, транспортовыхъ и градовыхъ, якъ такожь на житье людске въ найрôжнѣйшихъ комбинаціяхъ.

1885 годъ ОТКРЫТА ПОДПИСКА **1885 годъ**

НА

„ВОЛЫНЬ",

газету политическую, литературную и общественной жизни.

Вступая въ седмый годъ своего существованія, съ будущаго 1885 года, газета **„ВОЛЫНЬ"** будетъ выходить по прежнему два раза въ недѣлю, по слѣдующей программѣ:

1) Руководящія статьи по городскому самоуправленію и по вопросамъ жизни и нуждъ западнаго краю вообще и въ особенности Волынской губерніи. 2) Телеграммы. 3) Городская хроника. 4) Хроника Волыни и западнаго края: текущія событія и статьи научнаго содержанія. 5) Извѣстія о важнѣйшихъ событіяхъ въ остальной Россіи. 6) Политическое обозрѣніе иностранныхъ Государствъ. 7) Новыя открытія и изобрѣтенія. 8) Библіографическій отдѣлъ. 9) Разныя извѣстія. 10) Биржевыя свѣдѣнія. 11) Свѣдѣнія о разныхъ подрядахъ и торгахъ, по преимуществу въ предѣлахъ Волынской губерніи. 12) Разныя объявленія частныхъ лицъ, казенныхъ и общественныхъ учрежденій и 13) Фельетоны.

Подписка принимается въ городѣ Житомирѣ, въ конторѣ Редакціи.

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА:

	На годъ	На полгода	На три мѣсяци
Для городскихъ подписчиковъ, безъ доставки и пересылки	3 р. 30 к.	1 р. 80 к.	1 р.
Съ доставкою на домъ	3 р. 50 к.	1 р. 90 к.	1 р. 10 к.
Для иногородныхъ съ пересыл.	4 зр.	2 р. 20 к.	1 р. 20 к.

Вмѣсто мелкихъ денегъ допускается приложеніе почтовыхъ марокъ.

Иногородные подписчики на перемѣну адреса приплачиваютъ къ подписной цѣнѣ 20 коп.

Издатель **И. И. Коровицкій.**

Редакторъ **К. И. Коровицкій.**

БАТЬКÔВЩИНА

газета посвячена переважно справамъ народу,

зачне ôтъ 1-го Сѣчня 1885 вже VII-ый рочникъ.

Батькôвщина буде въ тôмъ роцѣ мѣстити такіѣ статѣ: 1) статѣ передовіѣ; 2) „Справы поточніѣ", статѣ обговорюючіѣ найважнѣйшіѣ нашіѣ бѣжучіѣ справы; 3) статѣ научно-популярніѣ: правничіѣ, економичніѣ и п.; 4) „Дрôбный правотарь", короткій порадникъ въ справахъ правничихъ; 5) Вѣсти (дописи) зъ краю; 6) Що дѣєся въ свѣтѣ (переглядъ политики внутреннои и заграничнои); 7) Новинки и всячина; 8) Вѣсти господарскіѣ, промысловіѣ и торговельніѣ (особливо цѣны збôжа, рогатои худобы, безрогъ, овецъ, яєцъ и т. п.); 9) повѣстки и поезія (въ фельетонѣ).

Батькôвщина выходитъ що тыждня, въ Пятницю, у Львовѣ и коштує: на цѣлый рôкъ 4 зр., на пôвъ року 2 зр., на четвертъ року 1 зр. Адреса: Администрація Батькôвщины у Львовѣ на улици Академичнôй нр. 8 въ подвôрю.

Въ редакціи Батькôвщины можна дôстати: „Рускій правотарь народный": 1) О опѣкунахъ и кураторахъ, цѣна 12 кр., съ пересылкою 14 кр.; 2) Новый податокъ грунтовый 30 кр., съ перес. 35 кр.; 3) Войскова такса 10 кр., съ пер. 12 кр.; 4) О пожичкахъ 25 кр., съ пер. 30 кр.; 5) Про вывлащенье пôдъ желѣзницѣ 30 кр., съ пер. 35 кр.; 6) Про выборы до сойму 18 кр., съ пер. 20 кр.; 7) Про выборы до рады державнои 20 кр., съ пересылкою 22 кр.

БРАТЯ ЛЯНГНЕРЫ

у Львовѣ, улиця Галицка, число 16,

поручаютъ:

Сорочки мужескіѣ бѣліѣ, гладкіѣ, по цѣнѣ фабричнôй зр. 1·50, 1·80, 2, 2·50, 2·80 и 3; колоровіѣ „Оксфордъ" по зр. 2·15 и 2·80; нôчніѣ (гупульскіѣ) по 2·50.
Сорочки для хлопцѣвъ бѣліѣ, только въ одинôмъ знаменитôмъ родѣ по зр. 1·50.
Калисоны зъ „Calico" домашнои роботы по зр. 1·20, 1·40 и 1·60.
Ковнѣрики штука по 20, 23 и 25 кр. Тузинъ по зр. 2·40 до 2·80.
Маншетъ пара 35, 40 и 45 кр. Тузинъ зр. 4 до 5.
Хустки до носа ôтъ 15 до 60 кр. штука, шовковіѣ 75—1·50.
Скарпитки бѣліѣ и колоровіѣ, пара ôтъ 15 кр. до 1·50 зр. Въ тузинѣ дешевше.
Хустки до шиѣ шовковіѣ и вовняніѣ ôтъ кр. 95 до зр. 7·50.
Краватки въ найбôльшôмъ выборѣ, **шлейки, спинки, щѣтки, гребенѣ, брытвы.**
Рукавички всякого рода, власного выробу, **пуляресы, пушки на тютюнъ, паперцѣ до цигаретъ** и т. п.
Цилиндры складаніѣ (chapeaux claques) тибетовіѣ зр. 5·50, атласовіѣ зр. 9
Кафтаники, сподиѣ и **скарпитки** бавовняніѣ, вовняніѣ, фланелевіѣ и шовковіѣ, такожь проф. Єгера
Камизельки волôчковіѣ съ рукавами и **панчохи** до полёваня.
Пантофлѣ, мешты и **чоботы** фильцовіѣ, **пледы, коцики** англійскіѣ.
Камашѣ фильцовіѣ, мужескіѣ, пара зр. 1·50, высокіѣ зр. 2·20.
Штиальны, камашѣ шкôрянніѣ до полёваня и до к[illegible]ня, пара зр. 3·50—6.
Шапки зъ футра и сукна, шапки раннѣ **фесы** турецкіѣ по зр. 1·80.
Парасолѣ бавовняніѣ, вовняніѣ и шовковіѣ ôтъ зр. 1·20 до 10.
Плащѣ гумовіѣ въ рôжныхъ родахъ ôтъ зр. 10·50 до 28.
Калошѣ мужескіѣ, высшіѣ пара 4 зр., низшіѣ 3 зр., — дамскіѣ высшіѣ 3·50 зр., низшіѣ 2·80 и 2·50 зр.
Перфумы, мыла, колоньска вода, пудеръ и т. п. 1253 (9—12)

Запрошенье до предплаты на литературно-наукове письмо

„ЗОРЯ"

вразъ съ Библіотекою.

За часъ пятилѣтного существованя здобуло собѣ се письмо широкій кругъ читателѣвъ такъ въ австрійскôй якъ и закордоньскôй Руси, згромадило поважне число рускихъ литератôвъ коло себе, — розбудило и скрѣпило литературне движенье въ нашôмъ краю и причинилося богато до любови и плеканя рôдного слова.

Въ „Зори" мѣстились такъ оригинальніѣ працѣ Галицкихъ, Буковиньскихъ и Украиньскихъ писателѣвъ на поли белетристики, исторіи, етнографіи, филологіи и наукъ природныхъ, якъ и переклады працъ знаменитшихъ писателѣвъ славяньскихъ. „Зоря" знакомила такожь своихъ читателѣвъ съ добутками науки и штуки другихъ культурныхъ народôвъ.

Доси брали ласкаву участь при „Зорѣ": Дръ Ис. Шараневичь, дръ Ом. Огоновскій, Денисъ, Ал. Барвѣньскій, Конст. Бобикевичь, Л. Василовичь (Сапогôвскій), Иванъ и Наталь Вахнянины, Гамалѣя (Украинець), Илляр. Грабовичь, Е. Грушкевичь, о. Я. Гудикъ, Евг. Желехôвскій, Корн. Заклиньскій, Ал. Я. Кониській, дръ Ом. Калитовскій, В. Коцовскій, Нат. Кобриньска, о. Дан. Лепкій, Леся (Украинка), Вас. Лукичь, В. И. Маслякъ, Миронъ, о. И. Негребецкій, Нечуй (Ив. Левицкій), С. Недѣльскій, Мих. Подолиньскій, Олена Пчôлка (Украинка), Кл. Поповичь, К. Н. Устіяновичь, Ив. Франко, Гр. Цеглиньскій, дръ Юл. Целевичь, Чайченко, Юлія Шнайдеръ, В. Шухевичь и другіѣ.

„Библіотеки Зорѣ" вышло доси 35 листôвъ, котріѣ мѣстятъ въ собѣ цѣнный матеріялъ белетристичный и науковый. Съ новымъ рокомъ вôйдутъ до Библіотеки: „Ольга Носачѣвна", драматъ Ал. Я. Кониского; „Про море и его чудеса" Дениса; „Исторія литературы рускои", Ом. Партыцкого; „Весѣля въ Борщôвскôмъ", студія етнографична Грушкевича; „Зъ подорожей Пшевальского по середущôй Азіи", Н. Вахнянина; „Тато на заручинахъ", комедія Гр. Цеглиньского; „Зъ житя нашихъ дикихъ звѣрятъ", Ив. Вахнянина; „Исторія Скиту Манявского", дра Юл. Целевича; „Кирилъ и Методій"; „Соколики", комедія Гр. Цеглиньского и др.

„Зоря" буде выходити въ роцѣ 1885 два разы въ мѣсяць кождого 1 и 15 въ пôвтора аркуша вразъ съ Библіотекою въ 3 аркушахъ мѣсячно.

Предплата цѣлорôчна на „Зорю и Библіотеку" выносить 5 зр., пôврôчна 2·50 зр. четвертьрôчна 1·25 зр.

Цѣлорôчніѣ предплатителѣ одержатъ по зложеню цѣлои предплаты зъ горы, премію вартости 1 зр. На преміи призначеніѣ: „Захарь Беркутъ", повѣсть Ив. Франка въ цѣнѣ 1·30 зр.; Три томы оповѣданъ Марка Вовчка — 1 зр.; Повѣсти Н. Устіяновича — 70 кр. (на лѣпшôмъ папери 85 кр.); Оповѣданя Гоголя — 35 кр.; „Марта Борецка", повѣсть истор. — 32 кр.; „О выхованю", пôдручникъ для женщинъ, — 30 кр. и „Провôдніѣ идеѣ въ письмахъ Т. Шевченка" — 35 кр.

Письма до редакціи просимо присылати пôдъ адресою: Ом. Партыцкій, професоръ, ул. Собѣского, ч. 9.; предплату — впростъ до администраціи „Зорѣ" въ печатни тов. им. Шевченка, улиця Академична ч. 8.

Омелянъ Партыцкій, редакторъ. — Комитетъ редакційный: Нат. Вахнянинъ, Дръ Ом. Калитовскій, Мих. Подолиньскій, Петро Скобельскій, Гр. Цеглиньскій, Дръ Юл. Целевичь.

БРИТВЫ

правдивѣ
англійскѣ и швайцарскѣ
по зр. 1·75, 2, 2·50, 3, 3·50, и т д
поручаютъ
Братя ЛЯНГНЕРЫ
у Львовѣ 1252
ул. Галицка ч. 16.

Магазинъ

Ф. КНАУЕРА и Сына

пôдъ „Золотымъ Львомъ"
площадь Капитульна,
поручае въ найбôльшôмъ выборѣ

Обрусы кольоровѣ на 6 особъ разомъ съ серветами въ найновѣйшихъ взôрцяхъ зр. 3 и 3 зр. 50 кр.
Обрусы кольоровѣ по зр. 1·40 и 1·80.
Обрусы бѣлѣ на 6 особъ и ½ тув. серветъ зр. 4 и зр. 4·50.
Обрусы бѣлѣ ôтъ зр. 1·30 и высше.

Серветы бѣлѣ столовѣ
тузинъ по зр 4 и 5 зр.

Серветки малѣ десеровѣ
тузинъ зр. 1·20, 1·50, зр. 2 и высше.
Хустки нитковѣ бѣлѣ туз. зр 2·40.
Хустки нитковѣ бѣлѣ съ кольоровымъ берегомъ туз. зр 3 и высше.
Хустки шовковѣ на шію и т. п. ôтъ 30 кр. до 5 зр. 1261 3—12

Припоручения зъ провинціи выконуются оборотною почтою.
За добрету и тревалôсть ручится.

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ
во Львовѣ, при ул. Коперника ч. 6, мае честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Вч. Духовеньству свою
РОБÔТНЮ
МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ
пôсля найновѣйшои моды, въ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавѣ взгляды Вис. П. Т. Публики и Вся. Духовеньства, поручаеся ласкавому покровительству.
Всѣ ласкавѣ замовленя выконуются въ найкоротшôмъ часѣ.
995 (13—12)

Bartnictwo

czyli hodowla pszczół dla zysku, oparta na nauce i wielostronnem doświadczeniu napisał
Dr. **T. Ciesielski**

выйде въ шестимѣсячныхъ зошитахъ въ 28 до 30 аркушѣвъ друку съ 200 дереворытами.
Теперь выйшовъ вже зошитъ I, котрый коштуе 60 крейцарôвъ.
Въ дорозѣ предплаты коштуе цѣла праця 3 зр. — Цѣна книгарска буде значно пôдвысшена. Листа пренумераторôвъ буде оголошена въ послѣднôмъ зошитѣ. Грошѣ належитъ присылати пôдъ адресою: **Administracya Bartnika; Lwów.** (9—10)

По зниженôй цѣнѣ!
Украиньскѣ гетьманы
Иванъ Виговскій
та
Юрій Хмельницкій
Ивана Левицкого (Нечуя).
(Правопись фонетична.)
Можна дôстати по зниженôй цѣнѣ 20 кр. (съ пересылкою 25 кр.) за примѣрникъ, за посредствомъ „Дѣла" и другихъ рускихъ часописей. 1214 (6—?)

Велика партія останкôвъ сукна

(3 до 4 метры)
у всѣхъ краскахъ, на одягъ мужескѣ, на загортки, жѣночѣ мантлѣ ôтъ дощу, на жѣночѣ плащѣ — розсылае за послѣплатою **за останокъ по 5 гульд.**
L. Storch, Brünn.
Останки не до вподобы принимаеся назадъ. Взôрцѣ высылаются по присланю 10-крейцаровои марки.
1251-39-53

На святый вечеръ и Новый рôкъ
поручае
переплетниче заведенье, складъ паперу, приборôвъ шкôльныхъ до писаня, рисованя и мальованя

В. КУЧАБИНЬСКОГО

у Львовѣ, улиця Театральна ч. 10

великій складъ молитовникôвъ переплетеныхъ въ аксамитъ, шкôру, полотно, гебанъ, кôсть слоневу и т. д.; споминки и альбомы переплетенѣ въ шкôру, плюшь, полотно и т. д., ôттакъ великій добôръ пуляресôвъ и портмонетокъ, несесерокъ, рамокъ и рамъ великихъ; дальше паперу листового Fantasie съ буквами и рôжными означами и прикрасами въ дуже великôмъ выборѣ; книги рахунковѣ, торговельнѣ и до копіованя листôвъ. Паперъ канцелярійный риза 500 аркушѣвъ по 1·30 зр., 1·80 зр., 2 зр., 2·60 зр.; зошиты шкôльнѣ за 100 штукъ по 60 кр.; билеты визитнѣ, скоропрасовѣ по 50 и 60 кр. и высше; литографованѣ по 1·20 зр., 1·30 зр. и т. д.; ордеры котильоновѣ и въ загалѣ всякѣ выробы зъ паперу.

Маючи велику робôтню переплетничу, уряджену на спосôбъ заграничный, пріймаю всѣлякѣ роботы входячи въ кругъ моеи робôтнѣ, а именно ôтъ найкрасшихъ до звычайныхъ брошуръ, евангелія, апостолы и т. д., переплѣтаю въ перехорошѣ переплеты по дуже низькихъ цѣнахъ. Въ моѣй робôтни выконую також растрованье книгъ торговельныхъ. Замовленя зъ провинціи залагоджую оборотною почтою, а за опакованье не числю нѣчого. Поручаючись ласкавôй памяти П. Т. рускои публики остаюсь съ поважаньемъ **В. Кучабиньскій**
1273 1—? у Львовѣ ул. Театральна ч. 10.

„ПОРВАЛАСЬ НИТКА!"

Комедія на 4 справы.
Написавъ **Олександеръ Я. Кониській.**
Цѣна 30 кр. а. в.
Въ м. VIII-цѣ, сторôнъ 73. — Набути можна черезъ Редакцію „Дѣла". Съ высылкою по-за Львôвъ 32 кр. за примѣрникъ.

5 килевѣ

БОЧÔВКИ ВИНА

поручае
ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1257 (4—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1	бочôвка	Гегеляйского столового .	2 зр. 10 кр.
1	„	Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр. и	2 „ 50 „
1	„	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр.
1	„	Самородного вытравного .	4 зр. 30 кр.
1	„	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „

Повысше наведенѣ цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особнето тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровѣ добрѣ, натуральнѣ и лучшѣ вина якъ зъ Вершецъ, и проситъ о ласкавѣ замовленя.

АЦЕНДА

австро-французске товариство убезпеченъ ôтъ елементарныхъ шкодъ и припадкôвъ.	австро-французске товариство убезпеченъ на ренты и житье.

ДИРЕКЦІЯ
Вѣдень I, Wipplingerstrasse, 43.

Акційный капиталъ:

2,400.000 зр. въ золотѣ.	2,400.000 зр. въ золотѣ.

концессіонованe декретомъ ц. к. министерства внутрѣшныхъ дѣлъ зъ дня 21 цвѣтня 1882 р. п. 3961.

Убезпечае: церкви, школы, приходскѣ, громадскѣ и сельскѣ будынки ôтъ огню, збôжье ôтъ огню и граду.
Выплаченѣ шкоды за рôкъ 1883 выносятъ 2,992.952 зр. 02 кр.
Узысканѣ премін за рôкъ 1883 выносятъ 5,317,544 зр. 64 кр.
Уплачена 5% провизія Народному Домови Заступн. у Львовѣ ôтъ рускихъ полисъ выносить 10.000 зр.

Убезпечае на житье людей у всѣхъ можливыхъ комбинаціяхъ, якъ: на случай смерти, пережитя, на ренты и посаги пôдъ дуже користными и приступными условіями.

1220 5—5

Убезпеченя принимаютъ: Заступництво у Львовѣ и численнѣ Агентуры по провинціи.

Товариство цѣс. кр. уприв. желѣзницѣ Львôвско-Черновецко-Ясскои.
(Линія австрійскѣ)

Ч. 27405/V.

Достава рôжныхъ матеріялôвъ.

На рôкъ 1885 розписуеся за офертами достава цементу, вапна цементового, огнетревалои цеглы, вугля ковальского и коксу, також выробôвъ желѣзныхъ, сталевыхъ, металевыхъ, ткацкихъ, вовняныхъ, мотузовыхъ, щôткарскихъ, каучуковыхъ, шкôряныхъ и скляныхъ, на послѣдокъ тапетъ, воску, скрутлѣвъ восковыхъ (сточкôвъ), смолоскипôвъ, товщу, покостôвъ, красокъ и инншихъ вытворôвъ хемичныхъ.

Оферты ôтповѣдно остемплёванѣ, опечатанѣ и заосмотренѣ написею „оферта на доставу рôжныхъ матеріялôвъ", **треба внести найдальше до 3 Сѣчня 1885 р. години 11-ои передъ полуднемъ** до заряду головного у Вѣдни (I. Elisabethstrasse 9), комитету управляючого въ Букарештѣ (Strada Scaunele 49) або дирекціи руху у Львовѣ або Ясахъ; рôвночасно же, однакожь окремо зложити при касѣ одного зъ наведеныхъ мѣсць вадіюмъ въ высотѣ 5% вартости предкладанои доставы.

Близшѣ постановы лицитаційнѣ, выказы маючихъ-ся доставити матеріялôвъ, якъ також условія доставы, можна переглянути и получити въ зарядѣ матеріялôвъ у Вѣдни, Букарештѣ, Львовѣ и Ясахъ або також за зложеньемъ почтовои належности можутъ бути присланѣ на означене мѣсце.

Вѣдень, въ грудни 1884. 1228 1—1

Рада завѣдуюча.

БРОШУРА КОРНИЛА Н. УСТІЯНОВИЧА

М. Ѳ. РАЄВСКІЙ И РОССІЙСКІИ ПАНСЛАВИЗМЪ

продаєся въ друкарни Товариства имени Шевченка по 80 кр. за примѣрникъ; съ пересылкою почтовою по 85 кр.
К. Беднарскій, накладчикъ **ул. Академична, ч. 8.**

НА СВЯТА

проситъ о найскорьѣйшѣ замовленя

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли и Тернополи

на

Вино въ 4-литровыхъ барывкахъ по 80 кр., 90 кр., 100 кр. за литру; також дешевше: по 70 кр., 60 кр. и 50 кр. (барывку числится 50 кр.) Въ фляшкахъ ôтъ 50 кр. почавши за фляшку и высше.
Мѣдъ питный, славно звачого выробу за литръ 100 кр.

Мѣдъ-патока . . .	за кил.	60 „
Сливки угорскѣ		40 „
Повила власного чистого выробу		32 „
Орѣхи волоскѣ		34 „
„ турецкѣ довгѣ		80 „
„ „ круглѣ .		50 и 60 „
Мигдалы . . .		120 и 130 „
Розинки султаньскѣ .		56 и 68 „
„ великѣ съ кôстками		56 и 64 „
„ чорнѣ дрôбнѣ . . .		52 „
Фиги султаньскѣ . .		70 и 80 „
„ у вѣнци . . .		по 44 „

Дактелѣ . . . за кил. по	90 кр.
„ Мароканьскѣ . .	160 „
Цикату найлучшу . . .	170 „
Аранцини	140 „
Оплатки грубѣ по 1 кр., за 100 шт.	90 „

Чай К. и С. Поповыхъ въ Москвѣ въ оригинальныхъ ¼-фунтовыхъ пачкахъ по 65, 70, 80, 100 и 120 кр.
— иншѣ по 150, 250, 350 и 500 кр. за 1 ф.
— высѣвки по 120, 140 и 165 кр. за 1 ф.
Оселедцѣ шкотскѣ великѣ по 12 кр. за пару, меншѣ по 10 кр. при высылцѣ 5 кил.
Оселедцѣ Голендерскѣ великѣ по 12 кр. за штуку.
Сардины россійскѣ, барылки по 170—200 кр.
Горѣхи всякого рода.
Дрôжджѣ Мавтнера найлучшѣ по 1 зр. 20 кр. за кил.

Свѣтло церковне

при высылцѣ просто зъ фабрики по 92 зр. за лучшѣ, по 84 зр. за гôршѣ сортъ ôтъ 100 кил. кромѣ транспорту. Скринка даромъ. Найменша высылка 30 кил. — Можутъ бути розличнои величины свѣчки, зауважити однако мусимо, що дво и три-фунтовѣ, пакованѣ съ короткими, особенно столовыми, часами въ транспортѣ ломатся при неотвѣтнôмъ обходженю.

При замовленяхъ упрашаемо выразно подати, чи свѣчки маютъ бути церковнѣ, чи столовѣ. Столовѣ суть (4, 5, 6, 7, 8 на фунтъ) коротшѣ и грубшѣ, звычайно до паукôвъ уживанѣ або на прилѣпки.

(На свѣтло, зъ фабрики прямо высылане, треба чекати зо два тыждѣ. Особливо передъ Святами фабрики занятѣ). Свѣтло зъ фабрики **„Apollo"** (найлучшои, но и найдорожшои) числится по 96 зр. ôтъ 100 кил. На высылку треба довше чекати.

Свѣтло изъ складôвъ зачисляеся дорожше, бо транспортъ, процентъ и всякѣ выдатки треба дочислити.

ЦВѢТЫ НА СВѢЧКИ ЗЪ МАТЕРІИ; пара по 1 зр. 20 кр., паперовѣ по 80 и 100 кр.
КАДЫЛО МѢШАНЕ по 70 кр. за кил. 1208
ВÔСКЪ ЖОВТЫЙ при бôльшôмъ ôтборѣ по 1 зр. 50 кр. за кил.

Календарѣ, молитвословы, образки Святыхъ

получити можна на складахъ **въ Станиславовѣ и Перемышли.**

На всякѣ предметы зъ **хиньского срѣбра** зъ торговлѣ Christian-а принимае замовленя и посередничитъ Народна Торговля у Львовѣ.

ÔТОЗВА

до ВПоважаныхъ Комитетôвъ парохіяльныхъ, Радъ шкôльныхъ мѣсцевыхъ, до Свѣтлыхъ Зверхностей громадскихъ и Настоятелѣвъ обшарôвъ двôрскихъ.

Зô взгляду на надходячу теперь пору укладаня буджетôвъ громадскихъ, шкôльныхъ, парохіяльныхъ Товариство взаимныхъ убезпечень въ Краковѣ пригадує справу асекураціи ôтъ шкôдъ огневыхъ церквей, костелôвъ, шкôлъ и всякихъ забудовань удержуваныхъ коштомъ конкуренціи публичнои.

Хотячи прійти въ помôчь сторонамъ, конкуруючимъ въ тôмъ дѣлѣ, Товариство взаимныхъ убезпечень въ Краковѣ отвираѥ съ днемъ 1 сѣчня 1885 при своѣй Репрезентаціи львôвскôй осôбный ôтдѣлъ **для безпосередного** убезпечуваня будынкôвъ ерекціональныхъ. Громадамъ, конкуренціямъ парохіяльнымъ и шкôльнымъ, котрй подавали-бы до асекураціи: церкви, костелы, школы и будынки парохіяльнй черезъ львôвску Репрезентацію, будемо ôтчислювати 4% рабату ôтъ низше выказанои оплаты асекураційнои.

Задатокъ на кошть убезпеченя будынкôвъ ерекціональныхъ вразъ съ ихъ внутрѣшнымъ урядженьемъ выносити буде ôтъ кождыхъ 100 зр. убезпеченои вартости рôчно:

I. Ôтъ церквей, костелôвъ и приборôвъ до службы Божои належачихъ: ôлтарѣвъ, образôвъ и т. п. такожь шкôлъ и уряджень шкôльныхъ:

а) будованыхъ зъ дерева и крытыхъ гонтами	54 кр.
б) мурованыхъ, гонтами крытыхъ, або деревяныхъ пôдъ дахомъ огнетревалымъ зъ блихи чи дахôвки	36 кр.
в) мурованыхъ пôдъ дахомъ огнетревалымъ	18 кр.

II. Ôтъ будынкôвъ парохіяльныхъ:

а) мурованыхъ або деревяныхъ, соломою крытыхъ	84 кр.
б) деревяныхъ, гонтами крытыхъ	64 кр.

Крôмъ высше згаданого 4% рабату просимо увзгляднити, що Товариство взаимныхъ убезпечень **звертае убезпеченымъ съ кôнцемъ кождого року цѣлу позôсталôсть,** котра въ послѣдныхъ пяти лѣтахъ выносила що найменше 27%, т. є. **бôльше якъ четверту часть внесеныхъ оплатъ.** Дочисливши до того звороту згаданый 4-процентовый рабатъ, покажеся, що дѣйстна оплата выносити буде вже въ другôмъ роцѣ и въ дальшихъ лѣтахъ треваючого убезпеченя:

I. Ôтъ церквей, костелôвъ и шкôлъ съ внутрѣшнымъ урядженьемъ:

а) будованыхъ зъ дерева, пôдъ гонтами	по 38 кр. ôтъ 100 зр.
б) мурованыхъ гонтами крытыхъ або деревяныхъ пôдъ бляхою або иншимъ огнетревалымъ покрытьемъ	по 25 кр. ôтъ 100 зр.
в) мурованыхъ пôдъ дахомъ огнетревалымъ	по 13 кр. ôтъ 100 зр.

II. Ôтъ будынкôвъ парохіяльныхъ:

а) деревяныхъ або мурованыхъ пôдъ соломою	по 59 кр. ôтъ 100 зр.
б) деревяныхъ пôдъ гонтами	по 45 кр. ôтъ 100 зр.

Черезъ першй три лѣта оплачуєся при убезпеченяхъ новыхъ ôтъ кождого риньского задатку по 10 кр. на фондъ резервовый, а крôмъ того стемпель ôтъ полисы асекураційнои пôсля скалѣ II-ои. Громадамъ або конкуренціямъ, котрй бы того жадали, можемо тую оплату розложити на 6 лѣтъ по 5% рôчно замѣсть на 3 роки по 10% рôчно.

Канцеляріямъ громадскимъ и парохіялънымъ и зарядамъ шкôльнымъ, котрй-бы того зажадали, перешлемо друки и информаціи для уложеня внесень на убезпеченье. Удаватись въ тôй справѣ треба пôдъ адресою: **„Репрезентація Краковского Товариства взаимныхъ убезпечень у Львовѣ, улиця Гетманьска“.** Кореспонденція въ языцѣ рускôмъ або польскôмъ, якъ кому догôднѣйше.

Товариство взаимныхъ убезпечень не єсть обчислене на зыски, бо пôсля статутôвъ своихъ єсть обовязане цѣлу надвыжку доходôвъ, яка останесь єму по вынагородженю пошкодованыхъ членôвъ и по покрытю коштôвъ заряду, въ слѣдуючôмъ роцѣ убезпеченымъ **звертати.** Числимо отже на то, що Пресвѣтле Духовеньство обохъ обрядôвъ католицкихъ, Учительство, Зверхности громадскй и цѣле Свѣтле а о добро публичне дбаюче Обывательство зволитъ прихильно вспирати справу убезпеченя ôтъ огню будынкôвъ ерекціональныхъ въ нашôмъ Товариствѣ, одинокôмъ нынѣ **краєвôмъ** закладѣ асекураційнôмъ.

Кракôвъ, дня 20 грудня 1885.

1272 (1—3)

ДИРЕКЦІЯ ТОВАРИСТВА ВЗАИМНЫХЪ УБЕЗПЕЧЕНЬ ВЪ КРАКОВѢ.

А. Милєскій. М. Лемпковскій. Г. Кепковскій.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 142. Львôвъ, Вторникъ 11 (23) грудня 1884. Рôчникъ V.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы кромѣ рускихъ святъ) о 4-ôй год. попол. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей" выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣднього дня кождого мѣсяця.
Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 44 улицѣ Галицкои.
Всѣ листы, посылки и рекламаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакція и администрація „Дѣла" Ч. 44 ул. Галицка.
Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.
Поодиноке число стоитъ 12 кр. а. в.
Оголошения принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. отъ одной строчки печатнои.
Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ отъ порта.
Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи часописи „Дѣло" ул. Галицка Ч. 44.

Предплата на „Дѣло" для Австріи:	для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.	на цѣлый рôкъ . . 12 рубл
на пôвъ року . . 6 зр.	на пôвъ року . . . 6 рубл
на чверть року . . 3 зр.	на чверть рок. . . 3 рубл
съ дод. „Библіотеки":	съ дод. „Библіотеки":
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.	на цѣлый рôкъ . . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 зр.	на пôвъ року . . . 8 рубл
на чверть року . . 4 зр.	на чверть рок. . . 4 рубл
на самъ додатокъ:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—	на цѣлый рôкъ . . 5 рубл
на пôвъ року . зр. 2·50	на пôвъ року . . . 2 50кр
на чверть року . зр. 1·25	
Для Заграниці, кромѣ Россіи:	
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.	
на пôвъ року . . . 7·50 зр.	
на чверть року . . . 3·75 зр.	
съ дод. „Библіотеки:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр.	на цѣлый рôкъ . . 6 зр.

Просимо о швидке ôтновленье предплаты на „Дѣло" и „Библіотеку найзнаменитшихъ повѣстей" на р. 1885 и о присылку залеглостей за рôкъ 1884.

Рада мѣста Львова

на засѣданю зъ дня 22 л. грудня ôтступила ôтъ рекурсу до трибуналу административного противъ розпорядженя министерства просвѣты зъ дня 9 вересня с. р. до ч. 16427, нормуючого, щобы мѣсто Львôвъ на пôдставѣ уставъ краевыхъ шкôльныхъ зъ дня 2 мая 1873 и розпорядженя министеріяльного зъ дня 28 л. грудня 1882 р. **заснувала окрему чотырекласову школу съ рускимъ языкомъ выкладовымъ.**

Тымъ чиномъ цѣла справа остаточно вже полагоджена и Рада мѣста Львова приступитъ небавомъ до ôтлученя паралельокъ рускихъ при школѣ Пирамовича и заснованя окремои рускои школы у Львовѣ, здаесь пôдъ назвою „школа имени Шевченка".

Економична пôдвалина.

Коли 1880 року дръ Дунаевскій обнявъ теку финансôвъ въ министерствѣ гр. Таффе, то першимъ дѣломъ его було сотворити для задуманои нимъ финансовои политики солидну пôдвалину, котра-бъ уможливила правительству не тôлько вымотатися въ фатального дефициту буджетового, але также вырватися въ пôдъ залежности ôтъ нѣмецко-жидôвскихъ капиталистôвъ, т. е. Ротшильдôвъ и ихъ конфратерніи. Въ тôй цѣли вôйшовъ ôнъ въ переговоры съ парижскою Union générale заглядомъ заснованя за французскѣ грошѣ великого „Банку для краѣвъ коронныхъ" у Вѣдни съ основнымъ фондомъ 100 миліонôвъ франкôвъ (40 мил. зр.), въ котрыхъ половина мала бути вложена заразъ же при основаню, а друга половина слѣдуючого (1881) року. При помочи того банку мали бути переводженѣ попередъ всего чисто биржевѣ интересы, якъ емисія рентъ, ескомтъ облигацій державныхъ и загаломъ такѣ транзакціи, котрѣ мали-бъ на цѣли вменшенье дефициту скарбового и сплату довгôвъ державныхъ. Крôмъ того банкъ сей мавъ служити пôдставою операційною для набутя на власнôсть державы старыхъ або будованя коштомъ державы новыхъ желѣзницъ въ цѣли оживленя комуникаціи и торговлѣ, а затымъ и загального пôднесеня продукціи и добробыту всѣхъ краѣвъ коронныхъ.

Правда, заграничнѣ капиталы, котрѣ треба було звабити до краю, могли бути звабленѣ тôлько добрымъ процентованьемъ. Правда, Union générale вдоволилась нѣбы то дуже низькимъ процентомъ 4%, такъ, що въ австрійскихъ сферахъ финансовыхъ числено на те, що опроцентованье цѣлого закладового капиталу новои институціи обтяжитъ буджетъ заледво 800.000 зр. рôчно, — що очевидно не тôлько буде покрыте користями, якѣ поплывутъ до скарбу въ банку, але що при тôмъ скарбъ буде мôгъ ще й значнѣ потягати користи въ банковыхъ операцій, доконуваныхъ пôдъ урядовою протекціею. Але заразъ же тои осени показалося, що правительство бодай въ части перечислилося. Заразъ по узысканю концесіи „Union générale" для зреализованя 20-миліонового капиталу закладового выпустила 200.000 акцій въ вартости по 250 франкôвъ (100 зр.), уживаючи при тôмъ всѣхъ средствъ рекламы, при чôмъ особливо богато говорено о фирмѣ и гарантіи державнôй новои институціи кредитовои. Курсъ свѣжо выпущеныхъ акцій пôднѣсся страшенно въ гору; акціи номинальнои вартости по 250 франкôвъ розпродано по 425 франкôвъ, т. е. на кожду акцію нагнано по 175 франкôвъ звыжь ей номинальнои вартости, и выручено такимъ способомъ за всѣ акціи не 20 але 37 миліонôвъ зр. (85 мил. фр.). Зъ тыхъ 20 миліонôвъ переслано до Вѣдня яко половину закладового фонду нового банку, а 17 миліонôвъ зр. остались въ касѣ „Union générale" яко чистый зыскъ т. зв. „Gründergewinn". Розумѣеся однакожь, що скарбови австрійскому прійшлось перенити на себе опроцентованье и евентуальне сплаченье и тыхъ дармыхъ 17 миліонôвъ такъ само якъ и одержаныхъ 20 миліонôвъ, и що затымъ вже при першôй половинѣ закладового капиталу краѣ австрійскѣ взяли на свои плечѣ тягарь не 20, але 37 миліоновый, то значитъ, не 800 тысячъ, але 1,480.000 зр. рôчного проценту безъ амортизаціи и администраціи.

Оттакимъ то блыскучимъ pas de deux зачалось финансове ôтродженье Австріи. „Union générale" съ паномъ Бонту на чолѣ затирали руки въ радости, зловивши таку колосальну „золоту рыбку", а ново-заснована институція финансова, щобъ ôтъ разу не зруйнувати себе и покровительствуючого еѣ правительства, мусѣла старатись не тôлько пôддержати курсы своихъ акцій, але выпрубувати ихъ о кôлько можна ще высше. Субскрипція на другу половину закладового капиталу „Ляндербанку" подвоила затымъ первѣстный тягарь. Правда, була се послѣдна транзакція парижского биржевого колосса; швидко ôнъ лопнувъ надувшися черезъ мѣру. Але Ляндербанкъ мало утерпѣвъ на краху пана Бонту, а може бути, що субвенція правительства помогла ему закрыти и позалатувати страты передъ очима свѣта. Можна собѣ однакожь подумати, що институціи заложенôй на такихъ, прямо сказавши, швиндлерскихъ пôдставахъ, мусѣло ходити о все инше, але не о пôднесенье добробыту и продукціи тыхъ краѣвъ, для котрыхъ нѣбы-то зôстала заснована. Противно першимъ и головнымъ интересомъ ей мусѣло бути: высcати въ тыхъ краѣвъ якъ найбôльше сокôвъ для покрытя величезныхъ „Gründungskost"-ôвъ и належныхъ ôтъ нихъ процентôвъ.

Разъ ставувши на тôй похилôй площи, головный филяръ теперѣшного правительства мусѣвъ точитись по нѣй чимъ разъ дальше въ низъ. Ишло о замыленье очей публичности, о заглушенье всякои критики, — отъ и уложено цѣлу систематичну кампанію противъ дневникарства, котре то куповано „mit Sack und Pack", якъ бувшу „Tribüne", то каптовано дрôбнѣйшими „швайггельдами", а попередъ всего заложено великій власный органъ „Wiener Allgemeine Zeitung", котра стояла сотки тысячъ. И справдѣ, на тôмъ поли кампанія Ляндербанкови удалася зовсѣмъ, — дѣяльнôсть его нѣгде майже не стрѣчала критики, акціи его чимъ разъ бôльше йшли въ гору, тымъ бôльше, що навѣть такѣ завзято опозиційнѣ дневники, якъ „Neue freie Presse" и „Wiener Tagblatt" не погорджували бôльшими або меншими коррупціями.

Але на тôмъ дѣло не зупинилося. Коли йшло о переведенье другои точки програмы економичного ôтродженя пôсля плану дра Дунаевского, т. е. о закупуванье давныхъ або будову новыхъ желѣзницъ на рѣчь державы, то ажь ту въ повнôмъ свѣтлѣ показалися фатальнѣ вплывы Ляндербанку. Рада державна мае у насъ, якъ звѣстно, певну ингеренцію въ дѣла желѣзницъ, вже хочь бы для того, що муситъ ухвалювати грошѣ на ихъ заплаченье. Щобъ могчи провадити тѣ дѣла по своему, треба було Ляндербанкови выробити собѣ въ радѣ державнôй певну опору, то значитъ, треба було собѣ купити певне число вплывовыхъ пословъ. А позаякъ въ повнôй радѣ державнôй именно Поляки становлятъ „язычокъ политичнои ваги", а Полякъ бувъ также творцемъ Ляндербанку и Полякъ зôставъ его директоромъ, тожь и не диво, що свôй своего знайшовъ и що репрезентанты „najdzielniejszego i najszlachetniejszego narodu na świecie" не устояли противъ брязчачôй покусѣ. Улягли заразъ въ першôй навинувшôйся справѣ, въ справѣ концесіи на будову галицкои желѣзницѣ Трансверзальнои.

Читателѣ нашѣ въ численныхъ статей „Дѣла" пригадаютъ собѣ подробности тои огидной справы, котрôй подôбну не легко найти въ исторіи швиндлю. Першими жертвами ей упали послы Каминьскій и Вольскій, якъ-разъ тіи, котрѣ ту загляднo ще найменше були виннѣ и котрыхъ ошукано на суму 625.000 зр. Слѣдство судове, заряджене въ тôй справѣ, зôстало опôсля завѣшене (розправа прилюдна була-бы скомпромитувала деякихъ другихъ пословъ); слѣдство парляментарне ще швидше розбилося, бо гр. Таффе не хотѣвъ комисіи предложити нѣякихъ документôвъ. Здавалося, що тая перша хмара проминула щасливо, и правиця, хочь затискала тайкомъ кулаки на Полякôвъ, що такъ тяжко ей скомпромитували, все таки почала була ôтдыхати свобôднѣйше. Але на галицкôй Трансверзалцѣ не скôнчилося.

Истнуюча устава о концесіонованю желѣзницъ локальныхъ дозволяе министрови торговлѣ удѣляти такѣ концесіи, не переносячѣ певнои сумы, безъ дозволу и запытуваня рады державнои. Ото-жь правительство, набувши на свою власнôсть двѣ великѣ желѣзницѣ, захôдну (Westbahn) и Францъ-Іосифа, задумало сполучити ихъ межь стаціями Тульнъ и Санктъ-Пельтенъ линією локальною, выносячою не бôльше якъ 48 километрôвъ довготы. Хочь для одностайнои администраціи для державы було-бъ найкористнѣйше будувати ту линію въ власнôмъ зарядѣ и на свою власнôсть, то прецѣ министеръ давъ концесію на ню — Ляндербанкови. И не досыть того. Въ концесіи сказано надто, що Ляндербанкъ мае право выбудувати въ Вѣдня до Тульна по желѣзници Захôднôй окремѣ торы, — а се вже очевидно змѣняе выглядъ рѣчи; така желѣзница, котра мае можнôсть и задачу перенятн на себе часть руху головнои желѣзницѣ, не може называтись локальною и министеръ не мае права самовладно ей концесіонувати. И ще не конець. Зарядъ на тôй нѣбы то локальнôй желѣзници провадитъ de facto приватне предпріемство, а правительство мае тôлько пôдрядну ингеренцію, отже въ систематичнôй администраціи сполученыхъ желѣзницъ робится по просту дѣра. Въ кôнци концесія каже, що правительство въ данôмъ разѣ може выкупити ту желѣзницю также на свою власнôсть.

Отжежь въ кôнци показалося неможливымъ такѣ шила въ мѣшку утаити. Насамперед выплыла въ Галичинѣ справа т. зв. швайггельдôвъ, роздаваныхъ дневникамъ, а за нею чимъ разъ выразнѣйше почала зарисовуватися и справа кубанôвъ даваныхъ деякимъ посламъ польскимъ, засѣдаючимъ въ радѣ державнôй, поки въ кôнци дневники не повыпечатували судовыхъ протоколôвъ и зôзнань въ занеханого слѣдства, обтяжаючихъ въ дуже негарный спосôбъ попередъ всѣхъ посла Козловского. Се спонукало посла Магга въ лѣвицѣ внести въ радѣ державнôй звѣстну интерпеляцію въ справѣ концесіи желѣзницѣ Трансверзальнои. Рôвночасно съ нимъ другій членъ лѣвицѣ, пос. Найвиртъ, внѣсъ интерпеляцію въ справѣ концесіи желѣзницѣ Тульнъ-С. Пельтенъ. Що обѣ тѣ интерпеляціи и вывязавшѣйся надъ ними дискусіи, съ великимъ жаромъ и талантомъ проваджени лѣвицею, були властиво сконцентрованымъ ударомъ тои жь лѣвицѣ противъ економичнои пôдвалины теперѣшного правительства, т. е. противъ Ляндербанку, о тôмъ и сумнѣватися не можна. Не менше певнымъ есть и то, що правиця, хочь въ голосованю своею бôльшостею пôдткидала всѣ внесеня лѣвицѣ, все таки морально понесла тяжке пораженье. Вырвано ѣй въ рукъ то оружье, котрымъ она доси такъ любила побивати централистôвъ: показъ на биржевѣ швиндлѣ. Доказано ѣй незбитыми и свѣжо горячими фактами, що „kocioł garnkowi przygania, a sam smoli". Факты тѣ на самыхъ Полякôвъ зробили дуже тяжке враженье, довели ихъ майже до розпуки. „Ляндербанкъ упаде, — читали мы недавно въ однôмъ галицко-польскôмъ дневнику, — але пôдъ своими руинами погребе и теперѣшне правительство", т. е. разомъ съ нимъ и неограничене польске панованье.

Чи швидко се наступитъ — годѣ ще сказати; въ справахъ биржевыхъ повно всякого рода несподѣванокъ, такъ що и найбыстроумнѣйшѣ догады хибляютъ. Але що швидше чи пôзнѣйше до того дôйти муситъ, се побачитъ кождый въ повысшого объективного представленя швиндлерскои пôдвалины економичнои. Що намъ Русинамъ въ виду такои надходячои евентуальности дрѣмати не пора, — се чейже кождый и самъ порозумѣе.

Зъѣздъ деканальныхъ ôтпоручникôвъ
епархіи Перемыскои

для нарады надъ асекураціею церквей и будынкôвъ приходскихъ ôтбувся, якъ мы вже згадували, въ Перемышли 4 (16) грудня с. р. На 29 деканатôвъ були ôтпоручники въ 24-охъ.

О 10 годинѣ рано ôткрывъ засѣданье Впр. крыл. Шашкевичъ вступнымъ словомъ и вôзвавъ до выбору предсѣдателя зъѣзду. Зôбръ выбравъ одноголосно его самого. Крыл. Шашкевичъ предложивъ зборови три оферты, якѣ внесли товариства асекураційнѣ: „Славія", „Аціенда" и „Краковске", и пояснивъ, що для вдовичо-сиротского фонду оферта „Аціенды" есть найкористнѣйша. Выбрано комисію ad hoc, котра мала точки угоды съ „Аціендою" пересмотрити и пополудни здати справу зборови ôтпоручникôвъ. До комисіи выбрано оо. Войтовича зъ Судовои Вишнѣ, Грабовеньского зъ Горожанки, Сѣнкевича зъ Чернева, Обушкевича зъ Сандецкого и Подолиньского зъ Ярославского. Комисія черезъ полудне пересмотрила 18 точокъ угоды, а референтъ комисіи о. Войтовичъ на пополудневôмъ засѣданю внѣсъ, щобы оферту „Аціенды" приняти и дати повномочіе комисіи вдовичо-сиротиньского фонду пôдписати на 10 лѣтъ угоду съ „Аціендою". Пôдписанье тои угоды маютъ доповнити: о. Шашкевичъ, яко предсѣдатель вдовичого фонду, а оо. кат. Ю. Желехôвскій, дръ Людкевичъ и Куцерыбъ, яко члены комисіи.

Принята оферта „Аціенды" доси ще не напечатана нѣгде въ повнôй основѣ, — тожь и годѣ о нѣй що сказати. Такъ само нема нѣгде напечатаныхъ офертъ прочихъ двохъ товариствъ „Славіи" и „Краковского", съ котрыми можна-бы порôвнати, на скôлько тіи товариства некористнѣйшѣ предкладали оферты. Загально лишь вѣдомо, що „Аціенда" буде вдовичо-сиротиньскому фондови ôтъ здѣланыхъ на 10 лѣтъ и за першій рôкъ вже въ горы уплаченыхъ убезпеченъ платити $20\frac{1}{2}\%$ провизіи въ горы, але пôдъ условіемъ, що убезпеченя церквей, будынкôвъ приходскихъ, шкôлъ и другихъ будынкôвъ будутъ вплывати не черезъ агенціи „Аціенды", але просто черезъ мѣсцевыхъ священикôвъ. Такъ само обовязуеся „Аціенда" платити фондови 12% ôтъ убезпеченъ на градъ, а $1\frac{1}{2}\%$ ôтъ убезпеченъ на житье, коли тіи убезпеченя будутъ вплывати не черезъ агенціи, але черезъ самыхъ священикôвъ.

Не дати анѣ шелюга!

Зô всѣхъ сторôнъ рускои части краю наша редакція дôстае копіи „okólników do wszystkich zarządów szkół ludowych, выдаваныхъ ц. к. окружными радами шкôльными съ „rozporządzeniem", щобы рускѣ громады вкладали въ буджетъ шкôльный 4 зр. на предплату польскои газетки „Szkoła". Мы вже кôлька такихъ „okólników" напечатали дословно, тожь бôльше вже ихъ не будемо печатати, бо всѣ они бôльше-менше однаковѣ, а по друге само печатанье

ихъ въ часописи не зарадитъ лиху, если самѣ интересованѣ громады, а взглядно мѣсцевѣ комитеты шкôльнѣ не выступлятъ активно, енергично, опираючись на уставы и на ôтповѣдь п. намѣстника на дотычну интерпеляцію рускихъ пословъ въ соймѣ. Коли самъ п. намѣстникъ признавъ, що поступованье окружныхъ радъ шкôльныхъ есть нелегальне, — то громады рускѣ маютъ повне право не дати на „Szkoły“ анѣ шелюга!

Але отъ доносятъ намъ о такôмъ случаю въ тôмъ дѣлѣ. Мѣсцева рада шкôльна въ Дмитрю пôдъ Щирцемъ не вставила въ прелиминарь 4 зр. на „Szkoły“, — то львôвска окружна рада шкôльна вставила въ уриду громадѣ Дмитрье 5 зр.! Якъ бачимо, у насъ можутъ дѣятися навѣть такѣ рѣчи!

Яка жь супротивъ того рада? — Рекурсъ до ц. к. краевои рады шкôльнои. Рекурсъ такій мусить бути залагодженый въ користь громады! Тôлько не засыпляймо дѣла, не будьмо байдужными на нашѣ покривдженя!

Справозданье зъ загального збору тов. „Рускихъ Дамъ“ у Львовѣ.

Дня 2 (14) грудня ôтбувся загальный рôчный збôръ членôвъ тов. „Рускихъ Дамъ“.

Выдѣлъ управляючій въ минувшôмъ роцѣ здавъ зôбранымъ членамъ справозданье зъ своеи дѣяльности, якъ такожь зъ доходôвъ и розходôвъ.

Потôмъ слѣдували выборы до нового выдѣлу: Предсѣдателькою выбрана п-ѣ Алексѣя Геровска, секретаркою п-ѣ Павлина Леонтовичева, а до Выдѣлу п-ѣ: Іосифа Поляньска, Киркирова, Марія Сивулякова, Амалія Леонтовичева, Фелина Огоновска, Анна Шараневичева, Іосифа Зарепичева, Катерина Ковальска, Людвика Площаньска, Юстина Ничаєва, Евгенія Лепка и Евгенія Павенцка. На найблизшôмъ засѣданю Выдѣлу выбранѣ: мѣстопредсѣдателькою п-ѣ Площаньска, касіеркою п-ѣ Поляньска, референткою запомогъ п-ѣ Огоновска, контролоркою п-ѣ Павенцка, а ревидентками касы: п-ѣ Іосифа Вахнянинова и Анна Вѣнцковска.

Понеже благотворительна цѣль сего товариства есть кождому Русинови звѣстна, протое занимаючимъ буде прочитати въ короткости результатъ стану касы товариства и розпоряджуваня грôшми.

Капиталъ зъ 1883 року въ книжкахъ щадничахъ выноситъ . . .	1.640 зр. 89 кр.
Въ протягу 1884 р. вплынуло до касы зъ членьскихъ вкладôвъ, дарôвъ и рôжныхъ предпринять товариства . . .	562 „ 07 „
Ôтсотки ôтъ капиталу .	99 „ 05 „
Разомъ представляєся станъ касы	2.302 зр. 01 кр.
Выдалося на запомоги и иншѣ выдатки	451 „ 07 „
Капиталъ выноситъ .	1.850 зр. 94 кр.

Запомоги ôтъ товариства „Рускихъ Дамъ“ въ часѣ ôтъ 2 (14) грудня 1883 до 2 (14) грудня 1884 р. одержали: Елеонора Глинковска 18 зр., Юлія Шашкевичева 10 зр., Аполонія Гоцка 10 зр., Александра Тучапска 20 зр., Келестина Яворска 10 зр., Софія Киндей 6 зр., Марія Поховска 24 зр., Францишка Лозиньска 3 зр., Єлена и Ядвига Дольнѣ 4 зр., Катерина Йонасъ 2 зр., Іоанна Левицка 19 зр., Катерина Кунцельманъ 2 зр., Марія и Емилія Витковицкѣ 10 зр., Константія Малицка 5 зр., Іосифа Федакъ 9 зр., Анна Ковальска 3 зр., Ольга Кирчова 7 зр., Марія Лисиньска 9 зр., Єлена Владычинъ 4 зр., Евгенія Калиновичь 5 зр., Іоанна Витковицка 10 зр., Катерина Лозиньска 4 зр., Теофиля Гречаньска 5 зр., Олимпія Гарлендеръ 5 зр., Антонина Потурай 4 зр. Кромѣ тыхъ одноразовыхъ запомогъ товариство удѣляе вже 4 роки на удержанье Емиліи Желехôвскои, сироты по священику, воспитанницѣ у Василіянокъ въ Яворовѣ 10 зр. мѣсячно, а Іосифѣ Гулинъ, воспитанници у Василіянокъ у Львовѣ по 5 зр. мѣсячно вже другій рôкъ.

Сего року дало товариство „Рускому Касину“ 50 зр. на спôльне закупно сцены для драматичныхъ представленъ въ сали „Нар. Дому“.

Выдѣлъ товариства сожалѣе, що за-для недостачи фондôвъ не може бôльше прошенъ о запомоги заслугуючихъ на увзглядненье корисно рѣшати и тымъ допомагати бѣднымъ учащимъ-ся дѣвчатамъ-сиротамъ, що съ жаромъ стремлятъ до науки, а не маютъ нѣякихъ средствъ до того. Протое Выдѣлъ упрашае нашу Вп. жертволюбиву Публику, щобы благоволила, на скôлько лишь може, прійти въ помôчь пôдписаному Выдѣлови численнѣйшимъ вписуваньемъ въ члены товариства и тымъ дрôбнымъ даткомъ побôльшати доходы, отерти не одну слезу сиротыньску и причинитися до просвѣты межи рускимъ жѣноцтвомъ, що для нашои Руси може на будучность принести дуже хосенный овочъ.

У Львовѣ, д. 7 (19) грудня 1884.

Ôтъ Выдѣлу тов. „Рускихъ Дамъ“.

ДОПИСИ.

Зъ Черновець.

(10-лѣтный ювилей академичного товариства „Союзъ“.) Изъ черновецкихъ рускихъ товариствъ заслугуе академичне товариство „Союзъ“ на увагу рускои публики. Тое товариство есть пôдставою будущои рускои интелигенція, бо въ нѣмъ сполученѣ всѣ рускѣ академики черновецкого университету, котрѣ колись на своихъ становищахъ маютъ стояти на чолѣ нашого народа. Тое товариство обходило въ суботу дня 13 л. грудня ювилей свого 10-лѣтного существованя. На запрошенье „Союза“ явилося згаданого дня о 8 годинѣ вечеромъ значна часть тутешныхъ Русинôвъ и руска молодѣжь въ сали готелю пôдъ „Кронпринцомъ“. Межи присутными зауважали мы: ректора университету дра Вробля, проф. ун. Калужняцкого, предсѣдателя „Рускои Бесѣды“, проф. Пигуляка, судію Вол. Ясеницкого, судію Реваковича, редактора польскои газеты Кулаковского и співъ-редактора офиціяльнои нѣмецкои газеты Еренфельда.

Предсѣдатель „Союза“ п. Воляньскій ôткрывъ вечерокъ отвѣтною промовою, а хоръ ôтспѣвавъ „Миръ вамъ братя“. Потому п. Воляньскій державъ ôтчитъ о 10-лѣтнôй дѣяльности „Союза“. Зъ ôтчиту сего довѣдались мы, що товариство числитъ теперь 20 членôвъ звычайныхъ, 25 почетныхъ, а 16 спомагаючихъ. Дальше пôдчасъ офиціяльнои части вечера були голошенѣ бесѣды. И такъ говоривъ слух. правъ п. Ганкевичь по нѣмецки и взнѣсъ тоастъ въ честь цѣсаря и династіи, а слух. правъ Ферлієвичь такожь по нѣмецки въ честь ректора. Ректоръ ôтповѣвъ хорошою промовою въ нѣмецкôмъ языцѣ и выпивъ въ честь „Союза“. Безперечно найзнаменитша була руска промова судіи п. Тита Реваковича. Въ сѣй мовѣ нашъ патріотъ загрѣвавъ руску молодѣжь до працѣ на народнôмъ поли, вытолкувавъ ѣй користь зъ сповненя обовязкôвъ народныхъ, показавъ молодежи програму дѣланя: „спокôйный розвôй руского народа дорогою цивилизація“, а закôнчивъ свою мову словами Шевченка:

„Свою Украину любѣтъ, —
Любѣтъ ѣи, бо время люте,
За неи тѣло до загину.
За неи душу положѣтъ!“

Хорошу, розумну и горячу промову п. Т. Реваковича принято частыми окликами „славно“ и гучными оплесками.

Всѣ промовы були переплѣтанѣ хорошими спѣвами. Гостѣ другихъ народностей не могли налюбуватися красою рускихъ пѣсней.

Пôдъ часъ вечерка наспѣло много привѣтныхъ телеграмъ. Зô Львова: ôтъ п. Дмитра Вѣнцковского, першого предсѣдателя „Союза“; ôтъ пп. богословôвъ Ступницкого, Лабѣя, Проскурницкого, Биланкевича и п. Площаньского. Зъ Станиславова ôтъ п. Петра Кумановского. Зъ Коссова ôтъ п. Александра Кульчицкого. Зъ Мостара въ Босніи ôтъ п. Струтыньского. Зъ Вѣдня ôтъ дра Стефана Стоцкого. Зъ Кіева двѣ телеграмы: ôтъ п. Григоровича и пп. Димитрія та Юрія Жалковскихъ и Дольницкого. Зъ Брунека въ Тироли ôтъ п. Ив. Семаки. Всѣ тіи телеграмы приняли присутнѣ грôмкими оплесками. Однакожь всѣхъ присутныхъ вразило то, що нѣ одно руске академичне товариство анѣ львôвске анѣ вѣденьске, не привитало нашого „Союза“.

Вечеръ закôнчився о 1 годинѣ въ ночи, а неофиціяльна часть сего вечерка, на котрôй майже всѣ явившіися гостѣ були присутнѣ, тревала ажъ до 3 години рано, коли то всѣ съ найбôльшимъ задоволеньемъ розôйшлися домôвъ. *Т.*

Зъ Тернопôльщины.

(Незвычайне торжество) ôтбулося 18 о. м. въ Денисовѣ. Ученики Впр. о. Витошиньского продукувалися передъ численною публикою зложеною зъ господарѣвъ и господинь денисôвскихъ и зъ численныхъ гостей священикôвъ съ родинами. Продукція ôтбувалася въ обширнôй комнатѣ тамошнои школы. Спѣвано рускѣ квартеты и грано на дутыхъ инструментахъ. Многозаслуженый професоръ Александеръ Барвѣньскій объяснявъ въ приступный способъ, давнѣ громадскѣ порядки на Руси, а п. Корнило Устіяновичь выголосивъ частину своеи поемы „Искоростень“. Здвигъ прислухувався всему съ очевидымъ занятьемъ и цѣлый той декламаторско-музикальный вечерокъ (на селѣ) устроеный на доходъ „Червоного хреста“ выпавъ дуже хорошо. На другій день ôтбувся испытъ ученикôвъ Впр. о. Витошиньского. На нѣмъ выказались ученики, що за 3 мѣсяцѣ працѣ и пожертвованя свого учителя они прійшли до цѣлкомъ достаточного знаня теоріи музики и до безпечного означеня и трафляня голосомъ всякихъ акордôвъ, коли имъ подасться камертонъ. Поступъ такій здивувавъ всѣхъ притомныхъ. Мы переконанѣ, що кождый, хто выйшовъ изъ школы Впр. о. Витошиньского, потрафитъ не тôлько добре по нотамъ спѣвати, але зъумѣе безпечно и другимъ науки спѣву удѣляти. Испытъ той повиненъ всѣхъ насъ дуже радувати, бо ученики о. Витошиньского будутъ розсадниками хорального спѣву въ Галичинѣ, будутъ двигателями величности нашого руского обряду и загальнои спѣвности народа. Дѣло Впр. о. Витошиньского, о. Гузара, о. Крушельницкого и другихъ выглядае на око маловажнымъ; мае однакъ незмѣрену вагу для пôднесеня нашои народности и для убезпеченя нашои церкви. Праця и пожертвованье о. Витошиньского не дадутся нѣчимъ надгородити и описати. Досыть сказати, що якъ бы мы въ кождôмъ повѣтѣ мали таку школу, якъ ôнъ ѣи у себе заложивъ въ Денисовѣ, то за 10 лѣтъ мали-бы мы спѣвъ хоральный по всѣхъ церквахъ, по всѣхъ селахъ були бы спѣвочѣ братства и товариства, а поступъ и уморальненье народу нашого були-бы забезпеченѣ. Честь и слава людямъ, що працюютъ надъ новою пôдоймою убезпеченя рускои церкви и народности!

Зъ Сянôцкого Пôдгôря.

(Слава нашои околиць. Покривдженье селянъ при експропріяціи грунтôвъ пôдъ желѣзницю Трансверзальну. Взôрцева сянôцка гимназія. Школы народнѣ и неоцѣненый инспекторъ. Чого намъ не достае?)

II. По довгихъ заходахъ и выжиданяхъ дôждався въ кôнци Сянôкъ гимназіи, въ котрôй до теперь есть 5 клясъ. Чувъ я неразъ въ Сяноцѣ и въ околици, що сянôцку гимназію называютъ самѣ пп. професоры „взôрцевою“. Довго я не мôгъ прійти на тое, по якôй причинѣ гимназія сянôцка мае носити назву взôрцевои, бо чейже тая обставина, що студентамъ не вôльно по 7 годинѣ выходити до мѣста и що зô всѣхъ гимназій въ Галичинѣ одна дирекція сянôцкои гимназіи що року найбôльше ученикôвъ за марницѣ выганяе, не змогла-бы таку почестну назву придбати тому науковому заведеню. Въ кôнци добувся я до правдивого жерела — и що-жь думаете, длячого сянôцку гимназію называютъ взôрцевою? Длятого, що въ нѣй руска народнôсть и церковь позбавленѣ прислугуючихъ имъ правъ въ такôмъ степени, якъ въ нѣякôй другôй гимназіи у восхôднôй Галичинѣ; що на гимназіи тôй розвивается и толеруется наша кривда якъ въ жаднôмъ другôмъ науковôмъ заведеню. На доказъ правдивости пониженя рускои церкви и рускои народности, нехай послужатъ слѣдуючѣ факты. Въ сянôцкôй гимназіи есть 60 ученикôвъ Русинôвъ, т. е. 1/4 часть всѣхъ ученикôвъ, а мало що менше якъ 1/3 часть ученикôвъ Полякôвъ. Помимо такъ значного числа ученикôвъ-Русинôвъ, помимо того, що Сянôкъ якъ пôдъ взглядомъ судового подѣлу краю такъ и администраційного належитъ до восхôднои части Галичины; помимо того, що въ Сяноцѣ самôмъ мешкаютъ Русины а околиця Санока въ 3/4 частяхъ Русинами заселена, помимо того въ кôнци, що въ школахъ народныхъ, мужескôй и дѣвочôй, обходятъ свята рускѣ и латиньскѣ и родичѣ ученикôвъ-Русинôвъ домагалися вже по кôлька разôвъ, щобъ и въ гимназіи празновано свята рускѣ, — до теперь въ сянôцкôй гимназіи Русины суть паріясами, сянôцка гимназія не знае и не хоче знати рускихъ святъ! Русинамъ вôльно тôлько такъ празнувати свои свята, якъ жидамъ. Но не досыть на тôмъ. Дирекція сянôцкои гимназіи постаралася о тое, що до сянôцкои гимназіи не доставсь анѣ одинъ професоръ Русинъ, котрый бы схотѣвъ учити руского языка. Гимназія сянôцка мае професора до гимнастики — а для руского языка по що? Рускій языкъ, се певно пôсля мнѣнія дирекціи сянôцкои гимназіи такъ маловажна рѣчь, що шкода о нѣй думати а тымъ менше нею занниматись — и дирекція, выходячи зъ того погляду на науку руского языка, здобулася доперва по уплывѣ трехъ мѣсяцѣвъ ôтъ початку курсу на обвѣщенье, що краева Рада шкôльна позволила ученикамъ учитися руского языка по однôй годинѣ тыжднево и то лише въ двохъ ôтдѣлахъ. Науку руского языка удѣляе катехитъ о. Гнитрикъ съ пожертвованьемъ свого вôльного часу, якій ему по за его занятями яко катехита и священика лишается. Торôкъ було вписаныхъ на науку руского языка до 100 ученикôвъ; сего року, т. е. властиво ôтъ того мѣсяця почавши, бо доперва теперь наука руского языка розпочалася, число тое дуже зменшилося а то зъ того поводу, що высшѣ власти кладутъ рôжнѣ перешкоды науцѣ руского языка въ гимназіи сянôцкôй. Чи-жь можна дивуватися, що ученики не могучи дôждатися для науки руского языка професора, котрый-бы науку того языка систематично мôгъ удѣляти, а потому змушенѣ бôльшу половину курсу ждати, нѣмъ высшѣ власти позволятъ розпочати науку того языка, не ôтносятъ и не могутъ ôтносити великого пожитку зъ науки перерываной и ограниченой до minimum.

Хочу ще зъ иншои стороны ôткрыти образъ тои взôрцевои сянôцкои гимназіи. Она мае свои цѣкавѣ оказы, котрѣ будь що будь и самôй гимназіи певно чести не приносятъ. Маю на думцѣ учителя п. Черного, бо о п. Пшибыльскôмъ не хочу вже писати, — той належитъ хиба до исторіи сянôцкои гимназіи, яко перенесеный до Тарнова. П. Черный, поминувши вже цѣле его нетактовне постпованье въ Сяноцѣ а навѣть карнѣ процесы, не мае такту при веденю молодежи и учитъ ѣи цинизму. Недавно заслабъ пану В. сынъ. П. Черный довѣдавшись о тôмъ пôдъ часъ годины ôтъ ученикôвъ, сказавъ: „Коли бъ умеръ, не було-бы великои шкоды, и вы бы на тôмъ зыскали, бо пôйшли-бъ на похоронъ и не мали пôвъ дня школы“. А коли на таку бесѣду професора ôтозвався одинъ зъ ученикôвъ, що шкода було-бы такого доброго товариша, то зганьбивъ п. Черный ученика словами: „Ты см..., смѣешь ту якесь свое мнѣніє выявляти!“ П. Черный дае такожь доказы своеи нетерпимости супротивъ Русинôвъ и руского обряду. Такъ Русинамъ, сынамъ бѣдныхъ селянъ, радитъ учитися „на дякôвъ“ а не до гимназіи ходити, а разъ навѣть пытався ученикôвъ-Русинôвъ, коли будутъ „на свята засѣдати“. Отъ маете тактъ професора!

У насъ по селахъ, де суть школы съ выкладовымъ языкомъ рускимъ, дѣются нечуванѣ рѣчи. П. Бѣлявскій, инспекторъ шкôльный, Русинъ зъ роду але теперь польскій патріотникъ, обсаджуе посады въ тыхъ школахъ майже переважно учителями Поляками, котрѣ по руски и говорити не умѣютъ. На частѣ жалобы селянъ, що дѣти ихъ при такихъ учителяхъ нѣчого не научатся, що учителѣвъ своихъ навѣть не розумѣютъ, ôтповѣдавъ п. инспекторъ, що они радше повиннѣ бути ему вдячными, що дае случайность Полякамъ не умѣючимъ руского языка научитися его ôтъ дѣтей, а не ему за тое докоры робити. Въ Сяноцѣ суть двѣ школы народнѣ: мужеска и дѣвоча. П. инспекторови належитъ завдячити, що впровадивъ въ обохъ школахъ хайдеровый способъ молитвы. Впередъ часами було чути молитву руску, теперь того вже нема, бо всѣ молятся голосно, и тому то, хто переходитъ въ часѣ молитвы коло шкôлъ народныхъ, чуе все крикъ та рейвахъ, (бо и жиды разомъ молятся), тôлько не чуе молитвы. Бѣдна сянôцка школа народна дѣвоча вже ôтъ кôлькохъ лѣтъ жде и жде на науку руского языка, и якъ нема позволеня въ Рады шкôльнои краевои, такъ нема — чи и се такожь специяльна прислуга п. Бѣлявского. — не знаю.

Не могу не подѣлитися съ Вп. Читателями однымъ найновѣйшимъ ôткрытьемъ п. инспектора, котре, надѣюся, славу его рознесе по цѣлôмъ краю, чого я ему зъ цѣлои душѣ бажаю. Отъ въ чôмъ рѣчь! Длячого бузько не утопится на водѣ? Вы певно думаете, Вп. Читателѣ, що длятого, бо певно нѣколи по великôй водѣ не ходитъ, и я такъ само передше думавъ, но по правдѣ оно не такъ. П. инспекторъ сказавъ выразно въ однôй клясѣ, що бузько длятого на водѣ не утопится, бо мае на пальцяхъ у нôгъ плотвы и може плывати. Се ôткрытье на всякій способъ дуже важне для наукъ природныхъ и надѣюся, що оно само може имя нашого п. инспектора передати въ безсмертну память. Богато мавъ-бы я ще писати о нашôмъ неоцѣненôмъ п. инспекторѣ и ще о однôй особѣ, котра дуже важный мае вплывъ въ веденю справъ ôтносячихъ ся до школы, однакъ на теперь поперестану на короткôй выше поданôй згадцѣ; въ слѣдуючихъ дописяхъ постараюся сплатити совѣстный довгъ...

Въ нашôй околици, якъ то я вже на початку згадавъ, все иде благополучно. О читальняхъ по селахъ въ цѣлôмъ пятимилевôмъ окрузѣ анѣ чути, о якôй-небудь организаціи политичнôй и гадки нема; народъ жіе безъ проводу. Цѣлѣ шайки Гохдорфôвъ и Лефлѣвъ ссутъ бѣдного хлопа до послѣднои каплѣ крови и вылащуютъ зъ-вôльна но систематично зъ предкôвскихъ селитьбъ. „Гіерархія сполечна“ сходятъ на нужду и здается недалекій вже часъ, коли буде можна властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей почислити на пальцахъ.

Єсть въ Сяноцѣ склепъ корѣнный Русина и Мозоловского, якъ на Сянôкъ досыть великій. Зъ початку всѣ Русины зъ околицѣ и цѣла руска интелигенція сяноцка горнулися до него. Теперь вже не то. Тутъ скажемо и що до п. Мозоловского тое, що говорится въ загалѣ о купцахъ христіянахъ: не досыть христіяньскои або ще и рускои фирмы, щобы выдержати конкуренцію съ жидами. Треба ще и цѣною та добротою товарôвъ перевысшити жидôвъ, або бодай на рôвнѣ съ ними стати. Инакше нашѣ купцѣ нѣколи не станутъ твердо на ноги...

Подгôрянинъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ рады державнои.*) Палата посольска рады державнои укôнчила дня 18 а палата пановъ дня 19 н. с. грудня свою дѣяльнôсть передъ феріями рôздвяными. Рада державна зôйдеся на ново доперва 20 н. с. сѣчня 1885 р. На послѣднôмъ засѣданю палаты посольскои внесло правительство додатковый кредитъ на р. 1884 для перебудованя давнои фабрики оружія на будынокъ для медичного выдѣлу вѣденьского. — Президентъ заявляе середъ оплескôвъ палаты, що замѣряе въ день уродинъ цѣсаревои зложити еи желаня палаты. — Ôттакъ предкладае пос. Мезникъ справозданье комисіи податковои о петиціи начальникôвъ громадъ Страшницѣ и Угорскои Островы, що до обовязку громадъ до побираня податкôвъ и мотивуе внесенье комисіи, жадаючо выданя особного въ тôмъ ôтношеню закона. Пос. Матушъ ставитъ внесенье, щобы завôзвати правительство до внесеня предложеня закона що до реформы побору податкôвъ въ загалѣ. За внесеньемъ комисіи говорили послы: Менгеръ и Ганишъ, по чѣмъ палата приняла внесенье комисіи а ôткинула внесенье Матуша. Головнымъ предметомъ нарадъ сего засѣданя было справозданье комисіи податковои о петиціи центрального товариства для промыслу цукрового. Въ имени комисіи внѣсъ пос. Талиржъ, щобы тую петицію переказати правительству до особливого оцѣненя. — Въ дискусіи надъ симъ предметомъ забравъ голосъ пос др. Едвардъ Грегръ, заявляючи, що есть обовязкомъ правительства подати промыслови цукровому помôчну руку. Бесѣдникъ противится внесеню комисіи, котра увзглядняе лишь петицію центр. товариства и жадае, щобы правительству переказати до оцѣненя такожь петиціи 104 ческихъ властителѣвъ цукровыхъ заводôвъ. — Пос. Генера жалуеся на то, що въ дѣлахъ промыслу цукрового много раджено та нѣколи не дискутовано спеціяльно. Законъ зъ р. 1880 бувъ гробомъ промыслу цукрового и бесѣдникъ загаломъ противный контингенсованю податку ôтъ промыслу цукрового. Ôнъ завсѣгды одинаковый мимо обниженя консумціи. Въ виду того стае бесѣдникъ по сторонѣ тыхъ, що препоручаютъ петицію ческихъ и моравскихъ промысловцѣвъ. — Ригеръ пôдноситъ, що небезпеченьство грозитъ не лишь цукровому промыслови, но въ рôвнôй мѣрѣ и рôльництву, звертае увагу на трудности практичнои помочи и препоручае правительству петиціи ческихъ промысловцѣвъ цукровыхъ до особливого увзгляднення. — По промовѣ справоздавця Талиржа, котрый высказавъ, що петиція, котру попирае Грегръ, жадае, щобы скарбъ державный врѣкся 400.000 зр., ôткинула палата внесенье Грегра, а приняла внесенье комисіи. Ôттакъ слѣдувало друге читанье закона о доповненю и змѣнѣ закона зъ р. 1875 що до нищеня филоксеры. — По довшôй дискусіи ухвалено законъ цѣлого проекту комисіи, а ôттакъ приступлено заразъ до третого читаня. — Внесенье пос. Екнера що до змѣны ординаціи выборчои до рады державнои съ побôльшеньемъ числа посолôвъ зъ Вѣдня усунено зъ дневного порядку, а председатель, пожелавши посламъ и министрамъ веселыхъ святъ, закрывъ а радше ôтрочивъ сесію. — На послѣднôмъ засѣданю палаты пановъ (зъ 19 н. с. грудня) зложивъ президентъ Траутмансдорфъ заявленье, що по поводу уродинъ цѣсаревои зложитъ еи въ имени палаты желаня, що палата приняла оплесками. — Зъ дневного порядку слѣдувало читанье закона о судовыхъ практикантахъ. Палата рѣшила ôтослати его до комисіи правничои. Ôттакъ рѣшивши приступити до дискусіи надъ закономъ о локальныхъ желѣзницяхъ и о улегченяхъ податковыхъ при умореваню дрôбныхъ позицій табулярныхъ, приняла палата въ другôмъ и третôмъ читаню оба тѣ законы, якъ также провизорію буджету на р. 1885 и законъ о продовженю стану вымкового въ Далмаціи и въ округахъ судовыхъ вѣденьскôмъ и корнайбургскôмъ. Палата доконала ще выборы до комисій, а пôсля того заявивъ гр. Таффе зъ препорученя цѣсаря, що рада державна ôтложена до 20 н. с. сѣчня.

(*Въ дѣлѣ ческого товариства кредитового*) обѣцяло правительство пôсля информацій „N. fr. Presse“ дати товариству проволоку въ стяганю належного податку въ сумѣ $1\frac{1}{2}$ милiона зр. — За примѣромъ правительства мавъ пôйти также австро-угорскій банкъ и есть надѣя, що и другѣ институціи дадутъ товариству мораторія.

(*Приватна бесѣда Сенія*). Немале враженье зробила въ Угорщинѣ бесѣда, яку новоименованый председатель высшои палаты Сеній выголосивъ оногды, обнимаючи свое урядованье. Коли цѣсарь заименувавъ Сенія, звѣстного начальника умѣренной опозиціи президентомъ высшои палаты угорского сойму, а передъ номинаціею ôтбувалися численнѣ конференціи межи нимъ а председателемъ угорского кабинету Тиссою, думали загально, що одна и друга сторона поробила значнѣ уступки. — Въ приватнôй бесѣдѣ своѣй заявивъ однакожь Сеній, що ôтъ него не жадали нѣякихъ уступокъ, и що ôнъ нѣякихъ не зробивъ а дотеперѣшне его политичне становище зовсѣмъ ему не перешкаджае въ точкахъ, въ котрыхъ ôнъ годится съ Тиссою, съ нимъ спôльно поступати, такъ якъ покликанье его на президента не перешкодитъ ему высказати свою гадку, коли она буде рôжнитися ôтъ поглядôвъ правительства. — Цѣкавый фактъ, що саме теперь, коли Сеній зближается до правительства, зарысовуеся що разъ виднѣйше рôжниця межи Тиссою а Андрашимъ. О опозиційнôмъ становищи гр. Андраши до правительства угорского ходили вже вѣсти на самôмъ початку сегорôчнои сесіи угорского сойму и въ часѣ засѣданъ делегаціи; вѣсти тѣ начинаются теперь справджувати, а першимъ объявомъ змѣны поглядôвъ бувшого министра справъ заграничныхъ въ дѣлахъ внутрѣшнои угорскои политики мае бути становище гр. Андраши супротивъ реформы высшои палаты.

(*Бесѣда дра Юл. Грегра о ôтношеню Чехôвъ до Мадярôвъ*). Въ молодо-ческôмъ клюбѣ въ Празѣ обговорювавъ дръ Юлій Грегръ ôтношенье Чехôвъ до Мадярôвъ и заразъ на початку своеи бесѣды выступивъ противъ поглядôвъ Ригера. — Противъ Мадярôвъ, маютъ Чехи, по думцѣ бесѣдника, два средства, именно: ôтновленье угоды австро-угорскои на ôтмѣннôй основѣ с. е. на основѣ признаня правъ историчныхъ ческои короны и поставленье жаданя найсовершеннѣйшои рôвноправности всѣхъ народностей, входячихъ въ складъ обохъ половинъ державы. Идея народности, говоривъ Грегръ, сильнѣйша ôтъ динамиту, бо высаджуе въ воздухъ цѣлѣ державы; що до дуализму, то нѣякій ческій политикъ не повиненъ его въ теперѣшнôй его формѣ узнати, а нѣякій патріотъ ческій не може на се згодитися, щобы ôтношеня финансовѣ були выдаванѣ Мадярамъ на поталу. — Бесѣда Грегра зробила на Мадярôвъ, розумѣеся, неприятне враженье, а „Pester Lloyd“ розбираючи его бесѣду, заявляе, що Угры обôйдутся безъ ласки Чеховъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Африканьска конференція. III. (гл. „Дѣло“ ч. 133 и 134.) Въ попереднѣшныхъ статіяхъ высказали мы, якѣ причины спонукали кн. Бисмарка взятися за справу африканьскихъ колоній и для чого ôнъ звернувся въ сѣй справѣ впростъ до Франціи. Нынѣ хочемо представити переходъ цѣлои конференціи до найновѣйшого еи стадіюмъ; але тутъ мусимо заразъ сказати, що лишь о стôлько, о скôлько въ загалѣ нарады на конференціи стали звѣстными, бо — якъ мы вже своего часу доносили — постановлено заразъ на першôмъ засѣданю держати цѣлый хôдъ нарадъ въ тайнѣ и подавати о нихъ до публичнои вѣдомости лишь те, що вже конче потрѣбне и нѣякъ не дається въ тайнѣ удержати. Заки-мъ однакожь приступимо до самыхъ нарадъ на конференціи, мусимо ще згадати о появившихъ-ся сими днями актахъ дипломатичныхъ въ справѣ Ангра-Пекеня, котрѣ доказуютъ, якъ зручно кн. Бисмаркъ выкориставъ прикре положенье Англіи и еи безсильнôсть. Коли именно колонисты въ Ангра Пекеня, зажадали ôтъ нѣмецкого правительства опѣки, кн. Бисмаркъ звернувся насампередъ въ дипломатичнôй дорозѣ до Англіи и спытавъ еи, чи она схотѣла-бы взяти въ свою опѣку нѣмецкихъ пôдданыхъ въ Ангра-Пекеня? Англія, занята въ Египтѣ и Суданѣ, занепокоене Боерами на пригôрку Доброи Надѣи, непевна въ Азіи и не маючи спокою у себе дома, ôтказала, що не може сего зробити, але мимо того заявила, що уважае себе въ тыхъ сторонахъ законною посѣдателькою и не допуститъ, щобъ хтось третый до сеи справы мѣшався. На таку ôтповѣдь розпочалася дѣяльнôсть нѣмецкого консуля въ Ангра Пекеня, и тамошнѣ колонисты позыскали опѣку власнои державы. Щобы теперь забезпечитись ôтъ Англіи, кн. Бисмаркъ розпочавъ переговоры съ Франціею, наказуючи рôвночасно звѣстному нѣмецкому подорожникови африканьскому дрови Нахтигаль, щобы дѣлаючи въ Африцѣ въ интересѣ Нѣмеччины, выстерѣгався пильно всего, щобы тамъ могло нарушити права або интересы Франціи. Порозумѣвшись съ Франціею, кн. Бисмаркъ, скликавъ конференцію до Берлина. Въ конференціи взяли участь представителѣ всѣхъ приморскихъ державъ европейскихъ. Нѣмеччину заступали крôмъ кн. Бисмарка ще гр. Гацфельдъ, Бушъ и Куссеровъ; Австрію, гр. Сеченя; Бельгію, гр. Ванъ деръ Стратенъ; Данію, де Виндъ; Испанію, гр. Беномеръ; Сполученѣ Державы, Джонъ А. Кассонъ и Сенфордъ; Францію, бар. Курсель; Англію. Сиръ Едвардъ Малетъ и Арчеръ Крове, торговельный аташе для Европы; Италію, гр. де Льоней и бар. Негри; Нидерланды, Ванъ деръ Говенъ и де Влеме, агентъ нидерляндско-африканьского товариства надъ Конгомъ; Португалію, маркизъ де Пенафіель; Россію, гр. Капнистъ и Домовровъ; Швецію бар. де Биндъ; Туреччину, Саидъ-паша. Конференцію ôткрывъ кн. Бисмаркъ дня 15 падолиста о 2 год. по пол. короткою промовою. Якѣ велися ôттакъ нарады, не звѣстно; звѣстно лишь, що на внесенье италійского представителя гр. де Льоней выбрано председателемъ конференціи кн. Бисмарка, а письмоводителями Рендра, посольского совѣтника при французскôмъ посольствѣ въ Берлинѣ, гр. Вильгельма Бисмарка и дра Шмида, нѣмецкого вицеконсуля. Постановлено ôттакъ взяти пôдъ нараду три головнѣ точки конференціи, именно: свободу торговельну въ краяхъ надъ Конгомъ, управильненье плавбы также и условія, пôдъ котрыми нѣкимъ ще не занятѣ краѣ въ Африцѣ, можутъ бути занятѣ. Ще заки-мъ конференція зôбралася въ Берлинѣ, приготовила Португалія протестъ, въ котрôмъ доказуе свое право до уйстя рѣки Конго и каже, що всѣ державы крôмъ Англіи признавали еи се право. Протестъ досыть неврочно покликуесь ôттакъ на ôтозвы рôжныхъ газетъ и кôнчится на послѣдокъ тымъ, що Португалія сподѣвается, що конференція признасть также и еи право надъ Конгомъ, за те она признае всѣмъ державамъ свобôдну торговлю тамъже. Протестъ сей предложено конференціи. Англійскій представитель ôтчитавъ ôттакъ слѣдуючій протестъ Англіи: „Англійске правительство видѣло-бы радо основы свобôднои торговлѣ розширенѣ также и на Нигеръ, але оно сподѣвается, що надзôръ и выконанье сихъ основъ не будутъ ôтданѣ якôйсь межинароднôй корпораціи, позаякъ се есть обовязкомъ и привилеемъ Англіи яко головы, коли вже не одинокого властителя долѣшного Нигра. Дальшѣ нарады сего засѣданя, якъ вже сказано, незвѣстнѣ. Друге засѣданье африканьскои конференціи ôтбулося 19 падолиста пôдъ председательствомъ Гацфельда. Розпочалися нарады надъ першою точкою програмы конференціи. Для точного означеня географичного кôтлины надъ Конгомъ и уйстя рѣки, а ôттакъ для означеня границь рôжныхъ областей надъ рѣкою и для сформулованя рôжныхъ претенсій выбрано комисію, до котрои вôйшли также техничнѣ делегаты и знатоки африканьскихъ обставинъ колоніяльныхъ. До комисіи вôйшли: Нѣмеччина, Франція, Англія, Америка, Испанія, Португалія и Бельгія. Председателемъ комисіи выбрано французского посла Курселя. Рôвночасно предложено комисіи експозе, котре ще разъ поясняе цѣль конференціи. Представитель Сполученыхъ Державъ заявивъ на сѣмъ засѣданю, що техничнымъ делегатомъ для Америки именованый звѣстный подорожникъ Стенлей. Заразъ на другій день зôбралася комисія и выслухала справозданье Стенлея, котрый въ довшôй промовѣ выступивъ противъ домагань Португаліи; его поправъ Курсель. Ôтъ теперь слѣдуе цѣлый рядъ засѣданъ комисій, на котрыхъ головно старанося означити границѣ кôтлины надъ Конгомъ, увзгляднюючи всюды право суверенности. Выслухано также знатокôвъ: нидерляндского, Блема и нѣмецкого, Верманна. Сполученѣ Державы жадали, щобы кôтлиною рѣки Конго обняти всѣ еи притоки, Франція знову старалася обмежити сю кôтлину лишь на двѣ притоки, а Португалія признавала пôдъ именемъ кôтлины надъ Конгомъ лишь вузкѣ пасма краю по обохъ бокахъ рѣки. Въ загалѣ комисія не могла точно означити, що треба розумѣти пôдъ кôтлиною надъ Конгомъ. На послѣдокъ приняла комисія, що свобода торговлѣ повинна розтягатися ôтъ уйстя рѣки Конго ажь до восхôдного побережа, т. е. до Занзибару, застерѣгаючи однакожь всюды суверенность, головно же суверенность Занзибару и Португаліи. Порушено также справу неутрализаціи кôтлины. Въ кôнци предложила комисія свôй елаборатъ повному засѣданю. На сѣмъ засѣданю принято также проектъ декляраціи Нѣмеччины и пороблено въ нѣй ôтповѣднѣ змѣны. Въ декляраціи сѣй означено точнѣйше свободу торговлѣ а именно постановлено, що въ краяхъ надъ Конгомъ не буде оплачуватися мыто ôтъ товарôвъ, лишь малѣ таксы ôтъ импортованыхъ артикулôвъ на удержанье средствъ комуникаційныхъ. Такъ стояла справа конференціи африканьскои съ днемъ 1 грудня.

Россія. Комисія Коханова зложена для обдуманя проекта реформъ провинціональныхъ звертае теперь на себе загальну увагу. Въ комисіи ôтъ давна вже утворилися були два сторонництва: одно бôльше, котре есть за реформою въ дусѣ поступовôмъ, а друге менше, котре знову стремитъ до того, щобы дворяньству звернути назадъ тѣ права, якѣ оно мало ще передъ панщиною. Меншôсть ся числила доси лишь 9 голосôвъ; она однакожь зачинае прибирати бôльшого значеня, бо до неи покликуются теперь особы, дѣлаючѣ зовсѣмъ въ дусѣ меншости. Такъ доносятъ, що на представленье гр. Толстоя зôставъ покликаный до сеи комисіи Пасухинъ, чоловѣкъ, котрый ще 1881 р. старався всѣми силами, щобы дворяньству були привернены давнѣ привилеѣ, знесенѣ черезъ нынѣ судовництво. Що реакція въ сѣмъ дусѣ есть нынѣ въ Россіи дуже сильною, доказуе хочь бы и та обставина, що въ волыньскôй, подôльскôй и кіѣвскôй губерніи зôстали покликанѣ царскимъ указомъ на мировыхъ судіѣвъ навѣть Поляки шляхтичѣ, люде якъ Сангушки, Ходкевичѣ и др.

НОВИНКИ.

Загальный збôръ тов. „Просвѣты“ у Львовѣ ôтбудеся дня 2 л. лютого 1885 року. Выдѣлъ выготовляе справозданя зъ своего дѣловодства и надрукованѣ розôшле всѣмъ членамъ товариства.

— **Въ Бережанахъ** ôтбудеся въ недѣлю дня 16 (28) грудня с. р. въ салѣ касина мѣщаньского (вхôдъ черезъ подвôрье магистрату) на дохôдъ убогихъ ученикôвъ гимназіи Бережаньскои вокально-музыкальный вечеръ, котрый устроитъ о. Іосифъ Ватошиньскій зъ Денисова съ спѣваками своеи школы при участи иншихъ аматорôвъ. Програма буде пôзнѣйше оголошена и въ сали роздана. — Цѣна мѣсць: билетъ фамилійный на 3 особы 2 зр. Крѣсло 1 зр. Вступъ на салю 50 кр., на галерію 25 кр. Для селянъ, мѣщанъ и шкôльнои молодежи 20 кр. Не кладеся таксы доброчинности. — Початокъ о год. 7 вечеромъ. — За комитетъ: *О. М. Глѣбовицкій. Дръ Даміянъ Савчакъ. Проф. І. М. Насальскій. О. М. Соневицкій.*

— **Зъ Стрыя** пишутъ намъ: Зъ причины, що заповѣдженѣ на 8 л. грудня Загальнѣ Зборы Бурсы не ôтбулися за для браку достаточного числа членôвъ, рѣшивъ Выдѣлъ того-жь товариства скликати заг. зборы на 1 л. сѣчня на 2-гу годину зъ полудня. Порядокъ дневный давнѣйше оголошеный, мѣсце збору „Руске Касино“. Поневаже на зборахъ сихъ будутъ рѣшатися важнѣ справы, тому надѣеся Выдѣлъ, що Вп. Родимцѣ околицѣ Стрыйскои, котрѣ стôлько разôвъ дали доказы своего патріотичного пожертвованя, де розходится о справу животну для нашого народа, не ôткажутся ôтъ спôвудѣлу въ нарадахъ, маючихъ за цѣль перевести до кôнця дѣло, ними розпочате. — Въ Стрыю 20 л. грудня. — Ôтъ Выдѣлу тов. Рускои Бурсы.

— **Выдѣлъ рускои Бурсы Стрыйскои** почуваеся до милого обовязку зложити прилюдно Высокому Выдѣлови краевому сердечну подяку за щедрый даръ 200 зр. на построенье дому бурсового. Не менше сердечне спаси Бôгъ складае выдѣлъ Вп. послови проф. Романчукови за его щирѣ заходы коло сего дѣла. — Въ имени Выдѣлу *Стеф. де Дубравскій*, заст. председателя; *Ив. Вахнянинъ*, секретарь.

— **Выдѣлъ товариства Рускихъ Женщинъ въ Станиславовѣ** складае уклôнну подяку Вир. о. Стефанови Качалѣ за ласкавый даръ 5 зр. на цѣли товариства, а всѣмъ Вп. другимъ товариствамъ, редакціямъ и всѣмъ Вп. Землячкамъ и Землякамъ, зволившимъ привитати наше товариство въ день першихъ его загальныхъ зборôвъ телеграмами и письмами высказуе прилюдно щире спаси-Бôгъ! Въ Станиславовѣ дня 20 л. грудня 1884. — *Аделя Желехôвска*, мѣстопредсѣдателька; *Емилія Нычаѣва*, секретарка.

— **Рухъ читаленъ**. Въ Пѣскахъ коло Щирца ôткрыто дня 18 л. с. м. нову читальню. — Въ Бѣлôмъ Камени ôтбудеся дня 8 л. сѣчня 1885 р. въ день св. Стефана вечерокъ съ ôтчитомъ и спѣвами. Читальня тая, ôткрыта сего року, числитъ вже 104 членôвъ.

— **Заходомъ товариства читальнѣ въ Жужелю** ôтворена зôстала дня 17 грудня сего року крамниця мѣшаныхъ товарôвъ заосмотрена въ всякій для селянина необходимо потрѣбнѣ артикулы, побиранѣ зъ „Народнои Торговлѣ“ въ Перемышли. Надѣемося, що и сусѣднѣ села радо поспѣшатъ особливо при наближаючихъ-ся святахъ зô своими закупнами до тои единои въ сѣй окрестности крамницѣ рускои.

— **Въ справѣ скрахованого товариства Гал. касы задатковои**. Збôръ вѣрителѣвъ выбравъ свôй комитетъ (Валер. Подлевскій, председатель; дръ І. Савицкій, секретарь; дръ Т. Цесельскій, Л. Ковальскій и І. Станьчаковскій, члены), котрый ухваливъ: 1) Просити всѣхъ властителѣвъ книжочокъ вкладковыхъ, щобы въ своѣмъ интересѣ зложили свои книжочки комитетови якъ найшвидше, бо вже 30 л. грудня ôтбудеся въ судѣ выбôръ куратора масы. На кожду книжочку буде выдане поквитованье, а она буде зложена въ депозитѣ ôтвѣтнои касы. 2) Просити адвокатôвъ, котрѣ хотѣли-бы перевести конкурсъ товариства, внести оферты до 26 л. грудня. 3) Просити вѣрителѣвъ товариства, щобы прибули на збôръ 27 л. грудня о 5 год. пополудни въ ратуши, щобы порозумѣтися дотычно выбору куратора масы и членôвъ выдѣлу вѣрителѣвъ. — Подаемо се до вѣдомости тыхъ нашихъ Читателѣвъ, котрѣ суть вѣрителями тов. гал. касы задатковои.

— **Краева дирекція скарбу** выдала окружникъ до всѣхъ старостъ, щобы пôдъ личною ôтвѣчальностею якъ найенергичнѣйше стягали залеглѣ податки до кôнця 3 го кварталу с. р. Весела новина святочна, особливо для нашихъ селянъ!

— **Въ якôмъ станѣ знаходится наша подôльска желѣзниця Трансверзальна**, видко зъ слѣдуючого оповѣданя одного подорожного: Зъ Бучача до Коростятина ѣхали мы, хоть поволеньки, але безъ всякого выпадку, навѣть безъ страху. Доперва за Коростятиномъ мала намъ заглянути смерть въ очи. Поѣздъ розбѣгся вже бувъ добре, коли наразъ середъ скорого лету засапотала машина, гальма оперлася о колеса, наставъ гукъ мовь бы долѣтавъ зъ пôдъ шинъ и небавкомъ поѣздъ ставъ. Всѣ перелякалися, кождому стала рôдня передъ очима, бо очевидячки зайшовъ якійсь великій выпадокъ. Однѣ догадувалися замаху на поѣздъ або якогось иншого злочиньства, другѣ думали, що може мôстъ зôрваный. Всѣ ôкна отворилися мовь-бы на даный знакъ, кождый тиснеся до ôкна и пытаесь, що такого зайшло? „Kwit na cielęta zapomniano!“ кричатъ конкукторы. Розумѣеся, що вже небезпеченьство житя минуло.

— **Руско-народный театръ** за-для непредвидженыхъ причинъ не переѣде зъ Перемышля до Дрогобыча скорше, якъ на 31 л. грудня, котрого то дня буде тамъ дане перше представленье. Въ Перемышли театръ нашъ буде ще грати въ днѣ 25, 26, 27 и 28 л. грудня; на послѣдне свое представленье дасть „Федька Острожского“, историчну драму Ом. Огоновского. При сѣмъ случаю позволимо собѣ спытати хвальну Дирекцію нашого театру, чому доси не поставила на сцену новои историчнои трагедіи К. Устіяновича, „Олега“? Тая трагедія, якъ Дирекція заповѣла була пôдъ часъ своего побуту у Львовѣ, мала бути дана ще на львôвскôй сценѣ. Львовяне не мали щастя еи бачити, а Дирекція не пояснила причины недодержаня своеи обѣцянки. Ходили тôлько слухи, що не было часу докладно штуку вывчити. Часъ вже було доси вывчити еи и дати въ Перемышли... Справедливо домагаемось ôтъ рускои публики, щобы пôддержувала свôй театръ, але зъ другои сто-

роны и публика мае право домагатися ôтъ театру, щобы подавъ ѣй щось гôдного нового. До того мае право не тôлько Львôвъ, але и Перемышль, Дрогобычь и другѣ нашѣ мѣста. А намъ здаесь, що „Олегъ", творъ автора „Ярополка", такъ симпатично принятый по цѣлôмъ краю, годенъ того, щобы вже разъ явився на нашôй сценѣ.

— **Зъ Буковины** пишутъ намъ: Именованье о. Келестина Костецкого зъ Скалы парохомъ въ Черновцахъ приняли черновецкѣ и буковиньскѣ Русины съ повнымъ вдоволеньемъ. О. К. Костецкій еще пôдъ часъ университетскихъ студій ôтзначувався образованьемъ, горячимъ патріотизмомъ, дуже хорошимъ поведеньемъ и свѣтовою елеганціею, черезъ що зъеднувавъ собѣ серця товаришѣвъ и знакомыхъ — и то не тôлько межи своими, но и межи чужими. Такимъ самымъ оставъ и яко душпастырь сперше въ Стрыйскôмъ а потому въ Скалѣ. Тактъ и умѣлость обходитися съ людьми приклоновали до него и такихъ людей, съ котрыхъ поглядами политичными, народными а подекуды и суспôльными о. Костецкій не годився. А що ôнъ есть добрымъ патріотомъ рускимъ, о тôмъ свѣдчатъ заходы его около будовы величавои церкви въ Скалѣ, заложенье читальнѣ въ Скалѣ, его участь въ миссійныхъ рускихъ торжествахъ тверезости, и пр. — Тожь надѣемося, що о. Костецкій выповнитъ знаменито и въ Черновцахъ свою задачу, яко рускій парохъ. Надѣемося, що ôнъ буде не тôлько духовнымъ ôтцемъ повѣренои ему паствы, але и ей просвѣтителемъ и провôдникомъ въ розвою матеріяльнôмъ и политичнôмъ. Надѣемося, що ôнъ буде съ славою репрезентувати гр. к. руску церковь и ей вѣрныхъ, и що стане все въ ихъ защитѣ. Въ тôй надѣи можемо завѣрити о. Костецкого, що найде якъ въ щиро-рускôй интелигенціи, такъ и въ мѣщанахъ Черновецъ все якъ найсильнѣйшу пôдпору и що они вже и теперь тѣшатся, що дôстали такъ достойного пастыря. *Т. Р.*

— **Ôтъ Белза** пишутъ намъ: Дня 10 л. грудня ôтбулися похороны бл. п. Михаила Булы, приходника въ Корчминѣ, деканатѣ белзкôмъ, котрый проживши 52 лѣтъ, упокоився въ 24 р. священьства, лишивши бôльше незаосмотреныхъ сиротъ. Коротка але тяжка слабôсть на запаленье легкихъ, положила конець трудолюбивому житю покôйного о. Михаила. Несподѣвана смерть покôйного выкликала у всѣхъ кругахъ загальный жаль и смутокъ, бо покôйный про доброту, лагôднôсть услужливôсть позыскавъ собѣ за житя богато пріятелѣвъ. Покôйный ôтзначався религійнымъ духомъ, любовію для своеи родины, бувъ добрымъ патріотомъ и яко такій все и явно выступавъ яко Русинъ. Мимо лихои дороги, зимна, сѣрого и слотливого неба, зôйшлося на похоронахъ много окрестнои интелигенціи, а еще бôльше селянъ, на котрыхъ лицахъ бувъ видный и явный жаль по скорôй утратѣ доброго душпастыря, котрый про свою популярнôсть посѣдавъ у селянъ любовь и бувъ шанованый. Въ послѣднихъ хвиляхъ житя занимався основаньемъ читальнѣ въ Корчминѣ, но люта смерть не позволила ему то дѣло укôнчити. Пятнайцять отцѣвъ духовныхъ зъ деканатôвъ двохъ ôтпровадили по соборнôй сл. литургіи въ церкви мертвѣ останки пок. о. Михаила на кладовище и зложили въ мурованôмъ гробѣ. При домовинѣ покôйного выголошено три прощальнѣ рѣчи. Перше слово голосивъ о. Сѣлецкій зъ Жужеля при выпровадженю тѣла зъ дому, второе слово голосивъ о. Чернецкій зъ Сѣлца въ церквѣ, а третій разъ промовивъ о. Паславскій зъ Белза надъ гробомъ. Блаженный упокôй его души и вѣчна ему память!..

— **Новины въ польскôй журналистицѣ.** Ôтъ половины грудня почавъ выходити у Львовѣ „Przegląd", щоденна газета пôдъ редакціею п. Масловского, котрый зъ позитивиста перекабатився на ультрамонтана и пôшовъ въ службу кс. Калинки, т. зв. „кôньского касина" (аристократіи) львôвского, станьчикôвъ краковскихъ и Лендербанку. Въ „Przegląd-ѣ" заступае и боронитъ интересôвъ именно тыхъ сферъ. „Przegląd" мае бути у Львовѣ тымъ, чимъ есть въ Краковѣ „Czas", — але першѣ числа далеко не дорôвнуютъ „Czas-ови". П. Масловского схопили другѣ тутешнѣ польскѣ газеты на плагіятахъ и кпятъ собѣ зъ него немилосердно. — Рôвночасно, коли у Львовѣ почавъ выходити „Przegląd", въ Краковѣ пригасла зоря „Лендербанку" — „Gazeta Krakowska", переставши выходити що-дня, а маючи появлятися тôлько разъ на тыждень — и то хто знае, чи на довго.

— **Нападъ розбôйничій.** Въ ночи зъ четверга на пятницю мин. тыждня якѣсь уоруженѣ злочинцѣ напали на дворъ п. Криштофовича въ Корчинѣ коло Коломыѣ. Заѣхали були возомъ вже передъ дворъ, але сполохала ихъ нôчна сторожа. Розбôйники выстрѣлили кôлька разôвъ, и нѣкого не ранивши утекли до Коломыѣ. На свѣжôмъ снѣгу були слѣды 7 людей.

— **Въ Михалевцяхъ** на границѣ россійскôй прійшло дня 20 л. грудня въ ночи до борбы межь россійскими объѣздчиками а пачкарями, селянами галицкими. Пачкарѣ поранили легко одного объѣздчика, перемычуваный товаръ покинули въ хащахъ и всѣ утекли.

— **П. Болеславъ Барановскій**, инспекторъ школъ львôвскихъ, мае бути, пôсля донесеня „Dzien. Pol.", именованый инспекторомъ краевымъ.

— **Габилитація.** Дръ Іосифъ Пузына габилитувався на львôвскôмъ университетѣ на доцента математики; габилитація ôтбулася дня 16 о. м.

— **Для товариства „Рускій Дôмъ Народный въ Черновцяхъ"** жертвували на руки мѣщанина п. Іоана Островского П. Т. пп.: Балмошь Николай ц. к. староста, 3 зр.; п. Шмигельскій, гром. нотарь 1 зр.; п. Л. Гаспарь, ц. к. комисарь пов., 80 кр.; п. А. Мановарда, ц. к. секретарь пов., 1 зр.; п. Филенбавмъ 1 зр.; п. Яниньскій, мѣщанинъ, 1 зр.; п. Дымушевскій, мѣщанинъ 1 зр.; п. Гласъ 10 кр.; п. дръ Салтеръ, ц. к. адъюнктъ, 1 зр.; п. —скій 1 зр.; п. Покорный 1 зр.; о. Шухевичь, приходникъ Чересковецъ, 1 зр.; п. дръ Рудникъ, повѣт. лѣкарь, 1 зр.; о. Ф. Лѣцъ, лат. приходникъ, 1 зр.; п. Мышкевичь К., лѣсничій, 1 зр.; п. Валашекъ, ц. к. начальникъ жандарм., 50 кр., и многѣ иншѣ зъ Сторожинця не желаючѣ названя свого достойного имени 6 зр. $23\frac{1}{2}$ кр.; дальше зôбрали пп. мѣщане Кароль Поверловичь и Михаилъ Котецкій 9 зр. 41 кр., — всего разомъ 32 зр. 5 кр. Кромѣ того подаривъ п. проф. Іоанъ Глѣбовицкій въ Черновець 100 примѣрникôвъ своеи граматики. — Спаси-Богъ щедрымъ Дателямъ и щирымъ Збирателямъ! — Ôтъ товариства „Рускій Дôмъ Народный" въ Черновцяхъ. *Кр. Пигулякъ*, предсѣдатель. *О. А. Поповичъ*, секретарь.

— **П. Михаилъ Сембратовичь**, переплетчикъ, членъ львôвскои рады громадскои и предсѣдатель руского товариства ремѣсниковъ „Зоря", выбраный цехмистромъ сполученыхъ корпорацій переплетчикôвъ, щѣткарѣвъ, токарѣвъ, поворозникôвъ и такъ дальше.

— **Въ Пôдгайцяхъ** выбранѣ до рады громадскои майже самѣ жиды, бо на 30 радныхъ есть всего лишь двохъ христіянъ мѣщанъ. Найбôльше виноватѣ тому такѣ самѣ мѣщане, котрѣ запôзно пригадали собѣ, що грозитъ имъ небезпеченьство а ôттакъ и та причина, що кôлькохъ мѣщанъ явно агитували за жидовско-пропинаторскою кликою.

— **Въ Частиню**, пов. жовкôвского, пôдкопалися дня 17 о. м. невыслѣдженѣ доси злодѣѣ до тамошнои церкви и пôдважнивши дошку ôтъ помосту добулися до середины церкви, де заразъ почали господарувати по своему. Насамперѣдъ позаслонювали всѣ ôкна фелонами а ôттакъ при свѣтлѣ розбили скриню и забрали въ неи три 4%-вѣ листы заставнѣ галицкого тов. кредитового земского, каждый по 100 зр. съ купонами ôтъ дня 31 грудня о. р., дальше три вкладковѣ книжочки „Общого рôльничо-кредитового заведеня для Галичины и Буковины", двѣ на сумы по 100 зр. а одну на 350 зр. а ôттакъ 96 зр. готовыми грошми въ банкнотахъ: одинъ на 50 зр., два по 10 зр., одинъ на 5 зр. а одинъ на 1 зр., решту же дрôбными. Пôдъ той часъ, коли злодѣѣ добулися до церкви, сторожа церковна зайшла була до корчмы, щобы загрѣтися, а священика мѣсцевого также не було дома, выѣхавъ бувъ въ урядовôмъ дѣлѣ до Перемышлянъ.

— **До золочѣвскои рады повѣтовои** выбранѣ зъ громадъ мѣскихъ: Володиславъ Бодыньскій, Тома Райковскій, Іосифъ Гольдъ, Антоній Кригегаберъ, Рафаилъ Покутыцкій и Зигмунтъ Вайсеръ; зъ куріи бôльшихъ посѣлостей: Викентій Гнѣвиньскій, Оскарь Шнель, Андрѣй Мазараки, гр. Августъ Лось, Константинъ Третеръ, Болеславъ Августиновичь, Болеславъ Вершхлѣйскій и Казимиръ Обертыньскій.

— **Фельдфебель Лопатыньскій**, звѣстный зъ атентату на своего полковника въ Цѣшинѣ а ранившій ôттакъ себе самого, выздоровѣвъ вже зовсѣмъ и буде ôтставленый до суду гарнизового въ Ольмюцу. Лопатыньскій есть сыномъ руского священика а его родичѣ предложили свѣдоцтва, зъ котрыхъ ясно показуеся, що ôнъ перiодично страдавъ умомъ.

— **На стаціяхъ буковиньскои желѣзницѣ** Жука, Садагура, Бояны и Новоселиця приймаются ôтъ д. 15 о. м. урядовѣ и приватнѣ депеши телеграфичнѣ.

— **Рада мѣста Львова** порѣшила на засѣданю зъ дня 17 л. о. м. побирати въ р. 1885 грошь чиншовый въ способѣ дотеперѣшный, т. е. прогресивный, именно ôтъ чиншôвъ до 300 зр. по 3%; до 600 зр. по 4%, надъ 600 зр. по 5%. Внесенье магистрату на поборъ гроша чиншового въ рôвнôй мѣрѣ по 5% ôтъ всѣхъ чиншôвъ упало по причинѣ, що симъ могло-бы бути нарушене и такъ неотрадне положенье матеріяльне найбѣднѣйшихъ верствъ населеня мѣста Львова, хотяй зъ дотеперѣшнои системы оподаткованя корыстаютъ знову въ неправный способъ жиды и властителѣ каменицъ, парцелюючи позорно помешканя свои на меншѣ и уплачуючи ôтъ нихъ лишь 3% або 4% гроша чиншового.

— **Дефравдаціи и самоубійства директорôвъ банковыхъ у Вѣдни.** Директоръ ескомптового товариства Лука Янеръ, здефравдувавшій звышь 2 милионы, застрѣлився при брамѣ цвинтаря въ селѣ Кирлингъ пôдъ Вѣднемъ. При нѣмъ знайдено 24 зр. и карточку: „Куфлеръ причиною мого нещастя". Куфлера увязнено и ведеся слѣдство. — Вчера рано застрѣлився въ Амштетенъ Люкасъ, директоръ банку „Giro und Cassen-Verein" у Вѣдни. Причиною самоубійства Люкаса були ôткрытѣ дефравдаціи и его ôтправа зъ банку.

— **Дорожня помешканъ у Львовѣ.** На ôтбувшôмся минувшои недѣлѣ зборѣ товариства урядникôвъ во Львовѣ дискутовано дуже горячо надъ справою пôдвысшеня активального додатку для урядникôвъ проживаючихъ во Львовѣ а при тôй случайности пôднесено дуже цѣкавѣ данѣ урядовѣ, що свѣдчатъ, якъ дорогѣ во Львовѣ помешканя въ порôвнаню съ другими столичными мѣстами въ Австріи. Пôсля урядовыхъ выказôвъ платится: въ Зальцбургу за помешканье зъ 4 комнатъ — 350 зр., за помешканье зъ 3 комнатъ — 250 зр., а зъ 2 комнатъ 200 зр. на рôкъ; въ Тріестѣ стоятъ такѣ помешканя по 375 зр., 275 зр. и 175 зр.; въ Грацу платится за такѣ помешканя по 400 зр., 300 зр. и 200 зр.; въ Празѣ по 400 зр., 350 зр. и 200 зр.; въ Вѣдни выноситъ плата по 400 зр., 350 зр. и 290 зр.; въ Краковѣ стоятъ они по 490 зр., 376 зр. и 248 зр. Неимовѣрный, но урядово ствердженый фактъ, що пересѣчный чиншь за помешканя во Львовѣ такихъ самыхъ категорій выноситъ рôчно по 575 зр., 435 зр. и 290 зр., доходитъ отже до высоты, якои недосягае и въ такихъ мѣстахъ, що уходятъ въ цѣлôй Австріи за найдорожшѣ. — Въ тôй самôй пропорціи дорожшѣ якъ въ прочихъ мѣстахъ державы також меншѣ помешканя т. з. кавалерскѣ, а коли до того еще додати и се, що властителѣ домôвъ по другихъ мѣстахъ далеко бôльше дбаютъ якъ у Львовѣ о выгоду и комфортъ своихъ локаторôвъ, та що львôвскѣ помешканя стоятъ пôдъ взглядомъ санитарнымъ низше ôтъ помешканъ въ всѣхъ другихъ мѣстахъ, можна собѣ представити, якъ незавидна доля тыхъ, що приневоленѣ жити во Львовѣ. — Люде, котрыхъ интересуе се сумне положенье невластителѣвъ домôвъ пôдносили рôжнѣ проекты, що мали на цѣли запобѣгчи злу, а торôкъ мало вже навѣть завязатися товариство чи спôлка для зреализованя дотычныхъ проектôвъ, на жаль однакожь всѣ дотеперѣшнѣ заходы въ тôмъ направленю розбилися а дорожня помешканъ не то що не зменшилася но съ каждымъ рокомъ збôльшаеся въ прогресіи.

— **Анархисты.** Въ Винеръ-Найштадъ найдено въ многихъ мѣсцяхъ закопанѣ матеріялы выбуховѣ, а зъ Буда-Пешту доносятъ, що полиція тамошна зôстала завѣдомлена, що соціялисты зъ Линцу и Винеръ-Найштадъ утекли до Угорщины и повезли туды зъ собою матеріялы выбуховѣ. — Въ Лондонѣ ôткрыто паку привезену зъ Европы, въ котрôй було 200 фунтôвъ динамиту. Пака була деклирована яко мѣстяча въ собѣ желѣзо.

— **Въ касарняхъ берлиньскихъ** ôтбулася 17. с. м. дуже остра ревизія середъ войска; пошукувано за письмами и брошурами соціялистичными. Комисія ревизійна казала собѣ показувати навѣть приватнѣ листы жовнѣрôвъ. Результаты ревизіи доси незвѣстнѣ.

— **Дальшу серію складокъ на потерпѣвшихъ ôтъ повени** присланыхъ на руки редакціи „Дѣла" въ квотѣ 44 зр. 35 кр., выслала редакція на руки начальника мѣсточка Войнилова п. Стефана Лаврія, для роздѣлу межь найбѣднѣйшихъ потерпѣвшихъ Русинôвъ зъ Войнилова и трехъ поблизькихъ селъ.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Презенту на парохію Губичѣ, дек. дрогобыцкого, получивъ І. Мудракъ, парохъ Скопова.

Завѣзваный до каноничнои институціи на парохію Попелѣ, дек. дрогобыцкого, о. Іоанъ Чапельскій зъ Кропивника старого.

Введеный въ завѣдательство парохіи Волковыя, дек. балигородского, о. Теодоръ Костишинъ.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Выдавництво „Руского правотаря домового".** Въ послѣднихъ часахъ появились дальшѣ чотыри аркушѣ „Рус. прав. дом." а именно 7, 8, 9 и 10 стор. 97—160. Содержанье ихъ слѣдуюче: Правнѣ ôтносины при служебностяхъ. — Погашенье служебностей. — Книги грунтовѣ (гипотечнѣ). — Предметъ интабуляціи и пренотаціи — Интабуляція. — Пренотація. — Аднотація.— Ôтдѣленье частей складовыхъ тѣла гипотечного. — Поступованье въ справахъ гипотечныхъ. — Управненье до вношеня поданъ. — Просьбы. — Умореньє (амортизація) давныхъ вѣрительностей гипотечныхъ. — Стемплѣ на подания гипотечнѣ. — Право спадкове. — Неспосôбнôсть до унаслѣдованя спадку. — Обовязки наслѣдника.— Позпорядокъ послѣднои волѣ, завѣщаня (тестаменты), кодицилѣ и вызначенье наслѣдства. — Вымоги важности завѣщаня и здôбнôсть до завѣщуваня. — Форма завѣщанъ. І. Приватнѣ завѣщаня. ІІ. Публичнѣ завѣщаня. — Надто до повысшого популярного, численными прикладами заосмотреного поясненя закона цивильного съ декретами надворными и министер. розпорядженями, — долучено въ ôтповѣдныхъ мѣсцяхъ взôрцѣ 47—82 съ докладнымъ поданьемъ, якъ належитъ вносити дотычнѣ просьбы, въ кôлькохъ примѣрникахъ, съ якими залучниками, якими стемплями заосмотрювати, и т. п. Ôтозва наша помѣщена у всѣхъ майже нашихъ часописяхъ, не лишилась, дякувати народному почутю рускои публики, безъ прихильного ôтгомону. За той часъ одержали мы стôлько предплатъ, що можемо оплатити кошты друкарнѣ вже и за 12-тый аркушь друку „Руского правотаря домового". Но зô взгляду, що першій томъ нашого выдавництва обôйме около 25 аркушѣвъ друку, поновляемо до всѣхъ щирыхъ рускихъ Патріотôвъ и Товариствъ уклôнну просьбу, щобы не попереставали пôдмагати наше выдавництво дальшими скорыми и численными предплатами. Нехай горячѣ заохочуютъ менше горячихъ до предплаты такъ потрѣбнои книжки, бо доперва коли тая книжка буде въ рукахъ руского народу, Русь наша, маючи пôдручникъ, засыпле уряды и власти рускими поданями и змые пятно, котре тяжитъ на насъ за то, що переписуемося съ урядами и властями въ чужôй мовѣ, хочь се походитъ тôлько зъ незнаня способу писаня и выслову. „Рускій правотаръ домовый" зарадитъ тому послѣдному. Тыми короткими но каждому добре зрозумѣлыми словами ôтзываемось до знаныхъ патріотôвъ нашихъ и товариствъ, зъ котрыхъ богато еще доси не надôслало такъ низькои предплаты! Поспѣшѣтъ Добродѣѣ, бо звѣстно, що два разы той дае, хто заразъ дае.

Предплата выноситъ, якъ звѣстно, **3 зр. 25 кр. а. в.**

Именемъ выдавництва: *Василь Лукичъ и Юліянъ Семигиновскій.*

Переписка Редакціи и Администраціи.

П. Полотнюкови въ К. Умѣстимо въ слѣдуючôмъ числѣ. — *Всч. о. К. С. въ Ж.* Звѣстну посылку одержали. Помѣстимо. Сердечно дякуемо за ласкаву память. — *Вп. Т. въ Кон.* Намъ незвѣстно. Просимо еще удатися до Ставропигійскои книгарнѣ.

І. Списъ жертвъ ôтъ комитетôвъ мѣсцевыхъ надôсланыхъ на лотерію фантову въ доходъ дѣвочого воспиталища въ Перемышли, за часъ ôтъ 26 липня до 1 падолиста 1884.

II. Аепархія Львôвска.

	Штукъ фантôвъ	Готôвкою зр. кр.
С. Ткачукъ, Бовшôвъ	5	—.—
И. Галька, Дубковцѣ	50	—.—
Грабовеньскій, Стôльско	—	2.—
Хр. Бобикевичь, Дѣдушинцѣ	—	10.—
Илар. Михалевичь, Косовъ	7	6—
Андр. Качала, Медынь	—	14.04
Стеф. Комариньскій, Небыловъ	—	3.—
Ник. Сѣменовичь, Бобулинцѣ	—	15.—
Іоанъ Редкевичь, Залôзцѣ новѣ	—	22.—
Іосифъ Лужницкій, Жуковъ	—	5.—
Іоанъ Балтаровичь, Лазичинъ	—	10.—
Гр. Коцовскій, Трибуховцѣ	—	14.78
А. Желеховскій, Козьова	3	—.—
Ю. Давидовичь, Чернѣевъ	1	3—
І. Турчмановичь, Дорогôвъ	—	3.98
П. Пелешъ	1	—.—
Громада Черемхôвъ коло Коломыѣ	—	5.—
Михаилъ Царь, Гуменецъ	—	4.70
Зенонъ Сѣменовичь, Болеховъ	—	20—
І. Боднаръ, Сенстѣльники (додатково)	—	2.—
І. Жуковскій, зъ Глушкова	—	1.—
ôтъ братства „ „ (черезъ А. Кобрыньского)	—	2.—
ôтъ сестрицъ „ „ (черезъ А. Кобрыньского)	—	2.—
А. Кобрыньскій, зъ Раковець (черезъ А. Кобрыньского)	—	1.—
Тр. Бурачиньскій, Олѣєва	—	2.—
А. Качала, Медынь	15	—.—
А. Жуковецкій, Панасôвка	—	4.—
А. Дольницкій, Коровъ	—	2.50
Скоморовскій, Березовиця велика	—	2.—
Вп. Ольга Шухевичь, Тишкôвцѣ	—	5.—
Е. Пясецкій, Вишенка велика	—	2.—
А. Лотоцкій, Тростянецъ	—	8.—
И. Монцѣбовичь, Суходолы	—	5.—
Гр. Сохацкій, Ицковъ	12	5.—
Н. Марморовичь, Любша	4	—.—
Н. Фôльварковъ	—	2.—
Вас. Крыницкій	—	3.50
Іосифъ Балько	—	14.—
Ружицкій Венед., Струмилъ	—	5.—
Д. Таничкевичь, Миколаѣвъ	—	5.—

Ôтъ Ôтдѣлу рахункового.

Перемышль д. 13 падолиста 1884.

О. Дим. Куцерыбъ, касіеръ. — *О. Максимъ Копко*, бухгальтеръ. — *О. П. Матковскій*, контролоръ.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

1009 (123—?) поручае

Порошокъ дамскій парискій по 50 кр., **Lohse'a** по 80 кр., **Ravissante'a** по 60 кр. и **власного выробу** по 40 кр.

Всѣхъ наукъ лѣкарскихъ

Дръ Щастный Сельскій

бувшій асистентъ професора болѣзней жѣночихъ университету вѣденьского, Дра бар. К. Рокитаньского

1082 12—?

переселився до Львова

и ординуе яко спеціялистъ въ жѣночихъ болѣзняхъ и операторъ ôтъ 2-гои до $3\frac{1}{2}$ годины по полудни въ своѣмъ помешканю

при улици Чарнецкого ч. 2.

НАЙЛѢПШОЮ

Бибулкою на Папиросы

есть правдива бибулка

LE HOUBLON

Выробу французкого 1070 22—36

Фирмы CAWLEY & HENRY въ Парижи

Передъ наслѣдуваньемъ остерѣгаеся.

Тая бибулка лишь тогды есть правдивою, коли кожда ей чертка мае стемпель LE HOUBLON, а кожда пачка заосмотрена понизше знаходячоюся маркою охоронною и пôдписомъ.

Fac-Simile de l'Etiquette 17 Rue Béranger à PARIS.

Накладомъ Редакціи „Дѣла“ вийшли доси:

1. **Въ оборонѣ чести** зъ нѣмецкого *Г. Раймунда*, 3 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 50 кр. (съ пересыл. 2·70)
2. **Дымъ,** зъ россійского *И. Тургенева*. Цѣна 1·50 зр. (съ перес. 1·70)
3. **Стефанъ Лаврентій,** зъ англійского *Едвардса*. 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 70 кр. (съ пересыл. 2·90)
4. **Любовь Убогого Молодця,** зъ французского *Октава Фейлета*. Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересыл. 1·30)
5. **Новорôчнй Дзвоны,** зъ англійского *К. Диккенса*. Цѣна 60 кр. (съ пер. 70 кр.)
6. **Грошѣ а праця,** зъ шведского *Дядька Адама*. 3 томы въ однôй книжцѣ. Цѣна 3 зр. 20 кр. (съ пер. 3·40)
7. **Мѣщаньске племя,** зъ нѣмецкого *Г. Раймунда*. Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересылкою 1·35)
8. **Зъ великого свѣта.** зъ французского *Октава Фейлета*. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90)
9. **Фромонтъ молодшій и Рісьлеръ старшій,** зъ французского *Додета*. 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ перес. 2 зр.)
10. **Золотый Чоловѣкъ,** зъ угорского *М. Іокая*. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ пересылкою 2 зр.)
11. **Два мѣста,** зъ англійского *К. Диккенса*. Цѣна 2 зр. (съ пересыл. 2·20)
12. **Мертвй душѣ,** зъ россійского *М. Гоголя* (съ портретомъ автора). Цѣна 1·80 (съ перес. 2 зр.)

Хто купуе найменше за 10 зр., дôстае 20% рабату.

Кромѣ того можна черезъ Администрацію „Дѣла“ дôстати:

Безталанне Сватанье, образъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ (В. Барвѣньскій). Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.) Весь доходъ призначеный на фондъ стипендійный имени Володимира Барвѣньского.

Скошеный Цвѣтъ, повѣсть Володимира Барвѣньского. Цѣна 1 зр. (съ пересыл. 1·20) Цѣлый доходъ призначеный на паматникъ Володимира Барвѣньского.

Кобзарь Т. Шевченка ч. I, оправленый въ полотно и съ вызолоченымъ заголовкомъ, съ портретомъ и короткою житьеписею поета. Цѣна 40 кр. (съ перес. 45 кр.)

Украиньскй Гетьманы Выговскій и Юрій Хмельницкій, Ив. Левицкого (Нечуя). Цѣна 20 кр. (съ пересыл. 25 кр.)

Переводы Ос. Шухевича. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.

Всѣ повысшй книжки суть найотвѣтнѣйшй на подарунки святочнй и Новорôчнй.

!НА СКЛАДѢ!

находится ще

Кôлькасотъ останкôвъ сукна

3—4 метрôвъ довготы въ рôжныхъ модныхъ барвахъ на осѣнни и зимовй одѣня придатнй и пресылаются, доки ще вистае запасъ, по цѣнѣ 5 зр. за посѣлатою зô складу

Г. Гролиха въ Старôмъ Бернѣ
(H. Grolich, Alt-Bern.)

Хто бере найменше 5 останкôвъ, получае ще по 50 кр. опусту.

1247 **Признанье!** (4—10)

„Вельми поважаный Пане! Мôй пріятель п. Чучманъ замовивъ у Васъ останокъ 3½ метра и есть въ полученои пресылки вповнѣ вдоволеный, тому прошу пресдати также и менѣ подôбный останокъ сукна.

Л. Розенбаумъ въ Лопатинѣ (Галичина).

На вѣденьскôй всесвѣтнôй выставѣ ôтзначена 2 медалями поступу за 8 вылитыхъ и выставленыхъ дзвонôвъ для Votivkirche у Вѣдни. — На низшо-австрійскôй выставѣ промысловôй у Вѣдни 1880 ôтзначена золотымъ медалемъ.

Цѣс. кор. **надворна ôтливарня дзвонôвъ и металю**

Петра Гильцера въ Винеръ-Найштадтъ
(Peter Hilzer in Wr.-Neustadt) 989 (25—24)

поручаеся для **замовлень дзвонôвъ всякои величины и звучности.** За попередь означеный звукъ або чисто-гармонійный акордъ цѣлого подзвону гарантуеся.

Гармонійный подзвôнъ дзвонôвъ припрестольныхъ съ чистымъ сильнымъ звукомъ коштуе:

Зъ срѣбно-бѣлого никлю:		Зъ альпакка и мосяжу:	
1 подзвôнъ съ 4 дзвôнками	15 зр.	1 подзвôнъ съ 4 дзвôнками	10 зр.
1 „ „ 2 „	12 зр.	1 „ „ 2 „	8 зр.

Тая ôтливарня существуе ôтъ 1838 року и доси вылила 2946 бôльшихъ дзвонôвъ въ вазѣ 1,080,270 килогр. — **Сплата також на раты.**

Народный рускій

МОЛИТВЕНИКЪ

съ припорученьемъ и апробатою Преосвящ. Епископа Дра Сильв. Сембратовича, получити можна

въ Торговли Мих. Дымета и у Конст. Урбана ч. 20 рынокъ Львôвъ,

оправний по 60 кр., 90 кр., 1 зр. 10 кр., 1 зр. 60 кр., 2 зр. 60 кр. и 3 зр. Для дамъ въ аксамитѣ по 4 зр., 4 зр. 50 кр., 5 зр. и 5 зр. 50 кр.

Брошурованый на велин. папери 1 зр. 1239 5—6

Купуючимъ бôльше примѣрникôвъ отвѣтный рабатъ!

Ôтъ трицятпяти лѣтъ заложена Торговля

В. СТАХЕВИЧА ВЪ ТЕРНОПОЛИ

поручае кромѣ богато устроеного

МАГАЗИНУ

рѣчей, ризъ, образôвъ и книгъ церковныхъ

1147 (23—?) также

ВЕЛИКІЙ СКЛАДЪ

выробôвъ ювилерскихъ,

золотыхъ, срѣбныхъ, зъ хиньского срѣбра

И ГОДИННИКÔВЪ ЖЕНЕВСКИХЪ

золотыхъ и срѣбныхъ.

По цѣнахъ найдешевшихъ.

Товариство цѣс. кр. уприв. желѣзницѣ Львôв.-Чернов.-Ясскои.

(Линіи австрійскй)

Ч. 27751/III.

Рôчнй билеты абонаментовй

по дуже знижденыхъ цѣнахъ.

Маючй выдаватися рôчнй билеты абонаментовй ôтъ 1-ого Сѣчня 1885 р. треба замовляти лишь въ Дирекціи руху Товариства у Львовѣ (не якъ доси въ центральнôмъ зарядѣ у Вѣдни) и то съ долученьемъ припадаючои належности за жаданый билетъ, якъ також фотографіи абонента (въ форматѣ билету визитного).

Рôвночасно подаеся до публичнои вѣдомости, що рôчнй билеты абонаментовй треба по упливѣ ихъ важности звернути завсѣгды до Дирекціи руху у Львовѣ.

Дотычна змѣна существуючихъ теперь постановъ, обовязуючихъ ôтъ дня 1 Сѣчня с. р. есть выказана такъ въ додатку VII до нашои загальнои тарифы для перевозу осôбъ и пакункôвъ подорожныхъ, якъ також въ афишахъ, котрй зôстали оголошенй для публичнои вѣдомости.

Примѣрники згаданого додатку можна получити безплатно въ центральнôмъ зарядѣ у Вѣдни, въ Дирекціи руху у Львовѣ и на стаціяхъ линій австрійскихъ Товариства.

У Вѣдни, 10 Грудня 1884. 1274 1—1

Рада завѣдуюча.

Магазинъ

Ф. КНАУЕРА и Сына

пôдъ „Золотымъ Львомъ“

площадь Капитульна.

поручае въ найбôльшôмъ выборѣ

Обрусы кольоровй на 6 осôбъ разомъ съ серветами въ найновѣйшихъ взôрцяхъ зр. 3 и 3 зр. 50 кр.

Обрусы кольоровй по зр. 1·40 и 1·80.

Обрусы бѣлй на 6 осôбъ и ½ туз. серветъ зр. 4 и зр. 4·50.

Обрусы бѣлй ôтъ зр. 1·30 и выше.

Серветы бѣлй столовй
тузинъ по зр. 4 и 5 зр.

Серветки малй десеровй
тузинъ зр. 1·20, 1·50, зр. 2 и выше.

Хустки нитковй бѣлй туз. зр. 2·40.

Хустки нитковй бѣлй съ кольоровымъ берегомъ туз. зр. 3 и выше.

Хустки шовковй на шію и т. п. ôтъ 30 кр. до 5 зр. 1261 4—12

Припоручення зъ провинціи выконуются оборотною почтою.

За доброту и тревалôсть ручится.

БРАТЯ ЛЯНГНЕРЫ

у Львовѣ, улиця Галицка, число 16,

поручаютъ:

Сорочки мужескй бѣлй, гладкй, по цѣнѣ фабричнôй зр. 1·50, 1·80, 2, 2·50, 2·80 и 3; кольоровй „Оксфордъ“ по зр. 2·15 и 2·80; нôчнй (гуцульскй) по 2·50.
Сорочки для хлопцѣвъ бѣлй, тôлько въ однôмъ знаменитôмъ родѣ по зр. 1·50.
Калисоны зъ „Calico“ домашнои роботы по зр. 1·20, 1·40 и 1·60.
Ковнѣрики штука по 20, 23 и 25 кр. Тузинъ по зр. 2·40 до 2·80.
Манкетъ пара 35, 40 и 45 кр. Тузинъ зр. 4 до 5.
Хустки до носа ôтъ 15 до 60 кр. штука, шовковй 75—1·50.
Скарпитки бѣлй и кольоровй, пара ôтъ 15 кр. до 1·50 зр. Въ тузинѣ дешевше.
Хустки до шіѣ шовковй и вовнянй ôтъ кр. 95 до зр. 7·50.
Краватки въ найбôльшôмъ выборѣ, **шлійки, спинки, щѣтки, гребенѣ, брытвы.**
Рукавички всякого рода, власного выробу, **пулярессы, пушки на тютюнъ, паперцѣ до цигаретъ** и т. п.
Цилиндры складанй (chapeaux claques) тибетовй зр. 5·50, атласовй зр. 9.
Кафтаники, сподни и скарпитки бавовнянй, вовнянй, фланелевй и шовковй, також проф. Єгера.
Камизельки волôчковй съ рукавами и **панчохи** до полѣваня.
Папучѣ, мешты и чоботы фальцовй, **пледы, коцики** англійскй.
Камашѣ фальцовй, мужескй, пара зр. 1·50, высокй зр. 2·20.
Штильны, камашѣ шкôрянй до полѣваня и до коня, пара зр. 3·50—6.
Шапки зъ футра и сукна, шапки ранй. **Фезы** турецкй по зр. 1·80.
Парасолѣ бавовнянй, вовнянй и шовковй ôтъ зр. 1·20 до 10.
Плащѣ гумовй въ рôжныхъ родахъ ôтъ зр. 10·50 до 28.
Калошѣ мужескй, высшй пара 4 зр., низшй 3 зр., — дамскй высшй 3·50 зр., низшй 2·80 и 2·50 зр.
Перфумы, мыла, колоньска вода, пудеръ и т. п. 1253 (10—12)

Дентистъ лѣкарь

зъ Вѣдня

А. ШТАЙНЪ

осѣвъ на постоянно

въ Тернополи.

Лѣчатъ всякй слабости устъ и зубôвъ. Операціи, пломбованя, чищеня зубôвъ, вправлюваня штучныхъ зубôвъ и щокъ доверщуе якъ найлучше и найделикатнѣйше въ способъ найновѣйшій американьскій. (1264 2·3)

Мешкае въ домѣ аптикаря п. Ямрогевича.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

подае до вѣдомости, що выдало и мае на складѣ слѣдуючй

Формулярѣ для касъ пожичковыхъ

на далъ

„Закомарскои Правды“:

1) Книга касова, одна либра . . . 40 кр.
2) Книга маетку желѣзного, одна либра . . . 40 кр.
3) Книга маетку пôдручного, одна либра . . . 40 кр.
4) Скрипть, 100 примѣрникôвъ . . . 55 кр.

„ШКОЛЬНА ЧАСОПИСЬ“

педагогично-наукове письмо

органъ галицко-руского учительства, выходитъ съ днемъ 1 Сѣчня 1885 р. въ шестый рôкъ своего существованя. „Школьна Часопись“ мѣститъ въ собѣ розправы педагогичнй, дидактичнй и методичнй, розправы о школьництвѣ, поучаючй фейлетоны, подае дописи о руху просвѣты зъ рôжныхъ сторôнъ краю; слѣдитъ пильно за всякимъ законодавствомъ школьнымъ въ радѣ школьнôй краевôй, въ соймѣ и въ радѣ державнôй и подае его до вѣдомости своимъ читателямъ; на послѣдокъ подае докладнй вѣдомости о руху обохъ краевыхъ товариствъ педагогичныхъ, конкурсы и именованя, біографіи и некрологіи, новинки и всякй интереснй вѣсти, бібліографія, оголошеня и инсераты.

Ся едина на цѣлу галицку, буковиньску и угорску Русь часопись школьна въ рускôмъ языцѣ, обговорююча наше школьництво зъ практичного становища, буде появлятися якъ до теперь, такъ и дальше два разы въ мѣсяць, а именно кождого 1 и 16 дня мѣсяця. Предплата выносить рôчно 3 зр., пôврôчно 1·50 зр., на третину року 1 зр. Предплату на „Школьну Часопись“ пріймаютъ всѣ рускй часописи и канцеляріи всѣхъ рускихъ товариствъ або можна також присылати просто до редакціи „Школьнои Часописи“ у Львовѣ, ул. Орменьска ч. 3, поверхъ III.

Въ редакціи „Школьнои Часописи“ можна також дôстати всѣ выданя руского товариства педагогичного и другй новѣйшй книжки рускй.

ОБЩЕ РОЛЬНИЧО-КРЕДИТОВЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

для Галичины и Буковины,

зарегистроване общество съ неограниченою порукою

ескóнтуе власнй вылосованй листы, купоны, також **всякй купоны ôтъ державныхъ ефектôвъ и заставныхъ листôвъ, удѣляе пожички за гипотекарнымъ обезпеченьемъ.**

Ескóнтуе векслѣ, принимае грошевй вкладки:

а) на **книжки щадничй** по 5%; б) на **текучій рахунокъ** (conto currente) за 30-, 60-, 90- и 120-дневнымъ выповѣдженьемъ по 4%, 4½%, 5% и 5½%.

Заставничій ôтдѣлъ

того-жь Заведеня **удѣляе пожички на заставы,** а именно: цѣннй ефекты, дорогоцѣнности, выробы фабричнй и ремѣсничй и всякй предметы, маючй цѣннôсть.

Бюро Заведеня въ власнôмъ домѣ при улици Орменьскôй н-ръ 2, на I-ôмъ поверсѣ. 1192 (22—24)

ÔТОЗВА

до ВПоважаныхъ Комитетôвъ парохіяльныхъ, Радъ шкôльныхъ мѣсцевыхъ, до Свѣтлыхъ Зверхностей громадскихъ и Настоятелѣвъ обшарôвъ дворскихъ.

Зô взгляду на надходячу теперь пору укладаня буджетôвъ громадскихъ, шкôльныхъ, парохіяльныхъ Товариство взаимныхъ убезпечень въ Краковѣ пригадуе справу асекурацiи ôтъ шкôдъ огневыхъ церквей, костелôвъ, шкôлъ и всякихъ забудовань удержуваныхъ коштомъ конкуренцiи публичнои.

Хотячи прiйти въ помôчь сторонамъ, конкуруючимъ въ тôмъ дѣлѣ, Товариство взаимныхъ убезпечень въ Краковѣ отвираe съ днемъ 1 сѣчня 1885 при своѣй Репрезентацiи львôвскôй осôбный ôтдѣлъ **для безпосередного** убезпечуваня будынкôвъ ерекцiональныхъ. Громадамъ, конкуренцiямъ парохіяльнымъ и шкôльнымъ, котрй подавали-бы до асекурацiи: церкви, костелы, школы и будынки парохіяльнй черезъ львôвску Репрезентацiю, будемо ôтчислювати 4% рабату ôтъ низше выказанои оплаты асекураційнои.

Задатокъ на кошгъ убезпеченя будынкôвъ ерекцiональныхъ вразъ съ ихъ внутрѣшнымъ урядженьемъ выносити буде ôтъ кождыхъ 100 зр. убезпеченои вартости рôчно:

I. Ôтъ церквей, костелôвъ и приборôвъ до службы Божои належачихъ: ôлтарѣвъ, образôвъ и т. п. такожь шкôлъ и уряджень шкôльныхъ:

а) будованыхъ зъ дерева и крытыхъ гонтами	54 кр.
б) мурованыхъ, гонтами крытыхъ, або деревяныхъ пôдъ дахомъ огнетревалымъ зъ блахи чи дахôвки	36 кр.
в) мурованыхъ пôдъ дахомъ огнетревалымъ	18 кр.

II. Ôтъ будынкôвъ парохіяльныхъ:

а) мурованыхъ або деревяныхъ, соломою крытыхъ	84 кр.
б) деревяныхъ, гонтами крытыхъ	64 кр.

Крôмъ высше згаданого 4% рабату просимо увзгляднити, що Товариство взаимныхъ убезпечень **звертае убезпеченымъ съ кôнцемъ кождого року цѣлу позôсталôсть,** котра въ послѣдныхъ пяти лѣтахъ выносила що найменше 27%, т. є. **бôльше якъ четверту часть внесеныхъ оплатъ.** Дочисливши до того звороту згаданый 4-процентовый рабатъ, покажеся, що дѣйстна оплата выносити буде вже въ другôмъ роцѣ и въ дальшихъ лѣтахъ треваючого убезпеченя:

I. Ôтъ церквей, костелôвъ и шкôлъ съ внутрѣшнымъ урядженьемъ:

а) будованыхъ зъ дерева, пôдъ гонтами	по 38 кр. ôтъ 100 зр.
б) мурованыхъ гонтами крытыхъ або деревяныхъ пôдъ блахою або иншимъ огнетревалымъ покрытьемъ	по 25 кр. ôтъ 100 зр.
в) мурованыхъ пôдъ дахомъ огнетревалымъ	по 13 кр. ôтъ 100 зр.

II. Ôтъ будынкôвъ парохіяльныхъ:

а) деревяныхъ або мурованыхъ пôдъ соломою	по 59 кр. ôтъ 100 зр.
б) деревяныхъ пôдъ гонтами	по 45 кр. ôтъ 100 зр.

Черезъ перший три лѣта оплачуеся при убезпеченяхъ новыхъ ôтъ кождого риньского задатку по 10 кр. на фондъ резервовый, а крôмъ того стемпель ôтъ полисы асекураційнои пôсля скалѣ II-ои. Громадамъ або конкурен[illegible]рй бы того жадали, можемо тую оплату розложити на 6 лѣтъ по 5% рôчно замѣсть на 3 роки по 10% рôчно.

Канцеляріямъ громадскимъ и парохіяльнымъ и зарядамъ шкôльнымъ, котрй-бы того зажадали, перешлемо друки и информацiи для уложеня внесень на убезпеченье. Удаватись въ тôй справѣ треба пôдъ адресою: **„Репрезентацiя Краковского Товариства взаимныхъ убезпечень у Львовѣ, улиця Гетманьска“.** Кореспонденцiя въ языцѣ рускôмъ або польскôмъ, якъ кому догôднѣйше.

Товариство взаимныхъ убезпечень не есть обчислене на зыски, бо пôсля статутôвъ своихъ есть обовязане цѣлу надвыжку доходôвъ, яка останесь ему по вынагородженю пошкодованыхъ членôвъ и по покрытю коштôвъ заряду, въ слѣдуючôмъ роцѣ убезпеченымъ **звертати.** Числимо отже на то, що Пресвѣтле Духовеньство обохъ обрядôвъ католицкихъ, Учительство, Зверхности громадскй и цѣле Свѣтле а о добро публичне дбаюче Обывательство зволитъ прихильно вспирати справу убезпеченя ôтъ огню будынкôвъ ерекцiональныхъ въ нашôмъ Товариствѣ, одинокôмъ нынѣ **краєвôмъ** закладѣ асекураційнôмъ.

Кракôвъ, дня 20 грудня 1885.

1272 (1—3)

ДИРЕКЦIЯ ТОВАРИСТВА ВЗАИМНЫХЪ УБЕЗПЕЧЕНЬ ВЪ КРАКОВѢ.

А. Милєскій. М. Лемпковскій. Г. Кешковскій.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарова

Ч. 143 Львôвъ, Четверъ 13 (25) грудня 1884. Рôчникъ V.

ДѢЛО

Выходить во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй год. попол. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстей"** выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Всѣ листы, посылки и рекламаціи належить пересылати пôдъ адресою: редакція и администрація „Дѣла" Ч. 44 ул. Галицка.
Рукописи не звертаются тôлько на попереднє застереженье.
Поодиноке число стоить 12 кр. а. в.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одного строчки печатнои.
Рекламаціи неопечатанѝ вôльнѝ ôтъ порта.
Предплату належить пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администрація часописи „Дѣло" ул. Галицка Ч. 44.

Предплата на „Дѣло" *для Австріи:* — *для Россіи:*
на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр. на пôвъ року . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр. на чверть рок. . . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки": съ дод. „Библіотеки":
на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 зр. на пôвъ року . . 8 рубл.
на чверть року . . 4 зр. на чверть рок. . . 4 рубл.
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на цѣлый рôкъ . . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50 на пôвъ року . . 2 50кр.
на чверть року . зр. 1·25
Для Заграницѣ, крôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ 6 зр.

Просимо о швидке ôтновленье предплаты на „Дѣло" и „Библіотеку найзнаменитшихъ повѣстей" на р. 1885 и о присылку залеглостей за рôкъ 1884.

Консолидуймося!

Передъ двома роками довелось намъ зъ устъ чоловѣка, стоячого близше сферъ, управляючихъ дѣломъ всего движеня польского въ Галичинѣ, почути такѝ слова: „Однихъ Русинôвъ стероризуємо, другихъ позыскаемо почестями, третыхъ — грôшми, четвертѝ, маючѝ свою окрему програму „объединенія", не схочуть самѝ скрѣпляти розвôй елементу малоруского въ Галичинѣ—и такимъ способомъ удастьса намъ въ короткôмъ часѣ убити политично и етично „stugłową hydrę", выдуману на затрату Польщѣ гр. Стадіономъ". Було се якъ-разъ пôдъ той часъ, коли по скôнченôй соймовôй сесіи послы польскѝ соймовѝ, зôйшовшись на параду въ дѣлѣ дальшого уладженя „organiczn-oи prac-ы", проектовали знову зъ своеи стороны ужити всякихъ драконьскихъ мѣръ противъ часописей и товариствъ рускихъ, а котрѝ скристализовавъ пос. Ясиньскій въ звѣстнôмъ дистихонѣ: „Pal go w łeb maczugą, niech się nie męczy długo". Майже рôвночасно успокоювавъ знову представитель найвысшои власти автономичнои своихъ товаришѣвъ, переляканыхъ успѣшною роботою Галицкихъ Русинôвъ на поли розвою своеи народности, що ôнъ такожь посѣдае средства до „zniszczenia złowrogich prądów w kraju".

Ôтъ сего часу минули, слава Богу, уже два роки, а мимо всѣхъ тыхъ грозьбъ, въ части навѣть ефектовныхъ, Русь наша не лишь не закостенѣла на мѣсци, але противно, пôшла спорымъ крокомъ напередъ. Тайнѝ и явнѝ махинаціи клики шовинистичнои, котрыхъ жереломъ бувъ и есть переважно Краковъ, не успѣли нашои Галицкои Руси на стôлько анѣ здеморализувати, анѣ стероризувати, щобы нынѣ можна було ѣй заспѣвати упокôйну пѣснь. Противно. За тѝи два роки объявила навѣть Русь Галицка свою жизненнôсть и силу бôльше якъ коли, а именно двома дуже численными вѣчами и выборчою акціею до сойму краевого, котра мимо всякихъ злобныхъ контръагитацій и головно перекупства выборцѣвъ, остаточно покôнчилась бодай не гôрше, якъ передъ шести роками. Кромѣ того можемо повеличатись самѝ передъ собою, що такъ дѣло уморальненя народа, якъ и просвѣщеня его, поступае въ передъ и розширяеся досыть, що вынайдено навѣть иншѝ поля до сеи роботы, и що такъ товариства нашѝ просвѣтнѝ, якъ и поодинокѝ патріоты, котрыхъ именъ за-для ихъ чемности не хочемо подавати, розвинули ôтъ сего часу навѣть бôльшу и успѣшнѣйшу дѣяльнôсть.

Противъ гнету постороннего зродилась посередъ насъ и бôльша сила и бôльша охота до працѣ для добра всеи Галицкои Руси. Жереломъ сего успѣху — можемо смѣло сказати — була передовсѣмъ солидарнôсть рускихъ партій, котра вытворена щасливо покôйнымъ Барвѣньскимъ передъ роками, въ важныхъ моментахъ нашого житя народно-политичного велѣла бодай на якійсь часъ замовкнути рôжнороднымъ етничнымъ и литературнымъ пересвѣдченямъ поодинокихъ выдвиныхъ людей, а въ виду ворожихъ махинацій сконсолидувати всѣ силы для спôльнои обороны нашихъ правъ.

Однакожъ мимо сихъ успѣхôвъ въ нашôй роботѣ народнôй мôгъ кождый объективный слѣдитель всего нашого движеня запримѣтити, що ôтъ якогось часу частина рускихъ людей зрывае явно съ програмою солидарного дѣланя и хоче ити своими окремыми дорогами до цѣли. Маємо тутъ на гадцѣ передовсѣмъ представителѣвъ духовнои власти обохъ нашихъ епархій, людей, що ще до недавного часу брали живу участь въ всѣхъ справахъ народныхъ, а котрѝ нынѣ, непамятнѝ на славу, яку собѣ на тôмъ поли нажили покôйнѝ нашѝ митрополиты, епископы и крылошане, станули досыть далеко на боцѣ ôтъ всего движеня и мабуть чи не хочуть стати зовсѣмъ индиферентными для руского дѣла. Въ комитетахъ, якѝ повстають у насъ ôтъ часу до часу для рôжнороднои акціи, въ совѣтахъ и выдѣлахъ поодинокихъ институцій и товариствъ не можемо нѣгде майже вычитати именъ сихъ поважныхъ становищемъ людей, а тымъ менше стрѣчаемось съ иниціятивами до якого-небудь дѣла изъ сеи стороны.

Єсть се дуже сумный объявъ въ нашôмъ житю народно-политичнôмъ, несхожій съ понятьемъ свобôдного горожанина австрійского, а тымъ менше не есть ôнъ до лиця симъ мужамъ, если помѣркуємо, що весь клиръ провинціональный съ малыми лишь выемками бере живу участь въ дѣлѣ ôтродженя и скрѣпленя житя Галицкои Руси и симъ стае въ якôйсь суперечности съ интенціями, якѝ видимо запановали въ „горѣ". Не хочемо вже теперь выдавати нашого суду о тôмъ поведеню нашихъ высшихъ достойникôвъ церкви, але боимось, щобъ таке ôтказованьеся ôтъ справъ публичныхъ не выходило зъ принципу, будьто священикъ галицкій чи іерархъ мае занематись лишь справами церкви in abstracto, а не справами вѣрныхъ своихъ або своеи паствы. Єсли-бы однакожъ въ „горѣ" дѣйстно запанувавъ такій принципъ, то тогды могли-бы вже нашѝ противникѝ повеличатись передъ свѣтомъ, що ото удалось имъ довершити одну точку ворожои намъ програмы, именно тую, въ котрôй хвалятся частину Руси нашои стероризувати або пригладити.

Справу ту пôднести и подати до прилюднои вѣдомости мусѣли мы по нашому мнѣню теперь уже по тôй важнôй причинѣ, що въ комитетѣ, якій завязався на днахъ для переведеня выборôвъ до думы державнои мы не стрѣтились нѣ съ однымъ именемъ сихъ достойникôвъ церкви. Въ комитетѣ сѣмъ засѣли люде рôжныхъ пересвѣдчень народно-политичныхъ, подôбно якъ се дѣялось при выборахъ послôвъ до сойму краевого, але представителя іерархіи нашои духовнои нема тамъ хотяй-бы лишь на показъ. Що сей сумный объявъ принесе съ собою и немеңше сумнѝ наслѣдки, о тôмъ не сумнѣваемось, але зъ другои стороны хотѣли-бы мы сему недостаткови вчасно зарадити.

Дальше мôгъ такій-же слѣдитель нашого движеня запримѣтити, що и старшѝ вѣкомъ люде, люде заслугъ и бôльше досвѣдченѝ, стараются нынѣ по можности усувати ôтъ публичнои працѣ, заставляючись то недостаткомъ часу, то надмѣрными своими личными занятями. И се дуже неôтрадный объявъ, знеохоченье мабуть, нѣчимъ неоправдане. Бо чейже у насъ Русинôвъ не дôйшло ще до того, щобы на давныхъ провôдникôвъ кидано камѣньемъ. Єсли при послѣднихъ выборахъ до совѣту „Народного Дому" не всѣ старшѝ вôйшли до того-жь совѣту, то чейже нема причины ôттягатись имъ ôтъ проводу въ грядущôй кампаніи выборчôй и ôтъ организаціи нашихъ силъ.

А съ щирымъ жалемъ приходится намъ знову сконстатувати, що въ теперѣшнôмъ комитетѣ выборчôмъ послôвъ до рады державнои не засѣдають знову тѝ старшѝ, досвѣдченѝ, поважнѝ мужѣ. А жаль нашъ може бути тымъ бôльшій, що комитетъ сей высылавъ на днихъ безъуспѣшну делегацію до сихъ мужѣвъ, а они мимо просьбъ ôтказались ôтъ участи. Молодѝ силы добрѝ до працѣ, але въ дѣлѣ такъ важнôмъ, якими будуть для насъ слѣдуючѝ выборы, есть провôдъ еще важнѣйшимъ дѣломъ.

Прото въ виду зближаючоися акціи выборчои, въ виду того, що противники нашѝ нынѣ не лишь уже зъорганизувались, але и явно, майже пôдъ окомъ правительства, збирають грошѣ, формальный податокъ narodowy на акцію выборчу, есьмо въ повнôмъ правѣ ôбôзватись до всѣхъ Русинôвъ окликомъ: Консолидуймося!

Прочь съ личными амбиціями, прочь съ личными етничными и литературными пересвѣдченями, прочь съ всякими квасами и статями полемичными!

Незгода Русинôвъ пôдъ таку критичну хвилю, се проста зрада на народѣ, се вода на млынъ нашихъ недругôвъ!

Єще стане намъ часу высваритись межи собою въ спокôйнѣйшôмъ часѣ та при зачиненыхъ дверехъ!

Рядъ статей въ „Kurjer-ѣ" и „Gazet-ѣ" на тематъ: „Moskalo- и Ukrainofile" — се найлѣпшій доказъ, якою радостею сповняеся серце шовинистôвъ на видъ индеферентизму и розстрою межи нами. Однихъ хвалится, называючи ихъ при тôмъ „chłopstw-омъ" и „hajdamakam-и", у другихъ выробляеся недовѣрье до братôвъ, а третій зъ всего скористае.

Сконсолидувавшись, потрафили мы отверезити и просвѣтити народъ въ великôй части; сконсолидувавшись успѣли мы заснувати до 400 читалень; сконсолидувавшись, розвинули мы и змыслъ торговельный межи народомъ, загрѣли до любови своего рôдного слова, своеи церкви и привели его до свѣдомости своихъ правъ — та лишь солидарне выступленье до борбы выборчои подасть намъ силы побороти противникôвъ!

Маючи повну надѣю, що провинція лишь одобрить нашъ голосъ въ сѣмъ дѣлѣ, есьмо пересвѣдченѝ, що и Львовяне пôдуть за нимъ, сконсолидуются и возьмутся за дѣло выборôвъ до думы державнои сполучеными силами.

Въ противнôмъ разѣ, мы наберемо лишь пересвѣдченя, що програма „rządu moralnego", поставлена противъ насъ передъ двома роками, уже осуществилась и що мы уже розбитѝ, здеморализованѝ, стероризованѝ, а выборцѣвъ нашихъ противники куплять собѣ за малѝ грошѣ.

Примѣръ жидôвскои господарки по нашихъ мѣсточкахъ.

(*Допись „Дѣла".*)

Податокъ грунтовый и домовый становить значну часть доходôвъ державныхъ, и хотяй трудно заперечити, що при додаткахъ краевыхъ и громадскихъ съ кождымъ рокомъ взростаючихъ бѣднѣйша часть людности надъ мѣру тыми рôжного рода додатками и податками обтяжена, мимо того въ поборѣ тыхъ рôжного рода данинъ и податкôвъ черезъ зверхности громадскѝ нѣяка контроля не установлена. Вправдѣ съ регуляціею податку грунтового пôсля нового вымѣру многѝ надъужитя що до побору того податку усунено, однакожь тое не перешкодило, щобы колектантамъ податку грунтового за рôкъ 1881 и 1882, — понеже той податокъ не пôсля грунтовои табелѣ податковои, але пôсля аркушôвъ грунтовыхъ побирався, — значнѝ надвышки податковѝ въ рукахъ не лишалися, а що до побираня податку домового панує и дальше не въ однôй громадѣ найбôльшій неладъ. Зверхности громадскѝ укладають пôсля своеи вподобы табелѣ податку домового, побирають его нѣкимъ неконтролёванѝ черезъ органы не все на довѣріе заслугуючѝ и трудно дивуватися, що якъ контрибуенты податковѝ, т. е. людность сельска и мѣска, такъ и ц. к. скарбъ часто бувають наражуванѝ на значнѝ страты. Неодинъ зарôбникъ, неодна вдова о голодѣ и холодѣ тяжко працюе, собѣ ôтъ губы ôтнимае, часто послѣдну одежину заставляе, щобы въ своѣмъ часѣ податокъ заплатити, — а тутъ податокъ заплаченый не иде до ц. к. касы податковои, але до кишенѣ чигаючихъ на чуже добро несовѣстныхъ колектантôвъ податковыхъ. Намъ донесено о такъ разячôмъ фактѣ фалшованя табель податковыхъ домовыхъ и черезъ довшій часъ практикованои дефраудаціи податку домового, о такôй байдужности нашого народа въ справѣ, де иде о его кроваво зароблений грôшь, що уважаемо своимъ обовязкомъ для пересторогы другихъ громадъ той фактъ до ширшои вѣдомости подати.

Въ громадѣ Печенѣжинъ, староства коломыйского, панувавъ ôтъ довшого часу великій неладъ въ побираню податкôвъ. Христіяньскѝ члены громады мусѣли часто вносити до ц. к. администраційныхъ властей жалобы, що черезъ хибно уложенѝ табелѣ податковѝ бувають потяганѝ до поношеня тягарôвъ, до котрыхъ не були обовязанѝ; були выпадки, що бѣднѝ вдовы, посѣдаючѝ ледви хату и куеникъ огорода, мусѣли черезъ многѝ лѣта оплачувати податокъ грунтовый 8—10 зр. а. в. за грунты цѣлкомъ черезъ кого иншого уживанѝ. Але не тôлько на тѝи матеріальнѝ страты бували выставленѝ христіяньскѝ члены громады въ Печенѣжинѣ. При кождыхъ выборахъ, чи то до рады громадскои, чи то при выборахъ выборцѣвъ до выбору посла на соймъ краевый — на пôдставѣ фалшиво уложеныхъ листъ укорочувано христіяньскихъ членôвъ громады Печенѣжинъ въ сповнюваню ихъ горожаньскихъ правъ въ користь жидôвскои людности. Коли съ заведеньемъ нового податку домового на пôдставѣ уставы въ року 1883 зверхнôсть громадска въ Печенѣжинѣ залишила справдити катастеръ домовый, т. е. залишила справдити, чи властитель дому 1 зр. 50 кр. чи 1 зр. 70 кр. постоянного податку домового рôчно платити мае и черезъ тое заходила обава, що найчисленнѣйша, а при тôмъ найбѣднѣйша часть людности христіяньскои въ Печенѣжинѣ, не посѣдаюча бôльше якъ тôлько одну комнату для своего мешканя, несправедливо зъ вины и недбальства зверхности громадскои на бôльшѝ тягарѣ на многѝ лѣта булабы наражена, — внесли деякѝ члены христіяньскои громады въ Печенѣжинѣ до ц. к. краевои Дирекціи скарбу у Львовѣ прошенье, щобы въ цѣли справедливого розложеня податку домового въ Печенѣжинѣ зарядила справдженье катастру домового. Зарядженe черезъ ц. к. краеву Дирекцію скарбову при кôнци вересня 1884 справдженье катастру домового выкрыло цѣлый рядъ рафинованого обманьства, на котре тôлько жидôвска хитрôсть могла здобутися, бо треба знати, що въ Печенѣжинѣ ôтъ довшого часу пôдъ фирмою христіяньского начальника жиды вели справы громадскѝ, а тымъ самымъ и укладъ табель податковыхъ и побôръ податкôвъ, а въ роцѣ 1883 зарвали цѣлу власть въ свои руки, бо жидъ и начальникъ и колектантъ податкôвъ мають во всѣмъ свобôдну руку и що хочуть, то въ громадѣ и роблять.

И такъ справдженье катастру домового въ Печенѣжинѣ выявило:

1) Що близько 200 домôвъ въ табели податковôй домовôй за рôкъ 1883 не було умѣщеныхъ, хотяй певно найменше 100 властителѣвъ тыхъ домôвъ въ табели не умѣщеныхъ податокъ домовый за рôкъ 1883 и за попереднѝ лѣта заплатили и въ своихъ книжкахъ податковыхъ въ уплаченого податку домового черезъ колектанта податкового зôстали поквитованѝ.

2) Що за значну часть жидôвъ въ табели податковôй домовôй умѣщеныхъ, христіяньскѝ члены громады Печенѣжина податокъ домовый оплачували и то въ той спосôбъ: н. пр. властитель дому ч. 135, христіянинъ, зôставъ въ табели податковôй домôвъ опущеный. Приходить платити податокъ домовый за себе, то колектантъ податку ôтбирае ôтъ него належитôсть податкову, квитуе въ табели за жида умѣщеного пôдъ цѣлкомъ иншимъ нумеромъ податокъ и записуе христіянинови въ книжцѣ податковôй уплачену належитôсть податкову.

3) Щобы при власти удержатися и христіяньску людность всякими можливыми способами вызыскувати, жиды постаралися о сво-

ихъ поплечникôвъ межи христіяньскими членами громады, повыскали ихъ дешевымъ чужимъ коштомъ, т. е. коштомъ ц. к. скарбу: одного радного не вписано яко властителя дому въ табелю податкову и увôльнено тымъ способомъ ôтъ податку домового; другому даровано ексекуцію, а за тое наложено на якого бѣдного подвôйну ексекуційну належитôсть, и т. д.

4) Щобы всяку контролю унеможливити, перемѣнювано нумеры домôвъ поединчихъ властителѣвъ кождого року въ табели домовôй пôсля уподобаня, якъ панамъ колектантамъ до маскованя ихъ интересу выпадало.

Протоколярно черезъ ц. к. урядника делегованого до справдженя катастру домового въ Печенѣжинѣ зôстало ствердженымъ, що колектантъ податку ôтъ вдовы Маріи Бойчуковои, котрои хата була згорѣла и котра ôтъ ц. к. староства опустъ податку узыскала, за два роки податокъ домовый побравъ, а до ц. к. касы податковои того побраного податку не зложивъ.

А однакожь при всѣхъ тыхъ надъужитяхъ и спроневѣренахъ зверхнôсть громадска при помочи того самого колектанта побирае податокъ дальше и не тôлько не була за самоволю и неретельне поступованье до отвѣчальности потягненою, але дальше вывыскуе темну людность непокоячи ей рôжными, нѣчимъ не оправдаными залеглостями податковыми. Зъ тои причины звертаемо увагу на тіи надъужитя и самоволю зверхности громадскои въ Печенѣжинѣ въ побираню податкôвъ и надѣемося, що Высокій ц. к. скарбовій и политичній власти передадутъ справу побираня и ôтставлюваня податкôвъ до ц. к. уряду податкового въ Коломыи ôтъ року 1881—1884 скорому и докладному слѣдству и не занедбаютъ виновныхъ потягнути до отвѣчальности та звороту неправно побраныхъ квотъ, а тымъ не залишатъ людность христіяньску въ Печенѣжинѣ выбавити ôтъ жидôвскои самоволѣ, — тымъ бôльше, коли ц. к. староство въ Коломыи розпорядженьемъ въ дня 17 падолиста 1883 до ч. 17.017 орекло, що періодъ урядованя теперѣшнои рады громадскои, ще въ грудни 1880 року выбранои, съ днемъ 14 цвѣтня 1884 мавъ закôнчитися, а однакожь дотеперь §. 18 ординаціи выборчои не зôставъ ще переведеный въ дѣло.

Предложивши Вп. Землякамъ способъ побираня податкôвъ въ громадѣ Печенѣжинѣ, додаемо ще деякі подрôбности, якъ въ тôй громадѣ маеткомъ громадскимъ репрезентація громадска завѣдуе. Рѣшеньемъ комисіи сервитутовои получила христіяньска громада въ Печенѣжинѣ яко еквивалентъ за право пашеня на ц. к. камеральныхъ толокахъ ôтъ тои жь камеры 600 моргôвъ толокъ въ роцѣ 1862 и пôзнѣйше. При недостачи будь-якои контролѣ надъ маеткомъ громадскимъ попривласнювали собѣ поодинокі члены громады въ продовженю послѣдныхъ лѣтъ части тои толоки самовôльно або за оплатою въ користь начальника громады, такъ що ще въ роцѣ 1877 на внесене зажаленье декотрыхъ христіяньскихъ членôвъ громады Выдѣлъ повѣтовый въ Коломыи поручивъ зверхности громадскôй почнити потрѣбні кроки до ôтобраня привласненои толоки, однако по нынѣшный день тое порученье не переведено. При тôмъ богатші члены громады выпасаютъ на громадскôй толоцѣ свою худобу, а тягаръ уплаты податку за тую толоку спыхаютъ на бѣдныхъ вдôвъ и зарôбникôвъ, котрі, не маючи нѣякои худобы, въ пожиткахъ зъ того добра громадского не участвуютъ и пôсля §. 75 уставы громадскои до поношеня тыхъ выдаткôвъ, т. е. уплаты податку за толоку, не суть обовязані. Длятого зволитъ хвальный Выдѣлъ повѣтовый звернути свою увагу на завѣдуванье маеткомъ въ Печенѣжинѣ и зарядити, щобы привласнені части толоки и плацôвъ громадскихъ були христіяньскôй громадѣ назадъ звернені або щобы привластителѣ були вневолені за привласнені части грунту громаду ôтшкодувати, а такожь, щобы §. 75 уставы громадскои не бувавъ переступленый.

Кривды въ нашихъ школахъ.

(Постоянна рубрика).

Зъ Сокальщины пишутъ намъ: Варяжъ-мѣсточко, заселене переважно жидами; проча людность мѣшана, якъ латиньского такъ и греко-кат. обряду. Середъ мѣста находятся церковь и костелъ вразъ съ муроваными будынками колишного піярского монастыря, въ котрыхъ мѣстятся: мешканье пароха, пропинація, урядъ почтовый и школа, а крôмъ того богато комнатъ стоитъ пусткою. Мѣсточко убоге, не мае чимъ одного учителя оплатати и школы въ належнôмъ ладѣ удержати. Недалеко ôтъ него лежитъ Варяжъ-село, котре мало до недавна свою школу и своего учителя, а въ школѣ бувъ выкладовый языкъ рускій, бо майже все село замешкане Русинами. Теперь бачишь тамъ будынокъ шкôльный пусткою стоячій и очудованый пытаешь: по якôй причинѣ наука шкôльна въ тôмъ селѣ не истнуе? Запытай людей, а розкажутъ тобѣ, що слѣдуе:

Панъ инспекторъ окружный Спис принявся за дѣло унификація обохъ школъ, мѣскои и сельскои. Вразъ съ п. бурмистромъ Ломницкимъ переконали они войта села Варяжа, пана Луку Войтовича, що о много хосеннѣйше буде обѣ школы, що не дуже далеко ôтстоятъ ôтъ себе, разомъ сполучити та спôльно съ мѣстомъ поносити кошты удержаня еи и учителя. П. начальникъ, щобъ не наразитися панамъ раднымъ повѣтовымъ, особливо п. маршалкови Поляновскому, съ котрымъ недавно тому тріюмфально мовь другій Цезарь чотырокôнною колясою на вдивовижу всему славетному мѣщаньству въѣздивъ до Варяжа, — пôдписавъ грамоту прилученя своеи до школы мѣскои а съ нимъ разомъ пôдписало и кôлькохъ радныхъ. Давну школу зачинено, принято учительку-помôчницю, дѣти почали зъ передмѣстя ходити на науку до мѣскои школы, де, розумѣеся само собою, языкъ выкладовый польскій. По недовгôмъ часѣ показалася потреба реставраціи шкôльныхъ комнатъ — обчислено кошты на 5000 гульденôвъ, а на громаду села Варяжа припало 2500 зложити. Теперь роздався превеликій зойкъ и нарѣканя въ селѣ: „Прецѣ громада мае свôй будынокъ шкôльный въ добрôмъ станѣ, по що мае таку суму на реставрацію мурôвъ клашторныхъ складати? За тіи грошѣ моглибы въ серединѣ села нову школу побудувати, а тогды ихъ дѣти не потребували-бы болотомъ превеликимъ, неразъ середъ снѣгу и заверухи до мѣста ходити." Але дарма! жаль наспѣвъ.. по невчасѣ. Теперь прійшовъ и панъ Лука хотяй пôзно до того досвѣду, що часомъ за паньску чотырокôнну коляску треба дорого оплачуватися...

Вже то сокальскій п. инспекторъ школъ въ дѣлѣ польонизаціи нашихъ школъ не дасться нѣкому выпередити. Въ школахъ съ выкладовымъ языкомъ рускимъ, якъ въ Махнôвку, Будинѣ, Ворохтѣ, Безуевѣ, Лубовѣ и другихъ стрѣтишь женщины учительки, що навѣть говорити по руски не знаютъ, длятого то и заведено въ тыхъ школахъ выкладовый языкъ польскій! За карні грошѣ, побираній за непосыланье дѣтей до школы, закупуются книжки и мапы географичні выключно польскі и накидуеся школамъ; въ школахъ, де ще задержався языкъ рускій, велитъ п. инспекторъ географію выкладати по польски. Боже храни, щобы въ деякôй школѣ явився на стѣнѣ подѣлъ годинъ въ рускôмъ языцѣ, — тогды учитель пôдпадае строгому укорови. Школы не обсаджуются постоянными учителями, бо розходится о то, щобъ учителѣвъ удержати въ безнастаннôй зависимости ôтъ окружнои рады шкôльнои. Зô всего видко, що п. инспекторъ окружный — добрый полонизаторъ, лишь, щобы часомъ мѣрка не перебралася. О ходѣ дѣлъ въ Тартакôвскôй школѣ пôзнѣйше донесемо.

ДОПИСИ.

Зъ-надъ Збруча.

(*Ôткрытье читальнѣ.*) Въ Панôвцяхъ, староства борщѣвского, истнуе вже ôтъ кôлькохъ лѣтъ братство тверезости, засноване заходомъ трудолюбивого и вже ôтъ 12 лѣтъ въ тôмъ селѣ для добра своихъ парохіянъ неутомимо працюючого мѣсцевого пароха, о. Исидора Ганкевича, — помимо того, що дуже часто лучалося ему выпити чашу горести ôтъ противникôвъ тверезости. О. Ганкевичь не зважавъ на перепоны ворогôвъ, но старався всѣми силами позыскати хоть менше число прихильникôвъ тои цѣли. Се ему дѣйстно удалося, бо теперь вже 1/3 часть парохіянъ належатъ до того братства.

Але гадки о. Ганкевича сягали ще дальше; ôнъ носився съ гадкою заснованя читальнѣ. Длятого пожичавъ членамъ тверезости книжки и газеты, а въ вôльныхъ хвиляхъ сходилися селяне до ч. г. Гриця Гладиша, котрый имъ читавъ. Хотяй черезъ тое о. Ганкевичь и п. Гладишь наразилися на ревизію ц. к. староства, то таки не далися селяне тымъ ôтотрашити, но противно, охочі до науки притягали другихъ и такъ число чимъ разъ взростало. Користаючи зъ читаня книжочокъ и часописей, селяне почули въ коротцѣ потребу заснованя читальнѣ, що имъ при ревнôй помочи о. пароха удалося.

Въ суботу 1 (13) студня по ôтправленôмъ богослуженю удалися селяне и гостѣ съ о. Ганкевичемъ до дому ч. госп. Антона Бѣлика на торжество ôткрытя читальнѣ. Ч. г. Бѣликъ ôтступивъ на той день якъ и на дальшій ужитокъ читальнѣ одну комнату, за що ему выдѣлъ складае прилюдну подяку. Мѣжъ зôбраными явилося такожь кôлькохъ селянъ зъ Михалôвки и пп. Павло Горбачевскій та Ерастъ Горбачевскій зъ Кудринець и п. Олекса Струтыньскій, авскультантъ зъ Босніи, пробуваючій теперь на ôтпустцѣ въ Кудринцяхъ. Всѣхъ зôбраныхъ привитавъ горячою промовою о. Ганкевичь, пôднѣсъ важнôсть читалень, объяснивъ статуты, показавъ користи, які громадяне, будутъ могли добувати зъ того огнища просвѣты и завôзвавъ, щобы численно вписуватися въ члены. Заразъ вписалося 41 лиць, а есть надѣя, що тое число незадовго подвоится. До выдѣлу выбрані: о. Исидоръ Ганкевичь головою; Антôнъ Бѣликъ заступникомъ; Матѣй Хмѣлевскій секретаремъ; Григорій Гладишь библіотекаремъ; Стефанъ Дергакъ касіеромъ; Иванъ Ковчь и Григорій Головачукъ заступниками выдѣловыхъ.

По выборѣ выдѣлу забравъ голосъ п. О. Струтыньскій и въ жаркôй своей бесѣдѣ загрѣвавъ присутныхъ до патріотизму, поясняючи, яка повинна бути наша любовь ôтчины. Потôмъ присутні ôтспѣвали на внесеня поодинокихъ членôвъ читальнѣ „многая лѣта" Его Вел. цѣсарю, еп. Сильвестрови, головѣ читальнѣ, гостямъ и членамъ. Ч. г. Григорій Гладышь, котрый много причинився до заснованя читальнѣ, подякувавъ гостямъ за удѣлъ въ торжествѣ, а о. Ганкевичу за его труды при посѣщеню читальнѣ. На тôмъ скôнчилася часть официяльна, а по закрытю зборôвъ и ôтспѣваню всѣми „Миръ вамъ браття" довго ще гомонѣвъ живый розговôръ, переплѣтаный спѣвами при скромнôмъ угощеню до пôзного вечера. Треба додати, що члены читальнѣ не уживаютъ горячихъ напоѣвъ. *Участникъ.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Выемковый станъ въ округѣ Винеръ Найштадъ*). Австрійске правительство, предкладаючи въ минувшôй сесіи предложенье що до суспензіи судôвъ присяжныхъ въ округахъ судовыхъ вѣденьскôмъ и корнайбургскôмъ зажадало такожь розширеня выемковыхъ мѣръ и на округъ Винеръ-Найштадъ, позаякъ однакожь комисія палаты посольскои усунула зъ сего проекту постанову, ôтносячуся до округа Винеръ-Найштадъ и зажадала, щобы правительство завело въ тôмъ-же окрузѣ выемковû зарядженя наперѣдъ въ дорозѣ административнôй, взявъ министеръ справедливости згадану постанову назадъ, а сими днями оголосила урядова „Wiener Ztg." розпорядженье цѣлого кабинету, наслѣдкомъ котрого завѣшено дѣяльнôсть судôвъ присяжныхъ въ окрузѣ Винеръ-Найштадъ ажь до кôнця року 1885. — Згадане розпорядженье есть лишь постулятомъ рѣшеня парламенту и правительство не зробило, выдаючи его, нѣякои несподѣванки. Що однакожь правительство ôтнесеся до парламенту и згадані зарядженя предложитъ до конституційного трактованя, се зовсѣмъ зрозумѣло.

(*Хорватскій соймъ*) скликаный на 29 н. с. грудня. Пôсля вѣстей зъ Загребу буде заразъ на першôмъ засѣданю сойму ôтчитаный королѣвскій рескриптъ, взываючій до выбору регниколярнои депутаціи зъ 12 членôвъ. По выборѣ депутаціи мае соймъ рѣшити провизорію буджетову на короткій часъ, а не выключено ще евентуальности, що ôнъ зберется въ сѣчню, щобы рѣшити цѣлый буджетъ и кôлька дрôбныхъ проектôвъ законодавчихъ. — По залагодженю сихъ справъ мае бути сесія ôтложена до лѣта.

(*Католицкій университетъ въ Зальцбургу*). Въ дѣлѣ замѣреного заснованя католицкого университету въ Зальцбургу ведесь дуже жива акція межи ультрамонтанами и сягае навѣть поза границѣ австрійскои державы. Въ тôмъ ôтношеню подае Vaterland ось які дані. Позаякъ, — пише Vaterland — существуе въ Зальцбургу вже выдѣлъ теологичный, то цѣла трудность лежитъ въ заснованю трехъ свѣтскихъ факультетôвъ. Напередъ есть отже замѣръ ôткрытя правничого и исторично философичного факультету а на тую цѣль выстарчавъ-бы фондъ 700.000 зр. — Зъ фондôвъ давного университету лишилося 319.000 зр. котрі будутъ имовѣрно реститутовані новому университетови. Решту потрѣбного капиталу легко буде зôбрати въ дорозѣ складокъ тымъ бôльше, що въ Нѣмеччинѣ зôбрано вже на тую цѣль 150.000 марокъ.

(*Послы зъ Далматіи*) були дня 16 н. с. грудня на авдіенціи у министра гр. Таффе, щобы поперти ухвалы далматиньского сойму въ дѣлѣ заведеня въ урядахъ и судахъ Далматіи хорватскои мовы. Предсѣдатель кабинету мавъ заявити депутаціи, що возьме пôдъ розвагу згадані ухвалы и о скôлько се буде можливе вдоволитъ желаня далматиньского сойму. — Сею справою обѣцявъ занятися такожь предсѣдатель правого клюбу гр. Гогенвартъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Справа торжества велеградского знаходитъ все ще ôтъ часу до часу ôтголосъ въ россійскихъ газетахъ. Помѣщена недавно въ „Дѣлѣ" статія по поводу сего торжества дала добру случайнôсть „Нов. Времени" замѣтити о якôмсь роздвоеню Славянъ и оно пытае: „А хтожь буде користати зъ сего роздвоеня Славянъ зъ безъустанныхъ и безъосновныхъ пôдозрѣванъ о наставаню Россіи на чіюсь самостôйнôсть? Розумѣеся — ôтповѣдае „Нов. Врем." — що „австрійскій панславизмъ", котрый самъ настае на балканьскій пôвостровъ и доведе до скрѣпленя католицкои церкви и папского престола". Дивні догады „Нов. Времени" и ще дивогляднѣйші его заключеня! Хиба-жь торжество велеградске мае на цѣли роздвоенье Славянъ? Або може австрійскі Славяне маютъ передовсѣмъ на те зважати, що-бъ скрѣпляти чійсь тамъ панславизмъ? Коли вже велеградске торжество мало-бы мати якусь признаку всенародну славяньску то безперечно не може оно мати на оцѣ роздвоеня Славянъ, а скорше ихъ сполученье, до чого австрійскі Славяне повинні передовсѣмъ стремѣти, позаякъ се лежитъ въ ихъ интересѣ При такôй цѣли може торжество велеградске набрати дѣйстно признакъ торжества славяньского, т. е. торжества спôльного всѣмъ Славянамъ въ Австріи и тогды не мя и бесѣды о якôмсь роздвоеню Славянъ. Инша рѣчь певно, коли австрійскі Славяне не будутъ сего торжества святкувати де по за границями австрійскои державы н. пр. въ Россіи, Сербіи або Болгаріи. И тутъ ту именно та причина, котра пôддае „Нов. Врем." гадку роздвоеня Славянъ. Дуже сумнѣваемося однакожь, чи можна-бы тогды говорити вже о якôмсь сполученю Славянъ наколи бъ австрійскі Славяне обходили се торжество поза границями своеи державы. Выйшлобы знову на се, що користавъ-бы лишь зновъ якійсь другій панславизмъ. Рѣчь отже ясна, о що ходитъ интересованымъ сферамъ въ Россіи. Австрійскій и россійскій панславизмъ борются съ собою, а вы австрійскі Славяне забудьте про самыхъ себе, про своя нужды и потребы и станьте просто лишь рабами одного або другого, а водворится миръ и благоволеніе въ славяньскôмъ свѣтѣ розумѣесь тогды, коли васъ не стане. — „Прав. Вѣст." оголосивъ царскій указъ, пôсля котрого особамъ займаючимъ высші уряды державні не вôльно брати участи въ жадныхъ товариствахъ и спôлкахъ торговельныхъ або промысловыхъ, якъ такожь въ публичныхъ або приватныхъ заведеняхъ кредитовыхъ. — Управа полудново-захôдныхъ желѣзниць дôстала вже другій разъ приказъ, щобы увôльнила ôтъ службы всѣхъ пôдданыхъ чужихъ державъ безъ вынятку найдальше до 13 н. ст. сѣчня слѣдующого року. — Пôсля газ. „Свѣтъ" постановило министерство вôйны внести до комисіи Палена для справъ жидôвскихъ заостренье законôвъ ôтносячихся до участи жидôвъ въ войсковôй службѣ. Жиды въ Россіи стараются именно всякими силами усуватися ôтъ войскои службы и не перебираютъ въ средствахъ, щобъ дôйти до своеи цѣли.

Нѣмеччина. Колоніяльна политика нѣмецка прибирае чимъ разъ бôльшого значеня и чимъ дальше сягае своимъ обємомъ. Берлиньскі газеты доносятъ теперь, що правительство нѣмецке розтягнуло свôй протекторатъ надъ островами на далекôмъ всходѣ, именно на Спокôйнôмъ Океанѣ на пôвнôчь ôтъ Австраліи. На сихъ островахъ, головно же въ архипелягу Новои Британіи и на островѣ Матупе, мае торговельный дôмъ Гернсгаймъ зъ Гамбурга вже ôтъ давна свои факторіи; тамъ отже вывѣсила Нѣмеччина свôй прапоръ и розтягнула свою опѣку. Нѣмецкі журналы величаютъ канцлера за его геніяльнôсть и зручнôсть въ сей справѣ и пôдносятъ его велику заслугу на поли колоніяльнои политики а то тымъ бôльше, що парляментъ посмѣвъ въ виду тыхъ великихъ заслугъ кн. Бисмарка ôтмовити на его жаданье 20.000 зр. для другого директора уряду заграничного. Въ загалѣ ôтмова ся парляменту выкликала въ великôй части Нѣмеччины, коли вже не явне негодованье на цѣлый парляментъ, то по крайнôй мѣрѣ вызвала рôвнодушнôсть для парляменту, уважаючи его крокъ за рôдъ мести вымѣренои противъ самого кн. Бисмарка. Се сталось такожь причиною, що канцлеръ нѣмецкій получае зъ многихъ сторôнъ Нѣмеччины телеграмы, котрі высказуютъ ему свое сожалѣнье въ такôмъ поступованю парляменту и радятъ ему, щобы ôткликався до жертволюбности нѣмецкого народу а посыплятся не то тысячі але миліоны.

Англія. Въ дивный способъ даютъ Феніяне знаки своего житя; що маютъ значити атентаты динамитові маючі на цѣли розсаджувати мертві будынки, трудно ôтгадати. Двояко можна лишь о нихъ собѣ толкувати: або Феніяне хотятъ сими атентатами страшити англійске правительство и щадятъ при тôмъ невинні жертвы або — якъ въ самôй Англіи припускаютъ — они хотятъ розбудити симъ задрѣмавшій патріотизмъ Ирляндцѣвъ, котрі не видячи жадного позитивного результату зъ феніяньскои дѣяльности перестаютъ складати грошѣ на политичні цѣли. Такими лишь способами можна вытолкувати послѣдный выбухъ динамитовый, котрый мавъ розсадити величавый мôстъ на Тамизѣ въ Лондонѣ. Хто пôдложивъ динамитъ пôдъ сей мôстъ, доси не знати; выслѣджено лишь тôлько, що минувшои суботы прійшли два якійсь незнакомі до одного властителя лодей надъ Тамизою въ Кинейтъ и вынаймили лодку за 4 шилинги. Одинъ зъ сихъ незнакомыхъ нѣсъ пôдъ рукою якійсь зеленый пакунокъ. Оба сі незнакомі сѣли въ лодку и поплыли смеркомъ по пôдъ мôстъ долѣ рѣкою. Въ слѣдъ за симъ наступивъ страшный выбухъ. Динамитъ не розôрвавъ вправдѣ моста, лишь ушкодивъ его дуже значно такъ, що крôмъ великои дѣры въ мѣсци, де бувъ пôдложеный динамитъ, поробилися ще въ цѣлôмъ мостѣ шпары на долоню широкі. Богато людей зôстало раненыхъ, а въ домахъ надъ берегомъ повылѣтали ôтъ напору воздуха всѣ окна. Згадані повысше незнакомі пропали безъ слѣду а полиція, дармо слѣдитъ за ними и хочь вызначила 5000 фунтôвъ штерл., не выкрыла доси навѣть и слѣду, по котрôмъ могла бы дôйти хочь до якихъ небудь позитивныхъ даныхъ. — Ще не проминуло зовсѣмъ враженье

зъ выбуху динамитового, якъ вже доносятъ о другôмъ подôбнôмъ атентатѣ за помочею пекольнои машины на двôрци желѣзницѣ въ Виндзоръ. Дня 21 с. м. именно выбухнувъ въ пакунковôмъ магазинѣ двôрця сильный огонь, при чѣмъ згорѣло не лишь бюро пакункове, але такожь и велике число пакункôвъ. Слѣдство выказало, що огонь выйшовъ зъ пекольнои машины, котра була бережно запакована въ якôйсь пацѣ. Въ згарискахъ найдено ще кôлька колѣсець зъ зубами и фляшку наповнену матеріяломъ выбуховымъ. Послѣднѣ вѣсти заперечуютъ однакожь тому будьто-бы огонь бувъ дѣломъ Феніянъ.

НОВИНКИ.

— **Выдѣлъ товариства „Просвѣты“** порѣшивъ межъ иншими отсѣ справы на двохъ послѣднихъ засѣданяхъ (котрѣ ôтбулися 10 и 22 л. грудня с. р. пôдъ проводомъ головы дра Омеляна Огоновского): 1) Дати даромъ библіотецѣ „Народного Дому“ по примѣрникови всѣхъ своихъ выдань. 2) Заплатити за товариство рускихъ ремѣсникôвъ „Зоря“ 15 зр. 50 кр. за друкъ статутôвъ того-жъ товариства и иншѣ дрôбнѣ друки. 3) Удѣляти питомцямъ львôвскои семинаріи духовнои пôдмогу въ квотѣ 50 зр. на выдавництво „Антологіи рускихъ пѣсень и творôвъ рускихъ композиторôвъ“. 4) Скликати загальнѣ зборы „Просвѣты“ на 2 л. лютого 1885 и сполучати съ ними музикально-декламаторскѣ вечерницѣ. 5) Звернути авторамъ надôсланѣ працѣ: а) Рôздво, б) Записки номологичнѣ, в) Ненависть, незгода, заздрôсть и г) Добрый и злый сусѣдъ, — яко непридатнѣ до выдавництва „Просвѣты“. 6) Просити проф. Вахнянина, щобы зволивъ поѣхати на загальнѣ зборы читальнѣ въ Яворовѣ яко делегатъ „Просвѣты“. 7) Приняти до вѣдомости, що товариство на кôлькокротнѣ рекурсы дождалось въ конци по кôлькохъ лѣтахъ справедливого рѣшеня, що до вымѣру належитости ôтъ даровизны Вп. Волод. Федоровича; ц. к. краева дирекція скарбу признала наконецъ, що урядъ вымѣру належитостей помылився о 1588 зр. 15½ кр. на користь „Просвѣты“, и тая квота буде „Просвѣтѣ“ звернена. 8) Принято 36 новыхъ членôвъ.

— **Зъ Перемышлянъ** пишутъ намъ: При доповняючôмъ выборѣ члена рады повѣтовои зъ куріи сельскои дня 16 л. грудня выбрали выборцѣ на мѣсце п. Иляр. Третера, мимо загорѣлои агитаціи зъ стороны польскои, честного господаря и доброго Русина Павла Олѣйника зъ Вишнѣвчика. Честь пп. выборцямъ!

— **О. Иванъ Наумовичь** повернувъ въ недѣлю до Львова по кôлькамѣсячнôй подорожи по Россіи.

— **Дръ Ярославъ Окуневскій**, провизоричный лѣкарь корветы на австрійскôмъ корабли въ Смирнѣ въ Азіи, именованый активнымъ лѣкаремъ корветы.

— **„Одесскій Вѣстникъ“**, одинока теперь часопись въ Россіи, котра вѣрно и точно познакомляе читателѣвъ о ходѣ дѣлъ въ Галичинѣ, въ послѣднôмъ числѣ въ передовôй статіи говоритъ о „товариствѣ рускихъ женщинъ“ въ Станиславовѣ и показуе велику задачу того товариства середъ рускихъ женщинъ въ Галичинѣ.

— **Министерство просвѣты** признало катихитови гимназіи въ Бродахъ 800 зр. рôчно, почавши ôтъ 1 сѣчня 1885 року.

— **Галицко-руска Матиця** постановила съ початкомъ року 1885 выдавати що чверть року „Литературный Сборникъ“ въ 2—3 аркушѣ друку. Причиною, що Матиця такъ довго спала, було, що 1877 р. закупила була Матиця каменицю на Жовковскôмъ за 17.000 зр., котру то суму она заплатила по части готовыми грôшми въ высотѣ 11.230 зр. 22 кр., по части же грôшми позычеными въ митрополитальнôй капитулѣ въ высотѣ 2322 зр. 50 кр. на 6%. Такимъ способомъ осталось було 5769 зр. 28 кр. довгу такъ новозатягненого якъ и старого, якій тяживъ на каменици. Довгъ сей сплачено вже на стôлько, що осталась до сплаты сума 600 зр. съ 6% на рôкъ 1885. По уплатѣ сего довгу Гал. руска Матиця буде вже мала чистый дохôдъ и буде могла обертати его на литературнѣ цѣли Галицко-руска Матиця взывае теперь всѣхъ тыхъ, що давнѣйше еи выданя взяли въ розпродажь, щобы надôслали за нихъ або грошѣ або нерозпроданѣ книжки назадъ ѣѣ звернули, щобы такимъ способомъ можна упорядкувати магазинъ книжокъ Матицѣ и привести до ладу рахунки товариства. — Маючій выдаватися „Литературный Сборникъ“ буде для членôвъ Матицѣ розсылатися даромъ; для членôвъ, неуплатившихъ повнои вкладки буде предплата на „Лит. Сборникъ“ выносити 70 кр., а для нечленôвъ 1·50 зр. рôчно. Предплату належитъ присылати пôдъ адресою: Въ выдѣлъ Общества „Галицко-рускои Матицѣ“ въ канцеляріи „Народного Дому“ у Львовѣ.

— **Програма вечерницъ Рускихъ Дамъ**, въ недѣлю дня 28 л. грудня 1884 въ великôй сали „Народного Дому“, аранжованыхъ комитетомъ театральнымъ „Руского Касина“. I Часть: 1. Хоръ. 2. Діялогъ „Два мужѣ одной жены“. 3. Фортепянъ. 4. „Освѣдченье львôвского кавалера съ перешкодами“, образецъ въ 7 сценахъ, скомпонованый и представленый посредствомъ хиньскихъ тѣней черезъ членôвъ комитету. 5. Сольо-квартетъ. 6. Туманѣ картины, представленѣ посредствомъ чародѣйнои лямпы. 7. Физикальнѣ експерименты и продукціи магичнѣ. 8. Ворожбитъ. 9. Объясненя до точокъ 4, 6, 7, 8, а также до явленя духôвъ и опирôвъ на сценѣ. II часть: Товарискѣ забавы съ импровизованою програмою. Вступъ на салю 30 кр., на галерію 10 кр. Початокъ о годинѣ 7½ вечеромъ.

— **Товариство рускихъ академикôвъ „Союзъ“ въ Черновцяхъ**, котре черезъ 9 лѣтъ своего существованя придбало собѣ почетне мѣсце межи тамошними товариствами академичными, а яко одно зъ буковиньскихъ товариствъ причинювалося по своимъ силамъ до пôднесеня народного руского духа межи тамошними Русинами а особливо межи буковиньскою рускою молодежею школьною, замѣрило въ память десятилѣтнои рôчницѣ своего заснованя, котра припадае на рôкъ 1885, выдати „Буковиньско-рускій Альманахъ“. Въ тôмъ альманасѣ маютъ бути помѣщенѣ лишь самѣ новѣ творы первостепенныхъ рускихъ писателѣвъ нашого часу. Выбраный товариствомъ до того дѣла комитетъ удався съ просьбою до писателѣвъ нашихъ, щобы зволили черезъ присылку своихъ творôвъ литературныхъ допомочи до переведеня того дѣла. Всякѣ посылки маютъ посылатися пôдъ адресою: „Общество рускихъ академикôвъ „Союзъ“ въ Черновцяхъ“. Комитетъ складаютъ пп. Дръ Климъ Ганкевичь, Олимпъ А. Волянській, Евг. Ганкевичь, Григорій Ом. Ганкевичь, А. Бачиньскій и Никола Лукашевичь.

— **Выдѣлъ читальнѣ въ Верчанахъ** мае честь зложити достохвальному товариству „Просвѣта“ за дарованыхъ 57 книжочокъ своего выданя — прилюдну подяку. — Ôтъ Выдѣлу читальнѣ. Верчаны дня 20 грудня 1884. — *Михаилъ Суликъ*, заступникъ головы; *Иванъ Сѣкора*, выдѣловый.

— **Имматрикуляція** въ львôвскôмъ университетѣ ôтбулася дня 19 л. грудня. Ново-имматрикульованыхъ студентôвъ есть сего року 340: на выдѣлѣ богословскôмъ 109, на правничôмъ 193 а на философичнôмъ 38. Промову до студентôвъ выголосивъ ректоръ кс. дръ Кльоссъ по польски. Промова ксендза Кльосса мусѣла обурити всѣхъ Русинôвъ, такъ численно зôбраныхъ для имматрикуляціи. Ксендзъ Кльоссъ показався загорѣлымъ шовинистомъ польскимъ, негуючимъ народнôсть руску, такъ численно заступлену въ львôвскôмъ университетѣ. Онъ промовлявъ до зôбраныхъ: „Młodzieży polska!“, очевидно пôдгортаючи Русинôвъ пôдъ „Польщу греческого обряду“. Руска молодѣжь вышла съ университету съ оскорбленьемъ, не могучи погодитися съ тымъ, щобы ректоръ краевого университету мôгъ бути предстателемъ такого шовинизму.

— **Ôтъ п. Игн. Полотнюка**, пѣвця церковного и учителя спѣву зъ Кристинополя одержуемо до помѣщеня слѣдуючу допись: Вже ôтъ кôлькохъ лѣтъ удѣляючи приватно науку спѣву поодинокимъ лицямъ, а также бувши запрошенымъ черезъ Веч. душпастырѣвъ якъ и честныхъ громадянъ въ декотрыхъ мѣсцевостяхъ нашои окрестности на научуванье спѣву нотно-хорального, мавъ я случайнôсть придивитися и переконатися, яке мае значенье хоральный спѣвъ въ селѣ або въ мѣсточку, якъ нимъ народъ любуеся и пôдноситься морально. Но розваживши тое, що въ нынѣшнôмъ часѣ въ загалѣ будится духъ народный майже по всѣхъ закуткахъ нашого краю, що чимъ разъ больше знаходится людей такихъ, що працюютъ для добра загального и хотячи пôднести морально свою народнôсть, заводятъ науку спѣву, щобы нашъ св. обрядъ и нашу народнôсть тымъ звеличити, — и я тою гадкою перенятый хотячи о скôлько моихъ силъ причинитися до добра загального, постановивъ собѣ также въ нашôй окрестности завести таку школу науки спѣву, не тôлько нотного, але и загально-церковного, ирмологійного уставу церковного и писаня нотъ. Наука мае довести до того, щобы кождый укôнчившій такій курсъ науки мôгъ основно знати службу дяковства; мôгъ также удѣляти науку спѣву нотного другимъ. Маючи въ науцѣ того рода кôльканайцятилѣтну практику, доказану свѣдоцтвами, также декретъ здôбности а наконецъ и уповажненье до удѣляня той-жь науки, выдане Всесв. еп. Ординаріятомъ въ Перемышли зъ дня 29 падолиста 1884 до ч. 4926, — подаю до загальнои вѣдомости, що намѣряю съ днемъ 1 (13) сѣчня 1885 розпочати пятимѣсячный курсъ науки а взглядно пôсля потребы ученикôвъ. Школа на удѣлянье науки буде въ монастыри Веч. оо. Василіянъ при церкви приходскôй въ Кристинополи. Учащѣся будутъ могли дуже танымъ коштомъ бути умѣщеными по лучшихъ домахъ жителѣвъ мѣсцевыхъ, на своѣмъ кормѣ або умовленôмъ. Условія принятя: 1) Свѣдоцтво укôнченя народнои школы; 2) красный голосъ и добрый слухъ; 3) вѣдомôсть читаня и писаня руского; 4) книжки (кромѣ нотныхъ) и приборы до науки; 5) За науку и старанне веденье 30 зр., а то половина 15 зр. зъ горы, а друга половина при кôнци науки; 6) постѣль, бѣлье и одежа вымагаеся чиста и цѣла. Кандидаты, котрѣ хотѣли-бы зъ тои науки користати, зволятъ якъ найскорше лично або листовно зголоситися до пôдписаного, щобы порозумѣтися, а при тôмъ подати свою адресу и найблизшу почту, щобы ôтповѣдь скоро отримали. Кандидаты можуть бути молодшѣ або старшѣ. Именно поручаюся Веч. Душпастырямъ и прошу ихъ яко настоятелѣвъ парохій знаючихъ найлучше здôбнôсть своихъ людей, щобы зволили вселаскавѣйше своихъ парохіянъ о моѣй школѣ завѣдомити. — Кристинопôль дня 10 грудня 1884. — *Игнатій Полотнюкъ*, учитель спѣву и пѣвець церковный парохіи Кристинополь.

— **Доповняючій выбôръ** одного члена рады повѣтовои въ Городенцѣ зъ куріи бôльшихъ посѣлостей розписаный на день 21 сѣчня 1885 р.

— **Мишуга-Филиппи**, звѣстный спѣвакъ польскои оперы у Львовѣ а колишный воспитанникъ рускои бурсы Ставропигійскои, котрый теперь гоститъ въ польскôй оперѣ въ Варшавѣ, дôставъ недавно дуже користне запрошенье до оперы берлиньскои. Здается, що п. Мишуга переѣде до Берлина допервы въ мѣсяци мартѣ, позакъ на мѣсяць лютый зôставъ вже ангажованый до оперы вѣденьскои.

— **Отъ Ярослава пишутъ намъ**: Сумно у насъ дѣется... Въ недѣлю або свято нарôдъ, щобы мавъ пôйти на Службу Божу до церкви, мусить гнати худобу до пятнованя! Щожь поможе ту всяка наука, просвѣта и читальня, коли само староство ôтклоняе тымъ способомъ народъ ôтъ церкви! Давнѣйше призначувано на пятнованье худобы въ однôмъ селѣ понедѣлокъ, въ другôмъ вторникъ и т. д, то хочь недѣля була лишена на богослуженье; теперь вызначуютъ першій, другій и т. д. день мѣсяця, безъ взгляду, чи припадае того часу недѣля або яке свято. — Чи Выс. ц. к. намѣстництво позволяе на таке офиціяльне ôттяганье народа ôтъ святкованя днѣвъ святочныхъ? (Найлучше ôтнестися до самого намѣстництва съ жалобою, щобы оно усунуло соблазняючѣ порядки. *Пр. Ред.*)

— **На желѣзници трансверзальнôй** межи Бучачемъ а Гусятыномъ скôнчилася минувшого понедѣлка технично-полицiйна проба. Комисія технична постановила, щобы рухъ товаровый и особовый ажь до Копычинець бувъ вже отвореный дня 31 с. м., зъ Копычинець же ажь до Гусятына лишь товаровый.

— **Украиньскому театрови Старицкого и Кропивницкого**, котрый теперь дае представленя въ Одессѣ, ведеся дуже добре. Особливо п. Кропивницкій и п-ѣ Заньковецка приводятъ публику до ентузіязму.

— **Процесъ Рыкова**, директора скопиньского банку, и его 25 товаришѣвъ скôнчився сими днями. Присяжнымъ ôтчитано 406 пытань; само читанье пытань тревало ôтъ 7½ годины вечеромъ до 2 годины по пôвночи. Присяжнѣ признали лишь 5 обжалованыхъ невинными, а прочихъ винными. Прокураторъ внѣсъ, щобы Рыкова позбавити всѣхъ правъ и зôслати до не дуже ôтдаленыхъ мѣсць Сибиру.

— **Въ Липску** скôнчився передъ трема днями процесъ противъ 8 анархистôвъ, котрѣ пôдъ часъ торжества ôткрытя памятника въ Нидервальдъ намѣряли при помочу динамиту позбавити житя цѣсаря Вильгельма. Трехъ засуджено на смерть, двохъ на 10 лѣтъ вязницѣ, а 3 увôльнено.

— **Нова секта въ Россіи.** Россійскѣ газеты доносятъ, що на Украинѣ, въ повѣтѣ уманьскôмъ, появилася нова секта т. зв. „Іерусалимцѣвъ“. Люде сѣ суть то выключно лишь бѣднѣ и непросвѣченѣ селяне — сходятся въ ночи въ приватныхъ хатахъ и спѣваютъ псальмы та набожнѣ пѣснѣ. Они не ѣдятъ анѣ мяса, анѣ не пютъ горѣвки а житье родинне уважаютъ за щось злишного, непотрѣбного и противного ихъ новому вѣроученю. Они жіютъ въ крайнôй нуждѣ, бо кажутъ, що найбôльша нужда есть и найбôльшою окрасою правдивого христіянина. Найважнѣйшимъ обовязкомъ своимъ уважаютъ они ходити якъ найбôльше на прощѣ до святыхъ мѣсць а головно до Іерусалиму; черезъ то думаютъ они, що получатъ ôтпущенье грѣхôвъ, котрыхъ, якъ они кажутъ, чоловѣкъ мае больше якъ звѣздъ на небѣ.

— **Статистика женочои працѣ въ Англіи.** Одна англійска газета подае цѣкавѣ данѣ, котрѣ свѣдчатъ, що англійскѣ женщины пôдôймаются працѣ до якои по природнôй вдачѣ берутся звычайно лишь мужчины. Тяжкою, якъ звѣстно, есть робота коваля; въ Англіи есть однакожь 347 женщинъ займаючихся ковальствомъ а 9134 живе тамъ такихъ жѣнокъ, що выковуютъ цвяхи до пôдковъ. 10.592 жѣнокъ займаеся интролигаторствомъ а 2.302 суть складачками писемъ (зецерками). Учительокъ есть межи англійскими жѣнками 123.995, місіонерокъ и проповѣдниць 7.162; правительство саме уживае 3.260 женщинъ до переписуваня актôвъ; 1.180 займаеся малярствомъ, 64 ритôвництвомъ а 1.000 ôтдаеся высшимъ студіямъ. 37.900 жѣнокъ робитъ службу сторожôвъ; 452 жѣнокъ займаеся писаньемъ, компилованьемъ або выдаваньемъ книжокъ а 1.309 удержуеся зъ фотографованя.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. о. В. Ч. въ Сб. Попередну посылку одержали. Письмо до „Батькôвщины“ передали. Сердечно дякуемо за ласкаву память!

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Въ пропозицію принятѣ I. На Журôвъ, дек. снятыньского, оо. 1) Илар. Михалевичь, пар. зъ Коссова; 2) Емил. Кроцельницкій, кап. зъ Лесѣвки; 3) Іоанъ Сѣнгалевичь, пар. зъ Повоселицѣ; 4) Мелит. Лотоцкій, зав. Джурова; 5) Корн. Дрогомирецкій, кап. зъ Попельникъ; 6) Филемонъ Огоновскій, сотр. зъ Снятына; 7) Зенонъ Сѣменовичь, зав. Болехова; 7) Амвр. Сѣчиньскій, зав. Карлова и 9) Володим. Озаркевичь, зав. Белелуѣ. — II. На Луку малу, дек. скалатского оо. 1) Мих. Липиньскій, сотр. зъ Богородчанъ; 2) Іоанъ Лятоповскій, сотр. зъ Сапогова; 3) Мих. Ивасечко, кап. зъ Рожнôвъ; 4) Мих. Ганкевичь, пар. зъ Глѣбова и 5) Іоанъ Волянській, душпастырь въ Shanadoah Pa въ Америцѣ.

Завѣзваный до канон. институціи о. Келестинъ Костецкій на Черновцѣ.

Душпастырства одержали оо. 1) Амвр. Сѣчиньскій, сотрудництво въ Коссовѣ, 2) Іоанъ Мацакъ, сотрудництво въ Бурштинѣ.

Введенѣ въ душпастырскѣ посады оо. 1) Емил. Проскурницкій яко парохъ въ Джурковѣ, 2) Андрей Завадскій, яко сотрудникъ въ Городку.

Митроп. консисторія: 1. вставилася до намѣстничои президіи о згоду для запрезентованыхъ оо. Теофиля Захаріясевича на Хреновъ а Іоанна Маркевича на Юнашкôвъ; 2. запытала окр. судъ въ Станиславовѣ, хто презентуе на Лицке шляхоцке, дек. тысьменецкого, а окр. судъ въ Тернополи, хто властитель Худієвиць, дек. Кудриницкого.

О. Іосифъ Тиховичъ, парохъ Хлѣбичина, дек. жукôвского, получивъ грамоту на право носити крылошаньску ôтзнаку.

Курсъ львôвскій зъ дня 24 л. грудня 1884.

(безъ текущого куп. / безъ купону)

	платятъ (австр. валютою) р.	кр.	жадаютъ (австр. валютою) р.	кр.
1. Акціи за штуку.				
Желѣзн. Кар. Людв. по 200 р.	266	75	269	75
„ львôв.-черн.-яс. по 200 р.	193	—	196	—
Банку гип. галиц. по 200 р.	285	—	290	—
2. Листы заст. за 100 р.				
Общ. кредит. галиц. по 5% ав.	99	10	100	10
„ „ „ по 4% ав.	91	50	92	75
„ „ „ по 5% ав. період.	99	10	100	10
Банку гип. галиц. 6% ав.	101	—	102	—
Листы дов. гал. руст. банку п. 6%	—	—	—	—
3. Листы довжнѣ за 100 р.				
Общ. роль. кред. Завед. для Гал. и Буков. 6% льосов. въ 15 лѣтъ	—	—	—	—
4. Облиги за 100 р.				
Индемнизаціи галиц. 5% м. к.	101	75	102	75
Облиги комунальнѣ Гал. банку рустик. 6%	96	75	97	75
Пожички кр. зъ р. 1873 по 6%	102	75	104	—
5. Льосы мѣста Кракова	18	75	20	75
„ „ Станиславова	22	50	24	50
6. Монеты.				
Дукатъ голендерскій	5	66	5	76
„ цѣсарскій	5	71	5	81
Наполеондоръ	9	72	9	82
Пôвимперіялъ	10	02	10	12
Рубель россійскій срѣбный	1	54	1	64
„ „ паперовый	1	26½	1	28½
100 марокъ нѣмецкихъ	59	95	60	80
Срѣбро	—	—	—	—

Въ друкарни товариства им. Шевченка

(*ул. Академична Ч. 8*)

можна дôстати по униженôй цѣнѣ:

Рочники часописи „**Правда**“:

Рочникъ IV зъ р. 1870 . . . за 2 зр.
„ V зъ р. 1872 . . . „ 2 зр.
„ VI зъ р. 1873 . . . „ 2 зр.
„ IX зъ р. 1876 . . . „ 2 зр.
„ X зъ р. 1877 . . . „ 2 зр.
„ XI зъ р. 1878 часть лит. 2 томы „ 1 зр.
„ XII зъ р. 1879 . . . „ 2 зр.
„ XIII зъ р. 1880 часть I . „ 50 кр.
зъ р. 1884 часть II . „ 1 зр.

Крôмъ того можна набути:

„Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache“ von Dr. Emil Ogonowski за 2 зр. 25 кр.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

1009 (12 —?) поручае

коньякъ лѣчущій, правдивый францускій въ рôжныхъ родахъ по цѣнѣ 2 зр. до 3 зр. 50 кр., — такожь малягу.

БРАТЯ ЛЯНГНЕРЫ

у Львовѣ, улиця Галицка, число 16,

поручаютъ:

Сорочки мужескѣ бѣлѣ, гладкѣ, по цѣнѣ фабричнôй зр. 1·50, 1·80, 2, 2·50, 2·80 и 3; колоровѣ „Оксфордъ“ по зр. 2·15 и 2·80; нôчнѣ (гуцульскѣ) по 2·50.
Сорочки для хлопцѣвъ бѣлѣ, тôлько въ однôмъ знаменитôмъ родѣ по зр. 1·50.
Калисоны зъ „Calico“ домашнои роботы по зр. 1·20, 1·40 и 1·60.
Ковнѣрики штука по 20, 23 и 25 кр. Тузинъ по зр. 2·40 до 2·80.
Маншетъ пара 35, 40 и 45 кр. Тузинъ зр. 4 до 5.
Хустки до носа ôтъ 15 до 60 кр. штука, шовковѣ 75—1·50.
Скарпитки бѣлѣ и колоровѣ, пара ôтъ 15 кр. до 1·50 зр. Въ тузинѣ дешевше.
Хустки до шиѣ шовковѣ и вовнянѣ ôтъ кр. 95 до зр. 7·50.
Краватки въ найбôльшôмъ выборѣ, **шлѣйки, спинки, щѣтки, гребенѣ, брытвы.**
Рукавички всякого рода, власного выробу, **пулярессы, пушки на тютюнъ, паперцѣ до цигаретъ** и т. и.
Цилиндры складанѣ (chapeaux claque) тибетовѣ зр. 5·50, атласовѣ зр. 9
Кафтаники, сподни и скарпитки бавовнянѣ, вовнянѣ, фланелевѣ и шовковѣ, такожь проф. Єгера
Камизельки вовнянѣ съ рукавами и **панчохи** до полѣваня.
Папучѣ, мешты и чоботы фильцовѣ, **пледы, коцики** англійскѣ.
Камашѣ фильцовѣ, мужескѣ, пара зр. 1·50, высокѣ зр. 2·20.
Штильны, камашѣ шкôрянѣ до полѣваня и до к-ни, пара зр. 3·50—6.
Шапки зъ футра и сукна, шапки раннѣ, **фезы** турецкѣ по зр. 1·80.
Парасолѣ бавовнянѣ, вовнянѣ и шовковѣ ôтъ зр. 1·20 до 10.
Плащѣ гумовѣ въ рôжныхъ родахъ ôтъ зр. 10·50 до 28.
Калошѣ мужескѣ, высшѣ пара 4 зр., низшѣ 3 зр., — дамскѣ высшѣ 3·50 зр., низшѣ 2·80 и 2·50 зр.
Перфумы, мыла, колоньска вода, пудеръ и т. и. 1253 (11—12)

ÔТОЗВА

до ВПоважаныхъ Комитетôвъ парохіяльныхъ, Радъ шкôльныхъ мѣсцевыхъ, до Свѣтлыхъ Зверхностей громадскихъ и Настоятелѣвъ обшарôвъ двôрскихъ.

Зô взгляду на надходячу теперь пору укладаня буджетôвъ громадскихъ, шкôльныхъ, парохіяльныхъ Товариство взаимныхъ убезпечень въ Краковѣ пригадує справу асекурації ôтъ шкôдъ огневыхъ церквей, костелôвъ, шкôлъ и всякихъ забудовань удержуваныхъ коштомъ конкуренціи публичнои.

Хотячи прійти въ помôчь сторонамъ, конкуруючимъ въ тôмъ дѣлѣ, Товариство взаимныхъ убезпечень въ Краковѣ отвирає съ днемъ 1 сѣчня 1885 при своѣй Репрезентаціи львôвскôй осôбный ôтдѣлъ для **безпосередного** убезпечуваня будынкôвъ ерекціональныхъ. Громадамъ, конкуренціямъ парохіяльнымъ и шкôльнымъ, котрй подавали-бы до асекурації: церкви, костелы, школы и будынки парохіяльнй черезъ львôвску Репрезентацію, будемо ôтчислювати 4% рабату ôтъ низше выказанои оплаты асекураційнои.

Задатокъ на кошть убезпеченя будынкôвъ ерекціональныхъ вразъ съ ихъ внутрѣшнымъ урядженьемъ выносити буде ôтъ кождыхъ 100 зр. убезпеченои вартости рôчно:

I. Ôтъ церквей, костелôвъ и приборôвъ до службы Божои належачихъ: ôлтарѣвъ, образôвъ и т. п. такожь шкôлъ и уряджень шкôльныхъ:

а) будованыхъ зъ дерева и крытыхъ гонтами	54 кр.
б) мурованыхъ, гонтами крытыхъ, або деревяныхъ пôдъ дахомъ огнетревалымъ зъ бляхи чи дахôвки	36 кр.
в) мурованыхъ пôдъ дахомъ огнетревалымъ	18 кр.

II. Ôтъ будынкôвъ парохіяльныхъ:

а) мурованыхъ або деревяныхъ, соломою крытыхъ	84 кр.
б) деревяныхъ, гонтами крытыхъ	64 кр.

Крôмъ высше згаданого 4% рабату просимо увзгляднити, що Товариство взаимныхъ убезпечень **звертае убезпеченымъ съ кôнцемъ кождого року цѣлу позôсталôсть,** котра въ послѣдныхъ пяти лѣтахъ выносила що найменше 27%, т. є. **бôльше якъ четверту часть внесеныхъ оплатъ.** Дочисливши до того звороту згаданый 4-процентовый рабатъ, покажеся, що дѣйстна оплата выносити буде вже въ другôмъ роцѣ и въ дальшихъ лѣтахъ треваючого убезпеченя:

I. Ôтъ церквей, костелôвъ и шкôлъ съ внутрѣшнымъ урядженьемъ:

а) будованыхъ зъ дерева, пôдъ гонтами	по 38 кр. ôтъ 100 зр.
б) мурованыхъ гонтами крытыхъ або деревяныхъ пôдъ бляхою або иншимъ огнетревалымъ покрытьемъ	по 25 кр. ôтъ 100 зр.
в) мурованыхъ пôдъ дахомъ огнетревалымъ	по 13 кр. ôтъ 100 зр.

II. Ôтъ будынкôвъ парохіяльныхъ:

а) деревяныхъ або мурованыхъ пôдъ соломою	по 59 кр. ôтъ 100 зр.
б) деревяныхъ пôдъ гонтами	по 45 кр. ôтъ 100 зр.

Черезъ перший три лѣта оплачуєся при убезпеченяхъ новыхъ ôтъ кождого риньского задатку по 10 кр. на фондъ резервовый, а крôмъ того стемпель ôтъ полисы асекураційнои пôсля скалѣ II-ои. Громадамъ або конкуренціямъ, котрй бы того жадали, можемо тую оплату розложити на 6 лѣтъ по 5% рôчно замѣсть на 3 роки по 10% рôчно.

Канцеляріямъ громадскимъ и парохіяльнымъ и зарядамъ шкôльнымъ, котрй-бы того зажадали, перешлемо друки и информаціи для уложеня внесень на убезпеченье. Удаватись въ тôй справѣ треба пôдъ адресою: **„Репрезентація Краковского Товариства взаимныхъ убезпечень у Львовѣ, улиця Гетманьска“.** Кореспонденція въ языцѣ рускôмъ або польскôмъ, якъ кому догôднѣйше.

Товариство взаимныхъ убезпечень не єсть обчислене на зыски, бо пôсля статутôвъ своихъ есть обовязане цѣлу надвыжку доходôвъ, яка останесь єму по вынагородженю пошкодованыхъ членôвъ и по покрытю коштôвъ заряду, въ слѣдуючôмъ роцѣ убезпеченымъ **звертати.** Числимо отже на то, що Пресвѣтле Духовеньство обохъ обрядôвъ католицкихъ, Учительство, Зверхности громадскй и цѣле Свѣтле а о добро публичне дбаюче Обывательство зволитъ прихильно вспирати справу убезпеченя ôтъ огню будынкôвъ ерекціональныхъ въ нашôмъ Товариствѣ, одинокôмъ нынѣ **краєвôмъ** закладѣ асекураційнôмъ.

Кракôвъ, дня 20 грудня 1885.

1272 (3—3)

ДИРЕКЦІЯ ТОВАРИСТВА ВЗАИМНЫХЪ УБЕЗПЕЧЕНЬ ВЪ КРАКОВѢ.

А. Милєскій. М. Лемпковскій. Г. Кешковскій.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 144. Львôвъ, Субота 15 (27) грудня 1884. Рôчникъ V.

ДѢЛО

Выходить во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй год. попол. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей" выходить по 2 печат. аркушѣ каждого 15-го и послѣдного дня каждого мѣсяця.
Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 44 улица Галицка.
Всѣ листы, посылки и рекламаціи належить пересылати пôдъ адресою: редакція и администрація „Дѣла" Ч. 44 ул. Галицка.
Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.
Поодиноке число стоить 12 кр. а. в.
Оголошення принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ оденъ строчки печатнои.
Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.
Предплату належить пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администрація часописи „Дѣло" ул. Галицка Ч. 44.

Предплата на „Дѣло" для Австріи: — для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр. на пôвъ року . . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр. на чверть рок. . . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки": съ дод. „Библіотеки":
на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 зр. на пôвъ року . . 8 рубл.
на чверть року . . 4 зр. на чверть рок. . . 4 рубл.
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на цѣлый рôкъ . . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50 на пôвъ року . . . 2 50кр.
на чверть року . зр. 1·25
Для Заграниці, кромѣ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . . 6 зр.

Просимо о швидке ôтновленье предплаты на „Дѣло" и „Библіотеку найзнаменитшихъ повѣстей" на р. 1885 и о присылку залеглостей за рôкъ 1884.

Нашимъ „пріятелямъ".

Статья наша „Два панславизмы", написана по поводу часописныхъ борбъ о святкованье 1000-лѣтнои памяти смерти св. Методія, апостола Славянъ, умѣщена въ 136 ч. „Дѣла", — звернула на себе увагу заграничнои печати польскои и россійскои. Вже самъ фактъ свѣдчить о тôмъ, що нашѣ найблизшѣ сусѣды, хочь и якъ силуются трактувати насъ Русинôвъ якъ суспôльнôсть малолѣтну, недозрѣлу, якъ политичне зеро въ Австріи, Россіи и Славянщинѣ, — мусять хочь не хочь числитися съ нашимъ голосомъ, съ нашими поглядами на дѣла Славянщины и на становище Русинôвъ середъ славяньского свѣта. Инакше и не може бути. Русины по вѣковôмъ гнетѣ починають здвигатися яко свѣдома національна сила що разъ бôльше — и хочь въ теперѣшнôй хвили за-для неприхильныхъ обставинъ не можуть ôтгравати такои политичнои ролѣ, якъ н. пр. Поляки, то за те кожде хочь трохи быстрѣйше око мусить нынѣ добачувати, що пора для Русинôвъ наближаєся швидкимъ крокомъ, а запорукою тои щасливои для насъ и для Славяньства добы єсть именно тая праця интелигенціи Галицкихъ а по части вже и Буковиньскихъ Русинôвъ надъ народомъ, надъ масою народною, що вѣками перейшла безчисленнѣ пробы огню и желѣза, а не подалася, спасла намъ нашу руску народнôсть, нашу руску вѣру, схоронила въ собѣ цѣло рускій характеръ. Маса тая народна єсть нынѣ опорою Руси, а просвѣчена, съ розбудженымъ самопôзнаньемъ національнымъ, станеся — непоборимою скалою. Сего не можуть не доглянути нашѣ сусѣды, котрымъ зрôстъ нашои силы не байдужный.

Въ статіи „Два панславизмы" сказали мы: „Русины горячо бажають взаимнои любови и єдности Славянъ, бо бачуть грозу спôльного всѣмъ ворога, — а сожалѣють надъ безъумною гегемоніею а то и насиліемъ брата надъ братомъ, народа надъ народомъ... Поки такій станъ въ Славянщинѣ буде тревати, — доти, якъ се зовсѣмъ природно, будуть користати посторонни силы, славяньскими руками будуть каштаны зъ жару вынимати... Поки-що не здôбнѣ порозумѣти того нѣ засвѣпленый шляхтичь Ляхъ, нѣ самолюбный панславистъ Великоросъ. Однакъ мы вѣримо въ розумъ людскій и надѣемось, що для Славянъ близится хвиля опаматаня. Кобы тôлько скоро, якъ найскорше!"

Слова тіи, розумѣєся, не сподобались польскôй печати познаньскôй и варшавскôй, не сподобались и „Новому Времени".

Польска печать („Gazeta Polska", „Kurjer Poznański") не хоче признати нынѣшнои гегемоніи и насилія Полякôвъ надъ Русинами въ Галичинѣ, не хоче ихъ бачити, хочь они щоденными фактами самѣ ажъ скачуть въ очи кождому незаслѣпленому шовинизмомъ польскои шляхетчины и ультрамонтаньства. Противъ гегемоніи и насилія Полякôвъ надъ нами мы при кождôй случайности протестуємо и не перестанемо протестувати, поки Поляки на Галицкôй Руси не пôзнають, що они тутъ тôлько захожій елементъ, складаючійся головно зъ шляхотскихъ микроскопичныхъ оазъ, посѣяныхъ середъ широкого простору руского народа, та зъ бюрократіи, — и поки ôтповѣдно до того пôзнаня не смирятся передъ властелиномъ землѣ и не ôтдадуть захоплену керму природному керманичеви — рускому народови. До тои поры мы все будемо съ собою на военнôй стопѣ на нашôй земли, хочь и якъ сожалѣємо надъ затратою славяньско-польскои землѣ пôдъ напоромъ германизаціи въ Познаньщинѣ.

Що до „Нового Времени" и россійскихъ панславистôвъ, то сказати правду, мы дуже дивуємось ихъ нетямучости и непониманю теперѣшнои хвилѣ — конкуренціи двохъ панславизмôвъ, православно-россійского и католицко-австрійского. Въ нашôй статіи „Два панславизмы" мы — якъ признає само „Новое Время" — объективно представили конкуренцію обохъ тыхъ могучихъ силъ, руководженыхъ двома державами, и звернули увагу россійскихъ панславистôвъ на непонаднôсть для Славянъ ихъ унификаційнои программы, тымъ бôльше, що австрійска конституція деякимъ славяньскимъ народамъ въ Австріи дає навѣть широку свободу національного и культурного розвою. „Н. Время" кидає громы на дра Ригера, а не зважить, що Чехи—народъ, котрый перепився вже наскрôзь свободою конституціи, народъ, котрый має въ Празѣ свôй университетъ, — такому народови якъ Чехи не заимпонує н. пр. тое, — чимъ гордятся россійскѣ панслависты, — а именно, що въ цѣлôй широкôй Россіи нема кромѣ россійскихъ анѣ одного другоплеменного славяньского университету. Колись и въ Австріи въ славяньскихъ краяхъ панувала така одноформнôсть, — але ôтъ коли то стало вже инакше! Надъ тымъ повиннѣ — чей задуматись россійскѣ панслависты...

Яку-жь противувагу австрійскому панславизмови середъ Славянъ знаходить „Новое Время"? Здавалось-бы, що оно выведе цѣлу батерію далекосягаючихъ пляновъ и инструкцій для своеи партіи, — а тымчасомъ гора родить мышку: ото „Нов. Время" здобуваєся ледви на раду панславистичнôй партіи — „ще бôльше помагати усиліямъ *святоюрцѣвъ* въ Галичинѣ", противставлячи партійку „святоюрцѣвъ" (котрѣ нынѣ суть анахронизмомъ супротивъ давнѣйшого свого значеня) загалови интелигенціи галицко-рускои, котра нынѣ, покинувши политику десперацій, лежаного хлѣба и надѣй на грушки зъ вербы, взялася всѣми силами до працѣ надъ народомъ и надъ собою. Дуже ошибаєся „Новое Время", коли думає, що галицкихъ Русинôвъ можна ще нынѣ уважати за фигурки на шахôвници и посувати одну противъ другои пôсля вподобы. Противъ такого трактованя насъ наша горда свѣдомôсть народна протестує. Мы не гôднѣ були-бы носити славного имени Русинôвъ, коли-бъ мы ще нынѣ могли рôвнодушно терпѣти, щобы разъ сей одну якусь партійку, другимъ разомъ той другу якусь партійку попиравъ и попыхавъ туды, куды ему для его цѣлей сподобаєся. Мы, Галицкѣ Русины, перебули тяжку школу политичного житя. И зъ тои школы выйшли мы на стôлько вышколенѣ, що станули нынѣ на тôмъ становищи, на якôмъ станули були нашѣ патріоты зъ 1848 року, такѣ Яхимовичѣ, Куземскѣ, Гинилевичѣ, Борисикевичѣ, Трещаковскѣ и многѣ другѣ, котрыхъ имена згадуются у насъ съ найбôльшою почестею. И зъ того становища въ нынѣшнôй труднôй для насъ хвили борбы о бути або не бути рускôй народности и рускôй церквѣ — мы вже не уступимо, бо ôтъ 1848 року кôлько разôвъ якій небудь нашъ „пріятель" почавъ „зъ любови" до насъ попирати то сю то ту партію чи фракцію, — все, за кождый такій разъ Галицка Русь пôдъупадала, знемагала, ба навѣть були хвилѣ, що и завмирала. Пригадаймо собѣ 50-тѣ роки по 1848 роцѣ, 70-тѣ роки по 1866 роцѣ. Такъ отже самъ досвѣдъ привѣвъ Русинôвъ Галицкихъ до пересвѣдченя, що тôлько своими питомыми силами можуть стояти твердо.

Минули вже, безповоротно минули тіи часы, коли Галицкѣ Русины готовѣ були приймати або и съ заложеными руками выжидати на якійсь паролѣ зъ-ôткись, а одержавши паролю готовѣ були навѣть авантуруватись Богъ знає за яке и чіє добро, бо собѣ — лише на видиму шкоду и компромитацію. Нынѣ паролѣ до нашого дѣланя выходять зъ нашои чистои совѣсти, плывуть зъ нашои груди, що бье горячою любовію свого питомого народу и своеи церкви.

Длячого тоє не подобаєсь „Новому Времени"? що зъ свого „прекрасного далека" вынаходить у насъ якусь партійку „святоюрску", каже ѣй руйнувати то, що здвигли два славнѣ вѣча народнѣ? на що вщѣплює ѣдь деморализаціи въ нашъ оздоровѣвшій организмъ? — и конець кôнцемъ робить тôлько добру службу тымъ, котрыхъ ненавидить цѣлымъ серцемъ своимъ, и „католицко-австрійскому панславизмови"?

Єсли „Новому Времени" ходить о то, щобы цѣле житье и розвôй народный Галицкои Руси звести ad absurdum — нѣякои бо иншои раціи въ его стремленю не можемо добачити, — то можемо его завѣрити, що выбралося до насъ трохи за пôзно. Коли знайде навѣть способныхъ станути пôдъ его команду людей въ Галичинѣ, то певно не знайде ихъ навѣть тôлько, що пальцѣвъ на рукахъ. Въ кождôй суспôльности лучаются люде, що роблять политику на свое конто, але

Основнѣ черты внутрѣшного устрою заходно-рускои церкви въ XVI и XVII вѣк.

Студія Ореста Левицкого.

(*Конець.*)

Звѣстно, въ якѣ ворожѣ ôтносины до церковныхъ братствъ станули тогды многѣ въ архіереѣвъ, доволѣ вже присвоивши собѣ шляхотско-католицку теорію, що нѣхто не має права суперечити авторитетови власти епископскои и що мѣщане не мають права мѣшатися въ церковнѣ дѣла. Ледви тôлько братства объявили намѣренье користатися удѣлеными имъ черезъ патріярхôвъ повномочіями, якъ сейчасъ середъ архіереѣвъ пôднявся крикъ на то, що патріярхи ôтняли у нихъ всю церковну власть, а вручили ѣи простымъ хлопамъ: шевцямъ, сѣдельникамъ и кожемякамъ, що тіи хлопы-братчики не тôлько не хотять слухати але навѣть осмѣляются мѣшатися въ церковну управу и судити ихъ поступованье и що въ виду того они, епископы, зневоленѣ щось „о собѣ промышляти". Тоє „промышленіє о собѣ" заходно рускихъ архіереѣвъ выразилося въ тôмъ, що они пôшли на договôръ съ польскимъ правительствомъ дотычно уніи и мѣжь головными условіями того договору поставили жаданье, щобы выданѣ братствамъ патріяршѣ грамоты були знищенѣ и щобы братства були на будуще вповнѣ пôдчиненѣ епископамъ. Такъ самъ митрополитъ Михаилъ Рагоза пояснивъ причины, котрѣ побудили его и другихъ архіереѣвъ приступити до уніи, а о львôвскôмъ епископѣ Гедеонѣ Балабанѣ одинъ въ сучасныхъ выразився, що ôнъ, томимый зъ стороны львôвского братства бувъ-бы радо взявъ собѣ въ помôчь самого діявола, а не то римлянъ.

Архіерейске вѣроôтступство анѣ крыхты не спинило розпочатого на Руси свого рода реформаційного руху; небезпечнôсть, грозивша вѣрѣ и церквѣ зъ стороны владыкъ-ôтступникôвъ, казала мирянамъ взяти выключно на себе оборону православія, и такимъ способомъ архіереѣ самѣ подали поводъ до ще бôльше рѣшучого вмѣшуваня свѣтскихъ людей въ церковнѣ дѣла. Зворушилися церковнѣ братства, до нихъ прилучилися мѣщане и бôльшôсть православныхъ дворянъ, и всѣ въ одинъ голосъ протестували противъ уніи и заявляли именемъ всего руского народа, що не признають бôльше ôтступныхъ архіереѣвъ своими пастырями. Надармо король старався успокоити тіи зворушеня, грозячи мѣщанамъ и переконуючи дворянъ, що они люде свѣтскѣ, не мають права навѣть судити а тымъ бôльше ôткидати того, що учинили ихъ пастырѣ, але безъ суперечки повиннѣ ити за ними, не розслѣдуючи, чого учать тіи, котрыхъ Духъ св. давъ имъ за провôдникôвъ до кôнця житя. Тому чисто католицкому принципови православнѣ противставили свôй соборный принципъ и твердили, що безъ соборныхъ нарадъ та безъ волѣ и згоды свѣтскихъ станôвъ, якъ знатныхъ такъ и простыхъ людей, владыки не мали права предпринимати нѣякихъ перемѣнъ въ религіи. Швидко бувъ ôткрытый славный Берестейскій соборъ, котрый представлявъ небувалу нѣ передъ тымъ, нѣ по тôмъ прояву въ рускôй церквѣ. Ôнъ складався зъ двохъ „колъ": духовного и свѣтского; кола однакожь збиралися разомъ и радили спôльно. Коло свѣтске було незрôвнано численнѣйше ôтъ духовного; въ его складъ входили депутаты ôтъ всѣхъ майже заходно-рускихъ земель, воеводствъ и повѣтôвъ, а також ôтъ церковныхъ братствъ и мѣскихъ общинъ. Депутаты прибули на соборъ съ инструкціями ôтъ своихъ выборцѣвъ, подôбными въ двохъ головныхъ домаганяхъ: 1) щобы митрополитъ и владыки, що самовôльно пôдчинилися папѣ, були зложенѣ зъ престолôвъ и позбавленѣ духовного сану и 2) щобы розпочата ними унія була ôткинена. Въ такôмъ именно змыслѣ ôтбувся и самый актъ соборный, котрый и бувъ выданый ôтъ имени лицъ духовныхъ и свѣтскихъ, яко членôвъ собору.

Берестейскій соборъ бувъ актомъ оконечного розрыву межи двома напрямами, що давно вже зазначилися у внутри заходно-рускои церкви: клерикально-єрархичнымъ и соборнымъ. Першій зъ тыхъ напрямôвъ, яко незгôдный зъ духомъ православія, теперь вылучився зъ православія и пристанъ до свого природного союзника — латиньства. Сподѣваючись при помочи латиньства достигнути запанованя надъ напрямомъ собѣ противуположнымъ, оно въ свою чергу старався, для самообороны, оживити и яснѣйше сформулувати свôй основный принципъ. Такій, по нашôй гадцѣ, внутрѣшный змыслъ борбы мѣжь уніею и православіемъ, котра ôткрылася заразъ по Берестейскôмъ соборѣ. Унія сталася теперь внѣшнымъ символомъ системы строгои єрархичнои повновладности въ церковныхъ ôтносинахъ, вповнѣ выключаючои правовѣрныхъ до рѣшаня въ дѣлахъ вѣры и самоуправы въ дѣлахъ церкви, яко религійно-суспôльнои организаціи. Тая система була не чимъ иншимъ, якъ приноровленьемъ до церковныхъ ôтносинъ загального олигархично-шляхотского принципу, що въ давна панувавъ въ польскôмъ суспôльнôмъ бытѣ и съ успѣхомъ вщѣплювався тогды на литовско-рускôй почвѣ. Отъ длячого унія, помимо перевѣстнои малочисленности ѣи приклонникôвъ и помимо загального негодованя, съ якимъ стрѣчено ѣи появленье въ заходно-рускôмъ мирѣ, не погибла передчасною смертею, але съ ходомъ часу почала здобувати собѣ сочувство и пôддержку середъ тои самои рускои шляхты, котра такъ недавно ще, на Берестейскôмъ соборѣ, клялася противдѣлати уніи всѣми силами. На ôтворотъ же, православіє осталося знаменемъ церковно соборного строю, основаного на евангельскôй идеи всезагальнои рôвности вѣруючихъ, яко членôвъ церкви, безъ рôжницѣ ихъ званя и положеня, и по духу дуже близького до того всестаново-общинного порядку, котрый колись становивъ основу суспôльныхъ ôтносинъ въ южнôй Руси и въ той часъ пôддавався оконечному вытѣсненю черезъ чужій, польско-шляхотскій порядокъ. Отъ длячого правдивѣ поборники православія, що покладали за него свое майно, волю а навѣть житье, выходили не тôлько зъ посередъ заходно-рускихъ панôвъ, що любили бôльше хвалитися тытуломъ оборонцѣвъ православнои церкви, нѣжь дѣйстно ѣи боронили, — спôльно зъ посередъ низшихъ станôвъ: мѣщанъ, низшого духовеньства и простого народу въ лици его представителѣвъ — Козакôвъ.

Щобы илюструвати нашѣ погляды, звернемо увагу на полемичну литературу того вѣку, униятску и православну, бо въ нѣй яснѣйше сформулованѣ тіи-жь основнѣ принципы, якими руководилися обѣ стороны також въ своихъ дѣланяхъ. Якѣ-жь то були принципы? Коли выключити зъ полемичнои литературы богословскѣ трактаты о догматичныхъ незгôдностяхъ межи православіемъ и уніею, то покажеся, що проча часть полемики сходить головно на споры о границѣ церковно-єрархичнои власти и о право участи мирянъ въ дѣлахъ вѣры и церкви. Такъ въ першôмъ полемичнôмъ творѣ, написанôмъ въ оборонѣ уніи, приводятся такѣ погляды: соборъ єсть трибуналомъ тôлько самыхъ епископôвъ и кромѣ нихъ нѣхто другій не повиненъ мати тамъ голосу; право судити о науцѣ вѣры належить єдино высшôй власти духовнôй, а зовсѣмъ не мирянамъ, котрѣ обовязанѣ слѣпо вѣрити всему, чого учать ихъ пастырѣ; миряне въ нѣякôмъ случаю не можуть бути судіями своихъ пастырѣвъ, навѣть и тогды, коли-бъ они блудили, бо и въ тôмъ случаю пасомѣ не увôльняются ôтъ обовязку безъусловно имъ повинуватися. Въ ôтвѣтнôмъ творѣ православ-

народъ, яко цѣлость, иде своимъ битымъ шляхомъ до тои цѣли, котру узнае для себе пригôдною и спасенною.

ПРОГРАМА ЗЪѢЗДУ АРХЕОЛОГИЧНОГО ВЪ ЛЬВОВѢ.

Кружокъ львôвскихъ археологôвъ, именно консерваторы и кореспонденты ц. к. центральнои комисіи для захованя историчныхъ и артистичныхъ памятниковъ на Всхôдну Галичину, рѣшивъ скликати конгресъ рускихъ и польскихъ археологôвъ до Львова въ другôй половинѣ липня 1885 р. и сполучити съ зъѣздомъ археологичну выставу, именно выставу предметôвъ штуки, що повстали або въ земляхъ давнои Руси або що вяжутся съ ихъ исторіею, а также выставу характеристичныхъ уборôвъ, нарядôвъ и выробôвъ руского люду. — Крôмъ того порѣшивъ зôбръ устроити пôсля укôнченя трудневыхъ нарадъ конгресу спôльнй археологичнй екскурзіи до Галича, до Богородчанъ и Бовдрôвъ стрыйскихъ. Урядовыми языками конгресу будутъ языки рускій и польскій. Нарады будутъ вестися въ двохъ секціяхъ, именно: 1) въ секціи для преисторіи и антропологіи; 2) въ секціи для етнографіи и исторіи штуки. Крôмъ засѣданъ въ секціяхъ ôтбудутся также спôльнй засѣданя публичнй. Предметами нарадъ будутъ рефераты и ôтчиты. Комитетъ, устроюючій конгресъ, принявъ до сеи хвилѣ слѣдуючй ôтчиты и рефераты до вѣдомости:

1. О Бовдрахъ въ окрестности Болехова; референтъ кустошь унив. библ. у Львовѣ дръ Едмундъ Буржиньскій.

2. Вѣдомôсть про Скитъ Манявскій; референтъ проф. гимн. дръ Юліянъ Целевичъ.

3. О золотыхъ скарбахъ, найденыхъ въ всхôднôй Европѣ въ ôтношеню до скарбôвъ, найденыхъ въ середнôй и полуденнôй Европѣ; референтъ консерваторъ и проф. унив. львôвс. дръ Людвикъ Цинкланьскій.

4. О церковнôй штуцѣ на Червонôй Руси; референтъ консерв. дръ Адальбертъ гр. Дѣдушицкій.

5. О передъисторичныхъ останкахъ на Подôлю и Покутю; референтъ надзв. членъ академ. наукъ въ Краковѣ Киркоръ.

6. Образы поезіи простонароднои про старовину Руси; реф. проф. львôвс. универ. дръ Омелянъ Огоновскій.

7. Замѣтки въ писаныхъ документахъ указуючй на историчнй памятки; референтъ чл. акад. наукъ въ Краковѣ, проф. львôвс. универ. дръ Исидоръ Шараневичъ.

8. Що треба робити, щобы пôдготовити працю про историчный розвôй и топографію мѣста Львова; рефер. архиварь и секрет. львôвс. магистрату Видманъ.

9. О оборонѣ мѣста Львова; референтъ архив. и секрет. магистр. Видманъ.

10. Про орнаменты уживанй при уборахъ и орудяхъ руского народа; референтъ директоръ пром. львôвс. музея, директоръ жел. дороги Львôвско-Черновецкои, Людвикъ Вербицкій.

11. Звѣстка про старинный памятникъ съ славяньскою написею въ Вратиславѣ; референтъ проф. львôвс. унив. и кореспон. членъ акад. наукъ въ Краковѣ дръ Тадей Войцѣховскій.

12. О реставраціи церкви въ Галичи; рефер. проф. львôвс. политехн. Захарьевичъ.

Зôбръ львôвскихъ археологôвъ узнавъ, що крôмъ сего була-бъ пожадана дискусія надъ слѣдуючими предметами:

1. О значеню печеръ, выкутыхъ людскою рукою на Руси.

2. Чи истнуе характеристична рôжниця межъ передъисторичными выкопалинами на Руси а выкопалинами на области повислянськôй?

3. Цѣхи поодинокихъ епохъ штуки на Руси въ ихъ хронологичнôй чергѣ.

4. Вплывъ Всходу и Заходу на штуку въ земляхъ рускихъ.

5. О науковôмъ способѣ выдавництва памятниковъ штуки въ Польщи и на Руси.

У Львовѣ, въ падолистѣ 1884 р.

До комитету, устроюючого конгресъ археологичный, належатъ дръ Войтѣхъ гр. Дѣдушицкій, дръ Исидоръ Шараневичъ, Кароль Видманъ, дръ Цинкланьскій и Л. Вербицкій.

ДОПИСИ.

Зъ Сокальскихъ сторôнъ.

(*Открытье читальнѣ въ Цебловѣ.*) Трудами старанного о просвѣту народу о. К. Сѣлецкого, приходника въ Жужелю, основано въ Цебловѣ, филіяльнôй мѣсцевости до Жужеля приналежнôй, читальню, котрои торжественне ôткрытье ôтбулося дня 20 л. грудня с. р. О 9 годинѣ рано зôбравъ звôнъ мѣсцевыхъ селянъ до церкви Цеблôвскои, де о. М. Новосядловскій въ соборѣ двохъ душпастырѣвъ ôтслуживъ св. литургію о призванье помочи св. Духа при хорошôмъ нотнôмъ спѣвѣ пôдъ проводомъ п. Полотнюка зъ Кристинополя. По литургіи удалися численно зôбрана интелигенція и селяне до яснои, обширнои, маємъ украшенои комнаты, въ котрôй не бракувало и портрету Єго Вел. цѣсаря. Торжество ôткрывъ о. Сѣлецкій вступнымъ словомъ, поучивъ зôбраныхъ о цѣли зôбраня и запросивъ на предсѣдателя Впр. о. Паславского, крылошанина зъ Белза, щобы занявся вписуваньемъ новыхъ членôвъ до читальнѣ и выборомъ выдѣлу читальнѣ. Впр. о. Паславскій, вступивши на трибуну, повитавъ зôбраныхъ теплымъ словомъ, а поучивши ихъ о користяхъ читальнѣ, сказавъ селянамъ Цеблова отверто, що, коли до недавна мавъ Цеблôвъ въ цѣлôй окрестности лиху репутацію про пiяньство и присвоюванье собѣ чужихъ коней, то въ новѣйшихъ часахъ Цеблôвъ значно поправився, бо и пiяньство устало и о крадежи коней не чувати, и дасть Богъ, що по основаню читальнѣ въ селѣ, ще лѣпше въ Цебловѣ буде. Въ часѣ, коли люде въ члены ново-основанои читальнѣ вписувалися, ôтпѣвавъ хоръ зъ нотъ кôлька народныхъ пѣсней дуже хорошо. Нотного спѣву въ Цебловѣ учивъ передъ рокомъ п. Полотнюкъ, котрому конзисторія перемыска рѣшеньемъ зъ дня 29 падолиста с. р. (до ч. 4.926) позволила учити селянъ уставу церковного и нотного спѣву. Коли 34 новыхъ членôвъ до читальнѣ вписалося, приступивъ Впр. о. Паславскій до выбору выдѣлу читальнѣ, до котрого выбрано п. С. Обертыньского, мѣсцевого дѣдича, о. Сѣлецкого, а прочихъ селянъ. П. С. Обертыньскій, не могучи лично бути при ôткрытю читальнѣ, пробуваючи яко судія присяжный у Львовѣ, приславъ въ „Просвѣты“ до библіотеки читальнѣ богато книжокъ. По выборѣ выдѣлу, промовивъ до зôбраныхъ о. В. Черницкій зъ Сѣлця белзкого и мавъ довшій выкладъ „о новѣйшихъ въ свѣтѣ ôткрытяхъ“, якй просвѣтѣ завдячуємо. По тôмъ выкладѣ промовлявъ ще мѣсцевый учитель, п. Березовскій, потому декламувавъ малый школярь красный стишокъ, а въ конець промовлявъ одинъ селянинъ, котрого бесѣда була бы далеко лѣпша, если-бы промовлявъ бувъ безъ приготованя, отъ такъ ôтъ серця до серця. Торжество закрывъ о. Сѣлецкій, а коли ôтпѣвано для Єго Величества, для основателѣвъ читальнѣ и зôбраныхъ гостей „многая лѣта“, розъѣхалися гостѣ о 5 годинѣ зъ полудня по щиро-рускôмъ угощеню въ домѣ о. Сѣлецкого, то возами, то желѣзницею. Щасть Боже Цеблôвцамъ въ начатôмъ спасеннôмъ дѣлѣ! ***Н.***

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Выборы до торговельно-промысловыхъ палатъ*). Зъ внутрѣшныхъ справъ монархіи найбôльшій интересъ публицистичный представляютъ ôтбуваючійся теперь выборы до торговельно-промысловыхъ палатъ. Недавно ôтбулися новй выборы до палатъ торговельно-промысловыхъ въ Инсбруку и Бернѣ. Въ Инсбруку выбрано переважно тыхъ самыхъ членôвъ, що вже давнѣйше засѣдали въ палатѣ именно-жь 19 либеральныхъ а 5 консерватистôвъ. Дуже завзята борба велася въ Бернѣ а при публикаціи результату зайшовъ дуже сензаційный епизодъ. Коли комисія мала приступити до списаня протоколу, мавъ ôтчитати предсѣдатель комисіи сов. намѣстництва Шретеръ розпорядженье министра торговлѣ, пôсля котрого лишь тй можутъ бути выбраными до палаты, що въ тôмъ самôмъ тѣлѣ выборчôмъ и въ тôй самôй секціи маютъ право выбирати. Нѣмецкй кандидаты мали зъ початку бôльшôсть; позаякъ однакожь нѣмецкій комитетъ *не* бувъ на згадане розпорядженье приготовленый, то значну часть выборôвъ признано неважными, а на мѣсце выбраныхъ первѣстно кандидатôвъ покликано тыхъ, що мали найбôльше голосôвъ. Такимъ способомъ выбрано на 48 членôвъ берненьскои торговельнои промысловои палаты 25 Чехôвъ а 23 Нѣмцѣвъ. Въ такій способъ представляєся епизодъ выборчій пôсля однои поголоски; пôсля другои верзіи справа пасивного выбору въ повысшôмъ дусѣ була пôднесена не правительственнымъ комисаремъ но однымъ зъ членôвъ комисіи выборчои а комисаръ правительственный лишь при голосованю надъ дотычнымъ внесеньемъ рѣшивъ въ користь внескодателя, въ виду чого комисія выборча сконстатувавши въ кôлькохъ случаяхъ, що кандидаты не маютъ квалификацію по мысли поставленои собою засады, мусѣла выбôръ ихъ уневажнити. Зъ того выходитъ що на результатъ выборôвъ до торговельн. палаты въ Бернѣ не вплыло нѣяке розпорядженье министра, но що комисія выконувала засаду зъ постановъ самои ординаціи выборчои а Нѣмцѣ сами завинили поставивши такихъ кандидатôвъ, котрй не мали вымаганои закономъ квалификаціи. — Меншôсть выборчои комисіи внесла противъ выборôвъ протестъ. Якои гадки буде инстанція покликана до рѣшеня протесту не знати, но коли-бъ мавъ бути удержаный status quo, то Чехи здобули-бы дуже важну позицію. Торговля и промыслъ — пише одинъ ческій органъ — займаютъ въ новосвѣтнôмъ организмѣ державнôмъ таке важне мѣсце, що хто мае тй факторы противъ себе, той мае боротися майже съ неодолимыми трудностями.

(*Мадярске товариство шкôльне*). Важнôсть школы въ житю политичнôмъ порозумѣли всѣ цивилизованй народы и кождый се ôтчувае, що въ якôмъ дусѣ выховуєся молоде поколѣнье, такій духъ буде колись оживлявъ обывателѣвъ краю. Пересвѣдченье, що кожда національнôсть повинна своѣй идеѣ и своѣй мовѣ, яко зовнѣшному выразови питомыхъ культурныхъ примѣтъ здобути якъ найширшй круги особливо на поли шкôльництва, покликало до житя численнй товариства шкôльнй чи педагогичнй рôжныхъ народôвъ: повстали и розрослись широко нѣмецкй Schulvereinы, побôчь нихъ густою сѣтею организаціи покрыли край съ нѣмецко-ческою людностею ческй „Ustredni matica skolsk-á“, у насъ въ Галичинѣ противъ полонизаційнымъ замахамъ польского „Towarzystw-a pedagogiczn-ego“ выступило до акціи наше руске товариство педагогичне а роботы на тôмъ поли не залишили и другй народы славяньскй заселяючй область нашои монархіи. Важнôсть акціи въ тôмъ направленю порозумѣли также Мадяре а выразомъ змаганъ ихъ на тôмъ поли єсть недавно засноване въ Пештѣ „мадярске товариство педагогичне“, — котре поставило собѣ за задачу пропагованье мадярскои мовы. Товариство ôтбуло передъ кôлькома днями въ Пештѣ свои першй рôчнй загальнй зборы. Хочь предсѣдатель pro foro externo завѣрявъ на зборахъ, будьто-бы товариство уникало всего, що може вести до политичныхъ або національныхъ спорôвъ и бажае лишь подати кождому средства научитися мадярскои мовы, то въ виду того що Мадяре не такъ то дуже на дѣлѣ перебираютъ въ средствахъ, щобы осягнути цѣль мадяризаціи, заходитъ справедлива обава, що они и ту не конче такъ поступати будутъ, щобы не надъужити своєи брутальнои силы. Особливо загроженй тутъ племена славяньскй проживаючй въ Угорщинѣ именно жь Русины и Словаки, котрй въ ôтношеню политичнôмъ паріясами и вже перенесли на собѣ не одинъ експериментъ мадярскои культуры, а коли незнайдеся хто, щобы противъ роботѣ мадярского товариства педагогичного зъорганизувавъ акцію ôтпору, то пожальси Боже наспѣе небавомъ часъ, де Мадяре зможутъ сказати, що въ Угорщинѣ нема крôмъ нихъ нѣякои другои народности.

(*Економична криза*). Змаганя пôднятй для санаціи ческого товариства кредитового земского не ôтнесли сподѣваныхъ результатôвъ а рада завѣдуюча сего-жь банку зголосила оногда въ празкôмъ торговельнôмъ судѣ конкурсъ до своего маєтку. Институція годѣ було уратувати, бо якъ пише „Politik“ була она призначена на смерть. При спокôйнôй ликвидаціи бувбы банкъ заспокоивъ своихъ всѣхъ вѣрителѣвъ и може булобыся ще що лишило для акціонерôвъ, но ôтказанье помочи якои рада жадала ôтъ вѣденьскихъ институцій финансовыхъ приневолило ей ôткрыти конкурсъ. Причиною паденя ческого товариства було се, що оно не обмежило своихъ операцій до кредиту гипотечного, но пустилося на спекуляцію, на котрй ужило не лишь свои закладовй капиталы, но также капиталы чужй у себе депонованй а выповѣдженье сихъ капиталôвъ поставило банкъ въ неможнôсть ôтповѣсти требованямъ публики а зъ ôтси пôшло, яко консеквенція, оголошенье невыплатности. — Що упадокъ такого институту не лишится безъ наслѣдкôвъ на загальный економичный станъ краю и державы и захитае а може потягне до конкурсу другй институція, що стояли съ нимъ въ зносиняхъ, се зовсѣмъ природно а паника по поводу новыхъ невыплатностей може спровадити у насъ станъ, якій бувъ въ маю 1873 р. О скôлько вже дотеперъ подѣйствувало ôтворенье конкурсу до маєтку ческого товариства кредитового земского годѣ на разѣ оцѣнити, но вже характеристичне и се, що майже рôвночасно сигнализуєся невыплатнôсть фабрики цукру въ Ичинѣ (въ Чехахъ), банку ескомтового въ Любляни.

ЗАГРАНИЦЯ.

Нѣмеччина. Теперѣшне положенье въ Нѣмеччинѣ характеризуе „Germania“ въ слѣдуючій способъ: „Поражки и сумнй объявы въ нашôй внутрѣшнôй политицѣ, котрй вже ôтъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ однй по другихъ наступаютъ, суть такъ численнй, що приневолюютъ кождого щирого патріота призадуматись надъ будучностею Нѣмеччины. Нечуване заостренье партійныхъ противуположностей при выборахъ, котре по при

ныхъ, звѣстнôмъ „Апокрисисѣ“, искусно збиваются тй папистичнй погляды и енергично боронятся противуположнй имъ, соборнй понятя православнои церкви. Особливо смѣло авторъ „Апокрисиса“ розвивае и боронитъ тезы о участи мирянъ въ дѣлахъ вѣры. Онъ присвоюе мирянамъ въ найширшихъ границяхъ право участи не тôлько въ выборѣ и судѣ надъ духовными лицями, але и въ судѣ о догматахъ вѣры, съ правомъ голосу на соборахъ, котрй творятъ церковный судъ и постановляютъ церковнй определеня вѣры. Науку противникôвъ о обовязку вѣрныхъ безъ розбору вѣрувати у все, чого учатъ пастырѣ, авторъ „Апокрисиса“ называе *жидôвскою* наукою, кажучи, що „таке приказанье могло выйти не ôтъ христіяньскихъ учителѣвъ, а хиба ôтъ жидôвскихъ рабинôвъ, котрй написавши въ талмудѣ множество негарныхъ выдумокъ, приказали жидамъ вѣрити всему тому пôдъ загрозою проклону и противно, на его поглядъ, вѣрнй маютъ несомнѣнне право розбирати, чи згôдне съ словомъ Божимъ то, чого учатъ пастырѣ, остерѣгати и вразумляти пастырѣвъ, коли они блудятъ або поступаютъ беззаконно, а на случай потребы пôддавати переступныхъ єрархôвъ соборному судови и засуджувати ихъ на зложенье зъ престолôвъ, „бо, говоритъ онъ, хто мае право выбирати духовныхъ, той мае право и скидати ихъ“. Уніятскй писателѣ объявили автора „Апокрисиса“ єретикомъ, а его погляды протестантскими: але тй погляды повтаряли и другй, несомнѣнно православнй полемисты. Наконецъ, мы маємо творы простого южно-руского монаха, Іоанна Вишеньского, котрый въ той часъ трудився въ однôмъ въ Атоньскихъ монастырѣвъ и ôттамъ приславъ до Малои Руси свои справдѣ „соборнй“ посланія. Вишеньскій не бувъ ученымъ богословомъ, свои посланія писавъ въ простонароднôмъ дусѣ и безъ сумнѣву вѣрнѣйше, анѣжь другй писателѣ, выражавъ думки и настрôй середныхъ кругôвъ тогдѣшнои суспôльности. Въ своихъ посланіяхъ онъ проводитъ тй самй погляды, що и авторъ „Апокрисиса“, але формулуе ихъ ще смѣлѣйше и рѣзкѣйше. „Да будутъ проклятй — кличе онъ — владыки, архимандриты и игумены, которіи на мѣстахъ святыхъ лежучи, гроши збираютъ, жены украшаютъ, слугъ умножаютъ, кареты виждутъ, роскошь свою поганскую исполняютъ“. Онъ прямо голоситъ, що „хлопы, кожемяки, сѣдельники, шевцы“, въ загалѣ миряне и простолюдины — то и єсть само тѣло церкви, маюче, по голосу Христа, власть „скверно-начальника (архіерея) скинути, осудити и даже пôдвергнути отлученію“. Въ другôмъ мѣсци онъ переконуе православныхъ: „Всякого такого, который на священническій санъ не по правиламъ восходитъ, але похоти плотскія ради, имѣнія и панства самъ наскакуєтъ, — не пріймайте, и отъ короля даного, безъ вашого выбору, изжденѣте и прокленѣте. Лѣпше вамъ безъ владыкъ и безъ поповъ, до церкве ходити и православіе хранити, нежели съ владыками и попами, не отъ Бога званными, у церкви быти и съ тои ся ругати...“

Отъ якй то понятя проповѣдувалися тогды въ захôдно-рускôй суспôльности ревнителями православія супротивъ клерикальныхъ тенденцій латино-уніятскои партіи. Правду сказати, николи ще соборный принципъ православнои церкви не формувався съ такою ясностею, щиротою и смѣлостею, якъ то видимо у православного инока Вишеньского, котрый доходивъ майже до ôткиданя церковнои єрархіи. Мы згадували, що латино-уніятскй писателѣ признавали ихъ думки єретичными, т. є. протестантскими; до того додамо, що таками по части признаютъ декотрй ихъ думки и нынѣшнй православнй богословы. Розумѣєся, не наше дѣло боронити ихъ ортодоксальности, — скажемо лишь, що голосомъ всеи захôдно-рускои церкви подôбнй думки признавалися тогды вповнѣ православными, а коли хто зъ православныхъ починавъ не годитися съ ихъ церковно-републиканьскимъ характеромъ, той не минучо кôнчивъ тымъ, що змѣнявъ православіе и являвся въ рядахъ уніи. Тое именно и случилось съ однымъ зъ найздôбнѣйшихъ слугъ и оборонцѣвъ православія, звѣстнымъ Мелетіемъ Смотрицкимъ, котрый по цѣлôмъ рядѣ литературныхъ и другихъ трудôвъ, сповненыхъ на користь православнои церкви, будучи вже архієпископомъ полоцкимъ, неожидано почавъ соблазнятися тымъ, що въ южно-рускôй церквѣ „не духовніи въ справахъ духовныхъ радятъ, але свѣтскіи, а духовніи только pro forma“ и тое пôзнанье вробило такій рѣзкій переломъ въ его пересвѣдченяхъ, що онъ осудивъ свою дотеперѣшну дѣяльнôсть, признавши ей ширеньемъ на Руси „лютерской и кальвинской єресей“, и перейшовъ въ унію. Але не такъ думали о тôй рѣчи другй православнй єрархи, що въ широкôй участи мирянъ въ дѣлахъ церкви бачили єдину тревалу запоруку ей спасеня середъ напиравшихъ на неи зô всѣхъ сторôнъ бѣдъ — и длятого старанно заохочували до такои участи. И коли въ 1620 р. въ южнôй Руси була ôтновлена высша православна єрархія и вступила у всѣ свои каноничнй права, она и не подумала обмежати участь мирянъ въ церковныхъ дѣлахъ, а на першôмъ таки соборѣ своємъ въ Кієвѣ 1621 р. приняла собѣ за руководство слѣдуючу постанову: „Не слѣдувати безбожному папскому правилу, по которому хоти бы папа тму людей влекъ за собою въ адъ, нѣхто не смѣетъ сказати ему: стой! що ты дѣлаешь? Длятого не гнѣватися на молодшихъ або низшихъ степенею, если-бы они архіереямъ и другимъ начальникамъ щось напоминали, або ôтъ чого предостерегали; напротивъ, позваляти имъ тое дѣлати и не уважати встыдомъ слухати меншихъ и ôтъ нихъ научитися. Ипатій Потѣй, Рагова и другй ихъ одномышленники були немалй головы, а мимо того предки нашй, и многіи въ нихъ совсѣмъ простіи люде, дерзали обличати ихъ безбоязненно. Тоже подобаетъ творити и всѣмъ православнымъ“.

Отъ тои пори до самого кôнци существованя самостôйнои кієвскои митрополіи, всѣ церковнй посады въ Малôй Руси, ôтъ митрополита до приходского священика були выборнй а звязь межь духовнымъ и мирскими станами була такъ тѣсна, що часто на высшй духовнй достоинства були выбиранй заслуженй Козаки, и на ôтворôтъ, лиця духовнй при случаю выбиралися на войсковй достоинства. Такъ ще въ 1692 р. на архимандрита Кієво-печерскои Лавры бувъ выбраный одноголосно „значный Войска Запорожского товаришь, войсковый генеральный судья Михаилъ Вуяхевичъ, а пôдъ 1715 рокомъ малорускй лѣтописи доносятъ, що якійсь протопопъ Лисовскій „того року сотникомъ въ Новгородѣ Сѣверскомъ учиненъ“. Що-жь до сельского малоруского духовеньства, то и въ нынѣшну пору живе ще поколѣнье, котре добре памятае тй часы, коли сельскй „громады“ на Украинѣ вольными голосами выбирали до своихъ „парафій“ священикôвъ и заключали упередъ договôръ дотычно ихъ убезпеченя и въ загалѣ взаимныхъ ôтносинъ. И хто знае, чи не въ тôй свободѣ ôтносинъ межь пастырями и пасомыми крыєся объясненье того, чому на Украинѣ въ старину и духовеньство було дѣяльнѣйше, и школы и шпиталѣ були майже при кождôй церквѣ и суспôльнôсть инакше ôтносилася до церкви и православного духовеньства, и не було чути тыхъ нарѣканъ на него, якими такъ богатый часъ нынѣшный.

духовыхъ екоцесахъ въ Бранниборѣ, Людвигсгафенѣ, Дармштатѣ, Ельбингу и т. д. довело до насильства а ту и тамъ змусило навѣть власти войсковй выступити чинно; страшный взрôстъ соціяль-демократіи, якого несподѣвалося анѣ правительство анѣ члены центрумъ — 24 републиканôвъ въ нѣмецкôмъ парламентѣ; ôттакъ слѣдує етатъ державный, ôткрываючій дуже сумнй проявы о кризѣ въ найголовнѣйшихъ галузяхъ зарôбковыхъ, именно въ фабрикаціи цукру и сполученôй съ нею управѣ бураковъ, въ наслѣдокъ котрои то кризы ôтпадає 21 миліоновъ лишь зъ самыхъ податковъ за цукоръ и въ загалѣ остаеся дефициту 41 миліоновъ, котрый дуже легко може дôйти до 60 або 70 миліоновъ, такъ, що вже теперь опанувавъ страхъ низшй и середнй клясы, що прійдесь имъ платити ще далеко больші податки якъ доси; дальше слѣдує процесъ ôтбувшійся недавно въ Липску о головну зраду, выкрывшій заговоръ, котрый мавъ на цѣли убити не тôлько цѣсаря и наслѣдника престола, але також и много другихъ нѣмецкихъ князѣвъ, генераловъ, министрôвъ и высшихъ достойникôвъ державныхъ, на послѣдокъ ще слѣдує ревизія ôтбувшася въ понедѣлокъ 15 грудня въ цѣлôмъ войску, котра дає найсумнѣйшій доказъ нашого теперѣшного положеня, бо выказує, що навѣть и наша армія не есть свобôдна ôтъ заразливого впливу соціялистичнои агитаціи". — Французскій журналъ „Figaro“ донѣсъ бувъ передъ кôлькома днями, що кн. Бисмаркъ маѣ въ сѣчню пріѣхати до Парижа, щобы тамъ порозумѣтися съ Ферримъ въ справѣ Египту и колоній африканьскихъ и заключати съ Франціею тѣсный союзъ. Вѣсть ся наробила богато шуму въ цѣлôмъ свѣтѣ европейскôмъ и заняла собою майже всѣ газеты. Каждый пытае, чи се правда и що мала-бы значити така подорожь кн. Бисмарка до Парижа. Трудно дѣйстно сю вѣсть собѣ вытолкувати. „Figaro“ за надто поважна газета, щобы — якъ то кажутъ — пускати качку газетярску а зъ другои стороны и трудно увѣрити въ правдивôсть сеи вѣсти. Декотрй газеты допускаютъ, що се есть лишь хатрый пôдступъ Англіи, котрый въ теперѣшныхъ заостреныхъ ôтношеняхъ Нѣмеччины до Англія мавъ на цѣли выказати, якъ слабый есть союзъ Нѣмеччины съ Франціею. Що се есть дѣйстно можливе, доказує також и „Liberté“, котра дѣйстно доказує, що вѣсть ся лишь на то пущена, щобы вызондувати публичне мнѣнье Франціи супротивъ Нѣмеччины. „Liberté“ каже дальше: „Теперь мусятъ вже знати тй, що ту вѣсть розпустили, якй выкликала она наслѣдки: наляканье и недовѣрье. Не треба забувати, якй сумнй наслѣдки выкликавъ приѣздъ испаньского короля до Парижа; що-жь бы то було, коли-бъ до насъ приѣхавъ кн. Бисмаркъ? Парижане и въ загалѣ Французы не видѣли-бъ въ нѣмъ певно нѣкого другого, якъ лишь побѣдателя зъ пôдъ Седану. Приѣздъ кн. Бисмарка до Парижа есть отже просто не можливый“. — Конференція африканьска постановила дня 23 с. м. обмежити торговлю горячими напитками въ краяхъ надъ Конгомъ и Нигромъ о стôлько, о скôлько се не приносить шкоды свободѣ торговельнôй; ôттакъ ôтложено конференцію ажь до 5 сѣчня 1885 р.

Сербія. Звѣстный конфликтъ сербско-болгарскій о границю коло Брегово ще доси не залагодженый и справа ся знову заострилася. Болгарія а властиво кабинетъ Каравелова опираеся сильно жаданямъ Сербіи, а самъ Каравеловъ постановивъ навѣть зложити теку, наколи-бъ Болгарія схотѣла Сербіи уступити. Вину сего заостреня приписують головно россійскому агентови. Справа въ загалѣ станула теперь такъ, що Австрія, Россія и Нѣмеччина будутъ мусѣли знову интервеніювати. — Сербскй справы церковнй набрали ôтъ часу именованя Іоакима IV патріярхомъ Константинопольскимъ новый напрямъ. Конфликтъ, якій доси панувавъ мѣжъ сербскою церквою а правительствомъ по поводу усуненя сербского митрополита Михаила, можна теперь уважати за залагодженый. Константинопольскій патріярхъ прислалъ недавно бѣлградскому митрополитови письмо, въ котрôмъ повѣдомляе его о своѣмъ выборѣ на патріярха, а заразомъ признае именованье бѣлградского митрополита Теодозія за коннымъ и згôднымъ съ канонами церкви православнои. Доки бувъ патріярхомъ Іоакимъ III, котрый стоявъ пôдъ вплывомъ Россіи, уважалося именованье Теодозія митрополитомъ бѣлградскимъ незаконнымъ. Ситуація теперь змѣнилася и можна теперь заключати, що вплывъ Россіи на Константинопольску церковь православну значно ослабився.

Туреччина. Въ Македоніи зачинаютъ проявлятися такй самй объявы, якй проявлялися въ Болгаріи передъ россійско-турецкою вôйною. По всѣхъ газетахъ европейскихъ рознеслися були недавно голосы, що Македоньскй Турки допускаются на христіянахъ Болгарахъ страшного злочиньства: мучатъ и убиваютъ христіянъ безъ пощады. Комитетъ македоньскихъ Болгаръ, выготовивъ бувъ недавно навѣть пропаматне письмо, въ котрôмъ выказавъ всѣ кривды, якй дѣются христіянамъ въ Македоніи и хотѣвъ его предложити цѣлôй Европѣ, жадаючи, щобы она заразъ зъ початку зарадила злому и поставила Македонію независимою ôтъ Туреччины, або по крайнôй мѣрѣ розтягнула надъ нею свою контролю. Комитетъ ôтнѣсся съ своими жалобами насампередъ до Англіи, котра знову поручила своему консулеви въ Солуни, щобы выѣхавъ тихцемъ до Македоніи и самъ наочно пересвѣдчився о скôлько пôдношенй жалобы суть справедливй. Консуль ôтповѣвъ опôсля своему правительству, що пôдношенй жалобы не суть зовсѣмъ справедливй, позакъ они выкликанй лишь посторонною агитаціею. Що межи Турками и Болгарами запанувала въ послѣдныхъ часахъ велика вражда, то виноватй сему лишь Болгаре, котрй всякими силами стараются выкликати вражду, щобъ ôттакъ мати причину жадати ôтлученя Македоніи ôтъ Туреччины. Зъ другои знову стороны и Турки много причинилися до розъяреня Болгаръ. Они кажуть: „Мы мусимо старатися поки ще часъ всѣми силами згнести болгарскій елементъ, котрый намъ робитъ велику политичну и суспôльну конкуренцію и такимъ способомъ забезпечити собѣ будучнôсть. Такъ отже зъ обохъ сторонъ запанувавъ сильный антагонизмъ мѣжъ обома сторонами, але ôнъ есть больше выкликаный штучно якъ природными обставинами краю и житя суспôльного кителѣвъ край сей замешкуючихъ.

Корея. Корея есть теперь поприщемъ страшнои ворохобнѣ и то ворохобнѣ, якои ще може Азія нѣколи не видала, бо ворохобнѣ всѣхъ противъ всѣмъ. Корея, хочь окреме королевство, стоитъ однакожь въ повнôй зависимости ôтъ Хинъ и удержує у себе навѣть хиньске войско. Зъ другои знову стороны признаютъ собѣ право до Кореи также Японцѣ а то на тôй пôдставѣ, що Корея передъ кôлька соть лѣтами була дѣйстно леннымъ Японіи. Въ столици Кореи въ мѣстѣ Сеуль удержуютъ Японцѣ також свою залогу. Самй-жь Корейцѣ спріяютъ больше Хинамъ, якъ Японіи. Що було причиною найновѣйшои ворохобнѣ, доси ще не звѣстно; здаесь лишь, що выкликали ся самй Японцѣ — а якъ теперь вже глухй вѣсти ходятъ — за намовою Французôвъ, котрй очевидно хотѣлибы симъ способомъ звязати Хинамъ руки. Безпосередный початокъ до ворохобнѣ було, здаесь, невдоволенье противъ корейскихъ министрôвъ, котрй ставали чимъ разъ больше по сторонѣ Хинъ. Приклонники Японія напали на министрôвъ и убили сѣмохъ зъ нихъ а короля змусили покликати до министерства приклонниковъ Японія. Ôттакъ пôдоймилася хиньска партія и убила японьскихъ министрôвъ, при чѣмъ погибъ также и отрый королевои. Король утѣкъ зъ мѣста. Опôсля настала люта борба межи обома сторонництвами хиньскимъ и японьскимъ, а напослѣдокъ выступили ще и корейскй войска противъ одныхъ и другихъ и розпочався страшный проливъ крови. Ворохобня выбухла якъ-разъ, коли у японьского посла були запрошенй на пиръ послы англійскій и американьскій. Японьске посольство згорѣло — якъ кажутъ, — пôдпалене таки самими Японцями, щобы тымъ способомъ ôтвернути ôтъ себе пôдозрѣнье, що то они сталися причиною ворохобнѣ. Ворохобня въ Кореи выкликала въ Франціи велике враженье, а французскй газеты пильно слѣдятъ теперь за всякимъ рухомъ въ Кореи.

НОВИНКИ.

— **Чверть столѣтя писательской працѣ**. Дня 10 (22) сѣчня 1885 року кôнчится 25 лѣтъ, якъ нашъ славно-звѣстный писатель Олександеръ Яковлевичъ Кониській почавъ працювати на нивѣ нашои литературы и съ молодечимъ жаромъ трудится и доси. Въ Галичинѣ началъ Олександеръ Кониській печатати свои творы въ 1861 роцѣ въ „Словѣ“ Богдана Дѣдицкого, коли то „Слово“ выходило въ нашôмъ народнôмъ языцѣ и пôдъ впливомъ незабутои памяти митрополита Григорія Яхимовича стояло на тôмъ становищи, на якôмъ станули були Русины въ 1848 роцѣ съ своею „Рускою Радою“ и „Зорею Галицкою“. Творы Олександра Кониського були также окрасою „Галичанина“, котрый выдавали въ початку 1860-тыхъ рокôвъ Богданъ Дѣдицкій и Яковъ Головацкій. Позднѣйше Кониській помѣщавъ свои писаня въ рôжныхъ народно рускихъ часописяхъ галицкихъ, и до нынѣшного дня не перестае пôддержувати нашй часописи своими цѣнными творами. Имя Ол. Кониського тѣсно звязане съ исторією новѣйшого литературного руху въ Галичинѣ. Всѣ важнѣйшй свои творы, — а есть ихъ дуже богато — Ол. Кониській печатавъ въ Галичинѣ. Тожь недалекій ювилей его 25-лѣтнои працѣ литературнои не повиненъ проминути безслѣдно — у насъ Галичанъ, для котрыхъ, якъ сказано, Ол. Кониській трудится честно и неутомимо вже чверть столѣтя!

— **Зъ Тернополя** пишутъ намъ: Концертъ устроеный выдѣломъ „Рускои Бесѣды“ въ Тернополи въ користь тои-жъ институціи дня 21 с. м. належавъ можна сказати, до найлучшихъ, що доси по рôжныхъ случаяхъ въ подôльскôй столици давалися. Обширна програма, зложена зъ самыхъ милѣйшихъ творôвъ рускихъ композиторôвъ та декламацій, занятыхъ зъ чарôвнои поезіи вѣщого генія Шевченкового, выконана була силами выключно рускими, тай такъ поправно-гарно, що здвигъ публики ôтъ найдальшихъ сторôнъ Подôля (були селяне зъ Городницѣ, Козôвки, Чернаховецъ и т. д.) одушевленый красою народнои мовы та пѣснѣ и на хвильку повздержатись не мôгъ ôтъ грôмкихъ оплескôвъ и накликôвъ о повторенье кождои скôнченои продукціи. Особливо подобалось, якъ можна було зауважати, Лисенка „Ой чого ты почорнѣло зеленее поле“ выконане п. Герасимовичемъ изъ Збаража, Матюка дуетъ зъ оперы „Нещасна любовь“ ôтспѣваный удачно п. Барвѣньскою и п. Герасимовичемъ, Давидова сольо сопранове „Ой у поли“ ôтспѣване п. Барвѣньскою, и творы „До зазулѣ“ Воробкевича, „До бою“ Матюка, выведенй съ рѣдкою поправностею черезъ хоръ зложеный зъ сегорôчныхъ ученикôвъ денисôвскои школы спѣвнои; а больше всего тронула до живого, зворушила и закалила до запалтого труду на спустошенôй „Татарвою“ нивѣ житя народного задушевна поезія Шевченка „Завѣщанье“ въ композиціи Воробкевича, выконана двома хорами, въ котрого складъ входили сегорôчнй ученики о. Ватошиньского, а зъ стороны интеліґенціи п. Барвѣньска, три панны Крушельницкй, п. Валеѣвна и 5 членôвъ зъ хору „Р. Бесѣды“ тернопôльскои. Межи декламаціями вызначалася декламація п. Ю. Крушельницкои глубокимъ зрозумѣньемъ и щирымъ ôтвореньемъ всея правды такъ тонкои поезіи, якою есть Шевченка „Тополя“. Колижъ зважится, якъ тяжко приходится въ провинціональнôмъ мѣстѣ о добрый акомпаняментъ для творôвъ нашихъ народныхъ композиторôвъ, то не можна не запримѣтити на семъ мѣсци о важнôй прислузѣ, яку сему концертови ôтдавъ гарною грою фортепяновою п. Вайгнеръ. Безперечно збôльшала добра слава выдѣлу „Р. Бесѣды“ въ Тернополи черезъ устроенье сего концерту — и щиро-руске „спаси-Богъ“ тымъ горячимъ патріоткамъ и патріотамъ, що якъ кождого такъ и сего разу на запросины выдѣлу „Р. Бесѣды“ съ найбôльшою радостею приннялись за выконанье концертовои програмы та симъ дѣломъ сповнили ролю апостольску въ дѣлѣ народного пробудженя ревно и славно. Впечатлѣнье було велике и вечеромъ бачили мы майже цѣлу публику опôсля згромаджену въ комнатахъ „Р. Бесѣды“, безъ рôжницѣ стану, мовь бы одну родину, забавляючуся весело до пôзнои поры при спѣвахъ денисôвского хору, декламаціяхъ п. К. Устіяновича и ожиленыхъ тоастахъ въ честь особенно о. Витошиньского, котрого тиху а горячу працю для звеличеня нашого обряду и скрѣпленя свѣдомости народнои за помочею плеканя спѣву всѣ гостѣ съ великимъ одушевленьемъ пôдносили. Слава ему!

— **Министеръ торговлѣ бар Пино** выдавъ розпоряджене до заряду желѣзницъ державныхъ, щобы всѣ оголошеня желѣзницъ на Галицкôй Руси були выдаванй также въ рускôмъ языцѣ. На переводчика на рускій языкъ покликала дирекція львôвска п. Володимира Маслака.

— **Руске товариство драматично-литературне** въ Черновцяхъ ôтограло въ суботу дня 20 с. м. съ великимъ успѣхомъ комедію „Заздрôсна жена“ и оперетку „Бувальщина“. Гра аматорôвъ и аматорокъ була знаменита а саля биткомъ набита.

— **Зъ Угнова** пишутъ намъ: Дня 20 с. м. ѣхавъ желѣзницею паробокъ Петро Василькевичъ зъ Сухорова пôдъ Ярославомъ до рабина въ Белзѣ, щобы той ему выпророчивъ, чи выграе процесъ съ ôтчимомъ о грунтъ, и помôгъ ему въ тôмъ дѣлѣ! Темный чоловѣкъ не давъ себе нѣякъ ôтклонити ôтъ визиты у белзкого рабина, говорячи все свое, що „рабинъ людямъ помагае“. Звертаемо на тое увагу дотычныхъ властей, а особливо нашихъ властей духовныхъ. Видко, що самй жиды ширятъ мѣжъ христіянами вѣсти о пророчôй и чудотворнôй силѣ своихъ рабинôвъ, а темнй забобоннй нашй люде вѣрятъ. Яка матеріяльна и моральна шкода выходитъ зъ того для нашого простолюдина, се пôйме кождый. Всч. священьство наше повинно народъ въ тôмъ дѣлѣ поучити.

— **Зъ Теребовлѣ** пишутъ намъ: Около пôвночи дня 24 лат. с. м. вломили ся невыслѣдженй доси злодѣѣ до закристіи тутешного костела и порозбивавши скарбоны забрали до 400 зр.

— **Новый банкъ на Буковинѣ**. Въ буковиньскихъ сферахъ финансовыхъ ведеся сильна агитація за проектомъ банку задаткового для селянъ, позакъ буковиньскй селяне по паденю галицкого банку рустикального лишенй суть всякого ôтповѣдного кредиту.

— **О. И. Наумовичъ** получивъ 13 (25) с. м. ôтъ митрополичого ординаріята слѣдуюче письмо: „До Честного Отця Іоана Наумовича, священика Львôвскои Аепархія у Львовѣ. — Въ цѣли рѣшеня Вашои апеляціи, внесенои до св. апост. римского престола, оказалась потреба близшого поясненя декотрыхъ обставинъ. Взываемо Васъ про то въ наслѣдокъ в. рѣшень св. „Конгрегаціи для розширеня вѣры“ зъ 2-го липня и 20-го вересня с. р., щобы вы по одержаню сего завôзваня безпроволочно тутъ явилися. — Львôвъ 11 вересня 1884“.

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи** прислали щедрй датки на запомогу слѣдуючй Добродѣѣ: О. Миколаевичъ зъ Скоморохъ зъ складокъ весѣльныхъ 6 зр. О. Стефанъ Качала ôтъ себе 5 зр. О. Ем. Левицкій зъ Майдану 1 зр. О. Стадникъ, сотрудникъ зъ Сущина, 5 зр. О. Голинатый въ Хоросне 2 зр. — Въ имени тои молодежи складаю щире спаси-Богъ! — *В. И.*

— **Карты кореспонденційнй**. Отъ дня 1. сѣчня 1885 р. будутъ пріиматися въ цѣлôй австр.-угорскôй державѣ якъ также и въ Нѣмеччинѣ въ урядахъ почтовыхъ приватнй карты кореспонденційнй, лишь мусятъ они бути зъ грубого паперу и такои величины якъ тй, котрй выдае почта. На однôй сторонѣ сихъ картъ мусить бути также выдруковано по нѣмецки „Correspondenz-Carte“ а пôдъ спôдомъ те саме въ якôмъ небудь языцѣ краевôмъ. Крôмъ сего треба на такôй картѣ кореспонденційнôй приклеити марку почтову за 2 кр. а якъ есть ще при нѣй и карта на ôтповѣдь то мусить бути и на сѣй приклеена така сама марка. Всякй иншй карты кореспонденційнй не будутъ пріймати ся урядами почтовыми.

— **Также письменьство!** Свѣдоцтво, яке выставивъ одинъ галицкій „obywatel“ зъ Кривенького, повѣта гусятиньского, ôтдаемо автентично: „Zy strone obsiar dworski oszwiatcza sze, ze ten byczek maść jakoś ludskiego 26 Lat słuzil wierność w skarbu Krywenkiego bez 3 Lat koło bydło a do bydło jest duzo zdatno. Krzywenki dna 3. marca 1884. Gedajle Kohn“. Пôдъ словомъ „byczek“ треба розумѣти „пастуха“.

— **Носатизна**. Въ Березовици великôй коло Тернополя прокинулась межи кôньми носатизна. Она зôстала сконстатована на двохъ конахъ; конѣ заразъ убито.

— **Именованя**. Министерство торговлѣ именувало комисарѣвъ бувшои дирекціи телеграфôвъ у Львовѣ: Франца Шая и Ив. Рудковского инжинерами для бюра техничного дирекціи почтъ и телеграфôвъ у Львовѣ.

— **Также стиль** Черновецка „Gaz. Polska“ розказує, що одинъ учитель народный на Буковинѣ оженившися и взявши за жѣнкою корову жадавъ ôтъ громады, щобы она выставила ему обору, а коли громада не хотѣла сего зробити, учитель внѣсъ на громаду слѣдуючу жалобу до рады шкôльнои краевои: „Прошу покорнѣйше наказати громадѣ Н. Н., щобы выставила менѣ обору, позаякъ я оженився дня того то и того, въ наслѣдокъ чого прибула менѣ одна штука худобы“.

— **Емилій Поцѣй**, учитель школы въ заведеню Дроговыжскôмъ, получивъ грамоту принятя его въ звязь Аепархіи львôвскои.

— **Дефраудація въ Giro- und Cassen-Verein у Вѣдни**. Сума здефраудованыхъ грошей застрѣлившимся въ Амштетенъ директоромъ Giro- und Kassen-Verein-у, Люкасомъ, выноситъ якъ доси сконстатовано 90.000 зр. Слѣдство выказало также, що першій директоръ сего товариства Бальдай дефраудувавъ гроші безъ порозумѣня съ Люкасомъ догадуючись, що ôнъ о тôмъ знае. Тымъ способомъ лишивъ вôльну руку Люкасови. Въ листѣ жалуеся Люкасъ, що причиною всякого нещастя було, що ôнъ пристрастно гравъ на баржи. Свояка Люкаса, Іосифа Кляра, урядника тогожъ товариства, котрого увязнено на той пôдставѣ, що найдено межи паперами Люкаса картку до Кляра съ словами: „Я все беру на себе“, полиція пустила зовсѣмъ на волю, позаякъ показалося, що зовсѣмъ не виноватый.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Новопоставленй пресвитеры суть: 1) Бодругъ Іоанъ, 2) Борачокъ Северинъ, 3) Бородієвичъ Іосифъ, 4) Борисевичъ Володимиръ, 5) Вергунъ Онуфрій, 6) Высочаньскій Стефанъ, 7) Громадка Михаилъ, 8) Грушка Григорій, 9) Индишевскій Евгеній, 10) Котлярчукъ Николай, 11) Кобонжекъ Димитрій, 12) Любѣнецкій Николай, 13) Майковскій Іоанъ, 14) Пôджарко Николай, 15) Свѣтенькій Михаилъ, 16) Устіяновичъ Іоанъ, 17) Фицаловичъ Левъ, 18) Галькевичъ Иларій, 19) Демчишинъ Николай, 20) Дудровичъ Емилій, 21) Залескій Іоанъ, 22) Колянковскій Іоанъ, 23) Котôвъ Илія, 24) Лабій Іоанъ, 25) Мурдзакъ Теодоръ, 26) Пачовскій Иларій, 27) Роснецкій Климентій, 29) Рыбчакъ Григорій, 30) Свиотунъ Діонизій, 31) Сойка Володимиръ, 32) Томкевичъ Іоанъ, 33) Топольницкій Іоанъ и 34) Чемериньскій Левъ.

Введеный яко сотрудникъ: о. Михаилъ Тындюкъ съ правомъ правленя приходомъ Будилова дек. бережаньского при хорôмъ пароху о. Гриньевичу.

Президія Намѣстництва годится на каноничну институцію о. Симеона Питушевского на парохію Сасôвъ.

Въ пропозицію на Якубôвку дек. жукôвского принятй оо: І. Лотоцкій Мелетій въ Джуровѣ; ІІ. Воєвôдка Іоанъ зъ Якубôвки.

Додатокъ особистый удѣлило намѣстництво зъ фонда религійного о. Сильвестру Сѣмяновичу, пароху въ Косовѣ.

Митрополича консисторія вставилась до рады шкôльнои, щобы о. Мих. Вальницкій позôставъ на дальше катихитою при ц. к. школѣ реальнôй въ Станиславовѣ съ ôтповѣдною платнею.

До дякôвского заведеня при архикатедральнôй церквѣ св. В. М. Георгія принятый Димитрій Тыховичъ.

Львôвска митрополича консисторія ôтнеслася до перемыскои еп. консисторіи съ запытаньемъ о мнѣнье о о. Ярославѣ Бачиньскôмъ, завѣдателю Габбиницѣ, просячôмъ о принятье до тутешнои Аепархіи.

Въ пропозицію на Малехôвъ принятй оо.: І. Царь Михаилъ зъ Гуменця. ІІ. Леонтовичъ Володимиръ зъ Малехова. ІІІ. Радикевичъ Петро зъ Вишенки.

Презенту на Нестеровицѣ дек. Зборôвского получивъ о. Петро Билиньскій.

— **На словарь Желехôвского**: Вп. А. Борковскій въ Сходници 2 зр. Вп. Дѣдошакъ у Львовѣ 4 зр, Впр. С. Качала 4 зр.

— **На Рускій праэстарь домовый**: о. Дольницкій въ Зазулинцяхъ 3·25 зр. о. А. Зарицкій въ Романовѣ 2 зр., Вп. А Бѣлозоръ въ Незнановѣ 3·25 зр. Пчт. Читальня въ Корчинѣ (п. Сколье) 3·25 зр.

— **На Дѣвоче воспиталище въ Перемышли**: Дръ Чайковскій въ Баналюцѣ (Боснія) 24 зр. изъ складки.

— **Для ученикôвъ рускои гимназіи**: Впр. С. Качала въ Шельпанахъ 5 зр. Всч. Левицкій въ Майданѣ 1 зр.

— **Для шкôльнои Помочи**: Впр. С. Качала 5 зр.

— **Для рускои школы** при школѣ Пирамовича: Вп. С. Качала 5 зр. Всч. Е. Левицкій въ Майданѣ 1 зр.

— **Для „Академичного Братства“**: Впр. С. Качала 5 зр.

— **Для „Рускихъ Дамъ“ у Львовѣ**: Впр. С. Качала 5 зр.

— **Для товариства „Рускихъ Женщинъ“ въ Станиславовѣ**: Впр. С. Качала 5 зр., Вп. Олександеръ Я. Кониській и Евгенія Ол. Кониська зъ Кіева 5 зр.

— **Для потерпѣвшихъ ôтъ повени**: Пчт. парохіяне Сѣлця Бенкôвъ 2 зр. 10 кр. Всч. Д. Венгриновичъ въ Гочвѣ (изъ складки) 3·40 зр.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. Л. Д. въ Озерянахъ. Предплату за часъ до 30 червня 1885 получили. Дякуемо.

Съ симъ числомъ розсылаеся Впов Предплатникамъ „Библіотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ 5 и 6 аркушъ повѣсти „Батько Горіо“ Бальзака.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

1009 (13—?) поручае

Специяльности и универсальнѣ средства французскѣ и иншѣ, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншѣ фирмы оповѣщуванѣ.

„Голосы зъ свѣта лѣкарского.“

Вынятки зъ часописей лѣкарскихъ: *Allgemeine Wiener medicin. Zeitung*“, „*Medicin. Chirurg. Centralblatt*“, „*Wiener medicin Wochenschrift*“, „*Przegląd lekarski*“ и „*Wiener medicin. Blätter*“ въ переводѣ польскôмъ. Цѣннѣ порады для потребуючихъ помочи лѣкарской особливо въ недугахъ т. зв. загальныхъ, устроевыхъ, нашкôрныхъ и т. д. Цѣкаве то и пожиточне илюстроване письмо можна получити въ книгарни „*Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig*“ на жаданье безплатно и франко. Не треба залишити спровадити собѣ его.

1235 (1—4)

Якъ заводити Правды на ладъ закомарскои Правды?

Розказавъ Данило Таничкевичъ, духовный Закомар я. Накладомъ „Батькôвщины“. Цѣна 10 кр., а почтою 12 кр. Дôстати можна черезъ редакцію „Батькôвщины“.

ОСНОВАНЕ въ РОЦѢ 1838 въ ТРІЄСТѢ

1265 ц. к. уприв. 4—3

ТОВАРИСТВО УБЕЗПЕЧЕНЬ

RIUNIONE ADRIATICA di SICURTÁ

заступлене

у всѣхъ краєвыхъ мѣстахъ столичныхъ и знаменитѣйшихъ мѣсцяхъ

австрійско-угорскои монархіи

черезъ Генеральнѣ, Головнѣ и Повѣтовѣ Агенціи

якъ також специяльно у Вѣдни черезъ Филію

для убезпечень церковныхъ

запевняе по найдешевшихъ преміяхъ

противъ

шкôдъ огневыхъ, транспортовыхъ и градовыхъ, якъ також на житье людске въ найрôжнѣйшихъ комбинаціяхъ.

---

50 пнѣвъ пасѣки

продаю въ уліяхъ товариства. Выбôръ на 200 пнѣвъ; также и по части.

Іосифъ Монастырскій,

пчолярь въ Цвѣтовôй, почта

1275 Бучачь. 1—6

„МЕРТВИ ДУШѢ“

гумористична повѣсть **Миколая Гоголя** съ портретомъ автора и „Словомъ ôтъ Выдавництва“ (278 оторôнъ великои 8 ки).

Цѣна 1 зр. 80 кр.; съ пересылкою почтовою 2 зр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ и въ книгарни Ставропигійскôй.

! НА СКЛАДѢ !

находитсяще

Кôлькасотъ останкôвъ сукна

3—4 метрôвъ довготы въ рôжныхъ модныхъ барвахъ на осѣннѣ и зимовѣ одѣна придатнѣ и присылаются, доки ще выстае запасъ, по цѣнѣ 5 зр за послѣплатою зô складу

Г. Гролиха въ Старôмъ Бернѣ

(H. Grolich, Alt-Bern.)

Хто бере наименше 5 останкôвъ, получае ще по 50 кр. опусту.

1247 **Признанье!** (5—10)

„Вельми поважаный Пане! Мôй пріятель п. Чучманъ замовивъ у Васъ останокъ $3^1/_2$ метра и єсть зъ полученои присылки вповнѣ вдоволеный, тому прошу прислати також и менѣ подôбный останокъ сукна.

Л. Розенбаамъ зъ Лопатина (Галичина).

По зниженôй цѣнѣ!

Украиньскѣ гетьманы

Иванъ Виговскій

та

Юрій Хмельницкій

Ивана Левицкого (Нечуя).

(Правопись фонетична.)

Можна дôстати по зниженôй цѣнѣ 20 кр. (съ пересылкою 25 кр.) за примѣрникъ, за посредствомъ „Дѣла“ и другихъ рускихъ часописей. 1214 (7—?)

Bartnictwo

czyli hodowla pszczół dla zysku, oparta na nauce i wielostronnem doświadczeniu napisał

Dr. **T. Ciesielski**

выйде въ шестимѣсячныхъ зошитахъ въ 28 до 30 аркушѣвъ друку съ 200 дереворытами.

Теперь выйшовъ вже зошитъ I, котрый коштуе 60 крейцарôвъ.

Въ дорозѣ предплаты коштуе цѣла праця 3 зр. — Цѣна книгарска буде значно пôдвысшена. Листа пренумераторôвъ буде оголошена въ послѣднôмъ зошитѣ. Грошѣ належитъ присылати пôдъ адресою: **Administracya Bartnika, Lwów.** (10—10)

БРАТЯ ЛЯНГНЕРЫ

у Львовѣ, улиця Галицка, число 16,

поручають:

Сорочки мужескѣ бѣлѣ, гладкѣ, по цѣнѣ фабричнôй зр. 1·50, 1·80, 2, 2·50, 2·80 и 3; колоровѣ „Оксфордъ“ по зр. 2·15 и 2·80; нôчнѣ (гуцульскѣ) по 2·50.
Сорочки для хлопцѣвъ бѣлѣ, тôлько въ однôмъ знаменитôмъ родѣ по зр. 1·50.
Калисоны зъ „Calico“ домашнои роботы по зр. 1·20, 1·40 и 1·60.
Ковнѣрики штука по 20, 23 и 25 кр. Тузинъ по зр. 2·40 до 2·80.
Маншетъ пара 35, 40 и 45 кр. Тузинъ зр. 4 до 5.
Хустки до носа ôтъ 15 до 60 кр. штука, шовковѣ 75—1·50.
Скарпитки бѣлѣ и колоровѣ, пара ôтъ 15 кр. до 1·50 зр. Въ тузинѣ дешевше.
Хустки до шиѣ шовковѣ и вовнянѣ ôтъ кр. 95 до зр. 7·50.
Кравáтки въ найбôльшôмъ выборѣ, **шлійки, спинки, щѣтки, гребенѣ, брытвы.**
Рукавички всякого рода, власного выробу, **пуляресы, пушки на тютюнъ, паперцѣ до цигаретъ** и т. п.
Цилиндры складанѣ (chapeaux clagues) тибетовѣ зр. 5·50, атласовѣ зр. 9
Кафтаники, споднѣ и **скарпитки** бавовнянѣ, вовнянѣ фланелевѣ и шовковѣ, також проф. Єгера
Камизельки волôчковѣ съ рукавами и **панчохи** до полѣваня.
Напучѣ, мешты и **чоботы** фильцовѣ, **пледы, коцики** англійскѣ.
Камашѣ фильцовѣ, мужескѣ, пара зр. 1·50, высокѣ зр. 2·20.
Штильны, камашѣ шкôрянѣ до полѣваня и до коня, пара зр. 3·50—6.
Шапки зъ футра и сукна, шапки раннѣ. **Фезы** турецкѣ по зр. 1·80.
Парасолѣ бавовнянѣ, вовнянѣ и шовковѣ ôтъ зр. 1·20 до 10.
Плащѣ гумовѣ въ рôжныхъ родахъ, ôтъ зр. 10·50 до 28.
Калошѣ мужескѣ, высшѣ пара 4 зр., низшѣ 3 зр., — дамскѣ высшѣ 3·50 зр., низшѣ 2·80 и 2·50 зр.
Перфумы, мыла, колоньска вода, пудеръ и т. п. 1253 (12—12)

Отъ трицятпяти лѣтъ заложена Торговля

В. СТАХЕВИЧА ВЪ ТЕРНОПОЛИ

поручае кромѣ богато устроеного

МАГАЗИНУ

рѣчей, ризъ, образôвъ и книгъ церковныхъ

1148 (23—?) также

ВЕЛИКІЙ СКЛАДЪ

выробôвъ ювилерскихъ,

золотыхъ, срѣбныхъ, зъ хиньского срѣбра

И ГОДИННИКÔВЪ ЖЕНЕВСКИХЪ

золотыхъ и срѣбныхъ.

По цѣнахъ найдешевшихъ.

Магазинъ
Ф. КНАУЕРА и Сына

пôдъ „Золотымъ Львомъ“

площадь Капитульна,

поручае въ найбôльшôмъ выборѣ

Обрусы кольоровѣ на 6 особъ разомъ съ серветами въ найновѣйшихъ взорцихъ зр. 3 и 3 зр. 50 кр.
Обрусы кольоровѣ по зр. 1·40 и 1·80.
Обрусы бѣлѣ на 6 особъ и $^1/_2$ туз. серветъ зр 4 и зр. 4·50.
Обрусы бѣлѣ ôтъ зр. 1·30 и высше.

Серветы бѣлѣ столовѣ

тузинъ по зр 4 и 5 зр.

Серветки малѣ десеровѣ

тузинъ зр. 1·20, 1·50, зр. 2 и высше.
Хустки нитковѣ бѣлѣ туз. зр 2·40.
Хустки нитковѣ бѣлѣ съ кольоровымъ берегомъ туз зр 3 и высше.
Хустки шовковѣ на шію и т. п. ôтъ 30 кр. до 5 зр. 1261 4—12

Припорученя зъ провинціи выконуются оборотною почтою.

За доброту и тревалôсть ручится.

Велика партія останкôвъ сукна

(3 до 4 метры)

у всѣхъ красках, на одяги мужескѣ, на загортки, жѣночѣ мантлѣ ôтъ дощу, на жѣночѣ плащѣ — розсылаз за послѣплатою **за останокъ по 5 гульд.**

L. Storch, Brünn.

Останки не до вподобы принимаеся назадъ. Взôрцѣ высылаются по приславю 10-крейцарової марки.

1251-40-53

Академикъ-правникъ

пошукуе лекціи на селѣ.

Переписуватися можна пôдъ адресою: **В. Г. въ Експедиціи „Дѣла“.** 1—3

---

5 килевѣ

БОЧÔВКИ ВИНА

поручае

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1257 (5—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1	бочôвка	Гегеляйского столового .	2 зр. 10 кр.
1	„	Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр и	2 „ 50 „
1	„	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр.
1	„	Самородного вытравного .	4 зр. 30 кр.
1	„	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „

Повысше наведенѣ цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поносить. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровѣ добрѣ, натуральнѣ и лучшѣ вина якъ зъ Вершецъ, и просить о ласкавѣ замовленя.

Найбôльшій складъ нотъ

до граня и до спѣву

НА ПРОДАЖЬ И ДО ПОЖИЧАНЯ.

НАЙСВѢЖѢЙШѢ НОВОСТИ

въ Читальни

ГУБРИНОВИЧА и ШМИДТА

1004 23—24 **пôдъ зарядомъ**

К. ВИЛЬДА

во Львовѣ,

улиця Академична ч. 3.

НОВООТКРЫТА

Торговля церковныхъ знарядôвъ, образôвъ, ризъ и книгъ

ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ,

поручае Всечестному Духовеньству, славетнымъ громадамъ, церковнымъ комитетамъ и Высоковажнѣй Публицѣ богатый выбôръ:

матерій церковныхъ и ризъ готовыхъ, стихарѣвъ, балдахинôвъ, хоругвь, фанъ, плащеницъ, образôвъ малѣваныхъ на блясѣ и полотнѣ, до иконостасôвъ, престолôвъ и на стѣны церковнѣ; ôлтарики або образы процесіональнѣ; хрестôвъ напрестольныхъ, ручныхъ и процесіональныхъ; хрестôвъ желѣзныхъ на гробы и полѣвыхъ, Евангелій, патрицій, чашь, ампулокъ, дарохранительницъ, дароносницъ, хлѣбницъ до Всенощного, кадильницъ, поликандрôвъ (паукôвъ), пôдсвѣчникôвъ (лѣхтарѣвъ), канделябрôвъ, лампадъ, свѣтла церковного, диванôвъ, цвѣтôвъ и проч.

Великій складъ товарôвъ срѣбныхъ зъ хиньского срѣбла, а именно:

Лыжки, вилки, ножѣ столовѣ и десеровѣ, лыжочки до чаю и кавы, чайники, цукорнички, тацки, коробки на масло и сыръ, заставы столовѣ на овочѣ и тѣста, лѣхтарѣ, канделябры столовѣ и проч.

по дешевыхъ цѣнахъ

Всѣ замовленя въ вартости 100 зр. высылаеся франко.

Цѣнники въ рускôмъ языцѣ высылаются на жаданье даромъ

1194 **Опакованье даромъ.** 12—7

Вже выйшовъ

ИЛЮСТРОВАНЫЙ КАЛЕНДАРЬ

ТОВАРИСТВА „ПРОСВѢТА“

на рôкъ 1885.

укладу **Василя Лукича.**

Содержанье Календаря показуе, що часть информаційна и литературна дуже богатѣ, а **Уставъ церковный**, уложеный черезъ фахового знатока, перевысшае своимъ объемомъ (54 сторôнъ) всякѣ дотеперѣшнѣ уставы.

Цѣна 50 кр. а. в.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ и вô всѣхъ бôльшихъ книгарняхъ въ Галичинѣ. Замовляючѣ въ „Просвѣтѣ“ зъ провинціи долучать 5 кр. на почту.

Коли кто замовитъ бодай 12 примѣрникôвъ, одержитъ 20% рабату.

Понеже накладъ невеликій, просимо спѣшити съ замовленями. Календарь на 1884 р. бувъ минувшого року до кôнця грудня вже вычерпаный.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй год. попол. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей" выходитъ по 2 печат. арку що кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 44 улици Галицка.
Всѣ листы, посылки и рекламаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакція и администрація „Дѣла" Ч. 44 ул. Галицка.
Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.
Поодиноке число стоитъ 12 кр. а. в.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одной строчки печатнои.
Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.
Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи часописи „Дѣло" ул. Галицка Ч. 44.

Предплата на „Дѣло" для Австріи: / для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр. на пôвъ року . . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр. на чверть рок. . . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки": съ дод. „Библіотеки":
на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 зр. на пôвъ року . . . 8 рубл.
на чверть року . 4 зр. на чверть рок. . . 4 рубл.
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на цѣлый рôкъ . . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50 на пôвъ року . . . 2·50 р.
на чверть року . зр. 1·25
Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . . 6 зр.

☞ Просимо о швидке ôтновленье предплаты на „Дѣло" и „Библіотеку найзнаменитшихъ повѣстей" на р. 1885 и о присылку залеглостей за рôкъ 1884.

Не тратьмо рôвноваги!

Велика то рѣчь въ политичнôмъ житю народнôмъ, а особливо въ важнôмъ єго моментѣ — удержувати рôвновагу. До того треба передовсѣмъ поводуватися не нервами, а розумомъ, треба кожде своє слово брати пôдъ скальпель критики, кождый крокъ обдумати съ холодною розвагою, — треба и свои силы консолидувати и ворогамъ импонувати. Коли такои рôвноваги дуже потрѣбно намъ, Галицкимъ Русинамъ, въ кожду пору, то особливо теперь, при наближаючихъ-ся выборахъ до рады державнои, єсть она необходимо потрѣбна. На велику важнôсть нынѣшнои хвилѣ мы вже неразъ и не два звертали увагу Русинôвъ и накликали до консолидаціи нашихъ силъ, бачучи легкодушнй, нерозважнй стремленя одиницъ — выломатися зъ пôдъ знамени солидарного, однодушного дѣланя въ справахъ загально-народного руского значеня и провадити политику галицко-руского народа на свôй окремый ладъ, а не по тôмъ шляху, якій вытычили єй два нашй славнй всенароднй вѣча, голосъ народа, котрый, якъ справедливо кажутъ, повиненъ мати таку вагу, якъ голосъ Божій.

Такъ! Рôвноваги и солидарности въ нынѣшнôй хвили намъ конечно потрѣбно — и горе тому, хто нынѣ не иде шляхомъ народнои правды, хто противъ консолидаціи нашихъ силъ має якйсь замѣты, ба що бôльше, хто на словахъ нѣбы такожь стоитъ за консолидацією, а на дѣлахъ чинитъ єй всеможливй перешкоды, бо якъ той трудолюбивый мурашокъ запопадно двигає на свою купину тяжкй бревна инсинуацій противъ людей невинныхъ, найщирѣйшихъ, цѣлымъ существомъ своимъ ôтданыхъ рускому дѣлу, и хочь пôдъ вагою бревна не разъ, не десять упадає, то все таки съ напруженьемъ всѣхъ своихъ силъ двигає єго на свою купину, що-бъ була бôльша и бôльша. Чи така робота має послужити для добра Руси, котра нынѣ бôльше якъ коли-небудь потребує згôдного, однодушного дѣланя, потребує заимпонувати всѣмъ своимъ ворогамъ? Мы кажемо рѣшучо: нѣ! — и свято єсьмо пересвѣдченй, що всѣ патріотичнй сыны Руси скажутъ такъ само.

Галицкй Русины маютъ въ теперѣшнôй хвили дуже богато ворогôвъ. Се мусимо сконстатувати для нашого власного зъорієнтованя. Ôтъ часу подорожи о. Наумовича и п. Площаньского по Россіи розпочалася не тôлько въ польскôй, але и въ мадярскôй и въ римскôй прасѣ така нагôнка на Галицкихъ Русинôвъ, яка була хиба передъ трема роками передъ процесомъ и пôдъ часъ процесу о головну зраду. Якъ тогды газеты кричали, що цѣла Галицка Русь „пôдминована царославієм, православієм и рублями", такъ кричатъ и теперь не тôлько польскй, але и офиціяльный мадярскій „Nemzet", римска „La Voce" (ч. 257) и другй. Въ наслѣдокъ ôтзыву офиціяльного мадярского „Nemzet-a" ôтнято нашому „Слову" дебитъ въ краѣ угорскои короны, и то на пôдставѣ ухвалы рады министрôвъ, котра ôтбуваєся пôдъ проводомъ цѣсаря, а многозначущими для Галицкихъ Русинôвъ суть мотивы, наведенй въ ухвалѣ рады угорскихъ министрôвъ. Польскй газеты пригадуютъ собѣ прекраснй для нихъ днѣ тріюмфу зъ передъ и пôдъ часъ процесу о головну зраду, коли то они диктували: „митрополита усунути! Малиновского и Жуковского пенсіонувати! духовеньство руске взяти пôдъ надзôръ жандарскій!" — и нынѣ „Gazeta Narodowa", той непримиримый ворогъ всего, що руске, горлає: „Шашкевича и Юзычиньского въ Перемышли якъ найскорше спенсіонувати! Народный Дôмъ ôтобрати, бо цѣсарь дарувавъ єго Русинамъ мѣста Львова, а не фракціи москалефильскôй!" (Магистратъ мѣста Львова справдѣ працює теперь надъ выточеньємъ процесу о „Дôмъ Народный").

Вже тіи наведенй факты, — а не навели мы ихъ всѣхъ, — вказуютъ на тоє, що тяжкихъ ворогôвъ маємо дуже богато. Супротивъ того треба намъ передовсѣмъ не тратити рôвноваги, а дальше консолидуватися, бо — скажемо словами нашого поета — „время люте". Треба намъ однодушно ставати въ оборонѣ нашихъ патріотôвъ, котрй солею въ оцѣ польскимъ шовинистамъ, и нашихъ всенародныхъ институтôвъ, треба, що-бъ вороги нашй зъ кождои рускои груди почули одинъ грôмкій голосъ „руки прочь!" — голосъ, котрый заглушивъ-бы ихъ, поваливъ на землю и разъ на все ôтнявъ имъ зухвалу смѣлôсть „диктувати" въ дѣлахъ руского народа и рускои церкви.

До осягненя тои цѣли наказали намъ стремѣти нашй всенароднй вѣча, наказує намъ здоровый резумъ политичный и наша руска совѣсть. И треба признати, що загалъ интелигенціи нашои добре понявъ єдино-спасеннôсть тои простои дороги, ступає по нѣй смѣло та самоувѣрено и добре зачуває и ôтрôжняє кождый диссонансъ, що доходитъ до неи зъ крутыхъ манôвцѣвъ, котрыми ходятъ особнякомъ политичнй отчайдухи. До чистого дѣла потрѣбно чистыхъ средствъ. Де видко нечистй средства, тамъ трудно вѣрити, що цѣль має бути чиста.

Захитався бувъ рускій банкъ. Очевидно було се загальне народне нещастье, зваживши на тоє, хто бувъ-бы стративъ на упадку того банку. Треба було взятись до ратованя. И всѣ Русины львôвскй однодушно взялися, завязавши комитетъ санаційный. Въ тôмъ комитетѣ кождый робивъ, що мôгъ, не пытаючи, хто причиною нещастя, бо не пора на тоє. Комитетъ скликавъ вѣрителѣвъ, предложивъ имъ дати банкови мораторію. Банкъ отже мавъ можнôсть старатись о санацію — и, якъ увѣряє, постарався. Ходило-бы лишь ще о то, щобы банкъ для свого власного добра додержавъ условій угоды съ вѣрителями, пояснивъ имъ свôй нынѣшный станъ финансовый, въ загалѣ подавъ якйсь цифры, бо само „добре слово" въ дѣлахъ грошевыхъ не має ваги. На тôмъ вповнѣ неутральнôмъ становищи муситъ станути нынѣ кождый доброи волѣ чоловѣкъ, а не пора бавитися въ рекриминаціи, длячого банкъ бувъ захитався. Тымчасомъ знаходятся люде, що конче хотятъ каламутнои воды на Руси — и безъ сорому на лици, безъ угрызеня совѣсти важутся голосити печатно: „банкъ хотѣли завалити *народовцѣ!*" То — неправда! То — безгранична невдячнôсть за помôчь и прислугу, яку „народовцѣ" львôвскй зробили для захитаного банку. Причина захитаня банку була инша, — о нѣй всѣ знаютъ. Клевета на „народовцѣвъ" може выкликати у кождого чоловѣка свѣдущого дѣла лишь одно — велике обуренье.

Дѣло асекураціи церквей єсть нынѣ дуже важнымъ дѣломъ. Духовеньство наше має выбôръ офертъ и выбирає пôсля користи для вдовичо-сирôтского фонду. Мѣжь конкурентами єсть товариство Кракôвске и „Ацієнда". Сама конкуренція польского Товариства побôчь жидôвскои „Ацієнды" вже послужила декимъ органамъ до клеветъ на — *народовцôвъ*. Якъ коли-бъ „народовцѣ" могли заказати польскому Товариству вносити оферту або якъ коли-бъ чи то въ якôй часописи, чи въ загалѣ де-небудь припоручали єго духовеньству! Тая клевета муситъ такожь у кождого здоровомыслячого чоловѣка выкликати лишь одно — велике обуренье.

Померъ пок. Адольфъ Нарольскій, чоловѣкъ за житя безъ плямы. Завѣщаня — якъ пôзнѣйше сконстатовано — не лишивъ нѣякого, бо умеръ нагло и при смерти нѣкого при нѣмъ не було. Братъ ще съ однымъ товаришемъ (люде стоячй зъ-далека ôтъ всѣхъ партій) похоронили єго безъ священика. Мимо того, що органы „народовцѣвъ" осудили и напятнували той поступокъ безъ пощады, мимо того другй органы все не перестаютъ той похоронъ приписувати „народовцямъ" записувати ихъ въ ряды нигилистôвъ, атеистôвъ и т. д. Така клевета муситъ кождого хочь трохи совѣстного чоловѣка — крайно обурити.

Теперь мы пытаємо: Cui bono такъ несовѣстно торгуєся мнѣніємъ публичнымъ, пôдниваєся брата противъ брата? Длятого, що якъ на передѣ показано, Галицка Русь именно нынѣ потребує рôвноваги и консолидаціи супротивъ тяжкихъ ворогôвъ своихъ?

„Время люте!" — ще разъ повторяємо. „Имѣяй уши слышати, да слышитъ".

Станиславôвске епископство и Поляки.

На нашихъ очахъ довершаєся фактъ, котрый въ розвою нашои церкви и нашого народа безъ сумнѣву муситъ мати дуже важнй наслѣдки. Говоримо ту о введеню въ дѣло давного бажаня Галицкихъ Русинôвъ, о основаню третого епископства въ Галичинѣ. Що Русины зъ давна єго домагалися, се рѣчь зовсѣмъ природна; важнôсть єго для розвою нашои церкви порозумѣє кождый, хто знає єи характеръ и установы. Ажь черезъ установленье третого епископства набирає галицко-руска митрополія, ôтновлена австрійскими монархами, властивого, актуального значеня. Тожь пôсля установъ нашои церкви головне значенье митрополита лежитъ въ тôмъ, що ôнъ може скликати соборъ провинціональный. А соборъ провинціональный може бути скликаный тôлько тамъ, де засѣдаютъ що найменше три епископы, т. є. крôмъ митрополита ще два. Правда, при самôмъ конституованю галицкои митрополіи рефлектовано на те, що яко третый въ евентуальнôмъ соборѣ уніятско-рускôмъ засяде рускій епископъ пряшѣвскій. Але надѣѣ тй швидко якось розбилися, а коли въ Австріи введено дуализмъ и въ наслѣдокъ того пряшѣвске руске епископство пôдвернено пôдъ зверхнôсть католицкого епископа въ Остригомѣ (Гранѣ), то въ наслѣдокъ того галицко-руска митрополія сталась справдѣ тôлько титулярнымъ достоиньствомъ.

А мѣжь тымъ дѣла нашои церкви, котра до р. 1848 ледви що тôлько починала будитися въ довговѣкового сну, въ другôй половинѣ столѣтя почали розвиватись чимъ разъ живѣйше, почали компликуватись рôжными непредвиджеными обставинами и вплывами, и все те чимъ разъ голоснѣйше допоминалося обновы, одноцѣлои реорганизаціи, котра натхнула-бы ново-збудженй силы новою свѣдомостею и новымъ духомъ. Рускій провинціональный синодъ для выясненя самыхъ основъ уніи съ Римомъ, для высвѣтленя и утвердженя многихъ наспѣвшихъ уже пытань обрядовыхъ и церковно-администраційныхъ стався що найменше ôтъ 20-ти лѣтъ такою конечностею, котру почували всѣ живо заинтересованй дѣлами церкви нашои. А прецѣ всѣ почували ясно, що поки галицко-рускй уніяты не будутъ мати третого епископства, пота й о синодѣ церковно-національнôмъ у насъ мовы бути не може.

Найвчаснѣйше и найживѣйше почувъ се незабутнои памяти Гр. Яхимовичъ, тогды ще епископъ перемыскій а пôзнѣйшій митрополитъ. Ще въ роцѣ 1850 д. 18 марта внесено за єго иниціятивою просьбу до трону, пôдписану тогдашнымъ митрополитомъ Левицкимъ и такожь обома гр. к. капитулами о основанье третого гр. к. епископства въ Станиславовѣ. Зô взгляду на вѣрнôсть Русинôвъ, заявлену пôдчасъ бурливого 1848 р. и зô взгляду на особистй заслуги самого головного петента, заразъ таки д. 8 мая 1850 вышло цѣсарске постановленье о утвореню въ Станиславовѣ нового руского епископства, котрого епархія мала повстати черезъ ôтлученье ôтъ уніятскои архидієцезіи львôвскои давныхъ округôвъ Станиславôвского, Чортковского та Коломыйского и цѣлои Буковины. Ще въ тôмъ самôмъ роцѣ згодився и Римъ на ерекцію нового уніятского епископства. Розумѣєся, що все то було тôлько принципіяльне признанье потребы, але ôтъ такого признаня до дѣйстного переведеня було ще дуже далеко. И справдѣ, ôтъ того першого признаня минуло одинайцять лѣтъ, пôдчасъ котрыхъ справа тая мовь у воду канула, хочь признанье въ р. 1850 не зôстало забуте. Бо, коли въ Австріи настала конституція, то статутъ краєвый зъ д. 26 лютого 1861 р. вызначивъ мѣжь иншими крѣсло въ соймѣ такожь епископови станиславôвскому, хочь анѣ епархіи, анѣ епископа ще не було. Въ заступствѣ за него покликано до сойму львôвского епископа-суфрагана. И знову пôсля того замовкли слухи о станиславôвскôмъ епископствѣ, а коли д. 19 грудня 1876 р. посолъ о. Заклиньскій въ вѣденьскôй радѣ державнôй внѣсъ интерпеляцію до министра вѣроисповѣдань, длячого цѣсарска постанова зъ р. 1850 доси не зôстала выконана и чи правительство думає скоро єи выконати, — тогдѣшный министеръ просвѣты и вѣроисповѣдань Штремаєръ ôтповѣвъ д. 7 лютого 1877 р., що постанова тая не зôстала доси выконана зô взгляду на некористный станъ финансôвъ державныхъ и що навѣть на будуще не можна о єи выконаню говорити, хиба що самй власти церковнй постаралися-бы о фонды для вывѣнованя нового епископства безъ обтяжуваня скарбу державного. Очевидна рѣчь, що ôтповѣдь та була въ станѣ ôтобрати Русинамъ всяку надѣю на сповненье одного зъ необхôдныхъ домагань ихъ церковного житя. Не диво затымъ, що доперва така категорична ôтмова дала живо почути Русинамъ потребу нового епископства, тымъ бôльше, що справы церковнй, вымагаючй синодального полагодженя, не тôлько не вменшалися, але противно, нагромаджувалися и чимъ разъ бôльше компликувалися. И почалась ôтъ того часу далеко частѣйшй и горячѣйшй домаганя о третє епископство зъ стороны Русинôвъ. Майже кожда руска депутація до трону и правительства не обôйшлась и безъ повтореня однои тои просьбы, котра то въ кôнци съ початкомъ сего року высказана зôстала депутацією, высланою загаломъ нашого духовеньства въ звѣстнôй справѣ дотаційнôй.

И отъ наразъ выплила та справа на верхъ и то въ такій способъ, що въ протягу одного року зôстала остаточно полагоджена. Правительство внесло до рады державнои проектъ, жадаючій додаткового кредиту на основанье станиславôвского епископства, а вчинило се по переведеню и укôнченю пертрактацій съ Римомъ що до номинаціи епископа. И коли вже безмѣрно цѣкавый єсть той поспѣхъ, съ якимъ въ протягу одного року на ново пôднимаєсь и до кôнця доводится справа, котрои не довершено въ попередныхъ 33 лѣтахъ, то не менше цѣкавй факты выявляє намъ елаборатъ министерства, мотивуючій жаданье кредиту на ту цѣль. Въ тôмъ елаборатѣ говорится, що „въ наслѣдокъ постановы цѣсарскои зъ д. 29 сѣчня 1884 р. пôднято на ново и переведено до кôнця переговоры съ куріею римскою, котрй передъ тымъ въ р. 1878 зовсѣмъ були перервалися." Двѣ цѣкавй рѣчи ôткрывае намъ се министеріяльне реченье. По перше, що иниціятива до такъ скорого полагодженя сеи справы вышла ôтъ самого цѣсаря, а по друге, що въ р. 1877, коли министеръ Штремаєръ ôтповѣдавъ на интерпеляцію о. Заклиньского, пертрактаціи съ Римомъ ще не були занеханй, то значитъ, що справа основаня станиславôвского епископства стояла тогды зовсѣмъ ще не такъ, якъ се представлявъ министеръ. Яке було властиве значенье, яка цѣль ôтмовнои и недокладнои ôтповѣди п. Штремаєра, сего не знаємо; то тôлько певне, що ôт-

повѣдь та була обдумана и напередъ уложена, була може именно выплывомъ самыхъ пертрактацій съ Римомъ и ихъ негативного результату. Того-жь 1877 року, якъ звѣстно, звиджувавъ всхôдну Галичину папскій нунцій Якобини и звиджувавъ єи въ тôй, досыть голосно прононсованôй цѣли, щобъ переконатися, чи и о кôлько мѣжь галицко-рускимъ духовеньствомъ ширится пропаганда православна. Здаєсь, що судъ нунція о нашихъ церковныхъ ôтносинахъ мусѣвъ выпасти не найкориснѣйше, коли по его подорожи швидко зовсѣмъ перервалась и бесѣда о утвореню нового, гр. к. епископства.

Ôтъ того часу справы церкви нашои вôйшли на небезпечну дорогу. Звѣстный и въ высокôй степени фатальный для насъ експериментъ гнилицкій, котрый спровадивъ за собою резигнацію митрополита и ôтставку двохъ иншихъ достойниковъ капитульныхъ, а не меньше певно потягъ за собою и насланье Єзуитôвъ на реформаторôвъ нашихъ Василіянъ, (пôднесемо на сѣмъ мѣсци фактъ, що хочь бувшій митрополитъ въ наслѣдокъ предложеныхъ Римови просьбъ о. Сарницкого згодився въ засадѣ на реформу оо. Василіянъ, однакожь не згоджувався на то, щобъ тую реформу переводили Єзуиты, а не згоджувався зъ тои простои причины, бо о то его нѣхто не пытався, и по аферѣ гнилицкôй курія римска власновôльно ôтдала Єзуитамъ дѣло реформы) — той експериментъ и слѣдувавшій за нимъ процесъ послужили противникамъ нашимъ за клясичный аргументъ до переконуваня короны и правительства, що рускій церковно-народній справы стали на ôстрію ножа и що потрѣбно ужити всѣхъ можливыхъ способôвъ, щобы дати имъ напрямъ пожаданый для цѣлости державнои. Що и передъ тымъ ще, заразъ по галицкôй подорожи нунція Якобиніого, въ австрійскихъ правительственныхъ сферахъ „пріятелѣ" нашій выробили були гадку о рускôмъ духовеньствѣ не надто для него прихильну, того найлѣпшимъ доказомъ було принятье б. митрополита Сембратовича черезъ архикн. Кароля Людвика у Львовѣ, коли то архикнязь выразно запытавъ нашого архипастыря, чи то правда, що мѣжь рускимъ духовеньствомъ ширится пропаганда православна и антидержавна? На то мавъ митр. Сембратовичь ôтповѣсти торжественнымъ завѣреньемъ, що народъ рускій щиро привязаный до уніи и Австріи. „Ja, ja, — мавъ на то ôтказати архикнязь, — des Volkes bin ich sicher, aber die Geistlichkeit..." Пôзнѣйшій факты могли добре послужити нашимъ „пріятелямъ" и — послужили...

Яке значенье въ виду тыхъ фактôвъ мае иниціятива цѣсаря до остаточного полагодженя справы станиславôвского епископства, — мы не смѣємо вдаватися въ комбинаціи. Авторъ (очевидно добре поинформованый) статіи п. з. „Nowa unicka stolica biskupia", написанои въ Вѣдни д. 24 грудня и напечатанои въ ч. 298 краковскои „Nowej Reformy" догадуєся, що цѣль тои иниціятивы есть, „żeby z rozsadników agitacyj świętojurskich zrobić coś wręcz innego, t. j. warownie interesów państwa". Догадка по просту смѣшна. Якъ коли-бъ то тѣ „świętojurskie agitacye" коли-небудь були ворожими державѣ! Якъ коли-бъ то нѣкіи bracia не кидали громôвъ на „świętojurców" въ р. 1848 и пôзнѣйше именно за ихъ непоколебиму прихильнôсть до Австріи. И коли въ новѣйшихъ часахъ посередъ Русинôвъ проявилися експерименты, съ котрыми загалъ анѣ народа анѣ духовеньства не солидаризувався и не солидаризуєся, то експерименты тѣ нѣколи не выходили зъ св. Юра, не стояли съ нимъ въ звязи а були противъ его интенцій — були роблені на власну руку. И коли авторъ польскои статіи твердитъ, що таке становище австрійского правительства (именно: що-бъ зъ нового епископства руского зробити нову твердиню пôдпираючу интересы державы) згôдне есть „z interesem narodowym", т. є. польскимъ, — то мы анѣ на хвилю не запинаємось сказати, що оно зовсѣмъ а зовсѣмъ згôдне есть и съ нашимъ рускимъ интересомъ. Такъ есть, мы не тôлько бажаємо, але и надѣємось, що нове епископство станиславôвске, вносячи можнôсть активного, синодального житя въ нашъ организмъ церковный, тымъ самымъ скрѣпитъ унію, скрѣпитъ и привязанье Русинôвъ до Австріи, а черезъ то и найлѣпше прислужатся державнымъ интересамъ Австріи, лѣпше, нѣжь всякій репресаліи и безпôдставнѣ, ворогами нашими сповождованѣ пôдозрѣня.

А якъ усильно, съ якою упертостею Поляки не перестаютъ давати намъ причины до пôдозрѣваня ихъ о аннексійнѣй и вынародовляючій тенденціи, се найяскравѣйше доказує намъ кôнцевый уступъ тои самои статіи „Now-ои Reform-ы", де нѣ къ селу нѣ къ городу пришпилено осъ яку квѣточку: „*Odkąd nie zasady unii lubelskiej, lecz inne artykuły i paragrafy są uważane za podstawę stosunku między Polakami lechickiego a ruskiego pochodzenia, tak, że o Polakach pochodzenia ruskiego już tylko jako o wyjątkach mówić można, odtąd każdy krok w sprawach ruskich jakiejbądź natury budzić musi pewną podejrzliwość w tych Lechitach, i w tych Rusinach, którzy unią lubelską uważają jeszcze za świętą.*" Значится пôсля думки автора Русины и Поляки — to wszystko jedno, to Lechici, немовь-бы тôлько двѣ гилечки одного лехицкого пня. Значится, нормою ôтношень мѣжь Поляками а Русинами повиннѣ служити не якісь тамъ „inne artykuły i paragrafy", т. є. не законы конституційнѣ и горожаньскѣ австрійскѣ, а тôлько люблиньска унія. Значится, всякій крокъ Русинôвъ, ставленый не пôсля приписôвъ тои мертворожденои уніи, але пôсля тыхъ „innych artykułów i paragrafów", т. є. пôсля нормъ австрійскои конституціи — „musi budzić podejrzliwość Lechitów!" И тѣ люде, у котрыхъ основнѣ понятя державного житя такъ перепутанѣ, у котрыхъ горожаньска совѣсть такъ невылѣчимо хора, — смѣютъ насъ учити лояльности!...

Новый податокъ.

Коли цѣлый край стогне пôдъ тягаромъ всѣлякого рода податкôвъ посередныхъ и безпосередныхъ; коли наслѣдки недавнои повени тяжкою зморою лягли на нашихъ селянахъ въ многихъ сторонахъ Галичины и они мимо помочи правительства и людей приватныхъ все ще не можутъ двигнутися зъ постигшого нещастя; коли цѣлому краеви грозитъ економична руина, — ба, по цѣлôй навѣть державѣ рознѣсся въ послѣдныхъ часахъ сумъ и страхъ передъ грозячою катастрофою економичною, — та все те есть у насъ деякимъ панамъ зъ-поза зеленого стола байдужимъ и они не перестаютъ выдумувати рôжного рода податкôвъ посередныхъ, не стоячихъ въ нѣякôй звязи нѣ съ законодавствомъ краевымъ нѣ державнымъ, не зважаючи на то, що народъ въ краю майже вже не въ силѣ заспокоити найконечнѣйшихъ потребъ житя щоденного, а не то ихъ забаганъ чисто особистыхъ, маючихъ свое жерело Богъ знає въ якихъ ôтношенахъ чи поглядахъ на рѣчи. Зô всѣхъ сторôнъ краю доходятъ насъ жалѣ на то, що рады школьнѣ окружнѣ силуютъ по просту громады до предплачуваня польскои газеты „Szkoła" — и то мимо выразного заявленя п. намѣстника въ соймѣ, що таке силуванье есть незаконне, бо опираєся на фальшиво понятôмъ розпорядженю рады школьнои краевои. До сихъ жалобъ прилучаются нынѣ ще другѣ и ще дивоглянѣйшѣ. „Змилуйтеся надъ нами" — пишутъ намъ зъ рôжныхъ сторонъ краю — „радьте намъ и не дайте намъ и нашимъ дѣтямъ загибати. Надôйшла зима, нашѣ дѣти босѣ и голѣ, мы не маємо що ѣсти, а ту рады шкôльнѣ окружнѣ кажутъ намъ купувати портреты пп. намѣстника Филипа Залеского и маршалка краевого Николая Зыблкевича. Оба сѣ высокѣ достойники певно о тôмъ не знаютъ, що дѣєся, бо сумнѣваємося, чи дали бы такъ надъуживати своеи особы." На доказъ того надôслано намъ слѣдуючій актъ урядовый:

Z c. k. okręgowej Rady szkolnej zam.
L. 6101.

Okólnik
do wszystkich miejscowych Rad szkolnych.

Uchwałą jednomyślną z dnia dzisiejszego uznała pełna Rada szkolna okręgowa za stosowne zaopatrzeć wszystkie szkoły ludowe tutejszego okręgu szkolnego w portrety Jego Ekse. Pana Namiestnika Filipa Zaleskiego i Pana Marszałka krajowego Mikołaja Zyblikiewicza, a to celem zaznajomienia szkolnej młodzieży z najwyższymi dygnitarzami naszego kraju, pod których rządami doznaje szkolnictwo ludowe szczególnej opieki, a oświata ludowa rozszerzy się wkrótce na wszystkie gminy naszego kraju.

Wykonując powyższą uchwałę pełnej Rady i będąc przekonania, że miejscowa Rada szkolna podziela w zupełności zapatrywanie okręgowej Rady szkolnej przesyła się Jej w załączeniu obydwa portrety sporządzone przez artystę p. Władysława Czechowicza. który zniżył cenę jednego egzemplarza dla szkół ludowych z 5 zlr. na 3 zlr. w. a., z upoważnieniem pokrycia należytości z miejscowych funduszów szkolnych z rubryki nieprzewidziane wydatki szkolne w najkrótszym czasie a najdalej do 1 kwietnia 1885 i przesłania jej na ręce artysty gmach Sejmowy drzwi Nr. 29 za przekazem pocztowym.

W razie gdyby miejscowa Rada szkolna była przeciwnego zdania, czego się okręgowa Rada szkolna nie spodziewa, zechce portrety zwrócić okręgowej Radzie szkolnej do 3 dni. — Równocześnie zawiadamia się miejscową Radę szkolną, że Artysta postarał się również o stosowne ramy ozdobne czarno ze złotą facetą i szkłem do portretów, które po znacznie zniżonej cenie t. j. po 2 zlr. w. a. u Niego można zamawiać.

Zakupione portrety dla szkoły tamtejszej ma kierownik szkoły wpisać do inwentarza szkolnego.

We Lwowie 2. grudnia 1884.
C. k. Radca Namiestnictwa i Prezes:
Kerekjarto. Kosiński.

До чого се доведе? Нынѣ силуютъ нашѣ громады пренумерувати „Szkoł-y" и купувати портреты „dygnitarzy", завтра прикажутъ пренумерувати „Niedziel-y", „Samorząd", а ôттакъ ще и „Gazet-y Narodow-y" та образы Богъ знає якихъ ще „dygnitarzy", бо ихъ знайшлось-бы богато въ краю! Мы поважаємо и цѣнимо особы заслужившійся краеви, але чи се зô взглядôвъ педагогичныхъ конче потрѣбно, щобъ школы народнѣ мусѣли за громадскѣ грошѣ купувати дорогѣ образы съ золочеными рамами людей, котрѣ нынѣ займаютъ въ краю высокѣ становища, а завтра можутъ уступити? Адже гр. Водзицкій бувъ такожь маршалкомъ краевымъ, а нынѣ есть директоромъ звѣстного Лендербанку. Яке-жь значенье мавъ-бы нынѣ его портретъ въ народнôй школѣ? Нѣ, панове зъ поза зеленого стола! Коли хочете, щобъ вамъ признано якѣ заслуги, то поступайте въ иншій спосôбъ, а коли хочете спомагати краснѣ штуки, чи може якихъ бѣдныхъ а недосвѣлыхъ артистôвъ, то купуйте ихъ творы за власнѣ грошѣ и роздаровуйте ихъ кôлько и кому вамъ хочеся, але не вытискайте ôтъ бѣдныхъ селянъ та мѣщанъ, послѣдный грôшь, потрѣбный на кусень щоденного хлѣба!

Звертаємо симъ увагу высокого намѣстництва и высокои рады шкôльнои краевои и просимо, щобъ вже разъ усунули всякій незаконный примусъ и не допускали, щобъ подôбнѣ случаѣ чимъ разъ больше множилися и выкликували лишь жалѣ и невдоволенье середъ народу черезъ людей, котрымъ добро краю и его жителѣвъ очевидно мало лежитъ на серци.

ДОПИСИ.

Зъ Черновець.

(*„Народный Дôмъ въ Черновцяхъ". Наше патріотичне мѣщаньство и бл. п. Иванъ Островскій*). Ôтъ коли засновано нове товариство „Народный Дôмъ въ Черновцяхъ" и черновецкѣ Русины збираньемъ даткôвъ на него заниматись зачали, ôтъ тогды даєся зауважати и большій рухъ межи всѣми станами тутешныхъ Русинôвъ. Особливо ôтзначувалися и ôтзначуются тутешнѣ мѣщане ревностею при збираню складокъ на тую важну цѣль народну. Такъ згадано було въ „Дѣлѣ", що панове мѣщане Поверловичь и Котецкій збирали жертвы на „Народный Дôмъ" що торгу въ Черновцяхъ, ба часами и въ Садагурѣ, а п. Островскій въ Сторожинци.

Минувшого тыждня поѣхавъ п. Иванъ Островскій до Серету, Радовець, Солки и Сучавы, щобы и тамъ жертвы на згадану цѣль збирати. Узбиравши складки, вертавъ п. Островскій до Черновець и на стаціи Гадикфальва нагле умеръ, а въ недѣлю надоспѣла телеграма зъ Серетского староства до тутешного магистрату, що одинъ незнакомый чоловѣкъ, збираючій складки на рускій „Народный Дôмъ", повертаючи до Черновець, въ Гадикфальвѣ умеръ. Сею вѣстею засмутилася дуже вся черновецка Русь, а наше мѣщаньство затревожилось, бо въ помершôмъ стратило оно найдѣяльнѣйшого, найпатріотичнѣйшого и найенергичнѣйшого чоловѣка. Страта сего патріота дастьси ще довго почувати межи нашимъ мѣщаньствомъ. Покôйный, чоловѣкъ въ найкрасшôмъ вѣцѣ, числячи 40-ый рôкъ житя, закôнчивъ житье патріотичнымъ дѣломъ, а полишивъ вдову и четверо малыхъ дѣтей. Вдова съ дѣтьми заслугуютъ на щиру пôдпору зъ стороны Русинôвъ и рускихъ институцій. Тутешне товариство „Народный Дôмъ" выслало двохъ делегатôвъ п. дра Невечерзля, адвоката, и проф. Юстина Пигуляка до Гадикфальвы. Оба панове мали занятися устроеньемъ похоронôвъ покôйника патріота. Перомъ ему земля! *Т.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Справа выборôвъ до палаты торговельно-промысловои въ Бернѣ*), о котрôй донесли мы въ послѣднôмъ числѣ „Дѣла", становитъ все ще найважнѣйшій предметъ дискусіи всѣхъ австрійскихъ а по части и заграничныхъ журналôвъ. — Праса опозиційна выступила съ дуже строгою критикою поступку выборчои комисіи, що уневажнила мандаты нѣмецкихъ кандидатôвъ и закидає правительству, що не поучило напередъ выборцѣвъ о квалификаціяхъ кандидатôвъ. Въ часѣ свять лат. велися въ Вѣдни дуже оживленѣ дебаты парляментарныхъ проводирôвъ сполученои лѣвицѣ надъ сею справою, а деякѣ зъ пословъ пôдносили навѣть гадку парляментарнои абстиненціи. Не однакове становище заняла въ тôй справѣ офиціяльна и офиціозна праса, бо коли одна ея часть якъ пр. „Wien. Abendpost" признає справедливость выборчôй комисіи, то друга ея часть съ пôвъурядовымъ „Fremdenblatt-омъ" на челѣ замѣчає, що постановы закона не конче яснѣ и що правительство повинно було уневажнити цѣлѣ выборы. Сей поглядъ, — въ результатѣ идентичный съ домаганями опозиціи мае за собою много рація, а хочь органы, беручѣ въ оборону рѣшенье выборчои комисіи, стараются оправдати ея супротивъ закона и выводятъ ея рѣшенье зъ ординаціи выборчои, то мы годимося въ тôмъ ôтношеню съ гадкою, що основнѣ и принципіяльнѣ постановы закона повиннѣ бути яснѣйше сформулованѣ, якъ въ данôмъ случаю, де ихъ „мовь микробы треба выкрывати при помочи граматикальнои анализы". Въ часѣ сихъ завзятыхъ публицистичныхъ спорôвъ вôйшла справа нечаянно въ нову фазу, бо, якъ донесли телеграмы, рѣшило правительство совершенно уневажнити переведенѣ выборы. — Министерство, противъ котрого выступаютъ теперь Чехи, покликуєся въ мотивахъ рѣшеня, зараджуючого уневажненье выборôвъ на се, що не всѣ выборцѣ могли знати, въ якій спосôбъ правительство интерпретує постановы закона выборчого. Въ короткôмъ часѣ маютъ бути розписанѣ новѣ выборы, а въ дотычнôмъ оголошеню масся мѣстити выразна постанова, що право пасивного выбору до палаты торговельно промысловои зъ певнои групы маютъ лишь тѣ, що въ дотычнôй групѣ маютъ такожь право активного выбору. — Противъ розпорядженю, зносячому выборы, задумали Чехи внести жалобу до административного суду.

(*Справа реформы цивильного процесу*), котра не може дождатися наконечного полагодженя и ôтбуває вѣчну мандрôвку зъ комисій правничихъ до plenum палаты и на ôтворотъ, заинтересувала особою въ послѣднôмъ часѣ широкѣ кружки вѣденьскихъ купцѣвъ и промысловцѣвъ. — Зборъ вѣденьскои корпораціи купецкои рѣшивъ внести до рады державнои и до министерства справедливости петицію, пôдписану всѣми купцями зъ Вѣдня и зъ цѣлои Низшои Австріи, жадаючу заведеня публичного и устного поступованя въ процесѣ цивильнôмъ. Петиція вказує на те, якъ шкôднѣ для людности въ загалѣ а стану купецкого въ особенности престарѣлѣ формы теперѣшнои нашои процедуры цивильнои, пôдноситъ користи, якѣ може принести нове устне поступованье въ справахъ цивильныхъ и домагаєся, щобы внесеный въ р. 1876 проектъ цивильнои процедуры ще въ бѣжучôй сесіи позыскавъ силу закона. — Щобы желаня вѣденьскихъ купцѣвъ въ цѣлости сповнилися, нема на разѣ о тôмъ и бесѣды, може бути однакожь, що петиція ихъ буде товчкомъ, котрый при спріяючихъ ôтношенахъ въ найблизшôмъ періодѣ законодавчôмъ повліяє на прискоренье працъ парляментарныхъ коло нового закона.

(*Власна администрація державы въ карныхъ заведеняхъ*). Бувшій старшій прокураторъ въ Грацу теперѣшный совѣтн. министеріяльный Вильгельмъ Пиксъ зробивъ въ р. 1879 въ карнôмъ заведеню въ Карлавъ пробу съ власною администрацію въ живленю вязнѣвъ, а проба тая показала, що не лишь выдатки зменшилися о 10.000 зр. на рôкъ, но кромѣ того живнôсть такъ що до илькости якъ и якости була о много лучша, якъ втогды, коли ея доставляли ливеранты. Користнѣ результаты, узысканѣ въ Карлавѣ, спонукали министерство справедливости всѣ карнѣ заведеня взяти постепенно въ свою администрацію. Въ протягу р. 1884 заведено тую систему вже въ многихъ вязницяхъ, а результатъ сеи змѣны бувъ такій, що правительство ощадило въ першôмъ пôврôчю 1884 70.000 зр. Съ новымъ рокомъ 1885 послѣдує така змѣна въ карныхъ заведеняхъ у Львовѣ, Висьничу, Картгавсъ, Капо-д'Истріи и Градиоцѣ. — Въ звязи съ заведеньемъ власного заряду стоитъ розпорядженье министерства справедливости, пôсля котрого арештантамъ, маючимъ свои фонды, будутъ продаватися всѣ артикулы ѣды по коштѣ закупна, черезъ що засудженѣ на кару вязницѣ, будутъ могли получати далеко больше ѣды якъ давнѣйше ôтъ арендарôвъ доставы, котрѣ мали на оцѣ лишь выключно свôй власный выскъ.

(*Умѣренна опозиція хорватского сойму*). Сторонництво Штросмаера, котре называютъ такожь умѣренною опозиціею, рѣшило було зъ причины выключеня ôтъ засѣдань соймовыхъ партіи Старцевица або т. зв. крайнои опозиціи, що такъ довго не пріиме участи въ нарадахъ парламенту, поки не будутъ до сойму приняті Старцевицане. Недавно однакожь мавъ клюбъ Штросмаера змѣнити первѣстне свое рѣшенье и рѣшивъ нынѣ с. е. 29 н. с. грудня явитися въ соймѣ. Що спонукало умѣренну опозицію до змѣны свого рѣшеня, не знати; кажутъ однакожь, що опозиція хоче лишь длятого приняти участь въ першôмъ засѣданю сойму, щобы заманифестуватися при дебатѣ буджетовôй и не дозволити, щобы буджетъ одноголосно бувъ рѣшеный. Партія Старцевича буде впрочѣмъ выключена вже лишь черезъ 2 засѣданя ôтъ участи въ нарадахъ парляменту.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Зъ Петербурга доносятъ до „Pol. Corr." що царь приказавъ недавно зовсѣмъ зреорганизувати т. зв. „комисію прошеній", а именно

въ той способъ, щобы кругъ ей дѣланя бувъ значно розширеный. Ген. Рихтеръ и Шуваловъ выготовляютъ новый проектъ. — Пôсля „Моск. Вѣд." постановило россійске правительство обострити законъ о бродягахъ а то именно для того, що много бродягъ рекрутуеся зъ тыхъ людей, що засудженй на тяжкй роботы утѣкаютъ а ôттакъ волочатся по краю и идутъ въ Сибиръ на поселенье. Щобы отже сему зарадити вызначено для бродягъ найбôльшу кару яка есть въ нарнôмъ кодексѣ россійскимъ призначена именно зсыланье до тяжкихъ робôтъ на часъ необмеженый. — Отношеня межи правительствомъ россійскимъ а курією римскою все ще не полагодженй такъ, щобы можна вже сказати, що межи обома сторонами залагодженый бодай якій небудь modus vivendi. Правительство россійске все ще не може забути звѣстного принятя въ Ватиканѣ депутаціи россійскихъ уніятôвъ, хочь папа старався всѣми силами, щобы хочь якъ небудь съ Россією помиритися. Россійскій посолъ все ще не вернувъ до Ватикану а папа выславъ теперь власноручне письмо до царя, въ котрôмъ старается звѣстный конфликтъ остаточно залагодити а по при се порушивъ также имовѣрно справу торжества велеградского въ тысячь лѣтну память славяньскихъ апостолôвъ св. Кирила и Методія. „Pol. Corr." доноситъ, що магометаньскй непокоѣ въ Македоніи уважаютъ въ Россія не яко наслѣдокъ магометаньского фанатизму, але яко реакцію противъ агитаторамъ болгарскимъ, котрй хотятъ вы кликати на балканьскôмъ пôвъостровѣ пытанье македоньске. Кабинетъ россійскій держится супротивъ сего руху въ якъ найбôльшôй резервѣ бо уважае, що всякій сего рода рухъ есть дуже небезпечный для загально европейского мира. — Спеціальна комисія пôдъ предсѣдательствомъ Вышнеградского выробила вже проектъ загального образованя рукодѣльного въ Россія и розôслала его до всѣхъ особъ компетентныхъ и науковыхъ заведень, щобы они поробили свои внесеня. Елаборатъ сей предкладае заводженье въ школахъ початковыхъ науки ремесла, ôттакъ заводженье шкôлъ для образованя майстрôвъ и высшихъ шкôлъ для тыхъ, котрй охотѣли-бы ôтдатися промыслови и торговли. — На предложенье министра войны порѣшивъ царь выставити сильнй крѣпости въ Батумъ, Поти, Карсѣ и Михайловску. Роботы около сихъ крѣпостей розпôчнутся вже съ слѣдуючимъ рокомъ.

Туреччина. Рухъ Магометанъ въ Македоніи зачинае чимъ разъ бôльше звертати на себе увагу интересованыхъ на балканьскôмъ пôвъостровѣ державъ европейскихъ. Такъ доносятъ зъ Константинополя до „Daily News" дня 21 л. с. м., що посольства: австрійске, россійске и италійске выслали до Македоніи своихъ заступникôвъ, котрй маютъ тамъ на мѣсци розслѣдити сей рухъ и въ загалѣ цѣлу ситуацію сеи провинціи и здати ôттакъ зъ сего справозданье. Въ сій самôй цѣли выслала и Англія свого представителя, майора Тротера. Всѣ надосланй вже справозданя доказуютъ, що въ Македоніи запанувала повна анархія и що такъ житье якъ и майно жителѣвъ лишенй всякого забезпеченя. Порта звиняеся тымъ, що много австрійскихъ и грецкихъ агентôвъ пропагуютъ явно ворохобню и що много такихъ агентôвъ вже навѣть увязнено. Зъ другои стороны доноситъ очевидно офиціозна кореспонденція зъ Константинополя, що Порта розпорядила строге розслѣдженье ситуація въ Македоніи и що всѣ ôтповѣди ген.-губернатора якъ также и властей окружныхъ заперечуютъ категорично, будьто-бы въ Македоніи панували якй безпорядки. Доказуеся лишь, що часто впадаютъ до Македоніи ватаги розбишакôвъ зъ Болгаріи и всхôдной Румеліи, котрй зовсѣмъ правильно организуются въ сихъ краяхъ и навѣть находитъ у себе дома певну помôчь властей именно тогды, коли ихъ переслѣдуютъ власти македоньскй.

Сербія. Зъ Бѣлграду доносятъ, що причиною незгоды въ послѣднихъ переговорахъ въ справѣ звѣстного сербско-болгарского конфликту, было то, що кабинетъ болгарскій не хотѣвъ признати договôръ, якій зробили мѣжь собою особисто король Миланъ и кн. Александеръ болгарскій. Каравеловъ жадавъ, щобы справа ся розбиралася выключно лишь мѣжь обома правительствами. Рада министерска пôдъ предсѣдательствомъ самого короля Милана заявила, що жаданье таке не можна погодити съ гôдностею приналежною самôй особѣ кн. Александра, ôткинула отже се жаданье и постановила вернути до status quo. — Въ справѣ сій — якъ мы вже по части давнѣйше згадували — доносятъ теперь до „Presse", що причиною сего нового конфликту есть консуль россійскій въ Софіи, котрый мавъ въ дуже ображаючій способъ ôтозватися о кн. Александрѣ и заразомъ розкинувъ цѣлу сѣть интригъ, щобы наклонити пословъ собраня до высказанябя противъ угодѣ заключенôй мѣжь обома панующими. Въ кружкахъ дипломатичныхъ и правительственныхъ запанувало зъ сеи причины велике обуренье противъ згаданому консулеви, котрого ôткликанье стаеся чимъ разъ бôльше имовѣрнымъ.

Болгарія. Въ болгарскôй палатѣ прійшло пôдчасъ дебатъ надъ предложенями желѣзничими до сценъ незвычайно скандаличныхъ, наслѣдкомъ чого было то, що зъ салѣ нарадъ треба было силомôцью выпровадити одного зъ иниціяторôвъ скандалу. — Прелиминаръ буджету болгарского на рôкъ 1885 выказуе въ звычайныхъ выдаткахъ 12,185.858 франкôвъ, въ надзвычайныхъ 9,064.583 фр. або майже одинъ миліонъ бôльше якъ сего року. Причиною сего есть збôльшенье контингенсу рекрутôвъ о 1000 людей и потреба збôльшеня числа официрôвъ; дальше выдатки надзвычайнй на закупно 80 пушокъ, заложенье военного порту въ Рущуку, будова суденъ торпедовыхъ, касарнь и т. д. Теперь ôтбуваеся въ Болгаріи бранка рекрутôвъ; сегорôчный контингенсъ выноситъ 8500 людей а мѣжь сими 6591 Болгаръ, 95 жидôвъ и 1874 Туркôвъ; сй послѣднй выкуплюются по бôльшôй части ôтъ войска. — Недавно розôйшлась була поголоска, що Каравеловъ мае выѣхати въ певныхъ цѣляхъ до Россія; вѣсти сій заперечуютъ теперь категорично. — Тысячлѣтнй роковины славяньскихъ апостолôвъ св. Кирила и Методія будутъ обходатися торжественно также и въ Болгаріи. Зôбравшійся въ сій цѣли комитетъ пôдъ проводомъ тырнавского епископа Климентія удався бувъ 25 лат. с. м. до кн. Александра съ прошеньемъ, щобы ôнъ обôймивъ протекторатъ надъ симъ народнымъ святомъ и князь на се згодився.

НОВИНКИ.

— **Въ Станиславовѣ** ôтбудеся дня 8 (20 л.) сѣчня 1885 р. въ сали касина мѣщаньского въ користь Бурсы Братства св. О. Николая вечеръ съ танцями, на котрый запрошуютъ: Впр. о. Теодатъ Шанковскій, предсѣдатель Братства св. О. Николая, и въ имени комитету Вп. пп.: Юстинъ Н. Малецкій и дръ Мелитонъ Бучиньскій. Початокъ о 8 год. вечеромъ. Билеты для особы по цѣнѣ 1 зр., для родины до 4 особъ 3 зр. получаются на основѣ сего запрошеня въ канцеляріи Бурсы Братства св. О. Николая въ Станиславовѣ (ул. Середна ч. 43 3/4); туды также надсылаеся належитôсть за билеты або билеты непринятй найдальше до 6 (18) сѣчня 1885; въ противнôмъ случаю билеты уважатись будутъ яко принятй.

— **Читальня въ Тартаковѣ** мае честь запросити всѣхъ Всеч. народолюбцѣвъ окрестности нашои на вечерницѣ съ ôтчитами, декламаціями и спѣвамъ, котрй ôтбудутся дня 8 л. сѣчня 1885 р. о 6 годинѣ вечеромъ въ сали Читальнѣ. — *Выдѣлъ читальнѣ въ Тартаковѣ.*

— **Сей недѣлѣ бавилися львôвскй Русины** не абы якъ. Товариство „Рускихъ Дамъ" устроило забаву въ комнатахъ „Народного Дому", товариство рускихъ ремѣсникôвъ „Зоря" устроило у себе забаву, а и питомцѣ нашого духовного семинаря не оставалися по заду. Они загадали — якъ о тôмъ вже була подана звѣстка въ „Дѣлѣ" — выдавати квартеты рускихъ народныхъ пѣсень и щобы бодай на початокъ мати якійсь фондъ, загадали устроити у себе вокально-музикальный вечерокъ. И добре зробили; нашь духовный семинарь потребуе нынѣ справдѣ якогось правдиво „духового" житя. И я, скориставши зъ случайности, посѣтивъ наше духовне заведенье. Вечерокъ зачався гарною промовою п. Кирчова, котрый выказавши побѣжно повстанье спѣву, его розвôй, исторію, а нарештѣ и значенье, закôнчивъ свою бесѣду словами, загрѣваючими своихъ товаришѣвъ до плеканя руского слова и пѣсни. Опôсля наступили продукціи хоральнй и музикальнй. Хоръ семинарскій мае въ особѣ п. Сапруна, фахового дириґента, котрый въ нѣчôмъ не уступае попередному, якимъ бувъ п. Котлярчукъ. Про то и перша точка продукціи хору Лисенка „На прю" (слова Старицкого) выпала прехорошо. 2) „Лебедина пѣснь", терцетъ на двѣ цитры и одну скрипку подобався загально въ хорошои гры на скрипкахъ п. Грицины, дириґента оркестры и въ гарнои гры на цитрѣ п. Бачиньского (сына о. ректора). 3) Воробкевича „Думка сироты", сольо тенорове съ музикою, ôтспѣвавъ удачно п. Процикъ. Хоръ семинарскій може повеличатися смѣло двома звôнкими тенорами п. Ставничого и п. Процика. 4) Вербицкого хоръ „До родины и вздыхаю" загально подобався зô свого елегійного настрою. 5) Дальше ôтдекламувавъ п. Глѣбовицкій „Думы мои" Шевченка. Нѣгде правды дѣти, п. Глѣбовицкій надався скорше до декламацій, маючихъ въ собѣ щось бôльше драматичного, нѣжь до меланхолійныхъ. 6) Не менше хорошо выпала симфонія оркестра Hottermanna. 7) Серенада Шторха, хоръ зъ сольомъ п. Процика, мусѣла бути повторена на загальне жаданье. 8) Не менше добре выпавъ дуетъ Вербицкого „Не чужого мы бажаемъ", пп. Лагиновича и Каратницкого въ супроводѣ на фисгармоніи Вахнянина. 9) Нарештѣ вервовый хоръ Вахнянина „Валькирія" въ супроводѣ оркестры бувъ яко-бы заохотою до розпочатои працѣ для товаришѣвъ-питомцѣвъ. Кромѣ всѣхъ настоятелѣвъ семинаря бувъ на вечерку Впр. архидіяконъ дръ Пелешъ и иншй гостѣ. Чистого доходу, сподѣватися, буде до 60 зр., а коли ще додамо, що и „Просвѣта" удѣлила 50 зр., то бодай на початокъ буде съ чимъ приступити до выдавництва квартетôвъ. На вечерокъ надоспѣла также привѣтна телеграма ôтъ питомцѣвъ перемыскихъ, заохочуюча львôвскихъ питомцѣвъ до щирои працѣ на розпочатôй дорозѣ.

— **О. И. Наумовичъ** явився на завôзванье митрополичои консисторіи минувшои суботы о 11 год. передъ полуднемъ у Преосв. еп. Сильвестра, де въ присутности митрата дра Пелеша и крыл. Сѣчиґалевича прочитано ему пытанье: чи ôнъ вже ôтступивъ ôтъ уніи, чи ея ще придержуеся? На се пытанье ôтвѣтивъ о. Наумовичъ, що, не могучи дôждатися черезъ два роки ôтповѣди на свою апеляцію, ôнъ вже думавъ, що и не дôждеся, для того хотѣвъ вже перейти на православіе. Довѣдавшись однакожь пôзнѣйше, що дѣло его розбираеся въ Римѣ, постановивъ дождати кôнця. Дальше сказавъ ôнъ, що понимае унію лишь такъ, щобы наша церковь була независимою въ своихъ внутренныхъ дѣлахъ и не була рабинею а лишь рôдною сестрою римскои церкви. Папа желае, щобы о. Наумовичъ явився лично въ Римѣ и пояснивъ свою апеляцію передъ „Congregatio inquisitionis". О. Наумовичъ рѣшився поѣхати до Риму. Було то лишь загальне пытанье о. Наумовича. Въ недѣлю и вчера переслухувано его спеціяльно.

— **Управляючій совѣтъ „Нар. Дому"** выпустивъ села Бѣлку и Костеѣвъ въ аренду на дальшй чотыри роки, т. е. до кôнця 23 червня 1889 р. дотеперѣшному посесорови за рôчный чиншъ 5000 зр.

— **Выдѣлъ товариства „Рускихъ Женщинъ" въ Станиславовѣ** мае честь подати до вѣдомости Вп. Землякôвъ, що вкладки и всякй посылки для товариства пріймае касiерка товариства, панѣ Софія Бучиньска.

— **Економична рука.** Краковска „Nowa Reforma" доносятъ, що пôсля выказу одного зъ тамошныхъ бюръ комисовыхъ мае бути 182 бôльшихъ посѣлостей въ Галичинѣ выставленыхъ на продажь. Друге тôлько маеткôвъ шляхотскихъ, маючихся продати, выказано въ львôвскихъ бюрахъ комисовыхъ, такъ що 300—400 маеткôвъ бôльшихъ въ Галичинѣ жде на купцѣвъ, бо властителѣ не нынѣ то завтра будутъ мусѣли ихъ попродати. Справедливо кличе „Reforma": Piękne widoki!

— **Самоубійство.** Въ Тернополи ôтобравъ собѣ житье выстрѣломъ зъ пального оружія почтовый конотентъ Г. зъ тои причины, що отець его супротивлявся зôзволити ему, щобы подружатися зъ жидôвкою. Покôйникъ лежавъ неживый черезъ три днѣ въ своôй запертôй комнатѣ.

— **О желѣзници трансверзальнôй** пишутъ намъ зъ пограничя мазурского: Рухъ на желѣзници трансверзальнôй вже розпочався. Жаль згадати, що анѣ одинъ гвоздь не вбитый рукою Русина або Поляка. Самй зайды, Нѣмцѣ, Италiяне и Чехи, все зробили, грошѣ забрали и повыносилися. Дуже сумно! Мы-жь пытаемо: чи политехника у Львовѣ не выучила своихъ домашныхъ инжинерôвъ? Чи въ Галичинѣ нема своихъ добрыхъ ремѣсникôвъ, щобы потрафѣли дверѣ або замокъ зробити? А „коло" польске у Вѣдни величаеся патріотизмомъ, кричитъ „ojczyznę ratować!" Ой, ратуете вы ея, панове, що ажь вытримати не можна!

— **Зъ Тростянця** пишутъ намъ: Вже ôтъ двохъ лѣтъ Мазуры тростянецкй понехали нôчну варту коло церкви, власне ôтъ того часу, коли почалася борба о трираменный хрестъ въ Залôзцяхъ, на тôй основѣ, що Мазуръ не повиненъ ити на варту до рускои церкви. Однакъ, коли пôйшло на процесъ, то въ всѣхъ трехъ инстанціяхъ наказано Мазурамъ варту ôтбувати по черзѣ съ Русинами. Помимо рѣшеня трибуналу администраційного Мазуры на варту не спѣшатся. Русины видячи, що Мазуры ôттягаются ôтъ обовязку, не хотятъ самй тягаръ поносити и такъ у насъ довгій часъ нема жадной варты коло церкви. Дня 24 л. грудня бувъ я запрошеный въ навечеріе Рождества Христового до мѣсцеваго двора и пребавився тамъ по-за 11 годину. Повертаючи до дому, зачувъ я стукôтъ въ церквѣ. А бувъ я лишь зъ пôддачимъ. Заразъ въ двôйку поспѣшили мы до церкви и розбишакъ ôтогнали. Дверѣ ôтъ притвора церкви були вже ôтомкненй и злодѣй добирався вже до другихъ дверей и, о скôлько розпôзнати було можна, хотѣли ôтчиняти витрихомъ. Понеже мы пôзнали, що злодѣѣвъ есть бôльша сила, годѣ було ихъ заатакувати и закимъ пôддачій призвавъ помôчь зъ села, злодѣѣ поутѣкали. Опôсля надôйшли люде съ лѣхтарнею и по слѣдахъ сконстатували, що були три злодѣѣ и то не простй, а якійсь панички, бо слѣды були малй, делѣкатнымъ чоботомъ выдоптанй. Чи ще дочекаемося варты, не знаю, но видячи, що нашй власти повѣтовй взглядомъ нôчнои варты коло нашои церкви суть рôвнодушными, внѣсъ я прошенье до Выс. ц. к. намѣстництва, щобы поручило властямъ повѣтовымъ занятися тымъ дѣломъ. Я думаю, що де иде рѣчь о выкрытье злодѣйства, тамъ не повиненъ грати ролю слѣпый фанатизмъ, щобы хрань Боже Полякъ не запомôгъ Русина, та бодай мовчки ще бôльше закорѣнювати нежичливôсть Поляка до Русина и всего, що руске! — *Мѣсцевый душпастырь.*

— **Начальникъ Войнилова**, п. Стефанъ Лаврѣй, доноситъ намъ, що суму 44 зр. 35 кр., высланy на его руки нашою редакцією зъ складокъ на бѣдныхъ потерпѣвшихъ сего року, роздѣливъ при помочи двохъ мужѣвъ довѣрія въ слѣдуючій способъ: громадѣ Томашôвцѣ 10 зр., громадѣ Сѣлце 9 зр., громадѣ Перевозець 5 зр., а за прочихъ 20 зр. 35 кр. мае купитися насѣнье и роздѣлитись на передновку для найбѣднѣйшихъ людей зъ Войнилова. Всѣ надѣленй пересылаютъ сердечну подяку щедрымъ благороднымъ Дателямъ!

— **Тернопôльску пропинацію**, — якъ намъ пишутъ зъ Тернополя — ôтбирае магистратъ ôтъ 1 лат. сѣчня 1885 ôтъ жидôвъ въ свôй зарядъ. Жиды пахтарѣ платили урядови мѣскому 78.000 зр. рôчно за державу. Теперь нехресты кричатъ голосно, що мѣсто отратитъ на пропинаціи, приобѣцюючи тое вже зъ горы. И легко може то статись, бо тутъ у насъ все въ рукахъ не христіяньскихъ, а наколи евреѣ дадутъ собѣ слово, то и дотримуютъ его въ каждôмъ важнѣйшôмъ случаю.

— **Въ Винникахъ** коло Львова згорѣла на самъ лат. св. вечеръ сушарня, въ котрôй бувъ зложеный тютюнъ. Причина пожару була, якъ здаесь та, що обходжено ся неосторожно съ свѣтломъ. Шкода выноситъ 300 зр.

— **Сензаційнй самоубійства** станули, здаесь, у Вѣдни на порядку дневнôмъ. Биржа, банки, та всѣлякй другй шпекуляціи грошевй забираютъ одну жертву за другою. Дня 27 с. м. застрѣлилися знову у Вѣдни два браты Самуилъ и Маврикій Вотгицъ, властителѣ фабрики солоду въ Гимбергъ пôдъ Вѣднемъ. Причиною самоубійства були страты, якй они понесли на збôжевôй биржи въ послѣдныхъ мѣсяцяхъ минувшого року. Оба братя були давнѣйше купцями и позыскали були собѣ черезъ свою ретельнôсть и сумлѣннôсть а при тôмъ и своими фаховыми вѣдомостями загальне поважанье. Минувшого року купили они були фабрику солоду въ Гимбергъ ôтъ фирмы „Фогель и Сынъ", а пустившись на гру на збôжевôй биржи понесли великй страты, котрыхъ вже нѣякъ не могли выровнати. День ще передъ самоубійствомъ зôйшлися они були у тестя одного зъ братôвъ и забавлялися весело. На другій день выѣхали оба фіякромъ до Гимбергъ, зайшли до фабрики и выйшли тамъ на пôдъ. Топникъ, котрый стоявъ коло котлôвъ, почувъ, що хтось ходитъ по подѣ въ порѣ въ котрôй нѣхто звычайно тамъ невыходивъ, и ôнъ почувъ навѣть крôзь тонкй дошки голосы братѣвъ. На хвильку голосы замовкли а роздалися два выстрѣлы. Топникъ выбѣгъ тогды на пôдъ и заставъ обохъ братôвъ вже неживыхъ. Оба браты були женатй, не мали однакожь дѣтей. Бурмистръ зъ Гимбергъ повѣдомивъ заразъ о сѣмъ сумнôмъ случаю родину нещасливыхъ жертвъ. Можна легко догадатися, що случай сей збôльшивъ лишь переполохъ жителѣвъ Вѣдня и такъ вже дуже занепокоеныхъ по поводу послѣдныхъ случаѣвъ а крахъ зъ 1873 р. стае вже каждому ясно передъ очима. Страхъ передъ крахомъ обгортае вже не лишь самъ Вѣдень але переносится вже и на краѣ короннй Долитавіи; опиръ краху и кризы економичнои проявився вже не лишь въ Люблянѣ, Вѣдни и Празѣ и въ загалѣ въ Чехахъ але вытягае и до насъ свои костистй руки.

— **Дефравдація въ Люблянѣ.** При шконтрованю касы товариства ескомптового въ Люблянѣ показався бракъ готôвки въ сумѣ около 70.000 зр. Директоръ сего товариства Зинари застрѣлився передъ арештованьемъ.

— **Наслѣдки дефравдацій у Вѣдни.** Сумнй проявы несумлѣнности директорôвъ и урядникôвъ банковыхъ, котра въ послѣдныхъ часахъ выкликала страшну панику не тôлько у Вѣдни, але также и въ цѣлôй монархіи австрійскôй, мали бодай о стôлько добрй наслѣдки, що люде стали трохи осторожнѣйшими и глядять теперь дотычнымъ панамъ бôльше якъ коли небудь на пальцѣ. Такъ н. пр. завôзвавъ бурмистръ мѣста Вѣдня довѣрочными листами декотрыхъ радныхъ и урядникôвъ магистратскихъ на день 27 с. м. до нового ратуша до шконтра всѣхъ касъ. Цѣла справа велася такъ тайно, що всѣ члены шконтруючои комисіи зôйшлися насампередъ тихцемъ въ урядѣ будôвничôмъ, щобы не выкликати якого пôдозрѣня а зъ ôтти доперва удалися до касъ на ревизію. Шконтро выказало, що всѣ касы були въ порядку. Подôбнй несподѣванй шконтра ôтбулися въ послѣдныхъ дняхъ майже по всѣхъ вѣденьскихъ институтахъ банковыхъ и въ загалѣ грошевыхъ.

— **Ôспа и тифусъ.** Пôсля оголошеня ц. к. намѣстництва, панує ôспа въ слѣдуючихъ мѣсцевостяхъ Старуня (п. Богородчаны), Яндвъ, Гартфельдъ (п. Городокъ), Убинье, Дзядзиловъ (п. Камѣнка), Угерско (п. Стрый) и Ремизôвцѣ (п. Золочѣвъ); а плямистый тифусъ въ Гошовѣ (п. Долина) и въ Слободцѣ коло Болшовець (п. Рогатынъ).

— **Карты кореспонденційнй.** Пôсля циркулярного розпорядженя министерства торговлѣ зъ 14 вересня с. р. можутъ власти войсковй ôтъ 15 жовтня 1884 нежи урядами, судами ужсвати картъ кореспонденційныхъ вôльныхъ ôтъ оплаты. Тй карты на бѣлôмъ папери удѣляе зарядъ почтовый по цѣнѣ за 25 штукъ 4 кр., а подвôйнй 25 штукъ 8 кр.

— **Новорôчнй желаня и становище урядове.** Рада мѣста Праги а за ея примѣромъ рады другихъ мѣстъ ческихъ заборонили всѣмъ урядникамъ и функціонерамъ мѣскихъ урядôвъ складати новорôчнй желаня обывателямъ мѣста и загрозили на случай переступленя тои забороны утратою службы.

— **Число емигрантôвъ до Америки** зменшилося въ сѣмъ роцѣ въ порôвнаню съ рокомъ минувшимъ майже о 100.000 головъ. До листопада выемигрувало сего року загаломъ 400.000 людей; минувшого року выносило число емигрантôвъ въ тôмъ самôмъ часѣ бôльше якъ пôвъ миліона. Межи емигрантами було 12.000 приналежныхъ до Австріи.

— **Нове средство до гашеня огню.** До гашеня огню особливо въ театрахъ выпайдено недавно новый прирядъ сконструованый въ формѣ бомбъ, котрй ставится въ мѣсци, де огонь може бути найнебезпечнѣйшій. На случай выбуху пожару ôтвирается тй бомбы, котрй мѣстятъ въ собѣ газъ, а выпущенье газу придушуе сейчасъ огонь.

— **Интересне вѣнчанье.** Въ Фрайденталь въ Австріи ôтбуло ся недавно въ тамошнôй церквѣ вѣнчанье per procuram. Звѣстный подорожникъ капитанъ Крайтнеръ, котрый недавно зôставъ именованый дѣйствнымъ конзулемъ австрійскимъ въ Йокагама въ Японіи, выбравъ собѣ за подругу панну Коберъ зъ Фрайденталь. Позаякъ однакожь зъ Фрайденталь до Йокагамы не конче близько и тамъ вѣроятно нема ще христіяньскои церкви а п. Крайтнеръ не мôгъ самъ приѣхати на свое вѣнчанье, то просивъ брата судженои, щобы его при вѣнчаню заступивъ. Въ суботу отже дня 20 с. м. ôтбулося ранепько въ церквѣ въ Фрайденталь вѣнчанье зъ заступникомъ, на котре мимо раннои поры зôбралося дуже богато цѣкавои публики. Урадована молода а властиво молода панѣ конзулева выѣхала на саме Рôздво латиньске на свое нове мѣсце проживаня. Капитанъ Крайтнеръ есть добре звѣстный въ Фрайденталь и перебувавъ тамъ минувшого року, де также пôзнавъ свою теперѣшну подругу.

— **Инспекторами краевыми** именованй пп.: Едв. Гикель, директоръ IV гимназія у Львовѣ, и Болеславъ Барановскій, окружный инспекторъ шкôлъ народныхъ мѣста Львова.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Въ пропозицію на парохію Баришъ дек. бучацкого принятѣ оо.: I. Туркевичъ Антоній зъ Орышковець, II. Рудницкій Антоній зъ Козовки, III. Косовичъ Петро зъ Осовець; 4) Бородайкевичъ Теодоръ зъ Городища, 5) Донкевичъ Августинъ зъ Дубовицѣ, 6) Балько Іосифъ зъ Улашковець 7) Зельскій Юліянъ зъ Полоничь, 8) Зафіовскій Іоанъ зъ Петликовець, 9) Ляндеръ Романъ зъ Кутузова. — На парохію Путятыницѣ оо. I. Навроцкій Іоанъ зъ Голгочь, II. Муликъ Игнатій зъ Потока, III. Подлѣсецкій Юстинъ зъ Путатынець;] въ списѣ: Петровскій Теофиль зъ Сернокъ.

Введеный яко завѣдатель Сернокъ середныхъ о. Теофиль Петровскій.

Декретъ увôльненя ôтъ испыта конкурсового получивъ о. Яковъ Рожка кап. въ Микитынцяхъ.

На капелянію Гуменець дек. щирецкого принятый додатково о. Іоанъ Калиньскій и щирецкій деканъ получивъ порученье завѣдомити о сѣмъ колятора гуменецкого.

Декретъ на приватного сотрудника получивъ о. Стефанъ Чолганъ до Пядикъ дек. Коломыйского.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Отзнаки крылошаньскій получили оо. 1) Александеръ Желехôвскій, деканъ бѣрчаньскій, парохъ въ Лубнôй; 2) Теофиль Созаньскій, парохъ въ Пакости; 3) Іосифъ Лясковацкій, парохъ въ Мостискахъ; 4) Иванъ Борсукъ, завѣдатель парохіи Кракова; 5) Іоанъ Хотинецкій, парохъ ярославскій; 6) Антоній Матюкъ, деканъ ярославскій; 7) Матей Несторовичъ, дек. угнôвскій; 8) Маркилъ Мигуловичъ, деканъ затварницкій; 9) Емилій Паславскій, парохъ въ Торкахъ; 10) Іоанъ Грабовеньскій, деканъ горожаньскій; 11) Северинъ Днѣстряньскій, парохъ въ Рычиговѣ; 12) Володимиръ Комарницкій, деканъ комарняньскій; 13) Александеръ Сембратовичъ, деканъ любачѣвскій; 14) Іоанъ Копыстяньскій, деканъ коросняньскій; 15) Михаилъ Пруханицкій, парохъ въ Турцѣ; 16) Ананія Юзычиньскій, парохъ въ Рôмнѣ; 17) Иларіонъ Левицкій, парохъ въ Кобла старого.

Душпастырскій посады получили оо. 1) Стефанъ Сапрунъ завѣдательство парохіи Корчминъ, дек. белзкого; 2) Симеонъ Смулка сотрудництво въ Камѣнцѣ лѣсной, дек. потелицкого; 3) Даніилъ Лепкій сотрудництво въ Любачевѣ; 4) Ярославъ Бачиньскій завѣдательство капеляніи Миговa, дек. добромильского.

Именованя. ОО. Левъ Волянъскій, префектъ тутешного епарх. сѣминища и Іоанъ Кобрынъ, перший сотрудникъ катедральный именованй помôчными референтами епископскои консисторіи для перегляду метрикъ.

Въ дôмъ пресвитеріяльный для рукополаганя въ ерeѣ принятѣ слѣдуючій кандидаты: 1) Репецкій Теодоръ, 2) Яворскій Александеръ, 3) Мышковскій Титъ, 4) Копыстяньскій Корн. и 5) Кочиркевичъ.

Резигнація. О. Рабѣй Францъ, завѣдатель капел. въ Спрыни а получившій сотрудництво въ Самборѣ, зрезигнувавъ зъ сотрудництва а лишився при завѣдательствѣ.

Каноничну институцію на парохію Гнôйница получивъ о. Анатолій Вархолякъ зъ Миговои, а на парохію Лѣски, дек. варяжского, о. Юліянъ Мальчиньскій, тамошный завѣдатель.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

☦ **Иванъ Островскій,** мѣщанинъ зъ Черновець, щирый патріотъ рускій, упокоився въ Гадикфальвѣ. Вѣчна ему память! (Близшй вѣсти о смерти бл. п. И. Островского умѣщенôй въ дописи зъ Черновець.)

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **„Рускои̇ библіотеки“** нова серія, томъ перший. Творы Володимира Навроцкого, выданье посмертне съ портретомъ и житьеписомъ. Заходомъ „Етнографично-статистичного Кружка“. Томъ I. Цѣна 1 зр. 20 кр. Пôдъ такимъ заголовкомъ вышла ино-що опора книжка ($16^1/_2$ арк. друку), мѣстяча въ собѣ 13 бôльшихъ або меншихъ працъ пок. Навроцкого, ôтносячихъ-ся до нашого краєзнавства, етнографіи и литературы. Значна часть тыхъ творôвъ, именно 8 сатиръ, 14 приказокъ, 5 урывкôвъ географичныхъ и етнографичныхъ и 6 пробъ поетичныхъ, переписанй выдавцемъ зъ автографôвъ покôйника, переданыхъ въ его розпорядимôсть родиною автора. Зъ-помѣжь працъ уже печатаныхъ въ давнѣйшихъ періодичныхъ выдавництвахъ особливо цѣкавй будутъ для читателѣвъ: „Visum Repertum“, прекрасный очеркъ сатиричный, въ значнôй части перепечатаный пок. Барвѣньскимъ въ фельетонѣ „Дѣла“ въ статіи „Памяти найлучшого друга“, дальше „Руска родина, географичный обзôръ землѣ, заселенои Русинами“ — перша печатана праця Навроцкого и заразомъ перша проба зложеня одноцѣльнои географіи Руси-Украины. Не менше цѣкавй будутъ; резиме статіи Драгоманова о малорускôй литературѣ, печатанои въ италіяньскôй „Rivista Europea“ — и оцѣнка першого тому критичного выданя нашихъ историчныхъ пѣсень, доконаного професорами Антоновичемъ и Драгомановымъ. Особливо въ першôй зъ тыхъ статей мѣстится богато подрôбностей и замѣтокъ, дуже цѣкавыхъ и важныхъ для каждого, хто интересуєся исторією нашои литературы и суспôльности. Окрасою сего тому творôвъ Навроцкого єсть прекрасна и основна біографія Навроцкого, хочь и поданй въ нѣй тôлько факты зъ его личного житя, а факты зъ его житя публичного авторъ (Остапъ Терлецкій) залишивъ до пôзнѣйшого, обширнѣйшого обробленя. Другій томъ, котрый мѣстити буде найважнѣйшй (економичнй и политичнй) працѣ Навроцкого, а также его листы (съ выняткомъ уступôвъ о справахъ родинныхъ и приватныхъ), обôйме около 30 аркушôвъ печати; при нѣмъ помѣщеный буде и портретъ писателя. Печатанье другого тому зачнеся заразъ, якъ скоро тôлько зъ розпродажи першого тому вплынутъ фонды, потрѣбнй на покрытье коштôвъ другого тому. *М.*

Подяка.

„Немогучи въ инший спосôбъ выразити щиру подяку за дôзнане добродѣйство, складаємо симъ єи прилюдно Высокоповажаному П. Адамови Дрови **Кришталовичеви,** ц. к. повѣтовому лѣкареви въ Долинѣ, за успѣшне и безъинтересовне выдѣченье нашого маленького сына, котрый будучи зложенымъ тяжко недугою черезъ 13 мѣсяцѣвъ — бувъ узнаный вже яко „невылѣчимый“; днесь же за ласкою Божою и вельми свѣтлою порадою Дра Кришталовича тѣшится повнымъ здоровьемъ. Пріймы про то Всеудостойнѣйшій Мужу и Добродѣю людскости тыхъ кôлька слôвъ щирои подяки ôтъ вдячныхъ Тобѣ родичѣвъ

Льва и Александры Гриневичѣвъ,
въ Гозѣєвѣ, повѣта Долиньского.

☞ Съ симъ числомъ розсылаєся додатокъ „Славія“.

Курсъ львôвскій зъ дня 29 л. грудня 1884.

	платятъ	жадаютъ
	австр. валютою	
	р. кр.	р. кр.
1. Акціи за штуку.		
Желѣзн. Кар. Люд. по 200 р.	267 —	270 —
„ львôв.-черн.-яс. по 200 р.	193 50	196 50
Банку гип. галиц. по 200 р.	285 —	290 —
2. Листы заст. за 100 р.		
Общ. кредит. галиц. по 5% ав.	99 —	100 —
„ „ „ по 4% ав.	91 50	92 75
„ „ „ по 5% ав. період.	99 —	100 —
Банку гип. галиц. 6% ав.	101 —	102 —
Листы дов. гал. руст. банку п. 6%	— —	— —
3. Листы довжнй за 100 р.		
Общ. роль. кред. Завед. для Гал. и Буков. 6% льосов. въ 15 лѣтъ	— —	— —
4. Облиги за 100 р.		
Индемнизація галиц. 5% м. к.	102 —	103 —
Облиги комунальнй Гал. банку рустик. 6%	96 75	97 75
Пожички кр. въ р. 1873 по 6%	102 75	104 —
5. Льосы мѣста Кракова	18 75	20 75
„ „ Станиславова	22 50	24 50
6. Монеты.		
Дукатъ голендерскій	5 66	5 76
„ цѣсарскій	5 71	5 81
Наполеондоръ	9 70	9 80
Пôвимперіялъ	10 02	10 12
Рубель россійскій срѣбный	1 54	1 64
„ „ паперовый	1 26 —	1 28 —
100 марокъ нѣмецкихъ	59 90	60 80
Срѣбро	— —	— —

безъ текучого куп. безъ купону

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

1009 (130—?) поручає

Росу красоты и всякй косметики и пахощѣ якъ черезъ мене, такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуванй.

(Надôслане).

Девятый томъ Брокгавза „Conversations-Lexikon-у“ въ 13 зовсѣмъ переробленôмъ и илюстраціями и картами заосмотренôмъ выданю скôнчився недавно съ 135 зошитомъ, доходитъ ажь до слова Kades и мѣститъ въ собѣ въ загалѣ 6486 артикулôвъ, 4000 бôльше якъ мѣстивъ сей томъ въ попереднѣшнôмъ выданю Се значне побôльшенье артикулôвъ вышло въ користь всякихъ наукъ особливожь наукъ природныхъ, медицины; технологія и механики на користь отже такихъ наукъ котрй въ нашихъ часахъ найзначнѣйшй поступы поробили. Зъ артикулôвъ мѣстячихся въ сѣмъ томѣ заслугуютъ на найбôльшу увагу: Heimatsrecht, Hilfskassen, Hypnotismus, Impfung, Internationale, Irridenta, а артикулы знову якъ: Indien, Irland, Italien, Japan, Island, Inden, становлятъ окремй, заокругленй розправы исторично-географичнй. До поясненя тексту служатъ 152 дереворитôвъ и 17 окремыхъ таблиць съ илюстраціями. Найлѣпше свѣдоцтво о сѣмъ выданю, дає найбôльша американьска газета „New York-Herald“ котра такъ каже: „13 выданье Брокгавза „Conversations-Lexikon-у“ о скôлько оно теперь появилося належитъ до найгôднѣйшихъ подиву выдань бо єсть найбôльше обємистою энциклопедією и дає красне свѣдоцтво о вытревалôй пильности въ розлѣдахъ нѣмецкого духа“. Зô взгляду на такъ прихильну оцѣнку можемо смѣло припоручати се 13 выданье Брокгавза „Conversations Lexikon-у“ яко дуже пожиточный и цѣнный подарунокъ на Святый вечеръ.

Власнымъ накладомъ автора вышовъ у Вѣдни VI., Barnabitengasse Nr. 7.

QUADRILLE NOBLESSE

скомпонованый

ЕД. РАЙЗИНГЕРОМЪ

бувшимъ танцеромъ въ ц. к. оперѣ придворнôй

Съ 69 рисунками.

☞ **Цѣна 70 кр.** ☜

Магазинъ
Ф. КНАУЕРА и Сына
пôдъ „Золотымъ Львомъ“
площадь Капитульна.
поручає въ найбôльшôмъ выборѣ
Обрусы кольоровй на 6 особъ разомъ съ серветами въ найновѣйшихъ взôрцяхъ зр. 3 и 3 зр. 50 кр.
Обрусы кольоровй по зр. 1·40 и 1·80.
Обрусы бѣлй на 6 особъ и $^1/_2$ туз. серветъ зр. 4 и зр. 4·50.
Обрусы бѣлй ôтъ зр. 1·30 и высше.
Серветы бѣлй столовй
тузинъ по зр. 4 и 5 зр.
Серветки малй десеровй
тузинъ зр. 1·20, 1·50, зр. 2 и высше.
Хустки нитковй бѣлй туз. зр 2·40.
Хустки нитковй бѣлй съ кольоровымъ берегомъ туз. зр. 3 и высше.
Хустки шовковй на шію и т. п. ôтъ 30 кр. до 5 зр. 1261 5—12
Припорученя зъ провинціи выконуются оборотною почтою.
☞ За доброту и тревалôсть ручится.

Учитель
для школъ нормальныхъ
съ кôлькалѣтною практикою, семинаристъ, глядитъ лекціи въ приватнôмъ домѣ на селѣ, ôтъ 15 л. грудня найдальше до кôнця того-жъ мѣсяця.
Близшй условія подасть: Зарядъ школы въ Новошинѣ, п. Велдѣжь. 1262 2—2

Академикъ-правникъ
пошукує лекціи на селѣ.
Переписуватися можна пôдъ адресою: **В. Г. въ Експедиція „Дѣла“.** 2—3

НАЙЛѢПШОЮ
Бибулкою на Папиросы
єсть правдива бибулка
LE HOUBLON
Выробу французского 10.0 23—36
Фирмы **CAWLEY & HENRY** въ Парижи
Передъ наслѣдуваньемъ остерѣгася.

Тая бибулка лишь тогды єсть правдивою, коли кожда єи чвертка має стемпель **LE HOUBLON**, а кожда пачка заосмотрена понизше знаходячоюся маркою охоронною и пôдписомъ.

Всѣхъ наукъ лѣкарскихъ
Дръ Щастный Сельскій
бувшій асистентъ професора болѣзней жѣночихъ университету вѣденьского, Дра бар. К. Рокитаньского
1082 13—?
переселився до Львова
и ординує яко специялистъ въ жѣночихъ болѣзняхъ и операторъ ôтъ 2-гои до $3^1/_2$ годины по полудни въ своѣмъ помешканю
при улици Чарнецкого ч. 2.

Якъ заводити Правды на ладъ закомарскои Правды?

Розказавъ Данило Танячкевичъ, духовный Закомаря. Накладомъ „Батькôвщины“. Цѣна 10 кр., а почтою 12 кр. Дôстати можна черезъ редакцію „Батькôвщины“.

ПЕРША ФАБРИКА МЕДÔВНИКÔВЪ И СУХАРИКÔВЪ
Л. ЧИНЬСКОГО 1—3
въ Ярославѣ
заложена въ роцѣ 1879
ôтзначена чотырнайцятьми нагородами на выставахъ краєвыхъ и заграничныхъ, мѣжъ тыми на выставахъ въ Тріестѣ, Вѣдни и Лондонѣ
поручає:

Медôвники на штуки по 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 кр.
„ въ елегантныхъ пачкахъ по 5, 8, 15, 20, 50, 60 и 1 зр.
„ корол. конфит. начинянй по 20 кр.
Пляцки королевскій въ коробкахъ по 1·30, 2 и 5 зр.
„ „ (выкладаній овочами) до убираня столôвъ по 2, 3, 5 и 8 зр.
Нугатъ (мѣдъ тертый зъ орѣхами и мигдалами) по 5 кр.
Тѣстка сухй съ смакомъ мигдаловымъ по 2 кр.
Тѣстка сухй съ смакомъ ванильовымъ по 2 кр.
Бишкопты для дѣтей по 1 и 2 кр.
Сухарики здоровя по 2 кр.
Паланички люкрованй по 2 кр.
Сухарики дрôбнй на вагу „Альберты“, „спôлка“, „слоновй“, „ванильовй“, „имбировй“.
Печиво дрôбне „вѣночки ярославскй“, забаганки, макароники мигдаловй, орѣховй и т. д.

Звѣринець ярославскій (до ц. к. выключ. патенти предложенй) въ пачкахъ складаючихся зъ 20 тѣсточокъ смачныхъ и поживныхъ для дѣтей. Кожде тѣстко представляє въ краснôй и вѣрнôй формѣ звѣрята якъ: псы, львы, слонѣ и т. д. и т. д.

☞ Цѣнники специяльнй розсылає фабрика безплатно и франко. ☜

Брошура Корнила Н. Устіяновича
М. Ѳ. РАЄВСКІЙ И РОССІЙСКІИ ПАНСЛАВИЗМЪ
продаєся въ друкарни Товариства имени Шевченка по 80 кр. за примѣрникъ; съ пересылкою почтовою по 85 кр.
К. Беднарскій, накладчикъ ул. Академична, ч. 8.

ОБЩЕ РОЛЬНИЧО-КРЕДИТОВЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
для Галичины и Буковины,
зарегистроване общество съ неограниченою порукою
есконтує власнй вылосованй листы, купоны, также **всякй купоны ôтъ державныхъ ефектôвъ и заставныхъ листôвъ, удѣляє пожички за гипотекарнымъ обезпеченьемъ.**

Есконтує векслѣ, принимає грошевй вкладки:
а) на **книжки щадничй** по 5%; б) на **текучій рахунокъ** (conto currente) за 30-, 60-, 90- и 120-дневнымъ выповѣдженьемъ по 4%, $4^1/_2$%, 5% и $5^1/_2$%.

Заставничій ôтдѣлъ
того-жъ Заведеня **удѣляє пожички на заставы,** а именно: цѣннй ефекты, дорогоцѣнности, выробы фабричнй и ремѣсничй и всякй предметы, маючй цѣннôсть.
Бюро Заведеня въ власнôмъ домѣ при улицѣ Ôрменьскôй н-ръ 2, на I-ôмъ поверсѣ. 1192 (23—24)

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 146. Львôвъ, Четверъ 20 грудня 1884 (1 сѣчня 1885). Рôчникъ V.

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй год. попол. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей" выходитъ по 3 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 44 улица Галицка.
Всѣ листы, посылки и рекламаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакція и администрація „Дѣла" Ч. 44 ул. Галицка.
Рукописи не звертаются тôлько на попереднє застереженье.
Поодиноке число стоитъ 12 кр. а. в.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одного строчки печатнои.
Рекламаціи неопечатаны вôльнѣ ôтъ порта.
Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи часописи „Дѣло" ул. Галицка Ч. 44.

Предплата на „Дѣло" для Австріи: — для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр. на пôвъ року . . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр. на чверть рок. . . 3 рубл.
съ дод. „Библіотеки": съ дод. „Библіотеки":
на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 зр. на пôвъ року . . . 8 рубл.
на чверть року . . 4 зр. на чверть рок. . . 4 рубл.
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5— на цѣлый рôкъ . . 5 рубл.
на пôвъ року . зр. 2·50 на пôвъ року . . . 2·50 р.
на чверть року . зр. 1·25
Для Заграницѣ, крôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . . 6 зр.

Просимо о швидке ôтновленье предплаты на „Дѣло" и „Библіотеку найзнаменитшихъ повѣстей" на р. 1885 и о присылку залеглостей за рôкъ 1884.

Допоминаймося нашихъ правъ!

Недавно оповѣщене въ „Дѣлѣ" розпоряженье министра торговлѣ въ справѣ оголошень, якѝ выдае управа желѣзниць державныхъ и приказъ оповѣщеня ихъ на нашôй мовѣ — есть фактомъ хочь може й дрôбнымъ на око, але свѣдчачôмъ добре о тôмъ, якъ наша мова здобувае собѣ чимъ разъ ширше и повнѣйше признанье не тôлько на папери, але и въ практицѣ. Але о скôлько фактъ сей самъ собою непотѣшаючій, о тôлько навчаючою есть его генеза. Въ тôй справѣ „Дѣло" наше може безъ самохвальбы приписати собѣ заслугу иниціативу, хочь розумѣеся, мы далекѝ ôтъ того, щобъ зъ тои причины, по примѣру деякихъ нашихъ товаришѣвъ по перу, съ емфазою кликати: „Съ нами Богъ и разумѣйте языцы", або покладати собѣ тую справу яко якійсь патріотичный подвигъ. Мы знаемо, що мы сповнили ту тôлько свôй журналистичный обовязокъ — и бôльше нѣчого.

Ще въ 115 н-рѣ „Дѣла" пôднесли мы справу покривдженя рускои мовы на желѣзницяхъ державныхъ въ Галичинѣ, вказуючи на приписы правнѝ, гварантуючѝ ей уживанье и завзываючѝ покривдженыхъ рускихъ жителѣвъ дотычныхъ околиць, щобъ посредствомъ петиції допоминалися о свои права. Въ наслѣдокъ нашои статіи, котрои содержанье повторили й другѝ рускѝ газеты, выслали Русины Болехôвского и Стрыйского повѣтôвъ петицію до генеральнои дирекціи желѣзниць державныхъ у Вѣдни, въ котрôй, покликуючися на наведенѝ и поясненѝ нами параграфы державного закона и давнѣйшихъ розпоряджень министеріяльныхъ, упрашали о „повне выконанье тои одробины правъ, яку Русинамъ §. 7 „Организаціи желѣзниць державныхъ" запоручае.

Тая петиція Русиновъ Болехôвскихъ и Стрыйскихъ, перепечатана въ нашôй часописи въ ч. 132, звернула на себе увагу въ Вѣдни и министеръ торговлѣ бар. Пино велѣвъ ей собѣ предложити. Переконавшися о справедливости и основности домагань Русинôвъ, выдавъ ôнъ за тымъ звѣстне намъ розпорядженье.

Зъ сеи коротенькои исторіи переконуются нашѝ читателѣ, що рôвноправнôсть нашого языка, хоть загварантована буквою основныхъ законôвъ конституцiйныхъ, прото ще однакожь не спаде намъ ôтъ разу готова до рукъ, але що **основный законъ дае намъ тôлько рамы, тôлько дорогу, на котрôй мы можемо и мусимо выборювати собѣ свои права поволи, крокъ за крокомъ.** Якъ въ кождôй боротьбѣ, такъ и ту выскує не той, хто найревнѣйше плаче, але той, у кого найтвердшѝ кулаки, у кого найбôльше силы и смѣлости. Сей невеличкій фактъ нехай буде для насъ ще одною запорукою того, що въ Австріи, легальною дорогою, але при належитôй организаціи нашихъ народныхъ силъ, мы **можемо звôльна выборoти собѣ рôвноправне, свобôдне становище** и що затымъ ôтдаватися политицѣ десперації, не выпробувавши передъ тымъ политики активнои, було-бъ и передчасно и — глупо, бо пагубно; але той же фактъ нехай буде для насъ также илюстраціею тои, нами здавна голошенои правды, що тôлько той здобуде, хто бореся, тôлько той мае право, хто мае и силу и смѣлôсть, що, говорячи словами письма святого **тôлько „толкущему отверзется".**

Въ дѣлѣ Методіевского торжества.

Широкій комитетъ, вложеный въ Львôвскихъ Русинôвъ Преосвященымъ епископомъ Сильвестромъ до торжественного обходу памяти смерти св. Методія, нараджувався 21 с. м. надъ способами достойного почтенія кончины першого апостола славяньского и выбравъ въ посередъ себе тѣснѣйшій комитетъ до пôдготовляючои працѣ. Въ нарадахъ взявъ участь и Вар. крилошанинъ Лѣтиньскій яко делегатъ Преосв. епископа перемыского и заявивъ, що и епархія Перемыска возьме живу участь въ сѣмъ обходѣ, именно въ сей спосôбъ, що на призначенôмъ дни въ всѣхъ церквахъ епархіяльныхъ ôтбудеся торжественне богослуженье, що охотникамъ буде вôльно удатись на обходъ до Велеграду и що и Его Преосвященьство еп. Іоанъ радо поспѣшитъ туды на евентуальне запрошенье тамошного епархіяльного епископа.

Тѣснѣйшій комитетъ львôвскихъ Русинôвъ прійнявся вновь въ своей стороны задачѣ приготовити свѣтле святкованье памяти апостола въ цѣлôмъ краю въ ôтповѣдный спосôбъ, лишаючи въ завѣшеню участь въ Велеградскôмъ торжествѣ, поки въ ôттамъ не наспѣе офиціяльне запрошенье ôтъ центрального комитету и поки не буде Русинамъ яко Русинамъ назначене также достойне при обходѣ мѣсце. Офиціяльне запрошенье въ Велеграду не наспѣло до дня 21 грудня мимо того, що поодинокѝ личности въ Галичинѣ, якъ и редакціи мали уже таке запрошенье въ рукахъ.

Якъ звѣстно, то майже одни Русины осталися до нынѣ вѣрнѝ вѣрѣ и обрядови, голошенымъ першими апостолами полудневыхъ и захôдныхъ Славянъ, коли противно всѣ прочѝ народы, входившѝ въ складъ колишного Великоморавского княжества заходами епископôвъ нѣмецкихъ въ Сольногорода, Пассавы, Ратисбоны и Магдебурга покинули обрядъ греческій и поневоли прійняли латиньскій. По сей причинѣ повиннѝ-бы Русины при обходѣ 1000 лѣтнои памяти смерти св. Методія займати почестнѣйше мѣсце въ Велеградѣ и, по нашому мнѣню, не могли-бы тамъ скорше явитись, поки таке становище не буде имъ изъ стороны Велеградского комитету загварантоване. Послѣдна поѣздка рускихъ путниковъ до Раму на Кирило методіевске свято въ 1881 р., де Русинамъ годѣ було доборотись окремои авдіенціи у найсвятѣйшого отця, повинна бути наукою для насъ, що безъ точныхъ pacta conventa съ Велеградомъ, нема чого такъ дуже туды квапитись.

Справозданье гр. Романа Потоцкого въ Бережанахъ.

Донисъ ôтъ Наравея.

На день 18 л. грудня с. р. скликавъ гр. Романъ Потоцкій, сынъ бувшого намѣстника гр. Альфреда, своихъ выборцѣвъ въ сельскои куріи до Бережанъ, щобы здати имъ справу въ своихъ чинностей, а вѣрнѣйше сказати, въ своеи безчинности посольскои въ радѣ державнôй. Радъ-бы я донести Вамъ дещо цѣкавого про тое справозданье, такъ годѣ! Гр. Романъ ôтчитавъ его. Отчитъ бувъ неплавный, сухій, якъ керниця безъ воды, монотонный, нецѣкавый. Але-жь бо и не дивница! Молоденькій нашъ посолъ майже черезъ цѣлый часъ засѣдань сойму и рады державнои перебувъ на урльопѣ, мало що чувавъ и робивъ — тежь кобы здоровъ, не мôгъ намъ навѣть тôлько сказати, що мы знаемо въ часописей.

И чи варта було, панове, для такого справозданя поносити тôлько труду, щобы зъѣздъ сей конче ôтбувся? А що було труду, то було! Секретарь гр. Романа, п. Амброзіевичь, вже ôтъ двохъ недѣль сидѣвъ въ Бережанахъ, писавъ листы, робивъ визиты знатнѣйшимъ персонамъ въ мѣстѣ, закупувавъ ѣду и трунки, — та порушивъ всѣ можливѝ пружины агитаційнои машины, щобы лишь не скомпромитувати высокопоставленого въ „ерархіи суспôльнôй" п. посла. Рада повѣтова завôзвала урядово всѣхъ начальникôвъ громадъ, а маршалокъ повѣтовый въ своеи стороны розписавъ листы по всѣхъ священикахъ и именемъ посла запрошено ихъ и на обѣдъ. Прибули факторы въ Козовы и славный агитаторъ жидокъ Фуксъ, чи якъ его тамъ зовутъ, ажь въ Перемышлянъ, а що вже о официялистахъ пана графа Потоцкого въ Раю, то и оказати годѣ! Всѣ они in pleno corpore зачавши ôтъ пп. директорôвъ ажь до побережникôвъ, ажь похрыпли въ бѣганины. Тоть такимъ трудомъ удалося панкамъ зôгнати въ 4 повѣтôвъ скупо число до 60 селянъ, межи котрими ледви чи половина була выборцѣвъ. Не ходило тутъ о то, чи хто управненый чи нѣ, абы лишень въ сердаку! Зъ священикôвъ прибули тôлько оо. Дудикевичь въ Пôдгаєць, Кордуба въ Наравы и Конопка въ Вовкова, села надъ 4 милѣ ôтъ Бережанъ ôтдаленого. Примѣтити належитъ, що въ повѣта Рогатыньского нѣхто въ выборцѣвъ не ставився.

За тое явилося неимовѣрне число панôвъ, посессорôвъ, урядникôвъ, польскихъ кеьондзôвъ та официялистôвъ, котрѝ съ великимъ одушевленемъ приглядалися п. послови.

Найкрасшій бувъ конецъ. Паны пôшли на обѣдъ до склепу Мерліого, а хлопôвъ заведено до бровару, та такъ угощено, що многѝ и не тямили, чого до Бережанъ поприѣздили, а ôтходячи всѣ, якъ паны, такъ и хлопы, съ слезами въ очахъ пращалися съ п. графомъ Романомъ та завѣряли его, що тôлько ôнъ потрафитъ въ ихъ имени гараздъ послувати.

Забувъ я ще додати, що було щось ажь двѣ интерпеляціѣ, но не дочувъ я, якого рода; знаю тôлько, що на тіи интерпеляціи ôтповѣдавъ панъ нотарь въ Пôдгаєць.

Ей, громадо руска, чи не передаступнà то то кроки до маючихъ на веснѣ ôтбутися выборôвъ до рады державнои? Sapienti sat!

Бувшій Микита Хрунь.

Переглядъ часописей.

(„Narodowcy ruscy i moskalofile" пôсля погляду „Gazety Narodow-ои". „Часъ и сила фактôвъ" яко ultima ratio польско-рускои политики.)

Въ „Дѣлѣ" була вже згадка про радъ статей, помѣщеныхъ въ „Gaz. Nar." пôдъ заголовкомъ „Narodowcy ruscy i moskalofile". Коли мы нынѣ бажали бъ звернути увагу читаючои громады на тѝ статіи, такъ се певно не для того, якъ коли-бъ мы не пôзналися на ихъ властивôй тенденціи — дразненя Русинôвъ одныхъ противъ другимъ и ослаблюваня черезъ те ихъ силъ передъ надходячими выборами. Противно, тенденцію тую мы видимо ажь надто выразно, видимо ей головно въ самôмъ заложеню статіи, въ самôмъ титулѣ, дѣлячôмъ Русинôвъ галицкихъ на двѣ категоріи „narodowców" и „moskalofilów". Пôдъ симъ послѣднымъ титуломъ розумѣе авторъ статіи загаломъ, партію „старыхъ", „святоюрцѣвъ", — отже скидае на одну купу елементы зовсѣмъ рôжнороднѝ и пôдсувае **имъ всѣмъ** въ першôмъ уступѣ своея статіи такѝ политичнѝ тенденціи и засады, **якихъ они всѣ нѣколи не мали анѣ не маютъ.** Намъ здаеся, що не тôлько не пошкодимо, але противно, прислужимося дѣлу консолидаціи рускихъ силъ народныхъ, коли на пôдставѣ „pucoпnoy" тыхъ мнимыхъ партій рускихъ докладно выяснимо тую справу, котра доси у насъ не знати для чого уважалась „дразливою" и для того звычайно обминалась въ публичнôй дискусіи. Намъ здаеся, що нынѣ справы дозрѣли вже до тои мѣры, що можна о нихъ говорити ясно и отверто, ба навѣть треба о нихъ такъ говорити. Обставины политичнѝ поставили насъ на такôмъ роздорожу, де мусимо ясно и выразно оказати: або сюды або туды, и де рѣшенье наше, въ пору позвате, мусить мати великій и рѣшучій вплывъ на всѣ нашѝ народнѝ, церковнѝ и суспôльнѝ дѣла.

Въ першôмъ уступѣ своеи статіи стараесь авторъ-Полякъ вытолкувати, що розумѣе пôдъ Русинами-„народовцами", а що пôдъ „москалефилами". Понятя его о змаганяхъ народовцѣвъ суть досыть вѣрнѝ, съ выемкою хиба того, що Русины-народовцѣ противъ панованя шляхты польскои надъ загаломъ тутешнои людности „ôтповѣдаютъ традиціями Хмельницкого и гайдамакôвъ". Мы не знаемо, чи така порожна инсинуація такожь лежитъ въ политицѣ „Gaz. Nar.", але цѣкавѝ-бы тôлько дôзнатися, ôтки авторъ взявъ пôдставу до такого твердженя? Коли и де Русины-народовцѣ заявляли що-сь подôбного? За то понятя автора-Поляка о другôй, „старôй" нашôй партіи суть въ многихъ взглядахъ хибнѝ и вымагаютъ значныхъ поясненъ.

Попередъ всего що до самои назвы „partya moskalofilska" не лишнымъ буде пригадати слова великоруского сатирика Щедрина: „Напрасно мы будемъ говорить рубль, когда онъ полтину стоитъ." Все то, що авторъ наговоривъ о „moskalofilach", а именно: 1) що они одинокую опору Руси бачутъ въ православію, 2) що пôдъ взглядомъ политичнымъ суть прихильниками того „панславизму, котрый колись мае въ рукахъ Гольштайнъ-Готторпôвъ зъединити въ Царгородѣ власть надъ цѣлою родиною племенъ славяньскихъ", 3) що они суть „ślepymi wielbicielami potęgi materjalnej caratu i za zaszczyt sobie poczytują oddawanie policyjnych posług carskiemu rządowi", — все то, коли-бъ и можна сказати о одиницяхъ або и органахъ печатныхъ, — що суть выразомъ мысли тыхъ одиниць або хочь-бы и групы (нечисленнои) подôбныхъ одиниць, — але сего абсолютно не можна сказати о всѣхъ тыхъ Русинахъ, котрѝ уважаютъ себе „старыми", котрѝ, припустѣмъ, не признаютъ етнографичнои ôтрубности малоруского народа, (и не диво, що не признаютъ, бо не суть етнографами) анѝ не признаютъ лингвистичнои самостôйности малорускои мовы (бо не суть лингвистами) и радѝ-бъ на ей мѣсце впровадити чи то церковну, чи якусь общеруску (не великоруску), — але котрѝ помимо всего того суть щирыми рускими и австрійскими патріотами и не то, що не сумнѣваются о можности самостôйного культурного розвою нашого народа, але противно, и самѝ прикладаютъ рукъ до его розвою, и самѝ надъ тымъ дѣломъ невтомимо трудятся. Оно-жь инакше и бути не може. Зъорганизованье **партіи политичнои** на такихъ чисто негативныхъ и деструктивныхъ основахъ, якѝ авторъ приписавъ нашимъ „москалефиламъ" — есть зовсѣмъ неможливе. Засадъ такихъ може придержуватися певна група, въ ихъ имени може вестися агитація, але партія на ихъ основѣ заснована заразъ на другій день мусить розпастися, бо партія щобы бути партіею мусить мати передъ собою выразный, позитивный плянъ дѣланя.

Одинъ дуже поважный представникъ нашои „ерархіи суспôльнои" чинивъ недавно такій закидъ: „Вы Русины манифестуете тымъ велику тѣсноту понять, коли думаете, що н. пр. Русинъ-католикъ або й Русинъ-Єзуитъ не мôгъ-бы бути добрымъ рускимъ патріотомъ. Вы повиннѝ допустити всякѝ личнѝ переконаня и доктрины, щобы тôлько едность була въ дѣлѣ основнôмъ — въ праци для народа, въ бажаню для него добра, розвою и поступу." Мы радѝ-бы видѣти таке саме широке пониманье и зъ стороны Полякôвъ. Що намъ до того, що сей або той Русинъ мае сякѝ або такѝ погляды о дѣлахъ етнографіи або лингвистики? Коли тôлько ôнъ щиро трудится для своего народа, не робитъ нѣчого угрожаючого цѣлости и безпечности краю и державы, — яке право маете вы ôтсуджувати его ôтъ чести и вѣры и накликати на него сяку чи таку инквизицію? А коли ôнъ трудится mala fide або робитъ щось незаконного, тогды — навѣть въ такôмъ разѣ, коли вашъ патріотизмъ допускае и ролю слѣдчого судіи — вы повиннѝ попередъ всего старатися пôзнати докладно обсягъ факту, не генерализувати тамъ, де и найострожшій судъ стараесь ограничуватися, зъ горы не пятнувати, та не накликати каръ на людей невинныхъ, якъ вы ось робили съ бувшимъ нашимъ митрополитомъ Іосифомъ, крылошанами Малиновскимъ и Жуковскимъ, и якъ ось теперь робите, накликуючи на суспензію крылошанъ перемыскихъ Юзычиньского и — що за чоло у васъ! — такъ заслу-

женого мужа для державы, для краю, для руского народа, рускои церкви и рускои письменности — Григорія Шашкевича!

Мы не можемо припустити, щобъ авторъ статіи въ „Gaz. Nar." самъ вѣривъ въ то, що написавъ, що всѣ Русины, причисляючѣ себе до „старои" партіи, суть „szuzmatykami" и злыми патріотами австрійскими. А преця-жь онъ не мае нѣчого пильнѣйшого до роботы, якъ накликати на всѣхъ тыхъ Русинôвъ, — нѣ, на цѣлу нашу Русь — строгѣ мѣры правительства. Чи може онъ думае, що ôтобранье „Народного Дому" на рѣчь города Львова було-бы добродѣйствомъ хочь-бы для Русинôвъ-„народовцѣвъ", котрымъ онъ нѣбы-то спріяе? О вы панове всѣмъ намъ дуже спріяете! Намъ здаеся, що коли авторъ мавъ охоту выступати въ роли прокуратора-обвинителя, то повиненъ бувъ попередъ всего старатися глубше пôзнати справу, о котрôй завѣвъ бесѣду.

Основна тенденція цѣлои тои статіи ярко выступае на верхъ въ концевôмъ ей уступѣ, де авторъ высказуе певнôсть, що „въ цѣлôй акціи выборчôй народовцѣ рускѣ выступлять будущои весны супротивъ польскихъ кандидатôвъ съ небувалою и нечуваною доси завзятостею, бо выборы тіи для нихъ будуть мати значенье головного екзамину, при котрôмъ хочуть показати, що вмѣють лѣпше вести дѣло емансипаціи руского елементу зъ пôдъ вплывôвъ польскихъ въ Галичинѣ, нѣжь се могли робити старѣ „святоюрцѣ" и ихъ преемники „москалефилы". „Коли при выборахъ — говорить дальше — „народовцѣ" здобудуть хочь кôлька мандатôвъ, то въ радѣ державнôй, такъ само якъ въ соймѣ, возьмутся до позитивнои працѣ: покинуть опозицію противъ Полякамъ для самои засады робленя борбъ, централистамъ певно выслугуватися не будуть и щиро будуть держатися табору автономистôвъ. Съ „kolem polskiem" будуть ихъ зносины бôльше-менше подôбнѣ, якъ мѣжь старо-Чехами и молодо-Чехами, котрѣ такожь дома сварятся завзято, якъ ôтъ вѣкôвъ сварятся съ собою все и всюды поступовцѣ и демократы съ ультра-консерватистами, але супротивъ Нѣмцѣвъ забувають о домашныхъ сварахъ. Становище посла о. Озарковича въ теперѣшнôй каденціи рады державнои дае бôльше менше мѣру того, якъ заховувались-бы рускѣ народовцѣ, коли-бъ тамъ вôйшли трохи численнѣйше. Щобы вступили до „кола" польского — о тôмъ и мовы бути не може. Противно, неразъ навѣть дôткливо дались-бы „народовцѣ" въ знаки политицѣ „кола" польского, коли она и дальше пôде дотеперѣшною дорогою."

Очевидна рѣчь, що противъ послѣднихъ слôвъ мы не тôлько нѣчого не можемо сказати, але противно, бажаемо, щобъ они въ якъ найбôльшôй мѣрѣ осуществилися, щобъ якъ найбôльше число нашихъ щирыхъ патріотôвъ и „народовцѣвъ" въ широкôмъ а правдивôмъ значеню того слова вôйшло до рады державнои именно для того, щобъ они якъ найдоткливѣйше дались въ знаки коррупцѣйнôй политицѣ „кола" польского. Мы не перечимо, що Русины постараются якъ найенергичнѣйше выступити при выборахъ, але выступити именно съ окликомъ: „Чистѣ руки до чистого дѣла!" А коли и Полякамъ такожь иде о чисте дѣло, то они повиннѣ попередъ всего и нашѣ справы трактувати по чистотѣ, не кидати въ право и въ лѣво инсинуаціями и провокаціями и не тыкаючи по можности болючихъ ранъ нашого народного организму, але старатись о скрѣпленье у себе самыхъ — здоровыхъ и честныхъ елементôвъ, о вытворенье правдивои партіи польскихъ „народолюбцѣвъ", котрѣ-бы не такъ глядѣли на дѣла и партіи рускѣ и не такъ обходилися съ Русинами, якъ нынѣшнѣ верховодячѣ партіи польскѣ!

ДОПИСИ.

Зъ пôдъ Тысьменицѣ.

Въ селѣ Марковцяхъ коло Тысьменицѣ мае ôтъ давна вже тысьменицкій кляшторъ Доминиканôвъ свои посѣлости грунтовѣ. Передъ якихъ 50 роками взяли собѣ оо. Доминикане на кавалокъ грунту (до 6 моргôвъ) одного пôдданого селянина ôтъ сусѣдного пана (може и въ карты выграли) и позволили ему тамъ своимъ коштомъ хату поставити. По часѣ селянинъ загосподарувався, родина его збôльшилася и стала друга хата недалеко ôтъ першои на тôмъ кавалку грунту. Ôтношенье правне, яке повстало межи селяниномъ а кляшторомъ було, теоретично взявши, якъ се вже и не-юристъ пôзнае, не тое саме, що межи другими селянами а дворомъ паньскимъ передъ знесеньемъ панщины. Бо другѣ селяне були властителями своего пôдданчого грунту, а панъ мавъ лишь якусь „зверхну власнôсть", котра властиво не була „власностею", — а тутъ кляшторъ позôставъ властителемъ грунту, выпустивши кавалокъ своего грунту въ просту посесію. Але фактично не рôжнився до 1848 року сей селянинъ ôтъ другихъ: онъ, якъ и тіи, плативъ данину чи робивъ панщину. Рôкъ 1848 зробивъ вправдѣ велику рôжницю межи ними, бо коли всѣ селяне, що посѣдали рустикальнѣ грунты, зôстали выключными властителями ихъ, то селянинъ на кляшторнôмъ грунтѣ позôставъ простымъ посесоромъ грунту. Але и тая рôжниця була довгѣ часы потому лишь теоретична, бо Доминикане тысьменицкѣ видячи, що селянинъ честный, загосподарувався, не рушали его и такъ вже третє поколѣнье спокôйно зросло на тôмъ грунтѣ.

Ажь наспѣло ôтъ недавно заведенье книгъ грунтовыхъ. Судъ, глядячи на фактичный станъ рѣчей, заинтабулювавъ за властителя грунту селянина, а коли кляшторъ зголосивъ свои претенсіи, ôтославъ его на дорогу правъ. Такъ отже и почався процесъ. Нашого селянина боронивъ якійсь покутный писарь и онъ процесъ програвъ у всѣхъ трехъ инстанціяхъ. Тымчасомъ въ тысьменицкôмъ кляшторѣ наставъ за „пшеора" кс. Чеславъ Зьельонка, чоловѣкъ безъ милосердія (той самъ, що выкинувъ школу зъ будынку кляшторного и дѣти кôлька тыжднѣвъ тынялися улицями). Сей то кс. „пшеоръ" постановивъ безвзглядно перевести екзекуцію противъ селяньскихъ родинъ. Було се якъ разъ въ трѣскучѣ морозы падолиста, коли судъ тысьменицкій на безнастанне угованье кс. „пшеора" порѣшивъ — выкинути зъ обохъ хатъ родины селяньскѣ и ôтдати хаты ихъ въ посѣданье кляштору. Вѣсть о напираню кс. „пшеора" на судъ стала вже була звѣстною въ цѣлôй околици и выкликала въ загалѣ велике обуренье.

Высланый начальникомъ суду адъюнктъ п. З. заставъ уже на мѣсци спору кс. Зьельонку съ слугами и заушниками. Всѣ предложеня звернені до кс. „пшеора", щобы якось погодився и не выкидавъ на трѣскучій морозъ дрôбнѣ дѣти, позôстали безъ успѣху, „пшеора" серце не змякло. Тогды адъюнктъ скликавъ людей до себе, заявивъ имъ, по що приѣхавъ и завôзвавъ, щобы послухали (хочь и якъ для нихъ тяжкого) выроку судового, бо инакше чекае ихъ лихо. Господарь однои хаты послухавъ. Блѣдый мовъ стѣна, затиснувъ зубы, съ сокирою въ дрожачôй руцѣ сказавъ: „Бери, жѣнко дѣти! Право каже, що се хата ксёндзôвъ, а не твоя..." Взяла жѣнка дѣти на руки, лишае батькôвску хату, заливается слезами а дѣти пищать не своими голосами. Здавалося, що Татарва надходить... Серце кс. „пшеора" не змякло, бо обстае при своѣмъ, щобы и зъ другои хаты выкидати жѣнку и дѣти. Але тутъ инше дѣло. Господарь сеи хаты видячи, що просьбою нѣчого не вдѣе, заперся въ хатѣ и нѣкого не пускае. Дверѣ выважено, але въ дверехъ господарь ставъ съ сокирою: „Або менѣ смерть, або тому, хто сюда прійде!" Адъюнктъ зближився до чоловѣка и лагôдно промовивъ: „Чи й мене убьешь?" — „Нѣ, каже, вамъ нѣчого не скажу, идѣтъ до хаты", — кинувъ сокиру въ бôкъ, тяжко зарыдавъ и побѣгъ. Слуги кс. Зьельонки почали выносити зъ хаты все, що лишь було. Але жѣнка съ дѣтьми не хоче уступити. Лягла на землю а дѣти стулялися въ клубокъ на печи, держачись одно другого рученятами. На видъ сей всѣмъ присутнымъ, почавши ôтъ благородного адъюнкта ажъ до послѣдного слуги „пшеорового" млѣло серце. Одинъ лишь кс. „пшеоръ" Зьельонка не мякне и спонукуе адъюнкта доводити екзекуцію до кôнця. Приказано кляшторнымъ слугамъ выносити по одному на двôръ. Ледви лишь одинъ изъ слугъ зважився сповнити той розказъ. Взявъ малу дитину на руки, щобы вынести, але не вспѣвъ ей вынести на морозъ. Якъ почувъ пискъ дитины — въ половинѣ дороги, не донѣсши навѣтъ до порога, — опустивъ ей на землю — а самъ заплакавъ... Позаякъ нѣхто бôльше не знайшовся, хто-бы своими руками бувъ повыносивъ дѣти зъ хаты на морозъ, то комисія розъѣхалася, щобы зреквирувати — жандармôвъ до дѣтей... Кс. „пшеоръ" Зьельонка лютився, що не допровадивъ дѣла до кôнця.

Справа тая точится вже довшій часъ и була вже розсуджувана чи тамъ роздумувана самымъ провинціяломъ кс. Доминиканôвъ. Провинціялъ, понявши хочь трохи нещастье выкидуваныхъ родинъ, выславъ для нихъ на руки кс. Зьельонки 150 гульденôвъ бодай за хаты, що своимъ коштомъ побудували. Кс. Зьельонка зачисливъ собѣ тыхъ 150 гульденôвъ за кошты процесу...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Хорватскій соймъ.*) Дня 29 н. с. грудня ôтбулося перше засѣданье хорватского сойму, въ котрôмъ приняли участь лишь члены сторонництва національного и послы, не належачѣ до нѣякои партіи. Президентъ Грвотъ здавъ справу зъ приняття депутаціи адресовои у монарха, по чѣмъ ôтчитано королѣвскій рескриптъ, взываючій до выбору регниколярнои депутаціи въ цѣли усуненя непорозумѣнь межи Хорватіею и Угорщиною. — Въ адресѣ бôльшости хорватского сойму пôднесено цѣлый рядъ замѣтôвъ по поводу нарушеня закона угодового и предложено для полагодженя сеи справы высланье регниколярнои депутаціи. Домаганье высланя регниколярнои депутаціи, що первѣстно знаходилося въ адресѣ Мискатовича (выробленôй зъ початку минувшого року) перейшло ôттакъ до адресы сойму, а Тисса ще на конференціяхъ, держаныхъ съ мужами довѣрія національнои партіи по поводу непорядкôвъ загребскихъ, призналъ Хорватамъ право высланя регниколярнои депутаціи. Сего року заявивъ онъ въ угорскôмъ соймѣ, що коли хорватскій соймъ рѣшивъ высланье депутаціи регниколярнои, то онъ внесе въ угорскôмъ соймѣ ôтповѣдне предложенье. — Пôсля словъ ôтчитаного въ хорватскôмъ соймѣ рескрипту маются непорозумѣня межи Угорщиною и Хорватіею полагодити на основѣ закона угодового, а зъ того выходить, що угорске правительство зовсѣмъ не думае про ревизію угоды. Що Хорватамъ не много надѣятися по депутаціи регниколярнôй, сего найлучшій доказъ депутація въ справѣ Фіюмы. Депутація угорска ставить особнѣ а депутація хорватска свои особнѣ внесеня и нѣякъ не можуть съ собою погодитися и довести дѣло до кôнця. Тисса дуже добре знавъ и предвиджувавъ, що регниколярна депутація нѣчого не зробить и тому призналъ онъ Хорватамъ се нѣчого не коштуюче право, щобы ôттакъ мôгъ имъ сказати, що подавъ можнôсть и нагоду полагодженя всѣхъ кривдъ, якѣ они пôдносять противъ Мадярôвъ и мадярскôй управѣ. — Пôсля ôтчитаня королѣвского рескрипту предложивъ заступникъ правительства провизорію буджетову до 30 цвѣтня 1885 р. — Сторонництво національне завôзвало клюбъ независимыхъ (партію Штросмаера), щобы заименувавъ ôтъ себе двохъ членôвъ до регниколярнои депутаціи; при укладаню листы членôвъ сеи-жь депутаціи поминула національна партія сторонництво Старцевича, позаякъ Старцевичане заявили, що не узнають угоды.

(*Справа выборôвъ до торговельно-промысловои палаты*) все ще займае собою австрійску публицистику, котра веде спôръ на тему, чи мало правительство рацію, розписуючи новѣ выборы, чи нѣ. — По поводу звѣстныхъ приключень при згаданыхъ выборахъ ходить поголоска, що намѣстникъ моравскій гр. Шенборнъ мае уступити зъ своеи посады, а его мѣсце мае заняти теперѣшный президентъ краевои управы въ Шлезіи Бакегемъ. — Тая поголоска вымагае ще потвердженя, но позаякъ ей зъ компетентнои стороны не заперечено, — то думають, що она не позбавлена фактичнои пôдставы.

(*Угорскій соймъ*) зберется на ново — якъ доносять зъ Пешту дня 10 н. с. сѣчня. На першихъ его засѣданяхъ мае бути рѣшена решта буджету, а по залагодженю справы буджетовои, зачнеся дискусія надъ проектомъ закона о реформѣ высшои палаты. Рôвночасно комисія финансова палаты пословъ возьме пôдъ обрады принятый комисіею для комуникаціи проектъ закона о регуляціи Дунаю, а опôсля проектъ закона о пенсіяхъ урядникôвъ державы.

(*Митингъ робôтникôвъ*) Въ Вѣдни ôтбувся дня 28 н. с. грудня скликаный товариствомъ Warheit митингъ робôтникôвъ, въ котрôмъ приняло участь близько 2.000 людей. — На зборѣ мавъ явитися такожь начальникъ нѣмецкихъ соціялистôвъ Либкнехтъ и се було имовѣрно причиною дуже численного зôбраня. Но Либкнехтъ не прійшовъ на засѣданье, бо поліція на основѣ закона выемкового выдалила его зъ Вѣдня. Коли предсѣдатель завѣдомивъ о тôмъ присутныхъ, часть робôтникôвъ вышла зъ салѣ. Зъ порядку дневного слѣдувавъ рефератъ Бадорфа о ôтношеню соціяльнои демократіи до политичныхъ сторонництвъ и до прасы, по чѣмъ пôднесено справу сполученя австрійскихъ соціяльныхъ демократôвъ радикального и крайного направленя. Робôтникъ Шмидъ критикувавъ при тôй случайности становище органу робôтникôвъ Wahrheit и жадавъ, щобы репрезентація интересôвъ робôтникôвъ, спочивала не въ рукахъ одного сторонництва но цѣлого товариства. Въ часѣ бесѣды Шмида прійшло межи радикальными а умѣренными до бôйки, котра була причиною, що ексцедентôвъ выдалено зъ салѣ. За сполученьемъ обохъ робôтничихъ сторонництвъ, говорило кôлькохъ бесѣдникôвъ. Митингъ рѣшивъ ôттакъ резолюцію, котра выступае дуже енергично противъ прасы, що служить интересамъ клерикальнымъ и противъ журналôвъ булучимъ въ службѣ капиталу. Резолюція ôткидае всякѣ змаганя що до реформы товариства людского въ дусѣ середновѣчныхъ цехôвъ и заявляе, що есть обовязкомъ чести кождого робôтника австрійского поперати соціяльно демократичнѣ газеты.

ЗАГРАНИЦЯ.

Кн. Бисмаркъ и его интрига противъ Англіи. Поволи выходять на явъ всѣ тайнѣ пляны кн. Бисмарка и его политики колоніяльнои. Подаючи переглядъ нарадъ конференціи африканьскои въ Берлинѣ и ей первѣстный початокъ, мы заразъ зъ горы зазначили, що по-при справы колоніяльнѣ ходить нѣмецкому канцлерови, здаесь, ще о щось другого имовѣрно о розъединенье Англіи и Франціи и о повне изольованье першои. Плянъ такій давався зъ-разу легко пояснити, що ходить ту головно лишь ослабити Францію супротивъ Нѣмеччины и ôтлучати ôтъ неи Англію на стôлько, щобы мати вôльну руку въ справѣ колоній африканьскихъ. Сѣ догады були по части и справедливѣ; кажемо, по части, бо якъ теперь показуеся зъ найновѣйшихъ вѣстей „Daily News", органу Гладстона, пляны кн. Бисмарка пошли далеко дальше, они змѣряли усунути просто теперѣшне правительство англійске т. е. рôжными неповедѣнками змусити кабинетъ Гладстона до уступленя. Длячого кн. Бисмаркъ завзявся якъ разъ на кабинетъ Гладстона, поясняеся тымъ, що кабинетъ сей представляе напрямъ либеральный, котрый нѣмецкому канцлерови чи то въ Англіи, чи въ якôй небудь иншôй державѣ европейскôй стоить на перешкодѣ. Правда, що трудно доказати, чи вѣсти, якѣ подае „Daily News", опираются на правдивôй основѣ, чи суть лишь дуже зручною комбинаціею особы, стоячои близько до мужѣвъ, предоставляючихъ найвысшу власть въ обохъ державахъ, бо „Nordd. Allg. Ztg." заперечуе енергично всяку интригу противъ Гладстона зъ стороны кн. Бисмарка, але все жь такѣ цѣкава рѣчь, що „Daily News" розказуе. Пôсля сего журнала интрига кн. Бисмарка выступила доперва тогды на явъ, коли Англія предложила державамъ континентальнымъ свôй проектъ финансовый для Єгипту. „Daily News" такъ розказуе: „Вѣсть, що державы континентальнѣ ôткинули англійскѣ предложеня финансовѣ въ справѣ Єгипту и що тогды бы лишь ôтповѣли, коли-бы Англія сего сама зажадала, доказуе, що въ сѣмъ дѣлѣ робить чіясь чужа рука. Справа ся есть справою кн. Бисмарка; ей залагодженье есть залагодженьемъ кн. Бисмарка, а политика есть политикою кн. Бисмарка. Нѣмецкій канцлеръ стоить межи своими слугами Франціею и Нѣмеччиною, якъ той чоловѣкъ въ комедіи Аристофана межи обома невольницами и каже имъ, якъ они мають пôдôймати на смѣхъ сусѣда, котрого онъ терпѣти не може. Кн. Бисмаркъ ненавидить теперѣшне англійске правительство и онъ готовъ его, якъ-бы лишь мôгъ, усунути. Австрія и Франція готовѣ радо дати ему до сего свою повну помôчь... Кн. Бисмаркъ есть певный або по крайнôй мѣрѣ мае надѣю, що якъ онъ не допустить англійскои политики въ Єгиптѣ, то Гладстонъ буде мусѣвъ зложити свôй урядъ. Се есть цѣль найновѣйшои акціи нѣмецкого канцлера супротивъ Англіи и Єгипту. Кн. Бисмаркъ жалуеся, що ему сталася кривда зъ стороны теперѣшныхъ дорадникôвъ англійскои королевои. Онъ розгнѣваный на способъ, въ якій съ нимъ обôйшлись въ справѣ Ангры Пеквеня и есть того переконаня, що англійскій урядъ заграничный обôйшовся съ Нѣмеччиною и ей канцлеромъ трохи легковажно. Розумѣеся, що онъ мае нашѣ причины своея теперѣшнои акціи. Гадка, щобы Англія анектувала Єгипетъ, высказувалася вже неразъ и супротивъ рôжныхъ министерій. Всѣ океаны стали-бы тогды вôльнѣ, а тогды наступила-бы пора великихъ, загальныхъ и рôжнородныхъ заборôвъ. Наколи бъ Англія уважала законнымъ забрати Єгипетъ и найшла-бы въ сѣмъ навѣть помôчь зъ стороны Нѣмеччины, то не могла-бы пôднести жадного протесту тогды, коли и Нѣмеччина хотѣла-бы що забрати, а за ей примѣромъ пошли Франція и Италія. Кн. Бисмаркъ и его товаришѣ гнѣваются на Англію за те, що она стае имъ на перешкодѣ, а нѣмецкій канцлеръ не есть чоловѣкъ того рода, що нынѣ погнѣваесь а завтра вже все забуде, онъ ужіе длятого всякихъ средствъ, щобы разъ на завсѣгды позбутись Гладстона". Дальше кажеся въ сѣй статіи, що интрига ся позôстане безъ наслѣдкôвъ, а коли хочуть до неи причинитися ще и Франція та Австрія и покорати Англію въ Єгиптѣ, то можуть се зробити; Англія не буде вести жадной вôйны, бо, до сего не дасть навѣть нѣхто причины. Кн. Бисмаркъ не хоче явно образити англійскій народъ; онъ хоче лишь пошкодити Гладстонови, хоче усунути интригами найпопулярнѣйшого министра въ Англіи, котрого саме имя есть для англійскихъ либераловъ чимсь чародѣйнымъ. Може бути, що кн. Бисмаркъ змѣнить теперь свôй плянъ, коли побачить, що англійскій народъ пôзнався на его штукахъ.

Франція. Парижскѣ журналы доносять, що на провинціи особливо же на полудни Франціи ведеся сильна агитація монархистична; агитацію сю приписують князямъ Орлеану. — Министеръ вôйны получивъ зъ Тонкину депешу, що войска французскѣ вдарили на фортъ Тієнъ-Кангъ и нанесли Хинцямъ велику поражку. Депеша ген. Бріера зъ дня 28 лат. грудня доносить о кôлькохъ битвахъ съ розбôйниками морскими коло Чонгъ-Иенъ. Ворогъ стративъ 300 людей и двѣ пушки. Французы не мали жадныхъ стратъ.

Єгипетъ. Въ справѣ теперѣшного положеня въ Єгиптѣ доносять зъ Парижа, що европейскѣ державы континентальнѣ заявили довѣрочно французскому кабинетови, що не будуть ôтповѣдати Англіи на ей финансовѣ предложеня въ Єгиптѣ доти, доки Франція не займе супротивъ сихъ предложень рѣшучого становища. Франція знову не спѣшится такожь съ ôтповѣдею. Дуже некорыстнѣ справозданя Барера о положеню въ Єгиптѣ наказують правительству французскому не уступити зъ дотеперѣшного становища выжидаючого. — Въ справѣ покликаня нѣмецкого и россійского представителя до комисіи публичного довгу египетского всѣ державы згôднѣ. Перша Франція поставила правило, що Єгипетъ пови-

ненъ мати значенье межинародне и она попирае рѣшучо въ Каирѣ жаданя Нѣмеччины и Россіи. Опозиція въ сѣй справѣ не походитъ анѣ ôтъ кедива анѣ ôтъ Нубара-паши, але просто ôтъ Англіи, котра лишь крыеся поза єгипетске правительство. Въ справѣ сѣй розпочалися теперь переговоры въ Парижи и здѣся, що на послѣдокъ Єгипетъ а взглядно Англія уступитъ и пôддастъся жаданю Нѣмеччины и Россіи.

НОВИНКИ.

— **Последний вечерниць** въ часѣ Пилипôвки устроюваний „Товариствомъ рускихъ Дамъ" у Львовѣ ôтбулся минувшои недѣлѣ и выпала дуже добре. Саля була повна гостей. Головну заслугу що вечерницѣ такъ красно удалися, треба признати п. инжиньеру Джулиньскому, котрого заходомъ и трудами вечерницѣ „Тов. рускихъ Дамъ" сталисъ притягаючимъ осередкомъ для людей бажаючихъ сполучити пріятне съ користнымъ.

— **Именованье краєвыхъ инспекторôвъ шкôльныхъ** Въ послѣднôмъ числѣ донесли мы о именованю такими инспекторами пп. Едварда Гекля, директора IV. гимназіи у Львовѣ, и Болеслава Барановского, окружного инспектора для шкôлъ народныхъ мѣста Львова. Именованьемъ тымъ покривджено руску народнôсть, бо не именовано анѣ одного Русина. А прецѣ не можна сказати, щобы не було у насъ въ тôй хвили чоловѣка, котрый мавъ бы повне право заняти посаду инспектора краевого. Мы звернемо увагу передъ всѣми на Вп. Михаила Поляньского, професора рускои гимназіи, котрый славно потрудився немало вже часу на нивѣ выхованя молодежи, посѣдае глубокі вѣдомости, о чѣмъ свѣдчатъ его печатнѣ творы, и мае таку квалификацію, якои другои певно не мае нѣ котрый другій професоръ середныхъ шкôлъ въ Галичинѣ. Того мужа не годилося було поминути, тымъ бôльше, що поминено его кôлька вже разôвъ при именованю директорôвъ, послѣднымъ разомъ въ Коломыи. Фактъ говоритъ самъ за себе. П. М. Поляньскій — ученый, заслуженый, уквалификованый — а при тôмъ щирый рускій патріотъ. Отже, якъ кажемо, покривджено Русинôвъ — и обставмо при тôмъ мимо того, що оба ново именованѣ инспекторы не належатъ до тыхъ Полякôвъ-„русинофагôвъ", въ якѣ такъ богатый нынѣшный часъ. П. Гекель — чоловѣкъ старшій, загально поважаный, пріятель молодежи безъ рôжницѣ народности, съ тактомъ. Въ политику нѣколи не вдавався, тожь о нѣмъ зъ тои стороны якъ польскѣ газеты, такъ и мы, нѣчого говорити не можемо. Що иншого п. Барановскій. О нѣмъ польскѣ газеты заговорили и зъ тои стороны. Заговоримъ и мы. П. Болеславъ Барановскій — чоловѣкъ въ самôй силѣ вѣку, трудолюбивый и не безъ здôбностей, вымовный, але енергія, якъ показалося, трохи за мало тверда, щобъ опертись всѣмъ покусамъ полатичнои натуры и вповнѣ ôтстояти свою самостôйность поглядôвъ и дѣланя. П. Болеславъ Барановскій ще яко академикъ мавъ велику симпатію у своихъ товаришѣвъ Русинôвъ, бо показувався толерантнымъ Полякомъ. Симпатію тую скрѣпивъ у Русинôвъ выступомъ своимъ супротивъ професора польскои граматики на университетѣ львôвскôмъ, дра Антонія Малецкого. Дръ Малецкій на выкладахъ своихъ часто порôвнувавъ „деликатный" языкъ польскій съ „хлопскимъ" рускимъ. Одного разу дръ Малецкій на выкладѣ почавъ розводитися надъ тымъ, що носовѣ самогласнѣ ą, ę суть знаменемъ „wykształconego" языка, котрого „простый, хлопскій" языкъ не мае; такъ н. пр. Поляки кажутъ „dąb", а Русины „дубъ", Поляки кажутъ „gęba" а Русины „губа". Мѣжь Русинами присутными на выкладѣ, дався чути легкій гамôръ, але професоръ посувався въ своихъ порôвнаняхъ що-разъ дальше. Тогды п. Барановскій зôбрався, оказавъ деякѣ польскѣ слова, въ котрыхъ „и" не переходитъ на „ę" и вышôвъ. Пôзнѣйше п. Барановскій, яко професоръ семинаріи учительскои въ Станиславовѣ, бувъ толерантный для Русинôвъ, учивъ руского языка зовсѣмъ корректно. Зъ Станиславова перейшовъ до Львова на окружного инспектора и тутъ уже трохи змѣнився. Honores mutant mores. П. Барановскій почавъ улягати пресіи и ставатися приклонникомъ всякихъ „wydawnyctw dla ruskoho ludu" котрѣ звѣстно яке маютъ для насъ значенье. Однакожь П. Барановскій не стався ще такимъ „русинофдомъ" якъ бувають деякѣ инспекторы окружнѣ, навѣть gente Rutheni, а безсторонне а подекуды навѣтъ жичливе его ôтношенье до новои рускои школы народнои у Львовѣ позволяло намъ добачити въ нѣмъ давнѣйшого Барановского. Може бути, що ôнъ знову приходитъ до пересвѣдченя, що Русинамъ треба дати повне право на самостôйный розвôй политичный и литературный и що всяке вмѣшуванье зъ стороны Полякôвъ тôлько шкодитъ розвоеви Галицкои Руси и краю. Чи справдѣ тою єдино-розумною засадою буде руководитись п. Барановскій на своѣмъ становищи бôльше независимôмъ, покаже будучнôсть.

— **Въ недѣлю** дня 28. л. грудня мавъ сов. о. В. Ильницкій ôтчитъ въ товариствѣ нашихъ ремѣсникôвъ „Зоря" про „животины въ морю". Численно зôбранѣ члены „Зорѣ" слухали съ великимъ занятьемъ цѣкавыхъ розказôвъ Вп. прелегента про одну часть животныхъ морскихъ, именно про плавконожныхъ, якъ китъ, гай, дельфинъ и иншѣ, а на усильну просьбу членôвъ обѣцявъ въ слѣдуючу недѣлю, дня 4 л. сѣчня, дальше розказувати про тѣ чуда моря. По скôнченю ôтчиту слѣдували спѣвы хору „Академичного Братства" и розговоры. Початокъ слѣдуючого ôтчиту дня 4 сѣчня о 5 годинѣ вечеромъ.

— **Цѣсарь потвердивъ** рѣшенье галицкого сойму позволяюче громадѣ Монастырискъ побирати 100% громадского додатку консумційного ôтъ мяса и вина въ лѣтахъ 1885 до 1891 включно.

— **О. Квинтиліанъ Репецкій**, парохъ Синевôдска нижного, получивъ грамоту узнаня съ правомъ ношеня одежи крылошаньскои за трудолюбивôсть при будовѣ церкви въ Синевôдску.

— **Похвальнѣ грамоты** удѣлявъ митрополичій ординаріятъ: Ч. Ивану Яворскому, господарю въ Сосновѣ, котрый жертвувавъ на украшенье тамошнои церкви 1882 р. 500 зр., а сего року на купно дзвона 570 зр.; ЧЧ. Роману Тышовницкому, Григорію Мыцяку и Прокопу Ковалю, жителямъ Синевôдска выжного, жертвувавшимъ великѣ сумы на будову церкви, якъ и цѣлôй сѣй громадѣ; на послѣдокъ цѣлôй громадѣ въ Грабôвцѣ за выставленье церкви.

— **До села Голоскова**, пôвъ милѣ ôтъ Отынѣ, спровадивъ, якъ звѣстно, дѣдичь Добровольскій Мазурôвъ, зробивши на тôмъ добрый „гешефтъ". Съ великимъ шумомъ спровадилися Мазуры на обшары патріотичного п. Добровольского и нову свою колонію назвали: „Добра Воля". Але жь Мазуры почали помалу утѣкати назадъ во свояси. Зъ якои жь причины? Ого п. Добровольскій надѣливъ ихъ грунтомъ, але не за дармо, бо казавъ собѣ пособляти 105 зр. за моргъ лѣсового грунту, котрый варта 50 зр. Тай добре ще тымъ, що готôвкою заплатили, але бо тіи, що не мали готôвки, мусятъ платити п. Добровольскому солоный процентъ, а що не маютъ иншои роботы, то идутъ до него на ôтробокъ по 10 кр. за днину. Спроваджени Мазуры — то маютъ бути — якъ голосятъ нашѣ Поляки — цивилизаторами руского селянства. Одинъ наочный свѣдокъ, що бувавъ въ хатахъ Мазурôвъ въ Добрôй Воли, доноситъ намъ, що хаты Мазурôвъ супротивъ хатъ руского селянина — то кучѣ. Въ нихъ живутъ разомъ и люде, и телята и безроги; хата нехарна, необбѣлена, безъ присьбы. Заразъ недалеко ôтъ сеи колоніи Мазурôвъ есть друга давна, зайшла ще передъ 50 роками. Але тая колонія — то вже нашѣ люде: на скрôзь переняли нашими звычаями и обычаями, говорятъ по руски, въ хатѣ у нихъ чисто, а що найцѣкавѣйше: за сволокомъ у нихъ трираменный хрестъ!

— **Зъ пôдъ Каменки струмиловои** пишутъ намъ: Д. 29 падолиста с. р. обходжено въ Каменцѣ струм. поминальне богослуженье за „poległych". Ну най собѣ тамъ поминаютъ кого хочутъ; яке намъ дѣло до того? Але ось въ чѣмъ рѣчь: Панове учителѣ каменецкои школы В. и Г. осудили, що цѣлкомъ корректно буде розпустити дѣти шкôльнѣ въ своихъ клясахъ передъ 10 год. съ тымъ припорученьемъ, щобы явилися въ костелѣ на поминальнôмъ богослуженю. Въ дивнôмъ контрастѣ до сего стоитъ фактъ, що коли 19 падолиста с. р. припадали именины Є. Вел. цѣсаря, пп. учителѣ и дирекція тои школы позабули оголосити молодежи сей день и повести ю до церкви и до костела.

— **Илюстрація до нашого шкôльництва.** Въ Полоничнôй надавъ инспекторъ шкôльный посаду учителя якомусь пройдисвѣтови, що мавъ зъ Дублянъ квалификацію на парубка чи гуменного. Той драпнувши, лишивъ громадѣ въ заставъ чи на памятку жену съ дѣтьми, котрыми теперь громада мусить опѣкуватися.

— **Велику дефравдацію** ôткрыто въ Петербурзѣ въ головнôй касѣ. Комисія ревизійна найшла, що въ мѣшкахъ, въ котрыхъ мали бути золотѣ и срѣбнѣ грошѣ, було лишь камѣнье. Урядникъ, на котрôмъ тяжила найбôльша вина, умеръ нагло.

— **Справа аптикъ въ Галичинѣ.** Численна громада львôвскихъ магистрôвъ фармаціи внесла недавными часами прошенье до намѣстництва въ справѣ побôльшеня числа аптикъ. Якъ великои ваги есть збôльшенье числа аптикъ, можутъ найлѣпше тѣ оцѣнити, що жіютъ на провинціи иногды 4 до 9 миль ôтъ аптики ôтдаленѣ. На случай якои хоробы не тôлько що свѣтами треба ѣздити, закимъ отшукаесь якогось лѣкаря, але що ще гôрше, не можна подати хорому скорои помочи, бо аптика далеко. Иншѣ краѣ коронні нашои державы суть пôдъ симъ взглядомъ въ далеко кориснѣйшôмъ положеню, що найлѣпше доказуютъ слѣдуючѣ даты статистичнѣ: 1) Якъ въ многихъ иншихъ взглядахъ, такъ и въ сѣмъ стоитъ нашъ край по заду поза иншими краями коронными, бо числитъ загаломъ лишь 242 аптикъ, т. є. 1 аптику на 24.793 жителѣвъ, пôдчасъ коли въ каждôмъ иншôмъ краю ôтношенье се два або три разы кориснѣйше. 2) Въ мѣстахъ о бôльшôмъ числѣ населеня припадае одна аптика на 5 до 11 тысячѣвъ жителѣвъ, а розкладъ сей зовсѣмъ не есть пропорціональный до якихъ ôтношень мѣсцевыхъ. Въ Краковѣ н. пр. припадае одна аптика на 4.985 людей, а у Львовѣ на 8 610 — въ Коломыи на 11.500, а въ Городенцѣ на 10.266 жителѣвъ и т. д. Цифры сѣ не потребуютъ коментаря. Тымъ часомъ число магистрôвъ фармаціи збôльшаеся зъ дня на день и не одинъ теперѣшный магистеръ не мае надѣѣ зôстати аптикаремъ хочь бы и за двайцять лѣтъ. Цѣна аптикъ стаесь черезъ збôльшуванье компетентôвъ такъ великою, що въ нынѣшныхъ часахъ хиба якій банкиръ мôгъ-бы аптику купити. Кôлько терпитъ черезъ се загалъ и якъ малый пожитокъ аптикъ черезъ бракъ конкуренціи, не потреба и нагадувати. Въ згаданôмъ прошеню домагаются магистры, щобы у Львовѣ були заведенѣ ще три новѣ аптики; дальше двѣ въ Коломыи и по однôй въ Тернополи, Перемышли, Дрогобычи, Бучачу, Снятинѣ, Золочевѣ, Городенцѣ и Городку.

— **Зъ Перемыского** пишутъ намъ: Дня 17 грудня зайшовъ я въ Перемышли до повѣт. Дирекціи скарбовои, щобы тамъ доручити 2 зажаленя противъ наказови платничому уряду податкового. Хотяй то було вже ½ до 11-ои, пана протоколиста не заставъ я ще въ канцеляріи. За хвильку надôйшовъ сей панъ, такъ я до него съ моими поданими. Поданя були писанѣ по руски. П. протоколистъ, побачивши рускѣ буквы, нахмуривъ чоло та пытае: „A co to takiego?" Я выяснивъ ему рѣчь кречно та навѣть прочитавъ цѣле рубрумъ на его жаданье. Все то не вдоволило сего панка, бо въ конци запытавъ ôнъ мене: „A czy nie można by tego po polsku napisać?" На то ôтповѣвъ я, що вправдѣ то оно можна и по польски, але, коли я Русинъ а дозволено писати по руски, тожь я написавъ по руски. Розмовѣ тôй було ще присутне якесь друге индивидуумъ, здаесь, якійсь возьный зъ другои канцеляріи — та и сей панокъ вмѣшався до розмовы, скрикуючи: „Alež tu nikt nie umie po rusku czytać!" Коли я на те замѣтивъ, що я вже тому нѣчого не виненъ, п. протоколистъ сказавъ гнѣвно: „Ale to tylko głupota ruska!" Бувъ-бы може ще дальше розводився въ своѣмъ гнѣвѣ, але я звернувъ его увагу, що за подôбнѣ выраженя я могу де инде зажадати сатисфакціи. Въ ôтповѣдь на то процѣдивъ п. протоколистъ по руски: „Втѣкайте! выносѣтся!" Я й справдѣ вынѣсся. Хто иншій на моѣмъ мѣсци бувъ-бы собѣ може инакше поступивъ, але я, уже майже два лѣта слабый на груди, мушу уникати всякои притаціи, а хотѣвъ-бы я видѣти чоловѣка, котрого бы подôбна импертиненція урядника не поирритувала?! Менѣ не позôстало нѣчого иншого, якъ подати сей фактъ до прилюдной вѣдомости, яко хорошу илюстрацію до „zgody" проповѣданои п. Войтѣхомъ Дѣдушицкимъ. — *Игн. Б—чъ.*

— **„Tu niema polskiego księdza, ino taki?"** Такъ заговорили сестры Феліціянки зъ Кракова до слуги, ѣдучи по квестѣ а вступивши до дому руского священика въ часѣ коли тойже вышôвъ щобы имъ удѣлити датокъ „na cele nabożne" и зготовити пôдводу до иншого мѣсця, не хотячи задержувати ихъ въ вызначенôй ними маршрутѣ. Знову новый доказъ „wspólnej miłości".

— **Зъ Старомѣского** пишутъ намъ: Дня 26 грудня с. р. вернувъ зъ коршмы селянинъ Иванъ Олѣщакъ въ Мшанци, пов. старомѣского. Було вже полудне. Въ хижи було двое его дѣвчатъ: одна зъ нихъ 7-лѣтна дѣвчина сидѣла на лавцѣ и пряла. Иванъ бувъ голодный, найшовъ десь плесканку сыра и хотѣвъ нею пожавитися, але присутнѣ дѣвчата заваджали ему. Тожь велѣвъ имъ выйти зъ хижѣ. Дѣвчата не слухали ôтця. Тогды прискочивъ Иванъ до дѣвчины, що пряла, выхопивъ ôтъ нее куделю и поломивъ, а кусники вергъ въ ню. Дѣвчина хотѣла всилити нитку зъ веретена, щобы ѣи накрутити на пряжу; а що не вмѣла зробити того пальцями, то взяла веретено въ зубы. Иванъ загнѣвся на ню въ тôй хвили, правалилъ ѣи до лавицѣ, а потому обое впали на землю. Старше дѣвча наробило крику; прійшла мати зъ сѣней, де змѣтувала снопы, пôдняла Ивана, а коли хотѣла пôдняти дѣвча, дивится, въ неи въ устахъ веретено. Тягне веретено а за нимъ и дѣвчина тягнеся. Веретено перейшло на скрôзь устами на кôлька цалѣвъ, и на нѣмъ слѣдне мѣсце, де дѣвча закусило зубами. На другій день, въ суботу въ вечеръ дѣвча умерло, а въ недѣлю попровадивъ Ивана жандармъ, котрый тогды бувъ въ Мшанци, до Старого мѣста. Такѣ то бувають наслѣдки піяньства!

— **Сильне землетрясенье** далось почути передъ кôлькома днями въ Испаніи, а именно въ провинціяхъ Гренада Мурція и Малага. Въ провинціяхъ Гренадѣ и Малазѣ погибло въ наслѣдокъ землетрясеня 266 людей въ мѣстѣ Альгама погибло пôдъ развалинами домôвъ около 300 людей; доси выдобули зъ пôдъ руинъ 192 трупôвъ. Катедральнѣ костелы въ Гренадѣ и Гиральдѣ дуже ушкодженѣ. — Въ Целовцѣ (Klagenfurt) було дня 28 о. м. также сильне землетрясенье много домôвъ и костелъ сильно ушкодженй. Межи жителями наставъ страшный переполохъ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Президія намѣстництва годится на каноничну институцію о. Діонизія Еліяссевича на Чабарôвку.

Ординаріятскимъ комисаремъ чортківскимъ именованый о. Александеръ Маланюкъ, парохъ въ Пашôвцѣ.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

— ☦ **О. Іоанъ Красицкій**, священикъ юбилятъ, почетный совѣтникъ митрополичои консисторіи и приходникъ въ Дашавѣ, неутомимый дѣятель въ винографѣ Христовôмъ и вѣрный сынъ Руси, упокоився по довгôй и тяжкôй недузѣ дня 14 (26) грудня с. р. въ 74 роцѣ житя а въ 55 р. священьства. Вѣчна ему память.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Календарь „Просвѣты".** Може жадна книжка, жадна часопись не мае въ своѣмъ родѣ такого значеня, якъ календарь. Се лежитъ не тôлько въ тôмъ, що календарѣ належатъ до одныхъ зъ найдавнѣйшихъ выданъ періодичныхъ, але также и то головно въ тôмъ, що календарѣ вже зъ давенъ давна старалися заспокоювати найприрôжнѣйшѣ потребы чоловѣка, для котрого штука Гутенберга сталася зрозумѣлою и отвирала ему непеберне богатство науки. Яке значенье мали календарѣ давнѣйше, найлѣпше доказуютъ пословицѣ уживанѣ ще нынѣ „Мудрый якъ зъ календаря", кажемо о чоловѣцѣ, котрый нахапавъ трохи вѣдомостей и ними величается. Очевидно, люде черпали давнѣйше значну часть своего знаня зъ календаря. Говоримо о „дотепѣ якъ зъ календаря", о чоловѣцѣ, що „якъ ходячій календарь"; все то пословицѣ, хочь нынѣ съ насмѣшкою уживанѣ, вказуютъ на велике значенье календаря и календарскои, — що такъ скажемо, литературы. При нынѣшнôмъ поступѣ майже въ каждôмъ напрямѣ людского житя, при великôмъ числѣ шкôлъ ширячихъ просвѣту и при незвычайно розширенôмъ выдавництвѣ всякого рода книжокъ, журналôвъ, часописей, книжокъ для народа и т. д., стратили календарѣ свое первѣстне велике значенье научне а сталисъ лишь неôтлучными майже дорадниками чоловѣка у всякихъ его потребахъ домашныхъ, церковныхъ и суспôльныхъ. Головне значенье календаря спочивае теперь майже лишь выключно въ его части информаційнôй; часть научна и забавна пôшли въ календаряхъ на другій степень. Однакожь въ нашôмъ краю и для нашого народу и та друга часть не стратила ще своего первѣстного значеня; при малôй просвѣтѣ нашого народа мае ще она свое велике значенье. — Передъ нами лежитъ календарь, выданый товариствомъ „Просвѣта". Єсть то безперечно одинъ зъ найлѣпшихъ календарôвъ рускихъ. Отзначаеся ôнъ особливо своимъ богатымъ змѣстомъ научнымъ и забавнымъ. Часть научна ôтзначаеся ще особливо тымъ, що мѣститъ въ собѣ много житьеписей и оповѣдань, ôтносячихъ ся до нашого руского житя суспôльного, до нашои исторіи и розбуджуе тымъ способомъ почутье народне середъ нашого люду. Часть информаційна обôймае знову обширный уставъ церковный, якого жаденъ зъ рускихъ календарѣвъ не подае. Календарь сей годится тому дуже для священикôвъ и служителѣвъ церковныхъ. Властива знову часть календарска обôймае всякѣ потрѣбнѣ информаціи астрономичнѣ, метеорологичнѣ и церковнѣ. До пôднесеня вартости сего календаря причиняются не мало также хорошѣ илюстраціи славныхъ нашихъ мужѣвъ сучасныхъ якъ и особъ, належачихъ вже до исторіи нашого народу. Календарѣ „Просвѣты" ôтзначаются въ загалѣ тымъ, що стараются о скôлько можутъ розбуджувати народне самоспознанье, и повинни для того найти якъ найщирѣйшій привѣтъ въ каждôй рускôй хатѣ.

— **Накладомъ** книгарнѣ Фердинанда Гирта въ Вроцлавѣ выйшли недавно пôдъ написею „Geographische Bildertafeln" таблицѣ съ видами околицъ зъ цѣлого свѣта. Въ другôмъ выданю помѣщенѣ суть типовѣ красвиды (Typische Landschaften); мѣжь иншими видами есть тамъ также и удачный образъ представляючій „Степъ украиньскій" а другій „Лиманъ рѣчки Куяльника" недалеко Одессы. Великôсть тыхъ образôвъ есть мала чвертка паперу.

Курсъ львôвскій зъ дня 30 л. грудня 1884.

(безъ текучого куп. безъ купону)	платятъ (австр. валютою) р. кр.	жадаютъ (австр. валютою) р. кр.
1. Акціи за штуку.		
Желѣзн. Кар. Людв. по 200 р.	267 —	270 —
" львôв.-черн.-яс. по 200 р.	193 50	196 50
Банку гип. галиц. по 200 р.	285 —	290 —
2. Листы заст. за 100 р.		
Общ. кредит. галиц. по 5% ав.	99 —	100 —
" " по 4% ав.	91 50	92 75
" " по 5% ав. період.	99 —	100 —
Банку гип. галиц. 6% ав.	101 —	102 —
Листы дов. гал. рус. банку п. 6%	— —	— —
3. Листы довжнѣ за 100 р.		
Общ. рольн. кред. Завед. для Гал. и Буков. 6% льосов. въ 15 лѣтъ	— —	— —
4. Облиги за 100 р.		
Индемнизація галиц. 5% м. к.	102 —	103 —
Облиги комунальнѣ Гал. банку рустик. 6%	96 75	97 75
Пожички кр. зъ р. 1873 по 6%	102 75	104 —
5. Льосы мѣста Кракова	18 75	20 75
" " Станиславова	22 50	24 50
6. Монеты.		
Дукатъ голендерскій	5 66	5 76
" цѣсарскій	5 71	5 81
Наполеондоръ	9 70	9 80
Пôвимперіялъ	10 02	10 12
Рубель россійскій срѣбный	1 54	1 64
" " паперовый	1 26—	1 28—
100 марокъ нѣмецкихъ	59 90	60 80
Срѣбро	— —	— —

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

1009 (131—?) поручае

препараты зъ гумы и выробы кавчуковѣ

для потребъ хирургичныхъ и иншихъ подôбныхъ.

Въ друкарни товариства им. Шевченка

(*ул. Академична Ч. 8*)

можна достати по зниженôй цѣнѣ:

Рочники часописи „**Правда**":

Рочникъ IV зъ р. 1870	. . .	за 2 зр.
" V зъ р. 1872	. . .	" 2 зр.
" VI зъ р. 1873	. . .	" 2 зр.
" IX зъ р. 1876	. . .	" 2 зр.
" X зъ р. 1877	. . .	" 2 зр.
" XI зъ р. 1878 часть лит. 2 томы		" 1 зр.
" XII зъ р. 1879	. . .	" 2 зр.
" XIII зъ р. 1880 часть I	.	" 50 кр.
зъ р. 1884 часть II	.	" 1 зр.

Крôмъ того можна набути:

„Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache" von Dr. Emil Ogonowski за 2 зр. 25 кр.

1. „Исторія руска Костомарова", перекладъ Ол. Барвѣньского томъ I за 60 кр., т. II за 50 кр., т. III за 60 кр.; всѣ 3 томы разомъ за 1 зр. 50 кр.

Дальше можна набути слѣдуючѣ выданя б. редакціи „Правды".

Велика партія останкôвъ сукна
(3 до 4 метры)

у всѣхъ краскахъ, на одяги мужескй, на загортки, жѣночй мантлѣ ôтъ дощу, на жѣночй плащѣ — розсылае за послѣплатою **за останокъ по 5 гульд.**

L. Storch, Brünn.

Останки не до вподобы принимаеся назадъ. Взôрцѣ высылаются по присланю 10-крейцаревои марки.
1251-41-58

Дентистъ лѣкарь
зъ Вѣдня

А. ШТАЙНЪ

осѣвъ на постоянно

въ Тернополи.

Лѣчитъ всякй слабости устъ и зубôвъ. Операціи, пломбованя, чищеня зубôвъ, вправлюваня штучныхъ зубôвъ и щокъ довершуе якъ найлучше и найделикатнѣйше въ способъ найновѣйшій американьскій. (1264 3 3)

Мешкае въ домѣ аптикаря п. Ямрогевича.

---

5 килевй

БОЧÔВКИ ВИНА

поручае

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

1257 (6—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1	бочôвка	Гегеляйского столового .	2 зр. 10 кр.
1	„	Гегеляйского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр и	2 „ 50 „
1	„	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр.
1	„	Самородного вытравного .	4 зр. 30 кр.
1	„	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „

Повысше наведенй цѣны розумѣются вразъ съ бочôвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ôтбиратель жадныхъ бôльше коштôвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тôлько у продуцентôвъ ручитъ за здоровй добрй, натуральнй и лучшй вина якъ зъ Вершецъ, и проситъ о ласкавй замовленя.

„ПОРВАЛАСЬ НИТКА!“

Комедія на 4 справы.

Написавъ **Олександеръ Я. Кониській.**

Цѣна 30 кр. а. в.

Въ м. VIII-цѣ, сторôнъ 73. — Набути можна черезъ Редакцію „Дѣла“. Съ высылкою по-за Львôвъ 32 кр. за примѣрникъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галиц.

акційного Банку гипотечного

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнй и
5% Листы Гипотечнй преміованй

котрй пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII, Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна въ сѣй Конторѣ получити.

(до вылосованя съ 10% премією т. є. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи. 1267 1—?

Вже выйшовъ

ИЛЮСТРОВАНЫЙ КАЛЕНДАРЬ

ТОВАРИСТВА „ПРОСВѢТА“

на рôкъ 1885.

укладу **Василя Лукича.**

Содержанье Календаря показуе, що часть информаційна и литературна дуже богатй, а **Уставъ церковный**, уложеный черезъ фахового знатока, перевысшае своимъ объемомъ (54 сторôнъ) всякй дотеперѣшнй уставы.

Цѣна 50 кр. а. в.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ и вô всѣхъ бôльшихъ книгарняхъ въ Галичинѣ. Замовляючй въ „Просвѣтѣ“ зъ провинціи долучатъ 5 кр. на почту.

Коли кто замовитъ бодай 12 примѣрникôвъ, одержитъ 20% рабату.

Понеже накладъ невеликій, просимо спѣшити съ замовленями. Календарь на 1884 р. бувъ минувшого року до кôнця грудня вже вычерпаный.

Брошура Корнила Н. Устіяновича

М. Ѳ. РАЄВСКІЙ И РОССІЙСКІИ ПАНСЛАВИЗМЪ

продаєся въ друкарни Товариства имени Шевченка по 80 кр. за примѣрникъ; съ пересылкою почтовою по 85 кр.

К. Беднарскій, накладчикъ **ул. Академична, ч. 8.**

Цѣс. кор. уприв.

ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи

въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВЙ

4 процентовй платнй въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
4½ „ „ „ 60 „ „ „

Львôвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1268 1—?)

ПЕРША ФАБРИКА МЕДÔВНИКÔВЪ И СУХАРИКÔВЪ

Л. ЧИНЬСКОГО

2—3

въ Ярославѣ

заложена въ роцѣ 1879

ôтзначена чотырнайцятьми нагородами на выставахъ краевыхъ и заграничныхъ, мѣжь тыми на выставахъ въ Тріестѣ, Вѣдни и Лондонѣ

поручае:

Медôвники на штуки по 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 кр
„ въ елегантныхъ пачкахъ по 5, 8, 15, 20, 50, 60 и 1 зр.
„ корол. конфит. начиняний по 20 кр
Пляцки королевскй въ коробкахъ по 1·30, 2 и 5 зр.
„ „ (выкладанй овочами) до убираня столôвъ по 2, 3, 5 и 8 зр.
Нугатъ (мѣдъ тертый зъ орѣгами и мигдалами) по 5 кр.

Тѣстка сухй съ смакомъ мигдаловымъ по 2 кр.
Тѣстка сухй съ смакомъ ванильовымъ по 2 кр.
Бишкопты для дѣтей по 1 и 2 кр
Сухарики здоровя по 2 кр
Паланички люкрованй по 2 кр.
Сухарики дрôбнй на вагу „Альберты“, „спôлка“, „сапоновй“, „ванильовй“, „имбировй“.
Печиво дрôбне „вѣночки ярославскй“, забаганки, макароники мигдаловй, орѣховй и т. д.

Звѣринець ярославскій (до ц. к. выключ. патенти предложенй) въ пачкахъ складаючихся зъ 20 тѣсточокъ смачныхъ и поживныхъ для дѣтей. Кожде тѣстко предоставляе въ краснôй и вѣрнôй формѣ звѣрята якъ: псы, львы, слонѣ и т. д. и т. д.

Цѣнники спеціяльнй розсылае фабрика безплатно и франко.

Академикъ-правникъ

пошукуе лекціи на селѣ.

Переписуватися можна пôдъ адресою: **В. Г. въ Експедиціи „Дѣла“.** 3—3

Магазинъ

Ф. КНАУЕРА и Сына

пôдъ „Золотымъ Львомъ“

площадь Капитульна.

поручае въ найбôльшôмъ выборѣ

Обрусы кольоровй на 6 особъ разомъ съ серветами въ найновѣйшихъ взôрцяхъ зр. 3 и 3 зр. 50 кр.
Обрусы кольоровй по зр. 1·40 и 1·80.
Обрусы бѣлй на 6 особъ и ½ туз. серветъ зр. 4 и зр. 4·50.
Обрусы бѣлй ôтъ зр. 1·30 и высше.

Серветы бѣлй столовй
тузинъ по зр. 4 и 5 зр.

Серветки малй десеровй
тузинъ зр. 1·20, 1·50, зр. 2 и высше.
Хустки нитковй бѣли туз. зр. 2·40.
Хустки нитковй бѣлй съ кольоровымъ берегомъ туз. зр. 3 и высше.
Хустки шовковй на шію и т. п. ôтъ 30 кр. до 5 зр. 1261 6—12

Припорученя зъ провинціи выконуются оборотною почтою.

За доброту и тревалôсть ручится.

РУСКЕ ТОВАРИСТВО РЕМѢСНИКÔВЪ

„ЗОРЯ“

вôдкликуеся до патріотизму Вп. Родимцѣвъ и осмѣляеся припоручити Имъ слѣдуючихъ майстрôвъ, членôвъ товар. „Зоря“:

Сембратовичь Михаилъ переплетчикъ, улиця Кракôвска ч. 19.
Спожарскій Михаилъ. „ въ Ставропигіи.
Ивахôвъ Григорій, кушнѣръ, Ринокъ ч. 9.
Щерба Антôнъ. кравець, ул. Коперника, ч. 6.
Ковальскій Димитрій. кравець, ул. Кракôвска ч. 19.
Мартинôвъ Павло, майстеръ шевскій, улиця Руска ч. 3.
Венжовскій Петро, „ „ ул. Вôрменьска, ч. 21.
Смольницкій Василь, „ „ ул. Скарбкôвска ч. 19.
Шустеръ Димитрій, „ „ ул. Коперника ч. 12.
Скурскій Андрѣй, „ „ ул. Янôвска ч. 21.
Діяконюкъ Григорій, „ „ ул. Коперника ч. 32.
Антоникъ Иванъ, „ „ ул. Крута ч. 5.
Царъ Иванъ. „ „ ул. Городецка ч. 16.
Щерба Іосифъ. майстеръ столярскій, ул. Сикстуска ч. 37.
Кочоровскій Левъ, лякерникъ, ул. Собѣского ч. 10.
Чмѣль Михайло, бляхарь, ул. Валова ч. 5.
Гошовскій Юліянъ, сѣдлярь, ул. Сикстуска.

Заразомъ повѣдомляеся Вп. Родимцѣвъ, що хата товариства находиться при ул. Кракôвскôй ч. 17 на 2. поверсѣ.

Василь Нагôрный голова. *Дръ Кость Левицкій* секретарь.

Ôтъ трицятпяти лѣтъ заложена Торговля

В. СТАХЕВИЧА ВЪ ТЕРНОПОЛИ

поручае кромѣ богато устроеного

МАГАЗИНУ

рѣчей, ризъ, образôвъ и книгъ церковныхъ

1148 (24—?) такожь

ВЕЛИКІЙ СКЛАДЪ

выробôвъ ювилерскихъ

золотыхъ, срѣбныхъ, зъ хиньского срѣбра

и годинникôвъ женевскихъ

золотыхъ и срѣбныхъ.

По цѣнахъ найдешевшихъ.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 147. Львôвъ, Субота 22 грудня 1884 (3 сѣчня 1885). Рочникъ V.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй год. попол. Литер. додатокъ „Бібліотека найзнам. повѣстей" выходитъ по 2 печат. арку з кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 44 улицѣ Галицка.

Всѣ листы, посылки и рекламаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакція и администрація „Дѣла" Ч. 44 ул. Галицка.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 12 кр. а. в.

Оголошения принимаются по цѣнѣ 6 кр а. в. ôтъ одной стрôчки печатной.

Рекламаціи неопечатанй вôльнѣ ôтъ порта.

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи часописи „Дѣло" ул. Галицка Ч. 44

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло" для Австріи:	для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.	на цѣлый рôкъ . . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 зр.	на пôвъ року . . . 6 рубл.
на чверть року . . 3 зр.	на чверть рок. . . 3 рубл.
съ дод. „Бібліотеки":	съ дод. „Бібліотеки":
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.	на цѣлый рôкъ . . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 зр.	на пôвъ року . . . 8 рубл.
на чверть року . 4 зр.	на чверть рок. . . 4 рубл.
на самъ додатокъ:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—	на цѣлый рôкъ . . 5 рубл.
на пôвъ року , зр. 2·50	на пôвъ року . . . 2·50 р.
на чверть року . зр. 1·25	
Для Заграниці, кромѣ Россіи:	
на цѣлый рôкъ . . . . 15 зр.	
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.	
на чверть року . . . . 3·75 зр.	
съ дод. „Бібліотеки:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 19 зр.	на цѣлый рôкъ . . 6 зр

Запросины до предплаты
на рôкъ 1885.

Съ днемъ 1 (13) Сѣчня 1885 розпочинаемо шестый рôкъ выдавництва „Дѣла". Условія предплаты поданѣ повысше.

Предплату просимо ôтновити якъ найскорше, понеже якъ „Дѣло" такъ и „Бібліотеку найзнам. повѣстей" печатаемо лише въ обмеженôмъ числѣ, такъ що пôзнѣйше зголосившійся моглибы початковыхъ чиселъ не дôстати.

Новѣ предплатники „Бібліотеки найзнам. повѣстей" дôстануть початокъ повѣсти: „Батько Горіо" (8 аркушôвъ) даромъ.

Для догôдности П. Т. Предплатникôвъ „Бібліотеки найзнам. повѣстей" постаралася Администрація „Дѣла" о готовѣ окладинки (цѣлѣ въ полотно съ вытисками и съ вызолоченымъ заголовкомъ на хр-ôтѣ) для поодинокихъ повѣстей, котрѣ П. Т. Предплатники, почавши ôтъ повѣсти „Батько Горіо", за малою доплатою (25 кр. ôтъ одной повѣсти) будутъ могли дôставати, але пôдъ условіемъ, що найменше 100 предплатникôвъ зголосится съ такимъ жаданьемъ. За вправленье книжки жадае тутешный переплетчикъ 15 кр. Если-бы минимальне число 100 не зголосилося, въ такôмъ случаю присланѣ 25 кр. дочислится до дальшои предплаты. Доплату на окладинки до повѣсти „Батько Горіо" належитъ прислати найдальше до кôнця с. р., с. е. до 1 (13) сѣчня 1885, а до дальшихъ повѣстей все съ присылкою першои части предплаты.

Предплату слѣдуе пересылати (найдогôднѣйше переказомъ почтовымъ) до **„Администраціи Дѣла во Львовѣ"**.

При письменнôмъ з а м о в л е н ю „Дѣла" або „Бібліотеки" просимо все точно подати адресу замовляючого, часъ, до якого мае часопись носылатися и часъ сплаты належнои предплаты.

Рôвножь просимо всѣхъ Вп. нашихъ Предплатникôвъ, у котрыхъ маемо ще залеглости, щобы чимъ скорше ихъ надôслали, бо съ кôнцемъ року редакція мусить вырôвнати всѣ свои рахунки.

Редакція и Администрація „Дѣла"
ул. Галицка ч. 44.

Криза рôльництва.

У всѣхъ державахъ Европы, въ котрыхъ хлѣборобство становитъ головну галузь продукціи, чути нынѣ одинъ голосъ тревоги — *криза рôльництва!* Въ краяхъ, де цвите промыслъ и домашна торговля, криза тая не дается ще такъ болючо ôтчути, якъ въ краяхъ, де промыслъ и торговля стоятъ на низькôмъ степени розвою, якъ н. пр. и у насъ.

Въ 1883 роцѣ почали цѣны пшеницѣ по 15-лѣтнôй рôвновазѣ въ Европѣ упадати, а въ 1884 роцѣ упали въ деякихъ сторонахъ, якъ н. пр. въ Австріи, о $^1/_3$ часть, а въ деякихъ, н. пр. въ Россіи, майже о половину. На торгахъ запанувала стагнація. Загроженѣ хлѣборобы европейскѣ зъѣздятся на зборы, радятъ, роздумуютъ надъ причинами кризы и вынаходятъ средства зарады лиху. Такѣ зборы хлѣборобôвъ ôтбуваются въ Нѣмеччинѣ, въ Италіи, въ Россіи, въ Угорщинѣ, въ Чехахъ, Моравіи и т. д., — анкета панôвъ радила недавно и у Львовѣ надъ тымъ дѣломъ. Здавсь-бы у насъ зъѣздъ хлѣборобôвъ на велику скалю, не тôлько великихъ, але и дрôбныхъ властителѣвъ землѣ, — такъ що-жь, галицке товариство господарске, котре бере иниціятиву въ такихъ дѣлахъ, держится мабуть погляду выголошеного недавно кракôвскимъ „Czas-омъ", що, мовлявъ, криза рôльнича дôткне у насъ тôлько властителѣвъ великихъ посѣлостей, а не властителѣвъ посѣлостей дрôбныхъ.

Причины нынѣшнои кризы рôльництва суть рôжнородиѣ. На зъѣздахъ рôльничихъ пôдносятся съ натискомъ: обтяженье землѣ податками, дорогій кредитъ, недбалôсть правительствъ о помôчь для продукціи рôльничои черезъ меліорацію грунтôвъ, регуляцію рѣкъ, ответнѣ школы рôльничѣ и т. п., дорогѣ тарифы перевозу збôжа на желѣзницяхъ и низька цѣна на заморске збôже и легка конкуренція збожева Америки та Всхôдныхъ Индій. Конкуренція заморского збôжа съ европейскимъ есть найбôльшимъ нынѣ виновникомъ кризы рôльництва.

Въ 1873 р. выбухъ въ Сполученыхъ Державахъ такій крахъ, якъ у Вѣдни. Кредитъ упавъ, фабрики позакрывано, народъ оставъ безъ гроша и роботы, запанувавъ голодъ. Правительство въ тôй критичнôй хвили звернуло увагу на незмѣримѣ степы на заходѣ, позôсталѣ по вымерлыхъ та вывандрувавшихъ Индіянахъ, почало его заселювати, продаючи австрійскій моргъ по 5 зр. на раты, и будуючи туды желѣзницѣ, котрѣ майже за дармо перевозили охочихъ колонистôвъ. И почалась громадна еміграція на американьскѣ степы. Въ короткôмъ часѣ показалося, що продукція збôжа взросла тамъ въ нечуваный способъ и що треба було знайти для него бôльшій ôтбытъ до Европы. Зъ початку американьске збôже появилося на берегахъ Англіи и, дякуючи дешевости перевозу — ôтъ разу зробило конкуренцію збôжю европейскому. Трохи пôзнѣйше явилося оно въ Антверпіи и вздовжь Рену, а нынѣ залило всѣ ринки европейскѣ и дôйшло до того, що цѣна пшеницѣ въ Европѣ нотуеся после цѣны въ Новôмъ-Іорку. Якъ быстро взросла продукція пшеницѣ въ Америцѣ и еи вывôзъ до Европы, посвѣдчатъ о тôмъ слѣдуючѣ цифры: Черезъ Атлантикъ и Тихій Океанъ вывезено американьской пшеницѣ въ 1868 роцѣ $6^2/_3$ милиônôвъ квартерôвъ, въ 1875 роцѣ $26^1/_3$ милиônôвъ, а въ 1879 роцѣ вже 42 милионы квартерôвъ. Кромѣ пшеницѣ зросла въ Америцѣ за 30 лѣтъ продукція кукурудзы о 196% а ячменю о 765%. Одного лишь жита зросла продукція въ Америцѣ лишь о 40% и длятого жито европейске держится въ цѣнѣ.

Але не досыть Европѣ конкуренція Америки. Послѣдными часами прибувае ще одинъ конкурентъ — Всхôднѣ Индіи. Черезъ выкопанье Суецкого каналу Европа зблизилася до Индій бôльше якъ о половину—ôткрылася дешева дорога для вывозу збôжа. И Индіи Всхôднѣ займаютъ нынѣ на торгахъ европейскихъ таке становище, якъ до недавна европейска Россія. Въ 1873 роцѣ Индіи першій разъ прислали на ринки Европы 400.000 англійскихъ сотнарôвъ а въ 1882 роцѣ вывезли вже близько 20 милиônôвъ сотнарôвъ! И треба надѣятися, що вывôзъ буде ще збôльшатися въ мѣру того, якъ по Индіяхъ будутъ проводитися желѣзнѣ дороги, котрыхъ теперь тамъ дуже мало. Такъ само не можна Европейцямъ покладати на тое, що вывôзъ зъ Америки швидко зменшится, бо жителѣ тамъ збôльшатся. Колись оно буде, — але не швидко: нимъ сонце зôйде, роса може очи зовсѣмъ выѣсти...

Такъ отже не диво, що хлѣборобы всѣхъ сторôнъ Европы въ виду нынѣшнои кризы звертаются до правительствъ, щобы чимъ скорше предпринимали мѣры для охороны рôльничои продукціи передъ конкуренціею заморскою. Хлѣборобы, — народъ смирный, привыкшій до тяжкои своеи долѣ за довгій часъ панованя капиталу, котрый далеко бôльшу знаходитъ опѣку у правительствъ, якъ рôльництво, — не выступаютъ ще супротивъ правительствъ такъ твердо и рѣшучо, якъ того вымагае критична хвиля въ ихъ существованю — але недалекій вже часъ, коли масы хлѣборобскѣ будутъ мусѣли выступити енергично. До того змагаютъ организація хлѣборобскихъ звязкôвъ, зъѣзды и вѣча хлѣборобôвъ. И въ Австріи такѣ организацій, зборы и вѣча — не новина; Галичина наша однакожъ и пôдъ тымъ взглядомъ доси, на жаль, остае позаду другихъ краѣвъ австрійскихъ!

Въ справѣ асекураціи церквей

и будынкôвъ парохіяльныхъ, розвинаеся що разъ бôльша ривализація мѣжь поодинокими товариствами асекураційными. До передпослѣдного числа „Дѣла" залучили мы въ додатку брошуру „Славіи", въ котрôй се ческе товариство обговорюе и выясняе клиръови свою оферту. Недавно появилася также зъ стороны Кракôвского товариства убезпеченъ брошура пôдъ титуломъ „W sprawie asekuracyi cerkwi i budynków erekcyonalnych", и мала бути самъ товариствомъ для розсмотреня справы розôслана въ кождый деканатъ. Теперь довѣдуемося, що новѣйшими часами предложило ще одно, у насъ менше знане товариство, свою оферту, а именно „Riunione Adriatica di Sicurtà" въ Тріесту. Якъ люде обзнакомленѣ въ свѣтѣ финансовôмъ увѣряютъ, мае се бути товариство солидне, даюче сторонамъ повну безпечнôсть; за симъ промовляе и фактъ, що многѣ діецезіи нѣмецкѣ и ческѣ ôтъ многихъ лѣтъ въ нѣмъ забезпеченѣ.

Региструючи тѣ змаганя товариствъ асекураційныхъ, уважаемо евентуально сю ривализацію для справы користною, бо если-бъ уже прійшло конечно лучитися съ якимъ чужимъ товариствомъ, тогды зможе нашъ клиръ выбрати таке товариство, котре дасть ему найбôльше користей и буде представляти найбôльшу певнôсть.

Що до насъ, мы стоимо завсѣгды при тôй засадѣ, щобы с п о л у ч и т и в с ѣ н а ш ѣ ц е р к в и д о в з а и м н о и в л а с н о и а с е к у р а ц і и. Тая асекурація ограничалась-бы въ разу лишь на церкви, але съ часомъ, коли-бы дѣла добре ишли, могла-бы розтягнути поволи свою дѣяльнôсть и на убезпеченье людей. Такимъ способомъ оставались-бы тѣ користи, котрѣ тягнутъ въ насъ чужѣ люде и чужѣ товариства, у насъ и приходили-бы намъ на пожитокъ. Съ гадкою, що власну асекурацію церквей можна-бы отворити и по 10 рокахъ спôлки съ чужимъ товариствомъ, коли финансовый станъ буде у насъ може лѣпшій, — мы згодитися не можемо. Напередъ взаимна асекурація церквей не мае нѣчого спôльного анѣ съ паденьемъ такого рустикального банку, анѣ съ недавнымъ захитаньемъ „Общого рôльничо-кредитового Заведеня"; дальше гадаемо, що если-бы нашѣ громады съ своими церквами увôйшли разъ въ зносини съ чужими товариствами, то и не такъ легко далось-бы тое вже по 10 рокахъ перевести, щобъ они тѣ товариства покинули, а приступили до отвореня своего власного. По нашôй гадцѣ, такій матеріялъ до основаня власного товариства, якій теперь лучаеся, не лучится такъ скоро; если его не выкористаемо, то вже Богъ знае, коли дочекаемося власнои асекураціи.

Въ кôнци додамо, що власна асекурація не есть нынѣ нѣчимъ незвычайнымъ. Якъ довѣдуемося, въ рускихъ діецезіяхъ на Угорщинѣ маютъ церкви вже ôтъ довшихъ лѣтъ мѣжь собою спôлку асекураційну. Если-жь тіи невеликѣ діецезіи выходятъ на тôмъ добре и користнѣйше, якъ при забезпеченю въ чужихъ товариствахъ, — то тымъ бôльше можемо мы доброго результату надѣятись въ нашихъ нерôвно бôльшихъ діецезіяхъ, въ львôвской и станиславôвской, — хотяй-бы навѣть о перемыскôй діецезіи на теперь вже и не говорити.

„Руска Бесѣда" въ Тернополи.

(Справозданье Выдѣлу за рôкъ 1884.)

Принявши веденье дѣлъ „Р. Бесѣды" уступаючій Выдѣлъ вѣрно придержувався постановъ статутôвъ и стремѣвъ по можности до осягненя цѣли, яку собѣ „Бесѣда" назначила, именно до сполученя якъ мѣсцевои такъ замѣсцевои рускои интелигенціи и до розбудженя мѣжь нею товариского и духового житя. Кождый початокъ трудный, тожь и сей першій Выдѣлъ стрѣчавъ при своѣй роботѣ многѣ перешкоды, однакъ удалося ему мимо того поклaсти въ декотрыхъ взглядахъ пôдвалины до дальшого тревалого розвою „Бесѣды".

И такъ примѣстивъ ôнъ локаль товариства на три лѣта въ мѣсци выгôднôмъ, урядивъ въ нѣмъ обширну салю для забавъ и иншихъ зборôвъ товарискихъ, прикрасивъ комнаты, придбавъ товариству инвентарь вартости 768 зр. 72 кр. и постарався о служачого, котрый не тôлько ладъ въ комнатахъ удержуе, але и для выгоды членôвъ кухню и вышинкъ напоѣвъ провадитъ. Выдатки на тое покрывавъ Выдѣлъ переважно зъ вкладокъ членôвъ; котрыхъ есть 100 а то 52 мѣсцевыхъ а 48 зъ окрестности; кромѣ того вплывали и добровôльнѣ датки, такъ що загального приходу було 1959 зр. 22 кр., а розходу 1913 зр. 96 кр.; въ активахъ есть 963 зр. 98 кр., а въ пасивахъ 575 зр.

До розбудженя житя мѣжь членами поставився Выдѣлъ передовсѣмъ о значный добôръ часописей краевыхъ и заграничныхъ, такъ що „Бесѣда", хотяй початкуюче товариство, посѣдала въ своѣй читальни 27 часописей. Въ тôй самôй цѣли устроивъ Выдѣлъ на днихъ 16, 23, 30 марта и 6 цвѣтня 1884 р. вечерницѣ, т. е. товарискѣ зборы, получень съ ôтчитами и продукціями вокально-музикальными членôвъ товариства. На першихъ вечерницяхъ читавъ Вп. Ол. Барвѣньскій: „О становиску нашихъ женщинъ въ суспôльнôмъ и народнôмъ житю"; на другихъ Вп. Петро Левицкій: „Критичный розбôръ Шевченковои поемы *Неофиты*"; на третыхъ Вп. Левъ Рудницкій: „Историчну студію: „Донна Розанда", а на четвертыхъ Вп. Иванъ Лошнѣвъ: „О житю галицкихъ Русинôвъ въ XIX столѣтю". Музикально-вокальный вечеръ на ширшій розмѣръ устроивъ Выдѣлъ дня 9 (21) грудня 1884. Забавъ съ танцями було чотыри, а то дня 24 лютого, 27 цвѣтня и 9 та 23 падолиста 1884. На внѣ не занедбавъ Выдѣлъ нѣколи взяти участи въ всѣхъ важнѣйшихъ обявахъ народного житя. И такъ выслано привѣтнѣ телеграмы: на вечеръ Шевченка и на збôръ Товариства Педагогичного у Львовѣ и при случаю ôткрытя читальнѣ рускои въ Станиславовѣ. Крôмъ того стоявъ Выдѣлъ въ тѣсныхъ зносинахъ съ всѣми рускими товариствами або ихъ филіями въ Тернополи, будьто ôтступаючи свои комнаты на нарады Выдѣлу тыхъ товариствъ, будьто беручи въ ихъ торжествахъ чинный удѣлъ. При кôнци сего короткого оправозданя уважае выдѣлъ своимъ обовязкомъ зложити прилюдно щиру подяку тымъ часописямъ нашимъ, котрѣ всѣ оповѣщеня „Бесѣды" все безплатно умѣщали, и тымъ всѣмъ членамъ и нечленамъ, котрѣ будьто словомъ будьто дѣломъ уступаючій выдѣлъ спомагали и до утвердженя „Бесѣды" причинилися.

На загальныхъ зборахъ дня 9 (21 л.) грудня 1884 выбраный зôставъ слѣдуючій Выдѣлъ „Бесѣды": Вп. Олександеръ Барвѣньскій головою, Дръ Емиліянъ Гладышовскій его заступникомъ, Николай Плешкевичъ касіеромъ, Іосифъ Мышкевичъ господаремъ, Левъ Шеховичъ контролоромъ, Иванъ Лошнѣвъ секретаремъ и Дръ Володимиръ Лучаковскій. — Такожь заименувавъ загальный збôръ Воч. о. Ватошиньского, пароха зъ Денисова, котрый кôлька разôвъ причинився своимъ хоромъ до двигненя „Бесѣды" морально и матеріяльно, почетнымъ членомъ „Бесѣды".

Ôтъ Выдѣлу „Рускои Бесѣды" въ Тернополи.

Переглядъ часописей.

(*Цѣкава дискусія мѣжь „Словомъ" и „Новымъ Проломомъ". Duobus litigantibus tertius — castigatur.*)

Сего тыждня вывязалася мѣжь двома нашими газетами, „Словомъ" и „Нов. Проломомъ" цѣкава дискусія, въ котру, розумѣеся, вмѣшано и насъ, але не яко мирового судію, а тôлько яко „tertium patiens" або, кажучи по нѣмецки, „als einen Prügeljungen", на котрого плечехъ одна и друга сторона демонструе силу своихъ аргументôвъ. Выходячи зъ тои засады, що „нехай мене бютъ и за плôтъ кидаютъ, щобъ тôлько мене при тôмъ не було", мы уважаемо найôтповѣднѣйшимъ,

для розвеселеня нашихъ читателѣвъ подати объективный образъ цѣлои дискусіи автентичными словами самыхъ дискутантôвъ.

Въ ч. 139 зъ д. 18 (30) грудня подало „Слово“ зовсѣмъ „благонамѣренную“ (якъ само опѣсля признанося) допись ôтъ Коломыи о нашôй журналистицѣ, котрои авторъ замѣтивъ съ кôнцемъ року, що вcѣ доси выдаванѣ газеты оголошують запросины до передплаты на слѣдуючій рôкъ на такихъ самыхъ условіяхъ и съ незмѣненою програмою. „Точно то послѣднее обстоятельство принуждаетъ его высказати свои замѣчанія со всею откровенностью и въ наилучшемъ намѣреніи.“ Замѣчанія тѣ дуже простѣ и нечисленнѣ, всего одно и то слѣдуюче: „Три политичныи газеты у насъ, то тяжкая подать для кармановъ тѣхъ патріотовъ, которыи якъ и съ патріотизма такъ и съ любознанія хотѣли бы поддерживати все свое“. За тымъ замѣчаніємъ зачинаются вже „наилучшіи намѣренія“ кореспондента, котрѣ переведенѣ на слова гласятъ ось якъ: „О сколько бы мы еще понимали надобность „Дѣла“ для тѣхъ, у которыхъ потеряло милость „Слово“, которыи не хотятъ быти клеймлены настоящими русскими патріотами, значитъ, по терминологіи полякомановъ — „руссо- и москвофилами“, а добиваются о почетнѣйшее для нихъ названіе poczciwych rusinów (чи жь не комплементъ и то зовсѣмъ благонамѣренный?) — то не можемъ убѣдитись въ нуждѣ „Нового Пролома“. Если бо „Слово“ и „Новый Проломъ“ идентичны въ своемъ политичномъ направленіи, если каждый читатель находитъ въ нихъ подношенныи тѣ же самыи вопросы и въ томъ самомъ дусѣ и смыслѣ защищаемыи, если въ принципѣ между ними совсѣмъ нѣякого розличія: то чѣмъ же прийдется каждому считати „Новый Проломъ“, якъ не излишнымъ конкурентомъ „Слова“? Выходя даже съ патріотичнои точки зрѣнія, мы понимали бы, если бы „Нов. Проломъ“ былъ конкурентомъ „Дѣла“, но не понимаемъ, якъ мы, среди одной партіи, можемъ еще роздробляти силы наши?“ На закôнченье „благонамѣренный“ кореспондентъ радитъ „Нов. Проломови“ зробити конкуренцію — „Батькôвщинѣ“, т. є. писати для простого народа, народнымъ языкомъ, статись тымъ, чимъ було давнѣйше „Вѣче“.

Въ ôтповѣди на тую кореспонденцію „Новый Проломъ“ въ ч. 199 зъ д. 19 (31) грудня въ статіи „Si tacuisses“ розказує свою генезу и розказує съ звѣстною и єму властивою правдолюбностею и простотою. „Было то при конци 1880 года. Горизонтъ народнои жизни галицкой Руси представлялъ весьма неотрадную и мрачную картину. Правительство оставило насъ на милость или немилость Поляковъ; въ народномъ таборѣ завладѣлъ демонъ раздоровъ и несогласія; секта украинофиловъ подъ предводительствомъ Барвинского начала грозно подносити голову, хватаясь политики фарисейства, перемѣнивши именно письмо „Правду“ въ политичный органъ „Дѣло“ (gut gebrüllt Löwe!), между тѣмъ, когда редакція „Слова“, запознавая свою мисcію и назначеніе и ставшись инкорпораціею непотизма и бездарности, терала изъ дня въ день на вліяніи и авторитетѣ, пока не довела дѣло до того, що публика перестала считати его яко центральный органъ галицкой Руси, и не находя въ немъ талантливыхъ и на высотѣ минуты стоящихъ воодушевляющихъ статей, начала громадно дезертировати изъ числа его подписчиковъ, записуясь будь въ ряды читателей „Дѣла“, будь предавшись совершенной апатіи перестала вообще читати русскія изданія“.

Далекѣ ôтъ охоты полемизувати съ „Новымъ Проломомъ“, мы на послѣдне его твердженье замѣтимо лишь тôлько, що пôсля нашихъ статистичныхъ обчисленъ до р. 1880 политичнѣ выданя рускѣ („Слово“, „Правда“ и „Русская Рада“) мали въ общôй сумѣ не бôльше якъ 1200 читателѣвъ, а по появленю „Батькôвщины“ и „Дѣла“ число читателѣвъ рускихъ политичныхъ газетъ змоглося до звышь 3000, такъ що число попавшихъ въ апатію мусѣло бути дуже мале и щезаюче супротивъ новопридбаныхъ читателѣвъ.

Дальше розказує „Новый Проломъ“, якъ въ виду такихъ сумныхъ обставинъ, котрѣ були бы мусѣли цѣлу Русь галицку непремѣнно довести „до совершенной прострацiи и деморализаціи“, „горстка патріотовъ рѣшилась приступити къ изданію письма, которое бы во имя правды и народной чести соединило всю русскую братію подъ прапоромъ завѣтныхъ русскихъ идеаловъ и принявшись за строгую и совѣстную контролю народныхъ дѣлъ, смѣло и открыто выповѣло войну тому шлендріяну и сервилизму, которыи начали тогда принимати чрезвычайно грозныи розмѣры. Двохлѣтныи неусыпныи и самоотверженныи труды сдѣлали „Проломъ“ общимъ любимцемъ нашей Руси и возвели его на весьма почетное мѣстце въ концертѣ краевои публицистики. Голосъ его набралъ значенія, кругъ его читателей возросъ до цифры, якую мы никогда не предполагали.“

Правда, „соединити всю русскую братію“ пôдъ своимъ прапоромъ єму не удалось, бо не тôлько „Дѣло“ существувало дальше и здобувало собѣ що разъ ширшій кругъ читателѣвъ, але и „Слово“ съ своимъ „шлендріяномъ“ и „непотизмомъ“ жило собѣ дальше и розвивалося по своєму. За то „Проломови“ пôсля его твердженя — удалось здобути иншу важну позицію. „Видя результаты и успѣхи, особенно-же честность, солидность нашого поведенія и неустрашимость нашой редакціи въ борбѣ за народныи права, товариство „Русская Рада“, „та моральна диктатура на поприщѣ нашои политичной жизни“ за згодою тогдѣшныхъ соймовыхъ и райхсратовыхъ пословъ а также „весьма поважного числа передовыхъ патріотовъ и корифеевъ русского дѣла“ завôзвало его до розширеня объему, до частѣйшого выдавания и зробило его тымъ способомъ „официяльнымъ вѣстникомъ своихъ энунціацій и дѣятельности“. При кôнци статіи дôстаєсь и п. Площаньскому, редактору „Слова“ за его редакційну методу, котра пôсля его власного признаня въ процесѣ Ольги Грабарь була така, „що до писемъ и кореспонденцій доходящихъ его рукъ и содержащихъ жалобы русского народа или росправы о публичныхъ дѣлахъ, онъ привязывалъ о столько лишь цѣны, о сколько они сопровождались подписными грошми.“

Заатаковане въ такій способъ „Слово“ въ ч. 140 въ довгôй новинцѣ п. н. „Apage...“ ôтповѣдає „Нов. Проломови“ не менше драстично, хочь тономъ далеко бôльше умѣренымъ. „Не коснемся слишкомъ бющого въ глаза самохваленія редакторовъ „Нов. Пролома“, а только на ихъ заявленіе, что г. Марковъ и Comp. принуждены были издавати свою газету вслѣдствіе „индоленціи и мамелюцтва“ „Слова“ отвѣтимъ, что п. Марковъ и послѣ г. Авдыковскій были во время „индоленціи и мамелюцтва“ „Слова“ его сотрудниками и яко такіи были обязаны сдѣлати „Слово“ хорошею газетою. Что г-нъ Марковъ однако не по той причинѣ основалъ свой органъ, то о томъ высказался самъ же онъ раньше, именно подчасъ политического процеса, такъ якъ заявилъ, что єму ходило объ обезпеченіи себе на старость. Мы не знаемъ также, откуду гг. редакторы „Нов. Пролома“ присвоиваютъ себѣ титулъ органа „Русской Рады“, если въ протоколахъ изъ ея засѣданій нѣтъ даже вспоминки о „Нов. Проломѣ“, не то объ именованіи его органомъ того общества! Мы знаемъ, что „Нов. Проломъ“ есть органомъ немногихъ лицъ.“

Высказавшись кôлька разôвъ иронично о „енергіи“ редакторôвъ „Нов. Пролома“, въ котрôмъ „безцеремонно перепечатываются статіи изъ „Слова“, мѣстами съ тѣми же ошибками, да только съ добавкою ничего не стоющихъ фаерверковъ“ и выразивши свôй сумнѣвъ о правдивости тои генезы „Нов. Пролома“, котру ôнъ такъ шумно розповѣвъ“, „Слово“ въ кôнци заявляє: „Еще разъ затронуты, мы съумѣемъ защитити честь нашей газеты и собственную даже тогда, еслибы пришлось возражати даже рекриминаціями“. Се єсть поки що послѣдне слово тои цѣкавои дискусіи, котра, будь що будь, свѣдчитъ о значнôмъ напруженю мѣжь обома высше назваными газетами. Чи и якѣ глубшѣ, неличнѣ мотивы, має то напруженье, о тôмъ, розумѣєсь, мы не можемо нѣчого оказати.

ДОПИСИ.

Зъ Камѣнки струмиловои.

(*Загальнѣ зборы членôвъ читальнѣ*) въ Камѣнцѣ струмил. ôтбулися дня 21 л. грудня 1884. Голова читальнѣ зложивъ въ довшôй промовѣ справозданье зъ дѣяльности за першій рôкъ єи истнованя. Число членôвъ зросло ôтъ завязаня, т. є. 9 грудня 1883 до теперь на 108. Газетъ посѣдає читальня ажъ 7, котрѣ порядочно предплачує, а то: „Дѣло“, „Батькôвщину“, „Науку“, „Руску Раду“, „Господаря и Промышленника“, „Зорю“ и „Зеркало“. Кромѣ того вписавъ выдѣлъ читальню въ товариства „Просвѣту“ и „им. М. Качковского“. А щобы библіотеку читальнѣ засомотрити, удавався выдѣлъ до иншихъ просвѣтныхъ товариствъ и до поодинокихъ людей съ прошеньемъ о пôдмогу въ книжкахъ и тымъ чиномъ зыскавъ поважне число книжокъ, т. є. 284. Черезъ поучаючѣ розговоры познакомлялися члены читальнѣ съ географією, астрономичными вѣдомостями, історією Руси и всемірною, якъ також съ бѣжучими насъ дотыкаючими справами. При кôнци сего року позволивъ выдѣлъ читальнѣ и улекшивъ науку читаня для дорослыхъ, а число ихъ єсть высше 50, въ комнатѣ читальнѣ, которого то труду пôднявся Вп. п. Познаньскій, учитель тутешнои школы. За то найже єму буде честь и слава! Въ кôнци голова загрѣвъ членôвъ теплыми словами до постоянности въ начатôмъ дѣлѣ просвѣты и науки, кôнчучи свою промову словами незабутого нашого кобзаря:

„Учѣтеся, браты мои,
Думайте, читайте,
И чужому научайтесь
Й свого не цурайтесь,
Бо хто матѣрь забуває,
Того Богъ карає.“

Потôмъ выбрано комисію зъ трехъ членôвъ до перегляду дѣловодства читальнѣ. Комисія внесла удѣлити абсолюторію выдѣлови, що и ухвалено. Дальше приступлено до выбору выдѣлу на р. 1885. До выдѣлу увôйшли: о. М. Цегельскій яко голова, п. Іоанъ В.)сoвичь яко заст. головы, п. Адамъ Скоплякъ яко секретарь, п. Прок. Свѣницкій яко библіотекарь, п. Богданъ Затхей яко касієръ, и два заст. выдѣловыхъ: пп. Никита Барабашъ и Еманyилъ Чипчаръ. Ухвалено именувати за заслуги около розвою читальнѣ Вп. п. Іоана Цыбыка, аскультанта въ Кроснѣ, почетнымъ членомъ, а Всч. о. Боиковского, душпастыря зъ Руды, за єго щедрѣ дары и пôдмогу читальнѣ, членомъ спомагаючимъ. Въ дальшôмъ ходѣ зборôвъ ухвалено высказати подяку тымъ, що будь книжочками, будь иншимъ якимъ способомъ причинилися до добра читальнѣ, а именно: 1) Товариству „Просвѣта“ за даръ книжокъ, 2) часописямъ „Дѣло“, „Зоря“ и „Наука“; 3) Вп. гр. Стан. Баденіому зъ Радехова за книжочки; 4) Вп. п. Кульчицкому, ц. к. начальникови суду въ Камѣнцѣ, за книжочки; 5) Вп. Дру мед. Ступницкому за книжочки; 6) Вп. М. Черняньскому за вырисованье для читальнѣ Тараса Шевченка и 7) Вп. п. Якову Козакови, урядникy асекураціи, у Львовѣ, за книжочки. На тôмъ закôнчилися загальнѣ зборы.

Сповняючи вложеный на насъ милый обовязокъ, заявляємо Вп. тов. „Просвѣта“, часописямъ и наведенымъ Вп. панамъ за оказану помôчь нашôй читальнѣ сердечне спаси Бôгъ!

Михаилъ Цегельскій, голова.
Адамъ Скоплякъ, секретарь.

Зъ судовои салѣ.

Ôтъ понедѣлка до пôзнои ночи въ середу велася въ тутешнôмъ судѣ карнôмъ передъ трибуналомъ присяглыхъ головна розправа противъ писареви громадскому Данилу Клубови и 9 товаришамъ селянамъ зъ Камѣнки волоскои о злочиньства спроневѣр ня и обманьства. Трибуналови проводивъ сов. Симоновичь, прокураторію заступавъ п. Литвиновичь. Защитникомъ Клуба зъ уряду бувъ п. Андрей Чайковскій а защитникомъ прочихъ обжалованыхъ селянъ адв. Дулемба. Актъ обжалованя занимавъ всѣ можливѣ злочиньства, якѣ лишь писарь громадскій сповнити може и мôгъ бы въ цѣлости послужити за тематъ до драмату зъ народного житя.

Данило Клубъ, укôнчивши V-ту клясу гимназіяльну, осѣвъ при ôтци въ Камѣнцѣ волоскôй и тутъ своими забѣгами и спрытомъ выванcoвавъ на громадского писаря. Въ тôмъ характерѣ допускався всякихъ мальверзацій. И такъ выдуривъ у селянина Брунця суму 264 зр. на увôльненье сына его зъ войска пôдъ предлогомъ, що буцѣмъ то ôнъ має знакомости „въ высшихъ сферахъ войсковыхъ“ и своимъ вплывомъ богато може зробити. Надто розпочавъ всякѣ можливѣ манипуляціи съ громадскимъ грошемъ: збиравъ большѣ податки ôтъ людей, нѣжь належалося, и надвыжку ховавъ собѣ; забиравъ ôтсотки ôтъ громадскихъ облигацій и обкрадавъ касу пожичкову, котра теперь має 33.000 зр. Не диво отже, що въ протягу двохъ лѣтъ докупивъ собѣ 26 моргôвъ грунту и живъ по паньски. Кромѣ того втягнувъ ще другихъ селянъ асессорôвъ, що збирали податки, до своеи практики и дѣлився съ ними надвыжками податковыми неправно побраными. Клубъ поступавъ собѣ при тôмъ въ той способъ, що побиравъ податки пôсля старои табелѣ, котра приписувала податки большѣ, урядови ôтдававъ пôсля табелѣ новои, а надвыжку задержувавъ собѣ Секретарь рады повѣтовои въ Равѣ рускôй выказавъ въ приближеню, що Клубъ здефраудувавъ въ той способъ близько 2000 зр. зъ податкôвъ а до 300 зр. зъ касы пожичковои.

Пôдчасъ розправы Клубъ представився яко „кутый на всѣ чотыри ноги“, на кожде пытанье мавъ готову ôтповѣдь и, розумѣєся, до нѣчого не признався. До розправы вôзвано 18 свѣдкôвъ, мѣжь тыми священика о. Лысяка, писаря Багрѣя и секретаря рады повѣтовои п. Завзятого. — Прочѣ свѣдки були селяне. Зазначити тутъ выпадає, що о. Лысякъ выразно зажадавъ, щобы его переслухувати по руски.

Селяне всѣ разомъ зôзнали, що Клубъ причиною цѣлого нещастя и оповѣдали съ цѣлою докладностею, якъ собѣ писарь поступавъ и якъ ихъ неписьменныхъ обманювавъ. Цѣкава сцена була на розправѣ, коли Клубъ одному свѣдкови селянинови перечивъ, а той замахнувся до него съ кулакомъ и таки хотѣвъ бити, кажучи: „Та бо ты, Даньку, брешешь! Не бреши, небоже, укравъ-есь тай годѣ!“ Кромѣ того оповѣдали селяне рôжнѣ пакости, якѣ имъ выраблявъ Клубъ, якъ н. пр. сороменье жѣнокъ, и т. д.; се однакъ не входило въ объемъ розправы.

Нелегка задача дôсталась защитникови Клуба. Треба було погодити власне переконанье съ обовязкомъ обороны; бо поминувши тое, о чѣмъ говоривъ актъ обжалованя, Клубъ бувъ звѣстный въ равскôмъ повѣтѣ яко найзавзятѣйшій агитаторъ противъ рускимъ кандидатамъ при всякихъ выборахъ. Защитникъ обмеживъ отже свою оборону лише що до пытань юридичныхъ, а ôттакъ зазначивъ, що жерело подôбныхъ и такъ частыхъ мальверзацій громадскихъ писарѣвъ лежитъ не тôлько въ злôй воли злочинцѣвъ, якъ радше въ недокладности и недостаточности законôвъ автономичныхъ въ тôмъ напрямѣ. При нашихъ законахъ автономичныхъ писарь громадскій єсть найсвобôднѣйшимъ обывателемъ краю. Надъ нимъ нема анѣ контролѣ, анѣ дисциплины и ôнъ звязаный лише кодексомъ карнымъ. Прото объемъ его дѣланя не то що дуже розлеглый, але самовôльный. Писарь громадскій, наколи зъумѣє ôти пôдъ руку тымъ властямъ, котрѣ нѣбы-то маютъ надъ нимъ власть, потрафитъ довго выминати карнѣ §§ фы и добрѣ робити интересы съ неписьменными селянами. Тожь не зарадится лиху строгими карами, лишь усталеньемъ становиска писарѣвъ громадскихъ на законнôй пôдставѣ. Потôмъ забравъ голосъ самъ обжалованый. Ôнъ покликався на староство, котре его „дуже любило“; выговорювавъ на селянъ, що они супротивляются розпорядженямъ высокихъ властей: „nie chcą posełać pieniędzy na Czerwony Krzyż, mówiąc, że to na polskie powstanie“. Причиною его нещастя єсть „ksiądz“, котрый має злôсть на него за то, що „zawsze przy wyborach agitowałem za posłem rządowym (!) t. j. polskim — a nie ruskim“. Огъ и вылѣзло шило зъ мѣшка! Клубъ уважавъ выводы свого защитника за недостаточнѣ и пальнувъ таку орацію до присяглыхъ, думаючи, що, коли выявитъ свою ревнôсть „польско-патріотичну“, — выйде чистый зъ тои путанины. Однакъ перечислився. Бесѣда Клуба зробила ще гôрше враженье на присяглыхъ и на всѣ пытаня, кромѣ одного, одноголосно притакнули. — О много вдячнѣйшу ролю мавъ защитникъ обжалованыхъ селянъ, адв. Дулемба. Ôнъ въ своѣй хорошôй оборонѣ выказавъ лише причину злочиньства тыхъ бѣдныхъ, темныхъ, неповôльныхъ спôльникôвъ Клубовои махинаціи, — а впрочѣмъ сама справа за собою говорила.

На пôдставѣ вердикту присяглыхъ засудивъ трибуналъ Клуба на 3 роки тяжкои вязницѣ и на ôтшкодованье, трехъ селянъ на 4 мѣсяцѣ вязницѣ, а прочихъ увôльнено.

Выражаючи узнанье селянамъ Камѣнки волоскои, що не ждучи на чужу помôчь, самѣ прогнали захланного писаря-пявку зъ писарского уряду, заки ще прокураторія дôзналась о злочиньствѣ, желаємо имъ доброго поводженя на будуще, бо позбулися разъ на все тяжкого ворога зъ села. — *Х.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Вѣстникъ законôвъ державныхъ*) мѣститъ въ появившôмъ-ся недавно числѣ два ново санкціонованѣ законы що до выкупна желѣзницѣ Альбрехта на власнôсть державы и законъ о продовженю обовязуючои силы закона о желѣзницяхъ локальныхъ. Рôвночасно опубликовано также розпорядженье министра внутрѣшныхъ дѣлъ, котрымъ означено день 27 цвѣтня 1859 р. яко день розосланя тои части дневника законôвъ державныхъ, въ котрôмъ мѣстится законъ громадскій зъ 1859 року. Установленье сеи даты показалося потрѣбнымъ, зô взгляду на пытаня приналежности до громады и длятого, що ся часть вѣстника законôвъ выйшла була въ кôлькохъ выданяхъ, въ котрыхъ день розосланя рôжно означеный.

(*Хорватскій соймъ*) ôтбувъ дня 30 н. с. грудня друге свое засѣданье. По верификаціи протоколу подає президентъ до вѣдомости палаты, що комисія буджетова предложила свое справозданье що до провизоріи буджетовои до кôнця цвѣтня 1885 р. Розправы надъ симъ справозданьемъ ôтложено до слѣдуючого засѣданя. Ôттакъ приступлено до выбору регниколярнои депутаціи. Зъ сторонництва независимыхъ явилися на засѣданю лишь Каменаръ и Зоричь, но они не берутъ участи въ голосованю. — Ситуація въ Хорватіи зновъ заострилася, бо цѣла опозиція не бере участи въ парламентарныхъ працяхъ. Старцевичанъ выдалила зъ сойму бôльшôсть, партія же Штроссмаера, видячи якъ трактуєся опозиція, добровôльно усунулася зъ сойму. Дня 30 н. с. грудня держала національна партія передъ засѣданьемъ соймовымъ нараду, на котрôй рѣшено, щобы по поводу резигнаціи членôвъ партіи независимыхъ зъ выбору до регниколярнои депутаціи, заменувати на ихъ мѣсце новыхъ членôвъ. На мѣсце двохъ независимыхъ выбрано Іосиповича и Джурджевича но послѣдный не принявъ выбору.

(*Третій университетъ угорскій.*) Урядовый угорскій „Nemzet“ жалуєся, що велике число угорскихъ обывателѣвъ учится на чужихъ университетахъ и пôдноситъ пытанье основаня третого университету въ Угорщинѣ. Пôсля найновѣйшого выказу угорского министра просвѣты учащає на вѣденьскій университетъ 987 приналежныхъ до Угорщины, а межи ними 759 медикôвъ. Тая обставина по думцѣ „Nemzet“ оправдує становище, яке заняли въ Угорщинѣ мѣродайнѣ факторы до пытаня реактивованя Josephinum. Позаякъ дальше переповненье пештеньского университету выйшло-бы лишь на некористь академичнои науки, а коли-жь Клявзенбургъ яко мѣсце университетске выказує лишь невелику фреквенцію, то се говоритъ лишь за основаньемъ третого университету, котрый потреба хочьбы съ найбôльшими жертвами матеріяльными ôткрыти.

(*Загальнѣ зборы словеньского политичного товариства*) для Нязшои Стыріи рѣшили при будучихъ выборахъ до рады державнои выбирати лишь такихъ пословъ, котрѣ окажутъ готовôсть съ послами Побережа Истріи и Дальматіи утворити оденъ клюбъ и въ сполученю съ другими клюбами лѣвицѣ будутъ стояти за рôвноправнôсть національну Словенцѣвъ. — Въ першôй линіи малибы Словенцѣ выступити съ желаньемъ

осôбного ôтдѣлу намѣстництва для Низшои Стиріи съ мѣсцемъ пробуваня въ Цилли або Марбургу и осôбнои палаты торговельнои. — якъ також признаня всѣмъ мѣсточкамъ Низшои Стиріи права выборчого въ групѣ мѣстъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Пôсля петербурскихъ вѣдомостей выбухла въ околици Кульджи на хиньско-россійскôй границы ворохобня. Пôднялися Джунгары и хотятъ высвободитися съ пôдъ ига хиньского. Въ наслѣдокъ сего выслало россійске правительство значнѣ войсковѣ силы на хиньску границю, щобы бути такъ приготованымъ на всякій случай. — Въ виду ворохобнѣ въ Кореѣ почали деякѣ россійскѣ журналы наклинувати правительство до чинного выступленя Россіи на корейскôмъ побережу доказуючи, що теперь якъ разъ найôтповѣднѣйша хвиля до того, щобы Россія станула певною ногою на всхôднôмъ побережу Азіи и взяла въ посѣданье хочь одинъ портъ догôдный для єи акціи, на спокôйнôмъ океанѣ. Россійске правительство постановило однакожъ, якъ доноситъ „Pol. Corr.", не мѣшатися зовсѣмъ въ корейску справу, позаякъ таке вмѣшаньеся выкликало-бы лишь конфликтъ съ Хинами, Японією и другими тамъ интересованими державами а збôльшенье посѣлостей въ Азіи въ теперѣшну пору сталось-бы лишь великимъ тягаромъ для Россіи, котрый стався-бы въ виду ворохобнѣ въ Джунгаріи, ще тымъ бôльшимъ и взабсорбувавъ-бы войсковѣ силы потрѣбнѣ на границы Хинъ. — Россійске правительство выступило знову трохи острѣйше противъ жидôвъ, особливо противъ тыхъ, котрѣ мимо того, що ихъ гонятъ зъ Россіи все така туды пхаются. Губернаторы волыньскои и подôльскои губерній придержуются теперь строго указу выданого ще царемъ Николаемъ I., котрый недозваляе жидамъ проживати близше надъ границею якъ на 50 верстовъ и змушуютъ жидôвъ, котрѣ противъ сего указу провинились выноситися зъ дотеперѣшного свого мѣсця проживаня. Въ Радзивиловѣ потягнено на сѣй пôдставѣ много жидôвъ австрійскихъ до отвѣчальности, мимо того, що ихъ паспорты були зовсѣмъ въ порядку.

Нѣмеччина. Розъяренье въ певныхъ кругахъ по поводу ôтмовленя кн. Бисмаркови парляментомъ 20.000 марокъ для другого директора уряду заграничного все ще не устае. Зъ многихъ сторôнъ Нѣмеччины понеслись ôтозвы, щобы суму ту зôбрати за помочею складокъ и вручити єи нѣмецкому канцлерови. Позаякъ таке поступованье не було-бы згôдне съ ухвалою парламенту, то кн. Бисмаркъ видѣвся спонуканымъ заявити, що жадныхъ грошей присыланыхъ єму въ сѣй цѣли не прійме. — О подорожи кн. Бисмарка не знаютъ дотеперь въ Берлинѣ нѣчого. Говорено вправдѣ, що ôнъ мае выѣхати для ратованя здоровя десь на полудне, але чи до полудневои Франціи, чи до Италіи, або Испаніи чи Греціи доси не знати; въ загалѣ справа ся теперь зовсѣмъ притихла. — Нѣмецке правительство носится съ гадкою заложити въ Тріестѣ головну стацію для своихъ пароходôвъ. Въ тôй цѣли завôзвавъ бувъ кн. Бисмаркъ вже давнѣйше генерального консуля нѣмецкого въ Тріестѣ бар. Лютеррота, щобы предложивъ єму въ сѣй справѣ свои погляды. Бар. Лютерротъ, незвѣстно зъ якихъ причинъ высказався противъ заложеня такои стаціи въ Тріестѣ. Тогды выславъ кн. Бисмаркъ осôбного делегата, котрый мавъ на мѣсци студіювати ôтношеня морскѣ въ Тріестѣ и здати о сѣмъ справу. Для чого сей агентъ приѣхавъ тайкомъ до Тріесту доси ще не незвѣстно. Певною лишь есть рѣчею, що присутнôсть „агента кн. Бисмарка" въ Тріестѣ выкликала межи Италіяньцами великій переполохъ, очевидно, ще тымъ бôльшій коли рознеслась вѣсть, що агентъ сей мае студіювати також и другѣ приморскѣ мѣста въ самôй Италіи. — Соймъ прускій мае бути скликаный на 15 сѣчня 1885 р. Якъ доноситъ „Reichsbote", соймови будутъ предложенѣ заразъ въ самôмъ початку сесіи, церковно-политичнѣ законы. — Зъ Берлина доносятъ, що самостôйна держава надъ Конгомъ мае получити монархичну управу и що на найвысшого достойника въ сѣй державѣ призначеный по воли бельгійского короля графъ Фландріи. Найвысша управа сего краю буде перебувати въ Бруксели а дѣловодствомъ буде займатися рада зложена зъ людей принaлежачихъ до рôжныхъ народностей.

Франція. Мимо недавныхъ вѣстей о побѣдѣ Французôвъ на островѣ Формоза, здаесь, що имъ тамъ не конче добре ведеся. Англійскѣ журналы доносятъ, що адміралъ Курбе потребуе що найменше 5000 войска, щобы очистити дорогу до Келюнгъ ôтъ Хинцѣвъ и обсадити мѣсто Тамсуи. Блокада приморскихъ мѣстъ хиньскихъ не мае майже жадного значеня, бо Французы не маютъ достаточно силы, щобы все допильнувати. Мимо блокады Хинцѣ высаджуютъ свои войска на Формозу а хиньскѣ джунки пôддержуютъ теперъ велику торговлю съ Формозою съ очевидною шкодою англійскихъ кораблѣвъ, котрѣ мали передъ блокадою выключный монополь до сего. Здаесь, що Французы видятъ самѣ свою недостачу и стараются тому зарадити. Войска призначенѣ на помôчь до Тонкину и Формозы, почасти вже въ дорозѣ, по части готовѣ до отъѣзду. Съ кôнцемъ сѣчня або съ початкомъ лютого 1885 р. розпôчнеся дефензива. Хинцѣ хотятъ ще користати съ теперѣшнои безсильности арміи експедиційнои и хотятъ выгнати Французôвъ зъ устя червонои рѣки. — Въ виду надходячихъ въ 1885 р. выборôвъ до сенату и парламенту розпочали Орлеанисти вже теперь дуже велику агитацію. Прихильники Орлеанôвъ и ихъ агенты роздаютъ по цѣлôмъ краю портрети гр. Парижа пôдъ котрыми пôдписано: „Наслѣдникъ Генрика IV. а внукъ Людвика Филипа, сполучае Филипъ гр. Парижа въ своѣй особѣ традицію двохъ правительствъ, котрѣ принесли Франціи миръ спокôй и добробытъ".

Англія. Подана нами въ послѣднôмъ числѣ статія о интризѣ кн. Бисмарка, наробила теперь знову тôлько шуму, якъ свого часу статія пôдписана буквою G. въ „Fortnightly Review." Авторомъ сеи новои статіи не есть знову нѣхто иншій якъ лишь самъ Глядстонъ; такъ по крайнôй мѣрѣ въ лондоньскихъ кругахъ политичныхъ. — Суданьскій походъ, якъ пишутъ зъ Каиру до Лондону якось не ведеся. Ген. Вольселей задумавъ бувъ зъ разу выбратися Ниломъ а теперь осѣвъ коло Корти и не може дальше рушитися, позаякъ вода въ Нилю опала и дальша плавба сталась неможлива. Здаесь, що дальшій походъ ôтбудеся сухимъ путемъ.

НОВИНКИ.

— Зъ причины свята Рождества Христового слѣдуюче число „Дѣла" выйде въ суботу въ збôльшенôмъ объємѣ.

— **При надходячôмъ святѣ** свѣтлого празника Рождества Христового, звертаемось до всѣхъ нашихъ дорогихъ Землякôвъ, до всѣхъ нашихъ Читателѣвъ — такъ зъ далекихъ сторôнъ закордоньскои и закарпатскои Руси-Украины, якъ и зъ рôдной Галичины и зъ зеленои Буковины — съ щиросердечными и горячими бажанями лѣпшои долѣ для нашого бѣдного народа та кôнця або хоть ôтмѣны на лѣпше тяжкихъ невзгодинъ, середъ якихъ намъ жити судилося. Всѣмъ нашимъ ВП. Родимцямъ, котрѣ зволили не позабути на насъ при надходячихъ святахъ, складаемо сердечне спаси-Бôгъ, и взаимно имъ желаемо щастя, здоровя и всего добра. Дай Боже, щобъ свѣтлый празникъ Рôздва Христового бувъ для всѣхъ насъ початкомъ новои, лѣпшои еры; передовсѣмъ же, щобъ недалекѣ вже выборы до рады державнои приспорили намъ численныхъ, патріотичныхъ, розумныхъ и смѣлыхъ борцѣвъ за долю и права нашого народа. Дотеперѣшный розвôй нашого народа справдѣ позволяе намъ уповати, що въ слѣдуючôмъ роцѣ поступимо знову одинъ значный крокъ на передъ, — лишь не забуваймо, що въ невсыпнôмъ трудѣ побѣда, що лише — in hoc signo vincemus!

— **Комисія управляюча дѣлами вдовичо-сиротск. фонду** по священикахъ архіепархіи львôвскои готова выплачувати звычайнѣ запомоги за р. 1884, еслибы зô всѣхъ деканатôвъ були надôйшли выказы; но 12 деканатôвъ доси нѣякихъ выказôвъ не прислали и длятого вдовы и сироты запомогъ побирати не можутъ.

— **О. Наумовичь**, якъ довѣдуемось зъ вѣродостойного жерела, бувъ лише разъ (въ суботу) у св. Юра переслуханый въ притомности епископа, дра Пелеша, крыл. Сѣнгалевича и о. Карачевского. На запытанье, чи гадае держатись уніи, заявивъ переслуханый: Єсли всѣ точки, котрѣ ôнъ въ своѣй апеляціи до Риму пôднѣсъ, а котрѣ дотыкаютъ ôтносинъ рускои церкви, будутъ Римомъ узглядненѣ, то остане при уніи; если-жъ не будутъ узглядненѣ, то перейде на православіе. До Риму поѣде, якъ буде мавъ потрѣбнѣ до того средства.

— **Вечерницѣ** устроюванѣ въ мѣсяци грудни с. р. Товариствомъ „Рускихъ Дамъ" принесли чистого доходу 80 зр. — Выдѣлъ Товариства почувався до милого обовязку, переслати на сѣй дорозѣ всѣмъ Вп. Лицамъ причинившимся своимъ трудомъ до выконаня и збогаченя програмы сихъ вечерниць, а особливо Вир. о. сов. Ильницкому, пп Ильницкимъ, дальше п. Павликôвнôй, пп Шараневичѣвнамъ, п. Бажаньскôй, п. Кульчицкôй, и п. Наумовичѣвнôй; дальше пп. инжинеру Джулиньскому, Ильницкому, Чипчару, Мокрицкому, Лабашу, Ясеницкому и „Академическому Кружкови", якъ також Вп. Публицѣ за численне посѣщанье свое щире спасибôгъ. — Ôтъ Выдѣлу товариства „Рускихъ Дамъ". Львôвъ дня 22 ст. с. грудня 1884.

— **Руске товариство спѣвоче** завязуеся у Львовѣ; статуты сего товариства, якъ зачуваемо, вже выготовленѣ и будутъ скоро поданѣ до намѣстництва до затвердженя. Щастъ Боже новому подвигови!

— **О. Иванъ Воляньскій**, выѣхавшій до Америки приѣхавъ вже щасливо на свое нове мѣсце призначеня въ Шенендоґъ (Shenandoah), однакожь не введеный ще въ свою душпастырску посаду, позаякъ католицкій епископъ епархіи Мильваки (Milvaukee), до котрои ся парохія принадлежитъ, якъ и архіепископъ въ Филадельфіи не маютъ ще письменного повѣдомленя ôтъ его давнѣйшои власти духовнои. Львôвскій митрополичій ординаріятъ поробивъ вже ôтповѣднѣ кроки.

— **Зъ Богданôвки** пишутъ намъ: Розвôй заложеной у насъ передъ рокомъ читальнѣ поступае що разъ скорше на передъ. Що недѣлѣ и свята сходятся члены до читальнѣ не далеко церкви, щобы тамъ зъ газетъ и книжокъ що пожиточного научитися. Покровителемъ и душею читальнѣ есть Вп. Тадей Федоровичь, властитель сусѣдного села Клебанôвки. Яко голова читальнѣ не щадитъ трудôвъ около пôднесеня єи, а ôтчитами своими дае селянамъ найлучшу случайнôсть образуватися на поли рôльнои господарки, годôвлѣ товару и промыслу домового, — а яко раціональный господарь и покровитель промыслу п. Тадей Федоровичь здобувъ собѣ звѣстнôсть и признанье въ цѣлôмъ краю. Въ послѣднôмъ ôтчитѣ, котрый ôтбувся въ недѣлю 28 л. грудня, выложивъ Вп. Т. Федоровичь дуже ясно и зрозумѣло, въ якій спосôбъ мае у насъ годуватися товаръ и якъ высоке економичне значенье мае така раціональна годôвля. Помежи присутными (а було звыжъ 60 осôбъ) бувъ мѣсцевый парохъ и учитель, а навѣть гостѣ-селяне зъ селъ сусѣднихъ. Гостѣ, одушевленѣ ôтчитомъ, вернули домôвъ съ вдячностею для прелегента, за инціятивою котрого постановивъ выдѣлъ устроити по святахъ вокально декламаторскій вечеръ, о котрôмъ въ своѣмъ часѣ донесемо.

— **Въ Покропивнѣ**, староства бережаньского, заснована читальня. Статуты затвердженѣ ц. к. намѣстництвомъ дня 20 серпня 1884. Яко члены-основателѣ пôдписали статуты: о. Юліянъ Величковскій, мѣсцевый приходникъ; Иванъ Поворозникъ, начальникъ громады; Петро Гураль, Никола День, Илія Брылиньскій, господарѣ, и Петро Бачиньскій, пѣвець церковный. Першѣ зборы и ôткрытье читальнѣ ôтбудутся въ середу въ день Собора Пр. Богородицѣ, на котрѣ члены-основателѣ Вп. Родимцѣвъ запрошуютъ.

— **Руско-украиньскои Библіотеки** (выдаванои п. Ев. Олесницкимъ) появився вже 2-гій томикъ: „Сонни мары молодого питомця", оповѣданье В. Барвѣньского (коштуе 10 кр.). Въ 3 ôмъ томику мѣститись буде выбôръ зъ оповѣданѣ Олексы Стороженка. — Выдавництву дали бы мы раду, щобы по при кождôмъ въ „Руско-укр. Библіотецѣ" помѣщенôмъ творѣ подано було: зъ ôтки перепечатаный и коли написаный авторомъ, а се вже для того, що змѣстъ письменныхъ творôвъ часто лише тогды стае зовсѣмъ зрозумѣлый, если знаемо часъ его написаня, а впрочѣмъ заслужатъ собѣ выдавництво поданьемъ тыхъ датъ подяку кождого, хто займаєсь студіованьемъ рôдной литературы. Додаемо ще, що друкъ доволѣ гарный, добôръ творôвъ — якъ доси — дуже старанный, — тожь надѣемося, що швидко загоститъ „Руско украиньска Библіотека" въ кождôй рускôй хатѣ. *К.*

— **Дръ Юл. Пелешъ и дръ К. Сарницкій** берутъ участь въ выходячôмъ власне нѣмецкôмъ „Kirchen-lexicon-ѣ". Дръ Сарницкій подавъ працю: „Ueber die slavischen Bibelübersetzungen". Краковскій „Przewod. bibl." жалуеся, що Поляки не маютъ доси при тôмъ выдавництвѣ нѣякого сотрудника.

— **Школы реальнѣ** въ Стрыю и Ярославѣ будутъ пôсля ухвалы министерства просвѣты перемѣненѣ въ слѣдуючôмъ роцѣ на гимназіи.

— **Nomen чи omen?** Якъ звавъ, такъ звавъ, кобы що давъ, — кажутъ дуже часто нашѣ люде; инакше однакожъ думала одна жидôвка зъ пôдъ Львова, о котрôй хочемо якъ разъ розказати. Звѣстно, що жиды маютъ найдивогляднѣйшѣ назвиска, якѣ лишь де у якихъ народôвъ стрѣчаются. Кажутъ, що се походитъ зъ тыхъ часôвъ, коли такъ въ цѣлôй Европѣ, якъ особливо такожъ и въ Австріи за цѣсаря Іосифа II, надавано жидамъ примусово назвиска. До того часу жиды называли себе звычайно лишь по батькови — звычай оріентальный, якій находимо ще и нынѣ навѣть у деякихъ племенъ славяньскихъ, такъ н. пр. у Великороссôвъ т. зв. „отечество". Черезъ се не можна було у жидôвъ найти жадного ладу. И сей и той назывався Мойше Ицикъ, а теперь доходи-жъ котрый то ôнъ! Правительства почали отже змушувати жидôвъ принимати имена родовѣ а урядники сповняючѣ сю задачу выдумували имена, якѣ лишь хотѣли: Файгельштокъ, Тайтельбавхъ, Розенбаимъ, або знову: Талапъ, Яйтелесъ и т. д, се маютъ бути найкраснѣ выназоды давныхъ урядникôвъ нѣмецкихъ. Имъ, здаесь, повинна приписати вину також згадана жидôвка зъ пôдъ Львова, котрои назвиско становило певно самъ цвѣтъ выгадокъ давныхъ Нѣмцѣвъ и змусило єи подати прошенье до властей о его змѣну. Прекрасне се имя звучитъ: „Unterleibsgeschwür". Красу его спôзнали здаесь також и власти, бо хочь и якъ дуже не скорѣ въ дозволюваню змѣны родовыхъ именъ, симъ разомъ не робили жаднои трудности.

— **Именованя**. П. намѣстникъ именувавъ провизорычныхъ концепистôвъ намѣстництва дра Евгенія Пшеромбъ-Гауеншильда и дра Михайла Мойсу-Россохацкого, провизоричными комисарями повѣтовыми, а концептовыхъ практикантôвъ Николая Чепьельовского и Маріяна Вольского провизоричными концепистами намѣстництва. — Высшій судъ краєвый въ Краковѣ именувавъ Виктора Тустановского концеп. практиканта намѣстництва; Ив. Лисевича, пров. адъюнкта въ Босніи, Бронислава Сандецкого, пров. адъюнкта въ Босніи и Франца Бальзара, практиканта судового безплатными аскультантами для своихъ округôвъ. — Рада шкôльна краєва именувала Василя Волощука, дѣйстнымъ учителемъ школы етатовои въ Мокрянахъ великихъ.

— **Въ Мостискахъ** заказало намѣстництво ярмарки и торги на конѣ по поводу заразы на носатизну, котра проявилася досыть сильно на коняхъ припроваджуваныхъ тамъ на ярмарокъ. Коней не вôльно въ Мостискахъ продавати ажъ до дальшого розпорядженя намѣстництва.

— **Землетрясенье въ Испаніи**. Сумно закôнчився 1884 рôкъ для провинцій и мѣстъ въ Испаніи, а на саме Рôздво, се наймилѣйше и найвеселѣйше свято въ цѣлôмъ свѣтѣ христіяньскôмъ, наставъ въ Испаніи сумъ и страхъ. Сконстатовано, що землетрясенье розпочалося дня 24 грудня якъ-разъ передъ 9 годиною и тревало съ перервами черезъ пять минутъ. Напрямъ землетрясеня бувъ зъ полудня на пôвнôчь и пошовъ черезъ Гренаду, Малягу и Севиллю. Поодинокѣ удары були дуже сильнѣ и повторялися частѣйше, особливо въ Гренадѣ. Въ Малязѣ наставъ бувъ страшный переполохъ; люде повыбѣгали зъ домôвъ на улицѣ и по за мѣсто; много камениць ушкодженыхъ и пять людей погибло, а кôлькохъ есть тяжко покалѣченыхъ. Въ Севилѣ нѣхто не погибъ, лишь домы дуже ушкодженѣ а особливо монастырь Милосердія. Найстрашнѣйшѣ вѣсти надходятъ зъ Гренады. Въ Аренасъ дель Рей завалилися майже всѣ домы, а церковь розвалилася зовсѣмъ, засыпуючи своими руинами сотки людей. Въ Альбукеросъ погибло 200 людей, въ Муртасъ 12, въ Таллярукъ 17, въ Ливаръ 9 и т. д. Доси величкôсть катастрофы ще не выслѣджено. Кажутъ, що число убитыхъ выноситъ звышь 2000 людей. Землетрясенье далося почути такожъ въ Мадридѣ на самый святый вечеръ. Люде якъ разъ кôнчили вже вечеряти, коли почули сильне трясенье и въ тôй хвили стануливсѣ годинники. Въ партеровыхъ помешканяхъ землетрясенье не далось такъ дуже почути, за то сильнѣйше на поверхахъ. Зъ разу не могли люде опамятатися и однѣ другимъ не вѣрили, бо думали, що то може тымъ лишь такъ здавалося, що трохи бôльше выпили якъ звычайно. Коли наразъ знову роздалося трясенье и всѣ дзвôнки, поумѣщуванѣ въ домахъ на стѣнахъ, почали дзвонити, а звѣрята домашнѣ стали дуже неспокôйнѣ и почали сюды и туды бѣгати. Домы особливо на старôмъ мѣстѣ затряслися такъ сильно, що люде поперелякванѣ стали зъ домôвъ утѣкати. Двѣ старѣ каменицѣ розпуклися такъ сильно, що поліція въ сей часъ мусѣла приказати людемъ зъ нихъ выпровадитися. Въ театрѣ, де якъ разъ ôтбувалося представленье, далося чути досыть сильне землетрясенье, а особливо на галеріяхъ такъ сильно, що мало що не пріишло до страшнои катастрофы. Всѣ майже жителѣ повыбѣгали зъ домôвъ и до пôзнои ночи хочь бувъ великій холодъ и вѣтеръ снувалися по улицяхъ мѣста. Дня 31 грудня землетрясенье повторилося знову въ Гранадѣ, Валезъ и Нерха (Nerja); мѣста Торрахъ и Хаена (Torrax Iayena) зовсѣмъ розваленѣ.

— **Памятникъ Виргилія**. Въ Пістоли, мѣсточку въ Мантуаньскôмъ, ôткрыто дня 30 л. падолиста 1884 р. торжественно памятникъ Виргилія. Авторъ „Енеиды", сынъ зарôбника (mercenarius), мавъ уродитися въ Андесъ, селѣ на 30.000 крокôвъ ôтъ Мантуы, въ нынѣшнôй Пістоли. Въ торжествѣ взяли участь власти и товариства литературнѣ. Бесѣду выголосивъ славный нынѣ поетъ италійскій Джіосуе Кардуччі и славивъ Виргилія не тôлько яко поета, але такожъ яко хлѣбороба-рôльника.

— **Взорецъ консерватиста**. Пôсля доносень петербурскихъ дневникôвъ жіе въ Петербурзѣ ôтставный штатскій совѣтникъ Ор—овъ, котрый передъ 25 лѣтами занимавъ важну посаду въ администраціи. Ôнъ теперь кождого дня читае газеты зъ 1820 року. Старый слуга подае єму число за числомъ того рôчника, а ôнъ читае ôтъ дошки до дошки и обстае при тôмъ, що все тамъ написане дотычитъ теперѣшнои хвилѣ. Дивакъ той не хоче сходитися съ людьми, бо тіи розповѣдаютъ єму зовсѣмъ що иншого о нынѣшныхъ часахъ, а жіе тôлько съ слугою, ôтставнымъ солдатомъ, однымъ псомъ и трема папугами.

— **Таляръ** обходивъ въ грудни 1884 року 400-лѣтный ювилей своеи вандрôвки по Нѣмеччинѣ. Въ грудни 1484 р. першій таляръ узрѣвъ свѣтъ Божій, выбитый архикняземъ Жигмонтомъ въ Тироли.

— **Дрôбнѣ вѣсти**. Цѣсарь дарувавъ громадѣ Монастырь зъ приватныхъ фондôвъ 50 зр. запомоги на будову школы.—Въ Парижи померъ передъ кôлькома днями Людвикъ Августъ Морзе, выназодецъ телеграфичного системy и апарату, названого по его имени. Морзе бувъ родомъ зъ Литтаха и живъ ôтъ довшого вже часу въ Парижи, де и померъ въ наслѣдокъ паралижу въ своѣй комнатѣ при улици Сольферино, въ 58 роцѣ житя. — Въ Кралюнѣ наступивъ дня 29 лат. грудня въ пивници купця Гаека въ наслѣдокъ неосторожного обходженяся съ свѣтломъ, выбухъ однои бочки пороху. Дôмъ Гаека майже зовсѣмъ розвалився, а сусѣднѣ домы сильно ушкодженѣ. При сѣй експльозіи стратило житье 12 осôбъ, мѣжъ ними такожъ и двѣ доньки купця.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Презенту получили оо.: Августъ Левицкій на Милованье, дек. устецкого; Александеръ Карачевскій на Лисôвцѣ, дек. скальского.

Завѣдательство получили оо.: 1) Иларій Сѣчиньскій въ Дашавѣ, дек. стрыйского; 2) Адамъ Витвицкій въ Стрѣлковѣ, дек. стрыйского; 3) Алексѣй Заклиньскій въ Тростяница въ Ямельници; 4) Володимиръ Стефановичь въ Вашкôвцяхъ.

Завѣзаный до канон. институціи на Тростянець, о. Іоанъ Рогужиньскій зъ Вашковець.

Увôльненый ôтъ сотрудництва въ Космачи, дек. пѣстыньского о. Григорій Ковчь.

Каноничну институцію на парохію Яблонôвъ, дек. гусятыньского, получивъ о. Даніилъ Бахталовскій.

На конкурсъ розписанѣ: парохія Ямельница, дек. скôльского; речинець до 26 лютого 1885 р., и капеляніа Наваріа, дек. щирецкого, речинець до 26 лютого 1885 р.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **„Черноморцѣ"**, оперетка въ трехъ картинахъ, музика М. Лисенка, по Кухаренку скомпонувавъ М. С(тарицкій) для спѣву (текстъ въ окремôй книжцѣ) съ акомпаньяментомъ фортепяну" — выйшли теперь зъ друку и коштуютъ въ книжнôмъ и музикальнôмъ магазинѣ Болеслава Корейва въ Кіевѣ 1 руб. 20 коп. (съ пересылкою 1 руб. 50 коп.), а либретто 25 коп., съ пересылкою 35 копѣекъ.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вск. А. Л. въ Бычкôвцяхъ. 13 зр. получили и доручили, куда слѣдувало. Дякуемо.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

— **На Рускій Праветарь:** П. Скрипка у Львовѣ 3·25 зр.; о. Г. Боднарь въ Свистѣльникахъ 3·25 зр.; о. Г. Воевудка въ Голини 3·25 зр.; З. Садовскій въ Самолускахъ 2·25 зр.; Вп. Ол. Гриневець въ Романовѣ 1 зр.; Федько Стасикъ въ Романовѣ 1 зр.

— **Для потерпѣвшихъ ôтъ повени:** Веч. о. Абрисовскій зъ Тысьменицѣ 20·40 зр. зъ акафисту, а 2 зр. ôтъ себе (зъ того 10 зр. для села Мартинова, а 12·40 для другихъ мѣсцевостей).

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи:** Веч. о. Икаловичь въ Краснôй 1 зр.

— **Для рускои школы при школѣ Пирамовича:** Вч. о. Е. Менциньскій въ Новосѣлцяхъ 67 кр.

СВѢДОЦТВО.

Пôдписан заявляютъ симъ на пôдставѣ точно ними переведеного розслѣду, що папѣросова бибулка походяча зъ *фабрики папиросовыхъ бибулокъ* „Le Houblon“ *пана Cawley-а & Henry-ого въ Парижи* есть знаменитои якости, зовсѣмъ вôльна ôтъ всякихъ чужихъ частей складовыхъ, особливо-жь вôльна ôтъ всякихъ здоровю шкôдливыхъ складникôвъ.

Вѣдень, дня 24 мая 1884.

Пôдпис. *дръ J. J. Pohl*,
звыч. публ. професоръ хемичнои технологіи при ц. к. техничнôй академіи.

Пôдпис. *дръ E. Ludwig*,
ц. к. публ. професоръ медичнои хеміи при вѣденьскôмъ университ.

Пôдпис. *дръ E. Lippmann*,
надзв. публ. професоръ хеміи при вѣденьскôмъ университетѣ.

(Правдивôсть повысшихъ пôдписôвъ потвердивъ *дръ J. Hoffmann*, ц. к. нотаръ у Вѣдни. Повысше свѣдоцтво пôдписане и затверджене *ц. к. министерствомъ дѣлъ заграничныхъ и француским посольствомъ у Вѣдни* дня 28 мая 1884.) 1071

Аптика РУКЕРА во Львовѣ
1009 (133—?) поручае
Порошокъ дамскій парискій по 50 кр., **Lohse'a** по 80 кр., **Ravissante'a** по 60 кр. и **власного выробу** по 40 кр.

„Надôслане“. Въ теперѣшнôй острôй и змѣннôй порѣ року не ôтъ рѣчи буде згадати на сѣмъ мѣсци о однôй найпопулярнѣйшôй специяльности фармецевтичнôй, именно о звѣстнôмъ „Pain-Expeller-ѣ“ съ „котвою“. Выробъ сей величаеся майже ôтъ двайцять лѣтъ величезнымъ а такожь и заслуженымъ розповсюдненьемъ, позаякъ мае для кождого въ житю щоденнôмъ въ найрôжнороднѣйшихъ такъ лекшихъ, якъ такожь и тяжшихъ, найчастѣйше зъ перестудженя походячихъ недугахъ тымъ бôльше значенье, що есть средствомъ дешевымъ даючимся легко приноровити, тревалымъ и непôдпадаючимъ жадному зôпсованю а що найважнѣйше, **нехибнымъ**. Повинно бути для того въ кождôй хатѣ въ запасѣ. Получити можна у всѣхъ аптикахъ. Само черезъ себе розумѣеся, що бесѣда тутъ лишь о правдивôмъ Pain-Expeller-ѣ съ „котвою“. 1238 (3—9)

Pain-Expeller съ „котвою“! Въ теперѣшнôй острôй змѣннôй порѣ року заслугуе **тое досвѣдчене домове средство** на особенну увагу и пригаданье. Заразомъ однакожь треба згадати, що звѣстні **изъумляючи наслѣдки въ гôстци, ревматизмѣ, перестудженяхъ и т. д.** зôстали осягненѣ лишь при помочи правдивого Pain-Expeller-а съ „котвою“. При купованю сего препарату треба отже добре уважати на те, чи ôнъ заосмотреный знакомъ фабричнымъ **„червоною котвою“** выробу-же безъ сего знаку яко неправдивого не прийматы! Pain-Expeller можна получити по цѣнѣ 40 або 70 кр. — ôтповѣдно до величины фляшки **у всѣхъ майже аптикахъ краевыхъ.** 1232 2—5

Ф. Ад. Рихтеръ и Сп.,
ц. к. доставець придворный и властитель аптики у **Вѣдни.**

Центральный складъ на Австрію:
Дра Рихтера аптика пôдъ **„Золотымъ Львомъ“** въ Празѣ I, Niklasplatz 7.

Учитель
для школъ нормальныхъ
съ кôлькалѣтною практикою, семинаристъ, гладитъ лекція въ приватнôмъ домѣ на селѣ, ôтъ 15 л. грудня найдальше до кôнця тогожь мѣсяця.

Блишиі условія подаютъ: Зарядъ школы въ Новошинѣ, п. Велдѣжь. 1263 (3—3)

„ПОРВАЛАСЬ НИТКА!“
Комедія на 4 справы.
Написавъ **Олександеръ Я. Кониській.**
Цѣна 30 кр. а. в.
Въ м. VIII-цѣ, сторôнъ 73. — Набути можна черезъ Редакцію „Дѣла“. Съ высылкою по-за Львôвъ 32 кр. за примѣрникъ.

Магазинъ
Ф. КНАУЕРА и Сына
пôдъ „Золотымъ Львомъ“
площадь Капитульна,
поручае въ найбôльшôмъ выборѣ
Обрусы кольоровѝ на 6 особъ разомъ съ серветами въ найновѣйшихъ взôрцяхъ зр. 3 и 3 зр. 50 кр.
Обрусы кольоровѝ по зр. 1·40 и 1·80.
Обрусы бѣлѝ на 6 особъ и ½ туз. серветъ зр. 4 и зр. 4·50.
Обрусы бѣлѝ ôтъ зр. 1·30 и высше.
Серветы бѣлѝ столовѝ тузинъ по зр. 4 и 5 зр.
Серветки малѝ десеровѝ тузинъ зр. 1·20, 1·50, зр. 2 и высше.
Хустки нитковѝ бѣлѝ туз. зр 2·40.
Хустки нитковѝ бѣлѝ съ кольоровымъ берегомъ туз. зр. 3 и высше.
Хустки шовковѝ на шію и т. п. ôтъ 30 кр. до 5 зр. 1261 7—12
Припоручення зъ провинціи выконуются оборотною почтою.
За добрету и тревалôсть ручится.

Ц. к. Генер. Дирекція австрійскихъ желѣзниць Державныхъ.

ОТВОРЕНЬЕ
загального руху на шляху зъ Бучача до Гусятына.

Зачавши ôтъ дня 31. грудня 1884 отвореный для загального руху желѣзничій шляхъ зъ Бучача до Гусятына съ **стаціями:**

Пышкôвцѣ, Джурынъ, Калинôвщина, Чортковъ, Гадинкôвцѣ, Копычинцѣ, Васильковцѣ и Гусятынъ;

шляхъ зъ Бучача до Гусятына отвореный для перевозу особъ, пакункôвъ, для посылокъ поспѣшныхъ и для тягару, — а шляхъ зъ Копычинець до Гусятына сничасомъ лишь для транспорту тягару.

Отворенье шляху зъ Копычинець до Гусятына для перевозу особъ, пакункôвъ и посылокъ поспѣшныхъ слѣдує пôзнѣйше.

Вѣдень въ грудню 1884 року.

Ц. к. Генеральна Дирекція
австрійскихъ желѣзниць Державныхъ.

Накладомъ Редакціи „Дѣла“ выйшли доси:

1. **Въ оборонѣ чести** зъ нѣмецкого *Г. Раймунда*, 3 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 50 кр. (съ пересыл. 2·70)
2. **Дымъ**, зъ россійского *И. Тургенева*. Цѣна 1·50 зр. (съ перес. 1·70)
3. **Стефанъ Лаврентій**, зъ англійского *Едвардса*. 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 70 кр. (съ пересыл. 2·90)
4. **Любовь Убогого Молодця**, зъ французского *Октава Фейлета*. Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересыл. 1·30)
5. **Новорôчнѝ Дзвоны**, зъ англійского *К. Диккенса*. Цѣна 60 кр. (съ пер. 70 кр.)
6. **Грошѣ а праця**, зъ шведского *Дядька Адама*. 3 томы въ однôй книжцѣ. Цѣна 3 зр. 20 кр. (съ пер. 3·40)
7. **Мѣщаньске племя**, зъ нѣмецкого *Г. Раймунда*. Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересылкою 1·35)
8. **Зъ великого свѣта**, зъ французского *Октава Фейлета*. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90)
9. **Фромонтъ молодшій и Ріслеръ старшій**, зъ французского *Додета*. 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ перес. 2 зр.)
10. **Золотый Чоловѣкъ**, зъ угорского *М. Іокая*. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ пересылкою 2 зр.)
11. **Два мѣста**, зъ англійского *К. Диккенса*. Цѣна 2 зр. (съ пересыл. 2·20)
12. **Мертвѝ душѣ**, зъ россійского *М. Гоголя* (съ портретомъ автора). Цѣна 1·80 (съ перес. 2 зр.)

Хто купуе найменше за 10 зр., дôстае 20% рабату.

Кромѣ того можна черезъ Администрацію „Дѣла“ дôстати:

Безталанне Сватанье, образъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ (В. Барвѣньскій). Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.) Весь дохôдъ призначеный на фондъ стипендійный имени Володимира Барвѣньского.

Скошеный Цвѣтъ, повѣсть Володимира Барвѣньского. Цѣна 1 зр. (съ пересыл. 1·20) Цѣлый дохôдъ призначеный на памятникъ Володимира Барвѣньского.

Кобзарь Т. Шевченка ч. I, оправленый въ полотно и съ вызолоченымъ заголовкомъ, съ портретомъ и короткою житьеписею поета. Цѣна 40 кр. (съ перес. 45 кр.)

Украиньскѝ Гетьманы Выговскій и Юрій Хмельницкій, Ив. Левицкого (Нечуя). Цѣна 20 кр. (съ пересыл. 25 кр.)

Переводы Ос. Шухевича. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.

Всѣ повысшѝ книжки суть найотвѣтнѣйшѝ на подарунки святочнѝ и Новорôчнѝ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. галиц.
акційного Банку Гипотечного
купуе и продае
всѣ ефекты и монеты
пôдъ найприступнѣйшими условіями.
5% Листы Гипотечнѝ и
5% Листы Гипотечнѝ преміованѝ
котрѝ пôсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна ужевати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія
можна въ сей Конторѣ получити.
(до вылосованя съ 10% преміею т. е. по **110** за **100**)
Всѣ припорученя зъ провинціи выконуются безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи. 1267 2—?

НОВООТКРЫТА
Торговля церковныхъ знарядôвъ, образôвъ, ризъ и книгъ
ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА
ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ,
поручае Всечестному Духовеньству, славетнымъ громадамъ, церковнымъ комитетамъ и Высокоповажнôй Публицѣ богатый выбôръ:
матерій церковныхъ и ризъ готовыхъ, стихарѣвъ, балдахинôвъ, хоругвь, фанъ, плащениць, образôвъ малёваныхъ на бляхѣ и полотнѣ, до иконостасôвъ, престолôвъ и на стѣны церковнѝ; ôлтарики або образы процесіональнѝ; хрестôвъ напрестольныхъ, ручныхъ и процесіональныхъ; хрестôвъ желѣзныхъ на гробы и полёвыхъ, Евангелій, патрицій, чашь, ампулокъ, дарохранительниць, дароносниць, хлѣбниць до Всенощного, кадильниць, поликандрôвъ (паукôвъ), пôдсвѣчникôвъ (лѣхтарѣвъ), канделябрôвъ, лямпиць, свѣтла церковного, диванôвъ, цвѣтôвъ и проч.
Великій складъ товарôвъ срѣбныхъ зъ хиньского срѣбла, а именно:
Лыжки, вилки, ножѣ столовѝ и десеровѝ, лижочки до чаю и кавы, чайники, цукорнички, тацки, коробки на масло и сыръ, заставы столовѝ на овочѣ и тѣста, лѣхтарѣ, канделябры столовѝ и проч.
по дешевыхъ цѣнахъ
Всѣ замовленя въ вартости 100 зр. высылаеся франко.
Цѣнники въ рускôмъ языцѣ высылаются на жаданье даромъ.
1194 **Опакованье даромъ.** 13—?

Цѣс. кор. уприв.
ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ
выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи
въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи
АСИГНАТЫ КАСОВЍ
4 процентовѝ платнѝ въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
4½ „ „ „ 60 „ „ „
Львôвъ, 7 сѣчня 1884.
ДИРЕКЦІЯ.
(Передрукъ не платится.) (1268 2—?)

ПЕРША ФАБРИКА МЕДÔВНИКÔВЪ И СУХАРИКÔВЪ
Л. ЧИНЬСКОГО 3—3
въ Ярославѣ
заложена въ роцѣ 1879
ôтзначена чотырнайцятьми нагородами на выставахъ краевыхъ и заграничныхъ, межь тыми на выставахъ въ Тріестѣ, Вѣдни и Лондонѣ
поручае:
Медôвники на штуки по 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 кр.
„ въ елегантныхъ пачкахъ по 5, 8, 15, 20, 50, 60 и 1 зр.
„ корол. конфит. начиненѝ по 20 кр.
Пляцки королевскѝ въ коробкахъ по 1·30, 2 и 5 зр.
„ „ (выкладанѝ овочами) до убираня столôвъ по 2, 3, 5 и 8 зр.
Нугатъ (мѣдъ тертый зъ орѣхами и мигдалами) по 5 кр.
Тѣстка сухѝ съ смакомъ мигдаловымъ по 2 кр.
Тѣстка сухѝ съ смакомъ ванильовымъ по 2 кр.
Бишкопты для дѣтей по 1 и 2 кр.
Сухарики здоровя по 2 кр.
Палянички люкрованѝ по 2 кр.
Сухарики дрôбнѝ на вагу „Альберты“, „снôпка“, „салоновѝ“, „ванильовѝ“, „имбировѝ“.
Печиво дрôбне „вѣночки ярославскѝ“, забаганки, макароники мигдаловѝ, орѣховѝ и т. д.
Звѣринець ярославскій (до ц. к. выключ. патенту предложенѝ) въ пачкахъ складаючихся зъ 20 тѣсточокъ смачныхъ и поживныхъ для дѣтей. Кожде тѣстко представляе въ краснôй и вѣрнôй формѣ звѣрята якъ: псы, львы, слонѣ и т. д. и т. д.
Цѣнники специяльнѝ розсылае фабрика безплатно и франко.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 148. Львôвъ, Субота 29 грудня 1884 (10 сѣчня 1885). Рôчникъ V.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ой год. попол. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. арку з кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 44 улицѣ Галицка.

Всѣ листы, посылки и рекламаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакція и администрація „Дѣла“ Ч. 44 ул. Галицка.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 12 кр. а. в.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одноѣ строчки печатнои.

Рекламаціи непечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи часописи „Дѣло“ ул. Галицка Ч. 44.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:		для Россіи:	
на цѣлый рôкъ	12 зр.	на цѣлый рôкъ	12 рубл.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	6 рубл.
на четверть року	3 зр.	на четверть рок.	3 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:		съ дод. „Библіотеки“:	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	16 рубл.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8 рубл.
на четверть року	4 зр.	на четверть рок.	4 рубл.
на самъ додатокъ:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	5 рубл.
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	2·50 р.
на четверть року	зр. 1·25		
Для Заграниці, кромѣ Россіи:			
на цѣлый рôкъ	15 зр.		
на пôвъ року	7·50 зр.		
на четверть року	3·75 зр.		
съ дод. „Библіотеки“:		на самъ додатокъ:	
на цѣлый рôкъ	19 зр.	на цѣлый рôкъ	6 зр.

Запросины до предплаты
на рôкъ 1885.

Съ днемъ 1 (13) Сѣчня 1885 розпочинаемо шестый рôкъ выдавництва „Дѣла“. Условія предплаты поданѣ повысше.

Предплату просимо ôтновити якъ найскорше, понеже якъ „Дѣло“ такъ и „Библіотеку найзнам. повѣстей“ печатаемо лише въ обмеженôмъ числѣ, такъ що пôзнѣйше зголосившійся моглибы початковыхъ чиселъ не дôстати.

Новѣ предплатники „Библіотеки найзнам. повѣстей“ дôстануть початокъ повѣсти: „Батько Горіо“ (8 аркушôвъ) даромъ.

Для догôдности П. Т. Предплатникôвъ „Библіотеки найзнам. повѣстей“ постаралася Администрація „Дѣла“ о готовѣ окладинки (цѣлѣ въ полотно съ вытисками и съ вызолоченымъ заголовкомъ на хребтѣ) для поодинокихъ повѣстей, котрѣ П. Т. Предплатники, почавши ôтъ повѣсти „Батько Горіо“, за малою доплатою (25 кр. ôтъ однои повѣсти) будутъ могли дôставати, але пôдъ условіемъ, що найменше 100 предплатникôвъ зголосится съ такимъ жаданьемъ. За оправленье книжки жадае тутешный переплетчикъ 15 кр. Єсли-бы минимальне число 100 не зголосилося, въ такôмъ случаю присланѣ 25 кр. дочислятся до дальшои предплаты. Доплату на окладинки до повѣсти „Батько Горіо“ належитъ прислати найдальше до конця с. р., с. е. до 1 (13) сѣчня 1885, а до дальшихъ повѣстей все съ присылкою першои части предплаты.

Предплату слѣдуе пересылати (найдогôднѣйше переказомъ почтовымъ) до **„Администраціи Дѣла во Львовѣ“.**

При письменнôмъ з а м о в л е н ю „Дѣла“ або „Библіотеки“ просимо все точно подати адресу замовляючого, часъ, до якого мае часопись посылатися и часъ сплаты належнои предплаты.

Рôвножь просимо всѣхъ Вп. нашихъ Предплатникôвъ, у котрыхъ маемо ще залеглости, щобы чимъ скорше ихъ надôслали, бо съ кôнцемъ року редакція мусить выровнати всѣ свои рахунки.

Редакція и Администрація „Дѣла“
ул. Галицка ч. 44.

Розумѣемося на „опѣкахъ“!

Якъ тôлько праса польска зачинае спускати шлюзы своеи опѣки надъ Русинами, — то ты, Русине, мусишь добре матися на бачности, щобы въ бурливыхъ водахъ опѣки польскои не погибло твое добро! Бо зъ досвѣду знаешь, що кôлько разôвъ забушувала польска опѣка, тôлько разôвъ ты выйшовъ на тôмъ лихо, дуже лихо!... Въ таку опѣку починая польска праса брати Русинôвъ и сегодня — передъ важною хвилею выборôвъ до рады державнои.

Зъ якого-жь титулу выдазятъ нашѣ „браця“ передъ насъ и передъ правительство съ своею опѣкою? — „Ого, говорятъ, унія загрожена: по подорожи о. Наумовича и п. Площаньского по Россіи, російска панславистична праса що-разъ голоснѣйше завзывае Русинôвъ галицкихъ, щобы покидали унію а переходили на православіе, завзывае до емиграціи въ Россію и т. д. Мы, Поляки, вѣрнѣ австрійскѣ обывателѣ, не можемо на тое позволити, щобы Русь галицка сталася зреною политичныхъ и религійныхъ агитацій російского правительства и мусимо сповнити супротивъ Австріи свôй моральный и горожаньскій обовязокъ“. — И отъ готовый тутулъ опѣки надъ Русинами, опѣки, котра имъ мае щедро выплатитися при выборахъ до рады державнои...

Головне дѣло въ тôмъ, що Поляки самѣ не вѣрятъ въ тое, що по фарисейски голосятъ. Они дуже добре бачутъ и знаютъ, що о переходѣ зъ уніи на православіе нынѣ галицкимъ Русинамъ анѣ не снится; що духовеньство руске и народъ рускій держатся крѣпко своеи вѣры, а борются — и не перестануть боротися — тôлько о загарантованый имъ римскимъ престоломъ и австрійскою конституціею обрядъ греческій; протестуютъ противъ насыланю на насъ Єзуитôвъ та Змартвыхвстанцѣвъ, фанатичныхъ латиньскихъ монахôвъ другои народности, котра для своихъ политичныхъ цѣлей ôтъ вѣкôвъ стремитъ тôлько до однои завѣтнои цѣли — спольщеня Русинôвъ, а за одно зъ могучихъ, исторіею выпробованыхъ средствъ, уважае латинизацію, котру и маютъ вести нынѣ Єзуиты та ихъ рôднѣ братчики Змартвыхвстанцѣ. Отъ противъ чого борются всѣ Русины галицкѣ, якъ интелигенція духовна и свѣтска такъ и народъ, а уживаютъ въ борбѣ средствъ законныхъ и поступаютъ съ повною свѣдомостею своихъ правъ и обовязкôвъ супротивъ себе самыхъ, державы и римского престола. Пôдсувати Русинамъ якôсь незаконнѣ або и революційнѣ змаганя въ ихъ борбѣ о права своеи народности и церкви — може тôлько злоба политичного противника, не переберающого въ средствахъ, послугуючого-ся и найчорнѣйшою клеветою, щобы тôлько забезпечити собѣ панованье! Съ тою тактикою противника Русины давно знакомѣ; она тягнеся якъ червона нитка черезъ цѣлый часъ нашого политичного житя въ Австріи. Розумѣемося и на нынѣшнôй „szlachetnej denuncyacyi“ польскои прасы.

Шо до російскои шовинистичнои прасы панславистôвъ, цитатами котрои переповненѣ теперь стовпцѣ польскихъ и мадярскихъ газетъ яко оружіе противъ Русинôвъ, — то мы скажемо, що Русины галицкѣ о таку „прислугу“ еи не просили и не просятъ. Єсли деякѣ російскѣ газеты въ нынѣшныхъ нашихъ ôтношеняхъ не въ силѣ дати намъ иншои якои розумнои порады, якъ переходъ на православіе, то галицка Русь може сказати имъ тысячу разôвъ: „Спаси Бôгъ за ласку: теплый кожухъ та тôлько не на мене шитый!“ Господинове редакторы зъ надъ Невы и зъ бѣлокаменнои Москвы не маютъ понятя о нашихъ ôтношеняхъ въ Галичинѣ и всѣ ихъ енунціяціи въ родѣ того, якъ „переходѣтъ на православіе“ або на „университетѣ львôвскôмъ выкладайте языкомъ Пушкина“ були-бы сердечно смѣшными, коли-бъ заразомъ и не служили за средство агитаційне, за негôдне оружіе противъ насъ въ рукахъ ворогôвъ нашого народа и нашого патріотичного духовеньства...

Нѣ, не того намъ треба и не туды пôшла послѣдними роками политика галицкои Руси. Русины галицкѣ не будутъ своими руками для нѣкого каштаны зъ огню вытягати. Досвѣдъ поучивъ насъ, на скôлько сподѣванои користи принѣсъ експериментъ съ Гниличками. Повторяти такѣ експерименты чей-же не выплатится... Священики нашѣ мусятъ бути и суть ревными рускими патріотами, ôтстоюючими права своеи народности и церкви а идучи рука объ руку съ народомъ таки мусятъ побѣдити, — але въ нѣякій способъ не можутъ брати на себе ролю чіихсь политичныхъ агентôвъ, бо занадто добре понимаютъ свое достоиньство, свои обовязки супротивъ державы, свое высоко важне становище середъ насъ народу руского и въ загалѣ нынѣшне положенье Русинôвъ въ Австріи.

Русины галицкѣ, коли нынѣ ставляютъ собѣ пытанье: „чи жити намъ, чи нѣ?“ — то, съ выняткомъ хиба дрôбнои горстки десператôвъ, ôтповѣдаютъ: „жити намъ національно, политично и культурно“. Коли-бъ мы махнули рукою и задекретували собѣ смерть, — въ такôмъ случаю мы пили-бы на ослѣпъ на всякій вказаный намъ експериментъ, палили-бы всѣ мосты за собою. Але-жь мы хочемо „жити“! Житье наше мусимо собѣ выборювати. И тутъ то треба поводуватися не нервами, а розумомъ, не авантурами, а твердымъ ходомъ по певнôй дорозѣ. Заавантуруватись и скомпромитуватися не трудно: легко попалити за собою мосты, легко „вышкирити зубы“, а потому не знати, чи укусити руку ворога, котрый еи ажь мѣжь зубы тыче....

Русь галицка нынѣ хвала Богу съ повнымъ спокоемъ може глядѣти кождому ворогови въ очи. Совѣсть у неи чиста, якъ слеза. Опѣки нѣчіеи не потребуе, пôзнаеся на „szlachetnych denuncyacyach“ и съ обуреньемъ ихъ ôтъ себе ôтпыхае. Уповаьемъ въ свои питомѣ силы и въ свою власну працю Русь галицка нынѣ крѣпка.

Ôтъ нашого національного розвою зависитъ наша политична сила, а ôтъ нашои политичнои силы и сила нашои церкви. Коли-бъ мы були нынѣ сильнѣйше розвитѣ національно и нынѣ мали кôльканайцятъ послôвъ въ радѣ державнôй, то вже давно и духъ Єзуитôвъ не пахъ-бы въ Добромилѣ. П. министеръ просвѣты и п. министеръ дѣлъ внутрѣшныхъ инакшу були-бъ дали ôтповѣдь на интерпеляцію посла Кулачковского... Оттогды то десять разôвъ не разъ знайшлась-бы случайнôсть „показати зубы“ — и не на дармо...

Ôтважно и неустрашимо переступайно, Братя, порôгъ нового року, року выборôвъ! Свѣтеся, родѣтся по всѣй широкôй рôднôй земли, рускѣ Патріоты, крѣпѣтся и мужайтеся, Сынове Руси! Нехай Русь живе своимъ здоровымъ, сильнымъ житьемъ! Боронѣтъ еи, непорочну, святу! Высказуйте голосно, чого она бажае! А стане у насъ сила одна, непоборима — свѣдомôсть народного достоиньства. А тая сила поборе, верже до землѣ все, що само скаляне, смѣе пôдносити руку на еи высоку, святу чистоту!

Комисія краева для промыслу домашного.

Въ середу дня 7 л. сѣчня вечеромъ ôтбувся зôбръ краевои комисіи для промыслу домашного.

Ôтчитъ панѣ Наталіи Кобрыньскои,

выголошеный на першôмъ загальнôмъ зборѣ товариства рускихъ женщинъ въ Станиславовѣ д. 8 грудня 1884 р.

Наше сегоднѣшне зôбранье, то ще одинъ доказъ на то, що нашь часъ, то часъ загального порушеня умôвъ. Могучѣ силы, що дрѣмали столѣтя, теперь прокидаются, а новѣ течѣѣ прошибаютъ свѣтъ духа и матеріи. Чи лишь одно жѣноцтво мало-бъ остатися недôткнене и непорушене?

Появы жѣночого руху по всѣхъ краяхъ цивилизованого свѣта свѣдчатъ противно. Они свѣдчатъ, що и жѣнки оживляются, встаютъ и выступаютъ що разъ на ширшій просторъ. Поглиньмо, що дѣеся въ Франціи, Англіи и иншихъ краяхъ. Всюды они вяжутся въ товариства, выдаютъ часописи, устроюютъ всякого рода добродѣйнѣ заведеня и упоминаются о свои права. Въ Россіи маютъ женщины три свои часописи, редагованѣ жѣнками. Въ Франціи въ р. 1883 появилося 205 написаныхъ жѣнками повѣстей. Въ Англіи добываются они ненастанно права голосованя. Цюрихскій университетъ выказуе завсѣгды поважне число слухачокъ-женщинъ: медикôвъ, философôвъ, послѣдними лѣтами навѣть юристôвъ. Помимо нарѣканя людей, замкненыхъ въ тѣснôмъ родиннôмъ кружку, помимо ироніи и сарказму доктринерôвъ пôдносятъ за ними свôй голосъ первораднѣ поваги науковѣ и политичнѣ, якъ Стуартъ Міль, наукове свѣтило XIX вѣку, Жиль Сімонъ, б. министеръ просвѣты въ Франціи, котрый домагався бôльшои платы для учителѣкъ; самъ Глядстонъ стоявъ разъ на челѣ жѣночого товариства „помочи для робôтницъ“.

И загалъ интелигентнѣйшихъ мужчинъ въ деякихъ разахъ не ôтказуе намъ своеи помочи. Въ парляментѣ англійскôмъ все знаходится певне число послôвъ, стоячихъ въ оборонѣ правъ женщины. Тогôдного року въ Флоренціи бôльшôсть голосôвъ палаты адвокатскои переперла справу однои молодои кандидатки, котрôй не дозволили отворити власне бюро. Навѣть у насъ на вѣчу академикôвъ въ Коломыи, коли одинъ зъ членôвъ тов. „Сѣчь“ у Вѣдни, п. В. Поляньскій пôднѣсъ пытанье жѣноче, не запротестувавъ анѣ одинъ голосъ, а цѣле зôбранье приняло его бесѣду оплесками.

А однакожь мы до теперь такъ мало дали ознакъ житя. Чи-жь бы лишь мы однѣ хотѣли опертися загальному ходови духа? То дѣйстно значило-бы плысти противъ воды. Духъ часу котится великимъ колесомъ и тратуе все, що ему стае въ дорозѣ, а чимъ завзятѣйше хто опираеся, тымъ бôльше шкодитъ самъ собѣ. Духъ часу, то выплывъ суспôльныхъ и економичныхъ обставинъ, а затымъ сила и потреба конечна, необхôдна. Ôнъ разъ вроджений вже не пропаде и всюды мусить проникнути. Ôнъ и насъ колотитъ, хочь мы того й не добачаемо. Бо коли приймемо за аксіомъ, що першимъ его проявомъ есть невдоволенье, то мы дѣйстно знаходимося въ якôйсь переходовôй фазѣ. Придивѣмся лишь нашому щоденному и нещоденному житю. Всюды ôтчуваемо якійсь бракъ, чогось намъ не достае и, якъ то кажуть, кôнцѣ не сходятся. За далеко то могло-бъ запровадити, коли-бъ мы хотѣли ту розбирати цѣле наше житье, т. е. всѣ обовязки и занятя нашого жѣноцтва. Послухаймо радше рады одного старого мыслителя, котрый казавъ: лѣпше пôзнаешь чоловѣка зъ того, якъ ôнъ бавится, нѣжь зъ того, що ôнъ робитъ. То-жь возьмѣмъ пôдъ розвагу такъ зване товариске житье, нашѣ вечерки, весѣля, праздники, — а будемо дѣйстно хочь въ части мати образъ житя нашои суспôльности.

Де лишь обернемось, чуемо нарѣканя на бракъ товариского оживленя — видко, що всѣ сильно чуемо той бракъ. А однакъ героичнѣ нераз старання поодинокихъ людей сходятъ на нѣщо. Брали-бы мы сю рѣчь дуже поверхово, коли-бъ шукали причины тамъ, де еи звычайно шукаютъ: въ браку доброи волѣ удѣляючихъ-ся особъ. Причины спочиваютъ глубше. Може найголовнѣйшою есть не дуже щасливе матеріяльне положенье нашого краю. Але се не вся причина. Недостатокъ товариского житя ôтчуваютъ переважно женщины, бо що до мужчинъ, то они все жіютъ товарискимъ житьемъ, сходятся съ собою въ урядахъ, касинахъ, всякого рода зборахъ и выборахъ, а прийшовши до дому, знаходятъ кругъ родинный. Не диво затымъ, що нераз неохôтно тягнутся съ жѣнками по визитахъ, съ чутьемъ выпо нюваня тяжкого обовязку. У жѣнокъ дѣеся противно: они можутъ цѣлыми мѣсяцями сидѣти въ хатѣ и крôмъ домашныхъ нѣкого бôльше не видѣти. И дѣйстно бываютъ т. зв. доматорки, що засновуются въ хатѣ якъ павукъ въ павутинѣ и не выглядаютъ на свѣтъ Божій. Иншѣ, у котрыхъ сильнѣйше проявляеся потреба зносинъ съ людьми, або такѣ що маютъ дорослѣ дѣти и не хотѣли-бы ихъ тримати якъ въ клѣткахъ, на силу нераз ôтрываются ôтъ домашныхъ занятъ и стараются провадити „отвертый дôмъ“, т. е. „робятъ и ôтдаютъ визиты“, бываютъ у другихъ и урадж уютъ у себе пôдъ всякими претекстами и назвами забавы.

Що-жь есть головнымъ содержаньемъ тыхъ забавъ и визитъ? На першôмъ мѣсци стоитъ „стôлъ“. Не мало ôнъ коштуе заходôвъ господиню. Ôнъ рѣшае о еи господарности, смаку и знаню, ôнъ есть не лишь потребою, але и амбиціею господинѣ. За тымъ иде тоалета, котра такожь богато забирае часу, бо не кожда може давати все кравцимъ и кравчихамъ; дуже гарно показавъ тую сторону родинного житя Е. Золя въ повѣсти „Pot-Bouille“, де мама съ доньками передъ кождымъ такимъ выступомъ нищое и перерабляе суконѣ. Темою нашихъ розговорôвъ може бути лишь то, чимъ мы занимаемось. Выключенѣ ôтъ загальныхъ справъ свѣта, замкненѣ лишь въ ограниченыхъ кругахъ знакомостей, займаемось крôмъ повысшихъ предметôвъ тыми знакомыми и ихъ интересами. А черезъ незмѣнну одностайнôсть въ способѣ житя родинъ найменша нераз змѣна заострюе нашу цѣкавôсть, зъ чого дуже часто выходятъ рôжнороднѣ вераіи, часами такѣ прикрѣ, що намъ самымъ приходится дивуватись людскôй и — своѣй власнôй злосливости. Найбôльшою ще може забавою для молодежи есть танець, та й той ôтбуваеся якъ за панщину. Въ однôй комнатѣ сидятъ якъ найстараннѣйше повбиранѣ дамы, а въ другôй мужчины. Съ першими тонами музики появляются панове, перетанцюютъ и вертаютъ назадъ, — часомъ тôлько сей або той завяже якусь розмову, въ родѣ н. пр. „А якъ панѣ бавлятся?“ або „Яке сегодня численне зôбранье“. На такѣ уваги найменше чи найбôльше интелигентна може тôлько ôтповѣсти: „Якъ бачите“, „такъ або нѣ“. Коли однакъ мужчина довше розмовляе съ женщиною, то всѣ мимо волѣ звертаютъ на то увагу и заразъ посуджуютъ о якусь склоннôсть серця. Хочь и

Для полагодженя справъ нагромадженыхъ и для обговореня програмы дальшои працѣ зôбранье се буде мусѣло ôтбути кôлька засѣданъ. Перше засѣданье ôтбулося въ сали соймовôй пôдъ проводомъ маршалка кр. дра Зыбликевича. Членами тои комисіи суть пп.: Людвикъ Вербицкій, директоръ музея промыслового; Орлецкій, совѣтникъ намѣстництва; гр. Володимиръ Дѣдушицкій; кн. Юрій Чарторыйскій; Вайгель, бувшій президентъ мѣста Кракова; Домбровскій, президентъ мѣста Львова; Володиславъ Федоровичъ, властитель Ôкна и п. Шелленбергъ. Секретаремъ ей и заразомъ шефомъ спеціяльного бюра статистичного для статистики промыслу домашного есть п. Рутовскій, урядникъ статистичного бюра при Выдѣлѣ краєвôмъ.

Зъ помѣжь цѣкавѣйшихъ справъ, обговорюваныхъ на першôмъ засѣданю комисіи пôднесемо тôлько важный и гарно оброблений рефератъ гр. Володимира Дѣдушицкого про станъ гончарства въ Глиньску, жовкôвского повѣта. Референтъ пôднѣсъ, що Глиньско есть дуже старою осадою гончарскою; майже кождый житель не тôлько сего одного, але й кôлькохъ сусѣдныхъ селъ есть гончаремъ; ту вытворились и переховуются и доси характеристичнй и оригинальнй формы та орнаменты. Давнѣйше бувъ тамъ звязокъ чи цехъ гончарскій, котрый теперь належитъ уже лишь до традиціи. За то теперь жиды втиснулися сюда и не тôлько розбили останки давнои организаціи продукційнои, але захопили въ свои руки и експлоатацію глины и, розумѣєся, такожь експлоатацію самыхъ продуцентôвъ. Гончарѣ теперѣшнй, працюючи для жидôвъ и крамôвъ, зъ конечности закидаютъ давнй формы и давну орнаментику, черезъ що, розумѣєся, чимъ разъ глубше мусятъ упадати. А мѣжь тымъ природа надѣлила околицю Глиньска неоцѣненымъ скарбомъ: глина тамошна належитъ до найлѣпшихъ глинъ гончарскихъ не тôлько въ цѣлôй Галичинѣ, але може и въ цѣлôй вохôднôй Европѣ. Львôвскй промысловцѣ Гардтмутъ и Вернеръ выслали одинъ ей вагонъ до великои фабрики въ Боденбаху, де оречено, що она добротою рôвняєся найкрасшимъ глинамъ заграничнымъ и годится до найделикатнѣйшихъ выробôвъ керамичныхъ. Референтъ отже внѣсъ, щобы комисія выслала ôтъ себе делегатôвъ, котрѣ-бы розглянувши докладно мѣсцевй ôтносины въ Глиньскôмъ, зъорганизували на ново тамошныхъ гончарѣвъ въ спôлку продукційну; спôлка тая, запевнившися запомогою зъ фонду краєвого, могла-бы швидко вытиснути и жидôвскихъ фушерôвъ и експлоататорôвъ и навязуючи до давныхъ, народныхъ традицій въ формахъ а орнаментицѣ выробôвъ, могла-бы двигнути мѣсцевый промыселъ гончарскій, а тымъ самымъ запевнити нашôй стародавнôй осадѣ промысловôй новый розцвѣтъ и добробытъ.

При дебатѣ надъ буджетомъ, т. є. надъ тымъ, въ якій способъ найкориснѣйше ужити фондъ, удѣленый соймомъ на цѣли промыслу домашного, прійшло пôдъ дискусію такожь цѣкаве предложенье „Towarzystwa pedagogicznego", котре жадає 1000 зр. на уложенье и выданье двохъ пôдручникôвъ для курсôвъ рукодѣльництва при головныхъ и середныхъ школахъ въ Галичинѣ. Пôдручники тй маютъ бути не надто великого объему (по 4—5 аркушôвъ друку) и маютъ бути уложенй одинъ по польски а другій по — нѣмецки. Се бачите, для того, щобы дати можность нашимъ дрôбнымъ рукодѣльникамъ: 1) присвоити собѣ польску „народову" (?) терминологію ремѣсничу и 2) зноситися зъ захôдною Европою, а властиво съ такими-жь рукодѣльниками нѣмецкими. Мы не знаємо: 1) чи нашимъ дрôбнымъ рукодѣльникамъ коли небудь прійдесь мати якй зносины съ захôдною Европою и чи для сатисфакціи такихъ, колись можливыхъ зносинъ, потрѣбно выкидати хочь-бы тôлько 500 зр. зъ грошей краєвыхъ на компонованье и выданье нѣмецкого пôдручника рукодѣльничого; 2) чи компонованье такого пôдручника есть потрѣбне въ виду сотокъ подôбныхъ пôдручникôвъ уже накомпонованыхъ въ Нѣмеччинѣ не выйде щось „echt wasserpolakisches". Але рефлектуючи на такй широкй европейскй ôтносины нашихъ будущихъ дрôбныхъ рукодѣльникôвъ, анѣ „Towarzystwo pedagogiczne" анѣ комисія краєва для промыслу домашного анѣ словомъ не згадали о тôмъ, що тымъ рукодѣльникамъ прійдесь жити бодай въ бôльшôй половинѣ на земли рускôй, мати дѣло съ рускими консументами и спôвпродуцентами, що въ конци й руска мова має такожь свою народну, не менше, коли й не бôльше ôтъ польскои (по потрученю перекалѣченыхъ терминôвъ нѣмецкихъ) цѣнну терминологію, и що уложенье руского пôдручника рукодѣльничого вже хочь-бы для того есть дѣломъ неôтложнои конечности, що есть же у насъ и школы съ рускимъ языкомъ выкладовымъ и що все-жь таки комисія краєва для промыслу домашного въ вохôднôй, рускôй части Галичины найде бôльше матеріялу, бôльше дѣла и бôльше людей, нѣжь въ захôднôй, нехай тôлько для того, що вохôдна часть и сама по собѣ бôльша и богатше ôтъ природы ударована. Мы надѣємося, що комисія краєва спостереже тую помылку и схоче ей направити, навѣть противъ волѣ и охоты „Towarzystwa pedagogiczn-ego".

Нашй кривды въ школахъ.

(Постоянна рубрика).

Зъ мѣсточка Товстого, тернопôльского округа, одержуємо ôтписи двохъ ухвалъ зъ р. 1875, зъ котрыхъ можна пересвѣдчитися о тôмъ, якими то дорогами пшла полонизація нашихъ школъ. Перша ухвала вынята зъ „Книги ухвалъ уряду громадского въ Товстôмъ" и звучитъ дословно ось якъ: „Uchwała d. 10. października 1875. Przedmiot II. Naczelnik gminy Tousteckiej p. Mikołaj Tessarowski odczytał wezwanie Rady szkolnej miejscowej z dnia 1. października 1875 do l. 47, ażeby zobrane rady gminne Toustego, Kąta i Przekalca orzekły: który z języków krajowych, czy polski czy ruski? wykładowym w Szkole tutejszej być ma, — wskutek czego zapadła uchwała na wybór języka **ruskiego** jako wykładowego".

Другій документъ вынятый зъ книги урядовои, носячои титулъ „Protokół czynności Rady szkolnej miejscowej w Toustem" и гласитъ дословно: „4875, Nr. exhibitu 57, d. 19/10. Przedkłada Rada szkolna miejscowa uchwałę Rad gminnych stanowiących o języku wykładowym tutejszej 2 klasowej szkole etatowej z prośbą o ustanowienie dla tej szkoły języka **polskiego** jako wykładowego".

Сей другій документъ, котрый не есть нѣчимъ иншимъ, якъ тôлько простымъ **сфалшованьемъ ухвалы рады громадскои**, писаный бувъ рукою самого презеса товстецкои рады шкôльнои, кс. каноника Ржепиньского, чоловѣка вѣкового и честного, котрый до жаднои „политики" не мѣшався и котрому нѣякихъ полонизаторскихъ забагôвъ приписувати не можна. Заинтерпельованый, якъ мôгъ своєю рукою написати подôбну фальсификацію, ôтповѣвъ, що зробивъ се тôлько на налѣганье пана инспектора окружного, коли той выразно сказавъ єму: „Pisz ksiądz na moją odpowiedzialność". Здаєся, що зъ причины тои некорректности при введеню польского языка до товстецкои школы и зъ обавы передъ можливыми интерпеляціями ôтъ двохъ лѣтъ вже не була скликана мѣсцева рада шкôльна.

Въ Ромашôвцѣ, селѣ чисто рускôмъ, де не ходитъ анѣ одна польска дитина до школы, выкладаєся вся наука въ польскôмъ языцѣ, а на копытѣ роздаются рускимъ дѣтямъ греческого обряду польскй молитвословы. Найбôльше розвельможнилися полонизаційнй експерименты за учителя Шабо, помершого сего року. Той праведникъ учивъ дѣтей рускихъ мужикôвъ рôжныхъ пѣсень патріотично-польскихъ, краковякôвъ, исторій о Wandzie i Kazimierzu и пр., и то такъ всесторонно, що дуже мало оставало єму часу на такй дрôбнички, якъ наука читаня и писаня. Тожь не диво, що дѣти, ходячи навѣть 4 до 5 лѣтъ до школы, покидали школу, не умѣючи читати анѣ по руски анѣ по польски. Зъ тои причины що разъ бôльше зростає неохота громадянъ до школы. Дуже многй платятъ кару за непосыланье дѣтей до школы и заявляютъ, що и дальше будутъ платити, а таки дѣтей до школы не ôтдадутъ.

А що у нашихъ селянъ нема упередженя до науки, стверджує досадно фактъ, що громадяне сусѣдного села Бѣлого Потока, де ще нема школы, наймаютъ собѣ що зимы доброохотно приватного учителя, щобы приучувавъ дѣтей письма. Тôлько нашъ мужикъ домагаєся вже реальнои користи зô школы, але не хоче ôтдавати свою дитину до школы въ тôй цѣли, абы тамъ ôтбувано съ нею експериментъ: чи буде зъ рыбы ракъ, т. є. зъ руского мужика польскій „patryotnik"!

Въ Сушнѣ, въ повѣтѣ каменецкôмъ, селѣ зовсѣмъ рускôмъ, есть учителькою панна М., Полька, котра не знаючи руского языка учитъ рускй дѣти по польски.

ДОПИСИ.

Зъ пôдъ Бôбрки.

Есть пôдъ Бôбркою капелянія В., а въ тôй капеляніи священикъ о. К. Капелянія тая була-бы несогôрша, кобы не тота мала дрôбниця, що священикъ має чотырехъ сынôвъ въ школахъ, а два ще дома пôдростаютъ. Пôдъ такими обставинами не дивниця, що такій и такъ вже не товстый прихôдъ стався „голодôвкою" найчистѣйшои крови. Тай въ цѣлôй тôй справѣ не було-бы нѣчого цѣкавого, бо-жь се суть цѣлкомъ звычайнй проявы нашого священичого „гараздованя".

Але сей случай намотали собѣ „на вусъ" нашй сердечнй Змартвыхвстанцѣ, и ось однои краснои днины о. К. одержує письмо ôтъ своего найласкавѣйшого колятора, графа Альфреда П., въ котрôмъ его тойже снисходительно повѣдомляє, що довѣдавшись о его (о. К.) критичнôмъ бытѣ матеріяльнôмъ, рѣшився єму яко „своєму" священикови улекшити тягаръ едукаціи дѣтей та въ тôй цѣли буде за одного сына черезъ цѣлу гимназію платити кошты удержаня (350 зр. рôчно) пôдъ тымъ однакожь условіємъ, щобы тойже бувъ умѣщеный — въ интернатѣ Змартвыхвстанцѣвъ.

Чи-жь не правдива благодать? И на початку сего року шкôльного въ однôмъ купѣ съ пôдписанымъ ѣхавъ о. К. на-пôвъ урадуваный, а на-пôвъ засмученый до Львова, щобы подякувати своєму „ясному коляторови за тую великодушну ласку, а за кôлька день его сынокъ опинився у Змартвыхвстанцѣвъ.

Отъ якими способами заманюются рускй дѣти въ тую єзуитску самоловку — ad majorem Poloniae gloriam...

Кр..

Зъ Пôдгôря Карпатского.

По вѣкахъ неволѣ, темноты и застою въ нашôмъ народнôмъ житю починає для нашого народу свитати зôрничка лучшои долѣ. Видно по всѣхъ закутинахъ рускои землѣ змаганя до пôднесеня и скрѣпленя народнои силы. Декуды тй змаганя проявляются навѣть такъ, що веселятъ душу и заохочуютъ рôвно и другихъ до заходôвъ около осягненя однои и тои самои цѣли. Но хотяй-бы нашй здобутки були далеко виднѣйшй, якъ до теперь, то ще не годится закладати рукъ; а теперь тымъ бôльше треба добувати тыхъ силъ, щобы ввести правильный рухъ у всѣ жилы народного житя.

Суть однакъ у насъ стороны, де житье народне дуже мало або и цѣлкомъ не позбулося останкôвъ минувшихъ вѣкôвъ. До такихъ сторôнъ належитъ передовсѣмъ цѣле Пôдгôрье Карпатске. Нашй люде жіютъ своимъ ôтрубнымъ житьемъ, а здобутки освѣченыхъ народôвъ для нихъ майже цѣлкомъ недоступнй. На що бôльше казати, если лишь то возьмемо на увагу, що въ гôрскихъ селахъ рѣдко де можна подыбати школу. То, що колись передъ лѣтами заснували нашй патріоты, осталося до днесь, а нашй „опѣкуны" дуже мало новыхъ школъ за часъ своєи управы придбали. Интелигенція малочисленна, само священьство, декуды въ прикрôмъ положеню матеріяльнôмъ, а противъ него стає бокомъ проворна жидова и всякого рода „сторожѣ народовй". Они умѣютъ всякй змаганя, коли-бъ де проявилися, въ зародѣ убити и неразъ залили горячого сала тому, котрый позволивъ собѣ не такъ поступати, якъ то имъ до смаку приходитъ.

Сказавъ-бы хтось, що нашй люде не хотятъ свѣтла. Бувъ бы се хибный поглядъ; народна школа оо. Василіянъ въ Лавровѣ все була повна селяньскихъ дѣтей цѣлого Пôдгôря

якъ дивнымъ се може выдатися, а прецѣнь се дасться оправдати. Черезъ абсолютно ôтмѣнный рôдъ занятій мужчинъ и жѣнокъ, иншій способъ житя и зъ того выплываючій иншій напрямъ мысли — ихъ дѣйство не може лучити анѣ одномысльнôсть, анѣ спôльный, загально людскій интересъ, а хиба тôлько индивидуальна склоннôсть серця. Кождый затымъ мужчина, заводячій розмову съ женщиною, въ першôй линіи о то може бути посудженый. Длятого може панове волятъ грати въ карты, якъ розмовляти съ женщинами.

Отсе въ короткихъ словахъ образъ нашого товариского житя. Видимо, що причины его упадку не лежатъ въ браку доброи волѣ, анѣ навѣть въ економичнôй тѣснотѣ, але лежатъ глубше. Мы не можемо жити правдивымъ товарискимъ житьемъ, бо не маємо до того елементарныхъ условій, не маємо, що такъ скажу, духового принципу, якогось загального интересу, однои спôльнои думки, котра тôлько одна лучити може людей съ людьми безъ рôжницѣ вѣку и пола. Скаже дехто, що ту выстарчила-бъ лишь конечна потреба розрывки; але якъ розберемо всѣ клопоты и выдатки, то борше чи пôзнѣйше прійдемо до пересвѣдченя, що въ мѣру своеи вартости тй розрывки за дорогй.

Такъ отже товариство рускихъ женщинъ хотѣло бы хочь по части запобѣгчи тымъ недостаткамъ. Зважившй, що товарискй ôтносины выробляются въ великôй, рухливôй машинѣ житя приватного и публичного, товариство наше бажало-бы въ наше мертве товариске житье влити нову душу, т. е. надати якусь высшу цѣль. А се въ такій способъ, щобъ забавляючись, прислугуватися заразомъ нашому народному и загальному добру, що при бѣдности краю може приносити єму великій пожитокъ. Пропонує затымъ вечерки, театральнй представленя и концерты на користь нашои литературы.

Литература, то найвѣрнѣйшій образъ интелигенціи народôвъ. Упала Греція, упавъ Римъ, а мы читаємо ихъ творы и величаємо ихъ геніѣвъ. Кождый народъ попередъ всего повиненъ дбати о свою литературу, бо нѣчого бôльше ôтъ неи не вникає въ духа суспôльного и не має бôльшои тревалости. Но позаякъ у насъ кипитъ національна борба и нашй мужчины угинаются ôтъ працѣ на тôмъ поли, то чи-жь мы нѣчимъ не повиннй имъ допомогчи? Коли политика абсорбує майже всѣ силы нашихъ мужчинъ, то мы женщины вспираймо литературу. Роблячи се, мы будемо робити и для власного добра. Бо коли литература въ загалѣ есть идеальна історія цѣлои суспôльности, то беллетристику смѣло можна назвати історією женщины. Насъ выключено ôтъ политики, и мы жѣнки лишь черезъ литературу беллетристичну (? — Ред.) выразити можемо свои думки и бажаня, она лишь займаєся нами и заступає нашй индивидуальнй до загалу ôтносины. Нѣщо фалшивѣйшого, якъ тую нашу заступницю уважати за рѣчь пусту або за просту розрывку. Може бути, що те хибне понятье пôшло ôтъ самои ей назвы „беллетристика" (гарне або забавне письменство); але борше, гадаю, пôшло оно ôтъ того, що якъ цѣлу умѣєтнôсть подѣлено на дозволену и недозволену женщинѣ, такъ пôсля тыхъ самыхъ приписôвъ позволяєся читати однй литературнй творы, а забороняєся другй. Неразъ дѣла найбôльшои вартости, де авторъ на пôдставѣ правъ природы вникає въ глубь людскои душѣ и старається якъ найвѣрнѣйше представити хибы устрою суспôльного, читаются мало, а то ще стрѣчаютъ острй доганы. А натомѣсть захваляются якйсь фабрикаціи про давнй минувшй або нѣколи не бувалй часы и ôтносины; они можутъ запалити молодечу фантазію, але хто перебувъ уже певну школу житя, той лишь здвигне раменами, бачучи, що таке читанье — то дѣйстно тôлько страта часу.

Наше товариство положивши собѣ задачу ширити освѣту черезъ литературу, положило тымъ самымъ задачу: поставити литературу белетристичну на тôмъ становиску, на якôмъ она повинна завсѣгды стояти, щобы бути не лишь розрывкою, але поважною наукою и объясненьемъ житя суспôльного. Щобы достигнути тои цѣли, мусимо передовсѣмъ постаратись о яке добре выдавництво и повѣрити его людямъ съ добрымъ литературнымъ образованьемъ, котрй-бы съ умѣєтнымъ доборомъ подавали намъ рѣчи правдивои вартости. Правда, женщинъ спосôбныхъ працювати на литературнôй нивѣ у насъ поки-що мало. Але кôлько-жь то ихъ у насъ посѣдає знанье якогось чужого языка, котре здобувати неразъ съ великимъ трудомъ хиба тôлько для того, що то належило до доброго выхованя, але безъ жаднои практичнои потребы. Чи не могли-бъ тй панѣ спожиткувати то свое знанье, працюючи надъ перекладами добрыхъ заграничныхъ творôвъ на нашу мову? Въ доборѣ мôгъ-бы имъ помагати редакційный комитетъ и ôтповѣдно веденый литературно-науковый органъ, котрый подававъ бы оцѣнки важнѣйшихъ заграничныхъ творôвъ. Съ часомъ, коли-бъ наша литература бôльше розвилась и торгъ книжковый рускій оживився, се могло-бы утворити (якъ то есть уже по иншихъ краяхъ а навѣть у Полякôвъ) осôбну галузь зарôбку для многихъ интелигентныхъ женщинъ.

До всего того мы можемо и бажаємо причинитися, мы, галицкй Русинки, котрыхъ завсѣгды ставлено на послѣднôмъ мѣсци до того ступеня, що до недавна ще нашй Русины, що кôнчили свѣтскй, не теологичнй науки, не женилися навѣть съ Русинками. Завсѣгды намъ ставлятъ за примѣръ то Нѣмокъ то Полѣкъ, хотяй мы ôтъ давна чуємо, що мы не низше ихъ. Нехай не ставлятъ намъ Нѣмокъ за взôръ трудолюбности, бо й мы не менше трудимося по нашихъ хатахъ; а коли Польки въ бурливыхъ хвиляхъ для краю умѣли стояти побôчь своихъ мужчинъ, то й мы зъумѣємо стати побôчь нашихъ въ ихъ тихôй, тяжкôй и неустаючôй праци. Лишь жваво берѣмся до дѣла! Нехай не вдержуютъ насъ нѣ насмѣшки, нѣ иронія. Заявѣмо мужчинамъ, що мы можемо жити съ ними спôльною думкою для спôльнои идеѣ, а не вважаймо себе лишь за вѣчныхъ кандидатокъ до ихъ серця...

Наше товариство не ограничаєся на поодинокихъ кругахъ анѣ мѣсцяхъ. Всюды, де суть Русинки, маютъ добру волю и патріотичне почутье, тамъ робится наше дѣло. Всюды можутъ завязуватися комитеты и працювати на користь товариства, котрого обовязкомъ буде старатися о добрй литературнй выдавництва, щобы якъ найширшимъ кругамъ подавати правдивый духовый кормъ. Жадна зъ насъ не повинна ôттягатися ôтъ тои задачѣ!

ажь до границѣ угорскои. Правда, нашѣ люде, ôтдаючи дѣтей до школы, думали все о тôмъ, що колись дитину свою увидятъ въ ризахъ священичихъ, а если вже такъ далеко не повело, то становиско дяка и писаря громадского було выстарчаючимъ; ба навѣть и въ тôмъ видѣли нашѣ люде хосенъ зъ науки, коли паробокъ пôйшовъ до войска и умѣвъ нумера пôзнати. Такъ выходить, що нашѣ люде цѣнили науку, радѣ були єй, и теперь єи поважаютъ и цѣнятъ, хотяй не понимали и не понимаютъ добре єи благодатного вплыву въ цѣлôй повнотѣ. Будемо тому дивуватися? А кôлько-жь бы то тысячокъ начисливъ въ нашôй Галичинѣ такихъ, що кôнчили всеучилище а навѣть и дипломы маютъ, а тутъ хочь-бы и заразъ сѣдай та пиши свѣдоцтво умественного убожества и прибивай хочь десять печатокъ. Зъ помежи гôрняковъ увôйшло досыть людей межи интелигенцію; многѣ навѣть ôтзначаются широю прихильностею до справъ народныхъ, але се мало вплынуло на народъ, щобы ôнъ старався о поступъ въ житю.

Щобы наша праця була хосенна, треба велику бачнôсть звертати на матеріяльне положенье нашого народа. Нашѣ люде — газды: у нихъ худоба мае велику вагу; єи кождый лучше може доглядае, якъ себе самого. А таки найбôльше старунку обертается на волы. Тому неразъ можна подыбати на торгахъ и ярмаркахъ не одну красну пару волôвъ. Волы тіи выганяютъ люде зъ такихъ селъ, де суть полонины и въ загалѣ добрѣ пасовиска. Часто на торговицяхъ можна подыбати волы, котрѣ цѣнятся по 300 и 400 зр. Однакъ нашь народъ, слабо розвитый стаєся дуже часто жертвою жидовы, котра его коштомъ жіє. Безъ жидôвъ нема торгу анѣ ярмарку. И цѣна худобы не йде пôсля єи якости, але пôсля волѣ жидовы. Одного газду обступить десять або бôльше жидôвъ; коли того имъ треба, закричатъ его, загулюкаютъ и отуманятъ, а ôтважится газда опôръ ставити, то ще его поштуркаютъ. Се розумѣєся уходить жидамъ безкарно; що они всюды умѣютъ выслизнутися. Ба навѣть густо часто лучается по гôрскихъ селахъ, що коли нашь газда зайде собѣ на чѣмъ съ жидомъ, то невдовзѣ отôйде ему найкраща худоба. Се жидôвске средство навести пострахъ на цѣле село и зробити собѣ зъ людей послушнѣ орудія. Тому подыбавъ-бы у насъ села, якъ н. пр. Тарнаву, де майже всѣ люде въ недѣлѣ и свята идутъ до жидôвъ на роботу. Въ такôмъ селѣ найщирѣйшій священикъ не богато зробить, бо противъ него стоитъ пекельна сила, котра кождои хвилѣ готова его знищити до послѣдного рубця.

Хотѣли-бы мы людей нашихъ увôльнити ôтъ жидôвскои опѣки, передовсѣмъ треба жидôвъ позбавити выключного панованя на торговицяхъ. Въ великихъ мѣстахъ, якъ у Вѣдни, иде худоба рогата на вагу и пôсля того платится. Продана въ такій спосôбъ худоба не тратить на вартости тôлько, кôлько на галицкихъ торговицяхъ. Коли-бъ у насъ далося довести до того, щобы нашѣ люде лучшу худобу доставляли до Вѣдня або Пресбурга, то на тôмъ выскала-бы дуже справа народна. Говоривъ я о тôмъ съ нашими селянами. Они уважали таке предприятье труднымъ до переведеня, при чѣмъ звинялися тымъ, що у нихъ нема науки. А таки лучалися у насъ давнѣйше выпадки, що нашѣ люде гонили волы на продажь до Кракова, Голомуца а навѣть и до Вѣдня. И теперь люде идутъ часто за ôвцями ажь до Кутъ и Коссова. Нынѣ гонити худобу до Вѣдня не оплатилось бы, теперь можна доставляти єи желѣзницею. Однакъ одного газды не стати на бôльше предпріємство, а лишь таке оплатило-бы-ся. Коли-бъ освѣченѣ люде прійшли въ помôчь нашимъ газдамъ и утворили спôлку для улекшеня нашимъ селянамъ доставы худобы на наведенѣ торговицѣ, то пôсля моеи гадки тымъ дуже прислужились-бы народнôй справѣ. Хто знае село Хащôвъ, той признасть, що нема на цѣлу околицю села, котре-бы такъ пріятно вражало око перехожого. Я чувъ, що люде въ тôмъ селѣ великѣ купцѣ и бували по свѣтѣ въ торговыхъ дѣлахъ. Тожь се обôзнанье съ свѣтомъ есть, пôсля моеи думки, одною зъ важнѣйшихъ причинъ того внѣшного порядку въ селѣ, якій ôтъ разу впадае въ око. Коли-бъ нашѣ люде доставалися на бôльшѣ торговицѣ, мали-бы случайнôсть не одному придивитись, що було-бы для нихъ хосенне. А передовсѣмъ вызволились-бы зъ жидôвскои опѣки, сходились-бы съ рôжными людьми, свѣтоглядъ ихъ розши, звсь-бы, училися-бы себе самыхъ поважати, а черезъ те приходили-бы до національного почутя. Зыскавши матеріяльно, кинулись-бы до просвѣты и до приноровленя собѣ здобуткôвъ всесвѣтнои науки.

Гадку тую пускаю въ свѣтъ пôдъ розвагу свѣтлыхъ людей, а передовсѣмъ патріотôвъ Турчаньского и Лѣского повѣтôвъ и „Народнои Торговлѣ" у Львовѣ. Єсли-бы пôднесене тутъ дѣло далося перевести въ практицѣ, то осягнули бы мы значнѣ користи. Однакъ думаю, що безъ громадного спôвдѣланя дѣло се не далось-бы перевести. Впрочѣмъ надъ тымъ дѣломъ може глубше подумати „Народна Рада" въ Турцѣ.

Кн. Адольфъ Аверспергъ.

Дня 5 н. ст. сѣчня померъ на ударъ на мозокъ въ замку Голдегъ кн. Ад. Аверспергъ, президентъ найвысшого трибуналу рахункового, членъ палаты панôвъ и бувшій президентъ министрôвъ. Кн. Ад Аверспергъ належавъ до одноя изъ найстаршихъ родинъ австрійскихъ вельможъ, котра ще въ другôй половинѣ XI столѣтя зайшла зъ Швабіи до Краины и тутъ поселилася. Родина Аверспергôвъ дала Австріи богато славныхъ мужêвъ, зъ котрыхъ въ нашихъ часахъ найбôльше звѣстный гр. Александеръ Аверспергъ, яко нѣмецкій поетъ, писавшій пôдъ псевдонимомъ „Анастасіюсъ Гринъ", кн. Кароль Аверспергъ, теперѣшный маршалокъ краевый въ Чехахъ, и помершій семи днями его братъ, кн. Адольфъ Аверспергъ.

Кн. Адольфъ Аверспергъ родився 1821 р., студіювавъ зъ початку право а ôттакъ вступивъ до войска, зъ-ôтки опôсля дослужившися ранги майора драгонôвъ, выступивъ и незадовго за тымъ зôставъ выбраный посломъ до ческого сойму черезъ вѣрноконституційныхъ властителѣвъ. По упадку кабинетôвъ Гогенварта и Гольцгетана зôставъ кн. Адольфъ Аверспергъ покликаный утворити новый кабинетъ и вже 25 падолиста 1871 р. ставувъ ôнъ на чолѣ долитавского министерства, котрого душею однакожь бувъ Ляссеръ. Покôйный не ôтзначався анѣ великимъ талантомъ анѣ здôбностями, а все, що за часôвъ его кабинету дѣялося, дѣялося лишь зъ волѣ и за иниціятивою его брата Кароля, котрому ôнъ дававъ властиву лишь фирму и котрого бувъ речникомъ. Съ именемъ его вяжутся важнѣ факты зъ австрійскои внутрѣшнои политики, а для Русинôвъ тымъ поучаючѣ, що они, хочь тогды мали въ радѣ державнôй доволѣ значну силу, не умѣли выкористати єи и выслугувалися за дармо централистичному кабинетови. Такъ покôйникъ якъ и его братъ — котрого ôнъ, якъ сказано, бувъ лишь орудіємъ — були великими приклонниками лѣвицѣ або т. зв. давнѣйше „вѣрноконституційнои" партіи и ôтзначувалися особливо тымъ, що выступали дуже ворожо противъ всякихъ змагань національныхъ серѣдъ народôвъ австрійскои державы. Кн. Адольфъ Аверспергъ, не будучи мужемъ стану, або хочь-бы добрымъ политикомъ, думавъ, що цѣле спасенье державы, котрои судьба наразъ станула въ его рукахъ, лежить выключно лишь въ єи одноцѣлости и перевазѣ елементу нѣмецкого. За тую одноцѣлôсть и перевагу боровся ôнъ цѣлою силою и готовъ бувъ навѣть зовсѣмъ уступити, коли видѣвъ, що по-за его плечима починаєсь вести политика его поглядамъ противна. Єго значенье яко президента въ тогдашнôмъ кабинетѣ не було велике, а душею кабинету бувъ властиво Ляссеръ, зъ ôтки и пôшло, що клерикалы говорили о „кабинетѣ Ляссера, званôмъ Аверсперга". Покôйникъ впрочѣмъ самъ того не отпирався, що головна праця спочивала не въ его рукахъ, а въ рукахъ здôбнѣйшихъ и практичнѣйшихъ людей ôтъ него, якъ Ляссеръ и Унгеръ. Що кн. Адольфъ Аверспергъ вступивъ до кабинету, сталося майже противъ его сподѣваня. Коли именно упавъ бувъ кабинетъ Гогенварта, а складъ другого не удався, покликано его зъ Зальцбурга, де бувъ тогды президентомъ, до Вѣдня. Дня 20 падолиста 1871 р. скликавъ фонъ Гопфенъ, президентъ розвязаного въ серпни 1871 р. парламенту, кружокъ довѣрочныхъ послôвъ зъ сторонництва вѣрноконституційныхъ и въ сѣмъ кружку выголосивъ кн. Аверспергъ свою програму, а властиво, якъ кажутъ, програму своего брата Кароля. Дня 25 падолиста 1871 р. бувъ вже заложеный новый кабинетъ и скоро за тымъ цѣсаремъ затвердженый. На сей посадѣ зôстававъ кн. Адольфъ Аверспергъ ажь до 15 лютого 1879 р., котрого то дня зробивъ мѣсце кабинетови Штремаєра.

Съ смертею кн. Адольфа Аверсперга опорожнилося мѣсце президента найвысшои палаты обрахунковои, котра то посада побôчь президіи найвысшого трибуналу администраційного и суду державного есть найвысшою въ австрійскôй державѣ и рôвнаєся министерству а навѣть въ декотрыхъ взглядахъ стоитъ по-надъ министерствомъ. Не диво отже, що правительство вже теперь оглядаєся за чоловѣкомъ, котрый бы бувъ найспособнѣйшій на сю посаду. Може бути, що выбраный буде до сего чоловѣкъ зъ сторонництва автономичного, ôтповѣдно духови часу, тымъ бôльше, що такъ президентъ найвысшого трибуналу якъ и президентъ суду державного суть централистами.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Торговельна маринарка*) въ монархіи австро-угорскôй знаходится въ дуже некористнôмъ положеню, а позакъ зъ стороны правительства яко власти законодавчои мало зроблено, щобы поправити се положенье, то рѣшилося австрійске правительство ôтнестися въ тôй справѣ до угорского правительства съ запытаньемъ, чи оно не охотѣлобы взяти участи въ нарадахъ надъ средствами, щобы ухилити зло, а рôвночасно предложило австрійске правительство для призбираня потрѣбного матеріялу спôльну анкету. Угорске правительство пристало дуже радо на предложенье австрійского министра торговлѣ, заявило однакожь, що уважае частѣйше ôтбуванье анкетъ такъ въ Австріи якъ и Угорщинѣ пожаданымъ для справы. Австрійскій министеръ торговлѣ поручивъ вже тріестеньскôй морскôй власти начеркнути програму для анкеты, маючои ôтбути въ Тріестѣ. На основѣ того, що урядатъ обѣ анкеты будутся ôттакъ вели пересправы межи обома правительствами, котрѣ будутъ мати на цѣли обговоренье деякихъ улекшень для маринарки торговельнои. Межи прочими мае бути пôднесена такожь справа заступленя кораблѣвъ съ вѣтрылами кораблями паровыми. Въ виду змагань другихъ державъ для пôднесеня плавбы по морю, межи котрыми проектъ пôдмоги для паровыхъ кораблѣвъ кн. Бисмарка, якъ такожь италійскій проектъ закона що до користей для національнои маринарки заслугуютъ на пôднесенье, есть обовязкомъ монархіи австро-угорскои — пише одна офиціозна газета — такожь зъ своеи стороны не лишитись по заду. Реформа статистики товарôвъ мае бути пôсля информацій „Pester Lloyd-a" въ найблизшôй сесіи парламенту предложена.

(*Програма працъ парляментарныхъ*). Палата посольска рады державнои, котра, якъ звѣстно, зберется дня 20 н. с. сѣчня, зачне — пôсля информацій „Politik" — свою дѣяльнôсть имовѣрно ôтъ нарады надъ предложеньемъ закона о регуляціи конгруи. Черезъ мѣсяць лютый будутся ôтбували розправы буджетовѣ; ôттакъ прійдутъ на дневный порядокъ деякѣ пильнѣйшѣ и важнѣйшѣ працѣ парляментарнѣ, такъ що съ кôнцемъ марта буде имовѣрно закрыта теперѣшна законодавча період. Вѣденьскій кореспондентъ „Politik" доводиться дальше, що выборы будутъ розписанѣ имовѣрно вже въ цвѣтню; речинець же самыхъ выборôвъ назначеный на червень. — Позакъ спôльнѣ делегаціи будутъ сего року радити въ Вѣдни, то не буде треба скликувати осôбно рады державнои для выбору делегатôвъ, бо обѣ палаты зберутся въ осени рôвночасно съ делегаціями.

(*Отношеня въ Босніи и Герцеговинѣ*), якъ завѣряе выходяча въ Сераєвѣ „Bosnische Post" въ кождôмъ взглядѣ с. е. въ политичнôмъ якъ и економичнôмъ значно поправилося. „Bosnische Post" жалуеся въ новорôчнôй статіи, що до теперь нѣчого правительство не зробило, щобы забезпечити будучнôсть працюючихъ тамъ урядникôвъ, додаючи що утворенье взôрцевого апарату урядничого есть неможливе безъ приписôвъ дисциплинарныхъ и нормъ пенсійныхъ. Пôсля информацій „Presse" ведутся межи спôльнымъ министерствомъ скарбу а правительствами обохъ половинъ державы переговоры що до сеи справы и есть надѣя, що она буде користно залагоджена.

(† *Кн. Адольфъ Аверспергъ*). Дня 5 н. с. сѣчня умеръ нечаянно въ добрахъ своихъ Гольдекъ коло Зальцбурга бувшій министеръ и президентъ кабинету князь Адольфъ Аверспергъ. — Умершій родився дня 20 липня 1821 р. и хотѣвъ зъ разу ôтдатися дипломатичнôй карієрѣ, но опôсля змѣнивъ свою постанову и вступивъ до войска, зъ ôтки выступивъ р. 1860 въ характерѣ майора. Вѣрно-конституційна бôльшôсть выбрала его посломъ до ческого сойму, а недовго потому именовано маршалкомъ Чехъ. Р. 1868 именованый ôнъ тайнымъ совѣтникомъ и дожизненнымъ членомъ палаты панôвъ. Въ часѣ угодовои епохи стоявъ Аверспергъ незрушимо при вѣрноконституційнôй партіи и належавъ до выбитнѣйшихъ єи репрезентантôвъ. По упадку министерства Гогенварта и по короткôмъ провизоричнôмъ урядованю кабинету Гольцгетана получивъ Аверспергъ порученье утворити вѣрноконституційне министерство, а дня 25 листопада 1871 обнявъ ôнъ дѣйстно керму австрійского правительства. Реформа выборча, зъ котрои выйшли безпосереднѣ выборы зъ рады державнои, се дѣло Аверсперга. Кн. Аверспергъ, за котрого управы ухваливъ парламентъ долитавскій звѣстнѣ конфесійнѣ законы, зôставъ р. 1878 увôльненый ôтъ предсѣдательства кабинету, но мимо того управлявъ ôнъ ще кабинетомъ провизорично до 15 лютого р. 1879. По Аверспергу обнявъ, якъ звѣстно, керму кабинету Штремаєръ, а Аверсперга именувавъ цѣсарь президентомъ найвысшои обрахунковои палаты.

(*Новорôчна рецепція у Тиссы*), котра що року дае случайнôсть до политичныхъ выявленъ ôтбулася и сего року а зъ промовы, котрою повитавъ Тиссу начальникъ либеральнои партіи и зъ ôтповѣди Тиссы выходить, що межи бôльшостею угорского сойму а правительствомъ есть добра згода. Предметомъ бесѣды була межи прочимъ реформа палаты панôвъ, а при тôй случайности боронився министеръ противъ замѣтôвъ опозиціи будьтобы цѣлею реформы не було що другого лишь скрѣпленье власти теперѣшного правительства. Въ прочѣмъ не мѣстила въ собѣ промова нѣчого замѣтного.

(*Зъ хорватского сойму.*) Дня 2 н. с. сѣчня явилися на засѣданье хорватского сойму оба сторонництва опозиційнѣ, с. е. партія Штросмаєра и сторонництво Старцевича, котре выступило зъ трема внесенями и кôлькома интерпеляціями. Гр. Рукавина поставивъ внесенье, щобы знесено правительственне право шинкованя, Фольневичъ внѣсъ, щобы перевести мощѣ Зринього зъ Винеръ-Найштадъ до Хорватіи на коштъ краю, а Пилепичъ поставивъ на конець внесенье, жадаюче предложеня королѣвского письма ôтручного, котрымъ именованый гр. Кинъ на бана Хорватіи и роту присяги нового бана. — Въ дискусіи надъ провизорією буджету забравъ голосъ Давидъ Старцевичь, котрый заявивъ, що позакъ нѣ одинъ Хорватъ не есть певный въ Хорватіи своего майна и своего житя, то не стоитъ платити податки. Коли-жь Старцевичь заявивъ, що Россія, котра сотворила Сербію и Болгарію не дасть загибнути и Хорватамъ и поставивъ пытанье: що станеся съ короною св. Стефана наколи Хорваты сполучатся съ прочими Славянами? — ôтбравъ ему предсѣдатель голосъ. — По поводу свять ôтложивъ соймъ свои засѣданя до 9 н. с. сѣчня.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Найцѣкавѣйшою вѣстею зъ Россіи есть безперечно поголоска, що царь мае незадовго короноватися на цѣсаря середнои Азіи и мае приняти сей титулъ пôдôбно, якъ се зробила передъ кôлькома роками королева Англіи. Вразъ съ сею вѣстею надходитъ ще и друга а именно та, що имовѣрно въ недалекôмъ вже часѣ мае бути заведена въ Россіи конституція и що въ сѣй цѣли бувъ недавно покликуваный до Петербурга Лорисъ-Меликовъ. Хочь якъ треба-бы бажати такои змѣны въ Россіи, котра не тôлько полѣпшила-бы внутрѣшне положенье самои Россіи, але и сильно ôтдѣлала-бы и на другихъ Славянъ, то однакожь трудно допускати, щобы пôдъ желѣзною рукою абсолютизму людей якъ тѣ, що стоятъ теперь на самôмъ передѣ державы могли-бы доспѣти якѣ-небудь гадки конституціи. Що и въ Россіи мусить разъ прійти до конституціонализму, се рѣчь певна, бо поступъ въ свѣтѣ не дастьея затамувати, але не менше певно и те, що пора конституційнои управы въ Россіи не наспѣла и що довго прійдеся на ню ще въ Россіи чекати. — Въ Царствѣ Польскôмъ настала кризисъ економична. Дуже много фабрикъ, не маючи ôтбыту на свôй товаръ, мусѣло заперестати роботы. По поводу сего настала серѣдъ робôтникôвъ велика нужда и есть обава, що зъ неи схотятъ скористати нѣмецкѣ соціялисты и всѣлякого рода новаторы, котрѣ чекаютъ лишь способности, щобы все перевернути до горы ногами и въ загальнôмъ замѣшаню переводити свои задушевнѣ цѣли. — Справа сибирскои желѣзницѣ займае вже ôтъ довшого часу не тôлько правительство, але и широкѣ круги приватнѣ. Представителѣ поодинокихъ ресортôвъ державныхъ постановили, щобы перевести желѣзницю въ обохъ напрямахъ, о котрыхъ до сихъ поръ спорили именно въ Нижнего Новгороду черезъ Казань до Екатеринбурга и зъ Самары черезъ Уфу до Екатеринбурга. Шляхъ новгородско-казаньскій постановлено ôтдати великому товариству россійскихъ желѣзныхъ дорôгъ, котре мае позыскати капиталы, потрѣбнѣ до будовы черезъ емисію новыхъ акцій товариства, гварантованыхъ правительствомъ; шляхъ самарско-уфскій постановлено знову ôтдати товариству оренбургскои желѣзницѣ. Контролю надъ сими желѣзницями постановлено ôтдати крôмъ существуючôй вже инспекціи желѣзныхъ дорôгъ, устроенôй при министерствѣ дорôгъ и комуникацій, ще и окремôй контроли, складаючôйся зъ урядникôвъ при контроли державнôй.

Франція. Тихо и безъ всякого шуму наступила змѣна въ французскôмъ министерствѣ. Министеръ вôйны ген. Кампенонъ подався до димисіи и получивъ єи а на его мѣсце именованый министромъ вôйны ген. Льеваль, комендантъ 17 корпуса военного въ Тулюзѣ. Причиною сеи змѣны було то, що ген. Кампенонъ не хотѣвъ мимо признаного кредиту розпочати рѣшучои акціи въ Тонкинѣ. До такои акціи однакожь надôйшла вже найвысша пора. Въ Тонкинѣ можутъ военнѣ операціи ôтбуватися ще лишь до цвѣтня а ôттакъ наступае часъ дуже некористный и цѣла акція мусить знову шѣсть мѣсяцѣвъ спочивати. Тымъ часомъ, якъ каже „Republ. Française", мусить кампанія въ Тонкинѣ бути укôнчена до цвѣтня зô взгляду на наступаючѣ загальнѣ выборы. Деякѣ журналы доносятъ, що веденье цѣлои акціи военнои въ Тонкинѣ, котре доси спочивало въ рукахъ министерства маринарки мае теперь перейти на министерство вôйны. Ген. Льеваль уважае помôчь выслану теперь до Тонкину за достаточну, щобы забезпечити забранье краю. Новый министеръ мавъ высказатися въ слѣдуючій спосôбъ о тонкинскôй справѣ: „Въ розговорѣ съ президентомъ министрôвъ згодилисмо мы оба, що конче потреба рѣшучои акціи. Позакъ и я того переконаня, то принявъ я теку, однакожь безъ ентузіязму але и безъ обавы. Пôсля моеи думки, кампанію въ Азіи можна легко закôнчити. Правительство дало менѣ необмежену власть вести операцію военну; я не политикъ а жовнѣръ. Мое дѣло, повести добре армію. Я маю, правда, проектъ реформы, але не хочу робити перевороту въ арміи". На послѣдокъ заявивъ Льеваль, що буде жадати ôтъ парляменту санкціи военныхъ законôвъ и зрôвнаня жолду. — Рôвночасно майже съ змѣною въ кабинетѣ наспѣла такожь радôстна вѣсть зъ Ганои. Ген. Негріе побивъ дня 3 н. ст. сѣчня 12.000 хиньского войска. Битва мусѣла бути завзята, коли зважимо, що Хины стратили 600 людей, двѣ батеріи Крупа, богато рушниць, амуниціи, провіянту и цѣлый конвой. Страты по сторонѣ Французôвъ выносятъ 19 убитыхъ и 65

раненыхъ. Побѣду сю уважаютъ въ Франціи за добрый знакъ для нового министра. — Ген. Кампенонъ умѣвъ также досить зручно оправдати свое уступленье. Въ розговорѣ своимъ съ кореспондентомъ часописи „Evénement" заявивъ Кампенонъ що слѣдуе: „Я бувъ завсѣгды противникомъ експедиціи до далекихъ краѣвъ. Коли я вступивъ до кабинету, то походъ до Тонкину вже бувъ розпочався, але Ферри не предвиджувавъ войны съ Хинами. Теперь-же розходится о правдиву експедицію, до котрои потреба взяти войско континентальне. Для того и не ма для мене теперь мѣсця въ кабинетѣ. Тратити людей и грошѣ для непевныхъ наслѣдкôвъ не годится съ моими поглядами. Я не годжуся не тôлько съ онимъ, але и съ цѣлою политикою Феррого. Ферри дався кн. Бисмаркови за носъ водити; ôтъ кôлькохъ вже лѣтъ Франція стоитъ на службѣ Нѣмеччины. Нѣмецкій канцлеръ порôжнивъ Францію съ Италією и Испаніею а теперь хоче ще порôжнити ея съ Англією". Дальше сказавъ бувшій министеръ, що ôнъ завсѣгды супротивлявся такôй политицѣ. Въ теперѣшнôй ситуаціи не позôстае Франціи нѣчого, якъ лишь дождати и бути приготованою до вôйны, але не десь тамъ на всѣхъ кôнцяхъ свѣта, лишь таки въ Европѣ. „Вы знаете вже противъ кого", сказавъ генералъ а ôттакъ додавъ: „Въ тôй цѣли було и войско такъ зорганизоване, щобы его не розривати. Англія и Нѣмеччина помагаютъ Хинамъ и посылаютъ имъ оружіе та амуницію. Хины можутъ съ часомъ статися небезпечными". Що до политики Феррого, то заявивъ Кампенонъ, що ôнъ не хоче брати въ нѣй участи, бо видитъ, що она ôтдае Францію на ласку и неласку Нѣмеччинѣ. Така политика есть лишь обманомъ себе самого и Гамбета, наколи-бъ бувъ живъ бувъ-бы нѣколи ея не придержувався. — „Journ. de Débas" доноситъ, що кн. Бисмаркъ предкладае Парижъ яко мѣсце на конференцію въ справѣ Египту, Франція же бажала бы, що-бъ конференція ôтбувалася або въ Лондонѣ або въ Берлинѣ.

Англія. Феніяне не перестаютъ терроризувати Англичанъ. Коли дня 2 н. ст. сѣчня переѣзджавъ поѣздъ на пôдземнôй желѣзници въ Лондонѣ межь стаціями Гаверстритъ и Кингсъ-Кросъ, наступила сильна експльозія — здаесь, динамиту або стрѣльнои бавовны — на щастье однакожь не удалася о стôлько, що зъ людей переѣзджаючихъ нѣхто не погибъ. Якъ-разъ коли наступила експльозія переѣзджали тунельомъ два поѣзды. Наразъ роздався сильный гукъ, свѣтла погасли, всѣ вѣкна въ обохъ поѣздахъ потрѣскали а куснѣ скла ранили легко кôлька осôбъ; кôлькохъ людей зъ прислуги на желѣзници напôръ воздуха кинувъ сильно на землю. Поѣзды заразъ станули и завôзвано пасажирôвъ, щобы высѣдали. Женщины, що ѣхали поѣздами, майже всѣ помлѣли и треба ихъ було выносити. Слѣдство выказало дальше, що выбухъ розваливъ зовсѣмъ одну стацію сигналову и вырвавъ въ земли дѣру 4 метры широку и 5 до 9 цалѣвъ глубоку. На мѣсци експльозіи найдено пружину и надпалену матерію, котра доказуе, що до експльозіи ужито стрѣльнои бавовны. — Глядстонъ нездужае вже ôтъ довшого часу на безсонность въ наслѣдокъ надмѣрнои роботы „Pall Mall Gazette" каже однакожь, що Глядстонъ зовсѣмъ не занедужавъ въ наслѣдокъ надмѣрнои роботы, лишь що загнався въ слѣпу улицю, зъ котрои теперь не мае выходу. Онъ веде политику противъ свого власного переконаня. Наколибъ недуга Глядстона набрали небезпечнѣйшій характеръ, то се сталось-бы причиною великои кризи для Англіи, позаякъ лордъ Дербы есть нерѣшучій а Гранвиль зовсѣмъ ситуаціи не понимае. — Межи Англією а Францією ведутся теперь переговоры въ египетскôй справѣ. Позитивныхъ предложенъ въ сѣй справѣ Франція жадныхъ не зробила. Кажутъ, що цѣла справа крутится лишь около питаня хто мае дати гварантію за египетску пожичку и що Франція жадае докладного означеня речинця, въ котрôмъ Англія мае зъ Египту уступити. — По суботнѣйшôй нарадѣ министрôвъ адмиралиція приказала якъ найскорше мобилизувати флоту каналову; що се мае значити и въ якôй цѣли оно робится, доси ще незвѣстно. Вѣсть ся выкликала однакожь въ Англіи загальну радôсть и вдоволенье. Флота мае вырушити, якъ доносятъ „Daily News" до Виго а ôттакъ до Мадейры и Гибральтару.

НОВИНКИ.

— Съ Новымъ Рокомъ пересылаемо Вп. Читателямъ „Дѣла" нашѣ щиро-сердечнѣ желаня „щасливого року!" Гараздъ нехай гоститъ пôдъ кождою стрѣхою рускою! Нехай новый рôкъ усмѣхнеся до насъ новымъ щастьемъ, новыми успѣхами! Гей, дай Боже!

— Зъ причины торжества Нового року слѣдующе число выйде въ Четверъ въ збôльшенôмъ объемѣ.

— Теснѣйшій комитетъ Методіевскій засѣдавъ д. 3 л. сѣчня и уконституувався въ такій способъ, що выбравъ зъ посередъ себе предсѣдателемъ Впр. архидіякона дра Юліяна Пелеша, мѣстопредсѣдателя Вп. пп. Исидора Шараневича и проф. Анатоля Вахнянина. Оттакъ подѣлився комитетъ, зложеный зъ 15 членôвъ, на три секціи: литературну, обходову и финансову. До першои секціи пôдъ проводомъ дра Пелеша приступили дръ Шараневичъ, дръ Омелянъ Огоновскій, о. Иванъ Гушалевичъ и дръ Юліянъ Целевичъ, до другои пôдъ проводомъ о. ректора Бачиньского: о. Василевскій (парохъ церкви св. Петра и Павла), Анат. Вахнянинъ, Мих. Подолиньскій и дръ Бартошевскій; до секціи финансовои пôдъ проводомъ совѣтника Зубрицкого: п. Дыметъ, крыл. Величко, дръ Павенцкій и Як. Савчаньскій. Секціи почнутъ свои нарады вже сими днями и покôнчатъ ихъ до 25 л. сѣчня. Въ програмѣ теснѣйшого комитету Матодіевского лежитъ головно торжественный обходъ памяти апостола въ краю нашôмъ. Отъ комитету Велеградского не наспѣло ще й доси офиціальне запрошенье, а то мабуть по тôй причинѣ, що доперва 25 л. грудня выдавъ епископъ оломуцкій кн. Фирстенбергъ окружне письмо до своихъ епархіянъ, по чѣмъ комитетъ Велеградскій буде мôгъ розпочати офиціяльну акцію въ намѣренôмъ торжествѣ.

— Въ дѣлѣ именованя рускихъ владыкъ. Сими днями доносила була „Neue fr. Presse", що Є. В. цѣсарь именувавъ епископа Сильвестра Сембратовича архіепископомъ львôвскимъ, а дра Пелеша епископомъ станиславôвскимъ. Тымчасомъ телеграфуютъ зъ Вѣдня до краковского „Czas-у", що вѣсть въ „Neue fr. Presse" есть передчасна. О именованю епископа станиславôвского не може бути ще бесѣды, бо само епископство ще доси не основане и доперва рада державна мае ухвалити для него дотацію.

— Лапайте касіера! Адольфъ Польовый, родомъ зъ Бродôвъ, касіеръ товариства кредитового и заставничого въ Дрогобичи, 33-лѣтный, чорнявый, въ окулярахъ, съ бородавкою коло лѣвого уха, гарно зъ-паньска одягненый, утѣкъ дня 3 л. сѣчня зъ Дрогобича, спроневѣривши до 6000 зр. въ дорогоцѣнностяхъ и векслѣ на 3000 зр. За вексель тôй побравъ грошѣ въ львôвскôмъ банку гипотечнôмъ, закимъ надôйшла телеграма о его бѣгствѣ. Польовый оставивъ въ Дрогобичи жѣнку и четверо дѣтей. — Пôсля найновѣйшихъ вѣстей Польового зловили въ Гамбурзѣ въ хвили, якъ мавъ всѣдати на корабель до Нового-Йорку. Знайдено при нѣмъ часть здефраудованои сумы перемѣненои на доляры.

— Министерство справедливости — якъ доносятъ польскѣ часописи — поручило ц. к. прокураторіи у Львовѣ, щобы ще строгôйше, нѣжь доси, цензурувала рускѣ часописи.

— Календарь рускій все ще не дае Полякамъ спокою. Коли давнѣйше въ цѣлôмъ краю велася сильна агитація за змѣною руского календаря, то нынѣ повстаютъ ще лишь деякѣ изъ загорѣльшихъ піонерôвъ латинизаціи на Руси и стараются всякими силами не дати задрѣмати справѣ, о безхосенности котрои чейже всѣ вже повиннѣ були переконатися. Яке дѣло Полякамъ до руского календаря? Та ба, не о календарь имъ ходитъ, а о що — се Русины дуже добре знаютъ. Ось знову починаеся агитація за змѣною руского календаря и симъ разомъ мае она вестися съ цѣлою силою и пôдъ повагою правительства и властей духовныхъ. Иниціяторомъ новои агитаціи календарскои есть звѣстный загорѣлецъ и піонеръ латинизаціи перемыскій бискупъ Лукашъ Солецкій. Онъ предложивъ Выдѣловы краев. рефератъ въ справѣ змѣны руского календаря, въ котрыхъ завзывае Выдѣлъ краевый, щобы тôй, порозумѣвшися съ намѣстництвомъ, куріею римскою и епископами, взявъ иниціятиву въ переведеню змѣны руского календаря и позносивъ всѣ тѣ свята, котрыхъ не обходитъ церковь римска, якъ н. пр. Воздвиженія Ч. Хреста, св. Николая, св. Іоана Хрестителя, св. Димитрія, Трехъ Святителѣвъ, и т. д. Польскѣ піонеры забуваютъ очевидно, що жіемо въ конституційнôй державѣ

— Дръ Леонъ Билиньскій, посолъ до рады державнои зъ мѣстъ Станиславова и Тысьменицѣ, стане передъ своими выборцями дня 11 л. сѣчня въ Станиславовѣ въ сали театральнôй о 3 годинѣ пополудни.

— Зъ галицкого фонду религійного удѣливъ Є. Вел. цѣсарь вдовамъ по священикахъ: Юліи Гриневецкôй, вдовѣ по пароху зъ Гошанъ, даръ зъ ласки рôчно 80 зр.; Катеринѣ Скобельскôй, вдовѣ по приходнику зъ Губичь, рôчно 70 зр.; Маріи Росницкôй, вдовѣ по приходнику зъ Труханова; Теодосіи Лавровскôй, вдовѣ по приходнику зъ Лалина; Іосифѣ Дурбаковôй, вдовѣ по капелянѣ зъ Посѣча; Юліаннѣ Гутковскôй, вдовѣ по приходнику зъ Ярославичь; Софіи Чемериньскôй, вдовѣ по приходнику зъ Луки малои; Текли Воляньскôй, вдовѣ по приходнику зъ Яблонова, и Александрѣ Сорока, вдовѣ по приходнику зъ Пôдберезець, — рôчно по 60 зр; Любинѣ Носкевичевôй, вдовѣ по капелянѣ зъ Ольшаника и Еленѣ Бѣрецкôй, вдовѣ по приходнику зъ Угнова — рôчно по 50 зр. а. в.

— Дирекція Общого рôльничо-кредитового Заведенія для Галичины и Буковины рѣшила зô взглядôвъ техничныхъ, щобы всякѣ выплаты вкладокъ и ôтсотокъ ôтъ тыхъ-же лише въ центральнôмъ бюрѣ у Львовѣ ôтбувалися, въ виду чого стороны маютъ съ жаданьемъ выплатъ удаватися до касы центральнои.

— Руско-народный театръ пôдъ дирекцією пп. Гриневецкого и Биберовича дае ôтъ 31 л. грудня представленя въ Дрогобичи, а трупа театральна п. Бачиньского гоститъ теперь въ Коломыи.

— Въ Медицѣ, въ повѣтѣ перемыскôмъ установлено ôтъ 1 л. сѣчня нову стацію жандармеріи зъ одного постенфирера и двохъ жандармôвъ.

— LXII Дневникъ законôвъ державныхъ, выданый 31 грудня 1884 мѣститъ въ собѣ законъ зъ 26 грудня 1884 о набутю державою желѣзницѣ архикнязя Альбрехта.

— На желѣзницяхъ державныхъ въ Галичинѣ буде ôтъ 15 л. лютого введеный новый порядокъ ѣзды, котрый зъ однои стороны дасть можнôсть, щобы поѣзды швидше ѣздили, а зъ другои стороны, щобы поѣзды желѣзниць державныхъ мали лучшу звязь съ желѣзницями приватными.

— Зъ воза почтового въ дорозѣ зô Львова до Бережанъ, имовѣрно коло Гаѣвъ, укравъ хтось дня 10 л. грудня с. р. пачку паперôвъ наданыхъ ц. к. надпрокураторією державною у Львовѣ до ц. к. прокураторіи въ Бережанахъ.

— Село Богданôвку за Тернополемъ навѣстивъ на самый Святый Вечеръ великій пожаръ.

— Зъ Добромиля пишутъ намъ: Въ монастыри василіяньско-єзуитскôмъ въ Добромили „лихій" пануе: ôтъ весны 1884 року вже другій парубокъ у нихъ зôйшовъ зъ розуму. Забобонный народъ толкуе собѣ тое такъ: Теперѣшнѣ ксьондзы „Везуиты" спровадили „лихого" зъ Буковои зъ лѣса, котрый вырубуютъ безъ пощады, въ вандальный способъ. Такого господарства не мôгъ вытримати навѣтъ „лихій" и перенѣсся зъ лѣса до монастыря. ОО. Єзуиты доконче хотятъ взяти до добромильского монастыря якого руского священика жонатого до помочи, а то, здаесь, щобы лишь руского простолюдина затуманити, що, мовлявъ, руске священьство тримае зъ Єзуитами. До сего часу не знайшовся такій охотникъ — и вже мабуть не знайдеся, особливо теперь, коли „лихій" тамъ воюе...

— Добромильска рада повѣтова, котра на наше дѣвоче воспиталище въ Перемышли ухвалала удѣлити ажь 20 зр. а. в., асигнувала заразъ, якъ тôлько писнули Єзуиты, 900 зр., за котрѣ мае зробитися дорога до монастыря. На секретаря съ платнею 1200 зр. взяла собѣ рада повѣтова збанкрутованого шляхтича зъ Войтковои. Щасливѣ тѣи збанкрутованѣ шляхтичѣ!

— О филіи Змартвыхвстанцѣвъ въ Краковѣ пише дописуватель краковскій до варшавскои „Prawd-ы": „Щасливый Краковъ! O terque, quaterque beatus, бо мимо поголосокъ, що нѣчого не буде зъ намѣреного оселення Змартвыхвстанцѣвъ въ Краковѣ, мае вже ихъ филію и за волею Божою а протекцією аристократіи буде Змартвыхвстанцѣвъ щоразъ больше. Коли переговоры съ магистратомъ о ôтступленье костела св. Марка и прилягаючого будынку при улици Славковскôй не були доведенѣ до доброго кôнця а бодай на якійсь часъ ихъ перервано, о. Семененко не махнувъ рукою а умѣстивъ малу осаду „na Szlaku", щобы поволи офензивнымъ боемъ здобувала душѣ и — грошѣ. Въ вынанятôмъ нарочно локали закватеровано пять алюмнôвъ и дано имъ двохъ молодыхъ префектôвъ... A my czekajmy, aż temu smoczkowi zęby odrastać poczną!"

— Порохи. Давно вже не було на свята Рождества Христового такого сухого воздуху а въ наслѣдокъ того, такихъ порохôвъ якъ сихъ святъ нашихъ. На улицяхъ и дорогахъ курява пороху, мовь бы въ лѣтѣ пôдчасъ горячихъ днѣвъ.

— Арештованье. Пана Гарасима, укôнченого гимназіяста и однорôчного охотника, арештувала дня 4 л. сѣчня с. р. жандармерія въ Тернополи за то, що п. Гарасимъ не маючи позволеня носити пальне оружіе, перебравшися за Гуцула носивъ пистолеты за поясомъ.

— Кс. Іосифъ Алоизій Пукальскій, рим. кат. епископъ въ Тарновѣ, умеръ дня 6 л. сѣчня въ 87 роцѣ житя, а въ 64 роцѣ священьства. По ординаціи въ 1821 роцѣ бувъ довшій часъ капеляномъ войсковымъ, а опôсля душпастыремъ въ добрахъ архикн. Альбрехта; тôй протекція завдячувавъ и свое именованье на епископа тарнôвского въ 1852 роцѣ. Зъ часôвъ якъ бувъ капеляномъ войсковымъ полюбивъ товариство официрôвъ, тожь и довшій часъ яко епископъ живъ найбôльше съ официрами. Межи духовеньствомъ не мавъ великои симпатіи и въ загалѣ нѣчимъ не ôтзначився.

— Маврикій Краиньскій, одинъ зъ найстаршихъ въ Галичинѣ дѣятелѣвъ польскихъ, умеръ въ своѣмъ селѣ Вышатичахъ въ Перемыскôмъ дня 6 л. сѣчня с. р. въ 80 роцѣ житя. Покôйный скôнчивъ права на университетѣ львôвскôмъ въ р. 1826 и до 1830 бувъ урядникомъ политичнымъ. Въ 1830 покинувъ службу цѣсарску (бувъ окружнымъ комисаремъ) и удався до повстаня. Отъ р. 1832 до 1844 господаривъ яко посесоръ а ôтъ 1844 до 1860 бувъ членомъ выдѣлу, выбираного черезъ соймъ становый. Въ р. 1860 бувъ на внесеня Голуховского, тогдѣшного министра справъ внутрѣшныхъ, покликаный до Вѣдня яко членъ скрѣпленои рады державнои. Тутъ упоминався ôнъ енергично о права для Полякôвъ въ Галичинѣ. Опôсля бувъ посломъ до сойму галицкого, членомъ и заступникомъ презеса выдѣлу краевого ажь до 1874 року. Зъ сойму увôйшовъ яко посолъ до рады державнои, а въ кôнци бувъ именованый членомъ трибуналу державного у Вѣдни. Отъ 1874 року усунувся зъ выдѣлу краевого и въ загалѣ ôтъ дѣяльности политичнои, а то зъ тои причины, що разъ его внесенье, домагаючеся удѣленя наганы бухгальтерови Пѣрожиньскому, упало. Отъ тогды господарувавъ въ своѣмъ селѣ Вишатичахъ. Послѣднымъ его дѣломъ було кôлькалѣтне збиранье и порядкованье актôвъ, дотыкаючихъ исторіи Галичины ôтъ часôвъ, якъ Австрія ея заняла ажь до по 1848-мôмъ роцѣ. Множество того неоцѣненого матеріялу дарувавъ ôнъ въ 1883 роцѣ бібліотецѣ имени Оссолиньскихъ у Львовѣ. Поляки галицкѣ стратили въ покôйнôмъ Маврикію Краиньскôмъ одного зъ найбôльше заслуженыхъ дѣятелѣвъ для вынѣшного свого верховодячого становища въ Галичинѣ — съ кривдою рускои народности.

— Процесъ противъ жидôвъ въ Лютчи о скрытоубійство христіяньскои дѣвчины въ пивници ще не скôнчився. Якъ звѣстно, передъ двома роками судіи присяжнѣ въ Ряшовѣ узнали жида, жидôвку и Стохлиньского винными, а трибуналъ засудивъ ихъ на смерть. Трибуналъ касаційный уневажнивъ першу розправу. Минувшого року ôтбулася въ Краковѣ другій разъ розправа. Результатъ ея выйшовъ такій самый, якъ першои. Въ лютôмъ 1885 року ôтбудеся ще друга розправа въ трибуналѣ касаційнôмъ у Вѣдни.

— Насильство публичне. Цѣлый сей тыждень занимае жителѣвъ Львова така affaire scandaleuse: Въ суботу минувшого тыждня о 6 годинѣ вечеромъ поспѣшала Гетьманьскими валами хорошо выстроена дама, а за нею слѣдъ въ слѣдъ надпоручникъ артилеріи З. Такъ зайшли ажь пôдъ одну каменицю при улици Сикстускôй. Дама увôйшла въ браму, а официръ пôзнѣйше за нею на 2 гій поверхъ и почавъ пукати до дверей. На кôлькократне запытанье „хто тамъ?" — официръ нѣчого не ôтповѣдавъ и панъ М., агентъ торговельный, мужь переслѣдованои дамы, жидъ, выйшовъ, щобы побачити, хто то пукае. Официръ запытаный, чого хоче, змѣшався и не давъ ясной ôтповѣди. Пôдчасъ того выйшла також панѣ М. и сказала мужеви, що тôй официръ ея переслѣдуе. Прийшло до суперечки и лайки межь мущинами и панъ М. показавъ официрови сходы. О 8 годинѣ вечеромъ п. М. выйшовъ съ женою до свояковъ, а пôзнымъ вечеромъ улицею Кароля-Людвика вертали обое до дому. Официръ З. йшовъ за ними, а потому приступивъ до пана М. и вручаючи ему листъ, жадавъ короткои розмовы. Але тôй ôтповѣвъ: „Єсли маете до мене яке дѣло, то прошу потрудитися завтра; на улици листôвъ не читаю". На то официръ коротко: „Побачимося завтра!" И дѣйстно на другій день межь годиною 8 а 9 рано увôйшовъ официръ З. до помешканя п. М., але не самъ, а съ шѣстьма артилеристами, оружеными въ тростинки. Официръ казавъ воякамъ вытягнути жида въ постелѣ и на комеңду сыпати ему двайцять и пять. Жѣнка бѣдного прискочила до ôкна, выбила шибы и почала кликати о помôчь. Официръ тымчасомъ поваливъ на землю служачу, котра хотѣла выбѣгчи зъ хаты и позвати сусѣдôвъ. На крикъ панѣ М. збѣглися товпы людей, а заразъ наспѣвъ и комисарь поліціи п. Соболякъ, котрому удалося успокоити прибувшихъ жидôвъ, що хотѣли официра выкинути черезъ ôкно. П. Соболякъ взявъ ôтъ официра билетъ визитовый, списавъ имена артилеристôвъ и пустивъ ихъ на волю, а цѣлу справу ôтдано властямъ войсковымъ. Того самого дня по полудни полковникъ артилеріи казавъ официра и воякôвъ увязнити, а генеральна команда завѣдомила телеграфично министерство вôйны о цѣлôмъ фактѣ.

— Затроенье оливою. Дня 20 л. грудня захоровало въ Сассовѣ, въ повѣтѣ золочѣвскôмъ, 144 душъ жидôвъ въ наслѣдство затроеня печивомъ на оливѣ, въ котрôй було олово. Однакожь нѣхто зъ занедужавшихъ не умеръ. У крамаря Лейзора Гутмана, котрый оливу спровадивъ ôтъ Рейзѣ Зинкеръ зъ Бродôвъ, сконфисковано ще 12 килограмôвъ тои оливы. Слѣдство судове ведеся.

— Рѣдка памятка. У одного жида, купця въ Одессѣ знайдено хрестикъ деревяный, оправленый въ срѣбло, съ датою 1084 року. Хрестикъ мае отже рôвно 800 лѣтъ.

— Веніяминъ Каллай, спôльный министеръ скарбу, шефъ правительства боснійского, написавъ „Историю Сербôвъ", котру цензура въ Сараевѣ — диво дивне! — узнала „staatsgefährlich" и не дозволила ея читаня въ Босніи и Герцеговинѣ!

— Заказанѣ часописи. Австрійске правительство розôслало до всѣхъ дирекцій почтъ списъ часописей, котрѣ въ Австріи абô зовсѣмъ заказанѣ або котрымъ ôтнято дебитъ почтовый. Списъ сей мѣститъ въ собѣ 184 часописей, зъ котрыхъ сѣмь зовсѣмъ заказанѣ а 177 ôтнятый дебитъ. Межи заказаными часописями суть 3 нѣмецкѣ, социялистичнѣ и 4 италійскѣ, выдаванѣ ирредентистами. Зъ прочихъ часописей заказано 53 италійскихъ; 41 нѣмецкихъ, зъ котрыхъ 17 социялистичныхъ выходячихъ въ Пештѣ и 11 французскихъ, межь ними „Alliance universelle Israélite". Оттакъ заказано 3 хорватскѣ, 20 ческихъ, выходячихъ по бôльшôй части въ Америцѣ, 20 румуньскихъ, 11 польскихъ, выходячихъ по бôльшôй части въ Швайцаріи и 14 сербскихъ. Крôмъ сего заказано ще 2 часописи россійскѣ и одну руску, всѣ три выходячѣ въ Женевѣ. (О скôлько намъ звѣстно, не выходитъ теперь въ Женевѣ жадна руска газета; заказъ здаеся ôтносити до давнѣйшого выданя). Зъ угорскихъ часописей жадна не заказана.

— Землетрясенье въ Испаніи. Вѣсти, якѣ надходятъ зъ Испаніи о землетрясеню суть перестрашаючѣ. Отъ коли люде запамятаютъ, ще не було въ Испаніи такого землетрясеня. Катастрофа на Искіи есть нѣчимъ въ порôвнаню съ катастрофою, яка постигла многѣ мѣста и села полудневои Испаніи. Майже що дня доносятъ телеграфы о новыхъ катастрофахъ въ Испаніи. Особливо сильнѣ землетрясеня далися доси почути въ горахъ Сіера-Невада и Сіера-Ельвира а ôттакъ въ мѣстахъ Маляга, Гренада, Альгама, Альбануеля и Севиля. Мѣсточко Капелеира въ горахъ Сіера Невада зôстало зовсѣмъ збурене и много людей въ нѣмъ погибло; такъ само и мѣсточко Компета коло Маляга, зъ котрого осталось лишь одно велике румовиско. Альгама представляе страшный видъ. Цѣле горѣшне мѣсто завалилося и засыпало розвалинами долѣшну часть мѣста. Сотки людей стратило при тôмъ житье. Недалеко ôтъ Альгамы схоронилося дванайцять родинъ до однои шопы, коли шопа наразъ завалилася и почала зъ незвѣстнои причины горѣти. Всѣ дванайцять родинъ погибли. Въ многихъ сторонахъ, де почулося землетрясенье поробилися въ земли величезнѣ розколины. Въ однôй мѣсцевости запалася мурована церковь въ таку розколину такъ, що ледви зъ нея було видко лишь самъ вершокъ вежи. Коло мѣста Періяна запалася знову въ землю висока гора, а коло Гренады въ горахъ Сіера-Ельвира мавъ утворитися вулканъ. Въ Ригорда, розпалася земля а зъ розколины бухнула великими струями, мовь-бы великій потôкъ, горяча во-

да. Коло Маляги зсунувсь одинъ дôмъ, що стоявъ на вершку горы, якъ бы якимъ чудомъ зъ горы ажъ на саму долину и зôставъ неушкодженый. Въ Севилѣ есть много публичныхъ домôвъ ушкодженыхъ а особливо рôжнй церкви и театръ; вежа сивильскои катедры грозитъ заваленьемъ. Мѣжь населеньемъ запанувавъ такій переполохъ, що много людей, котрй ще пôдчасъ першого землетрясеня поутѣкали, доси не вернули и незнати, де они обертаются. Жителѣ не важатся вертати до мѣстъ, лишь жіютъ на поляхъ пôдъ голымъ небомъ або пôдъ шатрами. Майже всѣ находятся въ найбôльшôй нуждѣ. Правительство испаньске вызначило для нещастливыхъ поки що 60.000 франкôвъ и пôслало войско на помôчь.

— **Фреквенція въ австрійскихъ техникахъ.** Вѣденьска политехника числитъ сего року 892 слухателѣвъ звычайныхъ; нѣмецка техника въ Празѣ 232, ческа 471; берненьска на Моравіи 146; политехника въ Грацу 194 а у Львовѣ 160 слухателѣвъ звычайныхъ.

— **Боснійскій самосудъ.** Въ Берберѣ украли недавно чотыри турки пару волôвъ, зарѣзали и мясо поховали. Злодѣѣвъ швидко выслѣдили, corpora delicti знайшли и заразъ такій судъ зробили. Въ само полудне повели злодѣѣвъ до конаку (суду). Двохъ злодѣѣвъ одягли въ воловй шкôры: на головы ихъ припала шкôра зъ головъ волячихъ съ рогами, оба рамена були проведенй черезъ дѣры вырѣзанй по краяхъ шкôры а руки на грудяхъ звязанй. За тыми двома поступали оба другй, на кождого зъ нихъ наладовано 20 кильо мяса воловего. Попередъ злодѣѣвъ поступавъ кликунъ, зызывавъ нарôдъ и голосивъ, за що злодѣѣвъ така кара постигла. По бокахъ злодѣѣвъ ишли пандуры съ набагнетоваными карабинами. Швидко збѣглася хмара народу, турки, христіяне и жиды, старй и молодй, и всѣ съ крикомъ погорды провели злодѣѣвъ до конаку.

— **Выкликавъ вовка зъ лѣса.** На латиньскй Рôздвяний свята сего року выйшли собѣ пôдъ нôчь чотыри парубки зъ одного села до другого въ Семигородѣ. Мали переходити черезъ лѣсъ, тожь взяли съ собою оружіе. Одному зъ пôдъохоченыхъ забагнулося середъ лѣса завыти по вовчому. Завывъ — а въ кôлькохъ мѣсцяхъ недалеко вовки ему ôтповѣли и недовго потревало, а ажь вôсѣмь вовкôвъ станули передъ парубками. Одинъ зъ паробкôвъ выстрѣливъ и убивъ одного вовка. Прочй вовки кинулися на убитого и давай его роздирати. Хто знае, що було-бы сталося дальше, коли-бъ якъ-разъ не надъѣхали були возы съ людьми, ôтъ котрыхъ голосного крику вовки утекли.

— **Президентъ сполученыхъ Державъ въ конкурсѣ.** Ген. Грантъ, президентъ Сполученыхъ Державъ пôвничнои Америки, находится теперь въ немалôмъ клопотѣ. Онъ пожичивъ для ратованя одной фирмы 150.000 доларôвъ (300.000 зр.) у звѣстного богача американьского Вандербильта а сей напирае теперь на него, щобы онъ плативъ свои чеки. Грантъ попродавъ вже що мôгъ а Вандербильтъ зафантувавъ навѣть особистй дорогоцѣнности его якъ: почетну шпаду, золоту шкатулку, котру мѣсто Лондонъ Грантови жертвувало, и другй подарунки и памятки. Вандербильтъ хоче ще секвеструвати всѣ домы президента и фермы въ Филадельфіи, Сентъ-Люй и др. мѣстахъ. Ген. Грантъ зноситъ все спокôйно а видячи, що все стратитъ, постановивъ зôстати журналистою и принявся писати статія до „Century Magazin“. Пріятелѣ Гранта постановили его ратувати и выробили у Вандербильта вже тôлько, що сей опустивъ зъ довгу 50.000 доларôвъ.

— **Буджетъ мѣста Парижа** на рôкъ 1884 выносивъ 256 миліонôвъ франкôвъ; администрація мѣста коштувала 143 миліоны. Урядникôвъ мало мѣсто 11.000, а полиціянтôвъ 16.000. Выдатки на школы выносили 25 миліонôвъ; всѣхъ учителѣвъ въ Парижи (кромѣ духовныхъ) було 5.400, а дѣтей було вписаныхъ въ публичнй школы 114.000. На бѣдныхъ выдало мѣсто близько 22 миліоны.

(Б.) **Звѣзда зôйшла по приказу.** Російска царица Катерина II зауважала разъ пôдчасъ обѣдовои поры, що прошеный на пиръ генералъ Суворовъ заглубившися въ розмовѣ съ своимъ сусѣдомъ, нѣякои стравы не ткнувъ. — „Якъ то, Вы нѣчого не кушаете?“ — запытала царица. За Суворова ôтповѣвъ князь Потемкинъ, що генералъ поститъ и не буде ѣсти, доки звѣзда не зôйде. Царица заразъ махнула на стоячого близько прислужника и шепнула ему щось до уха. Прислужникъ ôтôйшовъ и повернувъ заразъ съ скриночкою въ руцѣ. Катерина отворила ей, вынила звѣзду Андрея въ брилянтахъ и подала Суворову, кажучи: „Теперь надѣюсь, можете вже съ нами ѣсти.“ И справдѣ для Суворова зôйшла звѣзда и почавъ онъ ѣсти съ великимъ апетитомъ.

— **Веселе завѣщанье.** Въ Ровередо умеръ недавно одинъ фабрикантъ паперу и въ завѣщаню своѣмъ призначивъ 100 гульденôвъ найлучшôй кухарцѣ въ мѣстѣ, застерѣгаючи, що осудъ, котра найлучша кухарка, мае дати — патеръ гвардіянъ мѣсцевого францисканьского кляштору.

— **Дрôбнй вѣсти.** Є. Вел. цѣсарь прибуде зъ Буды до Вѣдня дня 15 або 16 л. сѣчня. — Жандарма Леона Салиша зъ Мушины напало дня 5 с. м. 30 рыбакôвъ зъ Угорщины; жандармъ одного убивъ на смерть, а другого пострѣливъ въ руку. — Застрѣленого вахмайстра жандармеріи Лангера, знайдено 8 л. сѣчня въ Дачицъ въ Чехахъ. — Въ селѣ Бакôвцяхъ, повѣта бобрецкого, выбухъ дня 2 л. сѣчня котелъ въ горальни; згинули три робôтники. — Цѣсарь дарувавъ громадѣ Свитязôвъ, въ повѣтѣ сокальскôмъ 100 зр. запомоги на будову церкви.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

— **Для руского Товариства педагогичного:** Вп. З. Садовскій въ Самолускахъ 1 зр.

— **На творы Вол. Навроцкого:** Вп. И. Журковскій въ Лисеничахъ 1·20 зр.

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ руск. гимназіи:** Пчт. громада Половцѣ 1 зр.; Пчт. громада Криволука 2 зр.

— **На Народный Дôмъ въ Чернôвцяхъ:** Пчт. громады Половцѣ и Криволука 2 зр.

— **На руску бурсу въ Стрыю:** Пчт. громады Полôвцѣ и Криволука 2 зр.

— **Для рускои школы при школѣ Пирамовича:** Пчт. громады Полôвцѣ и Криволука 2 зр.

— **Для потерпѣвшихъ ôтъ повени** Вп. О. М. Дзеровичь въ Чанижи 2 зр.; Пчт. громада Пробѣжна 22 зр. 10 кр.

— **На рускій правотарь:** Пчт. читальня им. Шевченка въ Добростанахъ 40 кр.

— **На дѣвоче воспиталище въ Перемышли:** Вп. Н. Н. зъ Украины 1 зр. 95 кр.

— **На дѣвоче воспиталище въ Перемышли** жертвували П. Т. Вч. о. Матей Несторовичь, парохъ зъ Ульгôвка 100 зр. — Впр. о. Викторъ Жегестовскій зъ Криницѣ 20 зр. — Священики деканата мушиньского 130 зр. — О. Иванъ Голіянъ ôтъ себе и прихожанъ въ Яблоници польскôй 7 зр. — Редакція „Дѣла“ присланй на ея руки жертвы зъ Босніи 11 зр. 50 кр. — Редакція „Дѣла“ ôтъ дра Чайковского зъ Босніи 24 зр. — О. Зенонъ Шухевичъ зъ Тишковець 4 зр. 50 кр. — О. Левъ Туркевичь 2 зр. — О. Лаврентій Дрималикъ 10 зр. — Урядъ парохіяльный въ Мужиловѣ 9 зр. 29 кр — Мокряньскій урядъ деканальный ôтъ оо. Юліяна Чайковского и М. Мышковского по 2 зр.; ôтъ о. Скобельского 50 кр., оо. Севера Поляньского и Маляркевича по 25 кр. 5 зр. — О. Иванъ Савацкій за проданй книжки 8 зр., ôтъ себе 5 зр., ôтъ о. Ю. Левицкого 3 зр., ôтъ о. Іоакима Савчина 1 зр., за проданй книжки 3 зр. — Членьскй вкладки ôтъ членôвъ дѣйстныхъ: п-ѣ Деревѣнскои и оо. Петра Тустановича и Михаила Туряньского по 3 зр. за рôкъ 1884, разомъ 9 зр. — За вымѣнянй купоны 82 зр. 50 кр. — Всего вплынуло ôтъ 1 (13) падолиста до 31 л. грудня 1884 року **434 зр. 76 кр.**

Отъ Выдѣлу дѣвочого воспиталища.

Перемышль дня 5 сѣчня 1885. — *Дръ Юзычиньскій.* — *Куцерыбъ*, касіеръ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

До канон. институціи завôзваный о. Діонизій Еліясевичь на Чабарôвку.

Митроп. консисторія вставилася до намѣстничои президіи о згоду на каноничну институцію оо. 1) Петра Билиньского на Нестерôвцѣ; 2) Августина Левицкого на Миловань, дек. устецкого; 3) Александра Карачевского на Лисôвцѣ, дек. скальского.

Презенту получили оо. 1) Михаилъ Калинець на Мечищôвъ, дек. бережаньского, надана ординаріятского, 2) Атаназій Лотоцкій на Тростянець, дек. пôдгаецкого.

Намѣстництво призволило на дотацію зъ религійного фонду приватному сотрудникови въ Новици, о. Льву Горалевичу.

Митроп. консисторія донесла ц. к. намѣстництву о смерти бл. п. о. Красицкого, пароха зъ Дашавы а о. декану стрыйскому поручила полишити до дальшого рѣшеня о. Адама Витвицкого въ завѣдательствѣ прихода Дашавы.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

☦ **Іосифа Вѣтошиньска**, вдова по священику зъ Рогозна, повѣта яворôвского, упокоилася дня 1 л. сѣчня 1885 въ Рышковôй Воли, по короткôй а тяжкôй слабости. Уроджена въ 1798 на Шлеску выхована по польски у Львовѣ передъ 1830 рокомъ, коли то весь маетокъ, складаючійся зъ 3 камениць у Львовѣ, пôйшовъ на повстанье польске, умерла яко щира Русинка. Люблена всѣми, поважана за-для честного характеру, оточена дѣтьми, внуками дочекалася вже 13 правнукôвъ. Честь ей памяти!

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Билянсъ „Народнои Торговлѣ“ у Львовѣ.** *Станъ 30 падолиста 1884.*

Актива.

Готôвка въ касѣ Львова	1.074·22 зр.
„ въ касахъ филіяльныхъ	3.328·79 „
Товары на складахъ	45.997·21 „
Сальда дальшихъ рахункôвъ	15.395·22 „
	65.795·44 зр.

Пассива.

Фондъ резервовый	428·— зр.
Удѣлы	13.420·60 „
Щадниця Львова	28.117·88 „
Щадниця по филіяхъ	4.056·60 „
Рахунокъ текучій	516·85 „
Сальда дальшихъ рахункôвъ	19.255·51 „
	65.795·44 зр.

Подяка.

Складаемо симъ сердечну подяку всѣмъ достойнымъ участникамъ похорону бл. п. Іосифы Вѣтошиньскои, а именно Вп. оо.: декану Киверовичу зъ Запалова, декану Матюкови зъ Лашокъ, Кокуревичу зъ Бѣгаль, Кердасевичу зъ Цетулѣ, Матюкови зъ Маковиска, за ихъ ласканй труды; оо. декану Матюкови и Кордасевичу за ихъ щирй слова потѣхи надъ гробомъ помершои; — не менше всѣмъ зôбранымъ Вп. гостямъ.

Алоизъ Витошиньскій съ родиною, сынъ. Хризанта зъ Вѣтошиньскихъ Паньковска съ родиною, Марія зъ Витошиньскихъ Згоржкевичъ съ родиною, Іосифа зъ Витошиньскихъ Санкова съ родиною, доньки.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

1009 (132—?) поручае

конякъ лѣчущій, правдивый французскій въ рôжныхъ родахъ по цѣнѣ 2 зр. до 3 зр. 50 кр., — такожь малягу.

Особамъ проживаючимъ далеко ôтъ лѣкаря к аптики, отже жителямъ селъ въ загалѣ, особливо-же парохіямъ сельскимъ, пп. учителямъ сельскимъ, лѣсництвамъ и т. д. можна на пôдставѣ многолѣтныхъ досвѣдôвъ яко практичный пôдручникъ домовый, такъ въ проминаючихъ щоденныхъ занедужаняхъ, якъ также и въ пристарѣлыхъ хоробахъ, поручити якъ найбôльше дуже хосенну илюстровану брошурку 1233 2—5

„Пріятель хорыхъ“.

Брошурка та мѣститъ также автентичнй доказы добрыхъ наслѣдкôвъ порученыхъ въ нѣй средствъ. Нового 135-ого польского выданя сеи книжочки доставляе книгарня „Richters Verlags-Anstalt in Leipzig“ на жаданье кождому безплатно и франко.

Съ симъ числомъ розсылаеся Вп. Предплатникамъ „Бібліотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ 7 и 8 аркушь повѣсти „Батько Горіо“ Бальзака.

Велика партія останкôвъ сукна (3 до 4 метры) у всѣхъ красках, на одяги мужескй, на загортки, жѣночй мантлѣ ôтъ дощу, на жѣночй плащѣ — розсылае за послѣплатою **за останокъ по 5 гульд.** **L. Storch, Brünn.** Останки не до вподобы принимаеся назадъ. Взорцѣ высылаются по присланю 10-крейцаровои марки. 1251-43-53

Тягненье 20-го лютого 1885.

Разомъ 10.000 выграныхъ

КИНЧЕМЪ-ЛОСЫ

І. Головна выграна зр.

50.000

2 голов. выгр. 20.000, 3 голов. выгр. 10.000 зр. а. в.

1 лосъ 1 гульденъ — за франковану посылку лосôвъ и листу выграныхъ треба долучити 15 кр.

11 лосôвъ 11 гульден — за франковану посылку лосôвъ и листу выграныхъ треба долучити 15 кр.

дальшй выгранй 5.000 зр. 3.000 зр. — дальшй выгранй 2.000 зр. 1.000 зр.

можна получити въ бюрѣ лотерійнôмъ угр. джокей-клюбу Hatvanergasse Budapest Nat.-Casino, якъ также у всѣхъ конторахъ вымѣны, трафикахъ и колектурахъ лотер.

Кожда выграна платится готôвкою

Тягненье 20 го лютого 1885.

Ц. к. придворна лѣярня дзвонôвъ П. ГИЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадъ

поручаеся до **замовлень дзвонôвъ и гармоничныхъ складъ всякои величины и голосу.** За напередъ означеный голосъ або акордъ якого дзвôнка, якъ также за найлѣпшій металь гарантуеся. Монтованье до дзвонôвъ приспособлюе ся **на способъ упрявъ. съ головами зъ кованого желѣза.** Черезъ се монтованье можна великими дзвонами дуже легко дзвонити и можна ихъ кôлько небудь разôвъ обернути такъ, що серце бе за каждымъ разомъ въ инше мѣсце, черезъ що дзвоны выскуютъ на тревалости. **Припоручаня** выконуются якъ найскорше, точно и **дуже дешево при найвыгôднѣйшихъ условіяхъ заплаты. Гармоничнй дзвôнки** до престолôвъ съ сильными и голосными дзвôночками.

Зъ альпаки: 1 складъ съ 4 дзвôн. по 14 зр., 1 складъ съ 3 дзв. по 11 зр.
Зъ мосьондзу: 1 „ „ 4 „ „ 10 „ 1 „ „ 3 „ „ 8 „

Отзначеня: Выстава вѣденьска 1873, два медалѣ за поступъ за складъ дзвонôвъ для вѣденьскои Votivkirche 260 сотнарôвъ ваги. Выстава промысл. у Вѣдни 1880 зол. медаль.

Заложена 1838. Доставила 3946 дзвонôвъ, 1,080.370 кильограмôвъ ваги. Зъ сего до Вѣдня для 31 церквей 83 штукъ дзвонôвъ 86.069 кильогр. ваги разомъ и 2 дзвоны до годинникôвъ для нового ратуша 3345 кильогр ваги.

1288 **Надвыжка коштôвъ даромъ.** 1—24

Курсъ львôвскій зъ дня 9 л. сѣчня 1884.

(безъ текучого куп. / безъ купону)

	платятъ (австр. валютою) р. кр.	жадаютъ (австр. валютою) р. кр.
1. Акціи за штуку.		
Желѣзн. Кар. Люд. по 200 р.	264 50	268 —
„ львôв.-черн.-ясс. по 200 р.	198 50	202 —
Банку гип. галиц. по 200 р.	283 —	287 —
2. Листы заст. за 100 р.		
Общ. кредит. галиц. по 5% ав.	99 —	100 —
„ „ по 4% ав.	91 50	92 75
„ „ „ по 5% ав. період.	99 —	100 —
Банку гип. галиц. 6% ав.	101 —	102 —
Листы дов. гал. руст. банку п. 6%	— —	— —
3. Листы довжнй за 100 р.		
Общ. роль. кред. Завед. для Гал. и Буков. 6% льосов. въ 15 лѣтъ	58 —	60 —
4. Облиги за 100 р.		
Индемнизаціи галиц. 5% м. к.	101 25	102 25
Облиги комунальнй Гал. банку рустик. 6%	96 75	97 75
Пожичка кр. зъ р. 1873 по 6%	102 75	104 —
5. Льосы мѣста Кракова	17 —	18 50
„ Станиславова	22 50	24 50
6. Монеты.		
Дукатъ голендерскій	5 70	5 80
„ цѣсарскій	5 75	5 85
Наполеондоръ	9 73	9 83
Пôвимперіялъ	10 02	10 12
Рубель россійскій срѣбный	1 54	1 64
„ „ паперовый	1 27½	1 28½
100 марокъ нѣмецкихъ	60 —	60 85
Срѣбро	— —	— —

Въ друкарни товариства им. Шевченка

(*ул. Академична Ч. 8*)

можна дôстати по вниженôй цѣнѣ:

Рочники часописи „**Правда**“:

Рочникъ	IV зъ р. 1870	за 2 зр.
„	V зъ р. 1872	„ 2 зр.
„	VI зъ р. 1873	„ 2 зр.
„	IX зъ р. 1876	„ 2 зр.
„	X зъ р. 1877	„ 2 зр.
„	XI зъ р. 1878 часть лит. 2 томы	„ 1 зр.
„	XII зъ р. 1879	„ 2 зр.
„	XIII зъ р. 1880 часть I	„ 50 кр.
	зъ р. 1884 часть II	„ 1 зр.

Крôмъ того можна набути:

„Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache“ von Dr. Emil Ogonowski за 2 зр. 25 кр.

Курсъ збôжа

зъ дня 29 л. грудня 1884.

Цѣна за 100 кильограмôвъ.	зр	кр.	зр	кр
Пшениця червона	7	—	7	60
Жито	6	25	6	50
Ячмѣнь	5	60	7	30
Овесъ	5	80	6	30
Гречка	6	75	7	20
Кокоруда стара	6	—	6	75
„ нова	—	—	—	—
Просо	—	—	—	—
Горохъ до варки	7	50	9	—
„ пас.	5	—	6	50
Сочевиця	—	—	—	—
Фасоля	9	—	14	—
Бôбъ	—	—	—	—
Вика	5	50	6	—
Конюшина (передна)	40	—	55	—
Анижъ	—	—	—	—
„ плоскій	—	—	—	—
Кминъ	—	—	—	—
Рѣпакъ зимовый	11	50	12	—
„ лѣтный	—	—	—	—
Ржѣй (Льнянка)	—	—	—	—
Насѣнье льняне	—	—	—	—
Насѣнье конопляне	—	—	—	—
Хмѣль за 100 кил.	120	—	160	—

Курсъ цѣнъ збôжевыхъ loco Тернопôль зъ д. 6 л. сѣчня 1885.

100 кильо	зр.	зр.
Пшеницѣ „prima“	7·—	до 7·40
Жита	5·90	„ 6·10
Ячменю	6·—	„ —
Вôвса	3·—	„ 3·30
Рѣпаку	11·—	„ 12·—
Гречки	6·—	„ 6·50
Гороху	5·50	„ 8·—
Фасолѣ	7 50	„ 8·—
Бобу	10·50	„ 12·—
Кукурудзы	6.—	„ 6·50
Бараболь	2·50	„ 3·—

ПОХÔДЪ СОБѢСКОГО
пôдъ Вѣдень р. 1683.
Написавъ Стефанъ Качала.
Цѣна 20 кр.
Дôстати можна въ администраціи Дѣла.

Брошура Корнила Н. Устіяновича

М. Ѳ. РАЄВСКІЙ И РОССІЙСКІИ ПАНСЛАВИЗМЪ

продаеся въ друкарни Товариства имени Шевченка по 80 кр. за примѣрникъ; съ пересылкою почтовою по 85 кр.

К. Беднарскій, накладчикъ ул. Академична, ч. 8.

Цѣны знижений.

Письма гомеопатично-лѣкарскій бл. п. дра Антонія Качковского, найпсаній для образованя публики, якъ такожъ для пп. господарѣвъ, можна получити **по зниженыхъ цѣнахъ** якъ слѣдуе:

a) **Nauka Homeopatyi**, 2 томы, давнѣйше зр. 8, **теперь зр. 5.**

b) **Weterynarija homeopatyczna**, давнѣйше зр. 3, **теперь зр. 2.**

c) **Poradnik dla Matek** (дуже пажне писемце!) давнѣйше зр. 1·50, **теперь 80 крйцаровъ.**

d) **Prezerwatywne środki** przeciw ospie, karazie bydlęcej i wściekliznie: **40 кр.**

У Львовѣ: у сына бл. п. автора, п. Еманувла Качковского, директора концерт школы музичной, Орменьска 27, I поверхъ, въ книгарняхъ мѣщевыхъ и въ аптацѣ Вп. дра Миколяша. Головный складъ для цѣлои Галичины маѣ книгарня Вл. І. Миликовского у Львовѣ. 1283 (1—12)

Магазинъ
Ф. КНАУЕРА и Сына

пѳдъ „Золотымъ Львомъ"

площадь Капитульна,

поручаѣ въ найбѳльшѳмъ выберѣ

Обрусы кольоровй на 6 особъ разомъ съ серветами въ найновѣйшихъ взорцяхъ зр. 3 и 3 зр. 50 кр.
Обрусы кольоровй по зр. 1·40 и 1·80.
Обрусы бѣлй на 6 особъ и ½ туз. серветъ зр. 4 и зр. 4·50.
Обрусы бѣлй отъ зр. 1·30 и выше.

Серветы бѣлй столовй
тузинъ по зр. 4 и 5 зр.

Серветки малй десеровй
тузинъ зр. 1·20, 1·50, зр. 2 и выше.

Хустки нитковй бѣли туз. зр. 2·40.
Хустки нитковй бѣлй съ кольоровымъ берегомъ туз зр. 3 и выше.
Хустки шовковй на шію и т. п. отъ 30 кр. до 5 зр. 1261 8—12

Припоручена зъ провинцій выконуются оборотною почтою.

За доброту и тревалость ручитоя.

Запрошенѥ до предплаты
на литературно-наукове писмо
„ЗОРЯ"
вразъ зъ Библіотекою.

За часъ пятилѣтного существованя здобуло собѣ се письмо широкій кругъ читателѣвъ такъ въ австрійскѳй якъ и закордоньскѳй Руси, згромадило повазне число рускихъ литератѳвъ коло себе, — розбудило и скрѣпило литературне движенѥ въ нашѳмъ краю и причинилося богато до любова и плеканя рѳдного слова.

Въ „Зори" мѣстилисъ такъ оригинальнѣ працѣ Галицкихъ, Буковиньскихъ и Украиньскихъ писателѣвъ на поли белетристики, исторіи, етнографіи, филологіи и наукъ природныхъ, якъ и переклады працъ знаменитшихъ писателѣвъ славиньскихъ. „Зоря" знакомила такожъ своихъ читателѣвъ зъ добутками науки и штуки другихъ культурныхъ народѳвъ.

Доси брали ласкаву участь при „Зорѣ": Дръ Ио. Шараневичъ, дръ Ом. Огоновскій, Денисъ, Ал. Барвѣньскій, Конст. Бобикевичъ, Л. Василовичъ (Сапогѳвскій), Иванъ и Наталь Вахнянины, Гамалѣя (Украинецъ), Иляр. Грабовичъ, Е. Грушкевичъ, о. Я. Гудикъ, Евг. Желехѳвскій, Корн. Заклиньскій, Ал. Я. Конискій, дръ Ом. Калитовскій, В. Коцовскій, Нат. Кобринська, о. Дан.Лецкій, Леся (Украинка), Вас. Лукичъ, В. И. Маслякъ, Миронъ,о. И. Негребецкій, Нечуй (Ив. Левицкій), С. Недѣльскій, Мих. Подолиньскій, Олена Пчѳлка (Украинка), Кл. Поповичъ, К. Н. Устіяновичъ, Ив. Франко, Гр. Цегляньскій, дръ Юл. Целевичъ, Чайченко, Юлія Шнайдеръ, В. Шухевичъ и другій.

„Библіотеки Зорѣ" выйшло доси 35 листѳвъ, котрій мѣстятъ въ собѣ цѣнный матеріялъ белетристичный и науковый. Зъ новымъ рокомъ нѳйдутъ до Библіотеки: „Ольга Носачѣвна", драматъ Ал. Я. Конискаго; „Про море и его чудеса" Денисъ; „Исторія литературы рускоп", пѳсля Пыпина; „Весѣля въ Борщѳвскѳмъ", студія етнографична Гру, шкевича; „Зъ подорожей Пшевальского по середущѳй Азіи", Н. Вахнянина; „Тато на заручинахъ", комедія Гр. Цегляньского; „Зъ житя нашихъ дякихъ звѣратъ", Ив. Вахнянина; „Исторія Скиту Манявского", дра Юл. Целевича; „Кирилъ и Методій"; „Соколики", комедія Гр. Цегляньского; Другій томъ поезій Тараса Шевченка, и др.

„Зоря" буде выходити въ роцѣ 1885 два разы въ мѣсяцъ кождого 1 и 15 въ пѳвтора аркуша (вразъ зъ Библіотекою въ 3 аркушахъ мѣсячно).

Предплата цѣлорѳчна на „Зорю и Библіотеку" выноситъ 5 зр., пѳврѳчна 2·50 зр., чвертьрѳчна 1·25 зр.

Цѣлорѳчній предплатителѣ одержатъ по зложеню цѣлои предплаты въ горы, премію вартости 1 зр. На премію призначенѣ: „Захарь Беркутъ", повѣсть Ив. Франка въ цѣнѣ зр. 1·30; Три томы оповѣдань Марка Вовчка — 1 зр.; Повѣсти от. Н. Устіяновича — 70 кр. (на лѣпшѳмъ папери 85 кр.); Оповѣдання Гоголя — 35 кр. „Марта Борецка", повѣсть истор. — 32 кр.; „О выхованю", пѳдручникъ для женщинъ, — 30 кр. и „Провѳдній идеѣ въ письмахъ Т. Шевченка" — 35 кр.

Письма до редакціи просимо присылати пѳдъ адресою: Ом. Партыцкій, профессоръ, ул. Собѣского, ч. 9.; предплату — впростъ до администрації „Зорѣ" въ печатни тов. им. Шевченка, улиця Академична ч. 8.

Омелянъ Партыцкій, редакторъ. — Комитетъ редакційный: Нат. Вахнянинъ, Дръ Ом. Калитовскій, Мих. Подолиньскій, Петро Скобельскій, Гр. Цегляньскій, Дръ Юл. Целевичъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. галиц.
акційного Банку Гипотечного
купуе и продае
ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ
пѳдъ найприступнѣйшими условіями.
5% Листы Гипотечній и
5% Листы Гипотечній преміованій
котрій пѳсля закона зъ дня 2 Липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ дня 17 грудня 1870 р. можна ужывати до умѣщуваня капиталѳвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадіи
можна въ сѣй Конторѣ получити.
(до вылосованя съ 10% премією т. е. по **110** за **100**)
Всѣ припорученя зъ провинцій выконуются безъ проволоки по курсѣ днявнѳмъ, не числячи нѣякои провизіи. 1267 3—?

НОВООТКРЫТА
Торговля церковныхъ знарядѳвъ, образѳвъ, ризъ и книгъ
ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА
ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ,

поручае Всечестному Духовенству, славетнымъ громадамъ, церковнымъ комитетамъ и Высокопоставленой Публицѣ богатый выборъ:

матерій церковныхъ и ризъ готовыхъ, стихарѣвъ, балдахинѳвъ, хоругвей, фанъ, плащеницъ, образѳвъ малёваныхъ на блясѣ и полотнѣ, до иконостасѳвъ, престолѳвъ и на стѣны церковній; ѳлтарики або образы процесіональній; хрестѳвъ напрестольныхъ, ручныхъ и процесіональныхъ; хрестѳвъ желѣзныхъ на гробы и полёвыхъ, Евангелій, патрицій, чашъ, ампулокъ, дарохранительницъ, дароносицъ, хлѣбницъ до Всенощного, кадильницъ, поликандрѳвъ (паукѳвъ), пѳдсвѣчникѳвъ (кѣхтарѣвъ), канделябрѳвъ, лампницъ, свѣтла церковного, диванѳвъ, цвѣтѳвъ и проч.

Великій складъ товарѳвъ срѣбныхъ зъ хиньского срѣбла, а именно:
Лыжки, вилки, ножѣ столовій и десеровій, лижочки до чаю и кавы, чайника, цукорнички, тацки, коробки на масло и сыръ, заставы столовій на овочѣ и тѣста, кѣхтарѣ, канделябры столовій и проч.

по дешевыхъ цѣнахъ
Всѣ замовлена въ вартости 100 зр. высылаетъ франко.
Цѣнники въ рускѳмъ языцѣ высылаются на жаданье даромъ.
1194 **Опаковане даромъ.** 14—?

5 килевй
БОЧѲВКИ ВИНА
поручае
ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ
К. Ф. ПОПОВИЧА
1257 (7—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1	бочѳвка	Гегелайского столового .	2 зр. 10 кр
1	„	Гегелайского столового лучшои якости 2 зр. 30 кр. и	2 „ 50 „
1	„	Гегел. стол. ароматичного	2·70 и 3 зр.
1	„	Самородного вытравного .	4 зр. 30 кр.
1	„	Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „

Повыше наведенй цѣны розумѣются вразъ съ бочѳвкою окованою желѣзными обручами и оплаченымъ портомъ почтовымъ, такъ що благосклонный ѳтбиратель жадныхъ бѳльше коштѳвъ не поноситъ. Купуючи вина особисто тѳлько у продуцентѳвъ ручитъ за здоровй добрѣ, натуральній и лучшій вина якъ зъ Вершецъ, и проситъ о ласкавй замовленя.

50 пнѣвъ пасѣки
(матки сегорѳчній)
продаю въ улѣхъ товариства. Выбѳръ на 200 пнѣвъ; такожъ и по части.
Іосифъ Монастырскій,
вчолярь въ Цвѣтовѳй, почта 1275 Бучачь. 1—6

По зниженѳй цѣнѣ!
Украиньскій гетьманы
Иванъ Виговскій
та
Юрій Хмельницкій
Ивана Левицкого (Нечуя).
(Правопись фонетична.)
Можна дѳстати по зниженѳй цѣнѣ 20 кр. (съ пересылкою 25 кр.) за примѣрникъ, за посредствомъ „Дѣла" и другихъ рускихъ часописей. 1214 (8—?)

„ПОРВАЛАСЬ НИТКА!"
Комедія на 4 сцены.
Написавъ **Олександеръ Я. Конискій.**
Цѣна 30 кр. а. в.
Въ м. VIII-цѣ, сторѳнъ 73. — Набути можна черезъ Редакцію „Дѣла". Съ высылкою по-за Львовъ 32 кр. за примѣрникъ.

Накладомъ Редакціи „Дѣла" выйшли доси:

1. **Въ оборонѣ чести** зъ нѣмецкого *Г. Раймунда*, 3 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 50 кр. (съ пересыл. 2·70)
2. **Дымъ**, зъ россійского *И. Тургенева*. Цѣна 1·50 зр. (съ перес. 1·70)
3. **Стефанъ Лаврентій**, зъ англійского *Едвардса*. 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 2 зр. 70 кр. (съ пересыл. 2·90)
4. **Любовь Убогого Молодця**, зъ французского *Октава Фейлета*. Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересыл. 1·30)
5. **Новорѳчній Дзвоны**, зъ англійского *К. Дикенса*. Цѣна 60 кр. (съ пер. 70 кр.)
6. **Грошѣ а праця**, зъ шведского *Дядька Адама*. 3 томы въ однѳй книжцѣ. Цѣна 3 зр. 20 кр. (съ пер. 3·40)
7. **Мѣщаньске племя**, зъ нѣмецкого *Г. Раймунда*. Цѣна 1 зр. 20 кр. (съ пересылкою 1·35)
8. **Зъ великого свѣта**, зъ французского *Октава Фейлета*. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90)
9. **Фромонтъ молодшій и Ріслеръ старшій**, зъ французского *Додета*. 2 томы въ 1 книжцѣ. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ перес. 2 зр.)
10. **Золотый Чоловѣкъ**, зъ угорского *М. Іокая*. Цѣна 1 зр. 80 кр. (съ пересылкою 2 зр.)
11. **Два мѣста**, зъ англійского *К. Дикенса*. Цѣна 2 зр. (съ пересыл. 2·20)
12. **Мертвй душѣ**, зъ россійского *М. Гоголя* (съ портретомъ автора). Цѣна 1·80 (съ перес. 2 зр.)

Хто купуе найменше за 10 зр., дѳстае 20% рабату.

Кромѣ того можна черезъ Администрацію „Дѣла" дѳстати:

Безталанне Сватанье, образъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ (В. Барвѣньскій). Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.) Весь дохѳдъ призначеный на фондъ отпендійный имени Володимира Барвѣньского.

Скошеный Цвѣтъ, повѣсть Володимира Барвѣньского. Цѣна 1 зр. (съ пересыл. 1·20) Цѣлый дохѳдъ призначеный на памятникъ Володимира Барвѣньского.

Кобзарь Т. Шевченка ч. I, оправленый въ полотно и съ вызолоченымъ заголовкомъ, съ портретомъ и короткою житьописею поета. Цѣна 40 кр. (съ перес. 45 кр.)

Украиньскій Гетьманы Выговскій и Юрій Хмельницкій, Ив. Левицкого (Нечуя). Цѣна 20 кр. (съ пересыл. 25 кр.)

Переводы Ос. Шухевича. Цѣна 80 кр. (съ перес. 90 кр.

Всѣ повыши книжки суть найотвѣтнѣйши на подарунки святочній и Новорѳчній.

Цѣс. кор. уприв.
ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ
выдае **во Львовѣ** и черезъ филіи
въ Краковѣ, Чернѳвцяхъ и Тернополи
АСИГНАТЫ КАСОВЙ
4 процентовй платнй въ 30 днѣвъ по выповѣдженю.
4½ „ „ „ 60 „ „ „

Львѳвъ, 7 сѣчня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

(Передрукъ не платится.) (1268 3—?)

Выдавецъ и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пѳдъ зар. К. Беднарского.